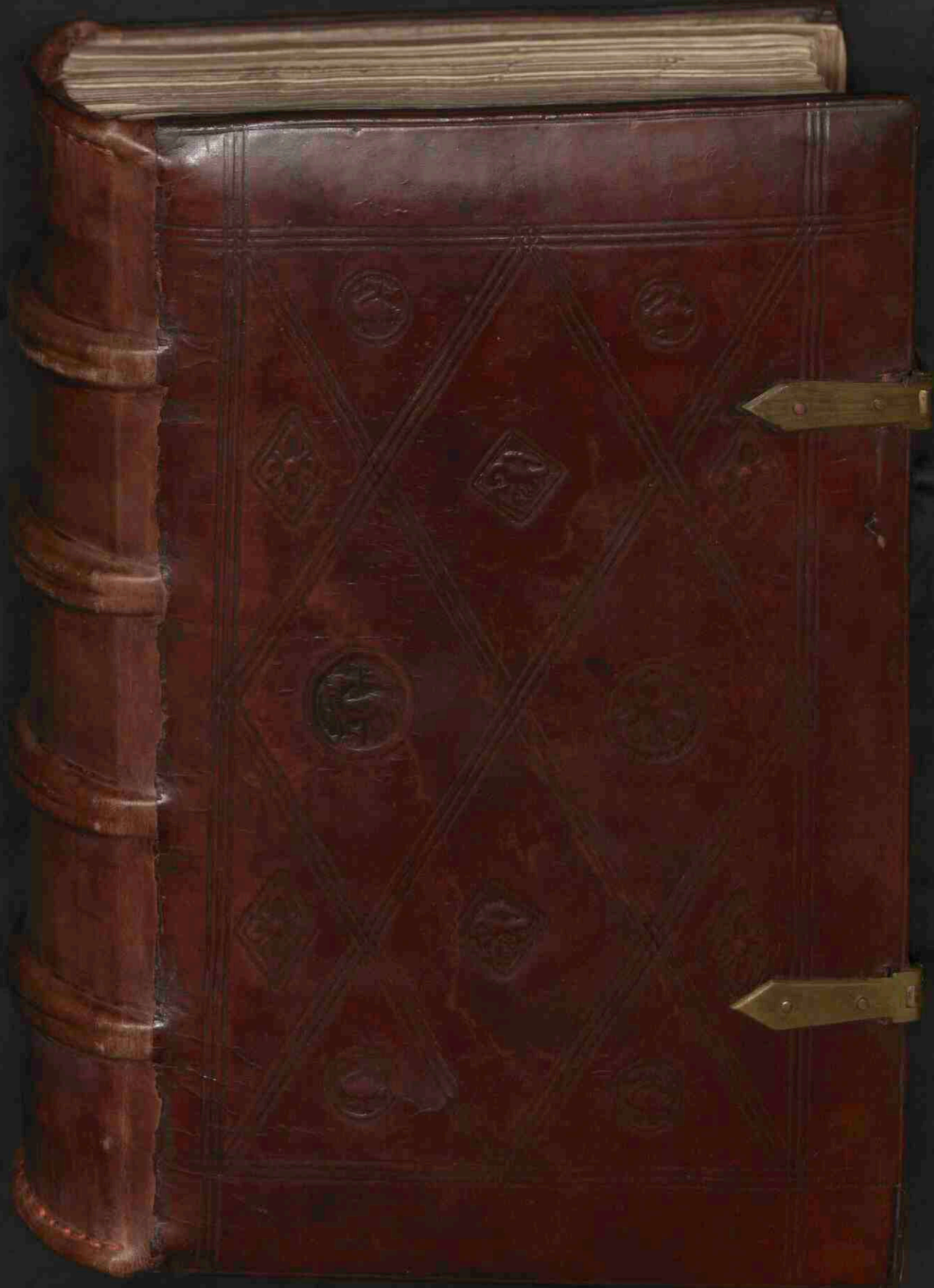

Tractatus de monte contemplationis : ex Gallico in Latinum translatus

<https://hdl.handle.net/1874/327670>

Hs.
3 F 13

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No. 110

Ms. 110

113

205 (Eccl. 110, antea 283ii.) Charta. 279 ff. Saec. XV.

Joh. Gerson, Tractatus de monte contemplationis, ex Gallico in Latinum translatus, fol. 1—46.

Ejusdem Opuscula III de canticis, fol. 47—134a.

Ejusdem Cantilogium de meditatione crucis, fol. 134b—137.

Gemmarius parvus e Scala paradisi Joannis Climaci extractus, fol. 140—170.

Quinque definitiones monachi ex Joh. Climaco cum glosa seu expositione Dionysii Carthusiensis, fol. 171—174b.

Excerpta et alia, fol. 174b—184a.

Fol. 174b. De non iudicando proximum et de iudicio temerario vitando. Fol. 176a.

De vitando incauta iudicia Ex dictis Dyonisij Carthusiensis. Fol. 178b.

Exemplum. Quinque iuvenes intrauerunt in quoddam heremitagium, cet. Fol. 179b.

Discipulo fracto nimietate aduersitatum respondet eterna sapiencia, cet. Fol. 182a.

205 De dilectione dei et de odio sui ipsius. Fol. 182b. Epistola B. Thome de Aquino cuidam fratri missa. Quia quesisti a me, cet. Fol. 183a. Epitaphium beati bernardi abbatis. Mira loquar, cet. Fol. 183b. Oratio eiusdem b. bernardi. Fol. eodem: Ven. H. Coesuelt carthus. Non video pociorem causam cur tam pauci modernis temporibus in sanctitate proficiunt, cet.

Albertus magnus, Tractatus de veris virtutibus sive Paradisus animae; fol. 188—227.

In fine: Explicient vere virtutes dñi alberti magni. Per me fratrem Wilhelmum Nycolai Amsterdamensem scripte ac finite.

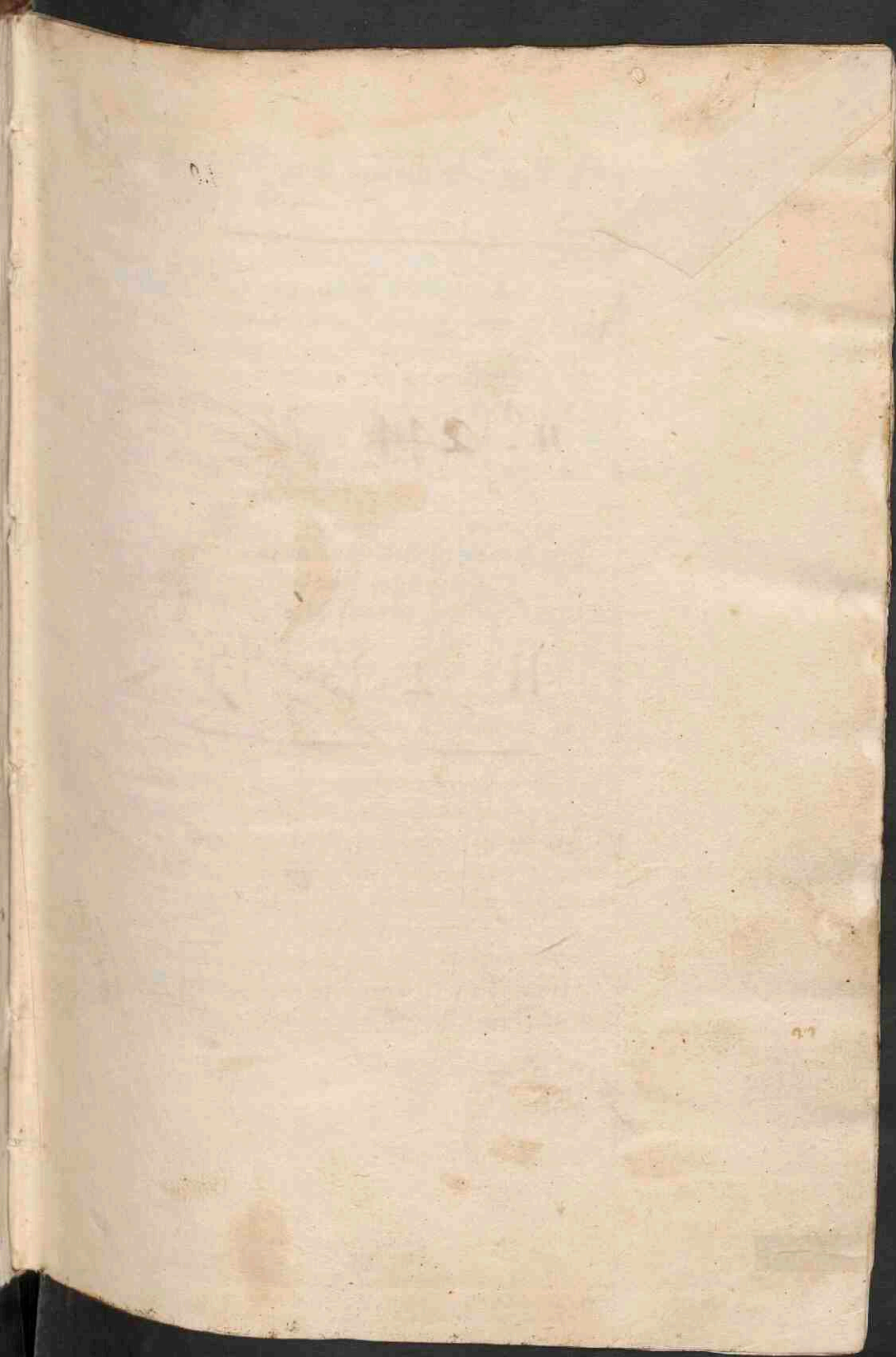
Petrus Damianus, Epistola de puero Jesu duodenni, fol. 228—242a.

Gilbertus Porretanus, Epistola ad Hugonem priorem Sancti Victoris de scientia animae Christi, fol. 242b—252a.

S. Augustinus, Tractatus de virtute patientiae, fol. 252b—262b.

Ejusdem Liber de vera et falsa poenitentia, fol. 263a—279b.

Roberti Pulli Sententiarum libros cap. XXX (Migne, P.L. 186. 1052—54). Epistola Gualteri de Mauritania in nostro codice invenitur fol. 242b—244a; deinde sequitur (fol. 244a—252a): Epistola responsiva HUGONIS DE S. VICTORE, typis vulgata apud Migne, P.L. 76. 845—56.

Hs.
3 F 13

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
Nº. 110

H3 R F
Nº 13

205 (*Eccl. 110, antea 283ii.*) Charta. 279 ff. Saec. XV.

Joh. Gerson, Tractatus de monte contemplationis, ex Gallico in Latinum translatus, fol. 1—46.

Ejusdem Opusecula III de canticis, fol. 47—134a.

Ejusdem Cantilogium de meditatione crucis, fol. 134b—137.

Gemmarius parvus e Scala paradisi Joannis Climaci extractus, fol. 140—170.

Quinque definitiones monachi ex Joh. Climaco cum glosa seu expositione Dionysii Carthusiensis, fol. 171—174b.

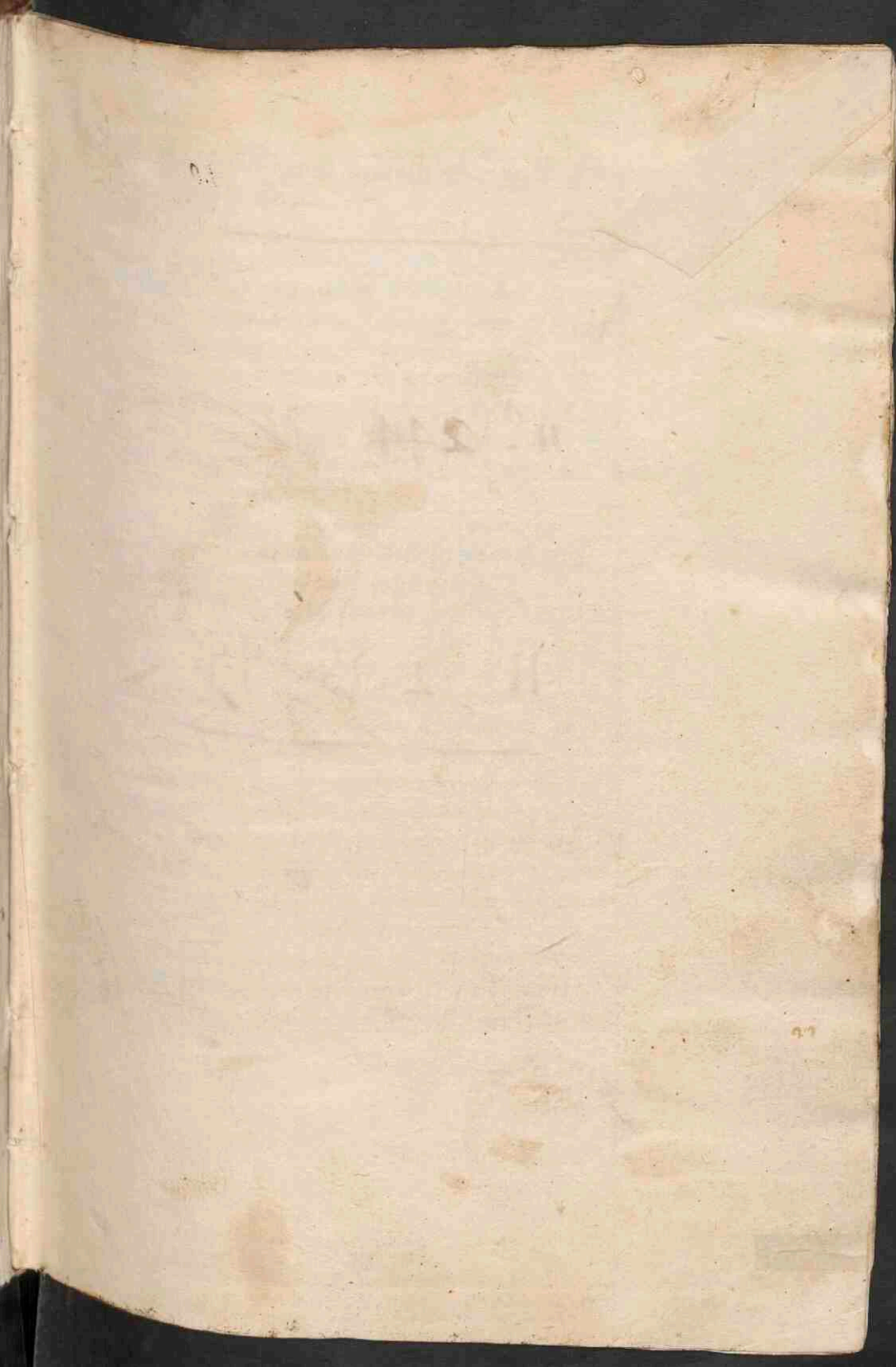
207 (*Eccl. 104, antea 284cc.*) Memb. fol. 140 ff. 2 col. 1405.
174b—184a.

Arabic in Latinum conversus a Philippo monacho. Acc. de
Aristotele quaedam, fol. 106a—116a.
Tabula de concordantia Evangelistarum, fol. 117a—122a.
"Liber Canonorum Regularium in Tractat." — De hoc codice vid. "Archief
voor kerck. gesch." I p. 391—94. De tractat. G. Groote in hoc cod. vid. ibidem I
357 sqq., II 307 sqq.; VIII 119 sqq.

205

Gilbertus Porretanus, Epistola ad Hugonem priorem Sancti Victoris
de scientia animae Christi, fol. 242b—252a.

Non est Gilberti Porretani epistola, sed GUALTERI DE MAURITANIA (Gauthier de Mortaigne). Typis vulgata exstat inter Observations quas H. Mathoud addidit ad Roberti Pulli Sententiarum libros cap. XXX (Migne, *P.L.* 186. 1052—54). Epistola Gualteri de Mauritania in nostro codice invenitur fol. 242b—244a; deinde sequitur (fol. 244a—252a): Epistola responsiva HUGONIS DE S. VICTORE, typis vulgata apud Migne, *P.L.* 76. 845—56.

~~IV. 135. B.~~

n°. 244. ii.

n°. 203. ff.

21

Incipiunt capitula huius operis de monte con-
 templationis r 1
Quia quare de materia tam alta describit
 gallice potius quam latine et simplicibus
 et illiteratis potius quam doctoribus r 11
 literatura et magna scientia non est om-
 nino contemplationis necessaria ca^m iij
De duobus hominum generibus et
 qui habiliores sunt ad contemplationem r iij
De duobus modis contemplationis uno i
 scientia alio in affectu capitulum quintum
De magna differentia inter sapien-
 tiam et scientiam capitulum sextum
Et nullus debeat dici sapiens nisi
 et bonus capitulum septimum r
Et non simplices scolares possunt bene
 ad sapientiam per exemplum a simili ca^m viij
Et que sunt opera per que deus perfec-
 tus cognoscatur capitulum nonum
Continuatio brevis seu epilogus pre-
 dictorum capitulum decimum
Et amor dei principium est et finis
 vite contemplative capitulum undecimum
Et amor mundi primo fit remo-
 uendus capitulum duodecimum
Et qualis sit pena in dimittendo amo-
 rem mundi capitulum tertium decimum
Et non aliquis possit amittere amorem
 mundi per exemplum ostendit ca^m xiiii
Et lege a' audire' scriptura a' scriptura vitas

prosit ad contemplationem ca^m quintam deamini

De angelorum suffragiis et adiutibus
atq; quibus aliquorum hominum proficitatem
ul' adiutatem habentium ca^m xvi

Inquit loqui de scala contemplationis dei aut
tres s^t gradus. s^t huius p^ma locus secretus
cum silentio foris paraueratq; ut beatus
bernardus ponit, s^t cetera ceterorum c^m xvii

Circa a labore actus vite inquit bi
ta contemplativa ca^m deamini octavum

Gratia singularis aliquibus collata
non est ab omnibus imitanda et quibus
oppositi facientes s^t decepti ca^m xviii

In quo consistit perfectio vite contemplative s^t
similitudine amoris mundam declarat ca^m xix

Cualis sit amor dei que contemplati
uis habere debet capitulum viagesimum

De secundo gradu contemplationis et di
uino officio ibidem exiit ca^m xxii

In quali statu sit contemplationis in
secundo gradu contemplationis ca^m xxiii

De duobus modis silentii et solitudi
inis capitulum viagesimum quartum

De naturali secreto ca^m xxv
Circum corpus contemplati debeat ordinari et
de impedimentis aduersionibus ca^m xxvi

Diffinitio quo vite contemplativa sit perfectior
atq; primo sibi ipse ca^m xxvii

De profectu magno quem contempla
tiu alius afferunt ca^m xxviii

Et non sit sebia tendere ad vitam contem-
 platiua ondit per exemplum ca^m xxix
De excellētia grē platiū s^r artuob r xxx
De necessitate gracie dei ipsi con-
 templatiuo capitulu^m trigesimū p^m
Cualit^r aīa in cōtēplatione dicitur ele-
 uari super corpus et quō ipm desere^r et
 affiatu^r simplex et vnica ca^m xxxij
Memoria libri m^rri richardi de sco-
 victore de cōtēplatione ca^m xxxij
De 3° gradu cōtēplationis et si-
 militudines quada^m naturales ca^m xxxij
Tuo foris perseuerantia nōia e cōtē-
 platiuis declarat per exemplū r xxxv
De impedimētis plūibus ne possit quis
 montē grēplatiōis ascende^r ca^m xxxvi
De quibusdā adhuc aliis impedimen-
 tis in via ista capitulu^m trigesimū septimū
Quidā mori meditatiū qui possunt
 seruari in grēplatiōe ca^m xxxvij
De modo cōtēplandi que beatus bna-
 dus tenuit in principio ca^m xxxix
De alio modo meditatiū per exem-
 plum mendicantis capitulu^m xl
Cōmenda^r istius mori grēplatiōis tā-
 q^u seruari vtilis et lauis ca^m xli
De modo se v^sitandi i grēplatiōe
 secūdu^m istum modum ca^m xlii
De p^ribus dei iudiciis an oculos mē^r vnoctā-
 tis promateia grēplatiōis ca^m xliij

Tertio quidā deficiūt in perseverantia forti
et sic q̄t̄ platōa modicū p̄ficiūt t̄m̄ vltimū
Tertio imaginā. monitū cū t̄bus tabnacul
in hitacul. f. fidei spei et caritatis c̄. v. l. b.
De tribus modis quibz gr̄a datur. d. x.

Prologus in tractatū dñi Iohannis gerson
cancellarij parisiensis de contemplatione
ex gallico in latinū translātū

Eaplū p̄mū cū quaz de materia tā alta q̄
scribit gallice et simplicibus et illitratibz

Mirari nōnulli fortasse poterūt
ac querere p̄inde cur de materia
tam sublimi puta de vita con
templativa scripsere tracta
tūm presentam v̄ dicitis simplicibus et
sencibus meis ac eadē lingua mat̄na galli
cana et non potius sermone latino ipis sa
entia ampliori imbutis cū ista materia ad
illitratos simplicis q̄ non pertineat. Ad
qd̄ a. inq̄m q̄ em̄ in libris beatis docto
rū s̄cōrū de vita p̄tracta subtilit̄ tractatur
utpote a s̄cō gregorio in moralibus nec
non a beato bern̄ s̄ cantua. Item a vi
cardo de s̄cō victore et a q̄ pluribus a
libz ad dicta quorū eruditi scientibz quorū
q̄ fugiū face p̄nt idēo talibus s̄cō de talia
s̄cō fideo sed a s̄cō de simplicibz et illit

ratis p[er] servum sorozibus meis quibus p[er]tia con
 scribo de materia q[ue] contemplationis lannos ser^{at}
 mones intellige non valentibus Et dicit a
 plus q[ua]m mulier impleta et targo cogitat que
 d[omi]n[u]m s[er]v[um] ut sit s[er]va corp[or]is et s[er]v[um] q[ue] aut nupta
 a cogitat que s[er]v[um] m[un]di quo placeat v[er]o suo
 deo vtilius et querantib[us] me opilaa et
 s[er]v[um] non posse iudico dictis meis sorozu
 bus que dei gratia p[er]idem absq[ue] m[er]ito v[er]o
 nullo d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]etate q[ue] q[ue] et ip[s]e deo pla
 re potuerunt eidem famulan[te] co[n]s[er]v[um] cu
 q[ue] aman[te] et honoran[te] nec caru[m] me s[er]v[um]
 p[ro]p[ri]etas ab opera i[st]a retardat[ur] habet cu
 s[er]v[um] m[un]di m[un]di s[er]v[um] m[un]di m[un]di s[er]v[um] m[un]di
 ade[us] que in eis ex p[ar]te sum nichil p[ro]n
 p[ro]p[ri]etas s[er]v[um] dicitur aut difficile
 d[omi]n[u]m 2^m litteratura magna et s[er]v[um] non
 est omnino contemplativis necessaria

Quibus at copia s[er]v[um] et litteratura evu
 dicioz legi diuine ac sacre s[er]v[um] no
 mediu[m] ad apicem cont[er]plationis
 dolae cupientibus p[re]stat amicu[m] nichil
 omni[um] id ip[s]u[m] interdum obest multu[m] pluri
 bus non quide[m] ex se sed occasione inflama
 tionis ex s[er]v[um] p[ro]uenientis et accepte impos
 sibile aut est ad vera[m] cont[er]platione alio
 itine[m] q[ue] p[er] h[um]ilitate[m] p[er]uenia[m] sicut dicit
 ap[osto]lus in quib[us] videtur int[er] vos sapiens ee in
 hoc saeculo stultus fiat ut sit sapiens hoc est in
 tellau s[er]v[um] h[um]iliter stultu[m] se reputans res

patu diuine sapiēte puta nō valens opzchen
de dei iudicia atq opzā hinc ē qm contem
plationis acquisitione pluribus scientiā
biā ad eam paruenendi nil tantū mta
didit q̄ q̄ se hūiliae dedignātur. s̄ q̄m
intellai otupando et summittendō m̄steri
is dñi redemptioms nri suis factis tam
hūilibus et exemplis relictis atq bassu est
nō intrans fur est et latro iuanūz laborat
Sicut dicit dñs **In** vanitate sensus sui ca
pite mcedens lauato in magna s̄q̄ sin intel
lectus reputatione at scientia sue sparnōs
mdinal effiaz ut p̄mulus nūq̄ p̄z hostiū
illud hūile potait mtrora qm potius offan
dens abibit retrorsū ad m̄ster quorūda
dñi nri discipulom de quibus scriptū est
q̄ abierūt retrorsum cum s̄q̄ eū capere
et intellige nequuerant de sui corpōis
m̄steris docerit. Quia de re acia accidit
quosdam doctissimorū optasse q̄ vltimam ad
tantam scientiam nūq̄ paruenissent sed
potius parman sissent in sua simplicitate
ta quoadmodū m̄ras eorum sine littera
tura non vōz scia ex se q̄ s̄ proficua nō
esset imo prodest multum per oām mo
dum ea obtenti bñ hūilit et in dei grā sed
p̄uenit istud ex surreptione superbia s̄q̄
dicit aplūs q̄ scientia m̄stat. Accidit item
et s̄m oplexione ac personarū variatā
Exp̄amur vniū optimū obae nō parum

fabricibus laboranti. Sic et ansem furibundo qui
 quippe in tali seipsum maculat. Videmus etiam
 oculis agris odiosam esse lucam que puris
 delectabilis dulcis et amabilis est. Simili
 ter et de scia quod ipsa scilicet homini moribus mori
 nato atque indistincto per abusum multum est dapa
 rosa.

Sapientia in enim ad contemplationem melioris est
 sicut dicit beatus Gregorius in mo
 raliu[m] scilicet quidam naturaliter aut ex co
 platione vel consuetudine ad exteriora
 occupationes et terras ita inclinatur ad con
 templationem se elevari nequeunt multo at
 biliores reperiuntur ad vitam actiuam. Et
 si ad oppositum interuentur in magnos in
 siderant errores et blasphemationes. Tan
 ta enim detestatio cordis humilitas tollant
 quanto eis licentibus ad cogitationes vacat. To
 quales in actiuam seipos extantia dicit. Alii de
 ro mentis scilicet tam tranquille et oase ut si
 eos labor occupationis exapiat in ipsa
 operis inchoatione futuunt sed delectabi
 liter viuunt in consideratione operum dei
 diuina celestis et hec ruminantes atque tota
 humilitate de sua salute meditantur. Et ta
 les quantum valent mentes suas ab extrava
 gatione inmoderate operis abstrahant. Pope
 enim qui deum contemplari quasi poterant
 occupationibus pressi ceciderunt. Et sic ta
 les in operationibus exterioribus occupa

pat plus deficiunt q̄ proficiunt. Sunt alii qui
ex consuetudine aut per virtutē contemplatio
nis vel dei dilectionē excellētē aut certe
eis a suis p̄gentoribus aduenit ut se habe
ant mente habilem et quasi ambidextra
valentes se nō vni nō alteri se tradē vite
vite quales eē flatos decet modo accidit q̄
q̄ quidā deici et litteati sunt de statu p̄
mo et conditione talium quaa sequitur q̄
sepius ip̄i errant si se nimis p̄fundis co
gitationibus ingerunt dimittendo op̄atio
nes et tū per illud hostiū qd̄ tam humile et
teiores occupationes. Eā enant q̄ simplices
personae et illitēate sunt de alio statu et q̄
ditione alia et tales scire p̄t vire in so
litudine et semper aut frequent̄ cogita
de eorū salute sine alia occupatione terre
na. Ita ergo videtis manifeste q̄ persona sim
plices non s̄ respellenda quicquid eis est vni
satisfaciendū de vita ista contemplatiua. Vide
mus eā et vidimus per experientia in
sacris hēmitis et in aliquibus faminis
q̄ plus profecerūt in dei amore per istā
vitam contemplatiua q̄ fecerūt ul̄ faciūt
plures magis ingri. Ratio qz ista vita mē
tus acquiritur per bonā simplicitē humilita
tem q̄ per leuitatem magnā. Sicut dicit
salomon de dei sapientia q̄ ip̄a graditur q̄
simplicibus et cū eis est sermōinatio ei.
Ideo sapitur alibi. Ruerit deū i simpli

50
ntate cordis qz ipsa est simplicissima et reperti-
tur per simplicitatem

Capitulum quartum de duobus modis contemplati-
onis uno in scientia alio in affectu

Sicut pro pleniori satisfactione in ista
materia considero qz vita contemplati-
ua habet in se gradus et partes q-
rum una est subtilior alia Et e una talis q-
inquitur per vobis fundatas in vera fide dei
natura et ipsius essentia et eius opera Et
valet ista contemplatio ad reperendum novas
veritates ul' ad declarandum ul' docendum
aut eam ad defendendum contra errores
et falsitates hereticorum et infidelium Et de tali
materia non intendo loqui ad presens perti-
net enim solummodo ad bonos theologos bene
in sacra scriptura instructos non autem ad
simplices nisi sunt per inspirationem et mira-
culos eis data sicut accidit in apostolis qui e-
rant valde simplices et sine litteratura et plu-
ribus aliis Una alia pars contemplationis
est que principaliter tendit ad dei amorem
et ad sapiendum suam bonitatem sine magna
inquisitione clarioris cognitionis qz est talis
de vera fide que data e eis aut est inspirata
Et ad hanc contemplationem pertinent pertingunt
simplices persone in dimittendo curas mu-
diales et in custodiendo cor suum pure et
munde Et de tali loquor in presenti Et credo
qz ista sit sapientia et contemplatio quam

principalit' bñs dyom suis in libris suis de mi-
lita theologia adocuit et est sapia excellenti-
or et alioz qua' possunt hie in hoc mudo
que fuit et reuelata per bñm paulu aplm
cu' ipse extiterit discipulus

Caplm quiti' magna dia e' inter sapien-
tiam et scientiam scandum doctores

Signam duam assignant doctores
sancti int' sapientiam et scientiam
et principalit' beatus bernardus

q' scientia pertinet ad intellectu' et queit
isti soli sed sapientia ad affectu' Et io scam
du' nomā suū sapia balat tñ sicut sapor
sa scientia que sapor respicit affectionem
desideriu' appetitu' et voluntatem persona
istius cui inest Et io pt in aliquo magna
scientia uel cognitio esse in quo sit modica
uel nulla sapientia Ratio q' non habet sa-
poram ul' affectionē ad illud qd' ipse fat
Et daturatur per exemplū grossum potest
enī aliquis cognosce' mellis naturā qua' au-
diuit aliqu' de tali narra' sine loqui uel
scia' q' legit in libris de nā mellis sine hoc
q' quā mellis dulcedinē gustauerit Item
medici cognoscent naturā infirmitatum
et sepe melius q' ipse infirmus seu paacē
sed quantū ad sensum doloris datur est i-
firmos plus scia' infirmitates non per ra-
tionem sed per experientia' Sic suo modo
potest aliquis habere maximā scientia' uel

6
cognitionē alicuius personae sine magna affecti-
one amoris ul' odij q'placencia ul' displicencia
ad talem personā Et ex alia parte p't aliq's
capē magnā affectionē ul' q'placenciā alicui-
us sine magna ei' cognitione Videtis q'
q' secundu' hoc possum' conape' et intelli-
ge' posse eē magnam sapientiā in aliquo
sine magna ul' clara cognitione et clara
et magnam scientiam seu cognitionē sine
multa et magna sapientia
Capitulum sextum Nullus debet appellari sapiēs
nisi bonus existat

Secundu' vsu' loquendi omnimoda
dianu' q'itar' aliqui magni claria
theologi et phi' habere scientiā vel
sapientiam qui s't instructi in p'ma parte
contemplationis de qua locutus sum Sed i'
tali contemplatione videntur posuisse phi'
felicitem ul' bñtudinē hūanā Et hoc di-
ce' est minus rectū et est abusus loquendi
nisi tales claria habeant aī cognitione co-
rum evidentem affectionem aī dilectione ad
deum et ad hoc qd' facit ad eius amorem
Et sine tali dilectione et caritate non potest
esse posita ipsa felicitas in contemplatione
nec fuit vniq' intentio aristotilis alia sicut
ego tenas Et qui alit' faciunt s't' ab ipso a
plo reprehensi dicant q' illi qui dicebant
se sapientes hoc est habere sapientiam fac-
ti fuerunt stulti Et eam assignat et una aī

cognovissent deū non sicut deū ipm̄ glorifica-
 verūt nec sicut deū amaverūt nec gra-
 tias ei reddiderūt sed amaverūt et sic
 q̄ possumus viderē quos deus amat loquendo di-
 cere debeamus scire ut nō habeat sapiam
 et quos non quibuscūq̄ illiterati extiterint
 Sapientia simplicis et ideō p̄t
 ad sapiam parvinga par ex^m a simili

Cognitio vel scientia que habetur de deo
 per veram et solam fidem sufficit
 ad perveniendū ad talem sapiam
 sicut deū est par amorē dei et servitiū et
 eius honoram Et videtur nō q̄ sicut dicit
 Aristo. q̄ simplices p̄t h̄re felicitatē cre-
 dendo hoc que phī t̄rificati sunt de deo et
 angelis et ponit s̄m hoc cogitationē suam
 affectionem q̄ per condudo q̄ sapiam simpli-
 ces h̄ntes fidem firmā de dei bonitate et se-
 curitū hoc credent amant verus h̄nt sapi-
 entiam et potius d̄nt dici sapientes q̄ qui
 anq̄ alij h̄nt exites sine amore et sine af-
 fectione ad deum et sanctos sciam eis p̄
 placant deo tales magis q̄ alij Et qd̄ plus
 est tales litzati sine affectione deo disphabi-
 les sunt exites sicut sal corruptū et sapi-
 tas infatuati Et patet hoc per ex^m grossum
 Si pater unus habeat filios duos quorū v-
 nus nichil scit de secretis sui patris sed solu
 q̄ scit pat̄ eius et q̄ totū suū cō ab eo ha-
 beat et q̄ debeat eū amare ex toto corde

et ei seruire et eum honorare et sic facit de tota
 sua affectione. **III.** autem filius multum sciat
 de secretis patris sui per revelationem a patre sibi
 factam et de talibus scit loqui magnanimitate
 et tunc non habebit aliquam vel nullam affecti
 onem dulcem et querosam ad patrem su
 um neque ad obsequium eius. **III.** sanctis peto
 quis illorum filium a deo patre plus amabitur
 vel plus honorabitur et magis remunerat
 bitur. non enim dubium quin primus. **Et in fine**
 per a patre suo habet talem affectionem ad ipsum
 habitam instructur amplius de secretis
 patris sui et de tota eius hereditate. **Secundus**
 autem odempnabitur propter suam ingrati
 tudinem et malitiam et propter abusum cog
 nitionis secretorum patris sui sibi revelato
 rum ab eodem.

Capitulum octavum. **Et** sunt opera per
 que deus perfectius cognoscitur.

Quare iam ostendi sicut michi videtur
 non frustra et impertinenter esse lo
 quendum simplicibus de vita contem
 plativa pro introductione eorum ad dei a
 morem et eius degustationem et saporem
 per sanctas dulces affectiones sicut per
 spem bonam timorem semper ardens de
 siderium per displicentiam et tristitiam
 offensam divinam per peccatum et de affectioni
 bus aliis. **Et** quantum ad hoc cognitio vel scien
 tiam seu litteraturam non requiritur ultra

plena grossam fidem seu credulitate quam
tales simplices tenent de deo et de sua po-
tentia sapia et bonitate de suis manda-
tis et misteris gualibus de nra redemp-
tione de paradiso ac de inferno et non
est exile posse acquirere sapiam hmoi de
qua dixi Testatur em Guilhelmus doctor
oximius qd mt oia dei opera nullu plus
notificat et agnosce facit deu suaz boni-
tatem qm ista delatio que cu spuali pla-
centia recipitur in aia cu ipc deus eam
secrete visitat postqm se profunde huiusq
uerit au eius manifestam Et scita est p-
mo qd ita est patet qd simplex et illite a
persona melius cognoscat deu amando e-
um et in aia sua cu opca vacolendo sic
dum est qm facta pt qutuaz hatus et ph
per opca exteiora et per rones nqliter ac-
ceptas In dñs nr ihesus xpus pñ suo
gratias agit qd abscondit hec alta misteria
a sapientibus et prudentibus huiusm-
di et reuelant ea paruulis **Exempla**
eniam supra posita de infirmitate et
mellis natura hec declarant manifesta
Capitulum nonu Continuatio seu ephilogus
dictorum sub breuitate

Dostmodum vndi et rōnem assis-
nam quā ob eam modo gallie q
scriberem simplicibus personis
saluet vobis sororibus meis et dilectis

per geneologia carnale et si deo placet pla
 ber spiritualē affinitatem hinc niter
 do descendē ad prosequendū quod con
 capi demonstrando vobis aliquantē et
 modo grosso ita vite contemplative illius
 que ad vos pertinet sicut que perdura vos po
 terit sufficient ad veram sapiam et vitam
 salutem. Cuius ut aug⁹ testatur plures sim
 plites absq; sua op^{er}ali sicut saluta eorum habe
 do fidem spem et caritatem alij aut cum
 sua sapia dimersi sicut in profundū in fari
 dimittamus igitur tales sapientes se dap
 nare sicut dicit bernardus et nos tota si
 phicitate queramus salvari
 Capitulu de am^o amor dei preceptu est
 vite contemplative et finis

Redire et niam vite contemplative
 debet ea dei dilao hoc est qd cum
 amore dimittatur vite munda
 na omnesq; cura terrena et occupationes
 se totum tradendo ipi deo. Secus autē
 faciens sicut decept et sepe non par
 venit ad finem laudabilem nisi se e
 mandaverit sicut sicut qui se tradunt
 religioni vel studio extra mundū non
 propt^{er} dei amore sed p^{ro}pter pigritiam et
 fite mundi laborem subfugientes ul
 propt^{er} habe^{re} vnde vna aut propter va
 nitatem et superbiam cupientes repu
 tam magni dicit aut devote persone

uel etiā propt̄ auositate[m] s[ed] solū propter
sua[m] quemadmodū plures fuerunt p[ri]m[us]
Finis autem vite contemplatiue debet ad
amorem dei hoc est q[uo]d pro eius dilectione et
amore nitatur de bono in melius proficere
et q[uo]d velit se abstrahere ab o[mn]i alio opere
et occupatione et q[uo]d dico q[uo]d deat se abst[ra]h[ere]
ex toto ab aliis occupationibus hoc in
tolligo de t[er]minis p[ri]ncipalit[er] et de tali qua
notabiliter impedit suā contemplatione[m]
Tercio q[ui]a q[uo]d modica et temperata occupatio
aliqui necessaria est et valde officina ad vi
tam contemplatiuā ad pigritiam aut e
ciam malam tristitiam depellendam p[ro]p[ter]
dicta ap[osto]lus affirmat inquit s[ed] plenitudo
d[omi]ni finis legis s[ed] diuine est caritas sua
dilectio **E**t idem lege dei que d[omi]ni est sapi
entia ul' theologia ista excellentior appa
reere debet magis qui plus amat deum
Ista etiam habet vitam perfectionem sta
tunz meliorem qui melius diligit et
plus **E**t q[uo]d vita contemplatiua conuenien
tior est de se ad b[ea]tū armandum deum
sicut scola ul' studium ubi melius ista
ars s[ed] dilectionis acquiritur ideo vita
ista plus laudatur et approbatur in sa
cra scriptura et a s[an]ctis doctoribus et p[ri]n
cipaliter per verum deum amoris iha
sum xpm qui istam dedit suam q[uo]d mar
a meliorem partē allegarit **E**t que est

ista pars certe q̄ illa sedebat ad pedes ih̄u
 et audiebat verba illius et audiebat de suo
 amoc̄ inflāmagatur. Verū est tñ q̄ aliq̄s
 potest inter dū in vita sua actiua plus de
 um amara q̄ aliis facit in vita sua con
 templatiua et talis est magis perfectus
 quānis sit in statu minus perfecto qm̄
 contemplatiua et etiā tal' vita actiua p̄
 factor erit ut hoc quānis de se sit in
 statu minus perfecto qm̄ contemplatio
 Ex quo ulterius patet illos deipi pu
 tantes vita contemplatiua finē esse so
 lum sc̄ie ul' acquirē nouas veritates p̄
 mo potius finis principalis eius est de
 um dilige et degustare qm̄ bonus et sua
 nis est ip̄a. Quānis ista sapor san gust
 tus vel attractus aut sp̄ituale illud san
 timentum potest dici fore vnus modus
 agnoscendi q̄ amor ip̄o. cognitio est si
 aut augustinus testatur. Cuius cognitio la
 lis est et ita serua q̄ a nemine nisi e
 am habente percipitur q̄ per verba
 aut per doctrinam explicari et demo
 strari non alit̄ quendamodū s̄ dici solet
 de infirmitate balda q̄ dolorem huius
 infirmitatis nulli in bñ sc̄it sed q̄ ista p̄mit
 tari q̄ amor mundan' seu mundi p̄: a r̄monedg

O bpiens inchoat at sc̄ie artem
 bona amandi daum per vitam
 contemplatiua primo et p̄cipaliter

toto conamine laborat debet ad r̄mouendū
amorem factū et contrarium quē appello
dormulo, gualī amorem mundanū. Amoz
enim enim mundanū iste est ut glutinū
quoddam alio aīe spiritales impediens
ne se in alitū potant subleuare. Est etiam
sicut calx seu tamentū tanax et forte pe
des aīe retinens ne liba valeat trans
sire. Rursus operatur iste amoz tatenē
similiter tanax et alligans aīam ipi
corpore ut ab eo non se poterit elon
gare in similitudine vniū v̄si ul' sy
miae continue se vortentis et girantis
seu tamentis cohipnam aut pilae cui
alligata est vltra transire non poterit.
Item est sicut truncus quidā alligatus sy
miae per quē inimicus aīam ipsam
affixam tenet semper prohibens fugā
eius longiorē quatenū etiam aīa a
liqū fugientem reapprehendat. Simula
tur in super opedibus quibus aues
rapaces alligata pedibus deferuntur.
Et sic pariter, oritur de pluribus fi
guis quibus comparatur. Iste amoz
est est vagina illa passima que constitu
it et fundamēt babilon ciuitatam con
fusionis et v̄m̄ini infernalis in crea
tura huana. Facit em̄ quia semet
ipm̄ usq̄ ad contemptū et nichilpe
sionem dei omnipotentis. Est enim

terra mala sterilis et maledicta non produ-
 cens fructu quibuscumque bonu Est et tadan
 prohibens coram reuerh in archam hoc
 est nam in hospitiu celestis paradisi [i]p[er]
 tremo garit ip[er]u fatu mulieris mhu
 garriculis et blulantis at tam horribi-
 lam strapitum exatantis per suas say-
 lasias quab induat in donu ipsius que
 sine cessatione q ipa aia cogitur eric p
 priu domialium et sp[irit]us sc[ri]ptis qui esse ^{ibi}
 deberet verus hospes non p[er]habita-
 re sed inde abcedit.

Capitulu duodecimu trualis sit pena
 dimittendi amatozem mundi

Ex quo amor mundi seu munda-
 nus talis est sicut predictimus
 et qd amor bonus illuc perveni-
 ra non valet ubi iste habitat b3 qd se
 inde expedire et remoue et ipm totalit
 rumpat eum q civitate confunde atq ab hos-
 pitio suo expella. Sed heu hoc factu est
 multo difficilius q plures credunt Et q
 lib pena sit isti melius percipiunt qui
 scipos a tali student alienare q ceteri
 qui de hoc nullu compatu faciunt nec
 ad hoc nituntur. Sicut am amica q q
 sticta et capta sit compedibus non per-
 cipit et am supasidet glutino non ten-
 tit se annexam quousqz recede volue-
 rit et inde volare. Sic et in pposito in

de amicitia plautus et tristitia istis qui no
miter ad dei amorem conuertuntur. Ven
tunt enim ipsi dolorem et penam mul
to plus quam antea. hoc enim facit diabo
lus quod inimicus salutis hinc tales magis
inhibet retrahere quemadmodum cattus so
let murem facere cum nimis ab ipso se bolue
rit elongare. Aut etiam sicut index aliquis
captivus suis a captivitate sua fugiti
vis. Tunc enim diligentes suos mittit ad
reducendum tales antea aut non mitte
bat eos ad requirendas. Ideo sic necesse
facium est quod verus deus amoris salua
tor noster ihesus christus attrahat ad se a
nimam illam quam esse voluerit sua
amicam et sponsam instruendo eam
in arte vera dilectionis et boni odoris
amoris. Attractio autem istam facit ipse vari
is modis. Uno modo per inspirationes et secre
tas ammonitiones cordis interioris sine alio
medio. Aliqui per medium angeli sepe aut
mediantibus aliis istis hominibus tradentibus
doctrinas et bonas instructiones. Inter
dum per magna beneficia et dona divina qu
od autem per aduersitatem et tribulationem si
ue sit ab extra infirmitate paupertate
aut ex aliis generibus suis ab intra ten
tationibus variis.

Capitulum xiii Quomodo aliquis amore mun
di possit deferare per exempla et

Santa aia in carnis seuaens in se g
 uitalam et duru uigu seu graue o
 nus terreni amoris cupiens ap
 propinquat deo sponso suo et amico de
 precatur in hac uerba **T**rahe me post te
 curramus simul in odore uigantorum
 tuorum i hic dulcedinis **E**t pari modo
 deus opb facit suis famulis **I**psa enim
 aia immittit quidam dulcedine aut odore
 aut saporem mltuū ul' gaudiū qddam
 sobriūm bna daitate pacem dilatacionē
 mentis gustum aut eaa somū sine sono
Et biamt loquendo est quida attractus et
 operatio et quoddam motiū qd' fiat non
 potest nec uerbo explicari sed sentitur bñ **E**t
 tunc ipsa anima deuota expedit se de li
 gamine et nexu huius amoris mundani
 nec est tūc aliqd huius mundi qd' eam re
 tinedat potest non diuicias non caruales
 delicias nec abi aut potus delectatio nec
 ludus nec iocus aliquis **I**nde mundani
 homines pleni amore fatuo multum inuēa
 tur et totū in deuisum et subsanationē
 conuertit et fatua putant omnia facta
 huius anime sic a deo attracte **R**atio qui
 a uident ipsam sperne et delinque que
 ipsi amant et bona ualde esse iudicant **H**ad
 in rei ueritate ipsi ignerant quō sit aia
 tali et quid intra se sentiat **V**idemus ma
 nifesta q' si int' uentū canes habentur q'

tiore benaticia qui sentiunt carum que ipsi non
vident nec eam alij canes statim isti quatuor
or benaticia canes sentientes odorem carum
post ipsum current eius vestigia insequen-
tes nec ipos reseruas nec retraha poterit
impedimentu aliqd ostans nec sepes nec
rubes nec riuus no lapis nec eam cibis
in itinere obiectus Alij autem canes non per-
cipientes carum odorem per vestigia eius
aut qui non sunt benaticia sed ignobiles crassi
et corrodentes forte cadaver aliqd talis no
insequuntur carum nisi forte ad modicu
spaciu et hoc ideo qd alios vident curren-
tes quatuor qd currit et ipsi sed citius
cessabunt tanq essent super facti de aliis
quatuor quas se in banu currendo vera-
rent non enim sentiunt qd isti ipi enim conti-
nua ad cadavera corrodenda sunt intanti
Conparetis nunc habentes bonu dei odo-
rem de bonitate de gloria celesti quatuor
canibus benaticis Alios aut mundanos
nichil de dei bonitate et gloria celesti et
ceteris sanctis aliis
Ephm xiiii lege ul' audia sanctorum vi-
tas multu predest ad contemplationem
Sed etiam amora istu mundanu de-
pallunt et remoua habent ab ho-
mina sacra scriptura et sanctoru ex-
empla lecta deuota et audita et
sacule recogitata de quo tradit exemplano

est necessarium **S**unt enim sine mundo cordia
 experimur in personis se tradentibus ad vi
 tam meliorem salutem suam diligenter pensan
 tibus **A**ccidit saepe quod tristis frigidus aut
 cortex temptationibus devotus aliquis ac
 cedit ad sermonem aut ad aliam libri lectio
 nem et subito nec transibit hora quod int
 verba que mihi audiet legat aut respiciat
 et ipse consequitur leticiam quandam et san
 ctiorum et a suis temptationibus liberabitur
 se sentiat **E**t cognosco quod reperiens se in
 duratum corde ad habendam devotionem
 si applicaverit aliam salubri doctrina aut
 vita aliam sancti vel sanctae satis facit sen
 tiat in terram dulcedinem et cibus quod si
 nitatur ad istam hunc sine medio tali
 se quod simplicitate se dact ad cogitandum de de
 i bonitate **N**ec mirum fore quod beatus gregorius de
 hoc adduat ex ^{no} experientia docet quod solis
 rotam et eius perfectam claritatem intueri
 non possumus sed ipsum videmus in monti
 bus in quibus resplendet **S**imili modo per
 ipsum dei claritatem et eius dignitatem
 in se suis vbi mirabiliter relucet **C**on
 lent eam et operantur ad obtinendam
 devotionem istam ^{et devote} **S**unt enim merita quorum dicitur ^{et devote}
 atque in quibus tali modo quodammodo loqui ^{et devote}
 mur eorum scripta per legentes **S**ic ergo per
 quod profanum sit sanctorum dicta et verba lege
 atque vel audiat **P**osito eam quod ex tali

lectione nichil vertatur n̄ pro tali hora
non enim frustra et incongruus dñs n̄
verba sua vobis appellavit aut **in** non est
mirandum si me spiritali deparie tales
qui se a studio sacra scriptura elongant
existat maari et i de uo hoc sua sicut
Capitulum x̄ de angelorum suffragiis et de
generibus aliquorum hominum prospera et
aduersa habentium

Qonsequenter nisi nobis scōrum an-
gelorum adesset frequens auxi-
liū quib̄ sufficit euadere a cōm-
mune fraudes laqueosq; inimici. **Ex**ta nul-
lus dñs angelo nobis in custodiam de-
bitatis honorem iugiter reuerentiam
semper impende debeam? licet eam in
locis simus positi secretis et priuatis nich-
il in honeste perpetrantes quo eius pu-
ham offende possamus. **Sunt** homines qui
dani nature tan laudabiles pleni grati-
tudine et recognitione acceptorum a deo
qm̄ prosperis eidem fideliter famulant
et melius qm̄ in aduersitatibus et tales
ipsi mirant sapienter in prosperitatibus ha-
bent q̄ karadissimi in hoc mūdo et in
futuro. **Ratio** qz ex toto corde et perfecto
non cessant laudare deū et grās agere
de collatis beneficiis et ipsis videtur et in
veritate sic est q̄ q̄tūlūm domū lucet
modicum et exiguum ab eo acceptū sit ca-

rissima et balde gratanter accipiendū non p
 pter donū sed ppter eū a quo venit. tale donū
Rede sicut filius bonus in terra aliena posi
 tus multū gaudet cū recipit qualescūq; re
 tale a suo patre transmissū et curā tenet. Et
 si a casu accidit deū remouere beneficia sua
 a talibus de quibus locutus sum statim
 permittens eis aduenire aduersitates ipsi
 similit̄ hoc gratanter accipiūt tanq̄ a deo
 venies et isto mō sicut in prosperis et sic
 de corde dulci cū temporē deum benedict
 et laudant. De quorū numero fuit bñs
 Job secūdū suā historiam et plures alij
Aed et s̄ alij alterius animi et condiciōis
 plus indurati et quodāmodo natura asini
 ne qui stimulari volunt et tales melius
 accelerant ad deū per tribulationes et
 aduersitates quos ad se trahit deus omni
 potens sicut mater puerum separatum
 ab ea. **O**rdinat enim per aliquos ut ledā
 tur puer et sic clamans matrem ad eā
 reuertitur et lacrimans quem in vlyas
 suas suscipit adhortans ne se de cetero ab
 ea elonget adiciens qz alibi non nisi ma
 la sustinebit. Et in veritate loquē. nimis
 pauci reperiunt̄. I qui sic viuaciter et fin
 ditus ex toto corde certissime reuertunt
 ad deum et ad eius auxiliū in vera et
 bona humilitate quā admodum i aduersita
 te faciunt cū se senserint desolatos nes

nientes ubi habet recursum nisi ad deum
et hoc specialiter qui non sentit dolorem
illa hora que sit omnino impedimentum in
hominibus qui possunt conuenire ad cogitandum deum
et seipos. Et ideo conuenienter videtur quidam
sanctus vni diuiti grauato infirmitate ipsum
deprecanti qualiter deum pro ipso exoraret
sanctitate impetrando. Cui inquit iste sanctus
deuotionem habetis amplioram et meliorem
estis quam in infirmitate an extra. Cui in-
denti in infirmitate dicit sanctus. Et ego oro
deum ut vos in tali statu conseruet in qua
melior estis. Et licet aliquis optat tribula-
tionem transire et cessare ab eo propter do-
lorem quem sentit ad presens ut dicit apostolus
ipsa tamen generat et affert fructum balde placa-
bilem. Videmus in huiusmodi scolariis qua-
lem profectum reportant per suas vapula-
tiones et correctiones quamuis ad horam
eis hoc sit durum. Et breuiter loquendo non
est aliquid quod sic breuiter exradicat amo-
ram istam mundanum a terra que quecadmo-
dum tribulatio bene et patienter recep-
ta et temperata existens. Et quod plus est
ab isto amore perfecta non potest quis se
questrare sine tribulatione ab extra adue-
niens vel accepta per voluntariam penitentiam
et carnalium mortificationem nisi mi-
raculose aliter factum fuerit et per dei
donum speciale.

Capitulum vbi Incipit de scala contemplationis
dei cuius tres sunt gradus scilicet humilis prima
locus secretus et silentium fortis perseverantia
vnde sicut beatus bernardus super
cantica tractat

Hoc pertingendum ad fructum vite con-
templative et eius altitudinem
necessaria est scala vbi et sic ascende
principaliter tres in se gradus continentur
quos nominare possumus primus humiliter
locum secretum et silentium et fortis per-
severantiam. Intus istos autem gradus tres pri-
cipales plures sunt medij sed minus prin-
cipales per quos fit ascensus de alto in altum
et de virtute in virtute quousque perveni-
tur ad summam arboris seu montem contem-
plationis humilis autem prima hec incipit lo-
cus quietus et secretus cum silentio me-
diat fortis perseverantia finit terminatur
Ad autem ad horum trium perfectionem des-
cendam pro mea imaginationis melio-
ri intellectu et comprehensione aliquibus
vitarum naturalibus et intelligibilibus si-
militudinibus ad ostendendum quod nos oportet
trahere usque ad dei amorem perfecte
veniamus. Non enim sine medio de imper-
fecto ad perfectum transire valamus nec
subito quis et repente fit summus et in
virtutibus perfectus sed acquiritur ip-
sa in similitudine operationis naturalis

que procedit de imperfecto ad perfectum. Ig-
nis enim ut videmus per fumum manet post
hoc est flamma cum fumo deum ignis purus
et datus et lucidus in carbone. Similit
gramm in terra seminatam primo putrescit
secundo germinat 3^a se levat extra terram
crescit usque ad maturitatem et plantam
in plantanda in terra sterili existens primo
eradicabitur 2^a replantabitur et erit tam
quam mortua 3^a viridescit et in altum succres-
cit. Huiusmodi est vita in aliis naturali-
bus per totum. **C**onformitatis volens bene
in vita contemplativa in suo initio non
potest habere perfectionem quam parvus oper-
atur cum prius emittat fumum dissipationis
de vita sua praeterita et cum flare amarae
et seipsum turbat sine magna consolatio-
ne postea benebit flamma amoris cum fumo
tali postremo amor purus in fumo in ster-
tu primo mortificabitur vita carnalis 3^a
terita in 2^a germinabit altius extra terram
in seculo fructus erit perfectus. Simili mo-
do in similitudine plantae eradicabitur
taliter de terra mala et sterili vite munda-
na quod fiet cum pena magna et labore 3^a
replantabitur ubi adhuc leviter suscipiet
gravitatem ultimam bene erit radicata
fortiter et perfecta affertur fructum
multum. Tres status istos continent quidam
assignavit dicens quod in primo aliquis lan-

quet amos in 2° mittitur in 3° autē vivit
 amore sicut patebit manifestis in scripturis
 Caplū xviij **Quo** de mapi a laboa vita
 activa vita contemplativa

Primus gradus pertinens ad
 statum incipientium et imparfec-
 torum est huius confessio prima me-
 diante qua quis in se amorem munda-
 num cum desiderio malis immortifi-
 cat simul et motus illicitos et consue-
 tudines malas hęc carnem castigat
 et domat ne rebellet aīe sed ei sit subiec-
 ta qd̄ facit per Ieiunium vigiliās et abstine-
 ham afflictiones lacrimas gemitus et sus-
 piria ardua ac cetera per corporalia exte-
 riorum seu laborem sicut statum suū
 cui enim ante primam talē aut sine labo-
 re huius repente vellat vti perfecta vita
 contemplativa hic se seducet et compa-
 retur volenti vno saltu montē altum
 ascendere **Idem** dicit bñs greg⁹ alij sc̄i
 q̄ vita activa que sita ē in laboribus et
 afflictionibus corporalibus debet assu-
 mi an̄ contemplativa tanq̄ aptans vicium
 et illa **De** quo habemus figurā in iacob
 qui servavit pro rachel representante
 vitam contemplativa prius hī ei suppo-
 nabatur lya eius soror per quā vita acti-
 va designatur **Ex** quo trahitur q̄ in uariis
 plem adhuc carnalibus temptationibus et

vidis et eam magni patris qui multum tempo
ris vite sue male vivendo deduxerunt non
pnt nec debent subito se trada ex toto ad
perfectionem contemplationis. Quia prop
terea cum credere ut cogitas de deo et pu
ras habe orones in secreto et oas circa
tunc ipsi cogitarent et abundantius ad ma
las suas inclinationes et peiores effice
rentur. Et seneca in hac intentione dis
suadet ne quis solus longo tempore demo
ratur et oes sa et phi. ff. cum hanc orio
sitate reprehendant. Nichilominus ipse
nec seneca et ceteri sa laudant solitu
dinem et ociositatem ad liberius deo
servingendum sicut fecerunt sa heremita et
alii plures religiosi boni. Sed diuinitas is
ta s. diuinitatem personarum est atten
denda et mores varios eorum quemad
modum in gradu secundo declarabo.
Capitulum xviij. oratio singularis aliquibus
collata ab omnibus non est imitanda.
Quibusdam ex gratia dei speciali
collata fuit ut in inuitata sua
solitudinis et solitariae habitacioni
se ipsos traderet quemadmodum scilicet bndic
tus legitur fecisse. Ipsi hinc in regula sua
per se illud non consulit sicut agamfaci
unt alij heremita et doctores ne quis
persuadentes illud audeat attentare
et aggredi qz gra una specialis l' singula

vis aliam donata non est oīno trahenda ad q
 sequentia sēn non oībus mutanda Et qui
 quādoz oppositum ausi sūt fac. s. quere
 solitudinem et oīositatem sū fraxidenti
 labora et finia bona instructione ac con
 suetudine cōuersationis inter societate
 misabili sūt defraudati **R**atio volae
 oī mī sūt anq; acēt alati et congregi
 bellū cū inimico mīamissimo pūb q; ali
 os mīozes debellassent adūsarios sēz mī
 dū et curia Et iō non magna habeo fi
 duciam in quosdā nri temporis hēmitas
 se dicentes magnū affare pōtū sibi pīs
Euod et sententiū puto de feminis in
 redusoribus positū habē vos ipē sorores
 mac. dilecte quam necessitatem sustinuis
 tis bsp huc eē in labora magno et for
 ta adhuc ex vobis aliq; tali indigent
 anq; potuissetis vos tanq; in sacro et so
 litarias et vos trada oīo ad cogitandum
 dedeo in similitudine hēmitarum et re
 dusarum **H**abemus enī et redusorium
 non solū in nemoribus locis q; desertis po
 sū sed obiaz pūt haberi ul' ex tē carū
 ad deducendum mūdū sēn cūitandum
 eius tumultū cū omnibus suis occupatio
 nibus et solitudinibus **P**ropt' ista igit
 hic videtur in religionibus bñ ordinatis
 et institutis nouitios et nouellos oncatos
 fortiter in addiscen' magnū hēre seruiciū

in laboribus et vigiliis ieiuniis et clamoribus
et cantibus ad remouendum per ista cogitatio
nes quas ad alia solitarij existentes pnt hñ
Et hñ aliqui bñ experti in talibus pñ his
et scientes temptationes cogitationes car
nales prauas deinceps habent de spacio a
pliori eundi in solitudine et absq̄ dolore
l' labore. **B**ñ accidit talis existit aliquis cō
plexionis tam fortis et diuine nature ad
vincendum demandūz cū labor tentatio
nes suas q̄ inhabetes s̄ ad perfectionem
contemplationis sed q̄ eos continue occu
pant laboribus vite actiue. **E**t resperiunt
tur tales multi tam clerici q̄ laici quos
cognoni sicut a regione seu a quocunq̄
inamē quosdā quibus vita ip̄a actiua ē
grauis onus et mirabiliter per eam impa
diuntur. **E**tiam accidit q̄ cōtra aliquis sit
talis et tam bñ in sua complexionis ordi
natus ul' cōtra ex gr̄a dei sp̄iali q̄ pl̄
vna die p̄ficiat s̄ tradens cōtine mēter
ex toto contemplationi q̄ facit aliud in
toto anno. **N**ichilomin⁹ intendit q̄ quis
taliter s̄ applicat vni vite q̄ s̄ non de
beat aliqui occupat in alia ul' plus l'
minus secundū tempus et fin' hoc q̄
ei prodesse poterit. **N**on ei debet s̄ ita
dare ad vitam actiua qm̄ intendū cogita
t' habebit ad deū suāz cōsuetudinem eman
dandam ad q̄stendū et ad p̄nam

agendam et ex parte altera nō sit in deditus
 contemplationi qm̄ aliqui eadē ei opus sit
 aliquid laborare Et idē semper in eadē per
 sona n̄tha necessaria est cū maia et ma
 ria cū n̄tha ul' plus ul' minus ut dōn
 est Talis tñ vsurpabit sibi nomē vite
 illius In aug' officiis plq' et frequēt' occupabit
 caplm̄ xix In quo consistit p̄fectio vite cō
 templatiue per similitudinē amoris mūdati

Omnigū est aliquatit' declarare in
 quo consistat p̄fectio vite contem
 platiue anq̄ ad vltiora progrediar
 Quāuis em̄ antea dixerim amorē dei fi
 nem eē huius vite sic potest dici ut michi
 videbitur q' ip̄s finis sit et eē debet om̄
 operatiōnū q' pro dei amore debet fieri
 et ordinari quiddā sciām' p̄opt' g' istam
 causam dicitur sūm̄ conditiones quasdā
 vite contemplatiue h̄erū non sufficiētiar
 nec quasi istas h̄i nouerim sed de tali
 bus loquor sicut ceteris de coloribus vacatā
 do que s̄c̄a in suis tradiderūt scripturis et
 hoc medici qd' sentia potui per longum
 tempus et experientiam ac diligentiam
 et cō dei auxilio reliquū mittendo p̄ca
 ribus et in hac materia experientibus
 Et ad facilius apprehendendū ad qualē
 dei amorē p̄fectio vite contemplatiue
 p̄ueniat volo onde' per eius g'vari
 um s̄c̄a mūdatū amorem Illū em̄ multo

melius cognoscimus familiarior q̄ nobis ex
istit q̄ dicimus **H**espiram⁹ itaq̄ quid opere
tur talis amor d̄ mundanus in homine
p̄funde in tali capto siabimoz argenti
amor honoris ul' dignitatis ul' male car
nalitatis **E**rtum est q̄ in tali homo p̄mo
languet propter desideriu id habendi qd'
solum amat sic fatue **P**ostea taliter stabi
lit suam mentē totum cor et intellā in
isto q̄ nichil aliud valet cogitare q̄ id qd'
amat inbū q̄ sui obliuiscatur perdit q̄
omne pudorem nec est qd' sp̄m s̄ba
lens vetus aut p̄hibe' non labor non
vexatio non periculū nec mors nec
amicorū consiliū nec timor dei ul' su
orū iudiciorū **H**ius talis dormiat de a
mato sompniat siue vigilat de nulla a
lia re curat audia' ul' loqui ul' auscul
tas talit' q̄ perdit oēm rēem effiatu' s̄
tanq̄ fatuus aut ebrius ul' furibund⁹
Nichil enī est qd' talem hominem retar
daa' possit aut impedia' a tali amore
q̄ recusat et et evitaat face' homo talis
ut solum ad hoc paringit ad quod ip̄m
amor talis mundanus sic inflāyat et ob
neat **O**bliuiscatur enī oī bonū p̄ntis
et pariter vite future inbū ut si in b̄dū
sides a cū loquitur quis de paradiso in
ferno aut morte videtur sibi hoc som
niū ul' ut fabula **N**ec aāam quāvis mo

diu in se retinet aut recipit spūalē hūmōi
 cogitationē amor mundanus nō eam ex
 pellit unde qui inibi predominatur
 caplū vice finem. Qualis sit amor
 dei quem contemplamur debeat hūc

Hoc exemplū statim datim confide
 remus pari modo q amor dei si
 esset talis in aliquo q facit ipm
 ex toto seu oīno contempnā mundum et
 eius obliuīsa sicut mundanū amor facit
 obliuīsa deum et q esset ita fortis ac
 audens sic radicatus in corde eius q
 nec posset nec sciret voluntate et suaspō
 ta seu libere alibi cogitare nec hūerāt
 contempnū seu non curaret vitupe
 ria aut increpationes persecutionū
 nec eam de ipsa morte metuit propt
 istum amorem dei s; et q oīa vīsa et
 audita huius mundi ad memoriā duc
 ret et viderentur sibi tanq sompniū
 et quedam fabula et pro nichilo repu
 tarēt respectu dei et glorie sue. Et bre
 uiter iudicio mūdi hūetur ut stultus et
 ebrius iō q ea tam modicū que huius
 mūdi st curaret et adhuc minus q aliis
 de deo cura est ul' paradiso s; qui in amo
 ra mūdi sunt absorpti quodāmo. Tunc
 dico q ista esset perfectus dei amor ad
 quem tende' debeat aliquis per viam cō
 templatiuā. Et in statu talis amoris ianu

dicti aliquis dicitur moribus et amantissimus
mundo propt' hoc q' nichil sic eū videri
valens et vinct' deo esset' huius seculi va-
nitatibus dormiens et et' bonis migi-
lans haberet' sensus suos oēs sui corporis
tanq' clausos dormientes et obstructos ad
omne qd' fit per homines hui' mundi
sed apertos gaudis scōrum et sanctarū
Et hoc est q' doctores sc'i dicunt figurati
ut cum moyses deo loqui voluisset nube
obscuram idem intrauit vapūm bo-
lentem habē' dei amorē introis' obs-
tura nubem obscuram que eum obliuis-
ci faciat nec videri nec per apē ad mū-
dum istū pertinentia **Et quō potest**
acquiri amor iste hoc intendit consē-
ter aliquo modo demonstrat' q' hic est
finit' vite contemplatiue et qui illic per-
uenarit iste iam ascendit ad montem
ubi cum discipulis suis tribus xpūs sc'i
transfigurauit **Ille loquitur deo in figu-
ra moysi qm' legem ipam accepit Ille**
raptus est in spū ul' peius supra suū
spūm ille habet conuersationē suam
in celis ipē' viuūt amore ipē' feliciter
ardet delectabiliter et plaude sine fir-
mi obscuritate **Sed heu heu q' paucis il-**
ta gratia aduenit et ad modicum tenuis
durat qd' quis degit in hoc exilio **Capitū**
xxi De 2. gradu contemplationis et dicit

conflictu imbi existente

Modo ad secundū et tertū gradus du-
 centes ad istam que dicta est contem-
 plationem accedamus. Postquā per
 sona dāncta in vita actiua p̄sitata fuerit et
 corpūs suū per p̄nam humilam in seruitu-
 tem spūs redierit ad minus saltem in ma-
 iora parte si non ex toto ac amor mūda-
 nis eidem displicuerit licet eam valde
 deprecauerit talis persona tūc erit tanq̄
 languida. Non enim vult recipere compla-
 centias seu delectationes ~~et delectationes~~
 et consolationes quas habere possat huius
 mundi nichilomin⁹ tūc adhuc non ha-
 bet spūales placentias seu delectationes
 quas desiderat. Et ita sustinet feroces in-
 iurias sepius duras et graues causas
 sibi penam mirabilia ad vincendum et
 iudicium ul' nichil recipit consolationis
 ubi certe est finis obscurus multum
 offendens sine igne. Hec est eradicatorio
 plante alibi plantande ubi adest gran-
 dis violentia hec est occasio mortificatio-
 nis 3 graui seminati hoc est dicit de recessu vi-
 te sine ac carnalis ad perueniendū ad
 spūalem. Hec q̄ aspera via hec est ad
 transcendendū et deuinicandū quā multi
 inapiunt sed cito victi ad consuetudines
 suas pristinas reuertuntur. Alij autem
 sepe cadunt sepe seipos reuertunt se

se figunt et sepe reuertuntur sepe desperant
peruenire posse quo tendunt et sepe spem
reassumunt. **S**epe dicunt sufficit nobis ut
alij vni sine hoc qd ad aliorum tendam
et sepe resumetas sibi cor propria desi-
dium et tepiditatem redargunt et itam
sapis duru faciunt conflictu grandem
diuisionem. **D**e quo. **C**erte voluntatis
carnalis qtra spualem amoris mundani
contra diuinu. **S**ed amor dei adhuc est
valde modicus et debilis mundanus ve-
re fortis et potens repugnat, fortiter ve-
nidu suu seu hospiciu sqd habuit ab
infantia in homine perdat. **E**t q plus
molestat ipse amor mundi oculi carnis
corporis et sensibus dulcis ea ad rebus
dum amarus vco ad perdendu. **A**mor
autē dei contra non videtur et sentit
diuus ad acquirendu et dulcis ad di-
mittendum. **E**t certe duru diuortiu seu
peritio sed in dei noie nil tam duru
qd prompta et bona voluntate quis no
posset exuperare et vniua per diligan-
tem laboram et spem bonam i futuro
melius habendi secundu sponsones af-
firmationes qd quas hā recipit ex sacris
scripturis qd per istos qui hoc ~~pedagogiu~~
pedagogiu seu viam ista perueniunt
experti omo et probati in malo debet
i bono qd. **M**aito fidei miaz finit trade dem

Capitulum xxxij In quali statu est contemplati-
uus in secundo gradu contemplationis

Post hoc duellū et hūc lagorem in-
cipit quis qualitate melius hūc
non erit tam graviter et diffi-
culter portat care amore mūdano q̄
antea q̄p̄ adhuc non recipiat magna
placitiam seu consolationē et delecta-
tionē in amore diuino ad quē tendit
habet autē se tanq̄ int̄ duos status no-
ōio nec ex toto mortuus mūdo nec e-
nā totaliter viuens deo Et ibi in statu
tali potest dici mori amore non enim
sentit ut antea dolores salutis sue in-
firmittatis quos senserat mortificando
bitam suam carnalem sed etiam adhuc
non est diuificata seu resuscitata ad reci-
piendum consolationem amoris spūalis
Et in tali statu fit ascensio in secundo ḡ-
du scale contemplationis quē affello lo-
cū secretū et silentiū quāuis antea
poterat quib̄ locū querere secretū et solita-
riū ad exorandum deum et de sua co-
gitare salute non tū erat securū sic illic
totaliter tradebat frequētib̄ propt̄ causas
superius assignatas sed hic fit se auda-
tius exponere ad solū manendū et m̄ti-
ad acquirendū vite contemplatiue per-
fectionē se figendo in amore diuino tali-
ter q̄ sui obliuiscitur ac aliorū queritē

do oīo et ex toto aīa sue vultū spiritalem ad
spiritalia et auertendo auidā a materialibz
m̄si quibz tales profunt ad amandū et
adiuuant ad cognoscendū spiritualia Et q̄
in isto statu videat vniuersitatē sentiat
hoc qd' sapiens eū dicit Vanitas va
nitatū et oīa vanitas et q̄ nichil sit in
quo se reponat nec delectationē acci
piat aut consolationē n̄ in ultimo et
optimo suo bono in fine suo recto et fe
licitate qua est deus et se in illo cōtinu
o moueat anheletz ad deū tanq̄ lan
guida incendio amoris quousq̄ cum te
neat ad que in sic tendit que admodū
lapis extra locū suū spūm existens
tendit super terram qui locus est ex
quo gravis est et ignis tendit in altū
utpote leuis sursum quousq̄ ibi puenit
Eaphy xxi de duobus modis silentij

Secundū statū dīnitatem et con
ditionū et facultatem homī p̄t qui
libet reperire locū sibi seve
tum ut inibi in pace quiescat et in
silentio Verū hī est q̄ principalē sece
tum et silentiū haberi debet ad int̄
m aīa magis q̄ ab extra hoc est q̄ aīa
excludat a se et habitacione sua oīem
curam hūanam mundanā oīemz cogi
tacionem suam vanam ul' noxiam
et quāz eam impedire p̄t ad illuc p̄

ueniendū quo tendit. **A**ccidit q aliquis sepe
corpore solus sit ab hominib⁹ segregatis
nichilomin⁹ hī per fantasias cogitatio
nes et melancolias patitur et suffert
gramissimam oncosam z sonatatem ni
samet ipso qua fantasinata gerierant si
bi varios tumultus et magnas colle
ctiōnes seu garrulationes corā sui i
bellis oculis adducentes modo diuin
p⁹ reliquiū inducentes cū nūc ad co
quina nūc ad forū adducentes ei inde
delectationes immundas carnales mon
strantes sibi nō carab pulchritudines
antilanab et hmoi vanitates trahendo
ad malū et pōm. **E**ius admodū confite
tur bñs **I**heronim⁹ de se ipso humiliter
q cū erat absq sonatate qualibet in de
serto p̄t bestiarii siluestriū et scorp
onū erat nichilomin⁹ sepe cogitatio
sa in choreis et in sonatate domina
rū roma **F**antasie etiā tales faciunt
quā solam cyntem irasa et hūgac
ad alterum absente tanq pns sit et i
uuiari postea ipā computabit argenti
et mōbitur comportans thesaurum
validū interdum ibi transuadabit
mac per suas optationes et desideria
nūc peruolabit terrā modo cū in
magnis dignitatibus et sic breuit de
qsimilib⁹ fantasmatib⁹ et fatutab⁹

Ime mundo dicitur deo talis ibi non est in se
creto nec in solitudine quamvis sola sit ab
extra nec certe anima deuota contemplatio
vacans sola est quia nunquam minus sola est nisi
quam ipsa sola est. Sed istarum solitudinum dua
rum absentia inter se multum differt. **A**
nima enim deuota contemplatio non est
sola quia existit in societate optima vili
et delectabili. scilicet cum deo et sanctis eius per
sancta desideria deuotas sanctas et cogi
tationes. Alia autem videtur societas val
de dampnosa vel saltem ei nichil profi
cua anima se ita inhiat mente vagabunda
Capitulum xxiiii De naturali secreto

Utrum est tunc quod ad huiusmodi secretum ac
silentium ab intra in anima procedit
quere secretum et silentium ad
extra saltem mediocriter si non ex toto
Et maxima istis proficiunt est qui nondum
vsum habent nec sciunt scipos retrahere
intra semetipos cum ab extra societati se
iuncti quod perfectionis est et fortissimum
nec acquiritur tale nisi per longam bo
namque assuetudinem. Aliquibus delectabi
lior est locus secretus nemoris aut de
serti alius autem sufficiunt secreta campo
rum alius aruarum aut certe suarum
domorum taliter inibi se collocantes ne
videant alios nec ab aliis ipsi videantur
aut quia non est ibi aliquis altus homo vel sic

continent et ordinant ad modum hantiz
 In ar. Senius etiam ingressus vatro pila
 ra vnu vbi nemine viderit nec videtur
 a quoq solitus erat se locas Aliquibus
 somus quibulicuz etiam modicus su ho
 minis su amica sine tanta sine etiam
 locutionis pstat impedimentu sine con
 tamplationis Aliis quibusda cantus ac
 desia sepius non modici prestat auxi
 lium cogitandi ad ea que cupiunt quas
 ipm libenter audiunt Talit bñis Augu
 de seipso qfitatur quo audiendo modu
 lationem psalmoru et hymnorum etie
 in sine conuersionis nro lacrimis riga
 batur et cordi suo veritas infundebatur
 et ei multu bñ fuerat pro hic Et prop
 ter diuinitatem talia gualis regula ad
 sciendum quis locus ad searhu quere
 dum aphoz esset dari non pt sed qua
 rat hunc quilibet secundu gram a
 deo sibi traditam et eaa fr statu ei q
 uenientem in quo fuerit que potest
 exterrata sine nota erga alios qui
 bus quirit ul' singularitatis danc glo
 ria aut eaa ypoctis poterit aut esse
 aliquis de statu tali aut fin vita tali q
 etiam q se sepius visitat non habe
 bit uel a tali minus distabit **B**rem
 tar 6° loquendo ad hndu lacrimis assuet

cendū est in p̄ia domo aut in sua came-
 ra sitalis sola habet potest aut alicubi i-
 tra eam. Et ad hoc consequēdū multū fa-
 aat q̄suetudo ei aut q̄placencia et de-
 lectatio ibidem recepta. Noni muliercu-
 lam cā infirmitatis coactam se in quadā
 camera per tempus non breue continē
 quadam vice in loquens. Nescio quid fa-
 nam inquit cū perdidit hanc cameru-
 lam non est enī in locus alius ad cogi-
 tandum deū et ad mespām ita bñ q̄-
 ueniens sicut iste. Nec or̄ semper altz
 de q̄ habeat talis secreti solitudo aut
 eadem secretus locus determinatus sed o-
 biat̄ fuerit suis in campis suis in villis
 suis in balneo quēadmodū tradidit cri-
 solūm̄ ibi solū se hō p̄t recollige et a
 mūdo subtrahere. Et prodest sapē diuisitas
 et loci mutatio ad delectationē et reax-
 ationem quā aliquis sic p̄t accipe. Noctur-
 nū aut tempus ad hoc conuenientius
 est qz quietius et magis pacificum
 absqz temptationibz vana gl̄e mundi.
 Capitulum xxv. Quō corpus q̄templatiui
 dēt ordinari de impedimēt̄ aduēcentibz

Dicit doctor quidā eximius qui
 helm̄ alim̄ parisiensis ep̄us
 qz corporis debita ordinatio nul-
 tum prodest ad firmā cogitationē alicui-
 us rei hūdan. Et quilibet corpus su-

ū in tali situat dispositione quā sibi ma-
 gis nouerit delectabilem et expedian-
 tam siue hoc sit genuculando siue stan-
 do siue sedendo in dīnando appodiando
 siue etiam iacendo et o. hoc intelliger-
 dum cū quis solus extiterit poterit a-
 nimū hūc siue singularitātē id agere. **¶** In ec-
 desia em o. se alius q. formas. **¶** Subdit e-
 ni singularit. q. ei videtur modus iste bo-
 nis eē et p. hūis q. se quis vōn tunc
 at supra brachiū sinistrū in dīnando
¶ Erado bñ hoc ipm experientia accipis
 sa. **¶** C. et alium cui nulla dispositi-
 o et corporis ordinatio manū prestat
 auxilium sicut sedando in dīnatus in
 pradorū et quasi iaceat vultū versū
 tenans ad celum aut terram. **¶** Aliqui
 bus placet ire et redire qd' in dīnū
 pōt esse proficiū pro vacatione aliq.
 tula. **¶** Sed continue et sape hoc agere pō-
 to quia cū non modicū fore in p. a-
 dīnanti que tū quies super oīa debet
 inquiri ad pertingendū ad hoc de quo
 nostra est locutio. **¶** Nec frustra dicit arist.
 cū sedendo et quiescendo sapiens affia-
 tur. **¶** Sed ex quo aliqui spūs hnt ita la-
 nes et mobiles ac ita ad mūdalia o-
 para in dīnatos q. eis esset pericū in
 firmus esse siue sonatata ul' se in loco
 uno fixos q. hūc quāvis eā bñ ad mo-

dicam tempus id huiusmodi modicum vel modicum per
faciunt ad vitam contemplativam primo ipsis est
melius eam dimittere et trahere se ad actum in
si tales conditiones per violentiam a sua
hominibus possent quos denique. Nichil est
enim quod per laborem et diligentiam non pos
sit superari. **S**unt et alii qui statim
temptantur blasphemis et aliis vitiis in
ta horribiliter quod vix sustinere valent ex
inde madentes interdum in frenesim a se
extra bonam fidem efficiunt et melancholia
tristes et vacandi omnia ipsis displicent
agnoscunt et tales per experientiam quod
eis sit multo melius esse in societate et
labore exteriori quod tunc talia non cogitat
que eos sic turbare possent et isti simi
liter non valent ad contemplationem in
si ex gratia speciali vel saltem ipsa est eis
durissima et periculosissima. **S**unt
itaque alii aut per naturam vel gratiam aut per
ista ambo simul amantes solitudinem solli
citi de sua salute desiderantes agnos
cent deum ac spiritualia ista ad amorem non
habent eam primis fortibus vehementibus
quod carnales motus quos vix non vale
rent. **I**sti habiles sunt ad tradendum
se vite contemplativae et specialiter habet
tas cor dulce ac tenerum ad devotio
nem flexibile. Difficilis est enim cor du
rum ad bonum pertingere quod male habet

biam nouissimo Et accidit pertinge aliquē
 paulatim ascendendo ab actiua vita vsq̄
 ad gradū summū contemplatiuū qui tñ pos-
 tea reuertetur descendet ad actiuam
 Quod pertinge potest in casibus duobus
 uel per negligentiam et fictionem aut cer-
 te per abundantiam virtutis tali modo
 q̄ pro suo libitu datur una vita sine al-
 terius impedimento uel p̄ sui officii
 et statū talem habere deest prelatos sic
 q̄ sint vita contemplatiua ita per facti et
 in tali radicali q̄ descende p̄t ad ac-
 tiuā non tñ descendendo q̄no contempla-
 tiuā Et eademmodū angeli ad nrām as-
 piciant deputati hic inferius contem-
 plantur semper uidentur faciem dei pa-
 tris qui in celis est

Caplin vbi Dissolutio quomodo vita
 contemplatiua p̄t in primo sibi ipsi

D Propter tria motiua seu rōnes
 tres inter alias quidam miran-
 tur q̄ aliquis se tradit vite con-
 templatiua Prima q̄ contemplatiui nō
 nisi sibi ipsis proficiūt 2. q̄ uidetur
 eis q̄ contemplatiui minus dolent inq̄-
 ra et sape atq̄ minus alte bolare 3. q̄
 cum multi sint decepti exinde affecti fa-
 tu et melancholici Ad quas rōnes
 duas si saltē rōnes dicende s̄ breuit̄
 at nrām fesse uidebo s̄ em̄ doctores

de materia tali abundantius subtilius pro
fundius & loquimur. **A**d primam vocem vel
pondus quod aliquis vite contemplative sibi
ipsi proficit multo plus atque divinius pla
cet & amplius deo quam per vitam activa
quod satis est. Nichil est enim post deum a me
filus diligendum quam agam et plus eam
quam totum residuum mundi id diligendum
est in placet deo istam & vitam accepta
re qua sibi acceptior fieri possit et po
tius quam hinc modicum meriti vel forte ut a
licui lucrum facerem aut salvando mei
culta deficiente paterer me condemp
nando. Et est hoc intelligendum ceteris
paribus et quod aliquis tam libere pos
set uti una vita sicut et altera. Quod
dico propter publicos officiales prela
tos et habentes alias dignitates ipsos
obligatos vite actius intendenda que ad
modum sunt etiam mulieres maritate pu
eros habentes et familiam gubernantes
aut obligati suis fornicariis parentibus
si enim huic pro hoc se tradebant vel
contemplationi ipsi se dampnarent pro
obligationem quam ligati sunt ab aliis pro
faciendum esset una mala tentatio et
periculosa vni tali ut deum est quod sibi de
lectabilius esset semper intendere contem
plationi negligendo aut postponendo
hoc quod facere tenetur. Et est hoc deum

nosus et nocet subditis et rei publice da
 tali esset bñ gquirandū et sabbati sine q
 templationis deridendū sed alit est de
 non obligato ad faciendū aliis propter
 officū qd̄ habet uel non neglecto qd̄ fa
 re aliis tenetur

Capitulum xxvij De profectu quem contem
 platiu in aliis afferunt

Qonsequant' ordo q per persona cō
 templatiua multum etiā pdest
 alteri pmo quia dat ex m̄ bona
 dita predicat; fr̄ et opera deū s̄ oīa
 diligendū et q̄ reliqua oīa sunt bonitas
 nec curanda Et hoc nō a modica doct'
 na pmo de tanto preualet q̄to opera
 plus comprobantur eā sine fictione q̄
 verba Ut q̄templatiu per deuotas suas
 orōnes oībus aliis prosit Et accidit se
 pius q̄ propt' eorū merita deus faciat
 quibusdā mediantib' mūdāq̄ licet eā
 etiam mali sint tales quoddā maximū
 bonū puta pace alicui' regni ul' q̄si
 mile qz nichil possum' sine grā dei
 specialī quā a deo boni contemplantini
 impetrant a deo q̄ actiui Et s̄ ipsi tan
 q̄ oculi corpōis illuminātes et dirigari
 tes q̄s operationes factas per membra
 r̄ Et licet Tales em̄ q̄templatiu ordi
 nati s̄ ad referendū deo et dirigendū
 oīū aliarū opera nō ita in spūalibus

illuminatorum seu subleuatorum qui ipsi sciant
aut possant semper esse quod faciunt ad deum
ordinare tanquam in fine. Non dico quod in casu
necessitatis persona non debeat dimittere
suam contemplationem ad succurrendum alteri
vires non. Sed que possit utramque vitam
tenere in simul perfecte hic est melior que
admodum tenet beatus Gregorius ac sanctus Bernar-
dus. ac ceteros fecisse. Et qui bene per-
ponderet qualis excellentia sit aie ac
honorum spiritualium erga corpus et bona
temporalia hic dicit cognoscit quod plus
prodest tibi esse oratio deuota vnius con-
templationis quam faciunt centum et centum vi-
tam actiua ducentes ad succurrendum
aliorum malis corporalibus. Et nullo
plus profunt quam se in mundo occupantes
non ut alios subueniant sed pro suo pro-
prio quomodo laborantes et sepe in dan-
num alios. Igitur dico quod si aliquis spiritus sa-
ncti instinctu senserint se inclinari et quomodo
tunc ad vitam contemplatiua[m] sectandam
et hoc cognouerit talis sine vituperio
vite actiue poterit abrenuntiare primo factum
est hoc cum laude magna. Primum non
modicum inde accipitur nisi forte per
operari aliquis a suo preloato obligatus
obediens ad publicum officium exercendum
sua in casu vltime aut vltimae ne-
cessitatis sicut dicitur in vltima aut

necessitate ^{hoc} quoniam verisimilit' aliqui peia pos
 sent nisi per talem eis subveniretur
 Caplin xxviii **Q** non est superbia tendere
 ad vitam contemplativam ut quidam
 putabant ostendit per exemplum

Non est dicendum quantum ad 2^{am}
 rationem an dictam quod tendens ad
 hanc contemplationis que super
 rius deducimus hoc est ad amandum
 deum sume ex toto corde quod talis tendat
 minus in alium aut presumptuose agat
 immo aliquibus aptis ad hoc faciendum
 et gratiam talem a deo consecutus deificat
 et minus bene agat ut videtur si deus do
 no non daretur **E**t specialiter ecclesiasti
 ca et religiosi quorum vita ad hoc ordina
 ta est non se des debent ad vitam hanc
 ponere quod ad alia similit' et devigi pra
 cipue quorum theologi aut curia eorum scia
 non iam eis auxiliabitur sed inde in
 flabuntur et efficiuntur vana vacui et
 superbi patet per similia ex ⁱⁱⁱ ad oca
 lum **E**rit in regibus curia servitor qui
 dam coquina cui rex talem dabit gra
 tiam ut potest facere eundem volens sum
 cam ^{arii} quod indicat ipsum ad hoc sus
 ficentem et sic placet sibi **N**ullum dubium
 quod si predictus famulus hoc refutat cum
 sua pigritia aut ipse fictione cordis
 aut ignavia seu gulositate dicens se

malle permaque continuis in coquina in
officio seu sordido proxi ipsa vbi erit in
natis et reprehensibilis. Similiter qui
fit deo famulari in statu excellenti et
rit dampnabilis si se occupat semper
voluerit in minoribus nec excusabi
tur humilitate sed imputabitur cordis
sui fictioni aut tepiditati. Nec dico qui
deficiunt et errant qui in contempla
tione sua minus voluit inquire. Num
me enim talibus nota humilitas est que
custos est et nutrix ipsius caritatis
**Capitulum bicesimum nonum de excel
lentia contemplatiui super actiuos**

Quanti ad rem tertiam. Sc
q aliqui tales contemplatiui
sunt decepti effectibus fatui et
melancholici. Unde q in vita actiua
similiter plures sunt decepti q non
obtinentur disactione requisita ad be
terminandum incertum opus. Nec ea
qui omnibus data est gra talis vnus
di sciz in contemplatiua vita prop
ter causas certas aut assignatas sicut
dicit aplos. Quilibet habet donum alt
spium a deo vnus quidam sciz et ite
ru. Si in corpore vno oia membra acat
oculus vbi sunt manus et. Veru e
q nudam contemplatiuos leuit in
dicant fatuos ad atz melancholicos No

em faciunt quod et ipsi contempnunt et omnia que
 isti mundani carissima tenent sed non vi-
 dent magnas consolationes et opera-
 ta spiritualia et diuicias quas adipiscuntur
 contemplantium mundi refutandos et
 a se procul expellendos omnem auariciam
 superbiam omnem iram et uindictam
 super et vanitatem que mundanis sine
 mora prestant non modicam beneficia
 ne. Et viuunt contemplantium in magna
 requie et pace quod est bonum tale quod
 aliud ei comparari nequit loco et occupatio
 nisi mundanarum super terram in angustis-
 simo loco et re modica ipsi contempla-
 tium occupant in maiori et ampliori loco
 et negotio cum sit totus mundus hoc est in
 deo. **Quid** per hoc velim dicere norunt qui
 sunt experti. **tertium** est quod vita rationalis cre-
 atura versatur plus in operatione intel-
 lectus et rationis quam alibi hoc est in medita-
 tionibus rationabilibus et in voluntaria di-
 latione. **Et** ideo veraciter et quasi soli tota-
 las vincti dicuntur qui in contemplatio-
 ne nutritiui cibo tali atque potu et non
 illi qui suas vias ac vitam non plus le-
 nant ad celestia quam bestie ipsi enim comedunt
 et bibunt ipsi latantur et gaudent videtur
 atque lenitibus insistent ipsi sua corpora
 verant sic quod suo more faciunt ut bestie
¶ sed forte obicit quod auxiliantur ali

89

os per labores suos ita acia faciunt equi et
asini et interdum amplius. Quam hoc ip-
sum laudabile est et qui nescit et non
potest amplius et qui implet hoc fide-
liter ad bonum finem et intentionem scilicet
seruendum deo et subueniendum alteri
fateor quod contemplatiui in seculis mundanis
non sunt ita sapientes et prudentes quae
admodum actiui. Ratio quod sunt ingenium
et intentionem in talibus non ponunt
bonum accidit eorum iudicium simpliciter et nisi
sapienter quodque eis modica de isto sit cura
ad hoc enim sunt vocati ut amplius inquit
et ad hoc intendunt hoc. toto conamine
f. reputari fatum ut sapientes effici possint
Capitulum xxx de uicaria gratia dei ipsi
contemplatiui etc.

Reuertor igitur ad priora scilicet ad
gradum secundum scala contem-
plationis quae dicitur locum secre-
tum et silentium. Declarari aliquantulum
de secreto dupliciter et sic de silentio uno
scilicet extra animam alio intra eam ipsa deus
contemplatio tendit ad huiusmodi non exhi-
scam sed inhaerentem se secreto atque silen-
tium. Ad quod consequendum praedest-
quare animam ad extra sicut dicitur est su-
pra solitudinem et silentium. Dicit ergo beatus
bernardus quod sponsus autem ihesus christus
delectandus est amicus nec liberator.

sponsam suam accedit multitudinē p̄nta. Que
 rit autem esse solus. Oportet igitur aiaz
 a se oīno expelle. oēs scrupulos in
 tariis et exterris ut se solūm inter
 dat ad recipiendū sponsum suū. Ex q̄
 em deus ipse simplex est et unus in qui
 ri. vult in cordis simplicitate et uni
 tate. Cor autē tale simplex non est et
 vni q̄ in tot partes diuisum est per
 curas mundiales malas et vanas. Sed
 hanc in quādam misericordiam per p̄cū
 redacta est nobilis illa aīa que in sta
 tu p̄ne innocentie ex toto et oīno ordi
 nata fuerit ad cogitandū de deo suo
 creatora atq̄ considerat̄ sp̄ualia sine a
 liquo impedimento et difficultate qd̄
 ipa modo per tantam penam difficul
 tatum grauata onē sue corruptionis
 Et operari qd̄ est mirabile qd̄ nos
 aut optime qui ad hoc nitimur. O de
 us meus quid est q̄ nūc ipam aīam
 in altū relinac̄ possit pone in uni
 tatem reducat̄ ad simplicitatem eam
 q̄ expedit̄ de mari isto procelloso tu
 multuosa atq̄ fluctuanti per curas abs
 q̄ nūmo per fantasias vniab ymagi
 nationes q̄ sine mora habundē scatur
 entis. Certē hoc facē p̄napaliter nich
 il valet nisi hie tuis gratia et huius
 maris magni et sp̄ciosi motus niti

gac qd intra nos e. Tu sustatis egerunt pro
stratum de pulia banarū cogitationū et
pauperam aigis a sericea inordinatū
delictationū collocans eos in albi ut sede
ant tū principibus hac est cū angelis
atq̄ sanctis et ut corū gūfatio in talis
sit domū aut istud grā delecter tribuit
solis in quirentibus ipm diligentē atq̄
audenter et ad hoc se disponētibus
Ephū vxi. Qualiter aīa q̄z platina d
elevatori sic corp⁹ et effiat simplex et unica

Nec intelligendū est aīam corp⁹
de seāe scādū sōam cū in contēp
tatione vāpta fuerit saltem de
ausu q̄ sed pro hic eā dicitur ubi fue
rit cor suū atq̄ amor suū sicut gustū
cit q̄ aīa varius est ubi amat q̄ ubi ipē
amat hoc est q̄ ubi vitā p̄stat corp⁹ et
id dicit q̄ talis elevatio aīa de nota exte
mūdū ac super ista corporalia vsq̄ ad se
nūstipam aut vsq̄ ad angelos aut exte
vsq̄ ad creatorē suū alius fieri non p̄t
que fit per fortam scāmz meditationem
nal audentem amorem. Tali nō q̄ talis
meditatio aut iste amor dicitur sit tā po
tens ut ipam faciat obliuiscā ut castas ab
oībus oparibus aliis et fontibus sicut
esset in sopora. per factō atq̄ sopno ut tal
tam si non tales cessant operationes ipā
tū non p̄t corrūpe extingua a sup̄dāe

meditationē ul' amorē ardente sup'dam
 h' vigorosam eius potentia d'z aaton q'
 aia totaliter in tali meditatione sit occupata
 et ad hui' amore q' sit oia intentu n'
 de quacūq' re alia sit ei cura nec ad alia
 respiciat n' forte talia p'tendo nō h' ibi
 dem pedem figendo s'z q' in talibus nō
 arrestitur sua moram faciat. Et hoc fi
 eri posse experientia quohdā in mino
 ribus hoc manifestat. Affirmat'z idē arif
 toles inquit. Adit interdū saliqua
 super re aliqua tam fortiter meditari
 q' nec apertis oculis intuebitur hoc qd'
 ipm p'teriat seu qd' an' en vadit. Sape
 q' in societate cū qua sociabitur plura
 dicantur et coram ipso exercitabuntur
 seu fiant de quibus nec aliquid scit s'
 in sua forti meditatione parsonabit
 ac si dormiret. In quz de tali prohibū
 istud eō solat adduci et dicit. Ista ad suos
 meditatiu amores. Talem similiter
 modū raptus percipiūt sepe studentes
 ipi aliquid subtilitatis q' pilae molientes
 pictores suo mō facē consueverūt sicut
 ego tenes aliq' opifices subtiliū positi i
 imaginatiombus fortibus. Beatabur'z de
 p'ho quodam noie archimedes excel
 lenti geometro qui imaginat'z de libeā
 ut facē ingenua subtilia ad bellandum
 et defendendas invadendabz civitates

boni accidit civitate quam inhabitabat dicitur
philosophus ab inimicis debellari. Principes autem
excitatus perit ne audiret philosophus occide-
retur. Sed a manu quodam eiusdem suam fi-
guram extrahentem secundum suam geometria
hinc respicit que fuit et ab eo quo nomine
appellaretur ipse vero tam fide suam
figuram formationibus infantibus ex-
hibet ut quid sibi iste interrogans diceret
penitus ignoraret nisi quod insinuat eide
quod se non impediret nichil aliud res-
pondens unde idcirco vitam perdidit.
Et quod fortis erat huius meditatio ut ob-
viam vigorositatem civitatis sue expugna-
tionem non periret atque nec quidem
inimicum agnovit ipsum occidente. Alius
tam philosophus neades dicitur ad mensam po-
situs sepe quomodo oblitus est oportebat
quod ne fame periret famulam suam ad-
hibere parapiendum eius manus con-
duce. De quo Valerius hoc recitans di-
cit ipsum solum anima vixisse corpore
autem traditum fuisse tanquam re ext-
incta et in nihil. Dicta exempla adducta
sunt ad ostendendum quod omnia imaginationes at-
que curas non proficiant potest a se de-
pelle ut sublevari possit et ad sanctio-
riorem convenientiam conscende atque se tan-
ter ad unitatem simplicitatemque deduc-
ere meditando solummodo qualiter ad

sum creator pt partinge q' aia est locus
 fuis atq' amor quavis illud face' foris
 fit ab' difficult' q' in d'is exemplis on
 sum est. Et hoc de quanto tanto cogita
 tionibus vti oz spirituationibus habe'
 q' meditationes magis extraneas at
 q' subleuatas

Caplm xxvii memoriam facit libri
 de grat' platione richardi de sco victoriz
 Richardus de sco victor' quenda
 edidit libru' quz partes q'nten
 tes ubi multa subtilit' atq' p'v'

Refundam sciam tractat materia ista
 de contemplatione diuidens ipam
 contemplatione in sp'as sex seu mo
 dos. Quoru' modorum duo in imagi
 natione sut poiti duo in voc'. Item du
 o in intelligentia. Secundu' hoc presato
 doctoz ponit tres modos q'lorum int'
 aiam et iuxta hoc q' ipa aia cogitando
 seu meditando seipam vertit diu' simo
 de se aut meditando corporalia que
 sensibus percipiuntur exteriobus aut
 ad seipam cogitando aut angelos et
 coru' statum aut certa ipam deitatem
 et presertim deus richardus in quita p
 ta libri memorati tradit quo contempla
 tio formatur seu diuersificatur modis
 tribus. Aliqu' per hoc q' ipa aia dilatatur
 interdum amplius et quz plus elenat

suū intellā et quā per hoc q̄ ipā habet
ipm̄ sc̄z intellā sicut alienati sicut obli
tu Declarat quoz per quē modū istud fi
at et qualiter quā hoc accidit adducit
auctoritates atz exempla scripturarū et
narū q̄ hoc fiat per admirationē ve
herementē aut per magnā deuotionem
ul' caritē per delectationē non modicā
spūalem atz q̄solationē. Sed q̄ max int
homb̄ a loqui non subtilit' sed ruda et
breuiter idēo posthono vobis de clara
re notati doctoris doctrinā quasi nimis
subtilem nisi forte in cartis pūctibus
subsequatibus et hoc modo captatori
atq̄ vobis familiariori

Capitulum xxxij De tertio gradu contempla
tionis et similitudines quādam inuales

Nunc restat de gradu tertio scilicet
de contemplationis differētia que
fortem foris baphtisam per se
vanham. Cū aduitorio enim gratie diuine
perseuerantia fortis ponit atq̄ collocat
in altitudinem perfecte contemplationis
ordinat' bonam in statu perfecto in q̄
dicitur vna amoris. Tūc enim recipit di
uinas q̄solationes amoris non sentit
de tribulationes carnis aut mundi.
De nulla enim re alia ei est tūc cura et
nō deū amare de ipō meditari atq̄ loq̄
et pro eius amore fugit fatuas delecta

honores huius mundi ab eiusdem mundi aduer-
 sitate si gaudere suscipit et ideo non est
 quod ei possit obesse seu nocere non prosperi-
 tas istam enim subterfugit aut certe ipsam
 humillime suffert in magna gravum
 actione. Ita non aduersitas hanc enim ar-
 dentem desiderat sicut mediante qua deo
 adducatur et qua ipsa deuota anima purga-
 tur et edocetur per quam quorum sponso
 suo ac amico ihesu christo simulatur qui
 plerumque fuerat tribulationibus. **H**abet
 itam aduersitatem quemadmodum signum
 certum quod deus omnipotens sponsus anima
 diligat ex quo dignatur sic se visitare
 et tangere. **E**t in statu isto anima deuota ar-
 det dilatur suauiter ab igne spiritus
 li transfusa ut carbo durus et totus
 ignitibus et sine fumo et sine trahi-
 datione aut sine tumultu. **U**bi est a-
 nima totaliter radicata in terra op-
 tima multum fructum afferens. **U**bi est
 destructa amoris mundani ciuitas et di-
 uini amoris ciuitas constructa. **H**oc tamen
 non est quod quidam hac mortali vita viuunt
 tunc sine dono ac privilegio gratie specialis
 aliquis in tali perfectionis statu semper
 per se possit permanere sine sui muta-
 tione qui peius dico usque ad mortem de-
 statum in statu ualationis sepe et muta-
 tionem fieri. **S**ed qui iam ad tale statum

perfectionis pervenit talis divinus in eo
bermaret et sepius q̄ alij immoratur
Et si ipm̄ quā exade' p̄git et labi ex eo
cius relinatur in aliqua de duobus p̄
nis statibus. **F**rius status comparatur
convenit h̄p̄mi in qua viget q̄ semp̄
frigus et obscuritas. **S**ecundus simulatur
tēpori v̄nali in quo per mutationem
grandem modo viget calor post frigus
mō obscuritas post transparentia aeris
mō sol luet post nubes tectis occultat
mō pluit mō est serenū. **T**ercius status
equatur estati calide in qua q̄ q̄tinua
est fervor solis atz aeris claritas luet nit
dum veniant pluuia et obscuritates
fortiores q̄ oriuntur tempestates atz hor
ribiliores mutationes q̄ in qualicūq̄
tempore alio. **E**t tali mō perfecti contra
placitū sufferūt pro tēpore temptatio
nes graviores aliis et hoc aut p̄t ip̄
sorum probationē et purgationem ut
in hūilitate conservantur ul' certe nit
dū ad eorū perditionem secūdu' occultū
dei iudicium exigante eorū superbia
et iniquitate. **E**xemplo luciferi creati
in tanta pulchritudine sapia et cōstan
tatione tā sublimi potest itē alit' p̄
nis status simulari diei p̄ma hora
mane qua claritas tenebris adhuc mō
luta cernitur atz multū obscure capit

appareat secundo hora tunc dicitur tunc dicitur de clara me
 ridia et sic de multis aliis figuris subiectis et
 caplin xxxiiii sicut per se uerba nostra est et platis

Qui absque perseverantia forti summitatem
 et altitudinem montis contemplationis
 putat se obtinere aut per se hinc calore
 amoris diuini talis conuenienter assimilatur
 ascendenti monti excelsum postea semper
 descendenti usque pertingat in summum et hoc
 quod est perit quoniam difficultate aut impedime
 tu. Vel comparatur uolenti ignem accendere uel
 succende in lignis uiridibus aut putridis quod
 aut non statim accendit aut cum primo non per
 apit nisi summum uel modicam flammam facit
 extinguibile quod quomodo recedit destruit aut
 per totum domum proijcit spergendo hinc in
 terram lignorum. Item merito comparatur pra
 fatis non potenter pacifice maturitate grani
 sui seminari expectare aut quod sua plantula
 in terra sine radicibus bene figat propter moram
 aut periculum aut difficultatem quam para
 bit talis. Quis sum gerit hunc sine accipien
 ti uicem uidem degustare sentiens autem
 coram amaritudinem ad nuda dulcedinem
 non peruenitur statim a se proijcit non
 perseverans. Postremo assimilatur pigro
 militi qui ante ciuitatis obsessa capione
 perfectam tedio affectus in discedit. **U**bi
 debet igitur quod taliter faciendo aliquis non
 pertingit ad apicem montis nec ignem

habere potest nec bladū. Itē nec arborā nec mi-
dei gustum nec eā civitatem obtine' referen-
do ista pūctis iā dñs. Sic similit' non pōt perve-
nire aliq̄ ad q̄tē plahōis p̄faci' n̄ forti p̄seueratiōe
Capitū xxxv Impedimenta plura ne q̄s mō-
tem contemplatiōis vsq̄ ad summū ascedā' valeat

S tam' adhuc modici i' vno sup̄dōm' ex-
emplorū confideantes sū' volentib' ad
fine mōtis alti atq̄ pendētis ascēdēre

Ista continue ascendit non recedē' i' bassū. Et
si cū' pausae' coniugat' nō' inapit' p̄grassū sūit
a p̄da mōtis dā' sed a loco ubi moueri desūt

pari mō' cupiēs posside' contemplatiōis p̄fac-
tionem non dat' quiescē' aut seipm' q̄ra' sine
q̄' pausae' est redascēda' non progredi' vā-

cedā' inferius est. Nec dat' eā' semper vā-
pē' a basso sed vñ' recessit et ubi dimisit et
propt' istius p̄seuerantiē absentia' tā' pau-
reperiunt' qui ad p̄fām' p̄tingūt' cotem-

platiōe. Quā' atō' ai quidā' modici ascēdētib'
sentūt' penā' aliquā' et laborē' credūt' ipi' pau-

saē' sic q̄' retrocedūt' inferius. Sūt' autē' aliq̄
nō' hūtes ordinē' et modū' ascēdēdi nō' au-

todūt' stat' em' volūt' saluē' vsq̄' i' altū' nō' ma-
p̄iē' a basso per mediū' ituri bassū' at' seu in-

ferius hui' mōtis cōsēdētiō' ē' suorū' p̄dōm'
atq̄ defectū'. Sed reperiūtur' aliq̄ collis suis
impāta hūtes gaudia omēa nec hęc ipa' ab-

igūt' et nihilomin' sic se putant ascēsurōs
oīo. Quā' aut' istud ē' occupā' mūdāna et fortis
cogitatio mibi posita seu fixa q̄' aīas' aggrauat

mirabilis faciens ea semper ad se veni et relabi
 si qui leuauit se **hinc** sub quida **hinc** nimias voli
 tates coram se nuiscas totu dimittit et ire de
 sunt ul' redescendit **ay** scilicet iste st' voluntas co
 gitationes quibus aia in suo progressu naq'p
 dt curastu seu impediri sed vltius **pro** de fuga
 do istas a se manu scilicet indignationis **hinc** **hinc**
 tur eoa alij tales muscas insequatas ad modu
 puoru post papilionas auerentiu **hinc** st' qui
 dam qui labrati canu in feruoru stati terrent
 hoc est q' ato sentiut temptatione aliqua turpam
 totu dimittit ul' certe se cu tali occupat in bi
 turz tale expelle et oas hmoi temptationes et
 cogitationes qd' sepe fieri non pt sed bu put
 preteriri scias non curando exo pagm q' ad
 quelibet labrati canu no sicut pedem cu si
 bi in via talis occurrat labratis sed conato
 gressu tanq' non curando iter continuat at
 silent **de** quito em plus persistet ad se de
 fendasidm ul' ad eos q' pascendu tanto apius
 labraet et iter suu taliter perdet **hinc** **hinc** at
 no semper extendit manu dextera huic
 qui eos in altu dat subleuas ymo retrahut
 appodiantes q' fidentes in multitudine diui
 naru suarum et sic fortitudinis ioz non
 miru si hmoi ato labunt' propt' hoc ho
 mo debet semper extendere manu sua ad
 auxilium diuine gratie diffidendo ois de
 st' a sua potentia no ptinendo se posse
 illuc peruenire quo tendit per seipsum

Iterū s̄t alij q̄ putant stat^{et} se in summo cū hū ad
huc sint hū in basso Deo ascenda^{et} dissimulat
et dimittit et dimittit^{et} retrocedūt in se
rius Aliqui procedūt vsq; in altū sed statim
efficiūtur vane gloriosi seu gaudiofi videt
ip̄is opus suū multū hū peragisse et suam
dieta hū fecisse Nec ponit diligentiam ad i
bi s̄q; in alto demorandū Ergo tales p̄cipita
tur seu stat^{et} decidunt nō ascendentes ita be
lociter superius sicut ballent vna alia vice
vel forte deus eis nūq; auxiliabitur ad illic
ascendendū exigentia hoc superbia eorum
et ingratitude et abusione q̄m homib; ha
bita qd̄ est horribile et tā nūq; p̄sumendi
vno semper se tenendi in profunda humilitate
cū s̄q; perapitur q; hō qui deo fuerat tam p̄ri
mus atq; familiaris in collocaione sua et
sicut ancilla que construxerat in domū sibi i
tra celū postea deheretur vsq; ad infernum
sine renovatione aut renovatione Præmissio
ne **C** De hinc s̄t alij qui cū viderint se
modicū altius ceteris in monte isto alios as
pernantur et derident inferius exūtās qui
in se delinquitur a deo ut labantur quate
nus cadentes agnoscant quāadmodū p̄
modicū a semetip̄is p̄nt Alij aut qui istū
montē nō n̄ p̄opt̄ curiositatem q̄ scandē
volūt et ut dicē possunt etiā frim q̄ ibidē
aut certe ut secreta excellentia inquirant
aut p̄p̄t solā placitā seu delectationē aut

propter locum amantibus amantibus non ut ut deo
 melius placeant proximis et ei seruiant ho
 nestis et apertis meritis magis Et isti cito
 amittunt dei auxilium atque eius gratiam aut cer
 te repaerunt se deceptos minus diu huius
 tar atque miserabiliter putant enim se esse in mon
 te dei cum sint in monte diaboli postremo
 est aliquis membra minus quod vobis dicitur seu
 nis sic festinantibus intuentibus sive sicut doc
 torum et fortibus quod vult idem quod magna est
 fabulata **Et** dei est ductor ista sicut dicitur est
 cuius gratia non potest aut dignatur expectare sicut
 cum temporibus pro motu gratia istius et auxilij
 iure sanum perdit et alia vice ipsam pro
 libiti suo tam cito non repaerit **Sicut** a re
 gione eorum est cum istis qui ad ista gratia se
 queda non sunt parati cum ab ea vocantur et
 momentaneum ad ascendendum primo resistunt
 aut alibi vadunt aut certe verborum sicut dicitur
 gratia et adhuc modicum ipsos expectat et sic
 ipsa depulsa morraedit **Et** igitur continua
 stant super sui conditoris custodiam ad mi
 tandum visitationem diuine gratia et proinde sicut
 ipsius motum atque voluntatem nec velocius
 neque tardius cum temporibus cum profunda humilita
 te indignum se iudicando eorum ad motus isti
 us labitur iace quibus magis ad eius apicem asce
 da **per** hoc ei de tanto trahet altitius **Quia**
 admodum rex spontaneus volens honorari mili
 ta sicut de tanto cum libentius collocat superius
 ut sedeat cum principibus quibus magis ramit

ad hoc et de tanto magis trahit et copallit de
tanto melius ipse humiliat se excusat. **Pr**o
enim dissimulat deo p̄sup̄tio nec delat̄ eum
volentiū eū cedere affrenata et sine timore
q̄ ad suū focū et sibi simile sed det semp̄
custodiri facta et laudabilis beatitudo tremore
et pauor atq; timor aī q̄fidentia sue benigni
tatis. **Pr**imo enim q̄fidentia talis timor nimis
est culpabilis et impedimentū ascensūs
mōtis p̄t̄ tremore et f̄bulationē ampliorē
q̄ rō exquiret seu q̄ iustū est a timore q̄cepta
Capitulum de quibusdā aliis impedimētis istius

Liquamur adhuc de aliis quibusdā ob
stacul' suis impedimētis. **S**unt autē qui
dā qui a sūū sūū corpus sūū p̄t̄
um nimis barant ita q̄ aīa se de eo unū
nō v̄z alij aut nimis s̄ repleti atq; ponderosi
i firmi et dormitantes sūū pigri. **N**imis enim
dū extiterūt i firmatio aut infirmitate
carnalitatē per q̄uestionē excessiua atq;
potationē aut vaniloquiū. **S**unt et talis temp̄
contracti resoluti paralytici et dormitantes
ideoz ip̄os q̄ curat abasso mapien. **S**ed par
humilem p̄mān. **S**ed quidā s̄t qui ascendē
vehementē paucū aliquū v̄bi dea famē spūa
lā cupiūt; p̄ hoc illud audie et lege v̄nde
scidit q̄ legendō nimis se ip̄os detingunt.
Recipiūt illic refractionē aphoriz q̄ v̄s exi
git seu immoderate. n̄ q̄ temp̄ requirit m̄bū
q̄ sui ascensūs inicio obliuiscunt nec ascendūt
Fin q̄ coperūt. **V**erū ē ex parte altera refec

honore tale sepe fore proficua atq; necessariam et
 p̄cipue in exordio ul' q̄ sumitur mensurata
 semper q̄ q̄sident hō sūm ascensum hoc est
 q̄ in legendo pl̄ queat de uobione q̄ sciam
 hinc sub reperitūre alij recalcitrantes atq; sal
 tantes q̄tra stimulu ip̄os pugnatē ad ascen
 dendū in altū hoc est qui fugiūt nimis tribula
 tione. Et s̄ quidā non adhuc sufficient' instruc
 ti de itinē querendo seu interrogando a saen
 tibus ad habendū desi' consiliū sed abundantib
 in sensu sp̄io q̄sident in se ip̄os et semet i
 hac docē volentes et itē obertāt et sepius t
 p̄ter deficient. Sed et s̄ alij nō desistantes
 p̄ter hanc et inquire' per studiu' seruant
 ad tantū q̄ de hac in cathedris eā scāt loq'
 et legē alios; doce' licet ibi nō fuerit sed
 in itinē tali loquūtur aut q̄ audierunt
 ab aliis nec in hantur ascende' per illud q̄
 q̄ et itē non mirū si tales in faribus parua
 neant semper. Non eī itur ibi per sola v
 ba sed oz pedes ad opus mitte'. Isti s̄ quem
 admodū illi qui in pl̄is exhortantur instru
 unt q̄ alios ad factas debellandū sed ip̄i
 ad tangendū manus nō apponūt ut sicut q̄
 aliis demonstrant itinē a ad capiendab
 elos a p̄gnis ip̄i vāo nō vadūt aut non
 p̄t ipe pro ea sp̄t suā in firmitatē san i
 potantiam. t̄nt alij qui post q̄ it' sūm arri
 puerūt per viā unā sicut saluūt san dedi
 nant ad aliam et hoc sp̄t i'qstantiā eorū
 aut qz putāt leuioē s̄ mātuos ul' dolac

29

labiliora et sic nec quidq̄ ascendūt nec comprē-
hendunt sicut canes corvū agitantēs et nō
trahantur si nō post vni nō p̄q̄ aliū nō
quiritur p̄cōns oz eos vestigia nō sequūt
mi nec s̄c̄a c̄a aliqd̄ aliud arrestat̄ qualit̄
solent agē canes ad hoc tū inducti Alij nō
bū ad seipos intēdūt nec respiciūt nec
et ad pericula itneris sui sed ī p̄misse et s̄c̄a
~~ut~~ amissione et cautela ponūt pedes s̄c̄a
os iō ruit de tam alto in tam bassū Alij
vō ascendentes retrō respiciūt aut inferius
respiciūt et q̄ cito q̄ de basso eos vocant
vit tibi delinquit tū de tanto reddūt
inhabiles q̄nto diuīus inferius dehincit
et m̄ difficilius et graui⁹ rascendūt q̄
mūdiāle exēctando non modicū impedi-
mētū et retardationē ḡrat et in talibus
nimis cor sūū figens et seipm̄ tradens hinc
nō valeat rasilians et discēdens q̄ans ad
ascendendū iter sūū iste q̄ amissio est v̄l
q̄ ad longū hūc causat sibi impedimētū
magmū Ideoz in istis non oz morā traha-
nisi pro sola necessitate et p̄st̄ando ea
ut saltē q̄ si corpus inferius fuerit v̄l
sūt corda sed hoc hinc qui nō didicerūt
est difficile q̄ nec ancoram cordis firam
hūt ad montē nec cordas bonas q̄suetudi-
nis eidem alligatas Int̄a s̄c̄a quidā qui c̄a
ascenderūt nūq̄ putant s̄c̄a m̄ recessu
ros sed illic persistē tanq̄ h̄ditatis m̄ra

sed in suo iam deorsu fragilitate spiam agnoscat
 sentitq; tribulatione bñ q̄siderantes hic q̄
 diuina gr̄a ip̄os ibidē collocant tamutz q̄
 diu sibi placuit et h̄c discunt cogitae de m̄
 feriori par bona humilitate exutes in alto et
 contra ai in ferius fuerint iterū sperant
 reserande bñtas bona paciam dz em ita
 bñ et plus in sp̄itaki adūsitata sicut corpo
 vali sed temptacionib; duris q̄ afflictionib;
 mentis que sine consolacione s̄ et quales
 habet q̄suauarut ul' desiderat sic se inuobi
 liter conseruae. Postremo aliqui ascende
 experias faciant nimis largas et excessiuas
 p̄nta per lacrimas et afflictiones p̄mittit
 facit op̄a sua necessaria Et iō m̄ioris deus
 ai h̄mōi gr̄atose agit permittendo eob tē
 poribus carit̄is decide et labi t̄ferius ut sic
 illa facit possint et som̄ ad que tenent nō
 obliuiscantur ea operando. Talia s̄ imp̄e
 dimenta ad perueniendū ad montē contempla
 tiōis et cōtra sine nūm̄is que q̄prehendi
 atq; reduci p̄nt ad p̄dca. Ad que v̄m̄enda at
 q̄ bitanda n̄cia est fortis p̄s̄euerantia ac
 gradibus supra dictis salicet humili pacien
 tia loco q̄ secreto et silentio

Eundem modi meditando
 qui possunt seruari in contemplatione
 si legendo ul' audiendo predicta
 dubitae possit aliquis et p̄tate que
 in sua contemplatione modū obser
 uae debeat meditando. Nō em̄ itur ibi p̄

diuisio corporis sed spiritalibus qui cogitationes
et affectiones sunt ipsius anime Et 6° non semper
vniuersus et idem modus meditando tenet sed
valde variatus secundum personarum locorum atque
temporum diuersitatem et secundum gratiam dei doc-
trinam vel scientiam quam quibus habet. Vniuersus be-
dit sic alius beatus sic vnus atque idem hodie v-
no modo incidit crassima deo aliter cogitanti-
tu quod non erit inuicem veritate exemplari qua-
dam qualitate aliqui pertransierunt istam tri-
tam. **F**ratrassus enim hic proficit ad facilius intel-
ligendum et reperiendum huius itineris intel-
litum. Et recolo me quibus scripsisse vobis ca-
rissimis meis sororibus plura ad hoc itum
conuenientia et ad sequentia que non resu-
mo pro pueri. **M**agister richardus de
sco victore libro supra memorato tradit
modum magis meo vnde appropiabit et con-
uenientia profundis deiciat que simplicitas
qui huius generalis est sed ad deducendum prolix-
ius aet quare huc pueris et doctoribus re-
linquo. **B**eatissimus augustinus libro confiteatur dat modum
quendam quem cum vixit sua propria habuit stans
ad vnam fenestram cuiusdam ortuli non nul-
tum cum obitu dicitur moribus sine que proficiunt in
sequentibus videntur tangere. **B**eatissimus augustinus lar-
gissime in suis moralibus de contemplati-
one loquitur ostendendo pericula atque profectus
mibi exstant. **S**ed modum per hanc artem
trandi vel illic se locandi quem quocumque non
percepi. **B**eatissimus iacobus inter ista scribit modum

vni ad vgnē custodiū q' est p' meditari mox
 hē sue horam qualez f'mū hūc receptura a
 quo vgo maia cū filio suo ihū xpo sc' angeli
 at vgnē sibi obuiantib' ipām suscipien
 tē tantantab' z caritātē qd' maia moysi so
 roz p' transitū maia rubri siaz pede filio
 rū isrl' l'ca m' l'antem' s'z dno gloriose
 et dicit similit' idem b'us leo. de seipso
 qual' post fortib' temptationes et arbras
 pectoris tusionē g'nius in ploratibus et
 lacrimis querendo auxiliū dei sibi vide
 batur spaciati angelorū interea ob mag
 nā gl'ia sue pacem et iocunditatē ei p' suā
 p'nam et tribulationē calit' a deo h'isus
 nam concordant oēs doctores q'iter i' nio
 s'z isto qui est meditari inferni penas hoz
 vdas paradisi gaudia sua p'ca atz mundi
 banitatem. Sed ego adhuc phouarigis mo
 dum inquit b'us b'n. pans in q'ibus ser
 monibus s'z cantica tractat modū vni s'z
 de sp'iali m' ronio int' deū et aiām quē
 quida doctor plus nouello faciens "in s'z"
 huc sūt diuinam sapiām et aiām pari
 formit' quoddā matrimoniū. Liber v'eo in
 titulatur horologiu' etne sapiē verum q'
 dem modus talis est altus et subtil' satis
 periculosus sic q' loquendo p'xertim apu
 apio sue quersionis cū tene' volentibus
 h'atio cū em' talis nomic' estimarent me
 ditari de sp'iali quib'is leuit' laborentur
 in recordatione de sp'iali ad carnale matrimoniū

Non ignoro in dco libro quosda modos alios
fore tactos utpote cogitando de humana sine
adolefcentie moribus nolenti ul' non po
tenti parita' similit' meditando. de iudicia
a. Nam q' siderando hlam maiam b'ginam
in hora passionis dñi nri ihu xpi cui
modi boni st' ab cōmentab et possunt i
bi videri quibus placuerit

Capitulum xxxviii de modo contemplandi
quem beatus bernardus tenet i principio

Recitat beatus bernardus de seipso qua
lit' in quisiōis sue principio per
hendit sibi opus eē q' h'c dnt o
para bona et mala qualia ex seipso per
horat exquirē et habe' idco p'ndit sibi
h'iturum se talia ex merit' ihu xpi et ex
tūg diligentissima meditabatur totam dñi
nri ihu xpi vitam ab eius captione b'p'p
ad ascensionem et ex oībus p'nis et am
ritudinibus ei' collegit sibi fasciculū mit
ra qui int' b'za sua q'moraz' tur q'mua
ab hunc per ungem memoriam supra
posuit suo pectori itima q'p'ando per
quod condudo ipm bernardū suā contā
plationem et ascensum i eadē m'ca p'issa
meditando assidua dñi nri ihu xpi vita
quāadmodū legitur de scā c'elia quōz
uangelia xpi in suo pectore portabat sc
suis vitam meditando et non diebus ne
3 noctibus vacabat a colloquiis diuinis Et
doctor quidā in libro suo de stimulo anio

nis intitulato ista materia similiter tractat et specia-
 liter de passione domini nostri ihesu christi ostendens quod
 ea ad bonum reparatur et quod eadem passio se-
 citur bene omnibus per contemplationem ostium volens
 et aliunde iterum in contemplatione ipse se
 adducit et deapit et confirmat deum suum au-
 toritate domini dicentis Ego sum via veritas et vi-
 ta via per quam progrediendum est veritas via
 totum illuminans via veritas nutrens sustentans et
 remunerans vitam prefatus liber in gallico
 est in statibus meis cum iudicio valde vobis si-
 curat proficiat. **T**erunt autem quidam quibus a-
 lium modum non tenentur sine contemplatione
 quod ad quemdam librum de uobis se tradunt
 vitam aliam? sed aut aliud ad exatandam de-
 uotionem per legentes secundum materiam qua
 reperunt quibus semper narrari essent libri
 et non iste modus solus insufficientis est nisi
 eorum assuescent agere sine puritate caritatis
 alii vero faciendo sua seruicia divina iocunda
 addiscunt et se exeratant contemplationem nitentes
 quantum iudicio istud esse multum difficile specia-
 liter in principio et posse per hunc istum modo
 ad contemplationem perfectionem habere laborum
 tantum animum nisi forte antea sunt assuesfacti
 tales in suo seruito via contemplationis capere
 de alio modo meditari per misericordiam

Noni personam que non modicum proficit
 ad reducendum suas cogitationes seu
 recolligendum in unum et ad simplicata

tam per hoc qd diligentius seipam intuebatur
fore pauperem miserabilem fore creaturam
nichil se hanc ex suo nec quidq posse acquirere
Cura ex ea mendicac meditabatur atq sic
acquirere bonoru spiritaliu elemosina a pauci-
diti canabulibus in talibus diuitibus opulenter
simis atq pleris quos nosset largos miro qd
mo caritativos existi. io pfata persona se
arboris quadam loco secreto se collegit in quo
pro suo libitu atq diuitius ibidem meditat. pos-
sa dubitabat Conuict itaq se corde tenus sine
loquela mo qd vni p. ad aliu sem su-
denotiois misteriu a quolibet elemosinam
expetendo aperiendoq sua naitate et indige-
tiam exponendo sed et memorade eorum
magnam gram atq largitate deprecando et
eob ut dignarentur interceda. pro se ad de-
um omnipotentem q. personalit. cu eo opare
digna non est Verum est dcm persona
in hmoi meditatione plura sensisse in pa-
dimenta et uerbu cogitationu atq fantasia
vni ipa in facti perseverantia se abtuit atq
in dco loco q. inuit inde non mouendo seu
discedendo quousq qd quesuit inuenit est
q. stabilita oio in hmoi orone nec aliqd ali-
ud intendet Per dies aut plurimos modu
dcm continuabat ficutq interdum ad duab.
hab. quatuor horas p. usq qd petiuit habere
potuisset s. suatu cogitationu et affectio-
nem unitatem atq ad recollectione ad v

nū tale quale diximus sup^{er} Et per modū talam
 q̄i semper preuenit ad quod tendebat quāz
 tū citius in tardū v̄o tardius percipit et da
 re verū eē dñi nri ihu xpi p̄missū qui p̄
 seuerantit pulsans petendo aperit et
 potestas igitur optima perpende quāta fue
 rit huius persone desideria gradatā et qu
 ria suspiria atq; gemitus ad s̄os mo ad hui
 nō ad alterū specialius ad eos quarū festū
 hic celebratur q̄i absq; suauis et auxilio p̄
 captibili permittat deam personā ad suos
 pedes pronolūtā ad tanti t̄poris spaciū
 permanē in bello continuo suarū cogitatio
 nū humilitū nō modicū atq; in suo astransū
 impedimentū validū causatiū nec per se
 desidia loqui permittentiū eisdē Ipi tū
 tandē de eadē optime se q̄tabant aīa sue
 desiderū eidem sbuendo s̄m dei voluntatem
 et eius vtilitatem Resperit et dca persona
 huius ex partem difficultatē sibi quertā ad p̄
 factū ut ex hinc discat vniatū et ardentū
 flagitū tū accidit q̄ se de celo in sua orōe
 respicit gaudē atq; q̄ sine impedimento collectū
 in modū talē ad suarū operationū cogitatio
 nū vnionē atq; simplicitatē leniusz modo p̄
 dicta peruenit Et p̄ulo istū modū in uicō
 guilhelmū parisiē doctorē p̄cipuū t̄z
 missa quā affirmasse legendū resp̄eri qz
 paup̄s trutani atq; captiū ip̄m deū exora
 re docuerūt In libris eadē eiusdē patet

quæadmodum orationem unius viatorum paradisi sum ad
vultu pro impetranda clamorosa et auxilio pl
chre coparatur. In quo patitur libro qui per totum
ad deum ad dominum et nomen ihesu christi et nos scilicet
specialiter ad virginem mariam vocem aduocat qui
tenens auxiliatur creaturæ eius supplicanti
suam et paupertatem alleganti. Loquitur ite
de coram iudicibus presentibus quod tales in suis pe
ccationibus suis sunt inspecti atque sapientibus
Nimirum timent enim et periculum sibi vident
imminere. Tali modo et nos primo et adhuc a
plius coram deo presentibus facit nobis nullum expectare
Laphu xl comedat. istius modi contemplationis
tanquam securi utilis et lauis

Isti modum meditando contemplatione
cui placet sequi potest satis enim est se
vultu simpliciter atque lenis quærens et
gradum bonum primo contemplationis audito qui
assignabit huius prima. Ubi enim non aliud
quod indulgentia peccatur atque bonum operandi tam
affubere gratia itam eam remedium contra pla
gas suas et peccatum in hermitas varias ad
quod non paruum ordines beati anselmi dicitur
scilicet et ceterorum scilicet edite ad scilicet et scilicet
proiciunt. Liber quoque de quo prout locutus
sum rethorica diuina intitulatur a gualthero
mo parisiensi operatus multa ad ista beati
liber. Super quo modo incipendi contem
plationem dudum optabam orationem quendam
fabricas in modum pauperis panem suum ostendi

querent' ul' indulgentia' quant' et petent' ad i
 star' in carceratorum ul' carce' ad similitudinem
 elemosina' petentiu' no' quida' pro se ipis' sed
 pro i' hospitalibus degenitibus. Hape em' a
 liquib' deuotione' suam pro alio in spellan
 do repetit magis q' si pro se deu' exoract
 ibi z multu' proficit. Tenentur etia' ad hoc
 plus ex officio suo quoadmodu' bi' etia' s'
 hia' aliq' ex elemosina' vittam ducant
 corpe'is mo' dico debe' hoc fac' tam ppter
 dei mandatu' q' ppter' bnficia ab aliis recep
 ta sine talia' sint bona natura' a suis pare
 tib' sine bona fortuna' ab ipis' collata me
 hereditate' possidenda a viuis a' a mortuis
 Conspilari pudent' oioem quanda' ad do
 minu' ihesum xpm' mirantia. Aliu' sponse
 dignitatis ic' Intendo aut' si deo placitu'
 fiat de hoc in breui diffusius q' sarbe' ap' q'
 harum est o'eb' mudi scripturas non pos
 se perducere contemplatiuum quo tendu' hz
 quoadmodu' fiat fortis perseverantia aut
 uilante' dei gra' faciendo exemplo persone
 sup' memorate' ponendoz se ad practicam
 q' ad opus quia afflictiones sibi neque
 unt naz' grauit' p' h'as aut' per' vba' sed p'
 operis' exercitium. Capitulu' xli De modo
usitandi se i' contemplatioe' s' istu' modum

Quem deo delectat p'habita' simili
 tudo' hic multam largam materiam
 habet usitandi et assuescendi ad su

an̄ cogitationū recollectionē Int̄sa erga eo
am̄ deū atq; suos sc̄os n̄r̄e em̄ necessitates
et mis̄er̄e ac infirmitates tam corp̄is q̄
an̄e infinite s̄t deb̄uit d̄bitas nob̄is acqui
rende in magno s̄t m̄m̄o s̄iut et s̄iut
ti et s̄c̄e quibus nob̄is supplicandū est n̄r̄e
s̄il' omnibus n̄r̄e d̄o auh̄bet s̄c̄o s̄u Int̄
ct̄as s̄c̄a n̄r̄as mortis hora postremū
est negotiū qd' plus est nob̄is im̄mendū
ob̄ auq; hora hor̄is solliata providen
dū nob̄is foret remediū et dita s̄i s̄t p̄
curas amicos atq; defensores laboros̄ auq;
liū in momento tam̄ terribili ad b̄n̄plac
tū dei horam̄ ista s̄ūme an̄ mentis oq̄
los reducē proficiū est em̄s memoria
regunt̄ oī temp̄es dita in oībus s̄ s̄is
n̄ris habē in n̄r̄e contemplatiōis s̄c̄e
to a nob̄is ip̄is s̄epius querendū est Mo
do aīa n̄ra dic̄ n̄r̄e pauper et mis̄er̄abi
lis q̄s̄it̄ michi s̄c̄e in p̄n̄tiarū aut̄ intra
vniū hore sp̄c̄iū separari te a corp̄is
oport̄erat ad astandū tremendo dei
iudicio quid dictura ad quā deniq; con
fugis̄ Si respondē qz sic et sic fac̄is
et toto corde tūc mis̄ericordiam atq; b̄n̄
am̄ ab oīpotenti deo flagitans a s̄uis
qz s̄c̄is s̄c̄e igit̄ talit̄ in p̄n̄ti Ignoras em̄
in quo puncto infirmitat̄ tūc aīa a
quod sp̄c̄iū temp̄is ad hoc faciendū ha
bē pot̄est In h̄m̄o meditatione b̄n̄

atque sanctorum diuinitate et diuina moral' debentur q^o
 usq^{ue} nobis videatur qd' sentiantur mortem
 multu' approximat. Item considerandi s^ut
 amia n^{ost}ra pro quibus orae volumus e^{ss}e a
 os in n^{ost}ra ultima p^{ar}te ad lectu' mortis
 et quo a nobis suffragat' auxiliu' requirunt
 desiderantes quare pro eis p^{ro}ces effunda
 mus copiamur; eis ac si in p^{ri}ncipio sic a^{ss}u
 getur nobis s^{eu} hoc aut qm' fiet et non fac
 dabit miseriam inter a^{ss}u n^{ost}ra ac si eam
 in medio flamma purgatorij conspiciam^{us}
 collocatam. Ad quod b^{on}u' inuat' q^uo d^{ic}ti
 ligent' miseriam aut dolore' valudu' qua
 quis suffert per sua infirmitate' aut a
 liunde qualis aliunde vehementer inde
 auocatur. Et uid^{et} q^uo exiit de anima mi
 sera per passura tata' i' futuro seculo
 cap^{it}ulum xliij. De tribus dei iudiciis an' oca
 los mentis i' uocandis p^{er} materia' q^uo plati^ois
Dissimulatio in h^{uius} q^uo plati^ois
 reuocata an' mentis n^{ost}re oculos t^{er}
 a dei iudicia que s^{er}uatur est sen
 tenabit aut tenet t^{er}nu' tenabit sicut p^{er}
 in quo regnat et iudicat n^{ost}ra dulcis et
 pia et talis est in bita p^{ri}ncipio tenet
 sicut d^{eu}s cont^{ra} seruu' suu' ubi regnat atq^{ue}
 iudicat iusticia rigoroza. Et am' illic oia
 et solus debita et hoc est in purgatorio
 t^{er}nu' e' in inferno ubi regnat horren
 da et crudelissima iusticia s^{er}uatur p^{er} p^{ro}ces

Dampnatos. **A**bi enim deus punit ad instar
iudicis. **F**acti non poteris contra mala scilicet
morte eterna dignos. **P**ot modo perstrama
duo iudicia deducere. **P**ossimus appellando
et submittendo nos ad **P**rima curiam. **S**ed in
sarcophaga que durat solum ista vita stante
Bonum est nobis dum tempus habemus
ligas et marmora que habere possimus scilicet inter
cessores ad deum. **P**recipue ibi habemus in
dicta curia **M**ram reginam. **D**icitur autem
nunc exultare sicut nunc nunc et admo
catam dulcissima ac gloriosissima. **V**rgine
malam. **P**ariter est illic ihesus christus per me
fuit in advocatus consiliarius mediator atque
redemptor. **E**t in veritate ista nimis est
stolidus et infatuus qui recusat bene
cum propheta seipsum submittere dei misericordiam supplica
ter dicente. **D**ne ne in furore tuo argu
as me. **N**e in ira tua corripas me. **I**bi tan
git ista propheta tria iudicia. **D**icit enim. **D**ne ne
in furore tuo arguas me. **I**d est in inferno
neque in ira tua corripas me. **H**oc est in
purgatorio. **S**ed secundum misericordiam tuam misere
re mei qui infirmus sum. **S**ed in hac vita
Et adhuc possimus inquirere et invenire
aliam viam flagelli quod iusta meruimus. **S**ed
mediante intercessionem tali que dicta est
et sepe ex toto sic queri seu causa absolui
Cum etiam attempta fuerit atque sibi appo
natis exitu huius carceris quo detinemur.

quod erit in periculo mortis cogitaret et ad p[ro]
 dicta se iudicia talis omnia cum gaudio ingen
 ti huius mundi infirmitates ab diffamatio
 nis paupertates et similia que penali
 tates dicuntur leuissime sufferret et certa
 de nulla aduersitate vitæ huius curaret. Cui
 nisi quotidie ad memoriam reducat mo
 ri se oportet sed qui aut qualiter ignorat
 exaltaret et se sapiens an in statu quo
 mori audeat quod si non pro remouet in
 breui impedimenta ut scire mortis
 contemplatur aduentum

Capitulum xlii. Quod quidam deficiunt in forti
 perseverantia et in contemplatione modicum proficiunt
 Quibus autem minus bene amissati sunt
 circa contemplationis fructum ac per
 hoc ad ista consequendum multum remouentur
 multum enim se data orationi aut meditatio
 in manibus non se deuotione sentiunt af
 factos ad illa ac non cum eis ista delectantur
 demantur ad cor suum et idcirco amant tali
 vultu huius qui frigore nimium cruciatur
 rearsit in arde ad ignem non sibi habeat
 calorem. Aut certe equiparantur alicui
 fame perenti nolenti et querenti ad mandu
 candum nisi antea saturatus sit. Qua
 ra enim aliquis cadat in oratione nisi ma
 ditatione nisi ut calefiat diuini amoris

igna ul' ut saturetur donis aut grā dei
lab in hoc deficiūt seu ex vult putantes se
tempus perde' cū positi in orone ul' medi
tatione non mox deuotionis umbra uer
gantur Ad qd' respondes q' si militant
quā in se est ad hoc quoz faciūt laborē
sui sint in bello et pugna continua con
tra suas cogitationes cū displicentia quia
nō absadiunt nec pacē hīc permittunt
tales pro hūc manus reportant maibū
q' sepe si eis aduenit et deuotio subito
sine tali q'stū Ratio qz militant deo et
saciunt suis expensis ppriis et suscipi
atq' cū labora maiori et pena hauri hūc
q' uolens ad exemplū p'uaritate personā
superius se ipm' exēta oz ad hoc hīc ip
suum magnum tempore spaciū uelato e
ad omni onā aliquē cogitationū tam ex
parte sua q' aliorū se3 arca ad permanē
dū in uno loco fixum longo tempore fuit
q'solatio subsequatur aliqua suis nulla q'
hū ad eandē habendam laboras nō cessat
atq' sit q'tinu' Eūz se nimio sensat radio
affatu sibi ipi dicat q' adhuc expectet ad
media hore spaciū ac hore faciendo p'uar
sua expectans diuina grā elemosina p'uar
horam hōo elapsam adhuc se quoneat
ad persistendum talit' ad alterā hore et
sepe in postrema dimidia hore parte tr
lib in sua q'templatione ap'ius p'fiat

p̄ oī tempore p̄bato atq̄ aliis decē diebus
 aut certe in vno mense ¶ si a casu in
 suo regressu ac ita ita accessu reperit se
 quasi refutatū sic s̄ q̄ elemosina ei
 denegatur puta non q̄secutus gratiam
 deuotionis h̄c humiliter ei querit q̄nti
 ad deū confitendo indignū se fore tante
 gratie vno q̄ plus meruisset v̄gea atq̄
 flagella atq̄ tribulationes q̄ h̄mōi q̄ sola
 tiones et sic dicit d̄ d̄na deus h̄c con
 solationes laudes et gl̄a tibi sint semper
 in aut ut dignū est et iusti q̄ficio nisi
 oppositum in p̄ueniat de tua m̄ia per
 talem modum vincat deū faciens ei sac
 f̄m̄ de cordis sui duricia et c̄te deus e
 us non obliuiscatur q̄serens m̄ia sua
 n̄ cognouit hora atq̄ p̄ctum expedie
 tem sequidū suū b̄i placitū Nec enim
 debet aliquid h̄mōi q̄solationes nimis
 affectare in lacrimis atq̄ deuotione pro
 sua delectatione et ad suam placentiam
 sed ut per talem q̄solationē amore ar
 dentiori deo vniatur ad deū possit me
 lus diuinus et delectabilis sequarta
 et igitur magis ei placitū fuerit q̄ pro
 t̄r aliquid ei famuletur sine talibus
 consolationibus q̄fermit et nobis idem
 placet debet debemq̄ q̄ dicit d̄ d̄na de
 omnipotens suffiat in optime ut p̄m̄u
 mentem atq̄ remuneratio a te referretur

michi in paradiso in hñi illud non tibi
ens Illud vñi sufficit oro ut m̄ non
vascaris sed ut vna in tua gr̄a hñi de
tatis fiat volūtas tua. **¶** In b̄o deuotio
nā affectus fuit diligens existat gr̄a
vñ actiones ex toto corde r̄ferens deo et
potenti orando instanti ut augmētet et
confirmat opus plantationis sue in eo
inceptum absq̄ hoc q̄ tale quid ei hic
conferat sicut premium quin pocius in
futurum r̄ferret prebendā integram
Capitulum xlii Quadā magia? monit̄
ab h̄itacul̄. s. fidei spei et caritatis

Ter montis antea adducti pro finali
ori sui elevatione in contemplatio
ne p̄t quis imaginari conueni
ter quemadmodū aliqui quidā quem
nom̄ fecerat Et breuit̄ perstringam eam
dem Imaginem igitur mare magnum per
riculosissimū qd̄ diuisorū horū generū
emittit et redeuntē nauigio pertransi
unt diuisis nauibus ad vñū h̄i finalit̄
portum tendentes in quo eadē magna
pertransiunt pericula max
ima atq̄ tempestates varias n̄tulo habet
pericula Ad ripam b̄o huius maris seu in lit
torā elata est rupes altitudinis mira
supra quam exiūs q̄cūq̄ scilicet est de qua
p̄t que in magno isto mari fiunt spe
culat̄ p̄t absq̄ sui periculo In ista rupes

tres erunt stationes sine habitacula ta vnu in
 basso aliud in medio tatiu vno in fine sine
 sumo In pmo imaginam fidem ee hospita
 tam in secundo spem i tatio vno castate mo
 do qu quis in pmo fuerit hitaculo sz has
 so fides ipa eide maib horribilia ondit
 peccata qutu ad ariam per que coapit
 timore balidu qz affiat iudicia dei mira
 bilia eunt ipob pcoras ab eo in istius ma
 rib boragineu papitatos dampnatione
 ppebia absqz vilo remedio Et ibi pt ho de
 notus in certa fide cora sua mentis oculis
 stabi oia sua fra ad generandu in se san
 timorem et pauore secretoru dei iudicio
 vni eademmodu est fragilitas et mutabi
 litas breuitas vite mortal' mortis meti pu
 do dapnatorum horroz multitudo eoru
 qui dampnantur ppia sua peccata de
 factis qz tempore pteiti quohdianob ee
 excessus Item quo dñs nr ihus xpñs
 sz annas nulla passi st tormenta afflic
 tiones et tribulationes ita sit certus qz
 ad hoc plura sustinebunt mali atz dap
 nati Et quilibet sine bono sine malo ex
 pectat' habet tribulatione affuturā sine
 ciens aut tardius In 2ª vno statione
 aut mansione locabitur spes trahens
 homini deuoto fiduciam na per timore
 nimiu desperet et sic semetipsum per
 dat et dampnet et ibi debet qfidelari

omnia que faciunt ad spem bonam contra peccata
de dei bonitate. Sic enim nobis est faciendum
ipse mandavit. Reuocemur illic ad memo-
riam misericordiarum sanctorum et carum
bonificam infinitam ab ipso nobis exhibitam et
que quondam exhibet absque ullo nostro me-
rito specialiter autem maxima dignatione et
miam passionis ihu xpi domini nostri. Item
gratiam quam deus facit subito peccatoribus et
eos sustinendo. In hoc tabernaculo specia-
lissima deuota reseruit aliquantulum cor suum
transferendo se de uno tabernaculo ad al-
terum ad miserendum pauperem et humilitate
cum spe bona. Vni enim alio absente non
sufficit. In tercia vero mansione deus ru-
pis demorabitur caritas ibi et quiescit
anima deuota domini sui magnitudinem et
quomodo dignus sit amari appreciari
atque laudari. Qualiter omnia gubernat atque
sustinet omne quod est ex nichilo pura sua boni-
tate creauit. Et sic de similibus conditioni-
bus nobilibus sine numero sic et de glo-
ria quam suis tradidit amicis. Sanctus
augustinus docebat quomodo agnosceat deum
per mentis elevationem supra terram
supra celum supra propriam suam animam
atque supra res omnes ab eo creatas et
tunc in momento temporis et raptim
subito ad similitudinem conuersionis aut
velocis nubium cursus anima deuota

attingit quid sit de deo et statim decidit et con-
 tinet relabitur. Sed ibi non est vos est curio-
 sas nec nimis stabilis et scia. Sufficit vobis
 deum agnosca in paradiso celi et quoniam in
 p[er]ni seculo debet sufficit vobis quod credatis
 et cognoscatis quia creator factor et re-
 demptor vester est et sic de aliis digni-
 tatibus de quibus in fide catholica edo-
 carum sine hoc quod scia velitis quid sit
 ipse deus in sua natura per clarum vi-
 sionem eius de quo trado vobis tale
 documentum sancti d[omi]ni. Et notatis
 cumque in contemplatione et meditatione
 facti sitis qualis sit res quam videtis de deo
 videtur quod vobis quod res haec v[er]sa quocumque
 modo assumulatur alicui rei alteri hu-
 ius mundi tunc certitudinaliter tene-
 tis vos non videt deum taliter per clara
 visionem. Et simili modo dico et de angelis
 non enim est deus corporalis magnus nec
 albus nec rubens nec clarus nec colora-
 tus. Sic nec sunt et angeli verum quod
 est quod cognoscatur et sentitur bene per mo-
 dum alium qui scripto tradi non potest ne-
 que verbis edoceri nisi quod isti sic cognoscen-
 tes sentiunt et sciunt hoc quod cognoscunt
 sicut sentiendo unum dulcorum aut unam
 melidiam et talia sentimenta enarra-
 ri nequeunt sicut a simili aliquo int-

nos sentimus bñ amorē aut gaudiū et bñ
amor et gaudiū non sunt magna corpo
raliter aut graua alba aut nigra. *Non*
possit aliquis facē intelligē aliqua qualia
eēt talia qui nūq̄ hūmōi sensisset in se
Non tñ dico quin concipi poterit deus qd
sit in huāna natura habet em̄ ut sit con
pūb formatus 3 est ut alius homo. *Ad qd*
dicit de deo intelligo in sua diuina esse
Et qñ anima deuota bñ bñfita eēt in
bitando istum rupem aut montem forte
meditatione et per fortem cogitationem
semper illuc reuertetur facilius se ele
uando ac p̄ntius ad habendū fidem se
et caritatem alias pulcherrimas con
plationes absq̄ numero quas ibidem
reperiat esset 3 ei tanq̄ portus et litus
sui confugium contra omnes tribulatio
nes et impedimenta maris magni
huius presentis mundi

Capitulum xlv de tribus modis quibus grā datur
Sicut supra nescimus mille et mille
modis contemplatio haberi potest
et haberi. Ideo 3 pro tanto ad p̄
sens non persisto relinquendo quālibet
suo sensui et gratis a deo collate ne vide
at quoddā largissimū atq̄ copiosissimū
et quodammodo infinitum in tam bre
ui et modica ymaginatione velle per
stringē. *Ad pro finali adhuc dico gratia*

dei partem esse in tribus modis specialiter
 horum quod sentitur ab animam cui sic a
 deo acceptabilem reddere. Alius
 modus est per sentimentum et conso-
 lationem aliqua sicut in istis qui in su-
 a contemplatione recipiunt et per a-
 piumt diversos consolationum modos
 ab gaudia spiritualia nam interdum eisdem
 videtur quod liquefiant omnino in quadam
 dulcedine intantum omnia quod cor-
 mit aut per meditantur plenum esse
 tali dulcore indicant. Aliquando vero
 recipiunt securitatem quavidam ad
 admirandam humilitate plenam quod
 medicantem delationem et pla-
 lam accipientes in deo. Quocirca e-
 cantiam eorum in deo. Quocirca e-
 nim sibi ipsi quibus placet ab in se
 de seipso gaudet certus sit a vera hu-
 miltate se esse alienum nec consola-
 tionibus suis quibus iocundatur a deo.
 tiam habere originem. Vera enim humi-
 litas semper existens sociata visitatio-
 nibus bonis atque divinis dat cognoscere
 ad inmi et veraciter defectus suos per
 quos sibi homo displicet redditur quod
 vilius ab abominabilibus in aspectu suo
 nichilominus placentiam maximam
 habens sed que in gratia misericordior

dia bonitate q̄ diuina consistit Aliquando
anima deuota sentiat cordis sui quanda
dilatacionem v̄ sui intellectu conprehens
dens in se plus q̄ eorum totus mundus
iudicabit; deū forā tam excellentis atq̄
infinita maiestatis q̄ quasi omne qd
residuum est ei nichil otio esse vider
tur nisi inquantū esse in talibus deū
cognoscatur. Cūz vero sentiat quā i se
quandam spirituales ebrietate q̄ mo
uentē eam sobrie in laudes spūales
suspiria z sancta et deuota non se ba
lend ad intra continē quin oporteat
de foris arripere seu ad extra id ostende
qd sentiat videtur; interdū ei dem q̄
omnia plana sunt gloria et laude pla
na. ¶ Tertius deo modus hūdi gratia
p̄ntia dei est per v̄nionē quam admo
dū beatus paulus apostolus habuit co
teriz contemplatiui excellentissimi. Ad
de isto modo loqui me indignum repu
to et ob meum continē alioribus doc
toribus q̄ relinquens discutendum.
¶ Deo gratias omni tempore. Amen

Explicit tractatus de monte contempla
tionis

Incipiunt plures tractatus de canibus compo
siti a magro Iohanne de garsono quondam
cancellario vniuersitatis parisiensis

De canticum originali ratione vix

Prohemium

Orationem diuini talenti nolentes
innocentem recipe que tot inter
turbines horridos reipublice
contulit ocy loci libeant a
calumpniis hominum dedit

ad nutum nra simul attendentes qui
in die prosperitatis mandauit dñs in
tristitiam suam et nocte tribulationis
cantiā eius non ocy non inutile
non ingratum reputamus tempestatis
hac nocte profunda de canticis scribere
posterioribus si malignitas pcellosa reddi
derit quibz surdas etati pñti o quamis
o deus optima sperandum sit multos
ut olim temporibus helle ita nris hu
os tibi reliquisse auctores **C**onplecti
hu autē quasi sinu grandi verbum de
canticis plures materias seu volumina
quas pro confusione vitanda per thomos
seu tonos per notas et notulas tradet
lectori notandas presens exordium tibi
li uel tabule vicem tenens **C**olumē
bini cuius titulus est de canticum
originali ratione sub hoc euangelij s
bo **Q**uoniam vobis it tres continet tho
mos sicut ipse prologus insinuat in
triplex genus canticum et triplicem
inuestigandi facultatem Nam est canticū

ſenſuala qđ tractat historia et intelligētia ad
inquiret p̄tia eſt diuina ſen ſuperma
tala qđ ſola nouit theologia ſunt in qđ
libet thom̄s id eſt ſectiona aut p̄t̄ vari
que agit̄ur tonū pro ſimbolo dicit̄ malū
mūb̄ ſunt inq̄ notule p̄t̄es ſecundu
totidem particulare p̄poſitiones uel dicit̄
trinab̄ ſunt in p̄mo triginta ſunt in
ſecunda xxij ſine canonibus inſtrumen
torum ſunt in tertia quinquaginta **¶**
luna altarum de cantico hoc eſt de
canticō cordis tres habent̄ principalib̄
tonob̄ cū notis et notulis primū inque
rit poſſime diam canticō hoc eſt canticō
a cordis a canticō oris **¶** Vel alit̄ de canticō
morali et rōnali cū canticō ſenſuali aut
toni ſt̄ notule quinquaginta due **¶** ſecun
dus tonus deſcendit ad particularem
canticōdi rationem cuius ſunt note xij
per notulas xxx diuiſe **¶** Tertius tonus
ſpeculatiuam muſicam deducens ad
ſaxim tractat de nouo gāma miſtic
et morali per duodecim notas habent̄
tes notulas quod eſt agnitaq̄q̄ ſingul
laxas **¶** Volumē aliud colligit in ſe
tonos tres ſuū modos traditionis uel
os qđ pro diuſitate materia **¶** Primus tonus
conſiliat et obſeruat ſant̄ ſacratam ele
giam cantatricem amorē dñe theolo
gia quaſi hixitum uel odarū carmē

Thomus alter secundus habet canones seu
 regulas amphorismos vel maximas a
 theozumata de canticis per notulas
 quinquaginta Thomus alter tertius
 verbum solati multiplex in se digit
 per particulas quinquaginta Et ita
 uncti simul hi duo Thomi centlogi
 um constituunt

Quodammodo de canticum digitali rone
 tamque vobis nec saltatis la
 mentamur et non planxistis
 presentem in xpus amator in
 nocentia voluit exemplo ino
 cantum puorum pro nra eruditione
 plures uti nunc ad humilatione nec
 ad simplicitatem ut essent parvuli
 non sensibus sed malicia Nunc vero
 nos comonet ad spiritalem canticum
 exhortatione ponens coram oculis
 pueros cantantes in foro Neque enim pa
 vi refert pueros sic ul' sic assue fieri
 in musicis et cantibus sicut aristo
 pollitans docuit et in bu instituta
 munitate conuenit observari Nos
 autem quos in dno pueros ul' infa
 nclatio sic decet et expedit in foro pre
 sentis oculi frequentas canticum nunc
 exultationis ad saltandum spiritualit
 nre lamentationis per totial ad plan

gaudium habemus in eum sacra scriptura libit
in quo se iuxta visionem ezechielis lamentationes
carminem et be Concordat apostoli Gaudeat autem gaudentibus flere in
flantibus quod tempus flendi et tempus ri
dendi Subditur consona verbo propositio
tempus plangendi et tempus saltandi
Cum autem iuxta posterius eluadenda sit
aliquod canticum sensuale vel animale
sit canticum rationale vel morale sit canticum
aut mentale et diuinale Describentur
sub triplici tono natura et originem
canticorum autem suis habitudinibus docet
Primum historia secundum quod phisica
tarcum theologia declarabit **C**larum
historia sacra pro genesis inuenit cuius res
supposita fide concordat quod Tubal fuit
pater canticum in ethiopia et organo
Quo tempore utpote ante diluuium con
stat illos non fuisse quos gentium primos
tradunt carmini et organo primos
inuentores sic historia capit verum cau
tiorum noticiam et causam primitus ex
fide qua credimus aptata esse secula b
bo vite et quod formata Adam conuincit
ta est ei planitudo sua quantum conueni
abat illi quo locus humani generis primari
um velut in suo seminario residebat
nedum in esse nature sed in bene esse
morum et doctrina Coniungit hoc ideo

q post sopora adductis ad se cunctis animam
 habis imposuit cunctis nomina sua. Hinc
 talis naturali consona. Neq tale aliquid
 fieri potuisset sine cognitione que in a
 sensibus participata non erat. **O**portu
 it igitur q ex alto id atq a summo sup
 fisset modus alt' sumendi canticum oi
 gna fuit ductrix experientia nunc
 in illis regionibus nunc in istis quibus
 musica et nunc fudat ul' secundu' al'
 bilita' et sequaces de et'itatis errore
 ficut in finibus variata et absq' nuna
 de faceret atq' redidat secundu' huc
 mutabilitates nra' cuiuslibet mutabil'
 innumera bilis. **A**dditur modus alter
 qualis a talis ponitur dum venatur
 quantu' sit eloquentia si sapie' iugatur
 bilitas qua factu' ea' dicit ut homines
 prius agrestes neq' civitates neq' politi
 ce neq' moraliter conuincatas conueni
 rent in diuini modo pagum modo
 domu' modo civitatem modo puin
 nam modo regnu' qui simul ita iunc
 ti et adunati variab' tam ad necessitate
 q' ad voluptate studio debementi con
 perarunt artes qu' ubi intendeb' in
 perarunt valet et iuxta poetam labor
 omnia vincit improbus et duris agens
 in rebus agrestis du' sequens ad puo
 ras aliquid roanatina docta superaddit

improbus et duris egens in rebus egesta
dum sequens ad priores aliquid rōmā
ne docta superaddit **C** Prestabat unū
mem apta complexio ad ista ul' ad illa
omnī nauq; libru dātū aliquibus sicut
apud egiptios tradit Arist. aliquos
quisitib; que ad vitam erant necessari
is apt' admirari cepisse phāri
ro narrat aug' libro de ordine radican
bnā non dissonam prioribus hūis que
alta videntur supra primārio loquens
itaz de vltate vnitatis quā inquirat et
fac' amicitia non dubitat ponē qua
libet scientia ex amicitia et vnitatis ap
petitu manasse Dicebat aristophanes
teste aristo. primo politicorū hanc
amicorum additionem ut vnus ee be
let alter vel vnus in altero non dispo
ne ad verba iohannis Qui manet
quit in caritate in deo manet et de
us in eo Et ap' hūis dicit Cui adheret
deus vnus spūs est **C** Verum ne
quit fieri talis hūis mutatio qua vnus
amicorum suo ee qd' habet in p'rio
genere deperdito conuertatur in alter
rum Nam quippe non maneret al
amicorum et nullo pacto eeēt duo
sed vna natura quo quid absur. dicit
poni non potest propriam em' voce
ignorabant nonnulli hūis corū ut al

maribus et begardi dū ita desipē conpar
 ti sunt. **U**nūquē igitur amia nō illo sed
 alio quo fas habent modo hinc fuit ut
 homines et sapna cura sermonis mu
 ni quo latentes cordis sui passiones et
 cogitationes consilia et amores cōmodis
 sine communicarent iocunde, conu
 uerent. **F**acta est p̄inde sic locutioni
 bus ars que scribendo valet apud ab
 sentes se sibi manifestare. hac est gra
 matica congrue loqui docens et scribe
 re. **M**odū fuit evitanda deceptio gra
 maticae inquisitione cū regulis illa
 tionū quas logica ob hoc orta tradit
 fuerunt in super amicorū amicitiae
 non quolibet sed utiliter delectabiliter
 et efficaciter indicande qd̄ in rhetorica
 factū positum quam possunt appellare
 re loquam moralem eo qd̄ ad moralis
 philosophia principia viam habet sicut logica
 scientiis speculatiuis obsequitur in q̄
 bus bis sermonis praegressior sine tro
 pis viget et figuris. **C**onuenit est cō
 sequenter ad mathematicas discipli
 nas que plurimū offerunt artibus
 mechanicis sine quibus vita civilis
 non agitur conferunt p̄terea conue
 niunt amicorū quo fiat vita p̄us or
 natior atq̄ iocundior. **H**ic inter ceteras
 artes preparata est magno plausu mu

sua et ad diuinas res atq; cœmonias hinc
adhibita hinc apud ruricolas et pastorales
bucolica carmina ul' eglogæ hinc con-
media legas hinc acriter satiræ hinc
postmodum grandioribus apullosa tra-
gœdia hinc demum metrorum hæbitorum a
legiacorum iambicorum sapphicorum et alia-
rum velut innumera bilis multitudine
Vides quæadmodum musica unitate
sulim a natura et ab amore unitate
q; p̄mordum que creuit adhibitis per
artem regulis et numeris tunc b
tiz non aduertat homines sed ad lo-
quelam sic ad quandam musicam esse
lut ab infantia et pueritia pronos esse
quam inclinatione ars et usus per-
ficiunt hinc aduertum est triplicem esse
se partitionem musicæ sicut p̄t ipse sonus
causas tres habere? vnus enim fit flab
alter pulsus alter vocis ul' cantus
obinde musas fictio poetica dedit q̄
ut a barbone refert Anst. quas rō
postea dixerunt noue p̄t totidem
ymagines ab excellentissimis scilicet
ribus cū quadam superandi in parte
one depictas **C**onpartitū est in super
tres diuisas in numeris sonorum
portiones esse delectabiles diatessaron
diapente diapason quas vulgari mo-
do noiam? t̄ia et quinta et octaua

nec sunt plures deinceps que non vado
 cantu ad istos quemadmodum sexta et
 quinta super octava et eiusdem octava
 du. Et ita per ascensum quantum vel
 vox vel ratio fas habuerit que conquisi
 tio suam habet artem propriam tam spe
 culativam quam practice traditam cum mu
 lta nomen datus. **C**onant amplius
 experientia mirabiles fieri mutationes
 per musicam sensualem de qua iudi
 cat tanquam de obiecto proprio auribus cor
 poralis et que sola videtur apud vul
 gares cognita vel considerata. **T**estes ist
 historia cum phib et mediis ut Martha
 nus et bontinus quibus non discordat sa
 crascriptura de dauid et helizae filiis
 quod phibatum nome phib pollicatus do
 cat in pollicia bene instituta curam de
 musica prescripua pro iuuenibus haben
 dam esse que sit ad temperantiam et vir
 tutem pdonea non petulans non disso
 luta non agrastris non irritans sed nac
 tant animos muliebriter emolliens. **C**o
 litorum expositores sui quatuor esse
 species melodie quas ipse denominat
 vel a reparatoribus vel a patribus dicitur
 aia una vocatur instolidista secunda hdis
 ta tertia dorista quarta fringista. **P**rima
 mouet ad compassionem secunda mollit

ad concupiām tertia ad vilitatem que sta-
bilis est et virilis in qua st' inuenies in-
struendi vel exercendi quarta rigidior
est vehementior, rapiens animos ad
ribilia ul' aggredienda ul' sustinenda
Porro multa varietatem complexionū
balatue complacētia et iudicium malis
mno et traditio quam frequentat etiam
de varietate tonorū octo possēt ad hanc
melodiarū diuinitatem appropriari ut
q' prima est septimi toni secunda quina
tertia prima quarta t'ia **C** possēt altera
fieri distinctio musice qm̄ alia est a p-
hor ad diuinū cultū pro deuotione
nūc leta nūc lugubri nūc pia nūc
inbilanti quedam patior est pro mo-
rum disciplinatione Altera iocundior
et suauior in amabili seu ciuili con-
uersatione Aut dicamus q' vna est
heroyca altera diuina quedam moralis
et politica altera sensualis et animalis
piorū ul' imperfactorū recreatione
Aut sursū addamus q' vna magis con-
uenit in satira quedam in tragedia
dam in comedia quedam in bucolicis
dam in odib' et liricis Aut postremo
secundū varietatem hominū alia forti-
bus et virtuosis conuenit alia lubri-
cis et voluptuosis alia suptilibus et
ingamosis alia bestialibus et stolidis

nobilissima omni esse tradit aristo fistulacione
 qua iō pallas abiectam suam videns in a
 qua ex fibris buccam inflari hoc sump
 sit poetica fictio necno et illud qd in
 das rex buccas habuit a siminas eo q
 suo iudicio pan deus pastorū fistularis
 aspollini preferobatur cithari sancti de
 mi quot st hodie qui in panū gallice
 tabour cum fistula cibus ac hilarius
 audiuunt q citharam et psalteriū Ita
 vntus sicut auribus sic hominibus su
 us anz cantus placet et san suetus e
 et aptatus **C** Pretendunt vero conse
 mus quādamodū ad res diuinas re
 putabant gentiles carmina extulerunt
 exarabili fistione quo factum est ut
 qui sine deo vāo erant ludificarentur
 a diis illis de quibus in psalmis **De**
 dii gentiū demonia **Orta** st quippe ar
 tes magicæ marimibz vterentur quas
 mirabiles vocant quarū effectus
 mirabiles nedū poete nedū ipsi ydo
 latra commemorant sed attestatur scrip
 tura sacra cum expositoribus vnde d
 in exodo de malefiis pharaonis q fa
 cerunt simili ad moysen de pnis du
 obus signis et hoc per incantatio egip
 tiacas et archana dei Ita dicit textus
 sacro exquisitor de carminibz istis
 sermo non expetebur hic et nūc **Ita**

diffimus enim est et factum debent sine
ri causa vel effectus. **H**abet subindam
sua sensualis que consistit in modula
tiona vocis suam artem cuius ar-
bitrat alphabetum quoddam traditum in gra-
ma manuali sub sex vocibus vel nota-
lis ut re mi fa sol la de quo non est
hic declaratio facienda sed sufficien-
da simul qua rationa serui musica
antiqua instrumenta notationis huius
inmodi pericia. **S**ed nec de metrono-
logibus numeris varietate in post-
mo de gesticulationibus aliquid tradere
disposuimus. **P**lacuit tamen annotare
propter reverentia scripturarum sacre nonnulla
passorum vel instrumentorum musicalium
nora. **C**um palter monet nos ratio na-
tura organa possunt itaque plato corporibus
animas assistere tanquam motores suis motoribus
et organibus quod satis in celo aristotelem
et fides recipiunt de intelligentibus quibus
vel angelos vel virtutes fides appellat.
Verum de numeris intellectibus nemo de-
bitorum formis que inveniunt cum platone
que ponunt animas inherere corporibus et in
materia consistere oppositum. **C**oncordat tamen
vtriusque positio super hoc quod secundum varietatem
formarum reperitur varietas in corporibus.
Hinc illud philosophice apud boetium de hinc
formis loquentis ad deum per consonantiam

membra resoluuntur hinc p̄terea visione tra
 dunt aīas in sequi corpora quāq̄ variēz
 est locutio corpora suas aīas in sequi tā
 q̄ instrumenta causas p̄nā palas suas
Coaptent hanc similitudinē rei
 m̄a dicantibz q̄ ab arb̄ imitatrix natu
 re cognoscens quēdam cē cantica q̄
 rum modulatio fit aptius per unū
 genus instrumentorū et alia per ali
 id simul ut nimis fastidiret varie
 tas fabricavit sibi vasa diuisa musi
 corum instar nature dāns diuisib cā
 tibus organa valde distantia magni
 tudine figura materiaz sicut natura
 dedit animabus apta cē corpora unū
 corpus aīalis vocat **A**risto organiciū
 qui de manu hom̄is dicit ipam esse or
 ganū organorū **E**az causas multipli
 cationis verborū musicorū duas q̄
 p̄ delectabilitas p̄ valetate et idonei
 tas pro consonabilitate **Q**uid si tertiā
 addiderimus causam pro misteris
 et intellectibus sapientibus occultandis
 apud indignos et hebetes que pandū
 tur studiosis solertibus et deuotis **Q**uā
 nis aut sermo de misteris instrume
 torū locū magis habeat videatur in
 morali musica uel intellectuali q̄
 sensuali nihilominus admonēt nos
 verba x̄pi non cē p̄tēnda vatorū

musicorum interpretatione **h**uius qd factum
preassumpto verbo mentionem de huius
lucis narratione Cantantibus vobis in
quit huius et non saltastis de hinc xpianis
in parabola filij pdigi refert semoiam
fabram ai appropinquasset domui sui
ploniam audisse et choru **h**omide
psalmi quos de se scriptos asserit pl
ni st' noibus instrumentoru pro qu
bus satis ad pns fuerit ultimū sunt
psalmū velut exponendū **L**audate
dñm in sanctis eius **V**ox ista vox
est aie dei formis ac deuote que post
contemplationem vel meditationem
sursum directam et deorsum per oia
videlicet quaq' versum **Q**ui plerumq'
celi et terra gloria tua **T**unc dilatato
mentis ore iubilat exultat et exdant
ad oem gñaliter creaturam **L**audate
dñm in sanctis eius **E**t ai seraphim et
damante sibi **S**ans **S**ans **S**ans dñs de
us sabaoth **P**lem st' celi et terra gloria
tua **P**ossimus sanctos eius si sobrie
sapiamus acipe patre et filiu cum
sancto spū qui st' tres persone sed
vñs deus et dñs et vñs scis aut
sancta sunt dñi noia eius **S**acratiss
Sunt oia quoz dño cultu speciatiore et
searata aut certe sc' dñi sunt oia sc'
sumata iā beatitudine deo p'p'm' d'

p^r hoies exaltati a terra q^ui iam sine terra
 qui hypo xpi trahunt oia ad se per cont^{ra}
 plationem dilectionis et laudem oia
 tendo ad gl^{ori}am conditoris **T**ales imitatur
 aia desideris quam has p^rncipa^l laudes
 dicimus **L**audate dnm in sanctis eius
 hanc implentat aiam d^{omi}n^us laude sua
 saginaverat eam cibis et hic saastatis
 replentat in bonis desideria sui et
 ut aq^uile inmentita renouant et
 quid in labris exultationis laudaret
 os eius et eructuaret verbum bonum
Laudate dnm in sanctis eius **H**ec
 aia regrediens de cella vinaria aut
 certe putat oes sentie q^u sentit de do
 mino in bonitate p^rtea sibi complacet
 in laude d^{omi}nⁱ **C**ongratulatur omni col
 laudanti que et si non habeat iustitias
 in omnibus audaciam ut laudent fidu
 ham nichilominus accipit coheratio
 nis applausus et iocunditatis cu^m alac
 tate tripudio et exultatione **L**audate
 dnm in sanctis eius **H**ec vltimam ne
 de p^roiam quam non eodem gradu
 sed non oia ex equo participant do
 minum cognitionem et liberam ex bo
 nitate dilectionem **H**ic p^rtea di
 uersi p^r status in h^umbus eam lib
 tatis arbitrium duo p^rapne vnius

me qui per fidē et spem ambulat alius
patrie ubi perpetua finis et termini
stabilitate vacat aīa bīa videt amat
laudat **E**xercitamus igitur hic in hīs
votum laudis que nobis per saecula
celis **D**icat unusquisq; oratorū p̄fectū
ecclēsticū dedicatōrū laudibus **D**e
Dns spūs laudet dnm **V**obis autē scia
o aīa que et qualis sit vita tua non
pudeat te per phiam erudiri que
vitam cuiusq; rei ponit in op̄atione
debita nature alioq; sine op̄atione
qualiscunq; sit illa sibi debita poq̄is
morta dicitur aut dormitans q̄ vi
uens **P**erge ulterius cū phia v̄s
dum occurrat sapia diuina que se
querantib; occupat et hoc docabit te
qm̄ p̄p̄ia et finalis op̄atio hoīb; est
nitio summi dei cum fructione et lau
de sua v̄nis igitur o homo et quan
tum laudat aīa tua dnm **E**st et ista
ita quo ondit dñs salutas tuū quā
noli querere dū laudas quasi nichil a
gab quasi nondū premia cupias laus
est magnū n̄ arde facium sibi mag
mū valde etiam dū gratis sit v̄no ma
ius dum gratis sit **L**ex hī hoc habebat
aīa deuota qualē introducimus dicentē
Laudate dnm in sc̄is eius **C**o si velle
in hīs et singulis que sequuntur v̄no

vari quale fit firmamētū vrbis dei quales
 fut virtutis eius qualis deniqz sit multi
 tudo magnitudinis eius sicut imbet ser
 mo conatū nec tempore satis airi
 pēno pmissam de vasis psalmoru
 huius maxime narrationem **hoc vni**
 hi dicitur qz in re qualibet soli deo da
 betur laus honor et gloria sicut ipse
 dicit in omnibus **Inic ps** dicit terra si
 ue oīs creatura adorat te deus et psal
 lat tibi psalmū dicat noi tuo altissimo
Nulli deo creature datur laus huius par
 latam nec ut signū est ut Imago nec
 pōt aliam quāvis attributionē si ppe
 sentiantur sicut nulla res creata sum
 mū bonū est nec ut res nec ut sig
 nū ul' aliud attributū **Atque** qz loque
 dū ut p hēb sentendū ut pauca lauda
 mus in araturis deū adoratione lat
 e sicut in cruce et in imaginibus xpi
 pmo sicut in oī re quāmodū qua
 libet est imago ul' vestigiū tamē trim
 itatis non minus naturaliter qz aliqua
 sit artificialiter **Causa** hū in laude vel
 labia araturū a scandalo quale fiet
 si adoptentur publice deus in demō
 uel eius imagine in asino ul' bufone
 pmo nec in angelis et hoībus quan
 tuamz sanctis quī p prius eis et alter
 honor inest **Quibus** in hūitu dicit ad

instrumenta musica pergat sermo noster
Traepomitur tuba ai sono del ut alia
translatio habet ai dangore cuius nra
finis et iofus varius est Nam est tuba
cornea ut est illic In voce tube cornea
in recordatione aiehs immolati per
abraham Est tuba ductil' ul' argentea
ul' creta que metalla fusibilia malle
abilia qz sunt Tunc itaqz fit affectus
quamis ex carne nascitur Fortis fit dur
mi non lubricus aut effluens fit dur
tis r' suafibilis imitator sapie que
desursu est Sit bonus q' sentiens fit
non mansuus q' p'is opinioibus
pertinet in illis fit ad fines sub fine
deo v' subz valos accommodus Nam
tuba clangit nuc ad demitiationem
solampnitatu nuc ad congregacionem
vnu nuc ad legis pmulgacionem
uel auditu put in synay nuc ad
tetus conuocatione nuc pro neome
ma hoc est pro illuminatioe noua
in msign die solampnitatis noua
q' ad operationem miraculoru sicut
in desectione miroru in Iherico nuc
sub ad euangalizacione dicitur em
predicator dicitur et speculator nuc
si tuba exalta vocem tuam que ad me
du de bartholomeo legitur q' voce
me quasi tuba behemens demiqz

magnū minus tremendū simul et ionnidū
 habet miserium tibi nouissima vocē
 euāgelii et vocis xpi in dangore miri
 pro qualisq; fuerit concipiendus magis
 intellectualiter q̄ sensualiter resurgat
 mortui **S**ane tam ex fixa est tam late
 patens tam oīa penetrans vox illa tu
 balis qua saluandis gratissima damp
 nandis ultra q̄ dia fas est horrendissi
 ma per strepet et tonabit **T**alem se fa
 ctū affidua p̄sonimus audire ad au
 ditū ad terrorem simul et spem ter
 rificantis cruciantis inferni spem glori
 ficantis paradisi ~~Sane tam efficitur est~~
Subsequitur **L**audate eū in psalte
 ro et cithara differunt hæc a tuba et
 buccina qm̄ pulsū seu tactū non statu
 p̄ quorum sonus est capax atq; tenor
 qualis aptior est auribus q̄ templan
 tibus q̄ fidenter habitantū in taberna
 culis et in pacis **H**ec autē est distantia
 psalterij cum cithara qz psalterij so
 nat a striori procedens a grauioribus
 sonis ad acutiores descendendo **H**abet
 insuper cordulas vel argenteas ul' ex
 electo q̄ limientis leuisz tangendas
 cithara deo formam ad psalterium bi
 bus decorsum ad acutiores sursum to
 nos tendit minus fidebat corde de mor

hinc sunt intestinis qualiter desiccatis
bilis et tortis que oia nona signifi-
congrue statu n[on] affectu penitentis
rendentis a conualla plarationis
quoz sp[iritu]m torquentis et extenuantis
obediendu[m] cytharanti sp[iritu]m **C**alam
habe[re] suadet d[omi]n[us] per ysaia[m] a[n]i[m]a[m] per
calvia sub typo h[er]i **H**unc cytharam
cu[m] amitate[m] mat[er]ix obliuioni trad
ta bene canit frequenta cantu[m] ut me-
moria tui sit **C**onueniunt psalter
um et cythara q[ui]a p[ro]p[ri]a uinguntur
et formam cordis habent in stat[us] scilicet
habent et hanc figuram singula in-
strumenta musicalia nam trigono in
ramidi prima sunt oia sine que
su que statu consonant **N**o perinde
quaso nona docentur in omnibus can-
tiab instrumentab[us] habe[re] suspirium
cor ad d[omi]n[um] **I**nde p[ro]p[ri]a differentia
suam quo concordant psalteriu[m] iocun-
dum contemplationis cum cythara pe-
nitentialis afflictionis quemadmodu[m]
consonare dulca est garruliu[m] philoni-
na turturis suspirium **H**ic sp[iritu]m cum
metu et exultationem cu[m] tremore mi-
cere monuit psalter regis **S**eruile
inquit d[omi]n[us] cum timore et exaltate
cu[m] tremore **S**pat qd' monuit d[omi]n[us] psal-
lend[um] et subsiliens toto conatu psalend[um]

nudabis a corā archadmi sicut vnus de
 farris ait nichol cuius imperio famq
 quid quid responderit **I**udam et vikoz
 fam plus q̄ factus sum et eo humili
 in oculis meis **C**ubiuigitur lauda
 te cū in tympano et choro **T**ymphamū
 bulgo gallice dicitur tabour vel bedon
 compoſitum ex pelle de rasa tenſaꝝ cui
 modi non est vna ul' magnitudo vel
 forma vel vsus **T**ūt tympanula duo
 gallice naquaires vni obusi supra
 forū alterum percuti vbi significatio
 nam accipe possimꝝ timorū humili
 antib et sp̄s eluantib sp̄s nuam et
 iudiciū que dno cantande sunt **A**peb i
 contemplatione diuine pietatis et gra
 tute bonitatis timor in affectu ſeneri
 tatis inſuſtentabilis aduſus p̄iores q̄
 obdurate dicitur ſicut aliorum miferi
 ti **S**unt alia tymphona vulgaribus
 magis aſuſta qz ſacra qz ſonorabi
 lora ad ſaltus n̄conditos et alia tripu
 dia quibus ſolent iungi fiſtula biſora
 minia ul' triſoramina triphos in ſuper
 non grandis calibens hincinde percuffus
 ambala quoz nonnuq̄ ex eue per mu
 nam collifione timitis acutos redde
 ra quibus indeos betes vsos fuiſſe h̄
 ra non ſilnit **T**u forte rudis es et ad
 p̄ſaltarij tythareꝝ ſubtilitate ineptus

cantas in tympano mortificationis contem-
pente carnalis per abstinentiam et se-
mnia **L**ecumias in choro fraternae caritatis
et coniunctis honesti sine quela que di-
sonantia operetur demis quolibet id
egaris dum non sileas a laudibus au-
atoris **C**horus vocatur a nonnullis bo-
garibus instrum quoddam instar bo-
bis oblongum et vacum cordas habens
grossiores multo plus q̄ cithara duas
aut tres que bacul' euntis percussio-
rie variant rudem sonu' **A**uerso q̄
formis ad expositores et textu' choros
est chorus concubiu' simul in modo con-
ne put litteraliter ad vocaliu' videmus i
catis choris et in choris tripudiantiu' **H**ic
existimandū est mariam sororem moy-
si et alius aliquibus tympana pulsasse
et egressum maris rubri **R**eliquos aut
omnes choros duxisse et responsione
vociis antitordi atq̄ plausibili **H**ic in re-
ditu filij perditij p̄ familias euagali-
cu' frandio vituli saginati iuxta sym-
phoniam et chorum **H**ic filij p̄phataru'
ducebant choros q̄ saul occisus
mutatus est in viru' alteru' tam effe-
cax erat musica p̄phatis **S**ympho-
am putant aliqui viellam ul' rabannu'
que minor est **A**lutudo rectius existi-
matur esse musicu' tale instrumentum

tale instrum̄ quale sibi deiditauerunt spa
 riat̄ ip̄i caa hoc sonū reddit dūm
 una manu resoluitur rota per uela
 hūc limita et per altam applicatur
 ei cū certis dāmbus cordula memie
 orū put in cithara ubi pro diuinitate
 tractū rota uarietas armonie dulcis
 amēnaz resultat **H**uic symphonia quid
 aptius comparandū reputabim⁹ q̄ nos
 trū cor assidue se mouens ac perinde
 fantasiam agitans que si creditur amo
 rione nūq̄ quiescit moto corde **C**or uero
 si cessat a motu mori cūal q̄tūna nōtas
 se est felix musicis spūalib⁹ qui suo hoc
 symphonico cantico melodiā ingi
 ter fat et studet per meditationis digi
 tos modulari quaten⁹ affectū uocis
 secūdu gāna misticum suauis reddat
Felix qui magna dei uedū in nati
 ualibus quaha st oīa mirabilia facta
 balde in em̄b sapia au⁹ non est mi
 meris sed in artificialibus etiam u
 cognoscit quemadmodū ex perforatio
 ne modia ligni in sambuca ul' fistu
 lis aut ex metalli deductione in tubis
 et ambalib⁹ aut in uernorū aut in
 testinorū deficiata torsione prout in
 chitaris tot resonantia pariantur **L**e
 quitur laudate dūm in cordis et or
 gano **L**orde secūdu glo sam poite st?

43

pro quibuslibet instrumentis aliis a psal-
terio et cythara que cordis sonant reser-
uatis sit diella sit symphonia sit lira
sit rota sit guitarra sit luthus sit na-
blu sit sistrum sit scaram sit rebela sit
gualiter uel monotoidu uel dyacordiu
uel triacordiu uel tetracordiu uel pentu-
cordium uel sexacordiu septacordiu octu-
cordiu nonicordiu decacordiu et absq[ue]
termino cordaru in instrumentis que
uel olim uel postariis componi po-
tuerunt Cetaru lauis adhuc organa
reapiuntur a gl'is pro musico qualicunq[ue]
q[ui] pingatur instrumento habet uas na-
dermis b[er]sus appropatione nec u[er]o
onabiliter ad organa ex plumbeis uel
stamais fistulis que cum foliis et cum
digitis multiplicem et perfectam ha-
bent inter aliud quodlibet instrum[en]-
tum uocabulum resonantiam fistula-
ru[m] que fistule non illiberales appella-
de st[er] quia non omis de formatione
foliis inflatione sonant hoc solum uel
p[ri]ncipiu[m] retinuit etia[m] ista consuetu-
do musicum genus instrum[en]ti au-
bidimus aliquando iungi tubam uel
sima uero bombardas seu thalamas
seu cornesumas grandes aut paruas
uel aliqua si qua sunt que non notantur
rimus instrumenta qualia danicis h[ab]ent

bar oia conduda videtur in adoratione sty
 hie sub oi gne musicorum **V**erumptu
 amplicae id qd modo diximus de organo
 un solo usu per celebrem ecclie ritum
 monnet id qd ppha subiungit **L**auda
 te dnu in cymbalis bn sonantibus **L**au
 date eu in cymbalis inbilationis **S**unt
 etia fimbala ea que vocantur campa
 nas quas bn fortiter sonare nullis
 ambigit **T**alibus bntur etia plus q a
 libis factis ad dnu laudas tanq vice tuba
 rum legis veteris quaru officia me
 moris quidam expressit loquente mdu
 cano campanam **L**audo deu verum
 tob ploro voce congreo deum **D**efu
 et campanis pro melodia velut in ho
 mologis aliquibus ordinata **C**ymbis in
 omnibus nri pnt interioras affectus
 aridiri simul et impelli qualiter expe
 ctatur ille cuius animus commotus ac
 sonantibus dilatatus qn fiabat hmoi re
 te recolens seraphicu de deo **P**leni st
 cali et terra gloria tua **O**z se bat tout
Hec est inestimabiliu pfusio gaudioru
 oia confusio **O**mnis sps laudet do
 minu **H**ec pfecto ton psalmoru contex
 tuu pncipue suo subseruit inicio quo

37

dictū est bñs vir. Quid autē viri beati dicitur
inuis officū q̄ vox laudis ad dñm. **Iux**
illud bñi qui habitant in domo tua dñi
in secula seculorū laudabunt te. **De**
de hoc in subsequenti thomo san tomo
magis intellāis eorū omniū que dicitur
aperitur ubi de canonicū ronalū ul
tellaūaliū origine phia verbiū facit. **Et**
lucidius apparat quante sit fecunditas
quante iocunditatis hec exhortatio omniū
spiritus laudet dñm vel qd' transferat
leo. **Et** qd' spirat laudat dñm. **Et**
translationi si quis cupiat magis
int poterimus oē qd' spirat. **Ipsi** hōi
per appropriationē dare quam admo
dum nōiamt hōiem xpūs oēm aua
turam qui dicitur est i gene inspira
uit spiritalū vite hōi de terra forma
to. **Est** autem materialis spūs ut mte
rnu de spiritali sit silentiū radicatus
in corde quo tanq̄ minister et ligamē
to quodam rationalis aīa extērat suas
operationes in organo spūs corpore
cui tanq̄ in spēs acūitatis sue coaptat.
Est triplex iste spūs aut flatus in spir
fumi tenuissimi nālis s̄q̄ vitalis et
aīalis cui medicorū aliqui tantam
tribuerunt dignitatem quasi per se suffi
ciat ad hominis operationes. **Nam** po
sito spūi altis intendūt si non curant

q̄ medicus ut medicus est considerans cor
 pus hūanū hū ut sanabile non mag
 nopere curat de conditione ul' existe
 tia spiritibus materialibus alterius inquire
 Proinde constat variari certissime
 rationales nedum cūales hominis ope
 rationes secundū dispositionem huius ma
 terialis spūs quem spirat et respirat cor
 poris consona membra presertim ad cere
 brū ubi sit cūalis sensitiuus salis et
 motuus. Sic em̄ spūs si fuerit splendi
 dūsius si severus si subtilis si multatus
 erit exinde totus homo letior et alacrior
 si densus est ad laudandum deū subli
 or et ingratior ad recogitandum spū
 promoz quasi totus liquefactus ad dili
 gendum eum et suaviter amplexandū
 si non abusus fuerit dono tali. domū
 reate dicim⁹ dei talem spūs materia
 lib⁹ severitatem sit illa a deo immedi
 ate sit mediate per ministerium an
 gelicū sit per conplexionis temperi
 em̄ cū aperto regimine corporis sit
 per opitulationem imperationem q̄
 torum sit maxima tandem per habi
 nationē vehementē in obsequio dei
 in oas sancto in exercitio glimmo fidei
 dei caritatis; virtutū quod vsq̄ adeo
 fieri p̄t ab homine cū grā dei q̄ vide
 ritur assidue versari mens em̄ in a

parto lumine cū iocundissima que sentit
oem superat pace cū illa s' admirabilis
spūs et aīe cum vnione ad deū cum
ignoto coniūgitur ignote et ab omni
partibilitate reducitur ad monadē
hoc intelligerunt qui dixerunt et
cūa mens quasi inge conuiniū et
iterum non est letitia super cordis
gaudium et virtus cūa magna mī
tudo dulcedinis tue dñe quam ab
distinensibus Eū ceteris in hanc sen
tentiam sine nūmco **G**loriantur in
dño qui st' hmoi vari valde sed sunt
quāis raro et ad tempus bñplaciti
i deus qui das ut vis et quō vis am
cū in hac nocte mortalitatis qui satis
nā tenebrosos spūs ingerentem rep
mis qui potes absq' vlla dubitatione
sine materiali quouis spū tuas in me
te collustrationes suauissimas quales
dicte st' et ampliores illaberido spād
mirabiliter operari **A**ttēo ne sit va
ria diuine sapie opēa que sic rebad
ministrat ut eas spūs motus agere
finat non repellit aptam spūs aīe
dispositionem qui taliter in callulis
cerebri quas media triplices ponit
primā mediam et postrema p't de
matima p'spicior et memoratiua

tantior sic parva q̄ pars aliqua cellularu
 ut puta sicut subtiliorem obtineat sc̄ho
 non; fantasmatu ul' ydoloru representa
 honem remanentibus aliis partibus
 in obscuritate maiori **C**uius rei possu
 mus ex m̄ q̄mpē ita combustionem lig
 noru quo ad varias lignorum dias in
 flamma ul' carbone aut per similitudi
 nem mibiu aut montis aliaq̄ altissimi
 anḡ in veritate splendet sol mundissim̄
 et in infimis nubes vagentur atq̄ ca
 liginas **A**dde splendoris instar fulgurū
 constantiu ul' emittentiu simillarum
 quaru illustratione veluti subito dispa
 renti pulcherrime veritates emittant
 apud agentem intell̄m elicientem ex
 fantasmatibus in hac luce presentan
 tis sp̄s intell̄uales p̄missimas cu affecti
 onibus quas nemo novit nisi qui acci
 pit **S**icut senserunt talia viri sp̄s **I**he
 ha et deus **S**ensit ex hoc ipa virgo be
 ata dū in se considerans divisionem
 atq̄ sp̄s dedit auhbat qd' sum est
 p̄sumpens in hoc cantu **E**t exultavit
 in deo salutari meo **O**po
 nent ad extremu p̄ cantu sensual
 intell̄m plūma comerari de musica
 que satis vulgata st̄ ut est signatio gam
 me manualis ut traditio de tonis octo
 per auhphonas et nervata qualitar

illi philicpto de amoe dei beato ygn
tio familiari matris dei fuisse per ange
los in monte reuelatu tradit narrato
bitz sua **A**d hinc hmoi homo
oui saluatur ad alteru de anticon
origine magis ad phisofiam spectan
tam procedendo **S**ecundo hmoi

Processit huana studiofitas curio
sarius nec faciatu visu nec au
rib impletur auditu quia vlt
riora vltra instigat quousqz venerit id
qd perfectu est processit inqz a musi
ca sensibili que dicta ad musicam sola
ratione ut intellai perceptam habeat
mentantes ita si corporalis habeat
auris in obo suo ipso qd est sonus can
satus ab aera re percusso pulchros sua
nesz nuncos aut a sensibus aliis ut
sunt visus tactus aliquid simile nega
bitur **H**oc ita musicam in gestulationom
bus visu perceptibilibz in ipso piale
rea tactu silenti venarum pulsablu
posuerunt ut ex medicorum discipu
na **M**ariannus exponit **E**vophylus in
quit egrotantiu venas virmom colla
tiona pensabat **P**rogredientes bl
terius inuenunt in sensibus in talion
bus qui sunt ymaginatio fantasia et
estimatio nuncos passionu et a fec
tioneB motuaru perceptibiles ab hinc

sensibus omni cessante profus ab extra
 sonantz aere possumus hęc notias mu-
 sicam cordis arius tot s^r voces et soni
 quot innemuntur motus interiores mi-
 serosi interiorum ul' affectionum ul'
 randerunt consequenter hmoi quasi si-
 moras veritatis ad vim rationalem que
 capedo non videtur organo Et ab hac
 suspensio per intelligentiam que est in
 per mentis rdo sinderesim demz que vo-
 cabitur in illa quedam s^r voluntas et s^r
 amantibus ad eterna que per arist. vide-
 tur ad delectia nominari sed et ipsa
 vs practica in rationem superiorem et in
 ferriorem tanq^m in viru et mulierem
 de quibus hic non dicendum qm in hac
 parte de theologia mista et in alio de
 passionibus eludata est hec distinctio
 potuerunt igitur in hñis omnibus po-
 tentibus musicam et armonia secundu
 motibus ipsaru motiones ¶ Fuit a
 pnd nonnullos phantes dubitatio si tam
 mmeosa spariu at orbium tanq^m va-
 lox aiantis crearet sonum ab audi-
 tu corporali hie perceptibilem que
 admodu queritur a theologis si de
 beatis illud de psalmis habeat veri-
 tatem Exultationes dei in gutture co-
 su maxime cu cantus illa dicatur ple-
 na modulis et inbilo ubi quoz est una

vox laudis et actio gratiarum. Aristoteles qui postea
inter ceteros plures asseruit est veritate
de quinta eana celesti que incorruptibilis
impartibilis est. ponit quod nec
nec auditum esse sensibiles illic esse
sed omnia ad intelligentie rationem
et perceptionem referenda que Pythagoras
primo et Iob de concentu rerum postea
runt sic intelligitur apud deum
angelorum de hominibus maxima
resurrectione et corporum resurrectione
non est improbabile musica vocalem
illis esse. **P**onit Iohannes auditor in
i post ista que dicta sunt de numeris in
omni creatura reperitur. Omnia que
pe fecit in numeris. Quo pacto
colligimus exinde videri. Orata fatam
dignas factu consideratio. Nec enim
sufficit numerus ad musica videri
sed ut sonus sit oportet. Est itaque
musica numerus sonus. Nichilo
minus urget nos apud ceteris
tentibus pone cantum et voces fieri
in cordibus nostris ad deum fieri et
damos desiderium. Desiderium par
perum inquit. **P**robandum dicitur
Et hoc ubique nedum concedimus sed
ad hunc rei manifestationem. **O**pportunum
in separativum edidimus de concordia
de cantico cordis cuius iudiciale. **B**onum

ubi qui audiunt verbum dei **C**onuenit si
 aut auribus huiusmodi dicitur in deo dicitur
 tur in angelis ad omnem deum transferitur
 mbellatis cognitione ut ibi **E**um habet
 aures audiendi audiat cum similibus
 multis non aliter vox et sonus ut in
 proposito modo per metaphoram accipiantur
 necesse est **C**onuenit de flatu vel
 de spiritu flante mouente et exagitante
 vocis et formante confidat nos con
 uenit non enim deum laudat omne quod spiritus
 rat sine spiratione bene fit vox et qui
 auditibus suo modo **S**piritus autem multi
 phater dicitur secundum declarationem
 dydimi libro de spiritu sancto **E**st enim deus
 spiritus ut in iohanne scribitur **D**eus spiritus
 est **E**st appropriata et spiritus terra in tri
 nitate per sona uerus patris et filij
 quo ipse dicitur dilige spiritus sancto dicitur
 et spiritus sapientia multiplex **S**piritus
 in super extenditur ad angelum tam bo
 num quam malum **E**um facit angelos suos
 spiritus autem spiritus dicitur et boni spiritus
 esse immo et brutorum secundum **E**tiam
 ten extenditur ad ventos et spiritus pro
 cellarum **A**ccipitur specialiter a medicis
 spiritus pro instrumento primo uiuendi
 mouendi et sentendi in aialibus et
 est finis subtilis procedens a cor
 de **Q**uid tandem multum moramur

in nomine spiritus ad omnem vim impulsivam
et maxime secretam extendatur. **Quia**
fit ut omnis amor dicatur spiritus. **Quid** autem
subtilius quid vehementius ad motum
divini vel impellendum quam amor. **Unde**
hinc augusti pondus meum amor meo
illo fervor quocumque fervor. **Hinc** balanus
nominat amorem nedium spiritualiter
spiritum sanctum. **Et** qui in omni parte reperitur
amor qui est virtus quedam motiva
et impulsiva prout continuo dicitur
binus pulcherrime et divine conceptus
fit per omnes spiritus laudat dominum. **Tanquam**
tunc omnis creatura amet te deum a se
rem suum adoret et psallat nomen
tuo altissime. **Metaphysicis** denique
concludit totum istud unum sum. **Veritas**
dia monocordum divine sapientie
In quo delectatur ludens ab uicio. **Quia**
monocordi amor est unica corda. **Unde**
apud boetium phia carit. **Quia** felix homo
nisi genus si nosse animos amor
celum regitur regat. **Quid** hoc tibi libe
nae videtur optatio nisi caritatem libe
ri arbitrii non dissonae mundi tonus
monocordo sola quippe dissona sibi co
hrentes esse potest que per superas
psallam deum nichilominus ad concordiam
per iusticie amorem ordinat.
Exergat igitur deinceps composi

loqui nra pauca de amore tamq̄ de in
 intelligibili quadam voluntate que vitali
 suo pulsu percutit aures cordis intel
 lectuales non absq̄ suavi melodia di
 amori sua mimaeositas adiungitur et in
 p̄m̄is respicientes ad exemplar vel
 ideam amoris creati non ponimus per
 eodem docti talem aliquā p̄deam sepa
 ratam que non sit deus quo redarguit
 solationem **A**risto. **C**oncedimus tñ q̄
 omnia que facta sunt sicut in verbo vi
 ta erant sic in sp̄u sc̄o amor erant suo
 modo nam et amor ip̄a vitalis est po
 nt in super fides amorem in deo essen
 tialem ponit et personalem quom̄ vt
 q̄ respectu creaturarū idealis dici potest
 sed qua sp̄itate loquendi quali vultus
 distinctione ul' reali ul' formali ul' mode
 li ul' solius vob̄ non est p̄ntis inquisi
 tiomb̄ **E**qualiter porro sit in divina tri
 unitate vox patris ip̄e filius verbum eius
 qualiter amor ambonū sp̄us sc̄us cum
 quodam numero ut q̄m̄ ponatur illic
 musica suauissima que est amor mi
 serosus nec audemus nec volumus
 aliquam in verbis nominalem aperi
 e que non a sacris litteris sit expressa
 nobis quippe ad solam hanc regulam
 loqui fas est **A**mor creatus produat²

tota trinitate secundum triplex genus causae
facientis formalis vel exemplaris et finali
lib appropriative deo causant a patre
exemplariter per filium et finaliter et
concomitantur in spiritu sancto. Est autem amor iste
creatus inclinatio quedam. pondus. re-
aptatio. tendentia motus. consuetudo
cuiuslibet indita rei ad bonum et in bono
hoc a primo bono appetibili deo quatuor
inde quolibet res sic tractata et motu
nata revertatur ad suum appetibile pri-
mum quasi utulo quodam appetibile in-
intelligibili. Et hoc mediate vel immediate
sic intelligi potest quod monas generat
monadem et in se suum refacit am-
orem vel de beata trinitate secundum ali-
quos aut de mundi productione. Im-
maturus quam minoris secundum alios. Huius
sub amor creatus quadruplex est. nati-
vitas animalis rationalis intellectu-
lis quibus addit dyosius amorem in-
creatum divinalam. Naturalis amor
institus est impressus in re quolibet
tanquam similitudo sine causa que est
amor divinus quo motus est deus se-
communitas rebus. Sic amor naturalis
tantundem est in quolibet creatura
quam habet de esse vel natura sicut
omni ens et verum et amor omni
est bonum quibus ut appa. passionis

in s^o Antiquè dictū est **Bonū** est qd oīa ^{et amat}
 appetunt **Et** ita oīa eīam ut materia p
 magis nichil pōta amet formam vel
 appetat ut mulier virū et turpe lu
 cum et formam informe nez vīum
 materia putanda est. **per** nichil. **Al**ioqu
 qualiter esset pars canalīs qd positi di
 citur tū ex se nichil esse sustinendū est
 formale quale contat sibi forma. **¶**
 mor p^ota sicut in pressu est ab amo
 re pino sic in ipm reflectitur. Si enī a
 ctiva nequit fieri nez conservari sine
 causa efficiente et conservante cū finis
 et causa principii movens efficiētē
 nome magis imitetur creatura cause
 finali qd efficiēti. **N**ome p^ota nōnulli
 phantas negantes creationē rerum a
 deo nec causam eorū sufficientem po
 suerunt nichilominus ipm cō finem
 earum cuius grā qd et agunt et mo
 vantur. **A**p^odat ad hoc dida phōrum
 qd appetibile movet appetitū circulo qd
 dant qd deus stabilis manens dat ainc
 ta moveri qd est sp^oa quēdā intelligibi
 lis cuius centru vbi est cōserventia
 nūq^o qd ad ipm trahimus nos ut ad
 lapidem fixū in littore et cordis desi
 deris ut sicut per catenulā ut scala
 tursum vbi deus innititur iuxta visi
 onem **Jacob** sic deum repetit p^orias

quae raturus nec manet plli traditis ordo
nisi qd sicut inuenerit stabilem 3 sui ratur
orbam hic cardo est hic tenax digor hic
axis rote volubilis totius creature post
mo tenor vnicus totius musica mundialis
Amor iste naturalis q sequitur cogni
tionem sicut et quilibet amor Nam pe
nibus ingnita quis amaret. **Sed** re
fert de cognitione Nam quedam est non
conita rei diligenti quedam conitua
ul essentialiter vnita pnam in sequi
tur amor pure naturalis sicut lapis non
tendit sursum et sagitta ad signu non
per pnam cognitionem in fallentis
et dirigentis **Hic** suo modo quilibet a
mor ul tendentia naturalis reru in
suos fines fit per directione et cogniti
onem intelligentie non errantis quade
us est ut plus et gmentator suus ho
diunt **Ceterum** triplex amor alius tripli
tem sequitur cognitione conitua sicut
animalis amor sequitur cognitione sicut
situa interiorum et exterioru ronalis
sequitur cognitionem ronis hominum con
iunctam casualiter amor intellectualis
angelis plus hoie giunctam sequitur
intellectualem cognitionem **habentibus**
prias auislibet amoris ad alteru dicitur
vn amor nalis qui bonis est nec mis
lus ea pt sicut nec errae pt sicut di

victor et causator deus quāvis inveniatur in
 agentibus voluntariis non in causa qua
 voluntaria sunt et qua suam insequū
 tur coniunctā cognitionem sed per res
 factum ad instructū ul' impulsū p̄me
 rationis separata quā deum eē constat

Cic in homine solo genus quodlibet
 amoris inveniatur tanq̄ in minori nu
 do qui oī partia pat aratur sed hoc
 est alia et alia ratione dicitur itaq̄ pu
 ra naturaliter sequendo motionē p̄i
 me cognitionis separata dicitur nāliter
 ordine ad cognitionem sensualem sibi
 imitant et int̄secam dicitur rōnabili
 ter sequendo intelligentiā mentis suae
 que est suprema portio rationis **C**erte
 vat aliquis quid ad materiam de carnis
 tanta de editionibus amoris digressio
 Respondemus multū per omnem mo
 dum quū in p̄mis ex hoc blimo colli
 gi debet distinctio seu diuisio multi
 plex caritatum in sensuale et in intel
 tuale. Trabitur igitur distinctio caritatis
 rōnalis et intellectualis qd' est amor
 numerosus ratione percipibilis vel
 intellectu tanq̄ spiritali mentis curā
 habetur postremo quid sit caritatem pu
 ra naturale qd' omnis aratur caritat
 p̄fallit modulatur et inbilat deo quū
 est amor nālis numerosus in dei glori

am ordinatus qualis etiam in demonibus
ordi obstinatis et obstrepantibus volun-
tate deo per honorandas blasphemiarum
dissonantias pulchre sonores collocatur
ordines. **I**nsuper ad integram canonicam
corum noticiam moralium qui et rōnales
sunt alie distinctiones de amore mag-
ne penes voluntarium et involuntarium
diversimode penes meritum et demeritum
penes iocundum et luctuosum leti-
tum et triste. **E**fflagitaret vni sub ordo
loqui de canticordo hoc ē de canticordo
nisi super hac re tractatus iam speci-
alis habetur cuius nomen est. **B**onum qui au-
diunt verbum dei ubi practica tradi-
tur per gamma nomen et mysticum in
ultima parte pro moralium notulatio-
canticorum. **A**ttinet prius omnibus
suis primis offert se de monocordo me-
moriam cuius sola que resonat corda
ponitur amor. **E**t eius figuram sufficiat
hic ponere videndum ad oculum valat
ne ad patet in. **S**uperaddetur aliud
exemplar de psalterio decacordo quod ad
eandem specie respiciat considerationem
Subdatur compositio moralis scaturiens
ex quibus habet solens animus facul-
tatem circa quodlibet instrumentum
musicum per tropologiam allegoriam
et anagogiam facit extorgitandi simi-

ha **expedit** autz fieri rememorationē sub
 compendio de gāma predicto qd' duplici
 metro completur **A** sit amor gaudens e
 c spes compassio iola **D** timor b z dolens
 ont et ista notes **D**edaratio stat in hoc
 pmo q' poras in gāma mystico non intelli
 gende sunt sensibiles auribus extrin
 scas sed dicuntur interiores affectiones
 mente ul' corde perceptibiles que ai
 sint innumereabiles nichilominus ad pau
 cas phia simul ai theologia et medici
 na reduxit nūc ad vnam nūc ad du
 as nūc ad tres dehinc ad quatuor ac
 deinceps vsq' ad vnderariū in quo
 statit aristotiles **liobis** placuit ad pñs
 q' simplicium iuncta quinta velut ex
 multis composita **placuit** rursus has
 affectiones quinq' per quinq' vocales
 designare tanq' per notulas quiz pro
 bidebiles illis de gāma mammali
 sas complecti quāns vna s'z a duplici
 tar in fa et in la **bn** remotis consonā
 tibus aut mutis ut ve mp fa sol la sup
 p' **hic** vocales quiz v ei o a q' b h' **hic**
 ordmanus mutantes **v e i o a** **duplica**
 mus gñt' affectiones nras quiz q' **st' A**
 ma **gaudium** spes seu desideriu con
 passio q' mixta dehinc timor seu metus

postremo dolor seu odium duplicamur in q̄ istis
quinque vocalibus ut a significat amorem
gaudiosum e spem seu desiderium non b
tute theologiam A ul' iota compassione
o timore b dolorem l' odium Sic passio
a est duplicis metri fina sic oē cantum
possumus ad gamma mistici reducere
sic illud canticum videretur in corde ul' mi
te aut figuratim in quibuslibet psalmis
instrumentis de musica sicut in sono
tuba in psalterio et cythara in timpano
et choro in cordis et organo in tubalis
bisonantibus et inubilationis denique
quolibet omnis spūs laudet dnm **C**
terū vis cognoscitua vōnalis ministrat q̄
litteram canticordi iuxta meditationes
balas secundū quas vis affectiva p̄cipu
e si fuerit fortiter h̄bitata p̄cipit in
voco innumeras affectionū quibz p̄dic
tari eas multiplicando pensis grave
acutum superacutum sursum sed et
deorsum per sistolam et diastolam s̄
sine termino in latitudine p̄terea s̄
candū breuiationē et plongationem
denū in coniunctione multia supra quā
habēt fieri musica sensuali ibi maria
ubi est in celo vna vox letantium et omnis
ardor letantium **D**acrum ad extram
de tot instrumentis triū ut diximus s̄
gruas affone videlicet monocordi in

litteram orōnis dūctā et decacordi p̄m alpha
 bebun simul et p̄m n̄ et litteram x̄ p̄e
 caplorum. **A**ccordū vero q̄ duplex habet
 officiū tanq̄ chorus castrorum a cantici
 militiae describitur cū sua quadam eluci
 datione seu canone ut in prioribus. **A**
 antea mirabimur tandem dūctā theo
 logia post theologiam et p̄m ad can
 tica antiorum pro terho et finali tho
 mo p̄m̄s op̄nsali de canticiō m̄ta
 sumū originem distinctiō

Thomus tarāns

Quāntū dūctas species inue
 stigamus secundū historiam p̄m̄o
 quo ad cantica sensu perceptibi
 lia dāntur p̄m̄ p̄m̄a disciplina de m̄tis
 in omni creatura reperiō que per in
 tellectum percipiūt. Putabit aliquis
 nihil superesse qm̄ ultra vel supra cre
 aturam dūctam que cantica repe
 rieb̄. **A**tn̄o si theologiam videbimur
 grandiora superesse que admodū mira
 biliōri mō causa carum quā in amore
 fundam̄s tractat inchoans suam ab eo
 traditionem ubi et in quo p̄m̄a statit nō
 habens ultra quo suū deducit sanctim
 um. **E**t q̄ progressus p̄m̄a p̄m̄ ap̄o
 tolum et sapientem fit ab eis visibilia
 sunt ad invisibilia dei q̄ per scalam a
 liquam q̄ ubi de sic p̄m̄am st̄e m̄e ē

uel in tenebris teneantur conuocando palpas
erunt Nam que st^o diuine voluntatis p^{er} se
liberrime constituta que leges que tam bon
p^{er}stitutiones solus ille scit et cui voluerit
reuelat qui voluit et dixit et facta sunt
Dimittamus interim verbum de misterio be
atissime trinitatis qd^o enarrauit filius vni
genitus in sinu patris qui solus nouit
que st^o eius. **A**sciamus p^{er}tra de ipso be
bo dei per quod facta st^o oia et de ano
re personali qui est sp^us sc^os que mu
tuo comunicat et spirat summa lib^{er}ta
te pater et filius. **C**reaturaru^m quippe
ductis quid est nisi quedam p^{er}ctualis et
vix alienius momenti coicatio respectu
coitationis illius infinite que fit in sp^u
sc^o. **D**esinamus nisi^o quare sit queme
ter possumus de illa trinitate gloriosissi
ma pone^r cantiam summe suauitate
et leticie sicut illic ponimus verbum mune
rossimum plenu^m v^{er}ibus et ideis ab
q^uo termino ponimus et amorem iocun
dissimu^m sp^us sc^os quo verbum tendit in
patrem et p^{er} in verbum tenore gratissi
mo ponit alij searctiam illic ubi p^{er}
inquirunt non graduati perfectione
maior sed in personaru^m origine p^{er}na
pater. **D**imittamus inquit talia diu
nis theologie perscrutationib^{us} q^uo oia
magno cum ingenti d^{er}ssio cu^m ex d^{er}o

duntaxat nobis sit hic et nunc satis de canti-
 onibus in creatura positis loqui plus ad de-
 rationem exaltationem quam intellectum ad mi-
 rationem et elevationem in alta maiesta-
 tis scientiam quam perscrutator maiestatis op-
 ferit homo ad cor altum eo amplius ex-
 altabitur deus. **V**eniamus ad rem
 maiorem collocantes pedem investigationis
 ubi scilicet per se inquisitionis hic au-
 tem si bene tenemus per se erit in amore
 sic ut caritatem sua generalitate sumptum
 describi potest quod est numerosa vox a-
 moris nisi amor numerosus nisi nume-
 rus amorosus. **A**dditum est de spe
 naturae post divinam quam unus
 ter naturalis quatuorlibet cum ante al-
 ter naturalis alter rationalis alter intellectu-
 alis quorum conditio naturae descripta
 est. Porro de creato amore super natu-
 rali de caritate quam qui habet ma-
 gis in deo et deus in eo. De amore qui
 est in spirituali dei cum hominibus verbum
 nullum autem quo hic super qua fundantur
 cantica veterum que epithalamia nomi-
 namus et caritatem divinale. **E**rit
 autem ab initio principalis intentio face-
 re verbum consonant ad christi perabolam
 de cantico duplici uno secundum saltatio-
 nem in exaltationem alterum secundum lamentatio-
 nem.

ne et plachū et hoc non seculari et phona
damitate sed xpiana pietate **Commercia** si
doles oculos ad xpm videbis affirma hoc
q̄ in exemplari pietatis ipm duplicat
cantica genus resonasse nam et exultat
spū scō raptus ad botem patris in hū
sonante cum damavit **Confiteor** tibi p̄
celi et terre quia abscondisti haec a sapi
tibus et prudentibus et revelasti ea p̄
unilis **Ita** pater sic plachū est an te
Rursum ita lamentatus est et plavit
ut congreretur palam **Q** vos oēs qui
transitis per viam attendite et vide
te si est dolor sicut dolor meus **C**
ha hic colligimus hic duo cantica b̄m
exultationis aliud lamentationis ad
ha non habuit phia sc̄ntando venia
quoru quodlibet fundatur in amore
non qualicūq̄ sed caritatis et amicitie
deiformis s̄m oppositas h̄ et diuisas vo
p̄onatio alter a reprobatio et repudi
atio **Nichil** primo cantico melius vocatū
beatius **Nichil** secundo verius deternū
insuauius infelians reperitur s̄m
tenunt **Salomon** in canticis **Et** dauid
pluribus psalmis **Alterū** ieremias in
lramis et ysaias ibi **Cantabo** dilectō meo
ut de repudio canitur **Synagoga** h̄c
ascendat theologia sup̄ phiam non in

horum processu ab infimis instar phie sed
 a deo primo omni principio ad qd attingit
 dicitur processus purior phie Et dicitur dicitur
 que tanta caritatis bonitatis dilatazione
 ad imaginem et similitudinem suam q
 hinc in participis ea possit et ita par
 ticipis q eidem ingitur felicissimo fide
 mptali sicut sponsa sponso suo quadi
 latione et caritate nulla diligibiliorum
 nullam cariorum estimat pt cor huanu

Potuerunt nec negamus aliqui
 pbati magis eleuari et diuinitus illus
 trati sicut Aristo q ultima felicitas horu q
 filat in dei contemplatione nec ut arbi
 troz sequestrat amorem eius nichil
 omnibus ai cognouissent deum non si
 aut deum glorificauerunt aut grās ege
 runt et quid inde secuti fuerit pu
 det recordari qd apud apertat Ama
 bent dei uirtutem illustrantem intel
 lectu sed ipam que sanat que corrige
 ret que reprehendet affectu dicit rhu
 non amabant **A**mplius ipi phi
 losophi quamvis aliqui hominis amore
 ad deum ponent et debitu sciant
 nullo pacto hu ualuerit attinge nol
 iustificari q nubia esset amicitia
 pfectum sponsalis dei ad horum et e

contra qualem nobis vneclauit theologiam
fundata in caritate de qua est illud **Eccl**
te perpetua dilexi te **Non** enim qui libet
amor dici metur amicitia sicut **plm** sed
ille quo sibi mutuo dicant et conui-
uunt et congratulantur et conuiuunt a-
mantes quale aliud nec **plato** dicitur
deum non miserari hominibus **Nec** **Ar**
redemptionis ignorans misterium nec
aliud omnino fas habuit sine fide **De**
tenus nunc de caritatis exultationis et
lamentationis aliquid dicit quod sit
non contumeliam que duo caritatis no-
tans qui dixit **cyriam** et **indian** cum
tubo tibi **domine** **hec** autem esse tetiginus
nunc nuptialis quod **ephitalamium** notatur
aliud repudiationis reprobis quod miser-
nale dici poterat oportet igitur ut a
nuptiis carnalibus figuram accipiamus
non dissonanter ad apostolum qui loquitur
de corporali coniugio **sciam** inquit hoc
magnum est in christo dico et in **etiam** **Quia**
deo ualiter tres modi desponsationis
vnius viri cum libere alius viri cum carna-
la torans viri cum **domina** **Ultimum** huius
modum tenuisse videtur solus **iosaph**
vir iustus cum uxore sua mala **primus**
legimus in **abraham** cum **sara** quod qua-
hidiam est **Alterum** ipse eundem cum
Agar ancilla sicut in **Jacob** duplicem hunc

modū respō hē et rachel lib̄arū quibus
 additi anallariū d̄riusq̄ conubiū dēmi
 amus ad mysteriū figuravit namq̄ ma
 himonū **A**de cū eua confortē hēta cū
 adhuc non peccasset coniūctōe dei cū
 cū sancta etiā si non fuisset incarnatio
 filij dei subsequēta figurant nisi? s̄m
 aplm coniūctōem xpi incarnati cū
 etiā eius caput est et consors in nā
 figuravit coniūctōem hūane natura
 cum deo in unitate suppositi figuravit
 s̄m augm et sequens coniūctōem
 portōis superioris q̄ viri cū inferiori
 tanq̄ mulieris figuravit iuxta metha
 poram salomōis de forti muliere con
 iūctōem hoīs ul' spūs sapientis cū
 lege dei ul' sapia sic enim loquitur
 alibi **E**nesim sponsam m̄ assume' eā
 cū anallis notat aplū figurasse
 coniūctōem xpi cum sinagoga que
 genuit filios in seruitute deniq̄ ma
 himonū ioseph cum maria certē cū
 d̄na que non ab eo peperit nec eam
 hūit sed eius custos fuit aptabit cō
 sine coniūctōem p̄lati cū etiā sua
 quam spūstando impregnat non ip̄e
 qui custos est quam sponsus **C**ha
 banus erat septem gnā spūalim m̄ p
 harū de quibus non est dicendum

grae per singula grata nichilominus ac si
culatio ita unumquodque genus intuenti quod
facto tantum tantorum salomonis aplo
ventur dicitur tanquam in epithalamio
saltationis vel exultationis Et quidem de
coniunctione christi cum synagoga veteri
versus cum etiam nova et libera necesse
et naturali doctores copiosissime disce
rnerunt in expositionibus tantorum
litteraliter et allegorice De coniunctione
preta dei cum anima per tropologiam mi
simerunt sed nec usquam de coniunctio
ne prelati cum etiam vice christi tacerent
Ceterum de alio duplici coniugio mysti
co quod sic est si quis aperneit os in con
tibus ut per anagogiam differet igno
ramus **T**ertius venerabilem videtur
dum non unum non alterum sed omnia se
ne volumina sua de hoc mysterio
ritus et anima per mysterium compleuisse
principale libro de xii patriarchis sub
tilitate mirabili cui consonant tractatus
alii de archa mystica de visionibus de
exterminatione mali Denique totus de
ista versatus est metaphora que po
tionem superiorem virum et inferio
rem appellat mulierem nec sinit
sensualitatis concubinas verum non
traduxit ad cantica quod viderimus

Constitutum est huiusmodi nonnumquam meditantium in sa-
 cro cordis mei cubiculo per noctes heu-
 risticis vobis calamitatis posse fieri ut ephi-
 thalamii dicitur consonae monstratur
 huiusmodi quingio spiritus et aie presertim in
 xpo **R**ursus alteri quibus spirituali sapie-
 diuine create ai spu create deiformi
 stant in exultanti spu maie potissime
 competebat **S**i pausamus infra pauhu-
 lum delinunt alio velut sub exordio na-
 turam ephithalamii primo designantes
 postea temptabimus illud exponere qd
 nobis meditatio locuta est de xpo et ma-
 ria qd certatim laudant angelici spūs
 quilibet creatura a quibus vti
 na no discordet vox nra laus nra stu-
 diositas nra carmen quoz nrm qd et
 saltae docet et plange cum pueris i
 foro ludentibus **E**phithalamium non
 hic accipimus sensuale tantum pro
 nuptiis carnalibus quibus hymeneu
 esse gentilitas fabulatur non in su-
 pelligimus canticu celeste beatitudinis
 eterne vbi perfecta scilicet fruntione
 nuptiali filios aie cum deo totaliter
 ununtur transformantur sopiuntur
 iocundantur sed ephithalamium diuini
 hic canticu vbi pro desponsatione diuini
 nali que per gratiam hic incipit et in
 gloria consumatur a se pditur i fine

caritas aīa perpetuo repudio amicitie &
epithalamii p̄suspōit amorem nācū
cūalem rōnalem dilationēz libēam hōm
uolentia honeste quoz gūp̄is demū
socialis amicitie. **H**ec addit in p̄posito
nro donū caritatis grātie diuificans dū
nitus assimilans et perficiens donū
in s̄p̄i tendentis in consumationem
grātie donū quoz cuiusdā zeloti pie lau
dabilis et fidelis que zelant se nūc
a sponsus et sponsa. **E**st zelus amor de
hemens non compatens qualescūq;
trarium nel aduersum fieri contra
dilectam. **E**t hoc p̄stat fides. **E**st igitur
epithalamii nri describere cantū
si et sponsa fide spe et caritate iunctū
Epithalamii Salomonis qd̄ cano
ca canticū dicim⁹ composuisse creditur
et traditur ab eā. **R**ex salomon m̄p̄
ratus a sp̄i sc̄o tempore quo erat a
mirabilis dno quānis verba videant
carnalia quānis in s̄p̄i auctor postmo
dū miserabiliter et lamentabiliter con
uenit ut ut non gl̄ietur. **S**tulta p̄p̄
tio cordis hūani si misteria oīa cogno
uit qualia s̄t in canticis maxime
qui gloriatur in dno gloriatur videtur
q̄ ne cadat fiat ita ita nos o gloriatur
sponse. **I**hū dū te cogitamus loquimur
extollim⁹ cū dilectā sponsa tua ne quā

illa casti superba repudiatur a regali copu
 la tua **E**phitalamiu datur per symbo
 la ut **f**rustrum desideretur ardentis
 nidebur iocundius speciosus videatur
 nichilominus oz si fructuose si secure si
 salubriter cantari debeat q' eleuet se
 mens ad remotione fantasia ubi no
 fit masculus nez femina sicut nec cari
 tas sexu habet **O**portet amplius hui
~~lari virtutem~~ **O**portet iterum depu
 rationem fieri virtutis appetitue qua
 nulla titillet carnalis sub coenaris verbis
 complacentia ul' libidimoria **O**portet
 ut nulla humiliari virtutem irascibilem
 ut nulla surrepat pro cognitis misteri
 is superbia sed quanto maior est humi
 liet se in oibus **E**phitalamiu temptatur
 in caute cantari ab aia quibuscumq' seculat
 erudita si no fuit expurgata prius a
 sordibus patrum qd' docetur fieri in
 puerbis salomoni si non fuerit pla'a
 suum eluata et illuminata per con
 temptu terrenoru ad qd' monet etiam
si non fuerit postremo cordialiter
 affecta et perfecta desiderio supernoru
 qd' queritur in canticoru canticis ex car
 tari **De** perinde describitur ephitalami
 um **E**phialter **f**rustrum tres actus gearchios
 purgare illuare et perficere que sa prof
 tat sol iusticie **E**phialter exirent montes

nature sublimis humane **Ephitalamiu** salome
nis sit insipiens et aialis ho fideliter ad
mirat et simpliciter crede sed non arde
gauter per sanitari qz manū periculosus
sit ho romalis et pficiens illud pie me
ditari ruminatiomb tyro sed non ex ab
rupto concine quo nichil difficilis sit
homo spualis non carni desipiens sit
quim ephitalamiu sapienter ai sapore
deprone quo nichil suauis et in ter
ris beatus erit **V**ida opera dei qz fit i
deu canticu electis in edificationem con
solationem et bonu odorem aliis in san
dalum ruinau contradictione et odorib
in mortem **E**phitalamiu sit non a
manibus ois barbaru nec intelligibilis
sit mala et carnaliter amantibus in of
fensione et scandalum quibus augetur
inde furor igneus fetor carnis in facti
bilibz puritibus **E**t etate nra in factis
quibusdam deuotis conperit punitum
qz per ignem fuit **A**liis sit fuit deo
spicio exortatus homo spualis pati dicit
sicut de **I**erotheco suo loquitur dyonisiu
si fuit in eo deformis et bn ignis sit
factus si sentiat dimissione aie et spūs ai
deo a verbo dei fieri si per multa peragat
multu dei sensum cognouit peragat
qui hmoi est ephitalamiu frequentat
non in delictis et vbo superbo sed i hoc

bndiat deū qui fecit illū et nebriantē eū tali
 bus bonis suis **E**phitalamiū est qd' gram
 maia noīant dragma ul' dragnatiāum
 qd' fit inter duos moe' dialogi non qualis
 est enī dialogus int' mīgriū et discipu
 lum au' dia scol' conuomē est Est aliud int'
 loquentem et inter preta' sed iste terāus fit
 inter dilāū et dilcām au' spiorum celatiōe
 noīm Et fit dragma cō ul' mēdēnabile
 neutru' uel dēdēnabile femininū scā
 de dēdē uel neutru' teras ut ibi frequē
 te nobis dulca cantica dragnatis vide
 bis in canticis canticorū sic obseruari ut
 sponsa preloquatur sponsus respondeat
 amixtis aliqū interrogatiōibus uel
 sponsionibus sodaliū sine adolescentu
 larū sine astodum sine amicorū **E**phi
 talamiū introduxit sponsam qī philo
 aptam et māmōratā de sponso suo au'
 ostendit pūitiam uerba q' plexū oculū
 scēdēat sed hoc hū cum uirginali pūdi
 cā et mira gratā puellari bēaudia
 quid enī pūcū quid odibilis quid
 pūbilis in sponsa puella et uirgine
 si dūro nedum rapiat uirū si uel palā
 pūat aut roget ad cōsumationem ope
 ris nuptiarum petit hū signis aliqūib'
 au' pūdica cōmloatione et infimāone
 bēauda tempus expectōis et locum bū
 pūcti uiri dū fuerit introducta per cū

in nuptiale cubiculum non iam ut sponsa per se
sed ut vxor per felix nec amplius dissolut
lem unionem. **E**phitalamium introducit
sponsam tanquam philocaptum sponsa non sine
beccandicia quadam si videtur in turba soli
sponsa vel ad sponsam queat obinde soli
hidime ut illa blandiatur possit per con
tellos et fenestras zelans scire quid agat
sponsa salit et tripudiat festinus totus di
pergit ad eam dum vult audire docere
suam faciem vide hostium aperiri se sequi
nichilominus expectat horam verna cubiculi
nuptialis nolens ante legitimum tem
pus sponsam cognoscere nondum federe
confirmato. **H**abemus ex istis ephita
lamiis notulis non perna nisi fallor con
ditionem pro cognitione reliquorum que
vel illic tradit littera vel glosa doctorum
narrat vel notat sed adhuc pauca in ge
nibus non que dant totum si cantica
metum hoc enim non est pntis opusculi
tot metaphoras sigillatim aperire satis
erit vel vberitum apertas repetere satis
erit aliquis qui sintillas exarte pro collu
bratione in incendio leui cordis deuoti
Ephitalamium est cantica de amore
ad amorem de caritate ad caritatem de
dilectione ad dilectionem sine fantasia car
nalis sexus in amante vel amata dicit
aliquis hic traditionem iplicam per similes

Nomen masculinum inquit ad masculinum genus
 femininum spectat ad feminam aliquam distinc-
 tio talis quid operabitur in articulis **Vir-**
gus si quod natum est ex carne caro est sic quod
 similitudo carnalis eloquii causat nonne
 corporeum fantasma putandum est. **Verum**
 attendat qui sic opponit dicitur hoc ultimum
 reboqueri pro nobis nam per oculus va-
 hominis et intellectus ex fantasmatibus ut
 corporibus speciebus eligere et fidei spirituales
 per quas intelligit eas que sunt spiritus que
 esse christo carnem et ossa non habet nec
 carnem similitudine sed quod natum est ex tali
 spiritu spiritus est **vide** est proinde rem can-
 dem spiritus spiritalem recipere quemlibet
 articulum **Exemplum** de spiritu sancto quo nichil
 ille indubitabiliter et sine seculo latine hic
 dicitur spiritus hoc caritas vel spiratio pas-
 siva vel gratia et hoc flamen hebraice hoc
 lingua vel gratia hoc nerma vel carissima **De**
 nunc deus si per prophetam sponsu et spon-
 sam virum et mulierem que matri-
 tam etiam habeat confitetur **Ita** demum
 per metaphoram apponit ut hermafrodi-
 taque ita desipueit ut hermafrodi-
 taque pro duplici sexu monstruoso quod cre-
 ditur **Epithalamium** vocat alterum
 amorem tanquam virum et sponsum non pro
 sexu carnis sed qui est potentie maioris

sapientia dariois influentia potioris vocat alteri
amore ut sponsam non propter debilitatem
seruis que non est exempli gratia in sapientia
creata nec creata sed ob quanda feanditatem
tem demistatem is candiditatem affectuam
quibus solet mulier emine sibi quasq; tri
buit sapientia Ego inquit mi pulchre dilectio
nis cu aliis sonantibus ad ~~predicta~~ dilectio
igitur mens ephitalamium canens pallio
metaphorari foris et iudam caritatem in
amorem introducat alioquin si nescit se
vidoneu qui carit ephitalamium fateatur
Ephitalamium prope est in via non in te
mino in desponsatione non in consumma
to conubio **C**oncluditur ex fmissis hanc
epitalamij nri conditio que consequent
infert ephitalamium non requirere con
firmatu amore nl caritatem **U**t perinde
datur intelligi q exultatione ephitalamij co
patitur seam lamentatione et planctu
non minus aliqui q elegiacum carmen
in amore carnali qd elegiacum a misse
ria nominatur qz in littore qd concha
tot sunt in amore dolores aut vniu
sanos amores docet se per artem actio
Ephitalamium salomonis ea probat que
mox intulimus sed in amore diuino
dari possunt indigna **E**t quide de saltatio
ne et exultatione de tripudio gestien
gaudio nullq nl ambigit nl male fert

fuit in amore diuinali. **A**ntico bis in spon
 sa audie lamentatione et planctu filie Ihe
 rusalem nunciate dilecto qz amore languine
 o et iteru percusserunt me et vulnerane
 runt me. **Q**uid porro tibi iste conuictu
 querendo dilectu sonat nisi suspiria qz
 mitus et luctum. **B**is et hoc audie qd
 amplius mireris in dilecto. **V**ulnerasti
 inquit cor meum seroz mea sponsa eternu
 du damat ad hostiu foris. **C**aput meum
 inquit plenum est rore et cinanni me
 i guttis notiu se pati frigus iniuriabz ae
 ris none plangit. **E**phialamij caritari
 non reddit caritatem bnu nisi tu in
 se a qua tu ut multi potest exade. **I**unc
 est pfecto lamentatio qnz non equabilis
 non enarrabilis vlli ppter timorem repu
 dii du tempus aduenit tribuiti. **I**te
 qn forte dicatur illud ei parabolicu de
 fatuis virginibus imparatis et clausa
 porta petentibus introitu. **N**escio te o
 serbum dnu et asperu. **O**disadum
 sola ut leui suspitione recogitabi amanti
 sponsa non ferendum. **E**phialamij
 non ita curat aut petit mutuas hic in
 dia consolationes amoris qn ad tribu
 lum eternitatis plus anhelat. **C**olligit
 ex sine anticonu ut sponsa momta per
 sponsum. **E**ne habitas inquit in oris
 amia auscultant fac me audie. **V**ocem

tiam **A**llic vñdit fuga dilcā mī super montes
aromatū quibz amicum talem et talit
belle crederet sponsūm fugā nec sciat esse
Desiderabat cubiculū quale non erat in
orbis nec in amicorū turribz pmo suū
sū montes aromatū quo fugā sponsūm
petit qm̄ illuc se trahendam mox spō
bat **A**mplius et si sponsa deliosa nup
ebat dūm cū sponso sciens hū volūta
tem suam esse de cura quā proxima
rum sponabat sui sponsi voluntatem
Veni dilcā mī egrediamur in agrum
conmoremur in villis **E**phitalamū
tradit multis sub methaporis et tūlo
cutionibus sponsam alloqui sponsūm
pro consolationibus recipiendis hic ab eo
~~capit meū inquit pleni est vāte et m
cūni mei guttis noctū~~ **A**udis quā ad
modū petit osculū nūc amplexum nūc
trahi post se nūc fulari floribus et spō
ri malis et ita de reliquis **L**ux ita pla
na qm̄ amor otiosus nequit **A**gnus qm̄
pe est se prode gestit assidue querit mī
ma cordis amia penetrae **N**am spō
quidem est qui persarutatur p̄fundū
vaptū facit et extasim in amatum dūm
in amica qm̄ liliū inter spinas posuit
si protectionem si consolationem si re
creationem quesierit in dilecto nemo
vñ mirabitur neqz em̄ adeo pro se qm̄

nō pro quā dīlectione **I**ctetur cor meū inquit
 rōsūda finē ut timeat nomē tuū ut scī
 amore suo fortiori stabilitate subsistat Nam
 delectatio tenet operantem in operatione
 dicit aristo. cū experientia **E**phthalami
 nō nemo pōt perfecte cognoscere sine tripli
 nō theologia symbolica scī. p̄ria et mystica
 hanc quamlibet tradit dromi suis **S**ed sp̄
 hū sig dedit dl. ca. de celesti ierarchia tra
 dunt in tellurū locutionis figuralis quā
 scriptura sacra transfert ad angelos q̄ a
 lah sunt q̄ armati q̄ lumina ferunt cū
 relis **H**ic in eplā quadam de mensa sa
 p̄tia **S**parsum de oīam ip̄e q̄ mī scriptu
 ra glōfatoras exponit hūmō symbola q̄
 deo tribuunt per similitudinē ad corpo
 ralia qualiter fit in hoc toto anticōum
 de oīis de oculis oīs dei quid sit mīc
 de oīeribus et ita per vniūsum quod
 qua de gemis et ita non est p̄nis opuscu
 li scōsum potest forsan dari sicut de the
 ologia mystica que prorsus est nōia cā
 tae volenti per amorem duplex opus
 culum hoc illud p̄tia tradimus **E**phi
 thalamū potest per theologiam sym
 bolicam et mysticam ad quodlibet q̄
 nō mīmōrij cū deo per amorem
 p̄nālit adaptari notābia vbi minus

videretur ad xpi spm et ad aiam sua
tanq' viri desponsati cu' muliere
sponsa sua. Sunt hic multa supponen-
da que alibi in pta gem theologia
tentiam tradita st. **Unu** est qd' in xpi
sui huamitatem parv' seu portio romi
superior quam hic appellamus spm
contraria sit de noia fuit ab m' statu
conceptionis plena bta que admodu
et nunc est et est in secula. **Alia** ne
dolum neq' timuit neq' spiravit spm
ista in eterna b'itudinis ubi non est
amplius neq' luctus neq' dolor sed
nec ullus dolor. **Supponimus** p'p-
rea q' aia xpi que noiatur hic in
vix portio romi quamvis esset eadem
res essentialiter cum spm non h' h'
fuit in termino b'itudinis sed babu-
it statum vie subiecta passionibus et
istis ut dolori timori pavori cum
eteris ita h' q' nulla passio p'veni-
bat iudicium rationis superioris minis
q' in adam pro statu nature p'missis
instituta sicut et de b'ndicta matre
sua fuisse confitemur. **Adiungimus**
qd' aia xpi pro suis quidem partibus
dolum que non habuit sed pro nobis
generaliter quo ad sufficientiam dalem
omnibus sed quo ad efficaciam pro
lectis membris suis. **En** igitur esset a

inna xpi ad sui spm naturalis simul et
 diuinalis quersio sicut contra concludit
 statim per spm speculatio qd qia petebat
 nobis consolatione spm sui nunc contra
 dolores ex obiectis reru contristantiu sen
 sualiter et per realem applicatione in
 verberibus fame frigore et sic nunc a
 liqui qd res apprehensas intentionabili
 ter contristationem afferentes cuius pec
 cata erant aliena que per compassionem
 sua facerat **E**lenet igitur se pms annis
 in contemplatione ihu xpi in lumine fi
 dei et eumagalice narrationis **C**onside
 rat deuota pietate animam hanc spon
 sam spm impassibilis passibilem et are
 bro patiente si pro consolatione dilecti
 na suspirabat ad spm **O**sculetur me os
 culo oris sui cu multis similibus qd sola
 homis refrigeriu sonantibus ut illud no
 minatum **D**nis det michi te frim me
 ueniam te solū foris et deosuler te et
 nam me nemo decipiat **T**erud so
 nabat hec obtabunda petas si spm q
 fides lac beatitudinis toto ore tota scari
 ritate tota dilectione sugentam ab obe
 ribus consolantis diuinitatis tanq
 matris sentiens animā ad illū felicitate
 tis statum quē nondū acceperat suspi
 rantem hec dice dicebat xpus pro

hac anima sua quam pone et resurrex-
it habebat baphtino habeo baphtari
et quo coartor donec impleatur que
ratio sciebat nimirum glorificationem
anime subsecutam mox baphtinum
moris et amplexu non amplius dis-
lubili gauduram cu spū **C** Ephtalane
uni tradita poterat ad desponsatione
spūs exultantis mare cu sapientia sed
non absq tropicorum cognitione ser-
moni per theologiam symbolizantem
anagogiarum per mysticam **C** Ephtalane
sapientia delicias ee cu finis delicias
nullam vero resperit sapia delicias
suas cum qua amplius inueniret q
cum beatissimarum beatissima et desce-
mi maria querebat hic in via con-
plecti spm marie iunge se cum ofan-
la per operationes inspirationes q
virtutu donoru beatissimuz singula
riu sub spe carita fructibus iocundissi-
me ac indissolubilib in eternitate
bi suo spiritu dum ascendit obuiant
quasi inter honorificata et quasi in-
lier a virginitate sua suscepit illum
C Cuius porro dicemus de coniungo
spūs deiformis beate virginis cum an-
tilla sensualitate sua sub typo uel ager
ul' bale ul' zelphe nome sensualitatis
gnare debet spm pleni virtutum

maria moralium qm in sermone **N**ez em̄ ha
 bet libertatem essentialit sed qualem
 dicitur sibi conatur a spu **S**uper istis i
 bz coniugis in eadem persona humana
 grande silentium est apud expositores
 doctorū qui de ceteris mistis plurima
 differunt grego. et beda de em̄
 et ipso **N**icolaus de lira de synagoga
 et deo **B**ernardus de aia et verbo et a
 liqua de humana natura ad filii supposi
 tum **S**. patiens de vtriusq per beda
 rationes et distinctiones inuales per
 quales de factu sanctus **T**homas
 hic inest distinguendo multiplex osculu
 multiplex vber et oleū et unguentum
 et ita de reliquis que delatant materia
 origene non habemus quem scō. in hoc
 opere testatur nōdū alios vuisse sed seip
 sum **C**eterū de mirōnio prelati cum
 em̄ dñā suā quam fundat spūs scō
 et ipē auctō est eius hypo **J**oseph ad ma
 riam **R**ufus de coniunctione angelica
 nature cum deo non legimus expositō
 et hic per contexta seriem cantica **C**ad
 praeterea q̄ anterioris lingua bernardo tes
 tis est p̄dōr amantibus sane difficilis q̄
 nis est p̄dōr amantibus si non eam efferat
 nihil per hoc cantica si non eam efferat
 familiarē diuturna consuetudo **D**icit
 et em̄ se sub enigmatibus et figuris

loquitur per interuersiones uerborum nunc
nunc interrupta nunc de repente
ab hoc in alterum quasi sine lege uel ordi-
nis uel propositi tenacis uel sequela sensus
transfert quibus uariatis uerbis scripti uer-
net eundem aliquem sensum plurimos uer-
nito uerbo concludit. **D**eterret nos
hec consideratio per leuiorem de conu-
tationum temptat sermone in hor-
pusculo tertie per hunc quo theologus
post hystoriam et prophetiam assumpsit ori-
ginem cantica diuinalis in caritate uo-
dicati non completam dare cognitionem
que nec magnis uoluminibus expletur
addito quod uinctio in hoc plus docet quod
lectio plus deuotio quam demonstratio plus
desiderium feruens in affectu quam studium
dehementis in intellectu quamuis ut plene
haurimus assidua diuturnas meditationes
sit necessaria qui ualeat ceteris om-
nibus auris impleat illud **Uacate et**
uidete et iterum gustate et uidete di-
cat animam oportet deus in solitudine
ut ibi loquatur ad cor eius et lactet eum
et impleat solatio cum germine sermo
dudens ad extremum dicamus quod in
monis hoc canticum et exercitio super quod
bet aliud uersatur iustus in perit
licis puerorum in foro qui nunc ad salu-
nunc induat ad lamentum **Primum** sub

summam spe coniungi in gloria Alteru
 sub formidine perennalis repudij ut
 exultatio sit cu tremore **Planes** amor in
 stat corde sonantis ubi cor viassim spe di
 labatur uox timor e consternit **Hoc** at
 age eo faalius philocapthos in amore
 dei quo ad eum amorosissimu **August**
 huius alius mysteria diuinitatis et sa
 miliaris miseriam huane fragilitati
 fuerit per se utatur du nescit homo q
 distinctione quid agit indicatur nec q
 fit terminetur de eam laudabili vi
 te homi si remota pietate indicatur
 hinc **augustino** fuerunt pfundissime
 pia mte lacme huic sibi iam sem
 fuerunt lacme panes die ac nocte a
 marissimam quoq; legitur et ligu
 brem pre ceteris sue senectutis iam
 pane extremam durisse vitam **Exe**
 siderit aliquis forsam hoc **Augustino**
 pte obsidionem hie ciuitatis enemis
 te multo amplius propt' indiaorum
 dei formidinem anxiebatu arbitroz
 fient non magni ee si cadut paritu
 ra nemia et si moriuntur morituri
 confidebat q leticie et tristicie pro te
 poralibus vane sunt et nichil si confe
 rantur eternis **Erat** nichilominus in pa
 ra mentis amaritudo sua amarissima
 in summa desperatione sume sperans

li

Possit ex fmissis gāna mistiū qd in qu
 q̄ vocas affectū s̄m quicq̄ vocales leu
 alibi dimissis ad tres redna belut in
 trigono seu in tritordo ad exemplar aliq̄
 blissime tritatis **T**imor cum mesura cu
 sub ex consideratione patris reprobandis
 spes cu leticia ex consideratione verbi
 dimentis pietas seu compassio sui et ali
 rum ex consideratione spūs s̄cī subinde
 consolantis **h**ic spes timor et pietas
 resonant in carmine cordis **T**res et ad
 has voces gāna referto nouū **D**at spes
 discantum mollem tremor est tenor ali
 bt ut contratanor est compaens pietas
Cor assidue cordas symphonia concors
Hinc fit ei q̄d dicitur conant angelicū
Ita tandem oportet gaude' cu gaudentib
 et flere cum flentibus si non voluerit
 mus in propetium ferre quale notum
 p̄ xp̄us aduersus reproban in daem
 generationem sub parabola pueri
 in foro clamantū etiamus vobis nec
 saltatis lamentamur nec plaurisatē
Gaudū opusculū

Opusculum istud de canticordo
 de cantic cordis habet tres ho
 mob. i. dimisiones uel tonos
 principales cum notis et no
 tulis **N**otz s̄t considerationes sp̄ciales
 notule vero particule singulae s̄m

mus tonus continet p̄hemini tñ designa
 none quale fuisse monocordū in statu
 musonia et quale est in statu virginitatis
 perfecte ut in xp̄o fuit et maria per no
 nem nobilitas p̄mit vltimus dñas can
 tici cordis ad cantū ois cū distinctione
 hanc nom̄i hominis ad veterem per
 dazem notās seu nobilitas p̄mit gñt
 dubitationes multas cū p̄ntia que sol
 muntur per reliquas xxxiiii nobilitas
 secundus tonus deducit principaliter
 q̄ est ponendū canticordum docens qd
 sit descriptio et quomodō habere
 debet suū gāna et qualiter fuit in x̄o
 et maria Continet xii notās secundum
 consideraciones totidem speciales p̄ntia
 les et in vniuerso nobilitas xiiii singula
 res Tertius thomus insatuit non absq̄
 nrauiti absq̄ qualiter gāna formetur
 pro canticordo continens notās et notu
 las que se legentibus offerūt satis plane
 thomus primus

Beati qui audiunt verbū dei et cus
 todierunt illud verbum habituri
 de cantibus per theoriam et prax
 in modo p̄cipue de canticordo qd̄ est
 verbum dei in cordibus nr̄is Quale po
 tūm exordū conuēntius assume q̄
 a verbo verbi dei q̄ a p̄ntio de p̄ntia
 pio q̄ a dei sapia per quā condita st̄ oia

et sine qua non facta non possumus quidam
dicit huiusmodi erat cum patre dum cuncta con-
poneret cum ipsum laudarent affert matutina
Hec est sapientia quam auribus bona audiet
cum omni conspectu aperiat igitur auribus
trab sonat et expeditat verbum dei minus
locutus sunt exhortatio **E**um habet auribus
audiendi audiat **A**uribus itaque cordis intelli-
gens **E**um non aperit sicut in ista p-
verbum **A**simus ad hanc quod nullam in
armonia verbi dei dulcedinem superius
et famam suavitatem inveniemus **P**rovo si v-
pletum fuerit cor nostrum verbum dei fiet
quod ab eo dicitur **E**t habundantia cordis eius
loquitur **A**bundat igitur bonis **H**uiusmodi
hic ob loquitur et exultat cor istud ver-
bum bonum **A**bundet igitur obsecro spe-
ritus tuus bonus in pauperibus corda me-
o et impleat illud ut dicitur sermo in aper-
tione oris mei et sit semper laus tua in
ora meo compleatur in me manitio habet
apostolica que afflatui tuo abundanter
pleta nobis omnibus insonit et cunctis
hortans docens et interpretans verbum
christi ait **H**abitat in vobis abundanter
in omni sapientia ammonentes et cunctis
docuit ipse in psalmis et hominibus et con-
tibus spiritualibus in gratia cantantes in cordi-
bus vestris domino **O** verbum christi primo ver-
bum christus quod erat in principio apud de-

um et deus erat verbum et verbum caro factum est
 et si in omni sapientia saltem per fidem que
 per dilectionem operatur ut docet et omni
 nare valeam me primitus deinde per eos
 meos filios hinc in psalmis et de psalmis
 hinc et canticis spiritualibus ut simus
 in gratia cantantes tibi domino in cordibus
 vestris et gratias agentes pro omnibus tibi
 patri **C**antate etiam quotidie verbis
 vestris behement' auribus vestris spiritus
 hinc bonus per ora prophetarum tua or
 gana personans **C**antate domino canticum
 novum **E**t rursus **C**antate et exultate et
 psallite **E**t iterum psallite deo vestro psalli
 te psallite regi vestro psallite **E**t in omni
 terra deus psallite sapient' **H**ec autem
 exhortatio nihil est repetita nullo modo
 proorsus exequi poterit ob mirum si primi
 bus implebis cordibus vestris **E**t in qua
 abundantia cordis ob loquitur in canticis
Quonia felix illa civitas in qua iugis
 sollemnitas ubi una vox letantium et v
 nis ardor cordium que plena modul
 in laude et amore iubilo vacat videt
 amat cantat metrum pleno corde toto
 ore **F**elix nihilominus homo qui factus
 est rectus si non immisit se peccat
 do questionibus infimis non de paradiso

voluptatis et ambros angelorum detruhis est
in vallam lacinarum in de lamentatione
et planctu **Q**ui iam comparatis iumentis
insipientibus et surdior illis factis est
re sicut Nabugodonosor habet ut audire
non audiat et intelligens non intelligat
Conformetur itaqz dei sapia ad similitudinem
maioris mundi corporalis corpus
hominis in cuius medio posuit cor in
solis in celo **C**onposuerat illud tempus
strumentum ul' organum musice temperatissime
concordatum in quo et per
spus humanus hic bñz psallendi per
mus ut pote plenus verbo dei cantabat
iocundissima cantica celestis **I**erusalem
nec erat dissonum quidam in pulcherrimo
oia consonabant melodiam qm nichil
erat ut hic et nunc obviam romi sub
ius in p̄cio amata erant quemadmodum
postea fuit in organo corporis beati illi
us de quo mulier quedam extollens
vocem de turba dixit **B**eatus ventus q
te portavit **B**eatus p̄fecto qz per oia
ditus erat verbo dei concordis quoqz romi
concordis in super sine dissidentia sibi p̄
Cognoverunt hac messe debe' consonan
tiam humano cordi phantas aliqui sicut a
risto. tradit qm in virtuoso oia consonant
romi **Q**uid enim magis homini spiritum et
potest' debet q' ro q' vni' qnt' p̄' con

et eadem consonas. Puto autem nullum talem
 inveniat. **A**rsto. virtuosum ubi non fre
 quantibus dissonaret. Vetus homo romi cor
 pus videlicet mortis huius sed ita voluit,
 non quales videbat sed quales se debe
 rebat. **P**hys ista clarissimus describit
 dicitur felicitatem venatur humana natura
Porro nullus unquam phantium et per
 scilicet potuit attingere. Unde est
 dissonantia talis in homine qua bene cogi
 tando sentiendo fatari sola fides hanc
 et pro minorum parentium venisse rane
 lat et hoc alio duorum modorum ponitur a
 tas huius est quod in ista originalis erat inte
 ritas in ista huane nature a deo au
 perfecta sunt opera qui autem immortalis
 corpus aptantur potens non mori et
 pergitur perans romi ponit alij in ista
 originalis fuisse habitum quendam additum
 quo habet talis coaptatio ad romem quoniam di
 uo subdita est deo qua in ista subla
 ta in ista sensus velut effrenas absque re
 hanc pruerunt in obiecta sua sicut non
 respectato regimine romis. **G**randis aper
 ta est acquisitionis tam phantia quam theolo
 gica materia sed ad rem quam attingimus
 atque phantia cor nunc et ob nunc tra
 de se notiam antihordi et tantum cordis
 unde procedit tantum oris quoniam dicitur
 ad unum primo si notauerimus patebit quod

ditas seu natura aut) utriusq; quod p[ro]p[ri]a
verbu[m] dei verum affirmat q[uo]d ex abundan-
tia cordis ob loquitur et cantat. Cantatio
nis est vox sensibilis immenso[rum] ab au-
ditu exteriori p[ro]p[ri]a perceptibilis p[ro]p[ri]a
vox p[ro]p[ri]a g[ra]tia et immenso[rum] coniungitur
p[er] differentia ad voces nulla h[ab]it[us] im-
mense[m] p[ro]p[ri]onem. Additur 3^a d[omi]n[us]
sua p[ro]p[ri]a voces cordiales in h[ab]it[us] et in-
tellectuales que percipiunt[ur] quae cordis
vel intellectus p[ro]p[ri]a scriptis sacris et
p[ro]p[ri]a locutionibus tradi p[ro]p[ri]a habentibus
p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]am d[omi]nam a cantico cordis
que est vox interior immenso[rum] ab auditu
solo interiori p[ro]p[ri]a perceptibilis. **C**
h[ab]it[us] o[mn]is convenit a[n]i[m]abus p[ro]p[ri]a a
nibus in quibus immenso[rum] vox percep-
tatur ab auditu exteriori p[ro]p[ri]a percepti-
bilis. Testatur hoc philomena hoc a
lauda hoc carduellus hoc turur et p[ro]p[ri]a
do aug[ustinus] et alia multa colligimus hic
secunda[m] d[omi]nam a cantico cordis maxime
rationalis et h[um]ani de quo p[ro]p[ri]a est in quibus
s[ic] h[ab]it[us] unde quibus in a[n]i[m]abus conatione
dam seu fantasia immenso[rum] que se
monstrat exterioribus sit d[omi]n[us] multiplex
passio nihilominus ad cantico[m] n[ost]ru[m] cordis
sive cantico[m] non attingunt hic affec-
tus q[uo]d passiones et sensus sunt in ir-

rationabilibus determinate per oba sua et bñ
 forniciter operatur qdlibet individuum sue
 speciei Non enim cantat aliter una phyllo-
 gena q̄ alia sicut nec aliter facit nidu-
 sum **Et** in hōie cuius rō non est ad b-
 m̄ luminata **Unde** tanta varietas in hūanib
 oritur Nam qd̄ est sparsum per indus-
 trias singulas in brutis rō in se coll-
 git totum **Canticum** oris fit ab altero
 ignota et percipi et iudicari **Canticum**
 vero cordis solum ille qui erit innotescit
 immediate s̄ mediate sicut ad illud a-
 pliam **Tu** dñe qui nosti corda om̄i-
 et illud deus intuetur cor nūm inult
 in hanc suam equaliter autē pateat
 cor hominis vel hic ul' in parta tam angu-
 lis q̄ sanctis seu locutione multia seu
 diuina **Et** orōnis alibi videtur **Can-**
 ticū oris potest in alto canticō oris per
 sonantes aduniteri obinari ac in
 bñ colligi symphoniam hoc in discanti
 bus per tenorem per contratenorem
 per mīnimas et per fractiones vocū
 multiplicas **Et** experientia monstrat et
 q̄s certa tradit et scribit **Hec** aut oīa
 fieri non p̄t saltem hic in via per ho-
 mines foris in canticō cordis surgat p̄-
 inde difficultas cognitionis canticōdi apud
 eos qui non queruntur ad cor sed ab e-
 o negligentia ul' ruditatē ul' impericia

ducentur **C**antum oris potest in multis fieri
qui a peritis auribus velut nolit illud
audiat aut si consistit in gestulatione
ut sunt tripudiationes illud etiam
tunc oculos clausos habere **C**antum
vero cordis aliter ut summum est non
percipit immediate ab auditu vel
ita etiam si conatum suum dederit ad
audiendum et videndum potest nihil
omnino gesticione quedam summi quoniam
admodum ex oculis fieri ex oculis
nihil ex gestu corporis cor se prodit
Cantum oris potest fieri sine libero
arbitrio per motum naturalem vel
animalem vel extrinsecum seu alienum
patet in animalibus patet in pueris et
aliis nondum habentibus expeditum
iudicium rationis nostrum vero tantum
dum quale perquirimus sola prode
potest libertas arbitrii ubi voluntas
monet et inclinatur ratione deliberans ordi
nat et imperat Tandem voluntas
exequitur et effectui mandat **C**antum
perinde concordantur dum unus alter
buit exempli gratia orationem voluntas
hinc alius ratione **H**ic propterea dum unus dicit
orationem et tantum per virtutes intel
lectuales alius per morales alius per
theologicas alius per dona caritative
dum nullum est tantum quod non possit a

virtute ~~separari~~ qualibet imperari. rme
 dicitur tamen Ita enim videmus in omnibus
 actibus bonis sed in medio productio et elec
 tio suam habet propriam virtutem ut spera
 re speram diligere caritatem orare deum et si
 bi tunc religionem que species habet in
 hac **C**antio omnis de se indubius est ad bo
 nitatem et malitiam de genere moris dat
 ro quod de se et in se non est actus li
 ber propterea si dicitur bonus moraliter a
 malis laudabilis aut vituperabilis or
 qd hoc recipiat aliunde et hoc dicitur seq
 tur ad precedentem sed tantio cordis
 dicitur laudem aut vituperium quantum
 sit a libero arbitrio elicitus et perinde
 est naturaliter et in se liberum est hmoi
 tantio cordum **N**olumus tamen ab actibus
 humanis extrinsecis tollere laudem vel me
 ritum sed hoc habent ex participatione **C**antio
 et origine sine libertatis **C**antio
 omnis potest violenta elici sed ab extrinse
 ca non conferente tamen passo et saltem
 divina virtute **S**ens inuenies in mo
 do tantio cordo ad quod voluntas cogi nequit
Implicat enim quod actus cordis humani sit
 elicitus liber et respectu eiusdem sit vi
 olentus iam voluntas patiens tamen con
 ferret nec conferret in actu suo quod in
 plicat **C**antio omnis est subiectiva
 re materiali et extensa siue sit sine non sit

organica. **I**nbiectū dō mī canitōdi est in
solo corde vōmī sine sit portio superior
quasi vir sine inferior quasi mulier
sine in quadam similla et apice intelli
gentie pura quam mentem aut sym
dei sūm quidam appellant sed vbiq
nūm eliat canitōm sine vsu corporali
organū requisitio quāvis ad fantasiam
ta pūā aspexerit et ex illis species in
telligibiles abstraxerit. **E**t hoc si non
ex alto vīute verbi dei collustrantibus
mediata reuelatio. **C**anitōm oīs
spectat ad veterem hominem tam hō
dum dō mīm pertinet ad nouū qui sū
deū creatus est ad ymaginem et simi
tudine suam non dūtarat in vestigio
quinnit hoc loco q̄sde rationem apli de
bipartito homine in quolibet viatoris
aius intelligentiam et misterium mī
et hic supponimus dicentes q̄m tot
dūas assignabiles inter canitōm oīs
et mīm canitōdum quot et quantitas
plūā assignant inter nros homines
hunc veterē istū nouū sub vna et in
vna hominis naturali persona ut q̄
deus tūm sūatur lege carnis et p̄
obnat et dissonat vōmī q̄ legi dei iuge
iectus non est q̄ captiuat nos sub iuge
p̄at et ita de hēliquis. **A**t nouus ag
tur. duat et regitur spū liberatōis et

iustitiae et adoptionis filiorum dei et spe be-
 neditatis eterne. **C**ollocato tenore di-
 cendo quod notulamus nunc respon-
 dendo obiectioibus nunc nra ponendo
 habent in primis dubitationem ea que
 dicta sunt de tacto cordis qd' distinguit
 a tacto oris qz potest fieri sine eo. **E**um
 dixerit xp'us qz ex abundantia cordis ob-
 loquitur. **E**um preterea certu sit nullam
 potatem que est somus ab ore aialis pro-
 labis fieri sine corde qd' est p'ncipium
 vite et motus. **R**espondemus qz ubi st
 in aliqua disciplina seu veritatis cogniti-
 one diuisi animi quoru quilibet habet
 apprehensiones multiplicatas seu per analo-
 giam seu per equiuocatione restrictio-
 nimatio fit et debet primitus fieri ut
 suspom ad etu aliquod significatu alio-
 quum madet statim g'fusio et ex g'fusio-
 ne deceptio seu sophia hyperalogizatio
 propterea si debet in primis suspom qd
 nominis sicut debet or' qm' illud esse
 certum sed qz sic vult impositor cum
 nomina sunt ad placitu vel ex usu aut
 tacto maiori colligitur. **C**atenus
 itaqz cor dici multipliciter et ad multa
 similit' ob placuit nichilominus ex
 causis impositis coactae. **S**ermonem mo-
 qui dictus est ut cor sign' fiat hic in ho-
 mine liberu arbitum rationis **O**b beo

notet organū carnis quāuis eā cor ibi sup
tum habet sūū ob intusēū ut ibi labia de
losa in corde et corde locuti sunt **os** car
nis pati modo sūū ob habe inenibit ut
ibi in ore fatiorū cor eorū **C**onsē
quent' notandū est iuxta diuisionem
apli de duplia homine nouo et veteri
q' duplex est in gūe caritatem vni noui
veteris alterū que distinctio sumitur pe
nes bñtatem et vicium celeste et terre
nū spūale et carnicum liberum et illi
berum gram et et pām meritum et illi
demeitum caritatem et cupiditatem et
amorem dei ul' amorem sui q' diuinitas
libidinem **C**uo fit in caritatis ut q' dicit
spēdat ad virtutem mediata ut medi
ate elicitur vel impetate in hīscē ut
ex hīscē carnaliter ul' deuotatue illud
computetur in caritatem noua aliud aut
ex aduerso veteris reputetur **C**ollig
tur huius distinctionis rōnabilitas ex a
plō locis plurimis **E**t q' xpūs dixit
Ex verbis hīs iustificaberis erga nouū
tas ex verbis condempnaberis erga ve
tustatem que duo hī a cordis habundā
tia procedunt **S**tabit igitur q' simile
caritatem sit in ore vniū noui et in
altero veteris **I**nmo sunt in eodem ore
tempore et corde mutatis **C**ur aut' ista
notamus n' p' cognoscenda veteris distinctio

hanc cantin cordis a cantio oris que non
 sic accipienda est ut non plerumque con-
 veniant et sit aliquod cantin oris nomu
 licet non in hisce et eliatine **Hic** pterea
 cantiam aliquod cordis velus du btko
 pessimas machinatur cogitationes et ab
 eo exiunt iuxta verbum xpi cogitationes
 male homidia adulteria fornicationes
 falsa testimonia | blasphemie qua
 rae nequiae dolus impudicia oculis
 malis superbia stulticia **videt** qd pra
 tu cor tale qd dissonu et horribile **Offo**
 netur hic forte nobis de pncis qui non
 dum habent bsum rationis cordis intel
 lectualis qd iudiciu liberu ronis **Nonne**
 legi videtur ex pnotatis nullu in ipis
 et cantin nomu ul' velus plus qd in bel
 his et amibus **cu** tu xpus approbans can
 tim pncoru hebreoru qfirmavit don
 et in auctoritate prophetia **Ex ore lactentiu**
 frustra perfecisti laudem **promde**
 hi videntur gratissima portio chorū canū
 tu **quid** igitur dicemus de bto illo
 forte Johanne bapista in miris bte
 no gessente saltante et exultante **Non**
 ne fuit ista spūaliu nomitas gaudioru
 te mor conanebat mir exdamans bo
Caniam in su' addit suū **Maria** dicens

magnificat aia mea dnm fuit plane noui
tas in hoc bto puero ai nouo cordis
qz pzantelatum est in ipso iudicium
aut qz spūs xpi mouit cor ne faceret
exultationem nouitatis sic de puero
breorū ymo et de pphetas uiris et de
ipsis eam aplis die penthecostes
n potest dū diuina pgebantur
de iohannes loquitur dion. dū z rapit
hu dicebantur agebantur a bono
belementius qz agebant **T**uo conu
de besana batz dicitur in malu et
ne mente sonū In illa siquidem dat
milibus spūs phitonius non eā
ditus illis quoadmodū de pphis affi
mat aplis qz spūs eis subiectus est
subiectionem intellige non seruitutis
condescensue pietatis ut xpūs fuit
seph marie z subiectus **C**eterū de
eis aliis specialiter non in scriptis
tionis ai in eam deū z laudantibus
dicimus **h**ic dāpnabimz uel int
qz solus eis fuit aut carnis numerab
mus. **p**osset quoz fieri qd de musio
gans iam in veteri qz in noua lege
diuinas laudes cantandas ordinat
carminibus demiqz que non intelligi
tur ut sepius a multis cantantibus
sunt sine hīs idote **S**ufficit hoc
loco nota qz fideatio de libertate actio

quā alibi laicus expositam breuit' resense
 mus. Est itaq' liber actus ille solus formalit'
 et in hū' face qui elicitur a voluntate libera
 formaliter et causaliter et tale est canthor
 di m m . i . canthū cordis prout exposuimus
 q' expositum est in organo cordis et dicit'
 eius abundantia. **C**anibus igitur in has
 forte hū' mades' vigili corde semper intel
 lige captationem hanc nram de corde ad
 grandim dūtarat liberū spū hūanum
 quans ineniatu' dictum cor carnen' et
 lapidem. Sed apud nos cor dictū de spū
 conditiones suas arbitremur. Sunt a
 in actus qui dicuntur liberi partapatine
 eo q' imperantur a voluntate libera et
 hoc diuersis ordinibus ul' gradibus pri
 mis aut remotis in ordine ad spirituales
 cordis imperium. **E**xemplū in cantho qd a
 hū' pmo a mente cordis hoc em' ver
 bo blitur. **M**asa in suo magnificat. **D**emide
 formatu' in corde carnis per imaginati
 nam virtutem canthū simile per imperi
 um voluntatis pcedit demit' sensus ex
 telores pferim ad ob ubi fit sonus voca
 lis aut progreditur usq' ad percussione
 instrumentum musicorum in quibus fit
 resonantia que licet fiat in rebus nō am
 diantur nec illo modo libertatem habentib'
 mediate hū' her cantho libera q' st' saltim
 sagitta quam ad orationem hoīs missam

dicimus libe monei pbatio qz moris inde se
citra libe facta indicatur et punitur. **C**erte
circa patet rursus cur possunt int tantum na
na immitari pmo et dia meiora multa
que carent sensu qnto amplius ea que
cum aliquo sensu fiunt et in quadam in
dinatione spontanea non sicut in pncipis
est nam et bruta partia part aliqua in
spontanea licet non libera motione qz ne
ita pntus aguntur qn coagant. **T**anta dicitur
qz biget in aliquibus estimatiue virtutibus
ritas ut partia pes ee libertatis et diu
hausus ut de apibus poeta dixit videat
tur. **E**t vnde hoc n non ex lege diuinitatis
a dio tradita qz in finis superiorum conueni
guntur. **S**uprema inferiorum que admo
du igitur conuenit spns humanis cu ange
lis in apuz mentis ita et bruta libe qz in
cu hominis ymaginaria virtute. **C**erte
reat vltro progredi videbimus qz multa
nibus operatio in omnino quatinus
turalis habeatur qu relata ad pncipis
pncipis dicatur et sit libe tanq ab eo li
berissime prodenta. **E**t ita quebet opaco
tio laudabilis est et collaudanda sicut dicitur
ti prophete qz siderantes oia in ordine ad
sum pncipis collaudae dixerunt ipm
deum et ad collaudandu et bndicendu
congratulado complacendo qz st hortati
Que consideratio qz late pateat ad
hita cordis nri fiet cor illius qz ex sua

dicit autem **H**ec dicit mandatorum tuorum cui
 curri cum dilatasti cor meum **Q**uale salo
 non dicitur habuisse latum nimis **Q**ua
 to amplius illa beatorum beati **T**ha cui q
 nemiebat illud **I**saie **T**unc videbis et
 affines et mirabitur et dilatabitur cor
 tui que in omnibus et sic oia videbat
 et audiebat tantantem filium suum dei d
 bium **C**anneming **P**tra vocis alias in
 pueris aut ad ecclesiastica cantica mancipa
 tur quam nondum plenus fit in eis b
 tus pmo qz tollitur **S**eruis dicitur marb
 qd multa mala docet dehinc habitus to
 nis facilliter acquiritur **R**ecordit in se
 memoria sibi cantica que pmodum
 melius intelliguntur **S**u quasi rumi
 nanda deducta fuerint addentes pie
 meditationis et iudicij rationis **V**idemus
 ita fieri ita disciplinas alias ut in gra
 matica pueri emendant donatum au
 nulla est in ipsis hic intelligentia **A**dde
 qd assistentes magis reapunt hmoi can
 hic puerorum ad elevationem mentis
 in deum **F**aciunt in se illa cantica sua ee
 dum ea vel precipiunt vel instituiunt vel
 approbant vel ipsis semet afficiunt qua
 ms non est omnino tollendum qualescu
 qd meliorem ab ipsis pueris qui gratiam
 baphismalem habent et quorum angz
 li semper vident faciem patris **C**ui
 denz pri non pmo quz affectu ferunt

in deū sicut de se refert aug⁹ Non euenit
ibi cō plus affectionis ubi minus gignit
nis natural⁹ positū est patet in arabus et
feminis **C**adēt har quecūmonia mille
pro sua indignitate verbis explicanda
pessimis seductionibus puerorum quorum
ritas ut angelica venerari seruari debet
quos ad tantā modestā sanctā iuxta
phi traditionem oportebat in serui
be et de carni et sanguini qui pter et
corruptionem naturalem per se oī
gaudet malignans flagitiositas maior
demū collatā per uilos in seruorum
gurgitem verborū factorū et ambarū
solatur tū aplūs electos dei quibus dicit
oīa cooperari in bonū minus pter et
comprehensibilibus modis **E**t quecūmodū
de veneno componitur toriata sic pueri
no malorum saluatio fit electorum
demū operatio eadem utputa antinū
ris pueris vni ad vitam alteri ad mor
tam ac pūde diuisis respectibus idem
tantū vita et mors nominatur **E**t
git alia dubitatio ponendo ponendo
ferantur tanta cordis et oīs dictū est
hanc cordis esse liberum et mī fac
ac pūde laudabile et in nra pte
datur experientia gradire cū quere
denotum frequent⁹ lamentantū illud
de psalmo **C**or meū delinquit me Nam
cū p magno et pūno dono loquitur

dand ad dñm **I**nvent sermo tuus cor tuu
 ut oraret te si passim omnibz hoc concedi
 videt **S**uperadditur obiectio non minus ple
 na murmuris apud multos dicitur em
 si tantu cordis sufficit apud deū au ad
 dita st tot cantica oris que corpus alterat
 sua multiplicatione et mentem diu. tuit
 sua deuotione et non n̄ fastidium frequent
 sua repetitione quauſcanti causant **E**st
 alia questio super modo traditionis me
 de antihodo nono que videtur sua noui
 late vel arrogans ul' n̄tilis ul' conficta
 ul' verborosa **B**erūphi expediāmus duas
 antea prepositas dubitationes et dicamz
 ad primam de libeō bñ cantici nri qd
 intelligimur n̄ p̄suppositione et non ali
 unde sed impedito et abscripto sed stante
 iudicio romis **N**am et arbitrium dicitur
 liberum de rone iudiciū hoc aut impe
 dimentum fit aliqui non imputabiliter
 ad culpam ex toto q̄z ex tanto modi at
 causantes hec impedimenta alibi tradi
 ti querendz sunt **E**terū stante iudic
 o ratiōis potest nomis homo regnatus i
 xpo libe cantici nouū cordis extirpate
 ul' aliter modo tali aliquo talem notabi
 mus sensum s̄m̄ vocēs et per vocēs af
 factū etiam ubi cantici oris nullū seq
 uatur **A**lioquin aplica amonitio tam pau
 li q̄ iacobi frustra eet hoc aut fieri sem
 per posse idco quibusdam non apparet

qz vel non sentiunt huius affectiones in corde
 suo carnali quales dicte st et forte sunt passio-
 nes a phis qz sola ut spes metus gaudium
 gaudium aut oppositas voluntati sue passio-
 nes ipsi patiuntur **huc est fatum**
 non mediocri neqz irata conquesta
 ratarum quoqz conserarum vehementer
 exagitatio **Qui** sub omni casu exemplis
 conabimur ruderem aperiendo dicendū
 fra biam **celebrat** queritur et passio
 theologis si dolor contritionis de peccatis
 debet esse maximus et si minus esse debet
 Notant ipsi distinctionem vtilem et aequam
 modam valde pro contritione in
 intellectu **Est** inquit dolor aliquis in
 sola ratione qz libere subiacet arbitrio de
 lor iste et displicentia vel odium vel detestatio
 talis sic elata aī grā sufficit ad detestatio-
 nem p̄m̄i supposito qz nullus in corpore
 dolor sequitur **At** dicitur dolor de peccatis
 talis et dolor maximus qz de nulla re
 tera temporali tanta detestatio elia debet
 a corde rōnis sicut nullū est dampnum
 pena qd equiparetur dampno culpae
 dolor alius est quem phis manerunt
 ter passiones concupisabiles sensualis
 qui consurgit ex apprehensione obiecti
 concupiscentis ipsi sensui corporali habet
 hic in se causari cum motu spūm̄i et
 restrictione cordis **Sensualis** et corporalis
 destructivus **Porro** non est **in** huius
 huc vltis dolorē nō oz ē maximus i peccatis
 minimus et culpabilis ea possit ut peccata

+
 +

dolorem mensuranda semper bonitas p^{ri}m^o
 eius ratio est stat em duos esse et sepe
 videmus quorum unus ex oplexione na
 turali cor habet sarramitū et virile n^o
 lacrimis pdonemū ita ut ul' vir ul' mūq'
 flere possit em alter cordis feminei mol
 lis ad oam miserationis occasionem lac
 rimarū vel p^{ri}mū p^{ri}mū eliaet de
 testationem p^{ri}mū sui intensus in animo
 p^{ri}mū et laudabilis in casu q' aliū n^o
 apprehendet illū sapientis verbum cor
 durum male habebit in novissio Jam e
 nim talis p^{ri}mū detestans p^{ri}mū durū non du
 rum cor habere sed molle dicendus est
 ut hi ut sepe redundancia doloris cordia
 suat in inferiora sicut in xpo fuit sicut
 poterat adam sicut maria nullum habeb
 motum prevenientem iudiciū rationis
 impēbat ut placebat in corpus **C**eli
 nuntur ex hac distinctione magistrali et
 autentica vulgata probata recepta sa
 lubres et pulchre d^oideationes p^{ri}mū q'
 nota sensibiliū passionum hūfferuntur
 rōnabiliter ad affectiones voluntatis sig
 nificandas hoc ofestim perspiciū est de
 dolore de quo minus q' de plūibū aliis
 apparat et hoc diffuse deduxit aug^o in
 p^{ri}mū de civitate in dūis libris et captib
 maxime dum longam de opinione sto
 icorū ex hystoria agellij texit oronem

sumpta occasione de passionibus demonum
positione platonice nominati apulei qui
describens demones dixit eos esse animalia
a corpore eterna esse passibilia viz omnia
ne passionum quales in hominum cordibus
perimus. **Ac** perinde videtur saluac
stiones gentium et sacra et carminata
nes qui dixit demones talibus alia vel
placari. **Et** tunc augustinus concludens ex hoc
miserabili conditione dampnationem demo
num permississimam plus quam hominum hic eorum
passionum redit ad rememorationem demo
arum sectarum. **Una** fuit stoicorum que pas
siones ponebat in sapientiam eadem non
posse quam erat virtuosus virtutes aut in sen
sibilitates que sensum prohibent passio
num. **Altera** fuit altera peripateticorum que
non dampnabat passiones omnes nec a
virtuoso prohibebat si fierent moderate
Concludit tunc augustinus disputationem
magis esse verbalem de nominibus passio
num quam realem de suis effectibus. **Stoici**
tunc autem stoici que solum considerabant in ho
mine rationem nec aliquid habere debere
quod esset coram corpore credebat. **De** philosopho
contra stultum epictetum nihil in homine
more saducorum propter corpus attendens et
dicens in corde suo non est deus. **Stoici**
vero consonat illuminata ratione. **Aristoteles**
ponente in homine animam rationalem et
corpus organicum. **hec** sunt hic loquitur

et tunc fuerunt apud nos sapientia duo the
 ologi quorum unus magis in seculis philosophiam et
 de affectionibus spiritualibus Alter plus
 de affectionibus spiritualibus tradidit in spiritu rationali
 voluntatis concupisibilem et irascibilem
 voluntates secundum philosophiam theologorum
 operationem quemadmodum in appetitu
 sensuali secundum philosophiam Et hoc absque dubitati
 one sentimus esse verum quamvis et
 augustinus tradit frustra de verbis ubi de
 re constat nectitur gloriosia neque enim
 philosophus ipse quanto minus quibus theologis
 negat etiam deo gaudium esse delecta
 tionem et letitiam dicit enim deum una
 simplicissima et immutabilissima ope
 ratione delectari plato quos dicit deum
 postquam mundum fabricavit exultasse gau
 dio Et in sacris litteris gloriatur sapia
 delicias suas in filiis hominum Et quod letabi
 tur deus in operibus suis non quidem
 affectus sui mutatione sed exterioris ope
 rationis renovatione ¶ Dicitur ampli
 us ex prenotata distinctione tanquam dante
 ma pro tanto cordo quod non ex motu cor
 dis carnalis accipi debet virtutem aut
 rationem nec etiam revelationum vincu
 lis et certa distinctio vere presens enim
 sententia sapientis Corbum sicut perturbans
 sententias patitur nisi ab alto immissa fuerit
 bitatio neque parum formidanda est ubi

dei per os psalmiste gemitio dimisi eos se
audiu desideria cordis sui ibunt i ad uerba
buis suis **et** uacq duxisse legatur deuotio
bu. et ex motu cordis spūs s̄c̄i p̄uham ag
noscebat q̄ qualiter intellaxerit habeatur
ex aliis dictis suis et regul' ab angelis q̄
non in motu passionū corporaliū sed
imitatione et custodia diuini seruicij
consiliū dicit esse ponendū **Consiliū**
meū inquit s̄c̄i iustificaciones huc p̄u
ones autē cordis carnalis habito eo s̄c̄i
p̄uones quo feruentiores nec rōnis s̄c̄i
nū sequentes attendeīs q̄ntū s̄c̄i s̄c̄i
deuote in se sublimē appareant q̄ntū
tet in talibus aut sub talibus ut s̄c̄i
demoniū meridianū **H**abatur
q̄ non semper illi s̄c̄i b̄u h̄oiores qui in
dicantur deuotiores in op̄uionibus et
lacrimis ad quas sexus feruentior q̄ p̄u
nis est tantū et deuotus **H**abatur
potuerunt iste ueritates cū similibus
fra explicari soluendo terciā dubitatio
nem si secundam p̄mitq̄ absoluerimus
p̄ reprehensione murmurantū q̄tra
tantū oris que carnis et p̄uonē
feri crebro cum fatigatione h̄oīs dicit
q̄ nemo negat licet alia et alia rōne
hic et ille moueatur **Consonat** dicit
hodie dilectione dei quam nō os semper
esse maximam in sensu per intensionē
ul' extensionē sed in mente p̄ affectū

hōne et per pōdeationē qua cūctus eligitur
 oīs amor aliū hōie etiam vite deserit q̄ de
 i subeatyr offensa p̄buit in martiribus
 magis q̄ in carnalit̄ philorapt̄. **Valuat h̄**
 distinctio om̄i quo pacto stant simul in eodē
 tristitia et letitia cū motus habeant contrarios
 in eodē illa stringit hęc dilatat verū non
 in mentali sed sensuali passione locū habet
 demū ad edificatiōem eccl̄asticorū max
 ime monachorū pauca notemus. **E**nde
 hanc confidētiā civitatem gloriosam esse
 p̄fecta reginam illam que astitit a dex
 t̄re dei in bestia deaurato circumdata ba
 rietate. **E**nde rursus corpus insigne mysti
 ca habens instar corporis naturalis mult
 a membra que non eundem actum
 habent sed in ea spūs scūs dona sua pro
 ut vult tam gratuita solū q̄ gratis fru
 ctus grati facientia. Demū aues huius civita
 tatis oz quelibet ambulat̄ vocatiōe qua
 vocatus est hūc in actiua alterum in con
 templatiua nūc in op̄atione nūc in
 orō s̄o quz in obedientia regulari aliqu
 in quadam corporis et spūs libertate des
 cendit hūmōi varietas. **X**osq̄ ad canonicorū
 dūificationem in eccl̄asticis canonicis
 multiplicem. **U**taz dū apli discurrerant
 in omne terram ad cōfessionē gentiū **I**pi
 s̄i non leguntur in hūmōi canonicis exte
 ribus semet exaruisse p̄tertū more
 indeorū in sinagogis et templo salomōis

Et qm̄ legalia cōfesse docuerūt ac deinceps
magis traduxerunt ritus gentiliū per so-
minos et archiflaminos ad eccl̄asticam po-
litiam q̄ per sacerdotiū aaron sub fine
altaris q̄ gentiles. Porro tempore mathe-
irauerunt aliqui in melioribus in pellibus
caprimis in montibus et spelūis et in
vnis terre apud quos et qualis satis
babile est vocalia cantica non fuisse
dilataōe eccl̄ie ac reddita patz fuit
ilonim⁹ multa varietas sola psalmodia
attentatio tenuis fuit apud aliquos
pud alios celebrior cū arte sua cantus
fuit apud alios disantus. Addita st
bola in eccl̄is bñ sonantia que tam po-
nas dicimus fuerunt apud alios orga-
na multarum fistularum iunctis
pud alios tubis ductilibus. Postremo
quid nra est numerat per singulas
quales in canticis eccl̄asticis habite sunt
et nūc observantur varietates. Item
amab ad fructum ul' usum dedit
q̄ quodam loco confessionum suarū
intelligi non pernam eē difficultate
ita rem hanc ita ut in neutram par-
tem ausus fuit precipitae. Inam
dum recordabatur in institutionis am-
frosiane de canticis et hymnis ne po-
pulus in eius custodia vigilans ne po-
re tabescat diuin⁹ lacrimas suas mem-
neat quas huius bonibus acriter que

bus habuerat aliquabatur vestas in cor eius
 et in illis sibi erat traheretur cantandi
 approbas talem morem sed postremodum
 sequens blandimenta dulcorum cantico
 in se sibi in quidam aurium voluptate
 dixit se malle hic cantante non audire na
 feratit me inquit peccae confiteor dum
 plus ipse cantus qd id qd cantatur me de
 letat **C**onquisitione habet hoc ultimun
 non mediocrem sicut de musicis instrume
 tis et organis que nichil aliq loquuntur ol
 tra multentem armoniam nisi qd in certis
 intelligentia Sed et de lapid aliis qd no
 intelliguntibus ea que cantantur qd par
 est difficultas **D**emide traditur altera prin
 cipalis dubitatio de multiplicatione cantico
 rum mentis deuotionem suffocante sepi
 us qd resouente **M**axime cu btus grego
 rianis ex institutionibus talium cantorum
 indicantur indigni si dediti verbo dei su
 diu tunc in istis temp93 darent que ratio
 videtur ad dispositos contemplationis oio
 tibi ne officia qd pro deuotione et xpia
 na perfectione instituta est contra deuo
 honorem militet aut perfectionis aumen
 apprehende prepediat **P**anca dicimus qd
 re tanta fatentur em qd plene satisfact hic
 non possum9 nec suffiam9 cogitare st tae
 multiplicationis psalmodiaru vocalium
 in eccis **E**na est vite laycoru laudabilis
 occupatio **I**nteritium q solatio discoloru mo

in demerito lohabitantiū regulatio **bona**
his satisfactio **carceralis** manipatio **decol**
laudatio **Joanis** ante **vāpūho** **hūlis** al
suefactio **loti** complexio **Mutua** reconpe
tatio **hūlis** assuefactio **mentis** **hūilitatio**
harū aut **xij** **causarū** et si sunt **alia** **no**
rednabiles ad istas **deductionem** non
prosequentes ad **pūs** **ingam** q̄ non
semper homo **constituitur** quo **perfecti**
vinet aut **contemplando** aut **theolo**
gizando aut **aliorum** **perfectibus** **offe**
quando **fiat** et in **policia** quosdam **in**
dem **seruos** **magni** **tū** **ingenij** **quo**
dam **mechanicos** quos ad **liberales** **artes** **no**
tura **genuerat** **pdones** et ita **de** **pluribus**
de **quibus** **tradidit** **regulam** **aphis** **ut** **an**
bulis **omnibus** **operatione** **qua** **vocatus** **e**
bit **hec** **vocatio** **spūalis** **a** **diuina** **pruden**
tia **que** **btqz** **genuerat** **et** **immediate** **con**
currit **in** **omnibus** **sit** **hec** **vocatio** **offi**
delibatione **quemadmodū** **in** **religionē**
bus **quorum** **pfessoribus** **hūmilitate**
vint **quid** **aliud** **dicitur** **q̄** **illud** **anile**
Vide **tibi** **qui** **taliter** **elegaris** **et** **iterum**
patere **q̄d** **sponte** **subisti** **ingū** **trauat** **pla**
ne **nodum** **desideriam** **mentem** **sed** **aliqua** **re**
nimiam **pūs** **strenuam** **omnis** **assidua** **re**
petiti **seruicij** **nam** **berissima** **prūis** **est**
ro **quam** **monachus** **degit** **interrogatū**
quid **est** **in** **sua** **religione** **difficillimum**
an **ieiunia** **an** **vigilie** **an** **silentiū** **Cont**

mo inquit continuat repetio autibus **A**mpli
 us deo qz innumerum sunt palliant aliqui da
 us inquit inuenitur cor et bona voluntas
 pro facto reputatur et minora per maio
 ra bona compensari pnt sicut per con
 templatiua actua **D**icamus qz in iam obli
 gatis alia est vs qz de liberis ab obligati
 one et hec est vna causa aut solidior aut
 voluntas aut compensatio non sufficit se
 per

Noni temporibus mris duos ce
 labros in theologia doctores hincitur omni
 bus suis deus hi conferentes cu patribus
 variis religionum in similitur notissimis
 si religionem inuenirent possent inquit
 circa religionis qformiter ad ceteros frs
 oraque quibus se non posse in iam fracti
 carit etate videntibus sed posse studendo
 docendo meditando compensatione affer
 re **S**ubintulerunt et si cogitatio cu paulo
 nos rapet deus in terram celu n comple
 uerit instituta religionis nobis quoru
 magna pars aialis est non nisi standa
 lum et bobis ludibrium futuris ee noner
 tis tempus inuendi religionem tempus
 bulgo dicitur **C**um cu lupis est cum ipis

Eius sub si voluntas pro facto
 reputatur apud deum quo ad meritum cenale
 vit eterne cu multiplex in aliis repari
 tur instantia ut in accidentali pmo q
 hb est ancilla que datur actui excellen
 ti non solum voluntati **E**t eius sub i actibus

privilegiis quales et largitiones pro munda
gentis ut preta et extraricia sagorū que
viri suam habent virtute operis opelū
ut in fr? et opera satisfactoria qualia et
solutiones debitorū aut restitutiones sol
latorum ut in pposito solutio vocalis ser
mici quorum omissiones et si non sem
per ppter impossibilitatem et si non possib
ad dampnationem non tollunt omnē
sola voluntate satisfactionis obligationis
qm̄ semper adveniente satisfactione
portunitate per se ut suos teneantur
qd non est soluto p̄us reat p̄prio
nisi in penis et premiis civilibus
dend est qd voluntas alterū ditandi factū
non equatur. Adm̄a prioribz qm̄ aulli
citiastra congregatione sicut et in legi
traditione respectus habetur ad ea
ut in pluribus conveniunt nec p̄m
legia nec conditiones nec utilitates p̄
corum p̄indivisiabiles ee dnt. Confitentur
hū or dispensationem et bona equitatem
apud tales casus particulare loci tene
qui si negatur p̄m̄a crudelitate aut
insipienti stoliditate non vides quid sit
sit afflicti n̄ recursus ad deū p̄son et so
lati cū imploratione m̄ie sue qd p̄m̄i
tat corda patrū in filios faciens cū temp
tatione p̄m̄entū potens est quippe de
dare patribz intelligi fieri posse et utilita
te firmi sp̄uali cū maria barantū exone

ratione seruicij que datur laborantibus in
 officiis temporalibus tñ martha nisi q
 ophoz oculis carnis ad ista q̄ illa et hñ
 semper maior nãitas valebit ad extre
 mū sicut opinamur ad consolationem
 luggentiu sub iugo corporaliu caritatu
 declaratio caritatis nomi ad que p̄beat
 nãitudo si altitudo non deficiat. qm̄ q
 verbi narrat non audienti q̄ qui
 erat dormientem de gravi sompno
 quid aut nequius quid intolleabunt
 quid lege humilibus q̄ si nolit officij
 in p̄suis honestissimi dimissim salu
 barum doctrinam audire dedit ḡ
 nobis cotinuis deus regiones gentiu
 et labores populoru ut caritatis ei ut
 in saarib verbum suū scripturis audia
 bus beatificans illos qui audiunt ver
 bum dei et custodiunt illud **Quo** custo
 diunt ne solitudo seculi et fallacia di
 uiciaru suffocent verbum **Quale**
 verbum qd̄ in situ et in mansuetudine
 et pacia susceptum p̄t saluac̄ anas nras
 afferens in corde bono et p̄tino **Quo**
 han multū aī iubilatione letissima i ca
 tis et verbo solaci **Ecce p̄grini sumus**
 in ihesu relessem **Comitatur** nos assi
 dne verbum non habens amaritudi
 nem non tediū q̄ si comes facundus
 in tria p̄ behiculo est comes alt̄ quis

facundior verbo dei cuius verba scriptis et
ta sunt **S**enserant hoc qui dicebant Non
ne cor nrm ad dnm erat in nobis dnm
loquetur in bria et aperiet nobis scrip-
ras **S**ed tandem novus homo parvulus
catholico novo notulas attendat

Thomus secundus
Quoniam novum aliquid est et fieri
solo corde et verbo mentis tra-
dit anagogia xpianis peregrin-
nis **A**nagogiam dicitur sumere
ductionem qualem etiam quod hodie non
facit conans **S**ursum corda **E**t hoc
nisi ut que sursum se querat in novum
homo de celo celestis dum peregrinatur a
dno conversationem novam querens
celis ubi cantatur canticum novum
sedente in throno q' dicit **E**cce nova fi-
no sic **H**ic dudum per ezechielem p'p'ia
cebat **D**abo vobis cor novum et scrip-
turam novam ponam in medio v'ri **E**t quis in-
talas innovat **S**pn vero canticum novum
cantent in corde novo iuxta suasionem
apli scribentis ad ephe **I**mplem in sp'itu
sancto loquentes vobismet ipsis in psal-
mis et hymnis et canticis **S**piritualibus
cantantes et psallentes in cordibus
v'ris **H**ic agebat **E**cclia v'rgo semper
evangelium xpi plana novum planum
verbum dei semp gerens in pectore

et cantantibus organis soli deo decantabat
 fiat cor meū et corpus meū miraculati
Cantiam tale nouū rōnabiliter appel
 labur canticordū. r. canticū cordis uel
 cordū. **S**ūū quippe sōm sūū in sām sua
 corda que dicitur a corde sūis auditib
 sua uox sūū ob sua modulatio est in hos
 sūis ut in corde mentis ul' mente cordis
 quā admodū oīa est psaltas maria nra
 in suo canticū canticorum p̄ sūis nouo q̄
 nouū faciat dñs s̄o terram dñi iā mu
 lier cū dabat uirum. **A**it uenisse sciat
 pōm in brachio suo. **E**rtz nouo carta b
 oō dei dispersit superbos mente cordis
 sūi. **E**rtz mentem cordis sūe refecit ad
 dēum dispersentem qui alio loco dicit
 tatis dolore cordis m̄h̄ fecit. **E**t alibi
 loquitur. **Y**uueni uirū secundum cor
 meum. **S**ue magis libeat ad superbos
 quingē qualiter enormitas p̄funda sū
 i superbia maiore ex aggregatione da
 nctur. **C**anticordū n̄m nouū descri
 bitur esse uox innumerosa mente cordis
 ad dei gloriam elata libe' quam solus
 nouit qui accipit hoc n̄m̄ est mys
 tērum quale loquebatur aplūs ab stor
 ditum. **E**t s̄m̄ dion solis p̄ s̄m̄ xp̄ianis
 hoc est nouum nouū in calulo candi
 do scriptū. r. in corde puro q̄ nemo no
 uit n̄ qui accipit qui in experimētali

noticia tactus spiritualis portu est hinc a
pluribus **C**onsonantia. fit que se hinc in se
ritus hinc qui in ipso est. **E**tia beo hinc
aliquas numeratas in **p**ide sola cordis
amra perceptibiles nisi deo et quibus
deus voluerit reuelat. conuincit
emplo moysi cui formosus hinc
ait dñs **E**ur damas ad me et **h**u **p**e de
fidelium pauperum exaudiuit dñs **p**ie
parationem cordis eorum audiuit an
ris tua **f**ans tanticordi nomi ponitur
esse dei gloriam ad diam veteris an
fms est amor sui vsq; ad contemptu
dei **V**eteris libertas tenet loci forme
iuncta maxime gra xpi que mandati
tum verbi dei nomi de dilectione fa
mat et implet **D**iscernitur ex hac
hinc que dicit elata libe tanticordi
ab oī proorsus cantico intus ut extans
hinc impleto **C**anticordū hmoi fuit ex
telleuissimz in illa bta que tenit
agnificat aia mar dñi **E**t exultant
spūs meus in deo salutaris meo **p**ie
ponimus hanc beatam in exemplar
bulcherinum et in testimoniu **p** die
dis certissimū ne dicit aliquis istanc
confuge de corde meo **N**e pretēa cogi
mur interim per equiuocationem
ut aliter in aliena seu vetera cantica
labi **S**ed in sola anagogia noui sermo

scilicet conatur et loquatur. **A**ffis igitur
 nobis o gra plena dignae te nob laudae
 et laudando disciplinam noua sed etiam
 et bevan aperire. **E**n inq auig m corde
 et rous amor singulariter arde
 bar srib m carne bvirginali mi
 rabi ha facbat et cor ardentabat ver
 bi illud bonu magnificat aia mea do
 minu. **C**hormie tibi videtur ex hoc sta
 tum cauto facta fuisse mirabilis illa nom
 inis in maria typanistria nra que nomi
 nis appellatur ab aplo diuisio aie et
 quam effice pt solus sermo dei bi
 nis et effice et penetrabilior oi gladi
 o anapiti perungens vsq ad diuisione
 amina et srib compagus et medulla
 m et disartor cogitahoni et intentio
 m cordis videatur. **I**n hac diuisione
 auter de srib et aia quid conformit
 ad inardum de verbo ad verbi tradi
 deit qui eluadato pro nobis est in gra
 de stupenduz miraculu nec attestatio
 ne nra sola satis aridibile pergamus
 mitaia confideae quo pacto srib ma
 me dictis est nedum canere sed adac
 tum saltas tripudiae et exultae belitt
 extra se saltas volebat parabolien illud
 mpropetu cana qd de pueris ludenti
 bus in foro xpns bndictus fructus bey
 nis sui sumpit contra pfidiam veteru

indecorū **U**erū inquit uobis nec salu
tis mala carmit in spū et saltant in
mirum carmen illud eāt nuptiale qd
ephitamiū dicimus **H**ec quārū nupti
arūm vtz plurimarū **N**ubebat i alio
virginalis blari palatio hūanitas con
deitate hūanitas cū uerbo hūis con
deo **N**ubebat etiā quam iohannes di
dit tanq̄ sponsam nouam de celo de
cendētam a deo paratam nouo uirg
suo xpo **N**ubebat deiformis marie
deo suo dño et agno qui eāt tanq̄
sub gradens de thalamo suo uerū
iusticie ponens tabernaculū suū in
corde marie que erat uuluer amica
sole desponsata vni uirō uirgo casta
ihū xpo **S**urgamus exoz in hoc spū
tante et exultante spūales carlos
dis in lumine fidei **C**onsideremus hū
dei forme spū tanq̄ diuini a carne
effulgeat apud nos tanq̄ uis angē
lus dei sine carne et sanguine **N**ihilom
nūs aspiciamus ipm̄ pro tempore
hunc de passum diuina simul et hū
llam uenta st̄ non confusa tū in ipso
omnia spes metus meror gaudia
non quide est corpus solū iuxta post
smam hūc metuit anxiunt gaudet
q̄ dolent q̄ nec curas despicunt de
se tenebris et carit̄ celo **H**ec electione

aratione libera voluntatis **N**olo huic
 dat aliquis spm male non habuisse mo
 dum cognitionis aliorum viatorum in quibus
 omnibus cognitio procedit a sensu sed
 hic ad apta spm sunt libe utebatur su
 is affectionibus ad se organo corporeo
 de quo paulo post infra dicimus habe
 bat in se affectiones varias proportionabi
 les passionibus illis quibus anima sensu cor
 poris blandis afficitur non sine motu ar
 bebant aut corporibus aut bonas hu oas ha
 bere moderatas et ordinatas sub mo
 derate deo in armoniam pulcherrima
 suavitatis qua inhabitatrix dei sapientia
 selectabatur audire **S**i cognosceret
 et stultorum disciplina grauis si inuenit
 et ex fide mulierem hanc fortem ex
 clamasset pfecto hic hic **O** diuina mes
 sapientis qualem in homine poni debere
 ostendimus a qua mentis non gaudia s
 mala gaudia non timorem sed banni
 morem et ita de spe et dolore remo
 uendas predicamus alioquin quid a sapi
 de quid alia quam in sensibili re dif
 ferret condicio sapientis **T**ales p
 terea posuerunt tam platonia q peri
 patetica celestes intelligentias quales nos
 christiani angelos nominamus q impari
 seruitate **A**udiamus hu in eorum positioe

qualem ad nos consonantiam ul' tenentem
veritatis abijcunt in primis q' celum
sicut aiatum tanq' aliquod rationale q' p'
hinc materia celi et forma intellectuali
Concedimus hi' assistentes esse celis in
telligentias quales appellat ap' plus ad
mysticos sp'us Nam regula est h' c'is
theologie cu' p' h'ia corporalia per sp'us
alia ministrari Concedimus quos p' v'ce
bum dei per amorem communiz sp'us
talem et vitalem ale' oia que amorem
interpretata fuisse videbitur p' h'ia apud
boetium sp'us vel aiam celi et mundi
D Felix inquit gemitus homin' si v'os am'
nos amor quo celi regitur regat Et
alibi de aiatibus loquens deo Quas in
quit lege benigna ad te conusas redit
a faas ignis reverti Ignem quid aliud
intelligens nisi amorem ponebant
v'isus isti p' h'ia consone satis ad magni
dion q' in qualibet intelligentia p' h'ia
mam et unitam que deus est h'is q'
motus spiritualis inveniebat' v'isus q'
arcularis et uniformis cu' divina n'ca
tem ab ip'a in ip'am tanq' ab oriente
in oriente Alius velut obliquus de se
ad se in se tanq' ab occidente redeat
occidens non sine multa p' h'ia
quadam irregularitate recta Tertius
maginabatur motus rectus seu dia

metralis restiva a se et contra **L**anta
 ut ista apud boetium phia dicens **S** qui
 perpetua et videatur ibi **A**ntico dicit
 aliquis aut et unde talis tam 3 reno
 la digestio **R**esonanter et deore por
 can modum respiciamus mariana
 nam pro stapi hic sublimē habuisse
 ad contemplationem otariam celest
 hūm et in farnorum **E**t hinc affectu
 hōnes hantisse multiformes quaq
 berum sursum deorsum ante et
 retro deorsum sinistrorsum in
 hōsum demz **T**ales vō affectiones
 nonne quedam voces erant cantice
 di sui animis natura inquirimus et
 practiam eius sub arte trad quada
 trade satagimus **C**ur autem pl
 exemplo spūalis vocis male diatri
 asp angeli q ade pro stapi innoten
 ne q alterius scōrum q demum **I**
 tūm xpi placuit hoc face quisquis
 hoc legavit ampiat pauas **S**pū
 marie diatrias quūcūq diuise to
 pōvatus ab aia et marie fuit pas
 sionis et gaudij nūc meronib et odij
 nūc spūis nūc metus nectio per oia
 pie compassiois utpote que regina mi
 sericordie huc dat **L**antrordū igitur habe
 mus in ea per eam behut i exempla

deusissimo deusissimo deusissimo **S**ed angelos
nos sed sanctos spiritus glorificatos sed ad
in statu finibus in hinc nullus ad
passibiles dicit christus preterea non nisi
dispensatorie dolorem timorem mis
rationem suscipit **R**eliqui demum
res boni a benigni discordantia facti
duntur **S**piritus vero male in nulla
sonantia criminali vel perniciosa
coactiones ex conditionis nature mor
talis proportionabiles passionibus carnis
Potuerat hec consideratio sufficere
practica caritati noni spiritus ante
cedenda et ponenda **S**ed
antea sumamus ad premissa quod
sibi conformet nec nos impediat
spiritum male nudum et solum et
raturum ab anima et carne pro
inspicendum dum anima vincit in carne
mortali **I**nter eadem consideratione
turbata formemus imo formemus
organum omni prestantissimi
et in quod spiritus male caritatis
non inuoluitur clausum tenet sed
ad exteriora deducit nec est opus
quiescendo longe congrui **C**on
tinetur quod corpus eius organum
physicum quod omni tantum peccatum fuit

In prozibus elongatum ab omni fomita ve
 bellis dissonantie q̄ nec etiam minima
 ponit operationū notula sibi distor
 esse. **E**longatum plane dixerim organū
 hic ad omnem armoniam formabilem
 tunc dispositum. **C**eleste dixerimus il
 lud organū quous q̄ terrestris non
 natura sed gratia. **C**eleste prozibus ob
 quam stabilis mutabilitatis affigi
 con op mirabilem obedientie suo
 spu legem. **E**niq̄ distat in modis i mo
 tibus suis non plus fuerunt a vno de
 mabiles q̄ orbium celestium giratio
 nes. **P**ostremo vide erat in organo
 marie corporeo motum proportionatu
 mo mobili celesti. **M**otum velut ob
 liquū cuius planetarum non omnino
 distimilem motum prouide rectum
 ad exemplar elementorū grauiū et
 leuiū et hoc omnia cum summo
 ordine contentū numero et bonde
 mensurata fuisse credideris. **M**ax
 p̄si suo breuius quale fuerit can
 ticordum spūs marie in multis si
 mile spūs angelicis. **A**dmiratum ē
 de organo corporis sui temperatissi
 mo et temperatissimo in quo et
 per q̄ spūs iste et aīa marie pote
 rat impetare cantica spūsū propor
 tionata factē conuine no p̄nt experi

mur in organis distempatissimis corporum
torum qualia sepiissime iurit et plures
apud me proficiens non se posse boni
quod volebat sed tyrannicari sub lege
que est contra volebat enim non boni
re sed posse inquit non inuenio quod boni
h subiecta est omni creatura non ista in
empta quam implevit totam caritatem et
humilitas ut loam in ea non habet vani
tas et cupiditas **C**anticorum
ribus innumereis musicalibus resonant
dum in corde suo conferebat omnem scientiam
evangelicam veritatem dum preta carum
bat canticum novum quod nullus alter
sens cantare poterat aut poterit **I**taque
si tot in cordibus nostris spiritalibus cogi
tationes et affectiones possumus elici
do formae quos corpora corrupta quod
sua iniquitates supergrasse capiunt
gravant obtundunt obnubilant
gunt **C**oncederet enim et solers an
nus quid in illa scientiam sancti spiritus
scientie sanctus et multiplex operaba
tur quo sapientie spiritus inibi plena sicut et
gratia benedictione celesti fuit quod ab
omnibus aliis etiam non sapientibus sed in
tonantia quadam affluantibus
sapientia suis cum personis esse cantantibus
ut quod est in pulchre dilectionis et in
mors et agnitionis et scilicet spiritus in

gra omnis pie et veritatis ois spes vitet
 virtutis qua qui audit non confundetur
 qd vox sua dilas a dilco predicatur **C**ea
 cordum marie possunt ad pauca vo
 cas reducere pncipales sub quibz et ad
 quas omnes affectiones seu passionis
 phia theologiaz reducant que st amor
 et gaudium timor odium seu dolor et
 quanta qd complexa fit compassio **C**bi
 et quisquis fuerit scriba doctus in reg
 no relorum proferre de thesauro suo
 noua ver et verba de thesauro scz the
 ologorum et phoru qua super ra st opus
 illa quedam scripta nullus aut purus
 homo quantum scriba doctus tale aliqd
 sapientius efficit cognouit qd amica per
 amorem dilecti filij sui cui blandiens di
 at illud de caritas **D**ia poma noua et
 beata dilecti mi seruaui tibi **E**ne vere
 beata qz ai virginali sponso suo loquens
 audiynt verbum dei corporeis auribus
 et humanis custodit obsequiis **C**lan
 tium marie fit velut sub arte quada
 exemplo sensibibi velut ad gamma vni
 componi **C**antatu est a phis experienci
 am sequentibus qd ars que est vca ro
 agibile **C**ert plurimu ipsi nature sic
 ingenis **C**on dispositi a natura profi
 at ad eruditionem et ad illuminatione
 ampliore **C**mplius vero si ars imita

triv natae solet a generalioribus mixta
solet ad certum pervenire ordinem qd
multa componit solet per exemplum
sensibilem ad intelligibilia vian de
re aut non temptabim? hoc in multi
ta facit spūali qd sūm terminus in car
nali ff cuius intellectus sagiori tradit
nobis industria porū vniū figura
qd per se voces aut notulas figura
tum velut oculis inspicendum magis
stratur. **C**anticordium id est spūali
le cantium non id prohibebit gram
sūm habe posse qz iuxta proprietatem
descriptione cantuordi positam scilicet ille non
qui accipit videbitur forte parū attendit
bus hoc fieri tam visibile qd impossibile
quoadmodū de coloribus tēo de sonis scilicet
do naturalit' disciplina nequit tradit au
aperiamus aures cordis ut qui habet au
res audiendi audiat Et in primis audia
tur phūs a quo supra videbitur in similitu
dine inquit ff eam que in aīo st' fassio
ni notz. **E**t loquitur ad musicam consi
nanter notari verbo utens. **A**udiat
p'tea alter loquendi qd positus ab emula
simpsonis. **N**unc inquit aperit vniū ne
us cor sūm in **A**udiatul' simul. **E**rgo
dicens qd per sensibilia cognita dicitur
animus ad incognita. **A**c per hoc scit cog
nita dilige' discat et incognita amare

collidamus ista parit et scintilla veritatis e
 rumpet tunc scintilla ista nimirum q passio
 nes cordis spualis licet invisibiles licet in
 sensibiles exterioris aperiri sicut et cor
 dabiliter pnt **E**rit siquidem agnosc
 tibus sed non omnino similiter ad cor qd
 afficitur et experimentatuz monetur et
 tangitur hoc eni fieri non querimus sed
 plane ut cor audientis ad aliquid in
 se formandum vel eligendum simile co
 nitetur. **N**one sic omni die mater audi
 ens filiu sic dicentem **O** doleo **O** timeo
 formatur in spu suo ul' doloris ul' time
 ris vel compassions affectum et qua
 rit hoc arte qua be ratione n' q ape
 ruit sibi filius cor suu et latentes intus
 alie rationes suspicant plures
 an artem de musica spual non ee
 pntiam non ubilem non impossibile
 non irratione sed benedictione et grati
 sima receptione gratissimam dignissi
 ma **E**t si non istam forsam que subscri
 bitur alia in quam subtilior et solertior
 tradere posset indagare **C**anticordium
 nonu seu musicam potest habere gamma
 brans in notulis seu figuris ul' lit
 teris q sit gamma manuale **C**onferamus
 musicam sensualem v' oris cu musica
 cordis et vocis dnuis cu vocibus alteri

Habet hoc musica omnis q̄ p̄t secundū frasiū
secundū thesim secundū proportionalē in se
continuatiōem n̄ aliis variis vocib̄ suis
patet potissimū ubi dissonant et cantant
thoro plurimi simul Est autē in vocibus
ris n̄ aliis melodiis ipsa frasiū elevati
o n̄ depressio penes acutū et gravem
attentum Thesis tenditur in producti
ne aut brevitate notularum sillaba
rum et vocū Combinatio proportionalis
dicitur multorum adiutem cantantū et
ghracantantū consonantia Ecce autē des
cit hoc tertia a condico in musica No
saltem hic in via et pro arte danda No
enī satis est factibile ut conuertant ipsa
duo sub proportionali conditione combinati
one latentium affectionū sicut in au
tis et visis dāna in manuale multi
plicationem suam potissime habet ne
cessariam in hac causa Ceterū que
ad frasiū et thesim dicim̄ vbi que re
periuntur in affectionibus sicut enim
qualitates in quibus phia p̄ant exten
sionem et contradictionem que ē thesis
Intentionem quoq̄ et remissionem q̄
est frasiū Concluditur hoc ex motu dēni
rum pulsabilū cordis materialis per
medicos s̄ in affectionibus spūs vbi
tenent eas in se cesset hoc condico n̄
animalis quavis sit in ip̄is thesis et frasiū

et in qualitatibus non vitalibus de quibus no-
 nimis apparat sit extensio sit et intensio
 secundum tres altitudinis dimensiones lati-
 tudinis et profunditatis. **C**anticordi vo-
 caboleraunt in Mala put et in nobis
 multis modis agnoscitur. **C**ognoscitur ista vox
 primo introitus in corde sonante quod si in cor-
 done dubitaueris **I**saiah te doceat ubi legi-
 tur **C**or meum ad moab sonabit sicut tu ut
 non auertatur a se et quodammodo raptus
 fiat. **S**it igitur sermo noster hic de illis de quibus
 loquitur deus qui conuertitur ad cor
 nonne queso sit cor se amare se gaudere
 se dolere se compati et ita de reliquis. **S**it
 sciam sed per opinionem non per solam
 quam in altam huiusmodi fab non habet
 nisi forsitan in citatione quadam et com-
 monitione per notas verborum vel signi-
 ficatum. **C**ognoscitur rursus huiusmodi vox
 non est dubium a deo et ab omnibus
 quibus ipse voluerit revelare et hoc vel
 in verbo vel in proprio genere vel in se natu-
 rali quodam lumine queadmodum ardi-
 tibus fieri sepius in beatis tam multo-
 loquentibus quam nostra desideria non audi-
 rent. **C**ognoscitur amplius hoc vox per
 quasdam opinionem seu dicturas quas
 per auctoritatem dicentis de se nobis l-
 parientibus vel inuenientibus quas per simi-
 lab in nobis affectiones gemitas ab ob-

iectis vtriusq; similibus putatis dñi motu
uentis duo respiciunt vniuersam foris pulchri-
tatem si libidinosam sit in corde aut et
fab est argumentari q non sit aut et
sit in altero non aliter de duobus vtrius-
q; et per oppositum bñ pñbim supponit
Insanens in vna passione de omnibus que
terris ita putat hinc sapiens intelligit que
st proximi tui ex te ipso **P**ostremo pñs
animus ex his passionibus quas circa
vicia sentit aliqui quas in sã cura pñm
quodidiana colligit experientia valet con-
cludere valas esse voces illas quas dei vo-
ribus audit attribui ut est illud **E**ius vo-
na multitudo dulcedinis tue dñe quam
abcondisti timentibus te **E**t illud **N**icum dñi
aus q respicit in mandatis dñi altissim
Et illud **V**enite ad me omnes
sequitur **E**t inuenietis requiem animabus
vris **I**ugum enim meum suave est et onus
meum leue **D**icta deniq; doctorum ad
magicos excessus exaltatorum quibus in-
credere desipere est et quos imitari ma-
le stulticia et insipientia cordis si et dicit
pater celestis traxit ad xpm **N**am ista est
spia musica et scã xpianorum **C**antus
cordu marie fuit secundum oem **C**antus
musicæ suauissime doctissime modulati-
one hanc si spūs scūs replens aplos docuit
eos omnia veritatem si eorum corda afflu-
ta scō spū voces diuersas intonant fante

da magna hanc firmus maia secundum danieli
 a nullo vincitur illustrum si amplius secundum dig
 nationem hanc divinitatis est et ois inferiorum
 perfectio sit eminentius in superioribus cum
 maria fuerit per gratiam sublimata nedum
 mulieres et homines sed super ois angelorum
 choros quis ab ea misericordiam in sumo notitia
 negaverit **N**olumus idcirco suade de votis qui
 bus loquuntur ut se tradant musicalibus arti
 bus secum cognoscendis **C**uriositas enim culpa
 bilis hec est in multis sed si obtineat cogni
 tio ut ex studio inmeritis ul' aliunde facit
 sine detrimento exercit sanctioris non abijciant
 domi dei sed ex opibus gentium et egyptiorum
 diti seruiant ex illis deo et ad laudem sua
 ora gloriantur convertant **C**anticorum ma
 ria fuit aptata secundum ois tempus nunc sal
 taie nunc plange sicut in epithalamio sa
 lomonis plange sicut in throno semie **S**epa
 ratis enim fuit maria spūs sub omni con
 baione carnalis amoris que canticorum ver
 ba sonant **E**t hoc in laqueum pedibus in
 spierant in fontem et in bismam in car
 ne et sanguine cum fantasias secum ori et
 fiant si in blandimentis carnalium nup
 tiarum de se dedit hīs canticis **U**tque si
 aut apud deum non est masculus aut
 femina sic nec in canticis istis et epigita
 lantur spiritali nuptiali **E**t in nichil aliud
 videtur sonare q' dilectum et dilectam
 sponsam et sponsam amicum et amica

complexus et oscula que qualiter inueniri
absq[ue] serm[one] disartione miru[m] valde sed
verum nec ab a[n]geli comprehensibile quod
non scit que dei et marie bea[t]e spu[ritu]s
her[edit]aria **C**orro de luctu testimoniu[m] habet
m[ag]is sancti sem[per] **T**uam inquit ip[s]ius
ma[tr]e pertransibit i[n] gladiis **E**t hoc am[er]it
cu[m] multis temporibus maria t[er]re[m]m
do cu[m] fletu **I**hu sicut gaudebat cu[m] gaud
te p[re]cipue in hoc insonuit tempore post
omn[em] b[e]n[e]dicti filij **I**n d[omi]n[u]m cu[m] clamore
et lacrimis orans exauditus est pro sua
uerentia **N**ihilominus fuit eo t[em]p[or]e
filio q[ui] in matre cum cantico profundissime
lamentationis canticum altissime exulta
tionis **V**eru[m] her[edit]aria et alia que sepe in
loquente de maria transgressionem affectu
et suspensam tenent expectationem locu
ri qui gaudium nouu[m] canticordi noui h[ab]e
dum fora retinet ex nostra p[ro]missione
vero pausemus iterum ne continuand[um] e
at in cantandominis accepta **S**edeam[us] in
b[er]az maria ad pedes **I**hu nunc in d[omi]n[u]m
nunc in cruce loquentis nunc exultans
spu[ritu]s nunc plorantis sub umbra illius
umbra illius que desiderabam loquunt[ur]
cu[m] sancta a[n]i[m]a maria sedi **E**t fructus
fructus honoris et honestatis cu[m] folijs
bonu[m] suauissimis gusturi meo **E**nter
ne stali de quali p[ro]b[abil]iter annuat **E**xultans

dei in gutture eorum **T**uas exultationes ap-
 pellamus nunc nro caritatem suam quo post
 theoriam **F**ratrum donat conabimur ut
 pateat et legatur in digitis ac in manu
 deferebatur cooperante verbo dei qd se michi
 nans olim digito scribebat in terra quo p
 dom legis notas scripsit in tabulis

Thomus tertius

Anima caritatis quisq; desideat
 ul' audie' ul' cognosca' debet esse
 veterem ho'em et novam indu-
 ere quatinus in xpo pner ymo
 et nihil fiat **T**alis erat namq; maria
 nos petrus vult ee in fontes sed
 rationabiles sine dolo recolens dictum a
 xpo **A**men dico vobis n' quersi fueritis
 et efficiam' sicut parvuli non intrabi-
 tis in regnum celoru **I**risus est a se
 neca sener elementarius **P**utrescat i-
 gihur qui ad elementa nultize spual'
 admittendus est et meminet qui os
 addiscentem crede' ut sit be' discipu-
 lus **T**alis erat iohannis senectus
 ut aquile renouata cu' nichil aliud pe-
 ne loqueretur q' amoris nomi' dorem'
 nonam filioi diligite alterutru' sem-
 per ingeminans **Q**uid miru' si di-
 lectus de dilecto si iustos dilectissime
 et amice per amorem xpi quo ne-
 mo maiore habuit caritatem fecit de

uige verbum **T**alis rursus **A**rsenius dicitur
post senatoriam et aulicam dignitatem post
multas in sedis hanc dicitur consulisset patrem
hennicolam sine hinc suis mirantibus quod
tantus vir hinc grecis et latinis eruditus
cum ideota sermone prolixisset suscipiens
dicit **I**n veritate dico vobis quod nescitis
ad alphabeticum huius hinc attulit aliquid
erat enim sermo hinc non de scia quam
didicerat solam sed de caritate que exspectat
quam io nesciebat quia in hinc hinc
affectum cordis **C**rediderat hinc hinc
re discipuli pueri tot experientis hinc
horum affectum et sentimentum
dicit qui fecerat operationem in aquis
multis humilitatem fluctuantium
lationum in mari cordis ubi viderat
ra dicit et mirabilia eius in profundo
tendens nunc in celos nunc descendens
abissos **C**rede mihi qui tale nauigavit
re enarravit pericula et mirabilia
ius non illi qui se totos in ipso nauigavit
gos mergunt nec unquam emergunt
nec non conantur nec conati prostrantur
sorbentur obediant iterum se nec ille
lononibus solum verbo de caritate et
mibus specialibus hinc ea in corde hinc
et cetera gulturi hinc quatinus videlicet
illa saperet et terneret gradiendo hinc
do sedendos **C**amma nouum non io

seruat homo nouus in xpo si senserit sa gra
 dinstatū factū in ipō Non eget affirmo tali
 moniti quisq̄ dare grandis factus est in xpo
 cui exemplo mare quo maior eo humilior
 qui humilior xpo firmior similior et imi
 tationem est et elati st̄ oculi ambulantes
 in magnis et mirabilibus s̄ s̄ **Id**eo nec
 lactat iam dignantur vba doctrine pie **Qui**
 diu moneant sicut ablactati super matre
 sua corde carido sicut lacta **P**oterit ap
 tas aspectu pmo regia simplicitas rudi
 tas breuitas gamma nri **C**ausabuntur ipm
 bns ac mistis habende s̄ iudicibus fuerit
 institi ut quid ḡ afferuntur nota hec q̄
 bns acribus inquirunt nris que nec pa
 reo nri dignati st̄ attorge **N**ur t̄ans e
 ois cadit **E**hato qui s̄ senes qui super
 il monent simplices animos saentes s̄m
 facti spirac̄ vbi vult qm̄ vult et quo vult
 Alioquin non diceretur apud danielam
 pertransibunt pluuim et multiplex erit
 sc̄ntia prohibentur s̄mo que offerunt
 sed non in foro rerum venditū damoso
 non in tans sedis libidinu prostibulis
 non in agro bonu cū fratre senioa qui
 deforis simpliciā et chorū domi nō
 nouerat **N**on deniq̄ peruerso corde qd̄

est abhominabile dissimile nec tuemur et bonum
nec ullam suam retinebit. Additur et illud
Actuum in vitro qui tantum carum cordi
passimo procul tale procul. **C**ana enim
cum non melius formae possimus quod ad ex-
emplar domini nostri Iesu crucifixi ut dicitur
et in christo. **E**rgo de perdien galli hoc
ne est signaculum quod maria posuit super
in meditationibus et super brachium in orationibus
rationibus. **E**t sic gloriatur in carnis
fasciculus mirra dilectus meus inter
ra mea commorabitur. Fasciculus
humilis et paucus quale grinus est
in me recedant verba de ore domini
illa enim cor exultabat in domino verbum
mater noua quia deus sciamus dominus est et
si preparantur cogitationes. Nolite
tripliciter loqui sublimia gloriantes nisi
sancti in domino. **C**onchi absit gloria
paulus renouatus de saulo veterem
in cruce domini nostri Iesu christi per quam
mundus crucifixus est et ego mundo
in iterum haec verba sunt. Non enim
in me facit aliquid inter vos nisi
fixum christum et hunc crucifixum qui et
tinabat omnibus de cetero in meo
lestus sit. Ego enim signata Iesu in
meo. **F**uit quos complens petrus christo
passo in carne et vos eadem cogitatione
armamini. Nam crux ligni salutis est quod

ad suam dignitate renouavit oia **Sic** polli
 citus fuerat xp̄us dicens iudeis **Ego** et si
 exaltatus fuero a terra omnia traham ad me
 ipm̄ **Et** quia tu benignissima et **Innocentis**
 sine ih̄u perpendisti ubi fuit extensum
 huius corporis organum instar temporarij v
 bi ministrasti verba salutis nre ubi quicq̄ pla
 tis capitalibus quasi totidem notulis vel
 maneribus te insignivisti et **sp̄m** sanguinis
 nimo rubrasti ubi tu p̄sona probata
 salutis quicq̄ porticus vulneru habens
 dedisti haurire aquas de fontibus salua
 toris in gaudio precipue tibi p̄nti teq̄ bi
 denti tibi continentis o b̄ta b̄taum tu digiti
 lob illic explodebas quos semper ad bel
 lum sp̄us doceat **Benedictus** deus **Qui**
 mirra stillabant p̄batissima qui affrebe
 runt fuscum pro tunica viri sui et fi
 tu **Albu** quem abaneat quem contractava
 pat ang lacrimas sicauerat et nunc desai
 bebant tibi tu sensibus alius quicq̄ bo
 tes menarrabiles canticordi qualas inq̄
 r̄nus **Carina** missionum fas nobis e
 ad quicq̄ notulas seu voces ul' littera
 las p̄iuncta ul' caractes figurat **Sic** licet
 homo n̄ vetus crebro nobis aduersus
 nihilominus loquebatur de ipso missi
 cus sermo **ph̄et̄** **En** beo vnamimis
 ore meus et notus meus **Qui** simul me
 cu dultes capiebas cibos in domo dm̄ a

bulabimus cū consensu. Tūc ratiōis dicitur
dū per demones ingestum cōmūsis ad
illos impetratur venire morte sicut illos
hoc autē tante latitudinis nūstis hoc
nū trahimus ad rem pūtam q̄ bētie
homo dux est nū quia necesse sū p̄ hū
quēnq̄ intelligentem fantasmatū sū
culat et a sensibus cognihonem non
Consentaneū est igitur ut gāma veteris et
hominis consonet ad gāma veteris et
si non sit in omnibus p̄orsus idem
hoc autē gāma qd̄ manūale p̄neis in
statuitur sex bonis diffinitur licet se
cundū fratim et thesim multitudine
p̄ctis qua sunt ut re nū fa sol la
namus p̄onde secundū p̄iam dī
cipinam q̄ omnes veteris hōis veteris
sen notule passionū reducuntur ad
quatuor notulas **secundū** a poeta nū
sonat apud boetium p̄ia **Tu** quō
si vis lumine clavo rē **Denis** cōp̄
titur illas etiā mater nū cūm cōp̄
in prosa cōfusa sunt hic oīa sp̄es
metus metus gaudium **Et** quatuor
voces expressas quas enumerando dī
dit etiā quintam aliam intelligi dū
confusas esse notat quasi vis una sit
ex omnibus aut multis cōposita re
sultans sicut ex quatuor elementis
simplicibus mixta sunt hanc certē

passionē nominant a con qd est simul et
 passio hanc aliter possumus nominare
 et misericordiam seu misericordiam in hanc matrem
 et regiam per orbem terrarum confusa
 hic etiam **O**mnia **G**emma a misericordiam
 potest elegia **D**ivina cantatrix amoru
 et amoru sub duplici metro completi
 sit amor gaudens spes compassio iola
Comet vix dolens odit et ista notes
Benedictus deus factus pro nobis v
 bum abbreviatum qd nobis hoc bene
 verbum p multam transpositionē sub
 dignatus est qd emulatur signum
 hanc cor fixum quos tenent in ipso
Iam xpm representat quod simul ad pua
 rila gamma veteris hominis se conformat
 ad proinde pluribus disciplinis in theologia
 magogis resonant est anammodum per qd
 ad extrinsecum quodlibet canticum sit psal
 mus sit hymnus sit in sono hinc sit in cy
 thara sit in psalterio sit in tympano et
 choris sit in cordis et organo denique quo
 libet omnibus spiritus laudet dnm poterit an
 notari **C**ape dicit aliquis minui
 grandis est hec pmissio grandis plane
 sed in simpli corde recepta fidelis est
 et vera spiritus illo qui dixit Dilata os hui
 et implebo illud **E**qualiter impleat psal
 mistam qui dicebat ex sententia **I**mmisit
 in os meum canticum novum carmine deo

nostro **C**onvertamur oculos ad carnem
signum quod exaltavit deus in nationibus
hunc tenuit eneus serpens exaltatus in
deserto **E**re istuc est longitudo latitudo
limitas et profundum **E**re quatuor
unitates in istam et in sublimi
rationaliter collocamus primam
gaudium et amorem significat qui
liber ad celos ubi nichil quod non est
dum exterritur **G**loriosa inquit
dicta sunt de te civitas dei **G**loria
tunc omni habitatio est in te **G**loria
resonantium ab a vocali prima
ul' amore nrm gamma tanquam a
sumit initium **C**eterum collocamus
extrema profunditate dorsum b
lem que designat dolorem et odium
profundum inferni quid aliud sonat
dolores et flatus et stridor dentium
quoque pertinet dei scorum scorum
omni hominis subinde in tono
dico dextro e vocali que deputatur
speci significande seu desiderio Nam
illuc speravit beatus latro et paradisi
audiuit **H**odie mecum es in paradiso
Dabunt transseuntes ad locum
chium sinistram configurat o
que timorem in sumat **E**iusdem
bilis quod vox a sinistris sonatur
dite maledicti in igne eternum **H**ic habet

mus quatuor orbis extrema que s^o orens a omi
 dens b septentio e meridies o temp^o in vulgari
 rola fortune fiat hec resolutio Regno a regna
 bo a regnam o su sine regno b dupli^o in a
 na que ita tempus natiuitatis xpi h^ois lati
 nis addita est aphissime vocales quicq^z situa
 mus temp^o in quodam zodiaco sit **C** Atue
 ro respiciant^z in actorem et q^usumatorem
 salubris n^oz **I**hu x^pium in medio quid ali
 ud queso videbim⁹ q^u alteram quasi mixta
 ex omnibus compassione quam **I** vocalis no
 tat a qua nomen **I**hu incipit hinc est n^oz
 redemptio amor et desideriu hinc deus me
 us ait psalmista et mea mea hinc appella
 bat **I**gnatius amorem sui crucifixum hinc
 andreas moriturus videbat in spu atq^z de
 arnas supplicio gestabat vidit hinc francis
 cus quasi seraph alatum q^u quicq^z stigma
 tibus sui signis conscriptus est ab eo sensi
 bil libro **I**hu hinc missicant^z passima
 mater n^oz none potest ut verbis in
 saia posit^z **I**hu meus ad moab quasi
 othara sonabit **I**hu interpretatur ex pa
 tre qui a patre et filia genitus est hinc li
 tet prauis et ex dampnato quib^u hinc
 rit michi prosit h^o ut per methapora
 signifi^z **I**hu qui ex patre deo ut filius
 eius et maria conceptus est non viri se
 mine sed misto spiramine **I**hu den
 ter n^oz b^oificatus a muliere deturba **I**hu
 sicut othara nervis totis extant^z et sicut

aptata sonant ad te bndictu fructu ventris sui
cui corde hic et indissonant? har oia spes me
tus meror gaudiu Non dubiu quin pater
passio que ab vltro aggressa est sciam
star moysi et bezeleel fabricantiu fedels
tham scannus gamma nrm scandiu ex m
vidimus in monte qua montu ex lapide
ciso sine manibus tradidit daniel ex
te et impleuisse terram et hic est dms
Ihu xpus lapis quem reprobauerunt edi
cantes factus est in caput anguli lapis quo
digiti dauid goliath prostrauerunt
tenus dauid ad gamma manuu
ale nrm et attendamus q sex notabile
nantur per quiq vocales si consonantes
traxerit que si ordinantur ut sonantes
a lra s q m fa et la liquefat aut frequent
fa m m pax b molle et est ordo talis b
i a o a s et l a la Deniq quatum ex veterib
fab est conijctio tantus est sensuualis traditio
per has quiq vocales vno et quidam dnt
tus quem contrapunctum diamus neumaticu
deniq sic insinuabantur que st consonante
tonorum finales hic ordinantur primu dicit
in metrum de iohanne baptista qui dicit
vt queant laris resonare mira famul
ne labia **E**rubescent hic nri sapientes
et pendent in oculis suis quorum videt
oculus n sublime vult inspicere quando ipi
sumi apozta carmina sua digesserunt per
tras alphabeti non sine mysterio ut hem

Sacramentum salomon de muliere forti in miste
 no sacra legis aut virginis gloriose ut psalmus
 pater bñ immaculati per octonabia deaur
 tatis et alter iste psalmus Ad te dñe le am
 nam meam et nūd vltra. Videbis simile in
 crastino hño. **S**olis orbis cardine et hōs
 hōs hōs impie. **C**olunt ptea dñs m
 pteus xpūs magni aliquod in seminario
 ita rium designat qñ vehementer exagge
 rans dixit Amen dico vobis nec vnum io
 ta etz itota neutri gñs sicut de gamma
 ponim qd apud grecos est hā quita q
 pud nos ē nec vnum apex transibit a le
 ge donec oia fiant. Porro non minoris
 est ponderis q se ihesus alpha et o dig
 nis abbas. **J**oachim ut ex seminario v litte
 ris alphabeta intellm colligeret pterito
 rum futurorum temporum. **C**onsonant
 her oia ne pteritus irredatū gamma
 nostri in eius ordinatione sequi vident
 non voluntariam hūno sed naturalem
 que metri nescit impositionem dicens
 a e i o b b i sub typo psalterij sonus incho
 at a i u r s u m corda et prodit velut in
 decorsum quod seminet vniuersis qui
 solent aspirationem notauerit quam
 admodum priores gramatica prosus o
 culati et cordati viri sapuerunt. Est aut
 gaudium ul' amor sicut a in quadam
 latitudine cordis demde sunt e spes cō

tractior est de hinc melior est sicut **Q**uod compassio
o p[er]traea significans metum et v[er] dolorem
odiu[m] ad labia usq[ue] perveniant ac pervide
gravitatem ipsius sicut p[er]mis sublimitatem
damus ul' avaritiam p[er]missus captatione
lias sume ul' ex quatuor elementis et co
rum qualitatibus p[er]mis ul' ex diffinitione
celestium planetarum vel ex combinatione
sive configuratione complexionis humorum
humoribus ip[s]um corpus per nervos et or
tenuitas agitantes sed ad p[er]nis sufficienter
captationes p[er]mis si descriptionem ad
derimus manualem sed gamma p[er]mis
de re clarissima p[ro]ph[et]issima dicit nos est
supra digitos posuimus **C**ernimus in quibus
in quibus digitos esse sicut monstra quibus
habuerunt diuidentur aliqui h[ab]ent cont[ra]
duos de deo dicit **I**saias q[uod] appendit h[ab]ent
digitis molem terre de xpo quoq[ue] q[uod] m[an]u
digitum in auriculam surdi et auditur h[ab]ent
terza dicit **Th**ome Infer digitum h[ab]ent
latus ostendit ut certus fiet per digitum
Regimus quoq[ue] digitos apud danielam
bentis in pariete **M**ane t[er]tel phares
scribens quoq[ue] sapiens stultum dicit q[uod]
gito loquebatur non culpans q[uod] digito lo
tur sed q[uod] discite p[er]uerses loquuntur illi
ses secundu[m] ysaiam q[uod] non p[ro]dest non
nauter ad extremu[m] h[ab]ent quinq[ue] digiti h[ab]ent
index medius medicus auricularis **E**t
hoc oia n[on] p[ro] collatione r[ati]onabili voca[n]t

que componunt gamma nram quatinus in digitis
 possit tam oculis se prode q̄ auribus loq̄
 exemplo monachorum n̄tibus loquen
 tum ut aliorum in gamma tantanijum
 pollat tanq̄ tollentior et dignior habet
 a gaudium **Indar** monstrans non iam
 habita sed proxima et certa habet e sp̄z
 collocatur in medio longiori brevis **Il**
 miseratione p̄ductus **Nomine** preterea h
 mor o medius est qui p̄m̄ expellit de
 mit dolor b datur amical qz sola dex
 aho dat intellectum auditui et aures
 quas culpa claudit aperit **hee** s̄ qui
 q lampades n̄stare lucentes in mani
 bus virginum prudentiu ad illumina
 hozen sensum quinqz suorum **Gamma**
 nram non idcirco iudicandum si vacuum
 qz non prestat sua cognitione q̄festum ca
 teorun certitudinum facultatem **Nota**
 tur hec consideratio p̄t illos qui fortassis
 auditi primo suspicabuntur hoc fieri de
 de si dicenda sit ars talis efficax aut b
 tibus quos arguit ille qualibet artes ip
 sa in p̄mis gramatica quam non p̄ta
 totam cognoscim̄ si sunt tamensim̄ me
 moriter alphabeticum **hic** de musicali o
 gamma manuali **sic** de preceptis rhetori
 as quali dixit rhetor preceptibus absq̄
 d̄si et artho et binagitate ingenij ne
 quaq̄ suffic̄ p̄desse h̄i ad certorem fide

horum notiam quam sine alphabeto
ne gamma manuali sine rethorica aut
multi loquuntur cantent perorient ap
me hic in pposito recipiatur gamma
uum sine quo tot litterali tot illitter
conerunt in cordibus suis dno
uero qz promissum est considerabo
precedenti posse gamma uuu ad
cantica mistica illa etiam que per
strumenta se demonstrant
paris tractatum specialem de
dicemus ad pns quantum satis
p declaratione promissionis opma
muit. Concurrunt siquidem in mult
ta sensibili sine fiat cantu sine
sine flatu agens passum medium se
muis obm sicut in psalterio est ill
hidit tanq agens et ipm bas sine
strumentum psalterij est mediu
aer repercutus est ipse sonus que
est qualitas sensibilis ab auditu
e perceptibilis est obiectu littera
seu psalmus qui cantatur sine sensu
ius constat autem q gamma manu
le non agit per suam cognitionem
liquid istorum qz nec causat ipm
agit nec medium per quod agit nec
passum in quod agit nec sonum
effiat sed est huius quoddam
exterioris quod aspiciens ipse qui agit

Formatur in aëre suo ul' in corde spiritum seu mo-
 dum tantum. Unde est q' potest aliquis ha-
 bere talem formam seu spiritum in aëre q'
 nulli formabit tantum ul' quia non
 dicit ul' quia non potest propter in-
 mensum defectum ul' modum. **Arb** ista nich-
 ilis qm' dicitur animalis non dicitur multi-
 plex qm' dicitur numerum pondus et men-
 suram quibus est formandus sonus ut
 reddatur armonicus. **Dissonant** vtraz qui
 dicitur **Exercit** studium quantum par-
 tibus artium. **Quali** se exercitio proba-
 bile marginem omnipassis nutriendo pne-
 rum. **Ihm** potenter etiam commendando
 nitar angelorum cantum. **Gloria** in
 excelsis deo. **Et hoc** val' ad puer' relecta
 honorem naturalis dormituri ul' ad de-
 honorem simul et consolationem tem-
 poris p'grinationis sue. **Psallendo** m'ic
 magnificat m'ic **benedictus** ul' **inimic**
 dimittis ul' alia cantica spon' cu' psal-
 mis quos de filio suo nouerat **phaz**
 compositos audiente matre cu' religio-
 sa pietate sponso suo virginali. **Joseph**
 ubi et preueniebant angeli giunchi
 psallentibus in medio inueniarum
 compansarum. **Et ibi** puer **Ihesus**
 benedixit adolescentibus in mentis
 exercitiis. **Quas** hic loco postarū musas
 philas barbo sapie qd' est fons vite

non aqum voluentis pede productis in hoc
naso monte sed emanans a throno dei in
tallo similis a montibus etnis quem forte
ambunt pro musis nouen ordines angelo-
rum qui non cessant vna voce laudare
bndicta gloriu sine vinentam in secula
palladem fabulosam sed sapiam dei
tam verum pergamus ad reliqua
Cama misham plus confert in compo-
sido seu cantio cordis spualibus qd manum
gama in cantio seu sibi ois ul' in seculum
h musicalis hoc est profecto notandum in
de misterium qd elicitur ex premissis in
assignatione distinctionis cantio cordis a ca-
tiro oris qui pmiu liberum e elicitur a
secundu conturrit in pmo voluntate
mimis pro agente simul et paxente
medie nil aliud est qd liberum belle
um pt igitur dum vult et qd vult
le in se iuxta exempli qd in se per a gama
gama nis nre concinendo per a gama
um per e spem nre per a gama
Aut si voluerit fiat in se o hinc ul' b
lor grans puto quisqz hoc sapienter
nat minz hyliter attendat qd in se
tuosum ee gama nre **C** Fructus sum
dixerimz ut nouella corda in xpo sum
aduenerit tempus amantiu iuxta poble
lam Ezechielis dum euaserunt in caelo
illam in qua sue sint libertatis pro libe

voluntatis ut ament et cantant. **S**icut paula
 tim componit cantica amatoria castissimi cor
 dis ut addiscant hominis iam compositis su
 os affectibus consonare que admodum nouerat
 illa aia. **M**ais frequentando dulcia im
 tina cantuorum que dicuntur diagma nel
 dragmata ubi fit amantium iunctura no
 n compressis nominibus. **H**is allocutio mibe
 ante dilecta et dilecto iudicente. **A**ltis vox ois
 vox iocunda vox decora quoniam laudi honoris
 pura est vox cordium. **S**amma iusticia
 potest ad consonantias musicales que vult
 garrire appellatur tertia quinta octava
 de feruire similitur et ad tonos seu nen
 mata. **P**ossit hoc intuihu primo videri con
 trarium predictis de distinctione cantuor
 di a cantu ois qui fit intro sub cantuor
 dum nec partitipat cu eo alieno nec p
 quibus ipse consonat per digressorem aut di
 apante aut diapason. **C**um nisi adu sari
 videtur illud philosophicum quod impossibi
 le est intellam simul plura intelligi. **S**im
 lites igitur nec tunc seu notitiae. **D**emq
 nondum apparet ars tradita de tonis af
 fectuum quemadmodum de vocalibus neimus
 inuenitur. **C**onfractis ista nec vstata. **S**
 dicitur legimus beatus ignatius vir totus
 ignis cordis et poliaripus in xpm vocis
 angelicas audisse sup montis vni qui p

missis antiphonis quibus inchoabant huiusmodi
admodum deducit ad certam suam celestium
dam. Si voluerit igitur aliquis tantum
eodem suo exemplo anime et apli et pluri
morum tunc non poterit sibi componere
nequamata iuxta veram psalmorum et affe-
ctuum qualitatem. Hoc autem horribilium
ma tunc ad signandum spiritum sancti tractum
est non satis inuenio nisi quod spiritus sanctus
tenet omnia et scientiam habet vocis quod
spirituum sunt in aplis. Significat autem
nequa oblationem vocis vel notula-
rum ordinatam. Porro sicut adole-
huli disciplinantur. Similiter ut notulas et
voces tantumque sicut nominae digite
iuncturibus inige sicut postmodum in
vno nunc alio modo cantando obviare
deinde hanc notulis applicant tandem
gnatur in eis ars cantandi sine motu
ratione cuiuslibet notule. Impedire
tunc enim si quod si perfecta est dicente patet
non deliberat. Non aliter quito fuerit
aliquis in meditando veritates salubres
habilius in canendis affectionibus ordinatis
his agilius tanto fit ceteris paribus pote-
rit in quolibet verbo respertus ad me-
ditationem reducere cum affectu. Sed quod no-
niam est hoc exercitatio poterit saltem in
nisi quisquam dum senserit euagationem
sue mentis extra hanc vel sensum eius

videtur prohius ad cor et dicitur valuit per inter
 lectionem et suspirium ul' gemitum d' pro
 spe a pro dolore ¶ pro misericordia a p
 ¶ dicitur hic vni pro bagis et profu
 gis in caribus esse qd' p'um balde ne
 obliuioni tradendum ingrate. Item quidam
 quilibet ¶ arrauerit in cogitationibus etia
 criminalibus si rediens hoc mo ad cor in
 gemitur it dicens penitet me. **R**edditur q
 nullo virtutis efficac et vincat suo caritate ne
 dum interiori sed vocali quibus ex boni su
 aut origine culpabile. Nichil em' prohibet
 diuerforu eundem arti extasorem natu
 rali fieri quic boni nunc malu' mora
 liter. Item ambrosius monet in h'no fla
 mescat igne caritas accendat ardor proxi
 mos qui si caritas assit. Non est ia' velut
 es sonans aut cymbalum hincens fas e'
 multiplicare gamma nistru' fas est mul
 tiplicare secundu' frasin hoc est ~~in~~ elena
 honem et depressionem sub dict' quinqz
 vocalibus et amplius q' multiplicatur
 gamma beatus sub ser' nobis seu doctus
 ¶ examp'li sunt in sp'itibus xpi et mai' q
 voras affectu' eleuauerunt vsqz ad cla
 moram altissimu' et ad humiliatone' mathi
 gibus dicit profa conuertuntur hic eleuatio et
 deficiunt. **H**ic omnia de p'f'io. Non e' igit'

notia multiplicatio frasis quinq; vocalium in
manus o si quis multiplicationem signifi-
casset poterit hoc ul' per additionem ul' de-
torum in sursum vel depressionem ul' sur-
sum aut certe per lineas quinq; ul' per
tud onda ul' in libris ul' musicis in signi-
mentis exemplum **C** Sama non in-
tiplicatur secundum thesin productionem
sq; et breuiationem per pauas in
et diaphanata **M**o similis est ad
tam significationem quam vocalis
ent secundum q; in anteriora fiet punctu-
plus aut minus hoc aut facit non est
sed contemplationum et meditationum
p consuetudine excitatos sensus habent
Verum attendendum est illud q; spectan-
tando fabri sunt **A**ta de cantico **S**pectan-
istud gravissimum carnae dat apud dei
et marie spm **E**uanta putas inter
ne vocis cordis quantis cu interuallis
celeribus nunc tardioribus contat dilata
de dilecto dilectus inquit meus in
dedit intelligi vocem frangens respiciens
et facum multa volutans pusa subingere
ret **E**t ego ille **C** Sama musicum
cordi recipit resonantias intelligibilis
spu cantante in ordine ad exteriora
ta ul' cordis ul' oris ul' operis **E**uanta
nibus in primis certum de mala q; in
hanc liberum mentis deuabat p impu

organū cordis carnis **probabile est** in sup
 pmo caritū ex euāgelio quod canit cantio
 eis dñi consonans iubilationi **Elisabet** et
 sua voce carnosē et magne **beata** que ex
 dñi **parauit** os ut canet **secū** **magt** **na**
 mea dñi **quid** si addiderimus consonan
 tiam pueri **ihu** si **ioseph** **virginalis** sponsi
 imo melodias spūs angelici qualiter con
 tinuo melodiā spūs **magdalene** qualiter igna
 ho qualiter **vincentio** et ita de plurimū
 andiā **quibus** **probabile est** illud adue
 nisse **sonando** **sibi** **An** **conspici** **angelorū**
psallam **tibi** **Audi** **quid** **agnus** **de** **agno** **su**
o **psallat** **tibi** **gloriam** **quid** **inquit** **organā**
michi **modulantibus** **uocibus** **cantant** **Mo**
ne **tibi** **per** **suasum** **est** **malam** **dñi** **fuerit**
pena **mozi** **agneum** **aliquo** **suauissimū**
in **sua** **re** **solutione** **cantasse** **ut** **de** **xpo** **dicit**
psalmus **Ascendit** **deus** **in** **iubilo** **et** **dñs**
in **uocē** **tube** **psallor** **si** **non** **attende** **fas** **ha**
beatū **ad** **consonantiā** **male** **carnea** **oīa** **et**
lesū **terrestriū** **et** **infernorū** **quod** **ter** **et**
desia **hōmīnū** **dicens** **Aurora** **lūis** **rutilat**
et **lūm** **laudibus** **intonat** **mūdus** **exultans**
ibulat **gemenis** **in** **fernis** **bulat** **et** **si**
mirabiliter **aliquis** **posse** **studois** **in** **fer**
in **flatus** **bulatus** **et** **de** **conuē** **relo** **et**
lūis **eius** **attendat** **quo** **parto** **fit** **ut** **late**
bit **in** **flatus** **ū** **videat** **uindictam** **quo** **par**
to **uī** **flatus** **pt** **homo** **suā** **uī** **flatus** **reparare**

inducat carne suam quoniam dissonantiam
per obstreperantem malam voluntatem ut qui
tradit se ad penitentem affectum ut qui
prius erat sub tenore dampnantis in stia
nunc fiat sub molli cantu patientis in stia
gentis nunc expectet si quisquis est huius
lamentationes et de amandis sibi esse qui
mandavit dominus in nocte culpe vel penitentiam
hunc eius dissonant venialia phyllo
sed ipsum carnem non obrumpunt
sunt hinc potius assiduis suspiriis
mista de nunc per b nunc per o nunc per
i sperando demum vel gaudendo per e a
Cetero non opus est hic et nunc carni
na veteris hominis venudati sub pro
cem habentibus obfusam et rancidam vel
pene nullam recordari quamvis multa
recordatione in tantum in tantum
ma suo suavis appareret quamvis
teia reddetur credibilis a tali homine
quid spiritualis affirmat de tantis
ibz iocunditatibus virtuosus ut si
paratio philosophi fati cum casto philo
sopho in celesti amore obrii carnaliter
cu obrio sobrio spiritualiter zelantis
et ita de similibus **C**etero obiectio
superius quod mens non fit intelligere
exinde tantas simul phyllo sed apud
losofos quoniam remaneat certum nob

nam male et multo amplius xpi bñs spūs
 tam in verbo q̄ in sp̄o gr̄e tot simul mihi
 est tot simul op̄eris affia q̄ non est in
 mensuris **Edidit** bñdictis quasi sub uno solis
 radio mundi collecti **Colligit** amebm̄ q̄ in
 diorum reflexionibus in gaudium quodlibet
 infinitū q̄ non capē sed intras dicitur
Edidit oculus athenos innumērabiles ra-
 diante sole et parte totam emisperiū circū
 giratione fallima currit **Porro** quid an
 ris in iocando murmurz rui quid in
 tremoribus cordarum vel cymbalorum i-
 smitib̄ valeat perape cognoscimus **Et** qui
 sem sonus omnis innumērab̄ secundu
 sponsonem habet infinitas sicut et oz q̄
 inuū in semper dimisibilia scabibile con-
 stat **Et** amplius in bonis sensibilibus
 vidē est si om̄i tempus posse fieri verbu
 la seu florēz ul' rosulos per innumēras
 particularū quiq̄ quatuor quz sex aut qu
 nobis participationem ad octo deducunt in-
 tas talis amplior est in canthardo mentis
 ransenda est **Exemplificem̄** in 1º gaudio
 et b̄ dolore et sigulū horum ad denariū
 fatih̄ deductione **Reddamus** et ita de ali
 is tribus fiet perspicuū **Est** gaudēdo p
 mo qui sc̄ gaudēdo secūdo quia non ma
 le gaudēdo tertio q̄ sc̄ sp̄o quarto q̄ nō
 male sp̄o quinto q̄ bñ miserz sexto q̄
 nō male in sc̄o septimo q̄ sc̄ timido octo

no quia non male timeo nono p r i t o do
leo ut in pma decimo qz non male do
leo ut de scali tristitia **Rur** sub idem
aperiamq in d dolore quasi dicitur
Ecc doleo pmo qz male doleo hinc
do non qz bñ doleo terho qz male hinc
o quarto qz non bñ timeo quitz quia
male misereor sexto qz non bñ misere
reor septimo qz non bñ spero octavo
qz male spero ut in damb nono quia
male gaudes sicut qui exultant in re
bus pessimis decimo quia non sic bñ
deo de divinis **P**ossent qz non
ad hanc multitudinem onda qz non
psalmus ver sub psalmi non verbi
non deniqz sillaba ad quam et sonu
dñ quam non possunt glorie ad vocale
suam sit a sit e sit i sit o sit v vocale
spñales quilibet et quotlibet de pro
me **Sic** Maria in suo magnificat p
oam votem musicalem agili voce con
currit sic in alphabeto sic in p r i t o sic
suo que Maria sic in ardo fuit ea bi
nente compositum sic in bndictus sic
in nūc dimittis **Quid** conor per om
gula an in quolibet hymno dicam an
plius in quolibet verbo suo per om
vocalem pro se ul² p r i m i s coname fac
babebat **Ardeat** nūc aliquis si po
test si audeat gamma misicn pmo

dia non rari uideat no ueniat non q' sp
 at q' si sapiens est ipse audiens sapientior
 est si insipiens potest ad sapiam uenire
 salutaris per iter laudis et si uacet ut bi
 deat si quiescat ut audiat si orat ut sapiat
 si meretur per oronem tandem agnos
 re quid psalmus iste sonat **U**bius plius q
 fat in bilationem **S**ama miseri po
 test exponi ul' ampliat per nota quae pas
 sioni quasi totidem uocum licet in como
 tione uerba seu uerbula deficiant et
 pmo speras omnis temporaria et q'oz
 hndomis qui st' in g'nerabili et uas
 bili mediant inter passiones utriusq' uini
 o'as sed distaurant per singulas uoces
 re r'ducuntur ad **D**electatio quasi
 quedam delactatio qu' ut lac se in sum
 bit di' meditatio finit affecto suggerit
 l'ctia quasi latina quia dilatat uoluptas
 quasi uolubilitas nunc hac nunc illac ita
 rem dilectam apprehensam **J**ocunditas
 q' prouocet ad locum qui facilis est nec
 laborat hilaritas quia se fons font uomis
 se expliat maxime per oculos in honore
 to **L**actas quae est rigor utendi se et su
 is officis excedere liquefactio quae se p'p
 is terminis non continet plus q' aer aut
 aqua sed labitur in rem amaram **D**efec
 ho quae non subsistit in sua uirtute conatu
 ut op'atione sed cadit in rem dilectam

sunt liquefactio **Ebrietas** qua non videri
 esse sine compositio sine amoris magnitudi-
 dine **Sanctas** in qua non excludit deside-
 rium sed fastidium ut ibi fructus sunt
 fastidium quo sine magis situnt **Formi-**
 ho qua est inhesione in re amata **Infir-**
 mii quies **Transformatio** non per se
 stantiam sed assimulationem qualitatum
 in amore viuo exultatio **Tripidium** in-
 bilatio **Psallus** saltatio gravium actio boni
 laudis **Reducuntur** ad e **Sperem** que
 non accipitur hic prout est virtus the-
 ologica sed generaliter pro desiderio boni
 futuri tendentia **Expectatio** **Amur** **Amor**
 his ardor **audacia** bona ira bona **Supra-**
 bonus **ambigatio** **emulatio** bona **Supra-**
 vilion **gustia** **Reducuntur** ad **A** **compar-**
 tionem **miseratio** **mia** **pretas** **militas** **milit-**
fiuctudo **benignitas** **liberalitas** **munificen-**
tia **elemosina** **r** **affatus** **miserandi** **tan** **in**
spuatio **q** **in** **corporalibus** **in** **commodis**
Reducuntur ad **O** **timorem** **fuga** **despe-**
ratio **bona** **stupor** **bonus** **admiratione** **e**
rubescentia **bona** **betundia** **bona** **horre-**
agoria **trepidatio** **formido** **abominatio**
ho **piti** **nausea** **voluptatis** **male** **fastidi-**
um **bonu** **tadium** **bonu** **vite** **huius** **h**
mox **reverentialis** **qui** **est** **quedam** **refe-**
lito **in** **spiam** **franitatem** **ex** **considera-**
tione **superioris** **maiestatis** **aut** **est** **refe-**

Formidabilis ad primum adiutorem cum
 gratulatione ingentis mirabilis Reduuntur
 a tristitia contrito dolor odium bonum de
 testatio mundia bona cruciatus torsio plan
 his feri plangor lamentu rugitus gemit
 his blulatus languor. **P**ossimus omnes
 hab quinq resonantibus in aspectu crucis
 notate in xp lra In xpo quocq qui fuit
 in mysterio redempti quinq fides sed
 et in matre eius sicut ewanglij tenorem
 et notulas **V**is audie tanticordum ma
 rie in a magnificat aia mea dnm **V**is
 me e **E**t ancilla dmi fiat in secundum
 verbum tuum **V**is in **V**erbum non
 habent **V**is in o **T**urbata est in voce
 angeli et timuit illo nrz **T**uis nepe
 ioseph sponsus non dubium qui spon
 sa maria timoris consortis fuit **V**is in
 o **E**tz pz tuus et ego dolentes quere
 banus te **V**is rursus in **V** similit dia
 consonante **E**rgo cordis aures ad vo
 ces spūs sui dnm **H**ium filiu dnm
 dilectum ouis sui dilectum quocq su
 oru et botum gēnsit crucifigi pro
 redemptione nrā dms nobis illum
 p hq plū gaudio et exultatione q
 sumū superabant armis angustia
 thoquin qualiter impleset qd dicit
Hilarem datorem diligit deus **D**esi
 derium rursus qd habebat cū filio

nos peruenit radium dñi implebat. Non
ne queso delectabat nūquid nō p̄lā nō
diderimus ḡgratūlasse saluti lacrimis nō
audirent a Filio **H**odie mecum eris in p̄
radio **E**um orauit in s̄o filius p̄o p̄o
quentibus **P**ater dimitte illis q̄ nesci
unt quid faciunt **V**iderer super flumē s̄
xpi cantem per has quōq̄ voces p̄cipit
per mollem cantem n̄ne quo mi homi
nibus antephibitus eē debet velle mi
nias **E**xhilarare ad hoc et sp̄a h̄uic
paritas miserande homo **E**und v̄lta p̄
gā h̄bi m̄r mie potest si p̄m̄ p̄ se su
um consensit offerri tanta miserie
concedet b̄h̄icata in cel̄ que talia dabit
terris afflicta perdidit miseriam
et m̄iam perdidit passionem sed m̄iam
compassionē perdidit p̄fecto compassionē
afflictuam sed retinet compassionē elec
tūa atq̄ suam suā **R**eddamus ei v̄ll
tudine qualiter hoc iniquos fiet. **A**pte
mus ei in ḡter voces antecordi n̄r p̄o
berba antecordi sui v̄m verbo eibangē
lij **C**oncordemus pariter boni consilij
tam voluntatis n̄re q̄dāq̄ dicit vobis
inquit facite **S**ed hoc q̄dāq̄ facit s̄as om̄
mo nō posse nos o b̄ta nisi dicit **I**n
tuis dedit boni sue vocem v̄ll et s̄m̄
verbo laxantes operationis v̄ll et s̄m̄
opam ferente compleamus iussu tui q̄dā

dicunt vobis fante **C**etero pauſandum
 eſt tandem aliqui verbo q̄ n̄p̄ finis dandus
 eſt nec ignorantibus futuros ee nonnullos qui
 bis aphorizantibus futuros ee nonnullos qui
 vnius ul' paucorum affectum pro ſua extera
 ratione quaſi admodum ſimplicibus ruſticis
 plus placet aliqui ſonitum gallitæ tabou
 amarædon et fiſtula repetens aſſidue i
 dem qui ames ad ſubiles armonias no
 habent idoneas habent in collationibus
 ſan de reductione om̄i affectum ad har
 verba dēns in adiutoriu meū intende do
 mine ad adiuvandum me feſtina **E**didiſſi
 ſuper monocordum ſuper oronem dñi
 tam ſub vna amois corda **D**ebuit pſalter
 um decacordum ſi' vna hūmodo ſi' con
 ſideratione vnam aut ſi' tribus ſecundu
 alteram aut deniq; ſi' decem q̄formiter
 ad legis decem verba **A**lius v̄o delectabi
 litas eſt alternis v̄i cū natura n̄ ſua mu
 tabilitate in mutatione delectatur deniq;
 ſana m̄m ſub quib; verbis que volebat
 apl̄is loqui ſenſu ſuo poteit omnib; ac
 commodum fieri iudicibus et penitib; mil
 tiolis et pauca querentibus ſunt ſuar
 ſunt ſanes ſunt puella ul' virgines mar
 tne que diuiniſ manantur pſalmodi
 is plus eni' valet hoc loco pia deuotio q̄
 eruditio h̄ra plus penitens affectus q̄
 deſtigans intellectus ſunt in opusculis et

industriis de theologia mistica inuenimus
notasse. **T**unc discat discipulus vna
vna redire se ad se ut pauca per
vnu suam et illic ludat conceptiones
agat non in dilectis aut sapiens nec in
bo superbo qd proorsus aduersum est
dei. **S**unt ad extremum multa se
hi uelodissio verbo dei que vnu gamma
vnu ornarent ut quis auditor quis
quis exauditor vdoneus vbi de oi gener
musicorum in psalmis memoratorum
cantu pulsu flatu mente spu patris
da est ad gamma vnu. **D**e cantibus
exultationis et lamentationis per
quales st in dyalectica et rethorica loca ad
triplicem inuestigatione historiam
cani et theologicam latiq oportet
vnu omni originem naturaz
legia deniq casta versibus
tos cantabit amores. **S**ed
dicta satis concordat vno
bfi qui audiunt verbum dei et
illud. **I**n au? fiducia verbi
vacantibus canticordi verbi

Tercium opusculum
olumer aliud colligit in se
tia pars pncipalis thomob
plus fm modos traditionis
nos q pro diuersitate mater
primus thom? conuoliat et obp

qui facit faciam elegiam cantatum amori
 sine theologie qd lyricu et odaru carmen
 secundus Thomus alter secundus habet
 canones seu regulas amplossimos vel
 maximas aut theorumata de cantibus p
 nobilas quinquaginta / Tercius Thomus
 alter tertius verbu solatiij multiplex in
 se digit per particulas quinquaginta Et
 illa inveniuntur hi duo Thomi centilogi
 unum consistunt

Carmen super reuogitatione mortis

Quene qd es qd agis mortis dicit dicit tota
 torarue qd pugant spectimoz ardeat amas
 lachrymali lamentu plantu frequenta
 Longo iocundum psalterium cythara
 Longine sicut olor hia du moris immet omnis
 aortua morte Alu sibi ni porta poli
 Tempus adest aia quo sponsa cubile btm
 sponsi confizndas fiderz panno
 Ego cantet hymen meos cor ligna vigorz
 planda sal coram te in bilis rapiat
 de hi et hia foz tua sit spes omnia xpi
 passio sit meum gra sola tuu
 carreat que tua somni baso tuba dnt
 In huius itz tonas blanda vntz leuet
 quod ut alauida cantit philomea melos
 cor tranet ob tractis venos du lachrymib

Cor bibit in altum mox sunt aureas
Carmina nocte deus hbi dat dicit peger
Sat resonet sua laus uigiter ore suo

De laude musicæ

Esia dñi noua pulsuq̄ fit amor
Extolli nulla laude satis poterit
Eoz regreat curas abigit fastidia mille
Fit p̄grinis q̄s bibit apla comas
Per medias hyemes per soles carmina fit
Abospe panens letus alacris ouans
Nam fugiunt tristes talu p̄ramia cure
Ois at insidians hostia passis habet
Beritur oansu psallitu saul alter
Factus homo psallit fit p̄ha nouis
Eragilat neq̄ dñi sp̄s huc modare had
Pastor per nuncios cogit abie dquid
bandius deerat helizeo sp̄s omni
Dñi canit psaltes p̄oting p̄let equi
Phitagoras motu fucat rōpone cordis
Adiectis cithare composuit nuncies
Sp̄s eaz monet sp̄s p̄ carmina vati
Ad dñi laudes iuncta creata simul
Et iubilat psallat exultat ut cithara dent
Typana q̄ cordis organa nabilia choram
Corpora sp̄itib⁹ st organa consona m̄dit
Est chorus vñq̄ quo iude noyb amat
Carminē nudano sibi dissona prana colit
Concordas toti fit moderante deo
Ornat et ipsa noyb beuimb⁹ long⁹ be canent
Improba binedi mors variando vices

Infanti mollem miscans dat gram rancis
 dicit de poms culpa tenore gram
 et fige te tali fige deprecator esse tenore
 et sis sub molli molle cor adde tibi
 et quod cor poribus cunctis musica pdest
 in cor lehficat lenit et alleuiat
 dant bharunqz tibi gentiles pulcher apollo
 carminis et medice pbebe r per cor ofis
 colligitur pulsu venari musica cordis
 que sit temperies que frasis atqz thesis
 hoc medicis tactu mueris roman amore
 eius in agente cor fuit igne gram
 carmia no loqm nnt erranda magoru
 nec n mistis est ipa poeta placet
 amphon ac orpheus cantu nouisse ferit
 hic lapides ditas hic furias herabi
 arubus her duris si trasseris inshiedis
 contandiz bona dogma salubre canit
 adde qm popul mutat via variatos
 infinnat mores musica anz sua
 est grauis hinc petulans illi moll i agrest
 Est dilatans cor debet ista pgenit
 Est diateseron est diapente ai diapason
 duplex legitimis copula nexa tonis
 hinc qz octo tonos fine mediu caput omnis
 cantus partiri suscipit epia
 inth phonas dedit ad psalmos ignati aptas
 Montz prout quoda desuper audierat
 in pibus et sedis in fantu qto caneta
 terribiles animos cantibus in ficere

Floribiles ni teneras energia carminibus
Præ ut ut hinc cor tibi lubrica vox
Erat cantando facit idem sepe videndo
Femina flagitij fundit blivis viris
Quid numeramus quæ hinc hinc que apert
Cantu nec tantu despicit vlla suum
Piscis et carni multent canibus agris
Androtum vasis musica arboris fuit
Prebe fidem gratis delphim arona vax
Fuctus per medios dñi lora multat equis
Fistula pastoris pcedes armata gregis
Volatur nec eas terret ymago lupi
Pasqua hinc sacra mehi munitis nigro
Tedia pasendi vustis iste sonus
Fistula pan pbebi athava certant agris
Judice te mda victis aspollo fuit
Judicium eius suu sua eius voluptas
Sic natura suu grande melos variat
Ducta terribilis aiosu pectus equorum
Bellis exant militis ira biget
Femina dñi terit donec pcedos soporan
Ducens in amib tantat ipta rudis
Edica turba ihu nati festemina tantat
Par hoi terris gloria talsa deo
Vustis arna colēs an boafano locat iocet
Cantat et alleniat mde vialoz rter
Artem quisq sua multet duris laborum
Qualitaz sono sit licet asper
Vox deuota deu placat vatu placet alius
Cimibz ipa choris conant angelic

bonis em̄ pater Augustina fratris
 p̄m̄ te lacrimis ora rogasse p̄ris
 salu aū erant p̄m̄ relecta maria
 em̄ tonens bonis celis aure capis
 ergona dñi tantant sibi soli cordi tenentē
 corda deo plene ecaham legimus
 cordibus ut nris psallam̄ paula moebas
 Actio nā talis nra beat duplici
 Inchoat hic et nre celū vitez beate
 quibus et nri degit in exilio
 quos venit in terra q̄ carnis vincta soluit
 cantantē in psalmis victor in alta debet

Em̄ astuoni exhortatio ad caritū

Semp̄i oē hinc sit laus sint tāta spon
 em̄ nris captiuū te babilone doles
 fac hoc p̄pue aū tāta em̄ dant
 labor labore nros veste domoz tazi Inisti
 hoc leue pondus et hoc tibi spote mgn̄ po
 sed tēdet dñi vinctū nra vel exm̄as
 dicit eadem tonēs iterari
 quantū cū terebra vox reboandi granat
 quo crucier dolea q̄ mō nesat amici
 fūda suffiat tēde p̄res dño
 frater nil magnū sine magno vita labor
 feat hom̄ p̄res vsus algn̄s erit
 tū tibi in exilio dic em̄ vitez fungor
 psallentibz dolor v̄htur in meliū
 p̄m̄ arde constant datur oratio cordis

laudandū sed opus dñi crans ora facis
Reddis vota deo tua fratrū debita soluis
Corpus dñi torques frigore fame sit
Lex hoc est hōis veteris labor et sudor h' sit
Posterior requies ve sua mihia laus
Tunc nō fas est hōi se prout optat
optat qd' lex vult et sua tempora dāt
Redde p'us dño qd' dēs dānde vacabis
Ipsō ill' studio seu meditac' silens
Vale vale nihil studii nō m'itū nec
Cor raptum n' sic iussio facta dei
Inde metire nos iustitias quādo sequi
Nam motus cordis fallē' aratro solent
Te desiderio cordis comitte' noli
Comentibus tuis sed patris imitari
Esto tuis ita sollicit' studiis q' semp'
Cor sit ad arbitrium p'sto redire tuum
Eia dux hoc sola sit confare p'ramur
Eia sit m'itrix sit tunc assidua
Tristis es equo nūc cū psallēs t' p' fac
Vini patitur calū' v' faciunt ei
Mor veniat gaudere moris te de caris solis
Psalmis cantantē victor ad alta vehet

Tor laudib' elegia spūalibus

Quibusq' amas p'sta matris ignoſcat
p'pōte p'lo veniūt oēs lapēs p'p'it
Dnos blanda libēs elegia talat omēs
Tracta mala tonos serua libidibus

solabit seniu iam no captiva refectis
 dignibus et casto coniugis et aptathoro
 non non quille fronesis si libea fiat
 quida; coplanto confoucaae simi
 non maiestah dictoru detrahit vsus
 Mehorum magis pondus eis tribunt
 de hys amadis vates sep sisse sunt
 et senias Job sit dauid et moyses
 carmina composuit salomo rex milia quis
 caritata est mulier fortis ab ore suo
 ferant no baga sit mehra meta pluma pauis
 stant et prestant ee sui memores
 pl[ur]is pl[ur]i lucet habet pl[ur]i ordine pollent
 ber[ber]us si cor eis in studio dederis
 ber[ber] et brunijs seruantur scriph ligata
 gatro ia vian prohmus insinuant
 forhor ia vox que per stricta forana m[er]it
 sua q[ue] deau su libelora meat
 non alit metris sua pressa canois
 si maiora sonat percutit et penetrat
 Negatur per modum dialogi

Desipit an seniu repetas pucilia noted
 vult aquile ritu vita redie por
 deo in canas lateat no meridianu
 dant in studiis pde temp[or]e amans
 cedant vana pretor edat si ai pietata
 carni by tortis fructus mee pt
 est meliora potest fieri quoz temp[or]e et otas

Et quibus in hoc quo fac poemata vult
Tua meliora sit exclusus ab omnibus carol
Officiis sed nec carmina fac vident
Nata deus dat ait Job carmina rex tribulatio
Ansit ait dñs carmen in ore nonum
Vana nimis fatior poesib mo sed amo talis
Forsitan et veniat tempus amicitias
Famica nobis stul ludicia iure fuganda
Quis pig culpait sub muneris redigi
Tutus nra leges non hic portenta deo
Non hic qua castis moribus obuia sint
Plus prodesse voluit q̄ dlectare minoren
Tuo fit ut ornatu quare fat sis eis
Dna tempora dant quibus est sapia dñs
Danda tñs casti oia pigra nactit

De eodem

Proba fide q̄ d delphicus aiora beati
Fundo p̄ medios dñi vira militat cum
Alter delphicus rex tenu p̄ mac dacti
Nos tandem tuto litore constituit
Iste deus tibi laus hoc oia feat
Iuda q̄ cithara plaff psalterios dedit
Exemplar quozū hī siml simget monoreti
Itacordū quozū nēs adde nostra cupit
Offert quisq̄ suo gratis sua munera vep
Carmina non nichil est mystica posse dare
In q̄ dies mto si noster homo puer sat
Quis negat hinc p̄ uco lude carminib
Dñi cor feruet ei dñi totq̄ amat per cono
Dñi beant etas et tempus amantis ai

Constat sacro humanum carnis amoris
 Congruum nec genus absque amore probat
 Sed caueat puer hic quod degeneres in amorem
 Sponsus et sponsa corde redire facit
 Sponsus in eo sit sobrius sitque cubile
 Sanctis completus oscula casta minus
 Sit nec amor suo l' mas ut facia carnis
 Ludus et abbe serui spiritus est et amor
 Est quod miras tunc ista facia viri quod
 Sponsam diligam sponsus amicus habet
 Sponsus hic aia sit cu dimissus oportet
 Tale scindit cui misterium fuit
 Sermo dei vniuers palet vniuers ista secari
 Discretor cordis aucta quod prospiciens
 Amicus est zelus sponsi sponsae fruendi
 Sine tohis superast vniuers spes patria
 Tunc fuga dilecta meo damat sponsa sit ipa
 Non hic sed alio esse viri thalamum
 Sponsa subinde petit vbi pasat vbi cubat alla
 Sponsa hinc ne vaga sit solidis
 Sponsa hinc si suscipit oscula sponsi
 Sponsa si tractet que redolentia sunt
 Sponsa filatur malis et floribus inter
 Sponsa se sponsi proijat in requiem
 Sponsa fructur sompno sponsa hinc et ois
 Sponsa et sponsi vniuers nemo sunt
 Sponsa quando benit saliens et alacris
 Sponsa hinc hinc voca sonante vniuers
 Sponsa hinc hinc vniuers aluat amica
 Sponsa hinc hinc languet amore pio

Ad vocē hūit sponsi gaudētq; viassim
laude sua demū qdā agunt amor est
ona sola placent sponse loca sola requirit
Nec sponso nec ei turbida turba placet
Rūpit verba sibi vigor igne estuat ut
Eucē nec corde caput nec r' f' a' balat
Quo sapimur quo nos elegia proinde
Conualuit video spiritualis amor
Jam silcas olim veniet sponso hoc
Ilic salis est a labris te libeasse malis

Thomas secundus

Centilogium de cantibus et solatio
mū vbu d' d' s' p' hōe cāhā p' quāq; verba

Quāntum est vox numerosa
ad dei gloriam ordinata
Vox ibi ponitur p' g' et
quasi materia ponitur
merosa pro oia et quasi forma
debet esse dei gloria
Qualitate descriptum amplit' vocem
sane ad aplm dicentem nichil ē sine
voca Et adteridit q' oia feat d'ns in
meo et sp' s' p' m' et in omnibus
vox numerosa ad dei gloriam ordinata
Cantem habet deo agente modum
per deū exemplantem spem in deo
ex numerosa p' portione hoc pulchrum
et decorū hoc suavis et sonidū hoc
bile et salub' ferum et oppositū d'f

propositio part effectus **C**anticum tantat
 in creatura et ad illud imitatur ul' natu
 rali in tactu ul' aiali sensu ul' rationali
 seu intellectuali ductu **C**anticorum natu
 ram agnosce non in finem est hoib officia
 si sicut ho in oi creatura participat divi
 nez glorie conditus est esse capax **C**a
 nticum vni est sensuale ul' animale aliud
 est intellectuale seu diuinale sicut est so
 lus animalis rationalis et intellectu
 nis et ita de voce ul' numero **C**anti
 cu sensuale quo magis est in acceptioe
 in sensuale tripliciter dicitur **C**a
 nticum dicitur tripliciter dicitur
 in gestulationibus auditu ut in carni
 bus tactu ut in vocibus pulsabilibus **C**a
 nticum sensuale vni est comitum aliud est
 fatuicium aliud est tragicum Et quodlibet
 eorum solebat in theatris reputari oblar
 miter tam ad oculos mihibus q' ad auribus
Canticum sensuale et ad auribus corpore
 sit tripliciter pulsu ut in tympano voce
 ut in choro flatu ut in organo **V**n partia
 fitio s' feminis esse multas supsit quibus
 ad nouenariu demceps prodierit **C**a
 nticum pulsu fit pphatet aut in rotatu
 ut i symphonia aut tractu aut retractu
 sicut in viola aut rebela sine cu impulsu
 ul' impulsio quodam tactu cu unguibus
 ul' plectro cu virgula ut i rothara et guitna

litio psalterio quoque et hō piano atq; cōparant
cymbala vero sese collidendo hinc ut
hinc ut voce ul' aiali cantu fit spūali
na cū naturali significatione ut in pūli
garrulibus et in hūanis infractionibus a
liud cū voluntaria institutione ut in homi
deomatibus aliud cū artificiali modulati
one ut in rigibus in metris in carminibus
Cantū cum sensuale cū flatu fit aliq
folle aliqū vento sepius ore pūm arti
naliter in organis aliud naturaliter in ar
boribus et budis tan sufflabilit in ar
bibus fistulis et muscatis **C**antū sensu
ales habet effus in brutis animalibus
in aribus et in hominibus etiā **C**antū
medicinam et theologiam **C**antū
sensuale corporaliter audibile variatur p
trasm. r. elevationem et depressionem
q̄ in foderā per thesū r. per prolonga
tionem et breviationem tanq̄ in mansueti
simul et per multiplicē combinationem
proportionem tanq̄ appropriatā in numero
Cantū rationale seu morale consistit in
solū in voce exteriori ut sensuale cū in
teriori corde quale d' eā triplex bini
superioris aliud rōis inferioris triū
ginationis de quorū quolibet accipi
aplica amonitio ut tantū in cordibus
nris dno **C**antū rationale seu mor
le quale possim dicit cantū dicit

in cordibus tot habet voces tot sonos aut respo-
 siones quot sunt afflicti ul' coeter dicta
 passiones affectus ul' amores **C**anticum
 morale seu canticordium voces quasdam
 habet generales et principales quasdam
 speciales et individuales quasdam mixtas
 aut in se multiplicatas secundum numerum et
 distinctionem passionum **C**anticum morale dis-
 tinctione capit in suis vocibus tam phisice
 q' medicinaliter q' theologice et scilicet qua
 libet hanc scilicet sunt oes clare q'p
 duo reduci ad quatuor que st' spes videlicet
 timor et gaudium **C**anticum morale
 seu canticordium pot' reduci suas voces nunc
 radicaliter ad bonum nunc ad bonum nunc ad
 bonum bonis est amor dei et proximi bona
 idem amor dei cu' odio pro sua completi-
 tur amorem et odium cu' fervore zeli vel
 timore de saluatione timorem de dampna-
 tione et compassionem de se et quolibet
 creatura **C**anticum morale unum est laetitia
 aliud vituperabile tunc indifferens
Canticum morale unum est meritum
 aliud est demeritum tunc contemnat mori-
 liter bonum ul' malum **C**anticum morale
 unum est leticia aliud tristitia tunc mixtum
 ex utroq' mixta voluntate escedit datur
 in quo erant carmina va et laudantia
Canticum morale unum letificat sobria
 aliud praedificat aliud fatiat in ista se

ad seipm ad deū ad proxmū **C**anticū
morale vni est fructū qd' impm est et m' fiat
rit qd' dā ammale qd' abriū est et m' fiat
qd' dem dyaboliciū qd' neq' est et m' fiat
Canticū morale vni est secundū
tas cardinales bonū quidem sed quasi pro
ne ul' depressum vni est spūale per do
norū infusiones velut acuti alterū
nale per bñtūmas q' s'riuanū
hū morale fit cū m' m' p' s' u
tro grē diuinalis aliqū dāte graff aliqū
graficantis aliqū spē ul' rē bñficiū
Canticū formale format q'z cogitatio
baga sine arte et fructu q'z m' d' p' o
sedula cū arte et conatu q'z cōtemp' o
ho dāta cū arte et agili v' s' u
morale iuxta parabolam p' t' t' o' s' u
xpi continet saltem qui est exultatio m'
bilis et spūdiū spūalis leticie ut m'
ephytalanis continet lamentū qd' est
hāc non seculi sed p' t' t' o' s' u
not placentū salutaris p' t' t' o' s' u
blo **C**anticū corda seu fistula si cor
nat suauiter si fuerit disrupta si corrup
ta si inisproportionala **C**anticū m' m' o
vibus auositas t' m' h' b' u' s' solitudinis
et tordibus libidinis secundū p' t' t' o' s' u
radicem cupiditatis **C**anticū d' m' o
rū materiam et artem m' s' r' a' u' t' h' i' b' u' s'

bus nature et artis in creaturis aliis
 sicut in psalmis et transit aliis
 sicut in meditationibus sanctis et
 Cantica divina bonis angelis
 inuat actus puritatis malis vero disso-
 nat dissipat et obscurat Canticozum
 moralium basa ul' in summa reperiuntur
 hic in orationibus solum intra in-
 cordibus partim extra in verbis prae-
 sub extra in operationibus Canticozum
 omne fundatum est in monochordo amo-
 ribus sed explicatur diuisimode nunc in
 diachordo nunc in trichordo nunc in tetra-
 chordo rursus in pentachordo in hexa-
 chordo in heptachordo rursus in octachor-
 do in nonachordo in decachordo tandem in
 omni polichordo sine fine Canticozum
 boni plus resonat tenorem iusticie aliis
 plus mollem cantum nunc aliud mir-
 tum quasi contrarios resonat gratiam ac-
 rigore Canticozum pure latine repe-
 ritur apud deum gloriosum suo modo
 et apud angelum bonum et apud hominem
 bonum Canticozum pure tristicum ul' qua-
 si reparitur in demonibus in dampna-
 tis hominibus in desperatis viciatoribus
 Canticozum mirum viciatorum speciosa et
 humoris diuisificatur secundum tres status
 sapientium qui purgantur proficientium
 qui illuminantur affertimati et perficiuntur

in quibus exprimitur quæque lamenta gaudia
et et gaudia luctuosa per dixerit fitate
um ut obiectorum sicut nunc oparet dicitur
luis et lacrimis querit eam aut dicitur
hili damoribus per absentem considerat
Canticum dampnatorum est ipse
simul horribilissimum et dolorissimum
o et in his redditur et consideratione
mis in his deorum suave et letum sunt
letatur in his tunc audit damores passio
rum qui loquentur **C**anticum
gatorum habet in afflictione solatur
spe beatitudinis ex parte gualibus
et per amicum suffragis et per
eis congaudet beatitati correctionis
hinc viatorum etiam perfectorum habet
flatu solatium in visu sobrio fastidium
bis hora dimidia paucam ut silant
net unquam in eodem statu permanet
ubi non erunt volubiles cogitationes
deo fit **C**anticum intellectuale
solis auribus mentis aut fridatis
lud fit flatu amoris qui est bitus
mouens quod est eius de quo phia
hominum genus si vios amor quod
regitur regat **C**anticum
desephue dia amor numerosus qui
ta sunt in armonia mensurata
amoris qui est pondus rerum quo
tur quocumque mouentur sic et ipsa materia

mouetur ad formam sicut ad appetibile suum de
 ratione facta ad deum et oritur per collati
 onem creaturam adiunctam. **C**antiam
 intellectuale figurat potest in vniuerso p
 exempli horologi tempore huiusmodi in cant
 panis aut chori concordissimi aut som
 phonia suauissime aut organorum tot fistu
 lis quot creaturæ sunt sonantia secundum
 imperfectionis graues et perfectionis a
 cutes vocales consonantes aut ptensores. **T**a
 dem sicut in omni genere musico ludit in e
 a diuina sapientia suauiter omnia disponens
Cantiam ex parte mouetur omnia creatur
 ra in ordine ad deum in quo omnia viuunt
 et spirando melodiis qd pponunt au
 reatum qui philosophant in omnibus
 rebus et plus illi qui theologicalit ana
 gogant quo fit in pñ species aut plus
 cantia amoris quod dicitur in propheta uole
 phthalaminu seu cantia cantionu possunt
 amota. **N**ubis ad hanc uir in libera et
 ioseph in maria. **H**ic nupit in iherosolimis
 in eam libera nupit in synagoga que fuit
 in iherosolimis generans nubis flatus
 in eam dña sua nupit in natura
 huana unitate sustoiti nubis in auro
 nali nubis in angelica natura nubis. **T**e

deiformis in ultimo hois instar Jacob ipse in
thel romi superior hoc romi inferiori base et
zelphe sensualitati tam exteriori q̄ interiori
ri tanq̄ ancillis unbit tandem sapie idē
ipse spūs deiformis ¶ Canticum inteller
male tot habet flatus pulsus aut tactus
q̄t st amoris species tot notulas et verbulas
quot st veritates tot consonantias quot offe
tium sunt obinate p̄portionas nec vllam
patitur dissonantiam in ambus iusti q̄t
ret obstruat mala voluntas dissidens hō
ipi consonat reperitur in toto ordine em
ner si ¶ Canticum omni p̄t auditor est
quilibet habēs fidē de deo et p̄ducte crea
turatū at bona et consentanea voluntate
credens ut tandem intelligat ¶ Infidelis hō
p̄orsus est alienus auriq̄ em caret spū
tualibus nec gloria dei finē habet ¶ Can
ticorum perfectus cantor solus est vlt de
diorū in gutture ul' basē sc̄arum medita
hōmū q̄formiter ad hōm et notulas p̄or be
multiplic naturę sc̄pturę picture p̄or be
tes mēresarum cogitationum affectionum

De exauditorē
¶ Canticum exauditor est ipse deus p̄or
se p̄cipaliter et ministratiter p̄or suos an
gelos et sanctos dant canticū m̄re leticie m̄re
messia m̄re prout vult ex vltos tempore
tant in vltoribus resultet solatium de
st̄ quinquaginta verba sequentia ¶

verbi solati et in ordina precedentium ubi de
 arbitrio solati et notificati per decem b
 ba sub generalitate **Thomus tertius**
Solati est multebis passio consurgens
 ex perreptione coniunctionis obi con
 ueniens in subiecto queniens **bl**
Solati est preptio queniens coniuncti
 ad ad oam sumitur ample ut se exten
 lem in potentiam cognitivam sensua
 mus deum et angelos et homines et aiali
 a solatari **S**olati ample ^{hinc}
 diffinitum sicut pro gre passionem sic pro
 differentiis suis reliqua supsit ut contra
 ty sinas oas potu est qd est multebis sen
 coniens passio **A**dditum est nomen per
 reptionis seu apprehensionis **vel** affaben
 ho excludendo per hoc motus reru que
 om penitus tarent sensu rone vel inteller
 tu **S**olati appropriate suphi est gan
 dium non qualcumq; sed inter anxietate
 tas molestias et dolores proveniens ab
 horum seu momenta ut in flatu sit solati
 im **In** illud **S**olatur miser misericord
 fatis **In** hoc spūs spūs dicitur consolator
 et virgo maria consolatrix misericordum dan
 te deo confert **S**olatum consurgit ex p
 reptione duplis coniunctionis obiecti queni
 ens quatuor una est realis altera solium in
 tentionalis seu spiritualis ut in rone vel in

intellai ut eam i imaginatione et secundu hoc
noia solatiu grialiter accepti et oppositi do
rib multipliciter secundu phos pferunt
stopros variantur qui ponit gaudiu non
nisi in sensu seu motione sensuali et pas
li **S**olatum in nobis deus sicut pna
pale efficiens et angelus de celo sicut pna
seruiens et ministrans opcatur ut dicit
apparuit xpo angelus de celo qfoctans e
um **S**olatum quodlibet oritur ex amo
re io qualis est amoris talis est solatiu
fins vnde sicut duas civitates duo amo
res qstuitur sic et duo solata **S**olatum
curzorum opcatur amor sui vsq ad con
temptu dei **S**olatu beo quale deus su
est pui pudicium pacificum suafibile et
mra plenu causat amor dei vsq ad con
temptum sui **S**olatu nrm quale
debemus inquire fuit in xpo exemplari
ter et multipliciter demonstratu **S**olatu
u quid sit realiter an opcatio ut aliis
ab opcatione distinctu non os a deo
curiose perscrutari sed scolasticu delinq
tantu problema ratione ad vnam par
tem habens videtur q opcatio fit per
expressionem solatiu seu delectatio per
impressionem fructio per quationem
Solatum pro varietate psonarum
temporu et locoru quent variari et

ad eius adumptionem doctrinam et cognitionem ali
 ter et aliter nisi in pueris in insipientibus in
 infirmis in perfectis quemadmodum ba
 ptista secundum etates et profectus omnium tam
 sensualium quam moralium et intellectualium me
 diorum inuenitur. **S**olatio in hoc mult
 plex inuenitur iuxta multiplicem in ipso
 potentia cognitiua et subiectiua quemad
 modum notauit christus exprimens quam spi
 ritu carne dum ait. **T**ristis est anima mea us
 que ad mortem. **S**piritus enim promptus est
 caro aut infirma. **S**olatio in infirme
 carnis est delectatio mentis sensus exterioris
 cuiuslibet est caro aut nervus sensibilis
 mediantes spiritu corporali et sublimi bene con
 surgit facilitas aut difficultas solatio in uita
 complexione corporalis qualitatem amide
 talium uel inuoluntarium. **S**olatio autem tristis
 quod est gaudium imaginatiue uel cogitatiue
 in his organo corporeo in his uentibus et in
 de conuulsiue ut spiritus in solatio galetas fin
 dicitur in organo et spiritu animalium
 et quatuor humoribus sanguine colera fleu
 ritate et melancolia. **E**t ex diuersis habitibus
 in imaginatione uel fantasia. **S**olatio
 autem tristis quod est gaudium in organo
 corporeo non uentibus in actibus suis ubi
 plurimum ualent habituales et actuales in
 uocando dispositiones per abstractiones
 specierum intelligibilium a fantasmatibus aut

virtutū moralium equali tena q̄ tranquillitate
Solatiū simpliciter spiritus est gaudium mensura
superior est portio rationis sicut procedens est
inferior ubi plurius valet irradiatio subiecto
vi gratuita ex legibus eius et per habitus
donorum et beatitudinum et reformationem
sensuum spiritualium in quibus quanto spiritus
intimior suo vero tanto purior est. Quorum
tra sit in sensibus corporis tactus enim spiritus
lib et gustus purior est. It̄ quo deo intimior
per castitatis amplexū. **S**olatiū quodlibet
in hōie reperitur dicitur aliqui solatiū quodlibet
aliqui solatiū aie aliqui solatiū spiritus aliqui
solatiū carnis iuxta diuisos a doctoribus
modos utendi predictis nominibus. **S**olatiū
ū in quibusdam rebus quadrifacit ut in
hōie in quibusdam bifacit ut in brutis in
quibusdam nullo modo fiat in rebus liberis
aia reperitur. **S**olatiū in hisce liberis
ut laudabile non inuenitur. **S**olatiū in
hōie iudicio rationis. **S**olatiū in hisce
partibus licet non eēnalter et in hisce
barum inuenitur in imaginaria parte
magis parte hōie que nata est obedire
rōni cōmūta et expedite dū imperat et
monet. **S**olatiū in fine carnis et
terrens et quasi brutalis nullo modo esse
licite liberū nec laude per consequens
nec vituperatio in hisce dignū sed nec
capatur liberū arbitriū omnimodis

virtutis sicut nutritive vel bagitabili q̄ pro statu
 isto non audiuit rationis imperium quiddam
 de statu innocencie diceretur. **S**olacium
 sicut habet pro obō adaequato bonū appa-
 rentis gūctum sic oē qd̄ est aut appare' pt
 bonū vel quemenb̄ pt dici obiu solatij
Solaciu deceptorium tot modis dici potest
 quot modis potentia apprehensiva possit
 in apparentibus et indigis suis falli. **S**o-
 lacium deceptorium nullū fuisse in statu na-
 ture primitivis n̄stutū nec in vigilia nec
 in sompno nec in quā rōne obiectorum
 per diversa media quō rōnis iudiciū oīa di-
 versis ut in astrologo vidente solam
 quasi bipedalis quantitatis. **S**olacium
 a deceptions nullū queritur per hūmō-
 virtutales tam intellectuales q̄ morales q̄
 in flos simnaturales p̄mo et per naturā
 lob. **S**olaciu frequenter in fiatur et de-
 prauatur per affectū viciosum qualemā
 q̄ dicitur dicitur est. Erreant eos malicia eo-
 rum et oīs malis ignorantib̄ et quot ca-
 pitā. affectiones tot sūnt. **S**olacium
 bobē potest sūm gūm sicut thāam et de
 solationem pro obiecto et contra ut pe-
 nitens gaudet q̄ dolet et de thāa letia
 a tristatū. sicut ignis frigidū flatu frigidi-
 tas per calidum tristatū nec penchans
 confortatur. **S**olaciu quōq̄ est deceptor
 n̄ non moraliter aut demeritorie viciōsū

ut dñ error est inuicibilis vel corū que fieri non
debent. **S**olatiū sicut variatur ex apparenti
rū diuersitate sic apparentie suam diuersi
ficationem accipiunt in hoīe et potentibus suis
cognoscantibus ppter colligationem huius poten
tiarū adinueniē qz rota trahit rotam sicut
corchina corchinam et orbis orbem. **S**olatio
rum apparentie variantur nediū pro varia
tate cognitionū sed ut dñ est eadem affectu
onū quāuis alia et alia rōne qz intellectu
practia nō ē verū absolute sed dñ ut q
paratur affectu. **S**olatio in hoīe p̄nabit
p̄uenit rarior dēceptio si potentia iudicā
ua qualibet nonerit de dubiis et suspectis
apparentiis suspensū tene iudiciū p̄nabit
bitrij facultatem. **S**olatiū rāp in nobis a
gelus de celo ul' bonus ul' malus sicut no
minatur dñ rāp eniphireū ubi boni ac
reum ubi demones qui misere dicitur de
lucres cali. **S**olatiū t̄m̄ in nobis dēp̄
spūs inspirationū ul' instructū sicut alij
per spū s̄cū illabentem aut hūm̄ causante
sic ab angelo bono multipliciter sic a malo
angelo sic a celo sic ab elementis instantibus
sic a complexione naturali sic a complexio
ne accidentali sic ab habitibus cognitiue
tenticie sic ab habitibus cognitiue affectiue
et in hīs omnibus verū est qd diligentur in
dñ oēs inspirationes iste cooperantur in
bonū et de per se ul' per accidens resp̄ctus

aut ora tandem de per se ul' per accidens et
 out in malū nec potest regula huiusmodi
 sed qui solaciatur in dno q̄ soletur **S**ola
 tū causant in nobis homines qui angelo
 in officio nomen q̄ soletur ut doctores
 et prelati et offerentes pro solatio libros
 et necno paritatem ordinate sponentes
Solatiū pronemie potest diligentib
 den a sex differentiis positis scilicet
 deorsum an retro a dextris et a sinistris
 q̄ soletur e gloriam inferni p̄a p̄ta p̄ta
 q̄ soletur futura prosperitatem et adu'sitate
 a desolatione q̄ per
 an' paritatem et viciatoris geneatur hoc
 in labo' hinc hinc hinc **E**tan hoc in mul
 tibus coram dantur passione **S**olatiū
 q̄ soletur a temptationum angustis roboratur
 q̄ soletur qui dixit dū am'isetur cor
 meum in petra exaltabitur et rursum
 o q̄ soletur multitudinē dolorū in cordeme
 am et xp̄is **T**ristitia v̄a b̄tetur in ḡu
 diu **S**olaciū causa est aliqui fuga sola
 tū sicut etomiso querē nimis solatiū p̄e
 cetim corporale impedit spirituale p̄t
 hoc s̄b h̄t̄oquit consolā aīa mea meoz
 m̄ta b̄t̄idines aliqd' in' fructus aliqd'
 m̄t b̄t̄idines et dona et m̄nūatur sicut
 pay h̄t̄us et p̄aīa **S**olatiū solatio

frequent' opponitur nec se mutuo parantur
quemadmodum de carne et spiritu notatur
latius frequent' impeditur a consolationibus
aut consolari volentibus alioquin non dicitur
Iob consolatores onerosi vos estis
quo sine quaeratur expedit cognoscere ut erit
bonitas ipsius vel malicia moralis vel gratia
ta cognoscatur cum finis sit forma virtutis
si bonus est de formitas viciorum
querendum est principaliter propter deum ut
humilius timeatur ferventius et diligenter
alacrius honoretur Sic agebat Iob
dicens optabundus deo letatur cor meum
ut timeat nomen eius
homo propter se non tunc principaliter sed sub
sicut indignavit se cor suum ad facientes
dei iustificationes iustitiam propter retribui
tionem
querere est tale solacium quale docebat et
querat Epicurus homo ad se referens
omnia et se fruens
notat in epistolis Seneca Epicurum posse
cristi propter animi factatoribus laudabilia sunt
in multis si ad verum finem solati veritate
ventur ut prudenter dedinas noqua
nemine laedere fortiter ferre que natus
affert glampne mortem frugaliter vici
cupiditatis in peccata dilige pauper
tatem et ita de plurimis
Epicuri non poterat adipisci sine luctu

doloris ul' tristitia et hoc est in ymagine sensua
 litatis et cupiditatis debentia qd ul' resp
 me ul' sanas tristitia est sed in reprimen
 do languor maior. **S**olatiu qdlibet in
 hoc vita suspectu ee debet qd non hictu
 uictu ul' in hictu fundatu est. **H**inc liber a
 zephali traditus habebat cu carmine sola
 hylamentationis et penalitatis et pmi
Solatoru fines quales a mundanis p
 hantur non consolationes sed desolatione
 induant similiter et finis qualem stopci
 prestabant aut falsus aut ymaginosis
 bilis de imaginatio quoda honesto fine de
 obero. **S**olatiu cuiuslibet et laudabi
 lis exemplar dedit xpus tam actiua q
 passius et post eu beata mater sua ab in
 fancia usq ad mortem in summa pauper
 ta spūs summa mitate maximo hictu
 debentissima esuie et sibi in stia su
 ma mia et misericordie pmissima cordis
 mpiditig et in hiquillissima pace. **S**o
 latu xpi sequitur suo mo qui xpm indu
 it hoc est qui sibi sicut exemplari vinen
 do conformatur nez qui tali decit angelus
 de celo confortans eu du factus fuerit in a
 gonia. **C**uiusq qd tristatur aspiciat hoc ex
 emplar et pfallat bono tuo exultans ad
 gaudentem xpm et cu lamentante plan
 gens qd docuit sub parabola pncorum
 cadentiu in foro et damnatu cu equalib9

Letammus vobis et non saltatis laetamini
et non plangitis Finit
**Cantilogium de meditacione crucis magistri
Johannis gerson**

Quod ait huic o homo
audidi quia dicitur quia
em qz respexit huic dicitur
filius et matris subditio
glia suscepit huic solum
Ipa nouissima sibi pmo
namqz nouissima et abiectior
In cruce suspensus ee iesus voluit
propt qd deus exaltauit sibi nomen
tale dedit nomen qd dicitur erupit
sta modo collige mea mes hinc
protra sicut signi stringit
colla iugum crucis hinc qd
protraeat casus sicut
fasciculus mirre in dilectis meis inter
obera qstringat se mea suavis amor
oscula det labris vngat tunc
Intra et in cellas ducat argomachis
o mas qd vaporis mea mes qd dig
oscula vis quia terra tremat hinc
Prope pietas rapit en pietas
bractea distendit vultu dedit
per latus ostendit se cor amor mei
frigidus magis meo est amor per amor

In lalem minime flens amaret cum
 anxia stab fatoz retrahit si conspiciatur
 Lame tigit sese sola patet pietas
 opiatas q ne colaphos n. sputa flagella
 et auos nec mortem respuit ecce cruas
 Jam n. amos mei laqueet nez vulnea scitit
 exortibus i dura sed aruz pendet adhuc
 exortibus amplexu se quo strahit aude
 meis pia coniungi in pietate sua
 os dae quid i fugis au. no i amos liquefes
 Tota fluis au. no quae madet ex lacrimis
 Ipsi forte tenet gemitu gemitibus
 de aruz deponitur flens sibi opatore
 parca mas nimis est adamatuz diuoz atro
 Talia que spectans mollior esse nequit
 Angz iesu bga toties auis ut lacrimaz
 de cordis sicut largior bnda fluat
 Non rognis frigidus o cor qd tantu amoris
 flammulis accendit stabz gelu rigidum
 que cruas ex oi parte videt saluunt
 angula q patit virgo iesus nota
 dona tibi potest sanctilla nisi reprobz sis
 igne de lignis arde quas parere
 Angz q ligna viciouuz reserabis
 lucam auq adest celebris huc pluge lucas
 Tuis ai soais gesta cruas reserant
 o lucia felix qui viuendo studuisti

morte crucis corpus morte fixa tuum
 Erunt petrum rebeuabit ad celos et amica frat
 Tu sumus andrea letus alacris obis
 Stigmata fransisa saraphim sub magis fruit
 Ut mors foris amor flammie hoc parochia
Quod finis nomie et tua septa docent
 Iudicat hoc p[er]ta h[uius] m[un]do sp[irit]u ariet
 Iugum quale pluuim[us] orbis habet
 Eius ad exemplum strictum ariet
 Tunc videas oculis cedere ul' ore legas
 Illudius esto huius ariet huius pulcher amant
 Intus que foueas pulliculos operum
 Eius obumbrabit sub pennis bruiant
 Nec potest milibus ea satuari noam
 Adde q[ue] ex omni regionis parte subibit
 Flans huius affectus flammie carmine agas
 Carme ab eterno cordis resonare docent
 Sama noui p[er]ctis. quod ariet m[un]do
 Cantica delectant si talia lector abunde
 Sub duplia lingua compeies alibi
 Erunt actiuis ariet theozia sp[irit]u
 Forta no equali nec oculis partibus
 Martha solhatam pars cea pluuina bibat
 Du pro parte sua sola manna sedat
Lappet oculi hic dario sed oculo
 Rachel amiahor cerna diua potesse
 binat parte sua quemis contata solomun
 Alternas dices gratia ni dederit
 Era qd non dat nemo saluatur audat
 Era rara nimis manz bacia deo

Lepore desunt idos si xpus ut esset
 Ad omnia tibi dixit tua scala statis
 corde tenens xpm per sensus carnis hinc
 Tunc trahere deum quod satis ad mensuram
 Theocoris hinc quod no dicitur hic imitari
 Lollaudes et erunt pnia terra tibi
 Springa cruas malu si no potes alta tueri
 Ad patriam ducet te ratio adeste
 Ant theoria cruas in specho orabra
 Efficit en sanguis puliculis aquile
 An auras amabitur vox a sua nar dubs odora
 Spirat si fuerit plantula parua talens
 Sponsas laudes pnis et deuotio imple
 Impositi ratio vult opus esse dei
Enesio qua dat ei qui regit aram
 Fallas altante sapienter psalle in sus
 Post mende hinc ul' meditando file
 Affectus si qn pioe deuotio gustat
 Diminet ut dn vult mandat eos notulis
 Iobitiora nimis sacre st' basilica mente
 Gustata famis mella placent pnis
 Effectus sapor est que no pferit arbor
 Erub et ille sacer a fignesi viginis
 Craba tartarum est qn reposita cor bno
 Gutatur bisu morz nomis fit homo
 Anxius est aliquis ait is stimulatq' amab
 Eruc am subeat soluitur omne malum
 Erigit ad spem higenitz solatur et atre
 Disparent tenebra die inimica fugit

Effugiat a se tristitia mens leta malorum
Iam meminit que se precesse videt
Pons deus indulget qz penitet ergo
bona letatur in re dolores suo

Mens habet ut fatis in amoribus illis
vobis voluptates precesse reprobis
hic locus a hoc tempore ad modum
dum desideris perferior ipse mens
dona aut plqz deus amor suspecta reprobis
Fatis amatus se quo magis affiat
hic locus ista dies sunt hec oratio talis
Gratia quoniam modis se dedit in variis
Ergo precesse salagis semper memorat
huans affectus quibus aut peperit
Affera magnate ferrum spectare videbis
Vsqz potum sit tua mens ita sua mens
mens affluta fide xpo se dignit et spes
Ergit amplexum porrigit variis amor
Tunc honestis rursus par diat sufficit bene
Gloria per finis per faciendo tades
Casus et omnis fallit qz semper in actu
permanet et mira sit novitate placens
visio non tedit reaveat 3 fructus ad habet
Et fuerit et salutaris est se edans ad habet
Dilige tota mente deum plqz paucis
dilige toto corde puoz nec ullis
Errorum nebulis obtenebrat sine
dilige tota sit anima spontaneis vltis
quod facias hylais que iubet ipse deus

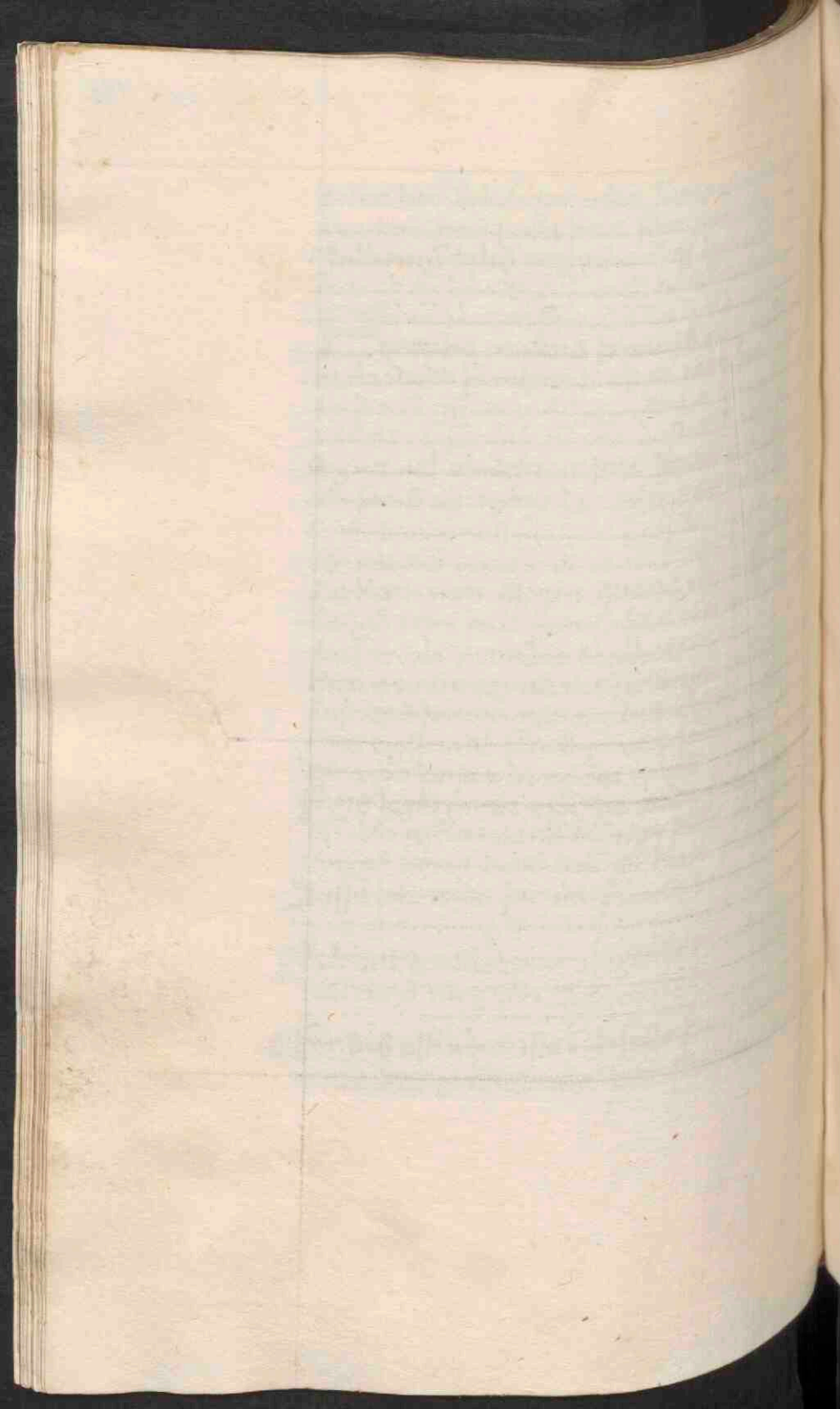
facta: g^o deum sapientia suavit^z omni
 dirige virtute viribus omnimodis
 et timor ut dno sit honor q^d deo sit amatus
 et tuus est locutus se vocat esse huius
 dicit nichil ee poterit quib^z dicitur heras
 quia cui de summo dicit fas mens est
 interiores se iungit sensus deatati
 obiectum deitas eius sit ut obui spium
 dicit oculi splendet qua noⁿ quapit onus b^z qua
 utroque in nullo defiat ipa loco
 dilatione resonat in tepore spirat odora
 dicit qui nullo stabili miseritur
 et ipse abus hic refiat qui basatur illo
 et tunc magis non iterum fiaet

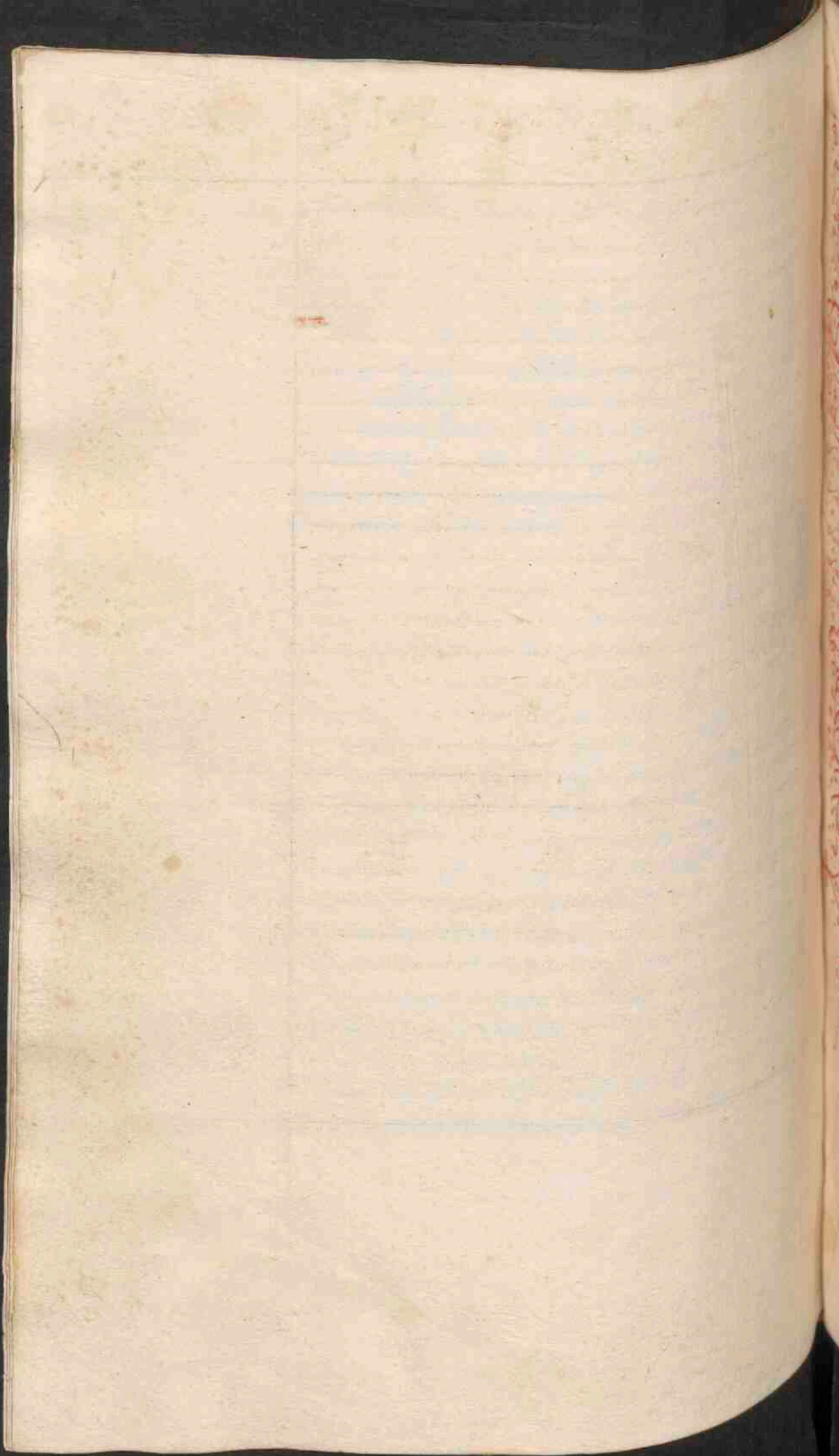
Et in amplexu castoz p^obat frui se
 et quo diuallunt tedia nulla sin
 interpres clausos aperit sensus vite ligna
 expedit bt^z vireas nilla paterna sequi
 suavis ingu^z mih^z hui^z q^d res^z hoi^z feat
 esse arua p^o se quohdie far^z can
 aozibus horefas p^onni serpente inq^z
 hinc ligno furum respice fatus aris
 demus esse tunc bairu ambage viaru
 curitar ostendit ducit et ad patriam
 p^ongz hanc frontem ne lz gladius ingulab^r
 huc arua signatus amib^z erit subarum
 bella fremit profer eta^z vaxilla fump^zhi
 bis hostis eis protinus effugiat
 demons aris et nulle modis b^z suba tentat
 p^ongz arua^z behut fimmus niam^z abit

Calica lux beluti iocunda serena mirat
arentem tranquilla pace firmi tribuit
Anthoniu talis angustini q̄ beavit
Lux et q̄ plures desuper irradians
Functio honora fuit ada talis ab arc
rentis in etna p̄mitis inspiraret
ayola modo p̄mitit et carca carmen os
corpore asensu quere vera p̄mitis
Sara representat s̄ oia hostia sensus
Signa vel obiecta misera dona carnis
Est foris est intus virtutis regula libe
Erish p̄identis sanguis scripta suo
Est modus hic ois diuini scriptis amib
Eartham non aliam quere necessaria
Cesset iam petra sponso pia m̄s ab amia
Pasat ubi meridie recubet
Etz arcem carne nez sic bage post aliam
Eustodes pecoru nec malus error agit
Edos desiciat sedos fictos sodales
Dic xpo pastor tu michi solus eris
Suis legis amor xpi de corde sereno
Dū bñ ḡtia mens dū naz fida fides
Erishus homo deus hūc ḡtine sua serena
Iussa pro corde fac ita salus eris

Terphiat conilogium elegiarū s̄ meditalio
ne crucis magistri Johannis de gerfomo

Functus est liber iste i p̄festo p̄m̄fira hōie
maie deo grās Orate pro scriptorē

Incipit gemmarum paruum virtutibus plenus ex quo-
dam deifico libro extractus qui intitulatur scala ro-
sarii climati abbatis preclarissimi atque sanc-
tissimi montis synagae. ¶ Et primo de abre-
nuntiatione terrenorum et vane vite abdic-
tione et abnegatione / gradus primus. ✓✓

Quia abnegabunt. omnia quep-
uerunt. omnia deridebunt. omnia ex-
cruent accedentes ut bonum in-
teant fundamentum. ¶ Volen-
tia vero et quibus laboribus et
doloribus egent qui cum corpore
in celum intrare conantur. et pre-
sertim in phemnis abrenuntiatione
in ipso quousque gaupiscenarum et concupisabi-
litate amatoz. nos noster et sine dolore cor. in di-
vino amore et satisfactione per luctum efficere
consuebitur. ✓

De non habendo ad aliquid passionem. et non
afficiat ad aliquid viciose. Gradus secundus

Quia ascendisti ad ea que retro sunt non
te quertis. Confusio maxima existit
vniuersa predicta relinquentes post vo-
catione ad qua vocauit nos deus et non homo
de aliquo alio curare et sollicitari non valen-

te nobis utilitate facere et prodesse in hora necessita-
tis nre videlicet exitus. ¶ Si quis mundū odit
iste tristitia effugit. Si quis vero ad aliquid vili-
bilū affectione passibiliter possidet. nondū a tri-
stia est redēptus. ¶ Si quis erga rem aliqua
vel quāvis negotiū. absq; viciose delectationis affe-
ctione. impassibiliter adiacere sibi putat. in priua-
one vero cor eiū aliquantū contristatur. Sic ta-
lis pfecte seduxit serpē.

De vera peregrinatione. Gradus tertius.

Peregrinatio est derelictio irredēptio sibi
lis om̄ que sūt in hac patria nobis co-
tra agētiū et aduersariū ad pietatis
intentionē. ¶ Peregrinatio est repulsio p-
confidētiē nos reuerens modus verecūdis. in-
mita sapia. nō publicit̄ intellectū. abscondita vi-
ta. occulta substantia invisita intensio. nō apparens
cognitio. vilitatis appetit̄. angustie cupissecta
diuini desiderij suppositio. amoris xp̄i ih̄su ul-
tudo. vane glorie negatio. Nomine sciētiē et
sanctitatis odiū. silēcij profundū. ¶ Deniq;
et natura habet ista cognitio suos dei impo-
hēntis incessanter molestare. et supordinata
est quasi in diuino igne amatores dñi stimula-
re. dico vero a domesticis et proprijs elongatio sub
intentione amoris et vilitatis et tribulationis
ad talem pulchritudinē et bonū exhortat̄ a-
matores. ¶ At quantū magna est et laude
digna ista agomzatio. in tantū multā quada

discretionis possessione eget. ¶ Peregrinatio
 vera et subiectio et custodia laborum. plures mul-
 ta preualuerunt et insanabilia preter opinio-
 ne. mire transformataverunt. ¶ Peregrinus est qui
 omne proprium et alienorum habitudine et affec-
 tionem fugit et fugat. ¶ Scilicet enim secum salua-
 re temptantes negligentes et pigros periti sunt
 cum eis. igne in eis sub tempore extincto. ¶ Sus-
 cipiens flammam aure non enim nosti quam extinguat.
 et in tenebris te relinquat. ¶ Peregrine re-
 moue a te. certa mutatione mutatione. demonem
 gyronagium et voluptatum amatorem. ¶ Sempe pe-
 regrinatio ei prebet occasionem. ¶ Mulierum
 et bonum est non habere ad aliquid viciose affec-
 tionem non habendi vero ad aliquid viciose affec-
 tionem. peregrinatio mater existit. ¶ Exuper
 christi dominum nostrum est peregrinus. non amplius
 affectionibus ad aliquid copulabit. ut non apparent
 passionibus abstractis et approximans. Non quiescit
 ipsum lothi festinamus imitari. Anima enim quersa
 ad ea vni exiit sicut sol euanescent. et de cetero ma-
 net immobilis. ¶ Inconuertibiliter fuge egiptum nam
 corda ibidem quersa terram impassibilitatis iherusalem
 non viderunt. ¶ Peregrinus ille est. qui sicut alienus
 a lingua cognoscit sibi linguam in terra sedet. ¶ A
 locis viciis recessus si fiat semper ad huiusmodi sit par-
 tes magis secretas et solationibus et delictis seculi
 et delectationibus vite. et a vana gloria maxime et ho-
 minum laude et tumultu remotus. si vero non sic
 a passionibus volamus et vicis. ¶ Absconde iuge-
 mitate et fuge bonam famam et opinionem pom-

patere publicare nequū uiderentur alius quidē or
alius uero actibz existere. ¶ Horro credēs do
passibilis et uiciosa affectus ad aliquē ppriozū do
mesticorū uel exēcorū habita que potest nos ad
modicū in mūdū abstrahere et ignē ire gpur
tionis finalit̄ extingue. ¶ Sicut ipossibile est u
no quidē orilo in celū alio uero in terrā uiteri.
ita ipossibile est scdm aiām non pure eū qui a
suis et domesticis oribus et exēis et familiaribz
scipm pfecte non facit cogitatione et ope per e
uū. ¶ Qui simul cū mūdānis post abentūā
aone quersat. uel p̄miquis existit. pentus i la
queos corū et foueas incidet aut conquinabit
ab hys que sūt in ipis ex deliberatione medita
do. uel non iquinatus manēs inquinatos diuidi
tus. et ipse inquinabit. ✓

De sompnis introductis ✓✓✓

Quando ppter dñm nr̄m nosipfos relinque
tes et pprios parētes et domos pro ihesu
xpi caritate dina peregrinatione nosipfos uendidi
mus. tūc igitur demones per sompnia nos con
turbare probant domesticos et nobis familiares
demonstrantes aut cede prostratos aut morientes
aut pro nobis amaritudie et lesione detentos.
¶ Qui ergo sompnis credit solus est hōi aureū
post umbrā suā et ipām retinere temptant. ¶ De
mones uane glorie in sompnis apphete tanq̄ uer
sipelles et astuti futūā gecturātes ipā nobis p̄mū
tiant ut uisibz iplet̄ nos faciāt sūpe ut susū cogi

traones exaltens. quasi demceps ppe pphena gra
 riam existentes. ¶ Inobedientibz demoni frequē
 ter fit ipse ppheta. atempnētibz vero eū semper
 mentatur. ¶ Qui sompnis credit ex toto repro
 bus est qui autē omnibz est maredulz iste ama
 tor est sapientiae.

**De vera et sempiterna memoranda obediē
 tia. Gradus quartus.**

Quāsi ascendisti ne aspicias vel declines ad
 dexterā vel sinistra. ¶ Qui in simplicitate
 subditū sūt in dño. cursū bonū ambulat et pfi
 aut. ¶ Cū tibi tua cogitacio suggerit ducē dis
 cernere vel diiudicare ppositū resili sicut a for
 micatione. et oīno penitēz hinc serpenti non locū
 non quētē non introitū non uiciū prebeas dico
 vero ad draconē cogitaciō videlicet pncipatē
 ¶ Seductor nō ego mei prioris. sed ipē meū
 suscepit iudiciū non ego illis sed ipē meū cōstitu
 tus est iudex. ¶ Qui subditus est ipē contra se
 metipsū smām profert. ¶ Sempe si ppter deū p
 fecte obedit q̄uis non videat pfecte. suo se delict
 to et iudicio exiit. Si vero in quibusdā suā p
 fiat voluntatem q̄uis obedire appetat ipē suū p
 pondus portabit. At vero si nō cessauit presi
 dens. ipm arguere utiqz bñ hēbit. si aut trauit
 quidq̄ sup hoc dicere non habes. ¶ Intellectua
 liter deo quā habes ad tuū patrē fidē et carita
 tem integre ostende et ille hinc incogitante certi
 ficabit demceps scdm tuā ad ipm affectionē ti
 bi uigi et fauluarē existere. ¶ Si quis vero er

ga patris subiectione. sua scientia ad sumum posse
dit mundam. iste de cetero per singulos dies morte est
sompnus. magis vero vitam expectans non turbatur
cognoscens in solido. quia non ipse in tempore separationis
sed qui preest reddet rationem.

Regia ambiciose quod sequitur ✓✓✓

S quis in domino absque violentia ex patre amissio
nem ministracionis suscipiens. impronsum aliquod in
ipsa passus est offendiculum non danti arma. si sus-
cipiens causa instruebat. Accipit enim arma cont-
pugniam minuit. utulit vero ea et misit coram tuo
Si vero propter dominum unum passus fuit. et sua prederit
infirmum danti. et precipienti confidat. qui si ce-
cidit saltem mortuus non est. ¶ Cum absente eo qui
preest vultu ipsius magnitudinem hinc nobis asserere pu-
tantes et omne collocazione vel sermone vel alio
vel aliud quippiam quod eum suspicari odire in nobis
autimur. hinc cognoscimus. quia legitimam obedien-
ciam vere exequimur. ¶ Interrogavi aliquem quidam
virum probatissimum deprecans quomodo obedientiam pos-
sident humilitate ille vero ait. Si mirum si prudens et
vere bene obediens mortuos suscipiet et si lacrima-
rum donum possideat et si liberatione a pugnis. Ex-
istimat penitus quia patris spiritualis oratio fecit. ma-
net ipse a vana proprie reputacionis elatione alienus
quomodo namque super illo exaltabitur quod ex patris adu-
rio dicit factum et non ex sollicitudine propria. ¶ Cre-
dendum est absque sollicitudine hinc qui in terra se-
rere in domino assumpserunt. etiam si straria quedam et
inre salutis aduersa secundum apparentiam inuigilant

Tūc em̄ nr̄a fides ad ipsos q̄i in fornacē hūilitatē
 probat̄. ¶ **O**sculat̄ et dimittit̄ sepos obedientia
 u quidā bene psuasū. consulti et placitū senae
 tes president. qui ad suas volūtates quersi. ad
 vohū uissiones querūt et obtinet ac vero a con
 fessionis corona cognoscat̄ se penit̄ cecidisse.
 ¶ **O**bedientia est peregrinatio ab ypocrisi et proprio
 desiderio. ¶ **S**it tibi iste modus ad obedientia. ita
 pulcher et bonus videlicet semp existimare q̄ pro
 bat te qui preest et tēptat et nūq̄ aliq̄m decides
 vel errabis. ¶ **E**cuiusq̄ ex obedientia resiliert
 hi tibi anūciabūt eiusdē vtilitate. Tūc em̄ cog
 nouerūt in quali celo erat. ¶ **E**cuisq̄ in solita
 ria tranquillitate sedens cognouit suā infirmita
 tem et tūciens seipm̄ obedientiae vendidit. iste aut̄
 esset ceus absq̄ labore ad xpm̄ ihesū respexit.
 ¶ **D**e patientiā introducta ex eodē caplo arco
 prelātū et omēs.

Quando redarguit̄ et corrept̄ incessant̄
 a pr̄e. ampliorē ad ipm̄ assumis fidem et
 caritate. spiritus sanctus visibiliter habitauit in
 aiā tua et vobis altissimi obūbrauit tibi. Verū
 tamen ne gloriaris neq̄ gaudeas generose suffe
 rens atumelias et ignominias sed magis plora
 et luge qz aliqd̄ dignū atumelijs egisti et cōtur
 basti aiām contra te. ¶ **N**oli admirari et stupe
 sup id quod dicitur q̄. habeo em̄ moysen hoc v
 nimecū predicante. ¶ **E**xedit in deū et non
 in patre peccare. deo em̄ ad nr̄a gātato. dixit tū

potest eū reconciliare. isto vero a nobis aturbato a
liquē pro nobis deū exorantē et p̄ncipū faciētē.
ulterius non habemus. **V**idi subditū ex ore illig
qui p̄est narrationē sapientē et de subiectio
ne illig desperaui. cernēs eū ex eadē supbia et
non humilitatē assūpsisse. **N**on quā patris sub
sanationes sustinemus generose. tūc patientes su
mus aut sufferētes iudicam. s̄ quā ab oī hoīe co
tēpimur et plagamur. **P**atris em̄ et venerē
tes et debentes sustinemus vniūsi. **H**abe promp
te subsanationē sicut aquā vite ab oī hoīe pota
re te querētē purgatorio carnalitatis luxurie.
tūc em̄ in aīa tua profūda castitas orietur et lu
men dei ex corde tuo nō deficiet. **P**arvus ignis
multū fauū liquefcē facit. et parua ignominia p̄
plerūq; supueniēs. vniuersā cordis feracitate
et recitate repente liquauit et deleuit et idū
cedmē quertit. **P**orsū et gquassationē in
redarguāomb; sentientes p̄corū mōz memo
riā habeamus quousq; dñs vni n̄rām non vio
lentorū vni iferentiū videns eandē debeat
mordente in corde dolore et luctū in gaudiū ver
tat. **B**eatiū multitudinē dolorū meorū aut in
corde meo in tū solationes tue lenificauerūt a
nimā meā in p̄prio tpe. **N**on obliuiscam̄ dicē
ad dñm. **E**ruantias ostendisti michi tribulatio
nes multas et xmalas. et quersus vniūfici
me rā. **B**eaty qui sibi vni fecerit p̄pter
deū cotidie maledicty. gteptus. exprobrat. cū
martirib; tripudabit iste cū angelis fiducialit

ager: **Nota bene.** **¶** Beatus monachus qui omni
 ignominia et despectu seipm dignu singulis horis
 putat. **¶** Beatus qui sua voluntate vsq; in finem
 mortificauit et sibi in dno nigro tradidit cura sui
 a dextris em statuet xpi ihesu crucifixi. **¶** Si quis
 redarguone iusta vel iniusta a seipso proiecit.
 iste negauit salute sua. **¶** Si quis vero hanc cu la
 bore et dolore aut sine dolore suscepit delictorum
 suorum remissione celeriter fornicetur. **¶** Qui sunt
 verbi quibus sit veru quod dicit ostendit collocatio
 ne statue. cognoscat se dyaboli mfirmi tate ifir
 ma. **¶** Et si quide cu coequalibus loquens operatur
 forsitan vtiq; quinq; sanabit per irrepacione ma
 iora. si vero erga maiores aut sapientiores. ita
 glitgat apud hoies hoc insanabile est. **¶** Ne sis
 caa irrationabilis. silentiu tenens. alis ex file
 adulatione et amaritudine galians. neq;
 lerare alioqn furios et turbantibus existit pe
 ior. **¶** Resume cu spranmie tuo in desmet
 eloqui dicent. **¶** Qui pseuerauerit in fine iste
 saluabit. **¶** Et badens si possibile est in homi na
 tura magf redarguetem aut duriore tuo in
 dno exercitatore et preceptore inbentire ne finis.
 et pseueras subsanacione et derisu bibe cotidie
 qsi mel et lac. **¶** Et si fornicatem ipm precepto
 rem videris. ne discedas sz cont tempm dic. **¶** Ann
 te ad quid venisti. **¶** Tunc aspicias exterminata
 in te timefactione. **¶** Hec sut verba magm solis
 qui cu mortuo fuit locutus qui et mutauit nome
 et per patrefacta calefactione

suū. et antiochū se vocabat grā durioris vite. Vnde
macius vir dei narrat. ¶ Non laborabis fili in
multis ānis inuēire in te bñs requē si bñs tra
dideris tempm in pñcipijs ex tota aīa ignominijs
¶ Qui ad ipassibilitatē ad deū currit omni de
qua non maledicatur. se multū dāpnā sustinere
arbitratur. ¶ Exprobratq; et pperatus tace et a
mme caritēria susape magis lucāria castitatis.
¶ Intendamus et discernamus et bigilemus qñquā
dem a pastore iculpati tñquille et cū gratiarū
actione sustinere debemus. vel qñ certificare. et
et satisfactiōne facere. Fructū videtur sup oibz
quidē nobis ignomiāz gūliantibz esse tūcendū
lucis eni hora est. ¶ Super hys que in psonā al
terius recurrūt satisfaciendū et excusandū esse
ppter vniūm et quictiōne caritatis et insolubilis
paq; v

De penitentiā deo reconciliante. Gradus quito

O pugil certator sta aureb absq; timore et
age penitentiā. ¶ Penitētia est reuoca
tio baptisati. ¶ Penitētia est pactio ad deū sēde
vite. ¶ Penitētia est reconciliatio dñi per bonā
opationē contraria offensionibz et delictis. ¶
Penitētia est fortis tribulatio ventris et aīe af
flicio in sensu vehemēti. ¶ Non obedias dicit
post lapsū sup pñs defectibz et offensionibus
quia hoc aut illud non fecisti istud vero nichil
est. ¶ Multoānis nāq; pua dona furore mul
tu iudicij cessare fecerūt. ¶ Qui in veritate vi

dictas et penas pro peccatis exsoluit omnem diem
 in qua non luget eandem quasi se reputat perdidit
 se. eam si aliqua bona alia utique fecerit in ea
 Nemo laetetur tunc se super lapsibus et offensis
 in exitu certificatione plenam recipiet. **Glosa.**
 Quia in talibus remorsus conscientiae viget eo
 nondum satisfecerit plene ideo cum fortitudine dimi-
 tudini mortuus sequitur. **¶** Ubi spiritus domini ubi un-
 ctus est solutus. **Glosa.** spiritualis alacritas a spu-
 ritu infusa. aut testimonium spiritus sancti inter unum de-
 remissione peccati. sequitur. **¶** Ubi humilitas testimonium
 ubi sine his duobus sunt et decedunt non seducuntur
 non putent se penitus liberos. quia ligati sunt
Glosa. quoniam et si dimissa sunt eis peccata quantum ad oculos
 panem non tamen totaliter quantum ad penam. **¶** Signum
 et sollicitate studiose penitentiae metus est universi-
 sis tribulationibus nobis contingentibus visibilibus
 et invisibilibus et adhuc amplioribus dignos nos ip-
 sos reputare. **¶** **¶** Moyses postquam deum vidit in ru-
 bo iterum in egyptum que quasi tenebratio intelligitur
 ad laterum operatione quasi intelligibilis pharaon-
 nis. et dyaboli. reversus est. Sed rursus ad rubum re-
 greditur non solum vero. sed et in monte qui sathoc
 contemplatum verbum nunquam desperabit. **Glosa.** Ex
 isto datur intelligi quod homo contemplatus et sanctus
 interdum cadit in aliquas culpas. saltem veniales
 post contemplationes preclaras. nec tamen mox penitus
 perit. sed surgens recuperat quod amisit. et ala-
 cis in lumine contemplationis aresat quod ante in tene-

bras p̄itorū corruerat. sequit̄. ¶ Magnus Job pau-
per efficitur sed iterū dupliciter ditescit. sequit̄.
In meditatione mea. magis vero in p̄mā mea
exardescet ignis orōis omnē siluā ardentē. Et
sa uidelicet in ḡtione. cōfessione et satisfactio-
ne que sūt tres penitentię p̄tes. exardescet ig-
nis. i. feruor orōis. omnē siluā ardentē. i. vici-
sa p̄ta cōsumētis.

De memoria mortis luctū faciente. Gradus

¶ Sextus.

Offense verbū precedit intentio. mortis v̄o
et offensionū memoria. precedit plangitū
et luctū. Memoria mortis est cotidiana mors.
memoria vero exitus est singulis et ḡtinuis ho-
ris suspiriū. ¶ Probatus quidē est qui h̄c mor-
tem sibi cotidie expectat. ¶ Bonus vero est qui h̄c
ex hūilitate singulis horis desiderat. Non om̄is
mortis ḡp̄sētia est bona. Sūt em̄ qui in desi-
nenter in habitus nature offendit. i. qui assidue
ihermant̄ aut grauatur. et hanc cū hūilitate
optant. Et sūt rursus penitere nolētes et h̄c
ex desperatione aduocat. Et sūt adh̄ qui ex re-
putatione p̄pria et elatione seip̄os ip̄assibiles
.i. plenarie reformatos habent. i. reputant et
hanc tūc usq; non formidat. Et sūt. si t̄ et nūc
forte sūt. qui per op̄ationē sp̄s sancti suā ip̄se
peregrinationē exquirūt. ¶ Qui mortis me-
moriam et iudiciū eter̄ni et dei et d̄ni nr̄i ih̄su
xpi in seip̄o vult detinere et auris et occupatio-
nib; materialib; seip̄m tradit silis est naturū

et suis manibus plaudere volenti. ¶ Qui ab
 vniuersis est mortificatus iste mortis memoria
 habuit. ¶ Qui vero adhuc affectione et amore
 ad aliquid habet non vacabit sibi sui volu-
 tate se insidiosè prodens. ¶ Foli omnes verbis
 certificare tua ad ipos caritate ostendens. si pe-
 te a deo, qd eam tuis ineffabiliter et secrete clari-
 ficet. alioquin non sufficiet tibi tps. ad affectiones
 dilectionis. et quictione. Ne seducaris o isipies
 opator. tempus tpe restauras et demum readiples
 Non enim hoibz sufficiat dies vt possint suu debi-
 tu dno soluere sine diminutione et defectu. ¶
 Non est aut quida. non est pntem diem pne trisi-
 re et exequi. nisi eam extrema et vltima toas
 bite nre existimemus. vvv

*De cotidiano baptisinate luctus sine de letifican =
 te luctu. Gradus septim.*

Luctus est stimulu aie aures ois adhesio-
 nis affixioms et affectionis iudatiu
 et in visitaone cordis. a sancta lcticia mixtus
 timore liquefacies et huilians. ¶ Qui tenes luc-
 tu ex omni virtute tene eu. Nam ante quali-
 ficacione natura habet posse auferri et astu-
 mulabus et coturbacioibz et a curis corpilibz
 et deliis et maxime a multiloquis et stur rili-
 tate tanqz terra a facie ignis facili' resoluit.
 et liquefat. Nichil ita huiliati sicut luctus que-
 rit. nichil ei ut risus contrariat. ¶ Vidi em
 puas guttas ai dolore effusas et vidi fontes si-
 ne dolore manates. Et ego quide magis sedm

^{no}
dolore et secundum lacrimas laborantes iudicium arbitror autem quod et deus. ¶ Quando autem adiuuantibus vel succedentibus nobis neque quibus adiuuantibus fit lacrimosa deuota et mansuetorantia. dominus enim non vocatus aduenit. spongia gustu gratioris nobis deo dilecte tristitiae tradens et aqua refrigerationis deuotarum ac purarum lacrimarum ad delectationem carum que sunt in carnis offensionum. custodiamus eam. ut pupilla oculi donec recedat. ¶ Fructus enim est virtus ac potentia huius operationis super proueniens ex maxima sollicitudine festinacia et intenta meditatione. ¶ Glosa. ¶ Quasi diceret huiusmodi operationis deficiente infusa est multo et efficacior ac virtuosior quam illa meditatio quam propria cura ac penitentia primum rursus acquirimus. ¶ Qui super suis lacrimis aialiter inflatur et non lacrimantes misericorditer diiudicat. scilicet est ei qui contra inimicos armaturam postulauit a rege et seipsum intenuit in ea. ¶ Ipsi in quibusdam luctu. et vidi in alijs propter penuriam luctu. luctu qui licet habentes tanquam non detinuit efficiuntur et per bona et pulchra ignorantia impudabiles manent. ¶ Et hoc let enim et ipsum lacrimarum donum magis vacuos plerumque extollere. quia ex re et quibusdam non datur. ut huius prauatione et inquisitione suspirans et merore et tristitia aie seipsum affligant. et profunda contritione et extenuatione penurie luctus angustiant. que loco lacrimarum suppleri naturaliter sine periculo hinc quibus et ab

eis hoc conueniens pro nichilo reputet. **N**ar-
 raunt michi quidam boni huius salutis operationis
 sive luctus probatus operator. quoniam aduenienti
 quidem michi aut ad vanam gloriam plerumque vel
 ad nam aut ventris sacietatem exportari gestaba-
 batur. luctus cogitatio minus clamans. **N**e va-
 ne gloriaris. quia recedam a te. fili. vero et in
 aliis passionibus et vicibus. Ego vero ad eum salutis
 luctu. **N**on ergo ero tibi inobediens donec me
 ipso representes. **D**ecima et repelle tanquam
 indignum in manu humilitatis pergrans gaudium.
 et non nimis leuis ad recipiendum existens
 lupum recipias pro pastore. **G**losa. **R**epelle
 manu. virtute humilitatis gaudium pergrans
 i. consolatione interiore pergrans presentis.
 tanquam indignum consolatione diuina in vita per-
 senti. quia dyabolus qui lupum nuncupat. quoniam
 dum ficta deuotione. et deceptoriam consolatione
 disposita gnare potest in anima. Idcirco non statim
 credendum est consolationi aduenienti quod vere a deo
 sit. **I**ugens namque canem illum suscipias benigni-
 ter deum tibi suggerente. sed benignitatis illius
 tunc memeto. cum te in profunda desperatione
 videris substractum. **I**ntentione enim eius luctum et
 timorem sine timore a te repellere. per talem
 dei benignitatis suggestionem.

De inuasibilitate anime valde graui ad inueni-
 endam et possidendam. **G**radus octauus.

Inuasibilitas est desiderium ignominie
 insatiabile. sicut et vane gloriose deside-

riū bone fame est ifinitū. ¶ Inirasabilitas et
nature victoria in insensibilitate iurariū
ex agōibus et sudoribus adueniens. ¶ Inira-
tas est imobilis aīe gstantia in ignominis
et bone fame diuulgationibus se sibi habens
¶ Principiū quidē inirasabilitatis silentiū
labiorū in cōturbacōe cordis. ¶ Mediū vero
silentiū cogitationū in exili gthurbacōe aīe.
¶ Finis vero fixa tñquillitas in iustificatione spi-
rituū imūdor. ¶ Perfectio autē est sicut et
sūt ignomias quasi bone fame laudes depu-
tare. ¶ Alia est ex luctu in iumentibus et in
trodūctis inirasabilitas. et alia in perfectis existit
imobilitas. ¶ Nam illa quidē tangit se in
quodā loco immo ligatur. ista vero quasi sub quodā
gladio tangit serpens ab impassibilitate morti
sicut. ¶ Tres quidē monachos vnamēdē morti
ignominis affectos. Et hic quidē mordet et
cōturbatur tñ tacuit. Secundus vero gausus pro
sepo. cōturbatur vero pro contristate et ipeccā-
te. Tertius vero primi lesione reformās. lacri-
mas effudit calide. Et erat pulcherrū videtur
timoris. et mcedis et caritatis opatores. ✓ ✓
De obliuione illati mali peccatorū solutina
Gradus nonus ✓ ✓ ✓

Qui cessare facit inā malicie memor
filior. ¶ Glosa. sic inā durate procreat re-
cordatio illate iurie. ¶ Possides caritatem
expulit in exēna blaone. Qui nō immitat.

infortunios labores sibi ipsi aggregauit. Mensa
 caritatis dissoluit odium. et dona munda interim
 fecerit quam. ¶ Quia multum certans non potest
 perfectum stimulum et pietatem dissoluere. saltem ore
 age penitentiam inimico. et amicitiam loquere
 ei que reputas aduersarium tuum. Ut super ypo-
 crisi coram ipso ostensa multum erubescens. ip-
 si finaliter perfecte diligas et suscipias quasi ab ig-
 ne ita a consilia pietatis et victus. ¶ Denique te
 cognosces te commutatum a putredine huius non
 qui pro contristante et iniuriatore. oras neque
 qui ipsum domus remuneras. ¶ Neque qui ad men-
 sam adducit. sed qui hunc spiritalem aut corporalem tri-
 bulationis euentu didiceris commisisse. et sicut
 super tempore dolueris et ploraueris. tunc time-
 mor malicie est quasi aspidem indificas. arca ferens
 in serpo venenum mortiferum. ¶ Memoria pas-
 sionum ihesu christi sanat animam iniurie memoriam.
 et ex eis sufferentiam mali. Glosa ¶ Hoc est ex
 consideratione pacis que christus tot mala pati-
 entissime protulit. fortiter erubescat. scilicet de propria
 natura et impatiencia. ¶ In doloribus et sudoribus
 propter indulgentiam semper quidam tradiderunt. sed
 in malicie immemor. scilicet aliis prope ignoscens pro-
 antipaut istos. et celeris consecutus est veniam.
 si in verum est id. Omittite celeriter et dimittet
 vobis ditissime. et cognoscent. ¶ Oblivio mali-
 cie et iniurie est nobilis et probate prime argume-
 nta signa. ¶ Qui vero iniuriam detinet et pe-
 nitere apparet. sibi est ei qui se in sompno aure putat
 bene eris. ¶ Solitariis memor malicie

De iudicij euitatione digne laudanda. seu detractatione longe fugienda **Gradus decimus**

Detractio est soboles. id est filia odij a rassa uo abscondita et latens sangsuga caritatis. sumentes et extrinias sanguine anime. ypocritis caritatis. giliatrix. sordis. cordis et oris. .i. iniquitate et perimnatio castitatis a interlois mundicie. **A**udi ui detrahentes et reprehendi eos. qui mali operum ad hoc se excusantes vnderunt qd pro cura et caritate illis cui detrahebant istud faceret. vt no vero ipis dixi. Cessate freres a tali caritate vt no mendacem faciatis in vobis dicente. **D**etrahente secreto pximo suo huc psequebar. **S**i dicat te diligere ora lateat pro eo. et viro ne typeres neqz maledicis. **I**ste em modus caritatis acceptus est apud deum et dnm ihesu. **N**eqz hoc te lateat et penitus euigilabis non iudicare offendente. **J**udas em erat in choro discipulorum. latro vero in choro homicidarum et mirum quod in vno momento facta est transmutatio. **S**i qd vult detractione spm vnicel. non ascribat et inducat sup offendente querelam. sed suggeret demoni ascribat eam. **V**idi peccantem manifeste et penitentem occulte. et que tanqz formatorum iudicium castum nubem apud deum reputatum. et per querisonem reconciliatum sincere coram deo. **I**z uigilare reuerentis apud te pximo detrahente. magis beo dices ad eum. **Q**uiesce frater ego cotidie in peccatis tuis offendo. quos illa valeo iudicare. **I**z in vno emplastro ista duolueris. qd et tempus et pximu sanas. **S**i sciaueris aliqui offendere in magno supple peccatis. et in occulto operari

bona maiora. **I**deo seducti sunt qui facta aliorum
libenter explorant retinetes fimum pro sole. i. m-
certa suspitione pro clara veritate notitia. **A**u-
ti celeres. et districti rationis positores. et delicto-
rum proximi extractores existentes hoc vitium pati-
untur et sustinent. eo quod nondum de suis offensi-
ombus in reflexa cura et perfecta memoria ge-
rentes assupperint. **C**uia enim non de propriis
cura gerunt sub patris aliorum obligati fuerunt.
Et enim aliquis suavius mala sub amoris ar-
rogantiae velo opta disuelans diligentius insper-
erit nullis alteris in vita de cetero cura geret.
existimas neque sibi suum sufficere ad proprium luctum
etiam si centum viderit amos atque iordanis fluvium
totum pro lacrimis ex suis oculis viderit proce-
dente. **N**otavi super luctum et in eo detractionis
vel ad peccationis vestigium non ibem. **¶** Non
vaccinorum collecto: maturos racemos edens
nichil buarum acerbarum colliget super eis. **E**t
bene prudens habens prudentem et intendentem
mentem quasque in aliquibus virtutes insper-
erit sollicitus festine notabit. **I**ncipiens vero et
imprudens querelas defectus scrutabitur de quo et
diatur. **S**crutati sunt iniquitates. defecerunt scru-
tantes scrutina. **¶** **S**aepeque tuis oculis videns di-
videntes. plerumque enim et ipsi seducuntur et errant.

De labiorum silentio. quod est anime custodia. gradus
unde quing.

Silencium in scientia. i. discretum silentium: est
mater orationis reuocatio a captiuitate.

1. a distractione mentis. ignis custodia sancte dilectionis. **V. ps.** cogitationum beatarum. Amara laborum memoriae mortis operator. Bene etiam peccator. Confidens proprie timida amoris docendi re pugnatore dei vborum conditor non apparere profectus. latens ascensus. **¶** **¶** Multiloquium est vane glorie cathedralis per quam seipsum manifestare ac populi propalare naturam habet. **¶** **¶** Multiloquium est insipientie argumentum. de tractionis porta. manu ductor scurritatis mendacii minister. Conpunctionis resolutio. acuitatis intelligencie dissipator. auidie vocator et conditor. peccator sompni. dissipatio meroris. custodie exterminatio. feruoris et caloris frigiditas. orationis saturatio. **¶** **¶** Nota bene. **¶** Cognoscens delicta conuincit linguam. qui vero multiloquus est nondum nouit seipsum sicut oportet. **¶** **¶** Silentij amplexus propinquat deo et latenter colloquens a deo illuminatur. **¶** **¶** Vir enim tractus. amoris sapientiae filius. sancti multum gemitus possidet. **¶** **¶** Silentium ihesu christi auertit et inflexit pylatum. et induxit ad compassionem quandam. **¶** **¶** Et tranquillitas vocis vni uanam gloriam euacuat. **¶** **¶** Audiu a quodam quem aliqui diligent et amabilem de oris custodia et quiete quesui. **¶** **¶** Qui dixit. Ex horum vno multiloquium pemptu plurimum. aut ex educatione et supflua refectione. et quersatione. et consuetudine maligna. et non valente contineri. **¶** **¶** Membrum enim ante os poris. cum sit lingua quemadmodum disaplumata fuerit. illud ex consuetudine requiret. **¶** **¶** Aut iterum

in agonizantibus ex certamine. i. ex temptatione
 de qua libent' loquuntur et ex vana gloria maxi-
 me. Est vero qm ex gula seu ventris igniue. ¶
 Bolliat' de exitu arca' adit symones et qui luctu
 nie possidet. qm igne auertit multiloquiū. ¶
 Os suū redusit. qui quietē solitudinis diligit
 gaudens vero in processibus et actibus hominū.
 a passione vitij a cella psecutus expellit. ¶ Crui
 nouit odore ignis altissimi. fugit hoies q' admo-
 diū ap'is sumū. Nam quidē suū psequit' et ex-
 pellit. hūc vero multiloq'orū hominū adiunatio
 ¶ Paucorū nimis est aqua fluentā non ob-
 trusam prohibe. magis vero paucorū est os in
 continēs domare.

De sanatione subtilissimi mendacij. gradus duode-
cimus.

Omnimen quidē lapidis et ferri est ignis.
 gemmen multiloquiij et scurrilitat' men-
 dacij. Vidi quosdā sibn'p'is super mendacijs b-
 blandientes et per scurrilitatē et eloquiū oao
 sū risū. quosdā incōgruos q' exrentes et exter-
 minātes miserabiliter que erāt ad luctū audi-
 entū oportuna. *Glosa* ¶ Crui de cordibus
 aliorū expellebat q' pūctionē et diuinorū vbo-
 rū memoriā. ¶ Resili ne tardes. alioq' in ora-
 tione tua. intenciones et meditacōes risū re-
 formabis. ¶ Crui timorē dñi possidet q' d'emp-
 nationē mendacij suscepit hospicio. ¶ Non no-
 uit puul' mendacia. neq' aia malignitate p-
 uata. ¶ Vmo letificat' in auctis non spōtaneē
 vera fatur et mebruat' compūctione mētri nō

poterit *v v v*

*De sanatione resolventis acidiæ. Gradus tertius
decimus *v v v**

Acidia est aie remissio et resolutio mentis
pusillanimitas exaltationis odium professio
ine. attonita in psalmodia infirmas in orone.
ferrea opacione. ¶ Vir subditus et obediens. acidi
die est ignarus per sensus itelligibilia dirigens.
¶ Qui luget seipm non nouit acidiã. ¶ U
getur et iste tyrãng. a acidiæ dyabolus vel tyrã
nica acidiã: a memoria offensionũ et delictorũ.
paucaatur ope manuu. trahatur intencione et
attenta meditacõne futurorũ bonorũ *v v v*

*De ieiunio difficulter adipisabili et possessibili
contra famosissimã reginã malignã gula gra
dus xiiii. 9.*

Obla est ypocriß ventris. Nam saturitas
existens indigentiã reboat refectus et sa
mplens famen reclamet. ¶ Gaudet iudeus sab
bato et diem festũ facit. Et gulosus mœdus. Sab
bato et dñica pascha gputat serus ventris. in q
bus abis faciat dies festos. serus vero dei in qua
libus gracijs diues fiat. ¶ Tene et vince ventrẽ
anteq̃ terpe vinceat et teneat et tũc futurus est
g fusione abstinerere. ¶ Frens ieiunãt orat vi
gilant et sobrie non abstinetis vero repletur
ydolis imudis. ¶ Qui suũ ventrẽ nutrit et fo
uet et cõtendit fornicationis spm vincere. silis
est volenti cũ oleo igne extinguẽ. ¶ Afflige
ventrẽ et os daudes oino. ¶ A multitudine nam
q̃ ciborũ lingua enuatur. ¶ Collisati vtres

supercipit ad mensuram contempti vero et sine cura
 relicta non tam cupit. ¶ Cogens necessitate ve-
 terem ampliat interiora, agonizans vero cont.
 ipm constrinxit eadem. ¶ His vero angustatis
 non multum opus est, estis et certum decetis effici-
 mur naturaliter ieiunantes. ¶ Estis sitim plerum-
 que cessare facit, fame vero arida cadere famem est
 crudelis et impossibile. ¶ Cognoscere quia plerumque super
 pho demon sedet et parat homines et disponit
 suggerit facere non posse etiam si unius fluminis
 comederet, et nila biberet qui est flumen egypti
 ¶ In mundum hic demon recedit post cibum et forni-
 cationem nobis spiritum mittit, quod factum est annu ad
 ea. Apprehende apprehende ait ipm atque contur-
 ba, ventre enim repleto ac grauato non multo la-
 bore mactabis. Qui cum venisset subrisit et ligas
 sompno manus et pedes, omnia dereliquit
 quecumque voluit fecit, et corpus et animam infan-
 tibus et iquinacionibus et colluuiombus fedauit
 et sordidauit. ¶ Mentem incorpoream a corpore
 sordidatam tenebrefactam et iterum per luctum mate-
 riale et operationem et contritionem internam, vi-
 dere repurgatam atque sublimatam est mirum. ¶ Si
 spondisti christo ihesu angustam et arctam ambula-
 re viam angustam ventre. Isto enim macerato et am-
 pliato et bene pasto. ¶ Compositioes et federa
 irritasti et mutus sedus cum deo et professione de-
 rigorose viuendo violasti. ¶ Excogita et nitente
 et audies dicente, Ampla et spaciiosa est via
 ventris que ducit informacionis predicacione, et mi-

hi sunt qui vadunt per eam. **I**ngusta est porta et
arcta est ieiunij et abstinentie via que ducit in via
castitatis. et pauci sunt qui ingrediuntur per eam. **Q**
ui ruit lucifer est princeps demoniorum et
princeps viciorum est gula et ingluuies ventris.
Apus eos qui in mundo sunt radix omnium malo
rum auaritia. apud monachos vero gula. **Q**ue
inspiracioni verbum dicentis cohereat. **E**go
enim dum demones michi molesti essent iduebar
alicio. et humiliavi ieiunio animam meam. et oratio mea
in sinu anime mee coherebat et conuertebat. **P**er
re cogitationum. fluctus et vnum iniquitacionum et
profundum ignotum et indicabilem inuidiam
ex gula procedunt. **Q**ui cum gula et sacietate
vult fornicacionis vincere demonem filis est cum oleo
extinguendi incendium. **Q**ui cum sola abstinentia
cessare facere prelium istud probat. filis est ei qui
cum vna manu natat et a pelago liberari con-
dit. coniuge abstinentie humilitate. preter secundam
enim et priorum ibtilis invenitur. **S**i regine et
le principatum tenens fueris datus. ois sessio et
stacio iudicia tibi et impassibilitate conalabit
et procurabit. **I**lla vero tenente principatum ex-
sepulchrum ubi periculum patieris. **N**e seduca-
ris non utique a pharaone liberaberis nec super-
tuum pascha videbis nisi lacturas agrestas et ari-
nia comedas semper et tpe oportuno. **I**n me-
sa alimenterum recubens ad refectioem affer in
medio memoria mortis christi et iudicii. ac erua
sic vix modicum impedies vitium. **N**oculum

bens xpi regis dñi. fellis et aceti non cesses memo-
rari. et penitus aut abstinerebis. aut suspirabis.

aut sapere magis huile facies. *iiii*

*De incorruptibili et bene redolente castitate. gra-
dus pp. 9.*

Castitas est nature in corporee appriatio.
¶ Castitas est xpi ihesu domus amabilis
et sancti cordis superterrestre. ¶ Castitas est dei
apprietas et similitudo. sicut q̄ hoibus hoibus possibile
est. Inq̄tu incorruptibilis et incorporeus dñs. in
tantu de nri corpis castitate et incorruptibilita-
te exultat et epulat. ¶ Continentes et castus est
qui in ipsis sompniis nullu motu aut comutua-
one preexistens in seipo consistens sentit. ¶ Si
istud est vere castitatis castitatis argumentu a
signu immobilem esse in fantasmatibus somporu.
ista penitus terminatio luxurie. fluxu sustinere
in cogitacionibus vigilante. Nam qui ex sudo-
ribus et laboribus pugnat cu isto aduersario. co-
paratur effuganti inimicu suu cu brulla.

Qui vero ex abstinentia et vigilijs. ei qui huc
aggreditur cu claua. Qui per humilitatem vero
et irascibilitate et sitim in seipso aduersariu p
pugnatoru et in sabulo et arena occultati. Sa-
bulu humilitatem intelliges. non enim nutrit pas-
tina vicioru. sed est terra et amb. ¶ Non ¶ Ma-
ter quide dulcedinis terra et ros. mater vero
castitatis quies solitaria cu obedientia. Corpis
enim impassibilitas que ex solitaria quiete dicitur
ta est mudo appropinquas plerumq non tassa ma

lit que vero ex obedientia prouenit ubique proba-
ta et immobilis est. Actus non. ¶ Non credas lu-
to carnis in omni uita tua et donec xpo ihesu
obuiaueris non confides in ea. Et per tactum cor-
poralitatem inquiri. nil enim eodem grauissimo sensu.
¶ Memeto quod plectentur et theriste. i. uelut scilicet
uelut mulieris manum involuens. i. considerat
et sectare fratrem de quo in uita patrum habet.
qui ex necessaria causa portatur per aqua.
propria matre iam uetusta manus suas panno
involuit ne tangeret corpus matris. ¶ Et ha-
be manum quod sopitam super naturalibus et naturalibus
et super proprio corpore ac alieno. ¶ Hoc est manum
tua omnino custodi. mortificatam exhibe ab uniuersis
contactibus corporum. cum quibus uel naturaliter
uel in naturaliter quis potest peccare. ¶ Eius-
dem dogmatizant ex eis tactum pugna fieri
et fluxus fieri. Ego uero firmatus usque ad ex-
mum et ad summum ieiunantes. eisdem uidi fortiter
inquinatos. ¶ Interrogavi de his aliqui mona-
chu quendam ex probatissimis discretorum. et do-
cuit me beatus quod maxime prudente. Ait enim hic p-
petuus. ¶ Est namque in somno fluxus ex multa
turdie escarum et quiete. ¶ Alter est ex supbia
quam in diuturna et longa mania in fluxibilitate
inflant. et rursus est eo quod proximum iudicem
Quarum colluuiorum due sunt aut firmis acci-
dere et superuenire. eque uero et tres. ¶ Si uero
aliquis ab omnibus causis predictis se uiderit et
correctauerit expurgatum. beatus est hic talis

passibilitatis opator. ex demonu mvidia et solu
 qd euent patens hoc deo per tps m ipso fieri p
 mittente vt per euentu sine pcto altissiaz possi
 deat huilitate. ¶ Sermo fantasmatu sompm
 oru ad sepim postea per diem velit recogitare.
 etenim intencio ista demonis est. vt ex sompnis
 nos vigilantes inqnent

*De victoria auaricie. que est ydoloru seruicij. ac
 de paupertate. 6ma gradus xvi^{ma}*

Auaricia est ydoloru adoracio infidelita
 tis mater. In firmitatu causat. senectutis
 formatrix. ¶ Auarus est angeloru xpi sub
 formator et volutaris puaricator. ¶ Qui vi
 nit passione auaricie reladit sollicitudines. qui
 vero ligatus est nunq orabit mude. ¶ Paupe
 ras est sollicitudinu depositio. cure vite ptereit
 precuacio. itinercacio sine impedimeto. tristicie a
 lencacio. fides mandatoru. fundamentu pac. mu
 dine semita. ¶ Paupe monach9 mundi dñs deo
 pura sui credens et per fidem omis possidet suos
 ¶ Non dicet aut loquetur homini de necessita
 te sua. ¶ Ad extrema necessitate pauper opator
 dñi. ¶ Si non dicitur homo de necessitate sua
 et suo vniuicinis. que habet et ei adueniencia.
 ¶ Si non essent reputans. recessu supueiente et p
 antipante. arbitrat9 est oia ut ster cora. Si vero
 in aliquo cotristat nondu factus est paup sup
 ple fidelis. ¶ Paupe vir m orone est mund9
 et mans vero possidere ymagies materie. et de
 lectaciones gaupiscencie adorat et venerat.

euangelioru

Qui gustauit supna facit inferiora contempnit.
Qui vero illa non gustauit. in inferioribus exultat.
¶ Qui contriti in obedientia manent. ab auaritia
sunt alieni. Ex quo enim corpus tradiderunt. et pro
sua voluntate. quid dereliquo pro se possident.
In vno tales ledi solent quod ad transmutationes le-
ues et parati existunt. **¶** Non ergo appareamus
infideliores volucribus o monachi. Non enim soli-
tate sunt ille neque congregati. **¶** Magna quidem
est. qui abdicat pie pecunias. **¶** Suis vero est qui
deponit voluntatem suam. Ille quidem centuplum aut
per pecuniam accipiet. aut per casum. **¶** Iste vero
vitam eternam possidebit. **¶** Non deficiunt fluctus
mari. neque auaro ira et tristitia. **¶** Qui contem-
nit materiam. liberabitur a contradictione verbo-
rum et litigatione. amator vero possidendi. pergit
usque ad mortem pugnat. **¶** Fides indefinibilis re-
tinet auram. memoria vero mortis abnegat corpus.
¶ Non erat in iob vestigium auaricie qui omnibus
privatus in conturbatis mansit. **¶**

**De liberatione maligne insensibilitatis. gradus
xviij. ¶**

Insensibilitas est in corporibus et in spiritibus
mortificatus sensus ex diuturna infirmitate
et negligentia in insensibilitate desinit. orat
relinquitur. Quia quis vincere concupiscit. orat
plurimum in oculis mortuorum. **¶** Hoc enim ymagi-
nem continue et indelibilem et indeficientem pre-
sentis in corde suo. **¶** Ista enim in eo nisi fuerit depur-
ta et scripta stilo ieiunij et pena vigilie. in sculo

non eam vincet. **A** lapidea in sensibilitate videlicet mortificatione anime. et morte mentis. ante mortem corporis liberet nos deus ihesus christus sua passione. a qua redemptus. gradum optinet et ascensum virtutum in sanctificationem vite.

De sompno et psalmodia et oratione in congregatione gradus decimus septimus

Sompnus est nature peculiariter adiun-
ctio et collectio. Sompnus est ymago mor-
tis. sensuum oratio. **S**icut multa potatio consuetu-
dine tollitur ita et multa dormitio.

De psalmodia:

Observemus et invenimus spiritali tuba sonan-
te. ac signum dante. fratres quidem visibili-
ter congregatos invisibiliter vero congregatos
sunt inimicos propterea alij quidem ipsorum cubitu-
lo narrant. et postquam surrexerunt. iterum nos super
eodem redinari violentat. **A**lij vero sompno
immergunt eos qui orationem incunant. **A**lij col-
locationes in sancto orationis loco et tempore fieri sug-
gerunt et exhortantur. **A**lij in turpes cogitatio-
nes subtrahunt mentem. **S**ed et quidam eorum.
visu feecerunt tempore orationis fieri. ut per illum contumeliam
nos ad indignationem suscitent deum. et alij heu-
multis modis debacare et temptare non cessant.

Qui deo adaptare se putant in sensu cordis.
solumna in oratione immobilis inveniuntur a nullo
predicatorum illusio. **Q**ui vere est obediens.
plerumque sanctus in oratione fit totus exultans et il-
luminosus. ante paratum enim erat ut pugil et

preigentus per legitimā ministracionē
De illuminata vigilia et quō per eandē sit spūs ad-
uentus. et quō oportet eandē exequi. gradus nono.
deamus

Regibus qui sūt in terra. alij quippe vt imale
Riales et nudi assistūt. Hoc est sine onere
aliquo liberi ac proximū regi hūtes mīseros sūt
se. ¶ Aliqui vero. virgas tenentes. alij qui vos
sua. alij vero gladios hūtes assistūt. ¶ Ad
ta autē est differētia priorū. s. qui nihil por-
tant in manu ad extremos sicut qui gladios por-
tant. ¶ Et incōpabilis est excellētia illorū pri-
mozu ad vltimos. ¶ Hī em̄ primū solent esse a
sanguine pprie atqz domestica regis. Et ista qui
dem ita se hūnt in hīs terreis. ¶ Age ergo et
videamus et nos qualiter de cetero faciamus assistē-
tiā ad deū et regē n̄m in assistentijs et orōibz
duris et vesptinis atqz nocturnis. ¶ Quidā
em̄ in vesptina orōe et pnoctacione timore
les et nudi ab omni cura. i. abstracti a fantas-
tibus rerū terrenarū atqz carnalium. In p̄ces ma-
nus extendūt. ¶ Alij vero cū psalmodia in eadē
se assistūt. supple pnoctacione. ¶ Alij lectōm ma-
gis mādūt. Alij vero ex infirmitate per opus ma-
nū veri sili cont̄ sompniū certant. ¶ Alij vero
intente vacant meditacōi mortis per eandē con-
pūctione sumere volentes. Horū om̄iū primū
et nouissimū deo. dilecte pnoctacioni mādūt
et vero monastice sup̄ mādunt. ¶ Alij vero viciam
magis infirmā gradiūt. Derūptamēi deo sōm-

intentione et virtute dona suscipit et reputat. **H**
 vigilans oculus emundavit mentem. **M**ultitudo
 somni. s. supflui. excedit animam. **H**igilans mo-
 nachus. formationis inimicus sompnoletus vero
 eadem quagatus. **M**onachus vigil. cogitatio-
 num piscator. i. rector in tranquillitate noctis sup-
 eas intende et capere valet. **S**ompnus multus
 coarctat iusta. media vitam negligentis rapit quod
 us et amplius. **I**mprobis monachis in colloca-
 tionibus vigil. et hora orationis apprehendete oculos
 aggrauavit. **M**onachus vacuus in multilo-
 quio probus et lectio ne illata pre sompno vide-
 non potuit. **E**xpecta et perseuera in oratione
 vigilans et tunc videbis impetus demonum. tanquam in
 pugnas a nobis. **P**ost orationem inhonesti
 fantasias nos configit probant. **R**esidens ob-
 seua. et videbis eos. qui consueverunt anime primas
 rapere. **VVV**

De redepone in virilis et puerilis ac effeminate
 formidinis. **Gradus viceprimus. VV**

Formido est puerilis mos. i. passio stulta.
 in senescente anima vane gloriosa. **H**oc
 est in homine. qui vel tpe vel viciis iteratur
 atque inane gloriatur. **F**ormido est auersio si-
 dei in expectatione ipsorum aut displicen-
 tiam. **S**upbia anima est serua formidinis super se-
 ipsum confidens. et fragores. et strepitus creaturam et
 umbras. timens. **N**am lugentes et desperan-
 tes formidinem non possident. **E**xtrani vero
 multo magis formidolosi sustinent. **V**alienatio

ne mentis et irrationabilis. Iustus est enim qui iuste
supbos derelinquit. vt et non extolli nos reliqui
corrigimur. i. erudiamur pro aliorum ruina. **¶** Es
enim formidantes vane gloriosi. **¶** Ad loca igitur
in quibus consueuisti expauesce non negligas
accede illuc ad proocandū. quia si relaxaueris
paulisper tecū hec puerilis. **¶** Passio et derisio con-
senescet. **¶** Accedens orōne te te arma. **¶** Appre-
hende armaturā. et ad ihesū manus extendens.
Ihesu noīe. flagella impugnatōres. et dyabolo
¶ Non enim est in celo et sup terrā magis fortis
armatura. **¶** Liberatus ab infirmitate. lauda
redemptorem gratiarū actiones agens. et in se-
culū proteget te. **¶** Cū vero improuisa et dissipi-
lencia aucta ex contritione cordis pmppte expec-
tamus tūc vere a formidie liberemur. **¶** Non
locorū tenebre et solitudo demones contra nos
imbalesce faciūt. sed carie sterilitas. **¶** Glosa. se-
lix ille contritus sanctus anthomius qui senescpm ob-
iecit demombus dicens. Deuorate concessū si po-
testis. **¶** Qui factus est seruus dñi ppter dñm. et
solū timebit. **¶** Qui vero hūc mūdū timeat suā
ymbzā multociens ptimefat.
De fuga multiformis vane glorie. gradus vicesimus
primus

Uana gloria est scdm spem nature imitatio
morū puerisio et obseruatio querele. Et
candū vero qualitate. est laborū dissipio. sudorū
pdiatio. thesauri infidie et prodiao. infidelita-
tis proles supbie paurisatrix. naufragū in por-

tu in area formica. **F**emina quidē existens sup
 plem apparatu. **V**niūse vero fatigatiōm. i. labo
 ri pio. et fructu inſidiatur. **V**igilant obſer
 ua et florentē. i. vigentē seu renouātem vsqz ad
 monumentū. i. vsqz ad mortē inuidū inuenies
et ſordidū spiritu seu motū vane glorie. In vestime
 tis et vnguentis et pompatis processu et aromati
 bus et alijs vniūsis copiose refulget sol. et sup ad
 tuenciombz vniūsis. i. de omni ope excoꝛgitata va
na gloria gaudet quale aliquid dicit. **F**em
 nans vane glorioz et resolues ieiunū vt nō cog
 noscat et inotescam q̄ prudens iterū vane glori
 or. **P**reclare vestitus vnicor ab eadē vilia comu
 tans iterū vane glorioz. loquēs vnicor. et tacēs
 iterato succubo. **Q**uocūqz proieris tribu
 lu istū. i. vana gloria stat audeo recto. **V**a
 ne glorioſus est ydolorū cultor fidelis. s. cordia
 lis. colens quidē deū scdm̄ apparens. hostibus vero
 et non deo placere volens. **V**ane glorioſus
 est om̄s ostentator. et ostentationis amator.
Notau demonē vane glorie imittentē co
 gnationes alicui ſi. et reuelante has. alteri et
 ppurante. i. instigātem dicere que latebant in
 corde ipsius. **E**t beatificātem hūc de cetero q̄ pre
 cogitatorē spē futurozū. **E**cce qlis p̄p̄a est dra
 volus. **S**equitur **R**ota. **F**on suscipias eū. i.
dyabolū per consensū ai tibi epātū et fratrū du
ctū aut magisterū submittit. i. monet sed oēs
abiectione abhorre. **L**abor est em̄ canē hunc
 a macelli mensa. i. a corde et appetitu sensituo.

repelle. ¶ Cui spererit aliquē habentē hūc mo-
dū quid istationis. pacifice atq; constāte q̄stī-
exhortatur eū ex deserto. i. ex claustrō ire ad mu-
dū. Wade inquit ad salutē et cōuersionē peni-
tū aiarū. Alia forma ethioporū et alia simu-
lactrociū. Ita est alius modus vane glorie dege-
cū in cenobio. a modo vane glorie corū qui in
desertis morant. ¶ Mana gloria participat
i. precogitat aduentū sclarū hominū et leuo-
res monachos exhortat exire in oceanū et leuo-
nienā. Ante pedes illorū festinat prode et leuo-
litate subire. supbia repletus. serore et voce sub-
trahit extenuas. et ad manus peregrinācū vt
accipiat intuetur. ¶ Cui super domo natura-
libus et diuitiis. dico aut acuitate intellectu
ingenij doalitate lectione prolacione promp-
tudine. igenuitate et in talib; hui; vniūsa ab-
q; labore p̄sistentib; in nobis extollit. nūq; su-
per naturā vera bona p̄cipabit. ¶ Cui em-
in modico ifidelis est. et in multo ifidelis effe-
vt vane gloriosus. ¶ Propter sumā impassi-
litate et diuitias carismati et miraculorū
~~paone~~ opacionē et p̄cogmacionis vtute mul-
ti sua corpa supuacue conterūt. latet ip̄os mi-
serabiles. quō non labores et dolores s; magis
huilitas talium mater existit. ¶ Qui dona
pro laboribus requirit falax subfuscat fun-
damentū. Qui vero seipm reputat debitore
inexpectatis diuitias repente accipiet. Non
obedias extimatori. i. dyabolo suggerenti.

qui tibi quasi sub specie utilitatis audientium vir-
 tutes suggerit palare. Euid enim profecty ca-
 piet homo si vniuerso mundo utilitate fruatur. se-
 ipm vero dampnificet. ¶ **Nō** Nichil enim ita
 vt huiles mores et sine segmiae et verbū nō
 fictū vidētes edificare pōt. fit enim alijs vitiā
 atq; itinerariū nūq; superbiendi. quo ml vti-
 q; ad utilitatis rationē magis existit. ¶ **Dem**
 apū priuacionis vane glorie. custodia oris
 et amor ignominie. **Mediū** vō reasio omī
 vitiosarū intellectualū adiuuacionū vane
 glorie. **Glosa** s. singularitatu supstiosū ac
 silacionū ac duplicatū. ¶ **Fins** autē si tū
 abisso est vtq; fins ea que sūt ad ignomiā
 conferēcia seu ignomiāz gsumancia corā mul-
 titudinē insensibilit' adinvenire. **Glosa**. Hoc est
 ex cogitare ac demonstrare corā alijs quosdā
 gestus per quos maxie contēpnariis et huilie-
 ris ab illis sic tū vt gestus illi nō sūt in se illi-
 ati nec alijs in scandalū. vñ multi doctores af-
 firmāt. q; amencā finge. culpā non gmissā
 a se. sibi met' imputare. et abusiua quedā page'
 talia non esse agenda de lege corā cū dicat apls
 scem dantes vllā offensionē zā licet em q;
 aliqui sancti sicut legitur in vtrispem talia lau-
 dabiliter egisse dicuntur. saluat' dicendo. q; ex spe-
 ciali instructu spūs sancti fecerūt huion opera
 quos ad punitacionē trahendū nō est.

De liberaōne et cōmutacione demoniace cla =

nomis sine supbie. gradus xxij scilicet

Supbia est demonum inuentio. despectio hominum
condemnationis et iudicii mater. furor et fob.
ypocritis porta demonum sui inuentio. peccatorum as-
tos. blasphemie radix etc. **W**ir altus corde demone
rat permapari. **¶** **F**ronachus supbus demone
non indigebit. ipse enim de cetero sibi ipse factus est
demon et impugnator. **H**oc. **¶** **Q**ui amonet a
se redarguione. qui in re pari dedignat. pas-
sione significacione significauit. **¶** **S**upbia in pace
tem et passionibus subditu se esse monstrauit. **¶** **E**t
ponit exemplum tale. **¶** **F**ratre supbiente senex
cognacione et scia plenus spiritualit amonuit.
Ille vero obcecatus rudit. **I**ndulge pater supbus ait
su. **S**apientissimus vero senex ad eum. et qualis ait
fili euidentiore ostensione istius nobis vix celu-
bebis. quod et dicit supbus non su. **¶** **E**xquire nos
met ipsos semper et examinare et diuidiare ad pa-
tres et lucaria. **¶** **I**lluminatissimos viros. qui fue-
runt ante nos. non cessamus. **¶** **E**t tunc inuenimus nos
ipsos oio. neque diligenter queracionis. **¶** **E**t
tunc. **¶** **S**ollitate et timore queracionis. **¶** **E**t
se vestigium. **¶** **S**ed adhuc in seclari institutione seu co-
sistena comorantes. **¶** **G**losa. **¶** **H**oc est in vita et
gradu hominum mundanorum. respectu sanctorum patrum. **¶** **E**t
quibus glosio huius capli. **¶** **S**i persistas coram domino
integre tempore vituperas et malipans. **¶** **I** huilit
accusans. supbia quod aranea reputabis. **¶** **E**t equi
quidem supbie. vana gloria est. super que ascendit
demon. **¶** **S**ed vero huilitas semper malipans atque vi

luperas deridebit equū et ascensore eiq. sup victo-
riam laudē et cantū delectabilē in melodia ca-
nens. Cantemus dño gloriose em̄ honorificatq
est. equū et ascensore dericat in mare et abissu
hūilitatis.

De inexplicabilibus cogitationib9 blasphemie.

Gradus xxiii9.

Immūdiſſimus om̄iq; crudeliſſim9 inimic9
et impugnat9 blasphemie ſpūs exiſtit. Et
quod crudeli9 eſt. qz neq; facili9 explicari conſi-
teri et p̄alari ſpūali medico valet. Quia ex
re multis ſepe obſtinationē et deſperationē in-
genit q̄admodū vermis in ligno ſpem eorū
immūdi9 vniuſam aſumēs. ¶ Iſte igitur ſanctē
iſte immūdiſſim9. multo aēns diligit apud ſcās
congregatōes et in ipſa tremenda miſteiorū ho-
ra et viſione contra ip̄a que p̄ficiūt ſcā obloqui
et dñm diſſamare. ¶ Unde et maxie edocemur
ſapient̄ non vram aiam extiſſe loquētē in
terris illa impia et nephanda eloquia. ſed deo
nem deū odientē. cū vtiq; qui de celis effuga-
tus eſt. eo q; in deū ibi blaſphemias immittere ſu-
erit arbitratus. ¶ Si mei nepe ſermones tōue-
mentes et impudia. quō donū ſumens adoro.
quō poſſū maledicē ſil' et bñdicē. Nemo igitur
ſuper cogitationib9 blaſphemie ſcipm̄ cauſam
reputat eſſe. Cordiū nāq; eſt cogitator dñs et
ſcīe nō vr̄a eſſe hui9modi verba et ſenſ9. ſūm̄
corū mō9. ¶ Cui ſpiritu blaſphemie moles-
tatur et ab eo liberari vult. cognoſcat diligent̄

non suā aīam talīū cogitacionū esse causam s̄
imūdiū demonē eū qui olim ad dñm dixit
Hec oīa tibi dabo si pro cadens adoraueris me.
Propterea et nos despicientes eū. et neq; ab eo
dictū habentes in mensurā dicam. Wade re-
tro sathana dñm ideū meū adorabo et illi se-
li seruiā. Tuus vero quertat. doloꝝ et sermo
super caput tuū. et super verticē tuā blasphemā
tua descendet et in isto mūc seculo et in sa-
turo Amen. ¶ Glosa. Dyabolus em̄ cū sit
sup̄bissim⁹ dñi pati non potest. talem sū irri-
sione et q̄sitationē. ¶ Unde et b̄tissim⁹ docuit
mirabilis vir seraphic⁹ ille firmatus docuit
fr̄es suos. vt in talibus tēptacionib⁹ dyabolo
dicerēt. Aperi os tuū in aīam dñi sterore. ¶ Pro-
pterea sciendū q̄ non expedit disputare cū in-
purissimis cogitacionib⁹ illis. nec debet se hō
contristare p̄pter eas. s̄ deo seruire & n̄nibilo.
ac dicere. ¶ Ego credo sicut s̄c̄i p̄r̄s. Martini.
bernardi. francisci. et innumerabiles alij glo-
riosisim⁹ sancti. quorū non sū digni oscula-
ri vestigia. ¶ Item nec debet homo tristari
in hui⁹ tēptacionibus nam cōter sūt signa
magni profect⁹ futuri. seq̄tur in textu. ¶ Iu-
dicare et condēpnare primū cessem⁹. et co-
gitationes blasphemie nō timebim⁹. Glosa.
Non solū ex inuidiā dyaboli sp̄s blasphemie
contra nos exaltetur s̄ plerūq; ex dei v̄ndic-
ta. q̄: proximi n̄m tenē iudicam⁹ et condēpnā-
m⁹. etiā ex infidelitate et in obedientia. ex in-

patencia et propria complacencia. interdū ex iūni
gloria et supbia. sequitur textus. ¶ **¶** Quædam
quæ in domo reclusus est. extra præterentia.
verba audit non loquedo ad ipsas. ita et aiã
in seip̃a degens demonis blasphemias auribus
percipendo intus turbat. quas per eam tissiens
loquit. ¶ Qui huc despicat a passione. supple.
vane glorie liberat. ¶ Qui vero ad ipso ex m-
diustria supuaque concertari contendit in fi-
ne succubet. Nota. ¶ ¶ **¶** Propheta quidã festi-
anus. 1. feruens. et sollicitus ab ipso demone per-
anos viginti carnes suas ieiunis et vigiliis c-
curavit. Et quã nullã senaebat inde utilita-
tem abiens et passione & teptacione in cartha-
gabens. cuigdã viro scõ in faciem prostrato
neq ad eã sursum aspiceret valens optulit. Be-
neq autẽ ad iam eã legisset subrisit et sursum
elevans freñ dixit illi. fili ipone manũ tu-
am sup cervicẽ meã. quod et faciente frẽ dicit
magno. Super collũ meũ o frater. sic hoc patm
et quecũq; olim in te fecit et faciet. solũ id nõ
habes in mensurã. Et affirmabat frat quia
non prius de cella semis exiret q̃ viciũ extmi-
nati. factũ est non apparens. ¶ Huius rei in
experiencia factus. hoc michi narrauit. gratiarũ
deo referens actiones. ¶

De xpi doctrina. 8. de mitate simplicitate. ino-
centia et auxilio gracie et proprio studio. ex in-
diustria acquisitis et non naturalibus contra
malignitatem. Gradus xxiiii. 9.

Procurrit quidē solem aurore lumen. on-
nem vero hūilitatē mētatis curfus. quo
circa et lumē audiamus. Ita p̄as. 6. duas v̄ti-
tes gradu subornās: Disate em̄ ait a me. q̄a
mitis sū et hūilis corde. ¶ Fr̄uitas est itrans-
mutabilis mētis q̄sistētia. i. constātia. i. ho-
nozibz et ignominijs equalit̄ se h̄ns. ¶ Mit-
tas est in conturbacionibz p̄xim̄ insensibilit̄
esse. i. inquietudines a p̄ximo irrigans sine
inquietudine sustinere sequit̄ et integre pro
ip̄o orare. ¶ Fr̄uitas est petra. i. fortitudo su-
perposita mari furoris. i. amaritudin̄ ac fluctu-
tu r̄e. Dissolues om̄es fluctus in se profluentes
i. om̄es impulsus ac motus r̄e. et fractionē ne-
quāq̄ sustines. sup̄. per ip̄aenā quia fortis
lima est. ¶ Fr̄uitas est pacē firmamētum
caritatis porta. maḡ. v̄. mater disc̄. et ois sup̄-
positio. i. fundamentū et causa. ¶ Docet
ait d̄ns mites vias suas. remissiois adiutrix.
glosa. Quia sp̄tū est d̄mittite et d̄mittetur
vobis. mititas ergo remissiois est adiutrix.
q̄a dispoit hoīes ad remittendū injurias. ¶
Confidētia in oratione. sp̄s sancti locus. Super
que ait respiciā nisi sup̄ mitē et quietū. ¶ Mit-
tas est obediētiē coopat̄. i. fr̄at̄. i. d̄rec-
trix et ductrix insamētū frenū furētiū de-
asio et gaudiū m̄strat̄. i. Cr̄isti ih̄esu m̄tatio
angelorū q̄pp̄tatio. glosa. quibus naturale est
nūq̄ r̄asa. Demonū v̄m̄. et cont̄. amari-
tudine sc̄itū. ¶ In cordibz m̄tū requiescit d̄ns.

Anima vero conturbata et conturbata sedes de-
 monu. ¶ Heredes hereditabunt terra. Magis
 vero p̄tate d̄nabuntur blascentes autē viri
 expugnabuntur de terra eorum. ¶ Alia mit̄ thro-
nus est simplicitatē. Srens v̄s iracūda. aut
 auctrix est malignitatē. ¶ Alia mansueta
suscipiet et effundet sapie verba. ¶ Origet
d̄ns mansuetos iudicio magis verom disre-
ctione. ¶ Alia recta quix est huilitatē. malig-
 na v̄s et adolescentula supbie. ¶ Alie man-
suetozū implebuntur scia furiosa verom mens
tenebrarū. et insipienae cohabitaculū erit
De viaozū perditione. et altissima humilitate i-
visibili sensu gradus. 24.

Humilitas est inominabilis aie gracia. solis
 inominabilis qui eis experientia acceperunt
 ineffabilis diuinae dei noiaao et largicio. Dis-
cite a me aut non ab angelo. non ab hoie. no
a libro. sed a me. i. ex mea in vobis habitacoe
et illuinaone et opacone. qz mit̄ su et hu-
lis corde et cogitacoe et prudencia. Et ibem
etis requie a preliis. et leuacione a cogitacoe
in b̄s aiabus v̄ris. ¶ Quando in nobis huius
quide scē. s. huilitatē florere incipit botrus.
 om̄is protinē cū labore et dolore om̄es huius
 nam gloriā atqz famā. a nobis ip̄s ira et fu-
 ria exulantes. ¶ Proficiante vero igit ista
regna v̄ritutū in aia spūali etate. i. cotidie
no ac diutur no profectu. In nichil. magis v̄s
 in abhoiacione v̄nusa bona a nobis ōsuma

ta et facta reputam9. omnī die in ignota dispo-
ne. per occultas culpas. euagationes et negli-
gencias. amplis oneri appone. et auge pecc-
ta existimātes desuisu vero in nobis clarit-
tati diuinorū carismatū habūdancā depo-
siti pene amplioris q̄i sup nrā; dignitate ar-
bitramur eisdem nos indignos reputātes. Quā
ex re et mens hūc m̄p̄dabilis manet sepiā; in-
pera temperācie et prauitatis recludens. et hi-
tam faciens latronū tm̄ strepitū audiens et
applausus et in nullo horū temptari ualens.
qm̄ temperācia inexpugnabile claustrū et tō-
clauē existit contra qd̄ conari non est usqueq̄m̄
possibile. ¶ Sūt quidā si tm̄ et nūc sint dīc-
non habes qui per nrā dei dona sepios hūili-
antes scdm̄ horū processū indignos se talibus
diuicis reputat. et sic imozant. q̄i cotidie suo
debito apponentes. hoc hūilitas. hoc bātudo. h̄
p̄fectū victorie brauiū. ¶ Fons itē aīa tua la-
uificante hanc aquā quandoq; quidē ema-
nans. q̄nq; ues iterū sub cūmate elacionis
et glorie siccus et deficiens s; fons ipassibilita-
tis. flumen paupertatis ex sepiā sempiternaliter
sursum ferens. ¶ Cognosce ornator q; valles
plicat. ¶ Vallis est aīa hūiliata inter mediu-
monaū laborū uirtutū et directionū. semper
imota et sine timore manens. ¶ Non uigila-
ui nec ieiunauī. non sū fatigatus. nec labora-
ui. sed hūiliatus sū aīe. et saluaui me cōtinuo

dñs. ¶ Omnia nāq; que videntur illuāt sol. vni-
 uersa vērō que ratione agūtur. roborat et te-
 net hūilitatē. ¶ Non pñte lumē oīa sunt ob-
 scura. et absente hūilitate oīa nrā vana et
 instabilia. ¶ Qñ aliquē audieris vel videre
 bis in paucis ānis altissimā impassibilitatē
 possidentē. non aliam s; hanc breuen et btām
 vnam. i. hūilitatē ipsum pedestre prexisse ex-
 istima. ¶ Qui hūilis est mente semp suam
 voluntatē. velut seductricē et errantē abho-
 minatur. et impetitionibus suis que sūt ad dñm
 sine hesitati discere que ad rem ptinet et
 obedire naturā habet.

De discreatione cogitationū viciozū et virtutū
 Gradus xxvi. 9.

Discreatio quidē in incipientibus. i. incipienti-
 bus. seu introducendis et informandis q̄
 est scdm seipos. vera cognatio. ¶ In medijs vērō
 i. in proficiantibus. Discreatio est intellectu-
 alis sensus. i. noticiā spiritalis. discernēs pprie
 bonū sine offensione ex naturali atq; contra-
 rio. ¶ In hīs vērō qui pfecti sūt. Discreatio est
 sciencia. et cognatio per diuinā illuātionē
 inherens. quā ista discreatio seu vni pfecty ha-
 bet eā. valet sua ipūs lucerna. i. ppria clar-
 itate et pspicitate. illuā que in alijs sūt ob-
 scura. hoc est imperfectā discreationē. ¶ Vel for-
 te vniuersaliter istud et notificat et est discreatio
 diuine voluntatis certa pprehensio in omni
 spe loco et re. hoc est certive et affective cognos-

cre quid deo cōplaceat et magis acceptū sit q̄
discrecionē constat esse in his solis qui mūdo
sūt corde ore et opere ¶ In tribz istis gñaliss
modis. omne preliū dyaboliā in nobis consu
tutur aut ex negligētia aut ex supbia. aut
ex eorū invidia. i. demonū. Miserabilis quidē
p̄m̄g. Infelicitissimz vero sedus. Tercius vero hūil
¶ Ad directionē intencōis et mentis et nos
tram regulacionē ante oīa post deū et cū deo
viamur et consistētia consciētia ut vento
cū spiracionē cognoscentes bñ ventū et vela
cont̄ra eandē dem̄ps extendamz. Nota ¶
¶ In villa cū adhuc uiuēns essem aliquan
do veniens. a cogitacionibz gula et vane glorie
ad mensam sedens vnamint' sū op̄prehensū.
Equidē igitur castri margie prolem insanā.
i. irrationabilem cogitacionē seu feditate ex
gula conceptā. itinens vane glorie magis vici
suscubū. s. modicū comedendo ex affectu lau
dis et reputacionis huāne ¶ In cōpacione ma
lorū oportet nos qd̄ leuius est eligere. idcirco
¶ Verū qz nullū malū est eligendū. idcirco
vnicūter est resistendū. vnicūter tēptacionibz
h̄ q̄ ex fragilitate huāna ita nō possumz in
nus p̄ctm̄ est ad modicū vane glorie suscubū
q̄ castri margie. et sic de alijs sequit' ¶ Ap̄
eos qui in mūdo sūt radix omn̄ malozū auar
tia. apud monachos vero gula ¶ Est q̄ et
latenter simul cū aqua ranā haurimz. Ita et
virtutes opantes p̄plexas m̄ltas vna cū eis

non appetent malicias sicut exequuntur quale aliquid
 dicunt. Hospitalitati simul gula miseritur. Ca-
 ritati familiaritas. noua colloquia et forma-
 tio. Discretionem versipellitas astutia et prope sus-
 ficiencie reputatio etc. Et de alijs. ¶ In omnibus vi-
 tijs et vicijs virtutibus ubi sumus nos ipsos exa-
 mentes. non cessemus examinare. vtrum in p[ri]nci-
 pijs aut in meditatione. vel in fine. ¶ Ista sit tibi
 in omnibus conatibus tuis commissio[n]ibus et conuer-
 sationibus etc. forma et regula. vt scias si scdm
 deum prope extiterit. Dico autem quod qualicunq[ue]
 exequentes omissionem vel aduenientes studium seu
 ad agenda aliquod introducti. et ex huiusmodi
 diu[er]sione humilitatem in anima non amplius
 quam antea possidebam[us] assumimus. non videtur
 michi nos id scdm deum fuisse exequatos. siue per-
 uit siue magnam extiterit. ¶ Et quidem pur-
 gatus clarum demonstravit solem. anima vero a su-
 perbia presumptionibus liberata et remissione peccato-
 rum digna effecta. lumen diuinum omnino vidit.
 ¶ Formidolosus non egrediat[ur] ad prelium moyses
 magister vero dominus iubet nequam fiat nouissimum anime
 error super prelium corporis lapsu vel ruinam. glosa.
 ¶ Ad lucas iussu est de prelio corporali. spiritualit[er]
 vero intelligit. vt passionibus subditis non expo-
 nat se periculum temptationum neque se ingerat
 septemctis. nequam fiat nouissimum etc. vlt[er]ius
 ¶ De lumine bene discrete discretionibus sursum ferre-
 tis et dirigentibus.

Gradus idem ✓✓✓

Quemadmodū ceruus flāmans. desideat
aquarū fluentia. ita desideatur a mona-
chis. sup̄ veris. dīne et bone volūtate complen-
sio. i. cognatio. Non solū autē. sed et cōmixti-
nisup et contrariū cognatio. glosa. Id est arden-
tissime etiā veri monachi cupiūt scire. quid
deo displiceat. et quid aliquid habeat de eno-
ne boni ac complacet et aliqd de culpa ac dis-
plicente vt sūt opa bona defectuositate ac e-
uagatori admixta. ¶ ¶ Quicūq; volūtate
dñi volūtatem et bñplacitū suasipoz volūta-
tes et complacencias. plus mortificare et nece-
re tenent. et debent. fide vob̄ et simplicitate
absq; malignitate patrū aīas aut etiā sīm
exorantes atq; ī huilitate cordis et mhesitātū
cogitacōe interrogantes tūq; ex ore dei ab ip̄s
gsulta suscipiat. quib; contraria eorū sensu
intencioni et affectu dīctā seu consilia ex-
stant. etiā si non totaliter spūales sūt qui
interrogati sūt. ¶ Non em̄ est iustus desit
seducat aīas seipsas fide et inocencia. proxi-
consilio et iudicio huiliantes. Nempe si et ali-
qui interrogant irrationabiles essent sed qui
loquūt materialis et visibilis est. Huilitate
multa repleti per amplis extiterūt mhesitātū
scōz predictā regulā ambulantes. ¶ ¶ Archa
nū et ineffabile de nobis est dñi iudiciū ple-
rūq; dispensatiue vlt suā volūtate a nobis
abscondi. sciens quō discretos eā non obediens.
sed repellens ip̄am. et ita plures plagas suscipi-

emus. ¶ Cor rectū est a rerū varietate liberū
 in nauī inocenae sine p̄culo nauigans. Sūt
 aīe viriles que ex amore dīno et huīlitate ī
 opacōmbz s̄ que sup seip̄as sūt admittūtur.
 et sūt supba corda idip̄m pagencia. Intenāo
em̄ īmīq̄ nr̄is plerūqz que sūt super virtu
tem nobis suggere. vt p̄pter illa anxietati
amīdīa. Glosa. Hoc est vt p̄re horrore et dif
ficūlitate adīplendi talia. mīdamq̄ amīdīa ad
ea que obligam̄ imple. Vnde sequit̄ siqz de
adāmḡ ab hīs que sūt sc̄dm̄ nr̄am virtutē. r.
negligendo. s. talia obseruare ad que exten
dūt se v̄res nr̄e: sequit̄. Et de nobis ip̄is ri
sim̄ maximū faciāmḡ īmīq̄ nr̄is r. demon
 ¶ Si quis corpus castū vult exlibere
 xp̄o et cor mūdū ei super hoc ostendē īras
 abilitate et ī abstinēcia bene seip̄m ītegre
 seruet: absqz hīs em̄ et oīs labor n̄r̄ īvtilis
 ¶ Vidi em̄ iuuenes sc̄dm̄ deū īvīcē caritatē
affectione ligatos. hī certificātes se mutuo si
sup̄e de ītegritate caritatē elongauerūt
se ab īvicem ad t̄p̄s p̄pter aliorū lesionē. sp̄s
bitandā et consaīz suā saluandā. et isti hīc
rūt sapientissim̄. ¶ Si xp̄us ab herode cor
poralīr̄ fugit equidē cūcta potens corrīgāt
audaces presūptuosi non seip̄os ī teptano
nes proice. ¶ Si quis ad mūdanos accessit
aut eos recepit. et sup̄ eorū recessu post ho
ram vel diem tristitiā suscepit. et non
maḡ gaudiū sicut ab īpedimēto et laqueo

libertatis iste aut a vane glorie demone aut ma-
lignitate illuditur: Queramus ante oia vnde
ventus pflat: nequē contra vela extendentes
tūemamur. ¶ Cui de cetero pfectionem approm-
mant: si quē scdm aliquā gtingentiā a dno
nris in aliquo exili vniatur omni vtantur
industria hoc confestim ex eis rursū diripere
centuplā. ¶ Tangū humorū liquorū multa-
tudo plurimū fumi opans. flāmam ignis plu-
rūq; suffocat et extinguit. ita et tristitia su-
per mensurā multotiens fumo plenā et tene-
brosam effiat aīā et aquā lacrimarū desic-
cat. ¶ Quēadmodū non hñs ducem errat. ita et
qui sua volūtate et pprio arbitrio presumit
per se viā monasticā pergere quibus omne
mūdi sapiām nouerit leuiter pditur.

*De celo quietis alieno a curis et sollicitudinibus
vite .i. de sancta corpis et aīe quēte. gradus*

2. 89

Quiēs corpis est q̄sistenciā .i. q̄drens hā-
bitudo ac scienciā .i. disciplina morū
ac sensū. ¶ Quiēs autē anime est sciē-
tia cogitacionū et impdabilis intenciō. ¶ Qui
etis amicus .i. custos huius. est cogitacio aliqua
virilisa et fortis et dura. semper stans vigil
in porta cordis et non dormitas. cogitacionē
aduenientes repellens et occidens. *Glosa* ¶ Co-
gitacio ista p̄t esse q̄sideracio diuine p̄ncipie.
cuius intuitu erubescat quis indecent se habere

in dei aspectu. aut cogitatio nouissimorum aut
 meditatio passionis xpi ihesu. sequitur. ¶ Qui
 in sensu cordis quiescat. i. interna exaltatione
 exultans est atq; in sapientia vera quiescat. cognos-
 cat qd dictu est qz habet inde noticiam expime-
 talem: Qui uero adhuc puulus est. i. imperfectus
 et exaltatus. sine gustu et absq; noticia est de
 hoc. ¶ Qui quiescens intellectualis. i. homo i-
 ternus et deuotus non indigebit sermonebus.
 hoc est multa aliorum instructione. etenim sermo-
 nes opibus illuminat. i. quersatione ostendit
 qd alij docent et sua exaltatione meret. illu-
 minatione. ita q; unctio docet eu de omnibus.
 ¶ Semper in maiu quietis interne est effica-
 ceter. scire amouere atq; repellere strepitus et
 fragores tanq; perturbantes profundu mentis.
 Hoc est exteriores sonos. clamores pulsus et
 tumultuationes non aduertere. eo q; inquietat
 minima cordis. ¶ Simis uero eiusdem quietis
 est non timere tales tumultus. s; super his ee
 sine sensu. glosa. i. non plus curare q; si oino
 non fierent. q; admodu the abbas theodorus dixit. Si celu tre-
 non formidat. sequitur. ¶ Qui quietis amator ex-
 tra progrediens. i. cella corporali exiens. non
 est uerbo progrediens. i. garrulus aut uanilo-
 quus. q; per interna allocutione intus ma-
 net. mentaliter deu contemplado. laudando.
 et orando. sequitur. ¶ Totus uerbo mansue-
 nis domus aruitat. difficulter ad uerbu mibi
 tabilis. i. difficilis ad loquendu inmutabilis

dixit. Si celu tre-
 adherat theo-
 doru no formidat

ad furore habens naturaliter esse. Hoc est per gratiam
ita mitis factus est ut ad iram provocari non que
at. ¶ Qui quiescens in corpore. i. deum in corpore
domo. i. in corde. certum terminare. i. mente co
pleti contendit quod est super gloriosum. i. valde
preclarum. ¶ Intellectuales virtutes. i. ange
li sancti simul ministrant. et cohabitare amant
in spirituali quiescente. gratiarum vero tacebo ti
bi. glosa qz satis elia potest ex isto videlicet quod demeritis
libenter cohabitant in monacho negligentis et passionato. cui et viciozorum fomenta
ministrant. ¶ Altitudo dogmatum magis est profundissimum pelagius.
scilicet deo quiescens. i. devoti viri non
exiliet in ea absque periculo. qz periculosum est ex
dogmata talia curiose scrutari. sequitur. ¶ Pro
est tutum cum veste nature in pelago. neque via
um habentem tange theologia. s. speculativa
et alta in qua posset multipliciter deviare.
¶ Qui viciis spiritualibus est infirmus et ad qui
etiam conatur cenobium de velin quibus silis est
ei qui ex nave in pelagus saliens se immergit.
et cum tabula ad terram absque periculo pertingere
putat. ¶ Quicunque proprias voluntates viciis
et cum luto potenter preliantur. i. contra propria
carne. istis in tempore proprio quibus adveniet glosa.
Hoc est tempore oportuno pertinget ad meritum tran
quillitatem. contemplationis gratiam ymo ad so
litariorum perfectionem si tamen possidet ducem
dirigentem. i. si idoneum habent pastorem. Etiam de

solati esse. hoc est pastore curere. et tñ ita profice
 indiget angelica fortitudine. **M**icu vero s'mo e
 de vere quiescentibz corpore et spū. **¶** **E**uies
 cens. i. monach9 seu solitari9 negligens loque
 tur mendaciu exhortans homi vacare quieti
 per emgmata iudicat. i. obscure seu ipliate
 insinuat se deo vacare et fructuose quiesce. sic
 q̄ mentitur iniquitas sibi quibz verbo non
 menatur formalit. **¶** **D**erelinques cellam
 malpabit demones. i. demonibz imputabit
 cella sua mordmate relinquit. **I**atet vero
 eu sepm esse factu demone sibipi. **¶** **E**uies
 cens est typus. i. figura terrestris angeli ora
 aone suam liberans a pusillanimitate et
 negligencia cartha desiderij et lris festinane.
Glosa. quia cu omni integritate fiducia ac mit
 tate inuocatur deus. **¶** **E**uiescens est
 qui per opa bltuosa manifeste et efficacit cla
 mat. **P**aratu cor meū deus paratu cor meū.
Sedens sup alta
 ria ad oia tibi placencia. **¶** **S**edens sup alta
 ria in glosario ac folio rationis. obser
 uat tempm si nosti. hoc est vniuersa que tibi e
 tibi et videbis quo et qñ et vnde. et quot fu
 res veniūt intrare. et quales botros furari
 intendūt. **¶** **C**ū mens et intentio fuerit fa
 ragata. s. ex occupatioe exteloz. surgens
 resurget vniuersa opatione priore. **G**losa.
 Ita q̄ nūc spūalia. nūc corpalia exācia exē

quetur ordine condescendi. **¶** Qui quiete apprehendit. i. vitam internam tranquillam contemplatiua stabiliter obtinet cognouit misteriorum abyssum. hoc est multa diuina secreta. **¶** Non autem peruenit ad istud nisi prius vidit et audiuit ventos fluctuum ac tumultus atque spirituum. **¶** Glosa. hoc est turbulencias et inquietudines aduersitatum. laborum pugnarum et temptationum dyaboli carum. sequitur. **¶** Et equae aspersus fuerit. i. carnis hec ipsa equum tulerit. **¶** Imo et vicerit. **¶** In quibus quiete. hoc est auditus interioris anime quiescentis suscipiet magna a deo. et excedentia sensu. **¶** Glosa. utpote reuelationem et contemplationem diuinorum rerum. **¶** Quiescens est qui ita fugit omnes homines sine odio. **¶** Glosa. corde immo ut deo perfectus vacet. **¶** Sicut alius qui negligens est prompte occurrit supple hominibus. desiderio fabulandi aut propter comoda sua. **¶** Hoc est copiose acquirere diuina carismata atque in ipsis gustare quod dulcius est deus. **¶** Hade ref. **¶** Exilio ne dei reapere volens. hoc est utrumque glosa. **¶** Disperge omnia que habes celeriter et benedice que habes et da pauperibus infirmis indigentibus modicis ut per orationem tibi ad quietem concurrant. i. cooperentur ad optinendum a domino gratiam vite interne et quiescentis. **¶** Et tolle crucem tuam portans eam per obedientiam. et fortiter sustine pondus passionis tue voluntatis se prope. et veni de reliquo sequere me ad conuersionem te beatissime quietis et docebo te in

intellectualium virtutum. visibilibus operatione et co-
 uersatione. glosa. Hoc est qualiter virtutes me-
ris eam foris euidenter exhibeas exemplaribus
ostendat. glosa. ¶ Vel qualiter angelorum vita
interis in carne et per exteriora exteriora que-
dam. videlicet deum laudando. adorando. et hono-
rando fortisus. ¶ Sequitur textus. ¶ Non
cessabit neque sauciabitur iste. id est angelice me-
tes fastidio. in secula seculorum laudantes in sempit-
ernu deum factorem. ¶ Neque qui venit in celum que-
rit deum factorem. ¶ Neque qui venit in celum quiete
at pectoris pace pertingit cessabit laudare cre-
atorem. ¶ Non est in superis. id est in caelis. de-
siderium et concupiscentia visibilis creature. Hoc
est sensualis vlla affectio. ad terrena et caduca.
¶ Neque in inferioribus. id est in quiescentibus iam pfa-
ctis manet. denuo concupiscentia sensibilis affectionis
et speciei. Hoc est pulchritudinis corporalis sine
curiositate. ¶ Neque stabunt quiescentes sed vni-
uersi iam dicti. quousque ad seraphim pertingant.
neque laborare cessabunt. donec angeli fiant. He-
loto conatu et affectu sibi possibili mittitur ad
etiam beatorum sequitur. Angelus qui comprehendit.
id est. id est qui deum beatificat videt. ¶ Hec nota.
De differentia et discretionem quietum.

Quiscus a. vir solitarius. et cum accidia per-
 pugnant. multo aures dampnum incurrit.
 tempus enim orationis et contemplationis consumet

in studijs et prelijs contra eā. s. acidiā. ¶ Et
 aliqui in cella negligentē residerē. et hanc fe-
 re relinquerē cogitavē. vni quidā supuente-
 tes. ceperūt sufficienter beatificare ut quiesce-
 tem. r. tanq̄ solitariū et contēplatiū. et plū-
 cogitatio negligentie recessit depulsa a vana
 gloriā. Et admiratū sūt quō hic tribulus demon.
 r. spūs vane glorie. aduersat̄ auct̄ spiritibus.
 hoc est oibz aiābus deuot̄. ¶ Si gaudeas su-
 per aduētū sūm ad cellā. cognosce temp̄m. an-
 diē soli. et nō deo vacante. ¶ Exemplar per
 seuerācie in orōne sit tibi vidua illa ab adi-
 sario suo lesa. ¶ Quietis vero typus mag-
 nus et equalis angelo quiescens arsem̄ in
 mento quiescens huius angeli quiescēt in
 solitaria mansione. et vide quō plerūqz quies-
 dam accedentes remisit ne quid manus eorū
 amitteret. s. exācia sue altissime contēplatio-
 nis. ¶ Rouerat qz demones ḡrouagorū re-
 rationabilibz discursibus. s̄dm rationē accē-
 dere frequētius psuadent̄ quātō vel ad modū
 cū saltem. opatoribz possint impedimēta pre-
 bere. ¶ Et tu vt iste. s. arsem̄ tales sibi va-
 gos et negligentē non deuites pie contēplati-
 forsitā em̄ ex tristitia cessabūt curare. ¶ Si
 de et ne forte predictē intencionis grā aiām
 r. siat̄. ex siti a te haurire vemente aquā
 sine causa ḡturbes. cū contristando suple.
 stuo silencio qui venit audire verba vite a
 te ex desiderio sui profectus vt r. uos doct̄ne

accipiat ex fonte sapie tibi concessa sequitur
In omni vero re tibi lucerna opus est et disce-
re ymo et directione spūs sancti in oibus
indiges. ut penses et scias quos recipere et quos
remittere debeas. ¶ De conuentibus ad te non
 expectes. i. non sis corde suspensus aut p̄stola
 us ad aduentū aliquorū ad te qz hoc t̄pedit
 mentis quietē. Regz ante te p̄parez ad illo
 rū. s. aduentū. ¶ Consistentia em̄ quies. i.
solitaria quies. est tota simplex. i. directa fixa
et simpliciter in deo. et sine plica. s. duplici-
tate et silacōis ac sine ymāto in ordmate af-
fectionis ad aliquē. ¶ Nota. Venenatiua me-
 nis verba sequis ante spūalem v̄tutem. Glo-
 sa. Inq̄ spūalis effectus es per v̄tutū exa-
 ltationē non p̄sumas de v̄tutibus predicare
 per verba iama que magis sūt infectiua p̄ne
 mentis q̄ sūt audientū edificatiua sequitur
 ¶ Cu em̄ sint verba tenebrarū impotetes
 i. infirmos obscurat. hoc est v̄ba huiusmodi
 ex p̄supōne iactātia et gloria vana p̄cedāt.
 magis exerceāt infirmos qui proferūt ea ymo
 et sepe scandalizat pusillos qui audiūt. et re-
 prehensibilem vitam loquentis cognoscūt. seq̄t̄
 ¶ Inna plerūqz phala v̄ni gustū signifi-
 cant et v̄ni s̄mo quiescētis gustare valetibz.
 omēs eius intr̄secū ostendit opacionē atqz
 consistentiā. ¶ Incuruabile contra elacionē
 aie oculā possidebis. i. rectissimāz mentis consi-
 derationē ne elacioni consencias. qz non est

in furtis .i. occultis suggestionibus dyabolicis. appiam eandē .s. elacionē magis extimās et occidens: q̄ incuruabilis consideratio mentis pre-
fata qua homo considerat ea que ad humilitate
inflamant sequit. ¶ Parce lingua in pro-
cessibus hoc est in spiritualibus profectibus con-
be lingua tuā a bana ostentatione non ut
celeriter multas fatigationes dispde. hoc est
multa opa bona et laboriosa a sua mercede
seu auare. ¶ Sine curiositate exita tuā
consistentiā .i. vitā tuā prosequere sine curio-
sitate. Curiositas em inquat quietē .i. solita-
riā vitā. sicut aliud aliquid inquirere non
potest hoc est plus q̄ aliquod vitium aliud vit-
leat maculare eandē. ¶ Aduerentibus ap-
pone necessaria cœpi .i. alimentū. dico autē
et spū .i. spūalem instructionē siue exhorta-
tionē. Si autē sapientiores nobis existant
ostendam⁹ eis amorē sapiē per silentiū hoc
est tacendo pandam⁹ q̄ sum⁹ sapiē amato-
res. cupientes potius informari ab eis q̄ eos
instruere presumētes. ¶ Si autē fratres sit
.i. nobis equales et non patres famosi. sed in can-
dem istitucionē .s. humilitatē et discretiōis. temp-
ate portā aperiam⁹ .s. oris. Verū vtilis est
existimare q̄ nos omēs excedat. supple in vitā
et sapiā. nisi forte oppositū euidenter appare-

at
*Contra solitarios et monachos. minus fructuose
.i. minus spiritualiter se occupantes. seipos misce*

rabiliter perdentes. Heu heu heu vir dei qui o
 obediens et subditus esse desideras. Nota que
 sequitur

Qui non possidet a sollicitudine libertate.
 quod est possibile cura orationis gere et
 cordialis accessions. **¶** Opacis quietis est pri-
 uatio sollicitudinis proposita oibus rebus atque nego-
 cibus racionabilibus et irrationabilibus. **¶** Cui
 enim prioribus aperit hoc est qui temporalibus et civili-
 bus per sollicitudine referat osium cordis sui.
¶ Bono corrumpet in secundis et deficiet a spirituali
 cura orationis et interne accessions ad deum.
 de qua fertur. Accedite ad eum et illuminamini.
 sequitur. **¶** Sunt negligentes anime in cenobis
 comorantes. et in eisdem sue negligencie ma-
 terias fataliter habere valentes qui imperfecta
 perditione exinde occurrerunt. **¶** Prodius
 et pius pilus oculum conturbabit. et pua solli-
 citudo extrahit quiete. **¶** Quies est depositio
 intelligentiarum et sensuum. et abnegatio cura-
 ris bene racionabilium. Hoc intelligendum est
 de quiete interna secundum suum supremum. **¶** Cui
 mente inuadam deo vult exhibere et curis et sol-
 licitudinibus vite se tradit. filius est qui pedes suos
 fortiter ligat. et velat currere probat.
¶ Cui necdum deum nouit. s. per fide for-
 mata ac sapientie donum. erit improbus ad que-
 tem. hoc est meptus. Et multa pericula susti-
 nebit. s. temptationum antequam ad eam pertinet

¶ Quies in egyptos suffocat et indoctos quia
ignorant qualiter contra invisibiles hostes.
ac propria carne pugnandum sit. **¶** Ihesu me-
moriam tuo flatu unimatur. i. tam incessabiliter
recorde xpm et eius mysteria. et tunc cognosces
quietis utilitatem. ✓✓✓

¶ De sancta et bta matre virtutum. 8. de angelica
et imateriali orone et de intellectuali et sensibi-
bili assistentia. que in ipa est. gradus xxiiii. 9.

O Ratio quidem secundum qualitatem eius est quatuor-
decim et unum hominis et dei. Secundum vero opera-
tionem et secundum effectum quem habet. est consistentia sub
divina gloria quia orationibus sanctorum mundus sub-
sistit in quo omni momento tot crimina perpetrant.
¶ Opus angelorum. fons virtutum. i. pro curat ex-
galiatrix carismatum divinatorum. illuatio mentis.
securus desperationis. demonstratio spei. **¶** **¶**
cum regi et deo coram stare et colloqui auctori-
tatem. non imprevaram iter faciamus. neque metu-
entibus nos a longe. non habentes arma et regie
assistentie stola securus et ministris unquam nos li-
gatos longe alicubi a facie eius exilio tradi et re-
mram obsecrationes contra diruptas in facie
terminio vltionis et memoria malicie contem-
tibus in cartha nre obsecrationis sinceram gratia
ru actionem. subordinemus. i. primo gratias agendo

de beneficijs. In secundo autē versu .i. p̄tula orō =
 me ponam. 9. ḡfessionē et contritiōnē aīe in sen =
 su. Ita demde om̄i regi p̄titiōnē nost̄ā notifi =
 cabim̄. ¶ **P**redictus autē orōnis modus p̄ =
 fertur est scdm̄ q̄ quidā fratrū ab angelo dñi
 manifestatū fuit. ¶ **N**oli esse multū prudēs
 in oratione tua verbis. quia plerūq; verba pu =
 erorū bābulaencia simplicia. et sine varietate.
 patre eorū qui est in celis pacauerūt. ¶ **R**e =
 coneris multū loqui in orōne. vt non ad que =
 sitionē verborū mens tua dissipetur. ¶ **N**o =
 li confide vel fiducia habere in tempō etiā si mū =
 diā possides sed maḡ ad hūilitatē multā ac =
 cede. et amplius fiducialit̄ ages. ¶ **T**empe si =
 om̄ez virtutū scalam ascendisti pro remissio =
 ne p̄torū exora. ¶ **A**udi paulū de peccato =
 ribus clamante. quorū primus ego sū .i. maxi =
 mus. ¶ **A**reanticipa p̄parare tempm̄ per con =
 tinuā in aīa orationē ad assistētia tue suppli =
 cioris. et confestim proficiēs. ¶ **V**idi quosdā
 in obedientia fulgentes. et scdm̄ mentē quan =
 ta poterāt virtute dei memoriā non negligē =
 tes. qui in orōne assistentes. protinus suā men =
 tem excedebāt et perfudebant lacrimas afflu =
 enter quia ante parati a sancta obediā fue =
 rant. **N**ota bene. ¶ **Q**uodāq; quis nego =
 tiā exequit̄ et orōnis hora apprehendēte. va =
 cat et studet in eo a demonib; iste talis illudit̄.
 ¶ **I**ntencio nāq; latromib; .i. demonib;. est
 horā per horā ex nobis depredari. ¶ **N**ō sus =

apias in oratione omnes sensibilem fantasiam. i. ymagines fantasticas. ut non excessu sustineas et amentiam incurras. Et fantastici facti. a recta gloria fidei cadas. ¶ **¶** Quoadmodum regi terreno abhominabilis est ei assistens et proxiu avertens vultu ac regis iunctis colloquens. Ita abhominabilis est dno qui in oratione assistit et immundas cogitationes suscipit. ¶ Custodi ne forte indifferenter ores pro femina. Et taliter hoc est inconsiderate in oratione tua. Considerando eam ut femina. Et taliter proprietate que facilliter mutatur ad concupiscentiam. neque a deo de predatione sustineas. Non fiat tibi tue omnibus tps. provisionum visitationumque necessarium atque spiritualium negotiorum hora. Si quo minus vero melioris et utilioris futuri sustineas. ¶ Non contristemus dominum aliquid postulantes et in longis temporibus non exauditi. quoniam vellet dominus omnes homines a vitijs fieri mundos. in vno momento temporis. **¶ Nota ¶** Omnes postulantes et petitiones ex deo reportantes. penitus propter unam hanc causam non suscipiunt postulata. Vel quia ante tempus petit. vel quod indigne vane gloriae. seu quod susipientes futuri erant in superbia ex tolli. Aut demeritis post petitionis possessione vivere negligenter. ¶ **¶** De portu impassibilitatis sancte. i. de terreno et lo dei imitativae impassibilitatis et petitionis et resurrectionis anime. ante communem resurrectionem. **¶ Gradus xxxix. ¶**

Habet quippe firmitatem pulchritudine
 et **stellas**. **I**mpassibilitas vero ornatu virtutibus
 esse ego utique apprehendi. quod corde mentis celum
 cogitans et arbitrans demonum astutias de-
 tero ludes. **I**mpassibilitate habet animam que
 ita virtutibus qualificata est sicut vinosi con-
 cupiscentiis. **N**on consistit regis dyadema
 ex lapide uno. et impassibilitas non perficitur
 si una ac minima neglexerimus virtute. **H**ab-
 eamus ergo fratres et studeamus quam omnes vacan-
 tes et studentes descripti sumus. Non est lapsus.
 non est tempus. non est onus quicquam causare querelis
Prota. **Q**uotquot enim per regenerationis
 lauacrum dominum receperunt dedit eis potestatem
 filios dei fieri dicens. **V**acate et videte et
 cognoscite quam ego sum deus. **I**mpassibilitas
 quoque est a viciis libertas. **I**psi gloria in secula
 Amen

*De coniunctione et vinculo virtuose trinitatis in vir-
 tutibus scilicet fidei. spei. et caritatis. Gradus
 xxxv.*

Nunc igitur quidem post omnia predicta. ma-
 nent tria hec. coniunctione omnium prestringen-
 tia atque tenentia. **F**ides. spes. caritas. ma-
 ior vero huius caritas. nominatur deus. **A**t qui
 dem ego prima radii video. Secundam vero lu-
 men. **T**erciam autem gyrum vel gradum. **O**mnia
 autem unius splendor et una claritas. **C**aritas
 deus est. huius vero determinatione dicit volens.

reus cū sit in abisso mensurat harenā. ¶ **Beatus**
qui dnm̄ sicut hoies. placere agonizat. r. multū
laborat. ¶ Non ita mater lactenti puero. si-
cut caritat filius. semp dno adherere natura h̄z
¶ Cū qui vere diligit dilecti faciem semper
ymaginat. et hanc in dilectione mima. m̄tē
seus amplexat. ¶ Cū igitur homo totalit̄
dei caritate quodā modo coaptatur et uigilat
tūc extēius in corpe tanq̄ speculo aliquo ac-
claritate ostendit. ¶ Caritas illuinationis ab-
issus. ¶ Caritas fons ignis. q̄tū sursum ena-
nauerit. tū siccitate inflāmabit. ¶ Caritas pat̄
mater sapie fons immortalit̄ et glorie radix.
¶ Caritas angelorū. stratio seculorū profectus.
Amen r. v. v.

· **Exphat** ·

Rogo presentū lectore v̄t has gēmas siue v̄-
tutū flores. ex libro angelici abbatis synaḡ tū-
q̄ ex paradysiolo et amemissimo florū orto ex-
scriptos. nō assūbat vanitati s̄ addiscat et pro-
ficere cupienti. Nec scandalizetur. si aliqui pul-
chriores flores et excellētiōres gēmos in eodē
inbeneit q̄ reuera michi ḡtigit quēadmodū
illi qui tpe breui et auuiditate multa. ortū pul-
cherrimū furtiue ingressus est. et arāquaq̄
conspiciens. nūc hūc nūc illū florē sibi magis
pp̄m̄quū ac rutilantē auido cursu. cū timore et
tremore accepit. et in ampulā redegit.

171
Consulo promde vniuersis religiosis proficere vo-
lentibus vt librum illu[m] sepius cu[m] expo[si]tione venera-
bilis dyonisi[]i carthusien[is] et legant et relegat.
et in nouissis bene erit eis. Deo gra[ti]as

Sequitur quinq[ue] diffinitiones mo[n]achi ex dymaco
cu[m] glosa seu expo[si]tione venerabilis patris dyonisi[]i
Carthusiensis et[er]c[etera]

Fo[n]tanes dymaco[rum] abbas montis syon. cu[m]
alius abbas sic scripsit Super mirabili
et equali angelo. patri. patri. et doctore super excellen-
tissimam. hic mag[is] dymaco[rum] in libro suo quinq[ue] dif-
finitiones. seu potius notificationes monachi
ponit. quaru[m] prima est hec **M**onachus est
qui solu[m] que dei su[n]t agit. cogitat. loquit[ur] xpo
vniuersis. omni t[em]p[or]e. loco et negotio. **H**ec desq[ue]
datur de monacho scdm completa[m] monastice
vite perfectione[m]. qz ad hoc ordina[tur] et tendit i[n]
suius regularis. atq[ue] professio monachalis. vt
monachus q[ui]cu[m]q[ue] possibile est in hac vita. t[em]p[or]e
dat et deserat vniuersa car[ter]ia. t[em]p[or]aria. et mu-
dana. omnes suas actiones. cogitationes affec-
tiones. et locutiones scdm lege[m] diuina[m] et regu-
le sue aut statutoru[m] tenore. dirigens et dispo-
nens. **S**icq[ue] solu[m] que dei su[n]t. et que deo su[n]t pla-
cata. ac diuina agit. cogitat. loquit[ur] xpo vniuersis
actualiter. aut salte[m] habitualit[er]. in omni loco.
t[em]p[or]e atq[ue] negotio. qm[od]o taliter se habendo. non
peccat. **E**t q[ui]s vniuersa no[n] tamen mortalia
peccata. conuersationi sue miscet. **D**emq[ue]
quis non sit possibile fragilitati huane i[n] vi-

ta p̄nti actualit̄ deo v̄mri in oī loco. tpe. et ne
gocio. p̄pter stabilitatē cordis hūm. ad hoc t̄
tendere cotidie et conari debet mōdus. vt aux
liante gr̄a dei. in oī loco. tpe. et negotio actua
liter intenty et v̄mtg sit deo. q̄tū possibile est
per meditacionē. contēplacionē. et dilectionē
dei. p̄cipue t̄ per ex̄aū cruce vite ac pas
sionis d̄ni ihesu. quo v̄tqz. nullū grandius. nul
lū admirabilius. nullū ac̄abiliq. nullū super
dic benete trinitati gr̄a. nullū demqz magne
ritorū extat hōi viatori. sc̄dm sententiā deo
tissimū Ubertinū Unde etiā honoratq et dilecty
doctor bonauentura sic dicit **S**i vis de v̄tute
in v̄tute. de gr̄a in gr̄a. de desiderio in deside
rū. de amore in amore. de bono in meliore
mutari ex̄ce passionē xp̄i. **D**ebernq igit̄
carissimū si veri mōchi sum. iuxta h̄c p̄mā
ip̄ius monachi des̄p̄sionē omni tpe vitā illū
et passionē recolere. et q̄si fasciculū mirre oīa
que xp̄us passus est pro nobis. inter v̄bea m̄
in corde astringere. et aure post odore iu
torū beneficiorū. vt more canis venatoris. in
clmato capite per hūilitatem. odorati disre
tionis xp̄i vestigia seq̄mur. **S**ed certe pe
riculose a xp̄i vestigijs oberrat. longe qz ab es
mulatione distant religiosi. qui ad opa et la
bores obediēcie. sūt tardi. ymo in volūtarij
qui nec p̄ijs. nec rationabilibz atqz facultibz
superiorū suozū obediūt consilijs et preceptis. in
si forte cū murmuracione. ac tedio. s̄ ad labo

mandū scribendū. pro proprio usu aut cōmodo. et
 ad satisfaciendū desiderio pprie volūtate sūt fer-
 uentes. prom ac agiles. nō pensantes qd sēs
 ait bernardus. **C**ui volūtatem suā quā per
 voti solepnie deo obtulit. resumat furtū. ymo
 sacrilegiū cōmittit. **H**nde etiā in regula sua
 sanctus scribit ilicōmūg. **H**ortor. mones. et ex-
 ozo vos carissime filie. vt subiacat vob iōmū
 obediā timore ac reuerenciā p̄p̄osite matri
 vrē vt iam oīno. nil aliud velle aut velle a-
 licui liceat. nisi que mater mandauerit fa-
 cienda. ¶ **M**emētote q̄ in religionis igres-
 su x̄p̄o omne volendi et nolendi licētiā di-
 missas. nisi que per eius vices gerētes ordi-
 naret de vobis. **O**bedit̄ enī x̄p̄o firmissime.
 ai p̄p̄osite matris votis. parere studet. **H**ec
 ille. **R**eterera. z. desp̄sio mōchi a d̄y
 macis posita. hec est. Monachus est violentiā
nature in d̄smēs et custodia sensuū in d̄ficia
ens. ¶ **I**n qua descriptione abstractū ponitur
 pro concreto. vt sit sensus. **M**onachus est vio-
 lentator in d̄smēs sui ipsius. **C**ū enī dicat sal-
 uator. **R**egnū celozū vni patitur. et violen-
 tiā rapuit illud a. qui sibi ip̄s salubzē violen-
 tiam inferūt vincendo se ipsos. et supando cō-
 cupiscētiās carnis inordinatos affectus ac mo-
 tus animi. regnū celeste merent. **A**rtasiqui-
 den est via. angustaqz porta. que ducat ad
 vitā beatā. ¶ **H**inc constat. q̄ q̄nto mona-
 chus p̄re ceteris magis abnegauit seipm ac

+ in deficientibus. q. de
faciens custos su-
sensuum

pprie voluntati renūciavit. tanto plus tenetur su-
perare naturā suā in oībus. pprias liberat et
concupiscentias abiciendo. oīesq; iram ipaten-
tiam. pigritiā. vanā leticiā. inositate. auosita-
tem. et carnalitatē. penitus euellendo. que na-
tura sui dura sūt et aspera. sed spes celestiu pre-
morū et amor xpī facit esse leuia. ¶ In sup-
diatur mōdus. custodia sensuum suoz interiorū
et exteriorū. oculos. aures. gustū. tactū olfactū
uigiter refrenādo et gubernādo ne per eos h-
hauriat aīe mortē. ¶ Inde hugo de istructio-
ne nouitiorū. Nemo potest uerē ad bātudmē in-
si per uirtutē. Et uirtus nō alio mō compre-
hendit nisi per disciplinā. ¶ Disciplina at
est oīm membrorū motus ordinatus. et disposi-
tio decens in oīm habitu et actione. Discipli-
na seruicē submitit. depomit sup alia. oculos
cohibet. cachinos moderat. linguā refrenat.
ira sedat. incessū format. Talibus decet oportet
cuculla distinguere margarit. talibus oportet
religiosū ligari uinculis. ut recte religiosus
dicatur.

Amplius. Tercia descriptio mōdi est. ¶
Monachus est homo habens corpus diuino cul-
tui consecratū. et a carnalibus inquinatū mū-
datū. habens etiā os a uerbis illicitis puris ac
sancto silentio decoratū. mētem quoq; illuina-
tam a deo. ad qtemplandū celestia et eterna.
Ad quā utiq; cōtemplacionē non pueniūt nisi
qui uere et totaliter abnegant seipos. Hūc dicit

gregorius. Non potest apprehendere quod super ipsum est.
 si nescierit mactare quod est. Et rursus Clyma-
tus ait. Qui vere obediens est. plerumque stans
 in oratione fit totus exultans et illucosus.
Marta desarpao est. Monachus est merces
et dolens anima. in desinendi. mortis memoria. ¶
 In qua rursus desarpaoe ponitur principalis pars
 huius. pro huius ipso. Ad monachum namque pertinet
 esse in cotidiano merore et dolore propter suorum
 et aliorum peccata. Unde beatissimus Hieronymus in epistola
 sua ad rixarium et desiderium presbiteros dicit. quomona-
 chus non habet doctoris. ferre sed plangentis offi-
 cium qui se vel mundum lugeat. et domini adventum pa-
 uidus prestoletur. ¶ Qui sciens inbecillitate
 sua. et has fragile quod portat timet offendere
 ne impingat. corruat et frangat. ¶ Unde etiam
 clymagus. Monachus qui rigat cotidie genas
suas aquis uiuentibus. lacrimis ex recorda-
tione mortis et culparum suarum cadere nequit.
 ¶ Iste autem plangit seu dolor ueroris monacho-
 rum non excludit habundantiam spiritualis leticie
 ad quam hortatur. apertus dicens. Gaudete in domino
semper. quia uirtuose tristitie. salutarique fletu.
 quo debemus nostram cotidie deplorare peccata et dei of-
 fensionem. atque ecclesie lamentari ruinam. misceatur
 ac desuper uigetur consolatio. bona seu spiritualis. ¶
 Denique gaudet in domino qui cum iocunditate inter-
 na deum laudat. amittendo. orando. celebrando.
 quodmodum scriptum est. Ad ipsum ore meo clamavi
et exultavi sub lingua mea. Exultabit labia mea

nā cantauero tibi et aīa mea quā redemisti. ¶
Item gaudet mōchus in deo. gloriando in bñfi-
cis ei9. mōtū sunt ei necessaria atq; acōmo-
da ad seruiendū q̄placendū q; ei. et ad vera
adipiscendā salutē. Hinc bea. ^{ma} Vgo xpīfera
Exultauit inquit spūs me9 in deo salutari meo
Quia respexit huilitatē ancille sue. ¶ Itē
gaudet monach9 in dño delectabilē exequē-
do opa deo placata. siue ad p̄cepta ei9 siue ad
consilia spectent. Juxta illud Seruite dño in
leticia. Item ut s̄a p̄es nri **Eusebius** et **ber-**
nardus loquūtur oportet maxie. vt p̄prio a-
nimo et corde iocūdo cū bona et plena volū-
tate dño seruiam9. Sing ergo custoditi et di-
ligentes in oībus suscipiet et stillet ad deū oī-
lus nri. Reuiuat q̄solari aīa nostra nisi in deo.
et expiemur q̄ verissime dixit saluator. Veni-
te ad me om̄s qui laborat9 et onerati estis. et
ego reficiā vob. Jugū enī meū suauē est. et onus
meū leue.

Destremo quāta desipio est. **Proch9** est
ordo et consistētia incorpalū. in corpe mate-
riali et sordido consumat9. ¶ **Ubi** rurs9 ab-
stractū et substantiuū concretue et adiecti-
sumendū est vt pote. ordo pro ordmat9. et con-
sistētia pro consistens. vt sit sensus. **Proch9**
est ordo et consistētia incorpalū. i. homo ordo
teriali ac sordido. quia in carne nō carnalit9
debet viuere sed spiritaliter atq; angelicā vitā

174
ducere in terris. laudibus et orationibus et contemplationibus dei iugiter insistendo. Et illud apostoli dicitur
queat. Nostra conuersatio in celis est. **C**onuer-
satio quippe monastica debet omnino esse angelica.
Hoc ita sicut in angelis. nullus angelicorum spi-
rituum aliqd agere presumat. vltra legem sibi
diuinitus prestituta. vt libro de angelica ierar-
chia **dyomisy** scribit. sic claustrales seu modici
contra regulam a patribus sibi latam. nil agere
debent. sed vbiqz. et in omnibus oportet eos sequi
voluntatem spiritualis patris. et eam inquirere ac
voluntati sue proponere. **E**t in teste **Thommo.** De
structione est corpus expositum. cum membra disor-
dant a capite. **I**n nobili autem vt dicit **clyma-**
rus. est celum terrenum. **H**oc ita sicut afficiuntur
angeli in celo circa deum. ei deseruientes. Ita af-
ficiamur in claustris eidem administrantes et omnes
anime affectione in ipso figentes. **H**inc qui-
to capitulo ecclesiastice ierarchie **dyomisy** asserit
In monachus debet esse sollicitudo. interna
pro proprii cordis pura et incessanti custodia. me-
tisqz eleuatio ad superna. Et sicut idem dicit ibi-
dem. **M**onachi a quibusdam per excellentiam. cul-
tores et firmuli dei vocantur. quia se totos ad di-
uina obligauerunt obsequia. **A**tendamus
ergo o fides vocatione professioneqz mraz. et tunc
ta carnalia ac terrena. pro nichilo aspicietes
dno maneat cum omni spiritali profectu iu-
giter seruamus ad laudem et gloriam eius
Amen. **Explicit.**

Probat

Gregorius vij moralium. **F**rens praua semper
in laboribus est. quia aut molitur mala que in
ferat. aut metuit ne hec sibi ab alijs inferat.
Et quicquid contra proprios cogitat. contra se hec
cogitari a proximis formidat.
*De non iudicando proximum. et de iudicio temera-
rio et vitando.*

Qui seipsum dignum morte conspuit nem-
inem diu iudicare presumit. Unusquisque
quedam titulum portat operis quo facile osten-
dat sub cuius fuerit potestate rectoris. **H**uius
enim sub rege militat celi. s. deo. superbus vero
sub principe inferni dyabolo. **C**risostomus. Equus
est regalis lingua. Si ergo iposueris frenum
et docueris ambulare cum bona compositione.
quiesces super eam. et desuper sedebit rex.
Si autem infrenatum dimiseris ferri. et saltare. dy-
aboli et demonum sessio fit. **U**nde et origenes
Eorum qui verba dei loquuntur. os deus testimo-
nium saurilitates. turpitudines. susurroneum et
detractorum. et eorum qui otiosa loquuntur. dyaboli
apertus os. **I**deo consulit **Seneca** dicens. Quid
quod dicitur es. anquam alijs dixeris tibi dicit. **I**tem
nares est vocis et silentii tepamentum. **U**nde
etiam beatus **Augustinus**. **S**ultus valde est qui non
prius ducit verbum ad limam romae. quam educit
ad linguam oris. quia qualis est homo in mente.
talem verbositas depingit in ore. **V**erbositas
conducit hominem ioculatorum. humane nature dig-

mitate depone. honores sibi rapit in finibus iun-
 cos acquirit quia mobilitas lingue in adoles-
 cencia. in flamat ad iocosa. in virilitate ad fru-
 dulenta. in simili etate ad detractoria. **Restri-**
 genda est hec pua fauilla. ne in magna flama
 veritatur. sicut autem ne crescat in silua. gutta ne
 crescat in fonte. quia magis est lingua refrena-
 re. q̄ capere ciuitate. **¶** **B** monache cognos-
 ce lingua neq̄. fuge. despice. et confunde eam
 si potes. **¶** Considerate redditurū rōnem de oī
 verbo ocioso. et tanto maiore q̄to minus es
 mūdo obligatus. **¶** Non enim in foro s̄ i cella
 habitare debes. **¶** Non familiā. familiarū
 aīas orōib9 pascere deb. Non tibi necesse ē mul-
 tū loqui. nec inter hoīes querere nec in cana-
 as pertractare vt viuas. **¶** Ama solitudinē.
 fuge multitudinē. ne gprehendaris in verbo. ne
 confudaris in frō. qz verbositas nil aliud est
 q̄ semen qd fructū non facit s̄ infructuosos
 facit qui eā exēct et qui eā libent' audiūt. **¶**
 Qui nō custodit lingua suā. monachus non
 est et qui eā modeatur prudentissiq̄ verusq̄ mo-
 nachus est. **¶** Imate ergo silenaiū. pomte custo-
 diam ori vō. estote solitarii vt sitis angelis
 sonati. **¶** Item videsup' **¶** **C**lymaai gradu vnde
 mmo de silenao rā. gna gradu deāo de detrac-
 tione rā folio. **¶** **B**equit. Non dicas vel
 facias aliquid. de quo possit fieri carching vel
 de quo possis notabilis videri. **¶** Fregz gloria de-
 sideres hystrionū. quā heu plures religiosi tā

ardent querunt. qui cum ceperit esse claustrales.
totis viribus student quomodo appareant hystriones. Volunt corda sua in fictis sicut volu-
luit sues in sterquilinis. quomodo fingunt prom-
as in aliorum derisum aut fabricent proverbia
ex quibus eorum teneatur memoria. alios ad
stultiloquium seu turpiloquium provocantes non ve-
rentes dei offensam tam turpe sauronum glo-
riam diligentes. **H.** et enim sunt magna despo-
liantia gratiarum et fuga preciae dei. **¶** **B.** tota
nitentio tua versatur circa hoc. quomodo deum ven-
neas in corde. **¶** Et si audieris vel videris aliquid
quod minus est proficiendum. vel de quo possit offendi
deus. seu quod tibi displicet. non statim inapi-
as murmurare. et alios temere iudicare.
sed custodi cor tuum ut pupillam oculi tui. ut si
mundum maneat et tranquillum. **¶** Et idcirco in-
terrupe modeste illud. et honesto alio sermo-
ne moues aliam aliquam questionem utilem vel
aliam inapias bonum verbum. **¶** **¶** Si non audi-
aris ora deum pro eis volens deuotissime in cor-
de tuo. **¶** **¶** deus meus reuocet eos. da eis intel-
lectum sanum et bonum ut te timeant. **¶** **¶** Et bre-
uiter quodcumque videris vel audieris quod tibi
abhorribile vel dampnabile sit illud aut contra
ipsum turiosum aut penale. **¶** Hec sit peior cogita-
tio tua. que vniuersum intrat in corde tuo. **¶** Ignosce
clementissime domine quod tam insipienter operatus seu lo-
cutus est ille. **¶** In quo si fideliter exortatus fueris. au-
deo bona fide promittere. quod nichil tam aduersum

potueris sustinere. quoniam semper tibi fuerit salutare.
Si de leuibus moribus aliquorum fiat me-
rito sine intentione nocendi talis obloquatio non
est vere detractio. nec peccatum mortale. licet tamen
tunc esset de talibus subtrahere. **Ita** hec ille

De vitanda incauta iudicia

Incipit capitulum auctori de eo quod solitum est omnis mo-
nachus percipere. debet vitare et abhorre temera-
ria et incauta iudicia. nec alios aspernari. nec
faciliter contra eos indignari aut irasci.
Edictis domini carthusiensis

Rexcusabilis es o homo omnis qui iudi-
cas. In quo enim alium iudicas. tempus con-
dempnas. ad romanos primo. Euenadmo-
du in libro de ecclesiastica hierarchia magnus
dominus. profunde ac deuotissime docet. **Ita** mo-
nachus denotatur a monade. id est unitate. quoniam
debet esse custos unitatis. videlicet superioris. Nec
eius magnam modum. est aliorum curam preside-
re. neque habere. neque alios ex officio purgare. illu-
minare. proficere. iudicare. aut disciplinare.
Hinc sancti et timoratissimi patres in heremo be-
nemeritissime abhoruerunt proximos iudicare preser-

tm in dubijs atq; in hijs que fieri quail no
bono. aut ex se indifferētia sūt et in quib; la-
tet agentis intentio. ¶ Demq; dato qd inter-
dū liceat vnicuiq; de actu alterig iudicare. sicut
dū actus in seipō et ex genere ac cu cūstantia
seu spene viciōsus q̄sistit. neq; recto fieri aō ba-
let tñ de ipso agente iudicare. incautū est. nisi
forsitan pro tpe illo quo actualit̄ intentū est. op-
euidenter mercusabilis viciōsus. non postea cū
possit om̄i perimere momēto. ¶ Iudiciū q̄
ex vehemēti et violenta suspiciōe extat fal-
libile. vt si inveniuntur simul in lecto. nuda
cū nudo. q̄tō magis ex leui ex incerta suspicio-
ne iudicare est fatuū et iūquū. Quod si ex
ex p̄ua et infecta procedit radice. atq; si ex
viciū est mōde. presertim dū quis. ex tali iudi-
cio ad p̄ximū sui q̄temptū. detractionē diffama-
tionē procedē non veretur. et ipm affirmati-
ue accusare presumit. aut punit. aut punit
pcurat. In hoc quidā melancholia passioni
amari. supbi. et ostulti. audaces sibi ip̄s placē-
tes. mōsiderati. et indiscreti. periculosissime
habēt se. qui q̄nto ex sua pueritate. insipien-
tia auersione. ad huiōi iudicia ad indignatio-
nes ac varios passionū motus sūt promozes.
tantoplus necessariū eis est ad salutē. vt con-
tra hec vicia diligentissime p̄elient. et disant
ac assuescant cotidie. ymo assidue. q̄siderare.
cognoscē diuidicare. asp̄nari. accusare hui-
liare. disciplinare seipōs et tam niteriorem

q̄ p̄tiorē oculū suū rep̄mant et refrenēt a cō-
 sideracione proximorū sup̄flua n̄ris m̄p̄nē-
 te aduer̄tētes quod s̄ptū est. ¶ Qui observa-
 tor est malorū opp̄metur ab eis. ¶ Horro ve-
 timorati prudētes. scientes. q̄ multiplicat̄ pos-
 sit homo decipi. iudicando de alijs. eo q̄ iudi-
 care sit actus prudencie. in quo multa sūt at-
 tendenda. max̄ie horrerūt alios. potissime si
 bi nō cōmissos diiudicare. sicut de hoc in vitā

pr̄m multa doctrinalia reatant̄ exempla. ¶
 Unde quidā pr̄m frequēt̄ orasse legūt. Do-
 mine mortifica me a proximo meo. r̄ ita custo-
 di atq̄ p̄serua me ab incauto proximorū iudicio.
 ac si iam mortuū essem. ¶ Preterea. cū sal-
 uator vniūsis cōter̄ fidelib⁹ iusserit. Nolite iu-
 dicare et nō iudicabimini q̄tomaḡ religios̄
 et max̄ie solitarijs mābit hoc adimplere. ¶ Hic
 circa hoc verbū theophilus et grillus. testi-
 tur. q̄ xp̄us hoc doamētō. nos p̄seruauit q̄-
 tū in ipso est. a pessimo peste ac viciō. a quo est
 p̄pua religiosi iuueniūtur in toto īmunes. ||

¶ Deniq̄ vt vicia ista sollicitius caueam⁹
 pensam⁹ intente q̄ multociēs ac districte in
 scripturis phibeantur. Et em̄ preter id qd̄ nūc
 tactū est. rur̄ sū in euāgelio ait xp̄us. Nolite
 scdm̄ facie iudicare. Apl̄us tu inquit. qd̄ es q̄ | quoz
iudicās alienū suū. suo dño stat aut cadit. Tu
ergo quid iudicās fr̄em tuū. aut tu quare sp̄ms
fr̄em tuū. Hinc em̄ stabim⁹. ante tribunal
 xp̄i. et vniūsq̄q̄z in̄m̄ pro se rationē reddet.

¶ Non ergo amplius. in bicem iudicem. sed
hoc iudicate magis. ne ponat offerendiculum sibi
aut scandalum. **¶** Insuper cum dicat saluator.
qua mensura mensi fuerit. remeiet vobis.
¶ Item de quo iudicio iudicauit iudicabit
de vobis. **¶** Et ceteri isti et celeres suorū iudi-
ces proximorum merentur a christo districte diudi-
cari. et sicut fecerunt fiet et eis. propter quod ait
solus. quod nunquam suorū scelerum indulgentiam pro-
sequitur qui tam idem suos iudicat pro-
mos. **¶** Ver quod denuo ait apertius. Existimas
tu o homo. qui iudicas eos qui talia agunt.
et facis ea. quod tu effugies iudicium dei. Hoc et
quod et iacobus sanctus disseruit. Iudicium sine
misericordia fiet illi. qui non fecerit misericordiam.
¶ Cui iudicat fratrem suum. iudicat legem. Et
autem iudicas legem. non es factor legis. sicut
dex. **¶** Certe qui hec et consilia scripturarum testi-
monia non aduertit nec intuetur neque vere-
tur. miserabiliter ac dampnabiliter surdus et ce-
cus est. immo et incensibilis ad ea que dei sunt
ac sue salutis. **¶** Hinc in precepta sepe epla di-
citur. Cave. ne quos imitari non vis. dampnes.
¶ Hoc agem egritudine tua. quod egit san-
ctus ille qui dixit. Veni ihesus christe. ego
torques saluos face. quorum primus. maximus. ego
sum. Cui enim perfecte examinando semetipsum
intelligit suo peccato nullius peccatum par estimat
quod non sicut suum attendit. **¶** Non arbitretur
coelum non lucere solem nisi in cella tua. et nulli

bi esse serenū nisi penes te. Et in solitudine orū deus
 tantū. Mala te estimare esse serenū preter
 quā apud te. Et penus sentire de te. quā de alio ali
 quo. **¶** Nos iremo hoc ad verū solitariū pti
 net. ymo ad omniē xpī fidelē. peccantibus cōdo
 lere imperios pie portare. ad vniūsos carita
 tue atq; sinceriter affici. pro cunctis fidelit' dep
 cari. non sperne proxmū. Cū scriptū sit. **¶** Ne
 qui spernis. et nōne et ipse sperneris. **¶** Elge
 quod docet eusebius. Ipmet iniquos nosmet
 ipsos castigemus. diuidicemus. et cotidiana vitā
 discutiāmus. **¶** Dicit vnusq; in corde tuo:
 Hūc si diem hūc sine peccato transigi. Hodie a
 plus nisi et fabulatus sū. frater scandaliza
 u. iracundus. impatiens. leuis in moribus sui. i
 nubo potu ac sompno excessi. oiosus et negli
 gens extati. minus orauit et legi: Quis michi
 reddat hūc diem quē in vana fabulis. totq;
 defectibus peridi. **¶** Expiat.

¶ Crisostomus

Qui senōdisant et iudicat aliena. nūq; pro
 priorū reatuū veniā merebit.

Ro^e

¶ Exemplū pulchrū rrr

Quinq; iuuenes int̄uerūt in quoddā herem
tagiū cū quodā sancto viro qui eos ad suū he
remitagū int̄itabat. Cūq; religiose et honeste
se haberet cū eo. vocauit illos senex die qua
dā ad recreationē. Cū autē sederet circa eū.
quesiuit quomō eis esset. et utrū possent tam
austerā vitā tollerare. **E**ui r̄nderūt. **N**at
bene nobis est. oīa sunt nobis prosp̄a et pa
rati sum; diu sic viuere. **Q**uesiuit iterū se
nex. filij mei. de vitā quid dicit̄ eterna. sperat̄
vos ne illā habere. **E**ui dixerūt. certe pater
nos speram; per dei grām habere illā. **E**rat
senex. **U**nde hoc vobis q; tm̄ bonū sperat̄ h̄z.
que est causa que mouet vob. **I**lli vero tacuit.
Eui p; plura a quolibet singulari quesiuit.
R̄ndit p̄m; pater hec est causa que ad hoc spe
meā eleuat q; nullū p̄ctm̄ possū d̄mittere in
consciā nec etiā remorsū consciēcie. s; statim
dū sentio curro ad ḡfessionis lauacrū. **S**ecūdo
dixit. **E**go tantū delector in orōne. q; semper
mel et fauū est orō dulc; gutturi meo. **T**ercio
respondit. **P**ater tm̄ deū diligo et in tanta ca
ritate serueo dū audio nomen dei mei. q; mit
me sentio quoddā tripudiū. **Q**uarto dixit q;
tacit; iurū m̄chi illata fuerit. letant̄ susse
ro. consideras q; saluator mundi pro me maio
ra passus est et duriora. **E**uitus respondit.
Pater si quis me vilem et abiectū reputat. in
hoc multū gaudeo. q; siderans q; humilitas mea

huilitati saluatoris nri q̄pata. q̄i supbia est. Et
 dixit senex magna est ista fiducia et magna sp̄s
 que audio. Et nūc vnanimiter deū exoremus. vt
 nobis reuellet. an ista vobis sufficiāt ad hoc q̄
 sp̄are possit vitā suā eternā. Et illis prostrati
 in oratione. venit vox dicens hec verba. In-
 uenior donoz. emoz. vnicoz. et fruz. Hec audi-
 entes stupefacti sūt. et quid hoc esset cū ignora-
 rent. Iterū se in orōnem dederūt. et cū in orōe
 pseuerarēt. Ecce vox iterū dñs. Inuenior i con-
 fessione. donoz in orōne. emoz caritate. vnicoz
 q̄ vox hec processerat a throno vite eterne.
 et q̄ sp̄em illozū approbabat. Et primū gmen-
 dabat a cōfessione. Secūdu ab orōne. Tercū
 a caritate. Quartū a paciēcia. Quintū ab
 huilitate. Senex autē multū gaudens cepit
 eos gfortare et ad pseuerāciā exhortare. Ip-
 si etiā in isto pposito pmanētes. in dño b̄to fi-
 ne q̄pletis diebus suis quieuerūt.

Deo gratias.

Et studeat religiosi vere presende a se vene-
 nū pprie volūtatis et sensualitatis que duat in-
 dubitanter ad mortē eternā. ymo qui ppria
 volūtates sequūtur. auctē dyaboli portant.
 amaritudinē inferni etiā in p̄nti vita gustā-
 tes.

Hec katherma de Semis.

*scō de auctē
dyaboli.*

¶ Discipulo fracto mimetate aduersitatu tribulacionuq; vtrig; probato respondet eterna sapientia.

Hinnulus recent' progemtu, mater nu' resu-
gu' querit. capree vbera petit. sed cu' ad mee-
meta debita peruenit. lac deserens. maam
na monau' petit. inter lilia pasatur. et gregi
suo libere sociatur. Puerilia iura lacti debi-
ta anoz iam maturitate transcendisti tempus.
et ut ablactus a lacte. auisus ab vberib; ni-
mero vrozū forcu' aduigaris. Exemplo igitur
corū discite. qd agere debeas. et qm patient
aucta aduersa sustinere. et ai' aduertere. qm
omnes qui michi singulariter placuerūt. sin-
gulares in tollerancia aduersitatu fuerūt. Et
te ad mang est puer tyrista. vir scdm cor dei.
Cruas inqt ostendisti mi' tribulacoēs multas
et malas. et conuersus viuificasti me. et de ab-
issis terre iterū reduxisti me. Joseph futurus
egypti dñs. a fr'ib; suis venditus. et a muliere
male ifamatus. au' terali custodie manapa-
tus fuit. Silencio non pertūses abrahā bndic-
tu dñi. Moysen electū a dño. et ceteros pē-
archas. pphetas. et amicos dei altissimi. quo-
rū longanimitas spei. non ī merito parē
exemplū tibi esse deberet. et te cordatū red-
dere in aduersis. ¶ Ridiculū em' est qd pate-
ris: si quod pateris debite librare. et pēn-
passiom; volueris cōparare. Ecce ysaias

grauarū nobilitate insignis. serra lignea secat.
 Iheronimus in vtero sanctificatus qui diem hoīs non
 contempnit. lapidibus obrutus cremat. Ezechiel au-
 deliter exarebratur. Daniel vir desideriorū. in la-
 ai leonū prouat. Tres pueri camino ignis tra-
 dunt. Job. exemplū pacencie ī manu iūmā tra-
 ditur. Thobias excecatur. Machabei tormētē ex-
 sitissimis mēpti fuit. Et hī quidē prēs bona
 ipalia in remissione acceperāt. Porro ab in-
 iūo nascens ecclesie regnū celozū vni patitur.
 et violenti rapuit illud. Si scōnes vides aplos
 amicos meos in hoc mūdo degere fame et siti.
 frigore ac nuditate laborare. carceribz plagis
 ac mortibz se expone. nec in tribulacōibus
 deficere. aut querulosis vocibz īstiterē vt tu fa-
 ns. sed gaudere in tribulacōibz. in cōtumelijs le-
 tari. Sanctos quoq; martires q̄s audeat aspi-
 cere. et querulosq; esse. qui ludibria et verbera
 cepit vincula et carceres p̄ essi īnumera tor-
 mentozū genera passi. gloriosissime coronati
 sūt. Confessores ac v̄gines longū ducētes mar-
 tirū corpora sua cū vicijs et cōcupiscētijs crucifre-
 rūt. Quod demq; arsemq. macharimq. paulq.
 anthomq. et hylarion. passi sūt. Scōne erubescere
 ac cū hos prospicis. et societati eozū ānumera-
 ri. toto mentis affectu gaupisq. et q̄ eozū sufferē-
 nas. vel in modico ymitari nō vis. Inter tot stre-
 nuissios milites desidiosus esse vis. et sopnolē-
 na torpescē. Absit. absit. Ecce in virū mutatus
 es. ab hęc āmodo puerilia. et p̄para te ad bella
 robustiorā.

T Discipulus

Quibus viros religiosos. celestis aule milites ex
mimos. et eorum gesta suspenda. paup vniuerso
lo cordis thueor. me nichil esse vel pati. ai gemi
tu cordis exdamo: tribulaciones tyales. vtilis et fa
lubres credo. s; eorum pncipia afflictua tuon vchene
ter angit et mouet. vt interdū vir tute humanā
excedere videant.

T Sapientia

Hic mos auctoz solet esse miserorum. vt flagella
sua alijs flagellis estimant pponderare. Sed tu
omni exceptione semota volūtati diuine te sibi
ce. et flagella eius exape ai affectu. Fidelis em des
qui nō paaetur temptari suos supra modū. sed
ai temptacione faciet puentū. vt possit sustine
E cui igitur trepidas. quid times. Prissimū
nāq; est ut velit. sapientissimū vt optime no
uerit quid expediat vmauz. Potentissimū. vt
pbi homo ex se desiat. suppleat manū oipotent.
Facta igitur cogitatū tuū in dno. omnē sollicitudi
nē in eū proice qm ipsi cura est de te. Et fidua
aliter dic. Pater. non mea. s; tua volūtas fiat

Nota bene

T Cū autē tribulatio aduenerit. exi tanto hospi
ti obuiā. et dic corde ioādo. **T** Beneuenerit a
mica mea tribulatio. **T** Tyalis quidē a sumo at
ab hoc mūdo misamissimo. vilipendit a sumo at
iudice deo. piosa valde estimat. Qui em aduer
sa libenter pro deo patitur. xpo passo assilatur.
Et ideo ab eo tanq; a consili nexu dilectōis pre
apuo cōstringitur. Hec est que hoicm carnalem

Robi

fo

fiat spiritualem: ac mentē terrestre mutat in
 celestem. quia sursum tendere cogitur. qui se in
 se fundere prohibet. **S**ecundū huius ipsa generat
 desolationē. s; diuinā parit familiaritātē. **E**t in
 re. **f**requēter nāq; ab hoc mūdo. tanq; vile pro
 uatū hoc. quod a summo bono eligitur. **I**psa est
 quā via sed secura. **C**ū p̄ns est. mesticiā prestat.
Sū autē preterit et victa fuerit. sū me letificat.
Deuū habet amaritudinē et longā gsolacio
 nē. **P**erpendat igitur vnusq; qm̄ stultus esset
 quicūq; eiū si. equēter pensaret vtilitātē. et p̄ns
 belle habere supportationē. ¶ **Q**uā m̄ mune
 sompno p̄torū profundissimo obdormitarūt
 morte spūali qui adueniente virgā diuine cor
 rectoris. velut de graui somno. ac morte ip̄cio ex
 nati. vitā in melius cōmutauerūt. ¶ **Q**uot
 sūt in mūdo captiui. qui per manū altissimi. ve
 lut in mūdo indomita. et auicula incruente tribu
 lationib; se p̄metib; inclusi tenent; quib; si fa
 milias adesset. oao resoluti. a statu diffugerent
 pp̄rie salutis. ¶ **Q**uī sūt qui gr̄issima cōm
 p̄tia quādā dispensacione dei. per tribulacionē
 pp̄uati fuissent. **I**p̄a nāq; peccata tollit. purga
 tes extinguit. repellit temptaciones. carnalita
 tes exultat. spiritu renouat. spem roborat.
 vultū exhilarat. cōsaenae confert serenitatē.
Imo aīa deuota saginat tribulacione. sicut
 rose ac lilia fecundant celesti roze. **I**p̄a volūta
 rios ibitat et rebelles ad se trahere cōsuevit

voluntates. **H**ominum patienti eque subseruunt
aduersa. q̄ prospera: amici et iunior ei eque
famulant. ¶ **E**uocens queso frendentibus ad
sariis. et stridentibus aduersu te iung. frenu si
lenai iposiuisti ai eos p̄ mansuetudine et paci
qam cordisq̄ hylaritate. impotentes reddidisti.
¶ **E**go qui aucta creauit ex nichilo tribulaco
iprouisas vndeaiq̄. super electos meos iduo. ne
cozu imenso puenit bnficio. Nam vltus p̄ adusa
no
pbatur. p̄m̄q̄ edificatur. deus glorificat. En
om̄es sancti fecerut hoi pacem credenda. q̄ cu
lice d̄m̄ m̄xtu tota vita sua p̄ gustauerut. Et
nuc ipm̄ formidolos ad. mentibus suadent. et ml
mali habere. s̄ esse potu saluferu. omnes vni
munter acclamant. Virtus pacie suscitaco
mortuozu. et ceteroz opacoim miraculoz p̄
fertur. Gemma radians. odor suauiter fra
grans. et fauus vndiq̄ distillans. sic religios
inter fr̄es suos patienter abulans. et defectus
fr̄m̄ eq̄munter portans. Cuius plura. Nec
lingua posset dice. neclra expm̄ere qm̄ per
viale sit aduersa patient̄ susanere. Veritane
hoc solu de auct̄ p̄missis a meozia tua no ex
dat. q̄ tribulati vocant̄ ab hoc mudo miseru. s̄
a me censent̄ beati. q̄ meai sut sine fine res
naturi ¶ **Discipulus** ¶

¶ **P**ater mi dulcissime. ecce nuc tuus pedibus
puolutus. gras refero cordis affu deuoto. pro
oibus aduersitatibus meis p̄ntibus. sed eam pro
transact̄ flagellacoibus ḡuissis quibus me vsq̄

ad hanc horam castigare et erudire dignatus es
 que michi quondam tam graves videbantur quod ex hos-
 tali severitate prodire putabant. Sed mirum in
 modum cuncta hec tribulia tanquam nubes matutina
 velociter praesierunt. et sic sunt te operante ante oculos
 meos. quam nunquam fuerunt. cogorque dicere cum sapien-
 te. Prodiit laboravi et invenit in multa requiem
 Et enim cum te vincam cordis mei thesaurus. velut
 speculum oculis amorosi cordis propono. et
 extrinsecus visceribus omnium desideriorum meorum affectu-
 osissime amplector auctorem obliviscentium tristabilium. et
 in oblivione aucta veniunt et quecumque labore et do-
 lore prestare potuerunt.

De dilectione dei. et de odio superbius re.

Quia ad dilectionem dei habendam impedit dilectio
 sui. et quanto plus intendit una. remittit altera.
 Ideo ut possimus deum perfecte diligere oportet nos per-
 fecte odire. Tunc enim ipse te odit. cum appetit ple-
 re corde ab omnibus consulari et vilissimum reputari.
 flagellari et deri. et quasi ad nihilum redigi. Et hec
 omnia reputas esse pauca. quam in iuribus et tuis tribula-
 tionibus consolaris: et non solum ab omnibus tibi vis hec
 inferri. sed cupis et eos credere. te istis iuribus et
 tribulationibus esse dignum. Hec dico eo. quod multa ap-
 petunt sustinere adusa. ut in eorum tollerancia ab omnibus
 commendetur: tales autem non se odunt sed diligunt.
 et mercedem suam recipiunt in hoc mundo.

¶ Nichil vultus. quod hic humiliari. et sic ad celestia
 exaltari. Quis ergo veniet se odiri. et ab omnibus
 consulari. certe nescio. nisi stultus. Si enim times

o homo que a comparib9 miseratur. Quāto magis
mere debes que a dño infligitur. Si em̄ te con-
turbat ghumeliē vel detractiois verbū. quāto magis
conturbet te. quādo forte dicitur tibi vna cū alijs
dāpnandis. Ite maledicti in ignē eternū. Et si
ista times. certe illa diliges et amabis. Conso-
laciones mūdane aīam inficiūt. tribulacōes autē
ille aīas lauant a maculis. et purgant a scoria
pētor. vt sic dealbate et purgate. videat deū suū.
¶ Et si dicis. non possū tantū laborare vt ad
tantū sanctitatē pueīrem. vt solū deū diligere
et me sup oīa abhorrerē. et ab alijs appetere
vilipendi. Et dico q ad hoc nō requirit ista
secus labor. aut corpis valitudo s; potius solitudo
cordis et corpis quies. labor cordis et quies mēti.
¶ Non requirit dico multy labor extrinsecus qz
illū distrahitur homo interior. labor tñ pietatis
et humilitatē ad hec et oīa vtilis est. dū tñmē qui
etem mētis homo in labore custodiat. Requirit
tñ labor cordis in surgendo. et totaliter se eu-
lendo ab istis infimis. et ad celestia ascendendo. et
dū ascenderit. requiritur quies mentis.

¶ Epistola beati thome. de
aquino audā fratri missa.

¶ Quia quesisti a me q̄liter intendē te oporteat
in thesauro sciencie acquirendo. Hoc a me super
hoc tibi datur gsilū. vt per riuulos. et nō statim
in mari eligas introire quia per facilia oportet
nos ad difficilia deuenire. Tardiloquū te esse vi-
deo: et tarde ad locutorū accedentem. Constatne
puritate amplectere. orationi vacare nō desinas.

Cellam frequenter diligas. si vis ad cellam vnicam
 introduci. **O**mnibus te amabilem exhibe. **R**idiculis
 tibi de factis aliorum penitus intronmittas. **R**emine
 temulatum familiare ostendas. **Q**uia minima fami-
 liaritas parit contemptum et subtractionis a studio.
 materia subministrat. **D**e verbis et factis seculari-
 u te nullatenus intronmittas. discursu per omnia si-
 gnas. **E**t sanctorum ac proborum vestigia. imitabis. **N**ex
 respicias a quo audias. sed quid dicat. memorie
 recemenda. **E**a que legis fac ut intelligas. de du-
 bis te certificans. et quicquid poteris in armario
 mentis reponere satage sicut vas implere. **M**ora
 te ne quesieris. **I**llius sequere vestigia qui fron-
 des et fructus. utiles et sic mirabiles in vinea domini
 sabaoth. dum vitam comite habuit et protulit. et
 produxit. **H**ec si sectatus fueris ad idem attinge
 poteris quod affectas. **H**anc siquidem tabulam em-
 plam omniaque proorsus commendatione dignam coha-
 bitatrice tibi in cella hortorum et obscuris teneas. ut
 cum ea sepe confabulans. de virtute vore ire pos-
 sis te proficere in virtute usque in vitam eternam.

Amen

Epitaphium beati bernardi abbatis **z**
Mira loquar. si digna fide. **H**ernarde quod hoc est.
 viuis adhuc. **V**iuo. **N**on es rogo mortuus. **I**mo.
 Et quod agis. **R**equiesco. **T**aces an furis. **V**triusque. **C**ur
 relictus. **Q**uia dormio. **C**ur loqueris. quia uiuo.
Et loquor. **S**acra missa. **C**ui. mea septuaginta
 genta. **N**on. **E**rgo quibus. qui cetera
 querit. **N**omen habes. **V**ltique **V**nicardus. **N**on sine causa.
Non. **D**ic g. quod hoc est. **H**ernardus bona nardus. **C**ur

nardus. Quia fragro. Exuo fragramie. dila.
Cui fragras et ubi. lectori codice satro. Qd cog
nome habes. de clara valle. manes hic. *agost.*
s modo no. ubi nuc. In vertice mont. *Equalis*
eras in valle manes. huilis. modo quity. *ma*
ior nuc sursu. quito minor. ante deorsu. *Pone*
tui quity valis tenet. *Cissa. Quousqz. Do*
nec celeste fiat. terrestre cadaver. Hoc quido
fiet. *Eno arvo qn resurget.*

*Oratio eiusde beati bernardi de sancto
malasia epo. in clara valle sepulto.*

Nic est tuu bone ihesu depositu qd nobis tra
ditu est. Hic est tuus thesaurus qui reddim
penes nos est. seruamus illu resignandu in tpe
quo ipe censueris. Tantu rogamus. vt absqz con
tubernalibz suis no egrediat. Sed que habuimus
hospite. habeamus et duce. *Teu et cu ipso pari*
ter regnari. In scda sclozu Amen.

Venerabilis. h. coesueit carthus.

Quoniam video potiore causam cur tam pauci
moderms tpbz in sante proficiunt. quibus plu
res satis dura vita aliquis vident duce. nisi
qz sicut sancti fecerunt. ppria desidia no fran
gimz. nec nos ipos depaupare spu curamus. qu
ponz si quid iubetur nobis. totis viribz siue p
fis. siue per nephas. siue obscurado. siue inuau
do. aut simpliciter contempnendo no face mitam.

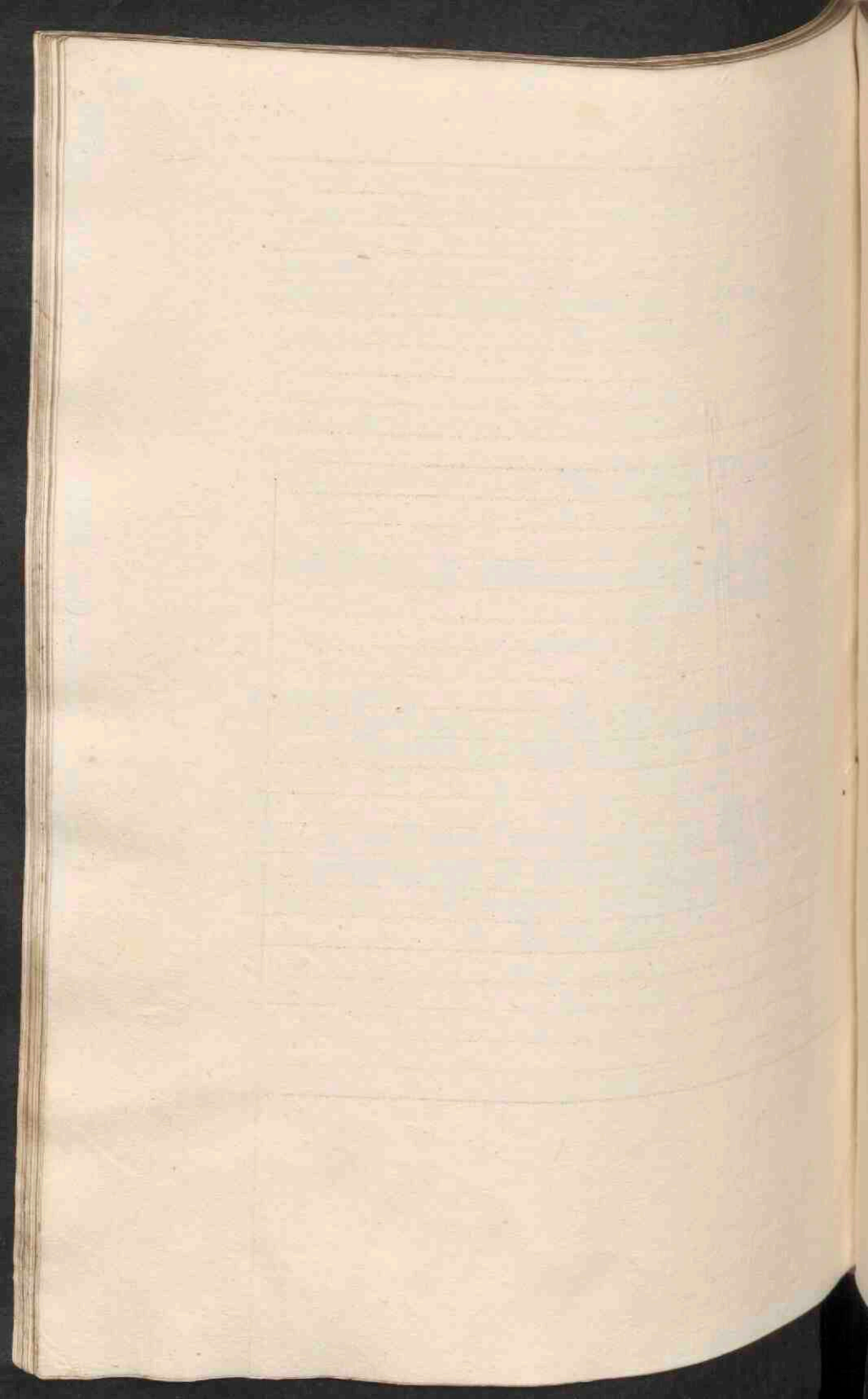
Sed o[mn]iū in hoc ipso desipim[us] deus me[us]. Tu em[en]t
tantū p[ro]p[ri]ū nobismetip[s]is in hoc ip[s]o nocemus.
cū nos non solū merit[is] p[re]uiam[us] et augmēto
virtutū. Verū etiā culpā madim[us]. et cumula-
mus penā. semper autē plus et plus vicioꝝ
habitib[us] irretimur. *xxviii*

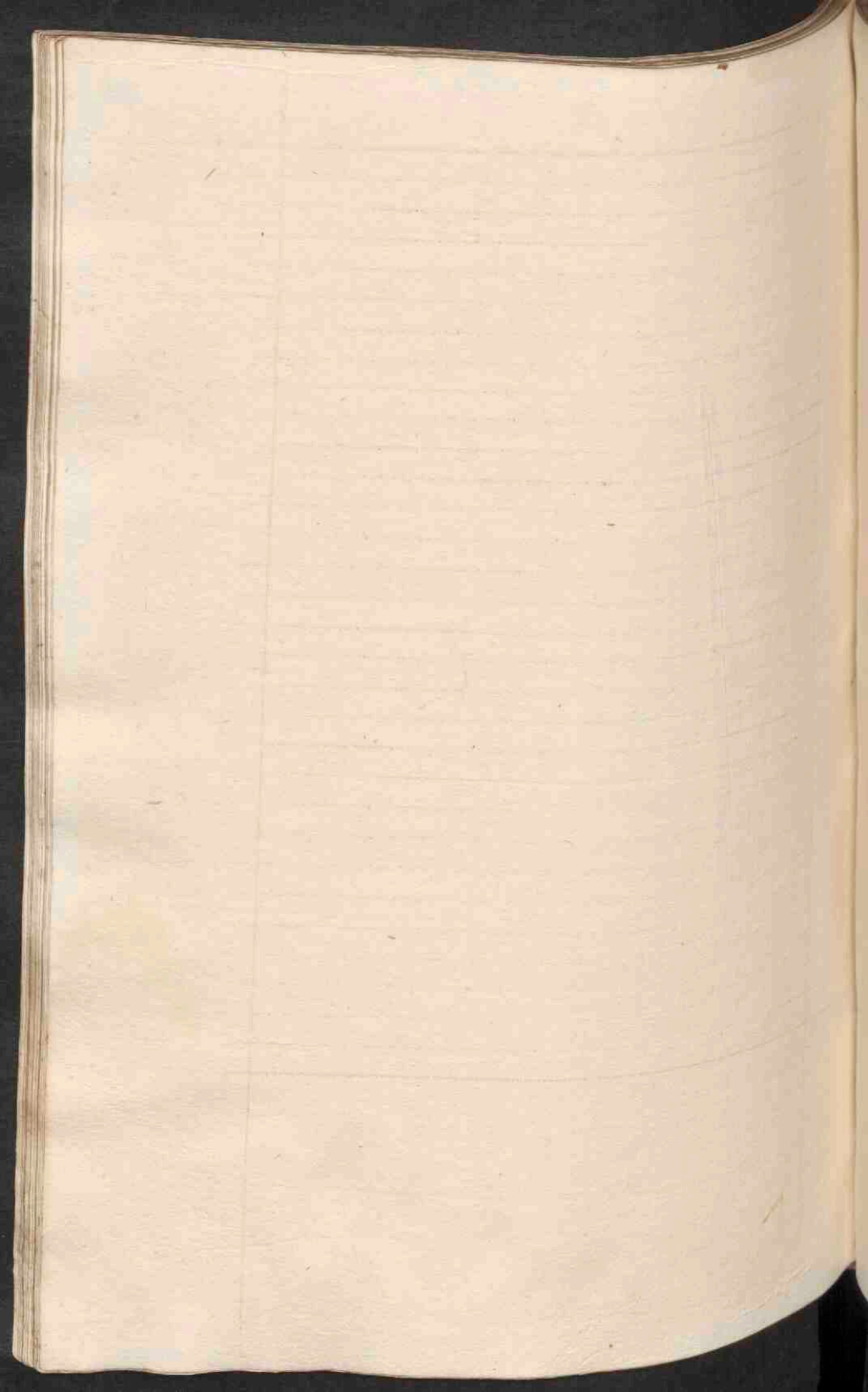
Nota bene

S rectū cor tuū esset. tūc co[er]is creatura spe-
culū vite. et liber sancte doctrine tibi esset.
Qualis vnusq[ue]q[ue] mitus est taliter iudicat ex-
terius. Habe bonā conscia[n]tiā et habebis sp[iritu]alem
leticiam. *xxix*

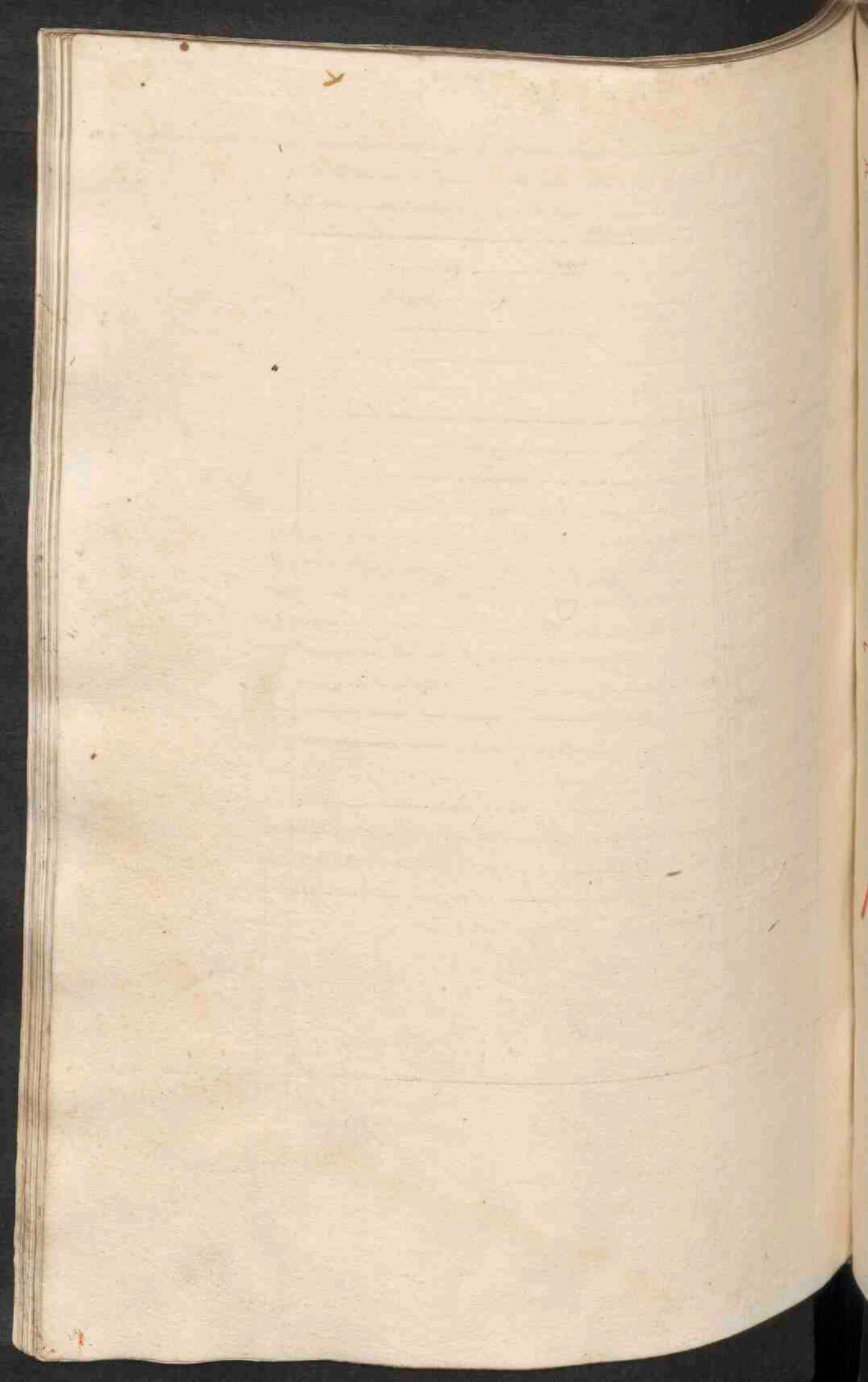
Nota bene

*P*aulus ad thymotheū p[ri]ma caplō 3.º fidelis
sermo. *xx* Si quis ep[iscop]atū desiderat bonū op[er]e
desiderat. quasi diceret. Non est desiderād[us]
p[ro]pter officii dignitatē. sed p[ro]pter anexū labo-
rem qui est ordiat[us] ad honorē dei et p[ro]xim[us]
salutē. Vnde dicitur ab epy. qd[od] est supra et
scopus qd[od] est intencio. qz debet semp[er] intende[re]
saluti plebis sibi cōmis[s]e. *xxxi*

[Faint, illegible handwriting on a ruled page]

Sic est ordinarius capitulorum scilicet **Primum**
 De caritate **1^a** De humilitate **2^a** De obedientia **3^a**
 De patientia **4^a** De paupertate **5^a** De castitate **6^a**
 De abstinencia **7^a** De prudentia **8^a** De fortitudine.
9^a De iusticia **10^a** De temperantia **11^a** De compas
 sione **12^a** De pace **13^a** De concordia **14^a** De miseratione
 dia **15^a** De constantia **16^a** De largitate **17^a** De veri
 tate **18^a** De mansuetudine **19^a** De fide **20^a** De spe **21^a**
 De timore **22^a** De leticia **23^a** De tristitia **24^a** De gra
 titudine **25^a** De zelo amari **26^a** De libertate **27^a**
 De religione **28^a** De maturitate **29^a** De simplicitate
 te **30^a** De taciturnitate **31^a** De solitudine **32^a** De co
 mplacencia **33^a** De discrecione **34^a** De congratu
 lacione **35^a** De confidencia **36^a** De mundi contemptu.
37^a De maceracione carnis **38^a** De continencia **39^a**
40^a De penitencia. **41^a** De confessione. **42^a** De perseuera
 na. **43^a** Incipit tractatus magistri alberti magistri
 de veris virtutibus in quo homo tunc in speculo
 vite sue lullulenti iueitur. Et dicitur paradisi anime. et pro plogy

Sic incipit capitulum primum de vera et
 facta caritate habenda...

Sunt quedam viua que frequenter virtutum
 specie pretendunt. et cum vera sint viua: cre
 duntur esse virtutes. sicut severitas puta
 tur esse iusticia. et amaritudo mentis. maturitas.
 jocunda loquacitas. dicitur esse affabilitas. dissolutio.
 spualis mentis iocunditas. Pigrificia siue torquata
 tristitia. iudicatur morum gravitas: tepor discretio.
 ornatus superfluis. mundicia: superhabundancia in victu
 et familia. dicitur honestas. prodigalitas vero libtas.

auaricia prouidentia. pertinacia constantia. et sic
de similibus. vt dolositas prudentia. ypocrisis sancti-
tas. induratus in agendis mansuetus. curiosus circumspec-
tus. vaniglorius honestus. presumpcio spes. accusator
vel corrector dicitur zelator iusticie. dissimilans aut
dicitur paciens. **D**issimilans ad corrigendū. dicitur
benignus vel mansuetus seu pacificus. Sicut autē
falsis denariis nichil emitur boni. sic nec falsis vir-
tutibus regnū celorū comparatur. **S**ūt etiam que-
dam virtutes quasi naturaliter hoībus inherētes.
sicut naturalis huilitas. benignitas. modestia. largi-
tas. misericordia. pacētia. hęc similitur nemo meret-
ur regnū dei. sed sole virtutes gratuite remunerantur
eternaliter apud deū. **S**ūt etiam virtutes gratui-
te quas insipientes iudicāt esse vicia. sicut iusticia
iudicantur esse seueritas. maturitas mētis amaritu-
do. prouidentia auaricia. constantia pertinacia. et sic
de oībus supradictis. **S**ic etiā quod fit per huilitatem
fieri dicitur per ypocrisim. quod fit zelo iusticie. dicitur
fieri zelo vndicte. quod fit caritate fieri dicitur vano
ze vel odio. et quod fit per spūalem dilātionem fieri
dicitur ppter carnalem amorē. quod fit pura mētē
ue fieri dicitur pro carnali consolatione. et sic de a-
liis. **C**ū autē difficile sit discernere inter viciū et
virtutē quecūq; gradus sint in qualibet virtute
que primo ex dei mera liberalitate infunduntur.
anime infuse radicantur et augentur aucte persua-
entur perspicacissime intuendū est que sūt. virtu-
tes vere et perfecte qui solus homo gratis efficitur.
apud deū. et primo de caritate que est mater et

ornamentū omnium virtutum. ✓ ✓
 Sic incipit capitulū primū de vera et perfecta
 caritate habenda. . .

Caritas ad deū est et perfecta quā animia
 cū omnibus suis ardentem se effudit deo:
 nullū trāsitoriū vel eternū querēs in eo.
 Sed solummodo ppter bonitatem nobilitatem. scilicet
 perfectionem et beatitudinem afficitur circa deū
 Delicata anima. q̄si abhominatur per modū comodi et
 p̄mi diligere deū. Sic deus cū omni virtute sua aīe
 se effundit. nichil unq̄ utilitatis ab ea sperans. Qui
 autē diligit deū quos sibi bonus est. et ppter hoc p̄ma
 paliter. ut sibi virtutem commūcet. naturalē. et
 imperfectā caritatem habere cōiungitur. Inductiuū ve
 re caritatis est agnicio dei vera. nā in ipsa materia
 bonus dilectionis consistit. scilicet nobilitas. sanctitas
 et non interpolata et fidelissima inductiuā est vere
 caritatis. Argumentū vere caritatis ponit dominus
 in iohāne dicens. Qui audit mandata mea et seruat
 ea. ille est qui me diligit. Cuius est testis augustinus
 dicens. Intantū diligim⁹. inquitū mandata ei⁹
 seruam⁹. Idem intelligendū est de votis spōtaneis:
 que equaliter ligant cū preceptis. Testimoniū phibz
 dominus beatus gregorius dicens. Vos carissim⁹ in
 sibi quisquā credat quitquid responderit anim⁹. de
 dilectione conditoris. sine attestacione op⁹. lingua vi
 ta mens requiratur. Amor enī dei non est otiosus:
 Operatur enī magna si est: si autē opari rēunt. amor

non est. **H**ec autē operū exsecutio et mandatorū ob-
seruatio purificari debent ex intentione: ne vel timo-
re alicuius pene fiant vel amore p̄m̄ij compleantur:
teste beato augustino. **D**eū diligit qui deo nō quia
imperata custodit. vel quia magnitudinē pene. vel
auaritate p̄m̄ij compellitur. sed q̄ qd' iubetur opti-
mū est et honestū. **S**ūt et alia duo signa verissī
caritatis ad deū. 1. cū homo congratulat' deo in oībus
que sibi placent: a quocūq; quacūq; hora quocūq; lo-
co fiant. **N**aturalis autē amor nichil laudis tendit i-
retur. 1. sed solūmodo gratuitus qui semper alteri
alteri quia semper super se reflectitur. **V**era caritas
ad proximū est. diligere proximū sicut seipm̄. ami-
cī et inimicī quēadmodū augustinus dicit. **P**roximū
sicut seipm̄ hoc est in eo ad deū p̄pter deū. **S**ic enim
quisq; diligere debet seipm̄. sicut desiderat sibi omne
bonū et fugit omne malū. sic faciat proximo. **V**el ali-
ter. **S**icut vnusq; bonū p̄p̄riū in anima in corpore
rebus et honore diligit. 1. et sicut quilibet in hīs qua-
tuor fugit et odit omne dampnū p̄p̄riū. sic quilibet in
eis omne bonū tam inimicī quā amicī debet diligere
et omne dāpnū odire. licet ex p̄cepto non tantū. nec
tam ardentē mouere teneatur ad proximū quā
ad seipm̄. **E**x amore amicī nō potest vera caritas p̄-
pendi. **S**icut ethiopia diligit qui se amat. **S**ed in amo-
re inimicī vera caritas p̄penditur. **A**mantē vero dili-
gere nature est. que nō est meritoria. **N**on amante
vero diligere est gracie. **S**ed adhuc excellenciā p̄pen-
ditur veritatis caritatis ad proximū in glosa sup̄ ma-
theū que dicit. **A**mantē diligere est nature. nō amā-
tem vero beneficij. et ad amorē attrahē p̄fōm̄is est:

Et licet nemo teneatur ex precepto tantū et tam feruēt
diligere inimicū quam amicū et felix tamen esset et su-
me perfectus qui tantū et plus posset diligere. et opēa
caritatis exhibere: tam inimico quā amico corrigenti et
corripienti quā blandienti. vituperati quā laudanti.
qua teste crisostomo. Nichil facit deo sic similem. quē
admodū malignis et maledentibus esse placabilem. Ne-
to enī maiore gratiam et gloria consequeret. ex per-
suatione. quā ex fauore. si modo debito sciret ea ferre.
sunt sanctis martyribus multo magis profuerūt inimica
quā amica. Ad amorē proximi ducere nos debet nā
qua omne aīal diligit sibi simile et ymago dei in ip-
so et preceptū in scriptura. Argumēta verissime cari-
tatis ad proximū sūt vere condolere tam inimico q̄
amico in qualibet aduersitate. vere et ex corde cōgna-
dere de omni prosperitate. que duo necessaria rarissima
sūt. Argumēta verissimi odij sūt. quādo aliquis cū gra-
uitate cordis de proximo cogitat. quādo cū tristitia ipm vi-
dit. quādo cū amaritudine animi de ipō loquitur vel etiā
audire loqui. cū omne bonū illius dimittit et pervertit.
Sic non fecit xpūs traditori suo uide. sicut ipsū tempe-
trationis sue cū alijs dilectis apostolis corpe et san-
guine suo refecit. nō negans ei osculū sed ipsū saluta-
uit plus dolens de malo suo quā de proprio ut dicit ihe-
roming. Sed mirabile est q̄ vniquā aliquis de falsa
caritate applaudit qui hec signa odij in corde gerit
Multis autē videtur sufficere si cupiant proximo vi-
tam eternā et salutē quā dare non possūt nec aufer-
re. quā etiā bene optarent iudeis et pagans nec
inimicis q̄ nos tenemur non tantū eos diligere sed etiā

animas ponere tempore necessitatis pro fratribus xp̄i-
nis maxime tamen prelati tenent ad hoc. Et duobus
fouet caritas. Ad deū ex mandatorū executione. et
illud. si mandata mea seruauerit manebitis in dilec-
tione. Ad proximū ex compassione. scdm illud eadē
astu. Non desis plorantibus in consolatioe. n̄ ligen-
tibus ambula. non te pigeat visitare infirmū ex h̄is
em̄ in caritate firmaberis etc.

De humilitate vera et perfecta

Humilitas vera et perfecta est cū glōia cōtempnit
exhibita nec appetitur exhibenda. Vere huilis
semper timet ne sibi glōia aliqua exhibeat. et cū sibi
exhibita fuerit expauescens medullitus contristatur
sciens q̄ soli deo honor et glōia debetur. Vere huilis
nūquā de grā aliqua gloriatur nisi ex hac confite-
ciam audientibus ad deū prestare intendat. sed si
de ip̄o aliqui gloriosi vel aliqua glōia recitatur. hoc
cū dolore cordis et deiectione sui audit sciens solus
dei esse quod sibi attribuitur ascribit cū soli deo danda
est glōia. Vere huilis nec maiori nec minori nec
pari se comparat ymo nullū inferiorem se credit. nul-
lū oīno se spernit. nisi se solū ex corde despiciat. et ab
oībus feruētē appetit despici. gaudetq̄ vehementer
oī despectus fuerit. Talis nullā timet cōtumeliā. quā
nullā amat glōriā. Et est qui nequiter se humiliat. si
vere huilis teste bernardo. nō vult huilis predicari
sed vilis reputari. Amans humilitatem debet radicē
humilitatis plantare in corde. hoc est. p̄p̄riā fragilitatē
agnosce. vt se reputet non solū quā vilis est. sed et
q̄ vilis esse possit. ymo etiam quā vilis esset et quā

bilis fieret nisi ipse deus violenter eum a peccatis retraxisset
 et nisi ei temptationes subtraheret ibi quilibet se cog-
 nosceret posset ex fragilitate sua se esse dispositum ad abis-
 su et voragine viciozum iuxta illud humiliatio tua in me
 die tua. Vera humilitate mouat freques in despectis
 opibus exercitum dicente scriptura. quod nunquam ad vir-
 tute humilitatis puenit. qui opera humilitatis refugit
 Et fouetur vera humilitas ex eo quod homo vere cognoscat
 quod nulla per se carnale vel spirituale temptatione se
 sine auxilio ihesu christi proficere. Argumentum vere humi-
 litatis est cum homo se in tantum deiat. quod omni gratia se indig-
 nu sentit. nec audet etiam aliquam gratiam appetere. et si
 super hoc a deo super ipsum absque suo desiderio aliquid
 effluerit cum tremore accipit. immo laudabilis iudicatur
 esse deo carere gratia quam habere gratiam. quatenus di-
 uersis modis demeruit. quatenus diuersimode de-
 tur pauit qua nunquam secundum ordinationem dei frueba-
 rit. Item argumentum vere humilitatis est quod semper que-
 rit in finem locum. in finem socios. in finem officium. in finem
 vestimenta. Superbia mentis dupliciter cognoscitur potest
argumento extrinseco secundum illud amictus corporis et
visus densum et incessus hominis enunciant de illo sicut ar-
bor vel bona vel mala ex fructu suo vel bono vel ma-
lo penditur. quia omnia facta ex corde procedunt dicit
augustinus. sicut odor bonus vel malus ex stomacho
corrupto vel incorrupto progreditur ut ex specibus
bonis vel malis in stomacho expositis. et sicut ipudicus
oculus ipudicia cordis est nuncius. Argumento intrin-
seco cognoscitur potest superbia cum aliquis sibi in corde suo
 placet et alius se preferit et preferri desiderat. et cum in

factis suis hoibus placere affectat. talis autem huic magistro
dno nro ihesu xpo non concordat qui nec sibi placuit
teste aplo. sed typeru expectauit et miseru nec vult
preesse sed subesse ipso teste. non vult ministrare sed
ministrare. Ideo quia talis magister discipuloru qui
non deo sed hoibus placere vult dissipat ossa virtu
tu. quomodo teste psalmista. confundentur quomodo deo
spreunt eos etc.

De obedientia vera et perfecta

Obedientia vera et perfecta est ad deum cum homo di
ligenter et sepe cogitat quam maxime quolibet
tempore et loco placeat deo et ad quod preceptum eius
dimauerit et hoc totum semper implere contendit.
Sed vera obedientia ad vicarios christi saltem ad pre
latos est cum subditus id quod sibi maxime contrarium
est fideliter et libenter exequitur nunquam manifestans
signo. verbo vel facto quod sibi contrarium sit manda
tum. Sed ibi vera obedientia non potest preceptum ubi sub
ditus preceptum excogitat. et opus quod sibi placuit
ipse dicitur. Augustinus dicit. Optimus ille tuus mi
nister est dno qui non hoc a te audire desiderat quod
ipse voluit. sed hoc velle quod a te audierit. Verus
obediens nunquam preceptum expectat sed sola voluta
tem prelati sciens vel credens feruenter exsequitur.
precepto christi dno nro ihesu aug voluntas et compla
centia patris fuit summum preceptum. Verus obediens cum
quam de factis suis ordinat nec sensum suum uidentem cum
nec velle habeat nec nolle sed omnem ordinationem
arcta se simpliciter seare deo committit et prelato.
Verus obediens non discernit inter bonum et malum

lū sicut abrahā non decreuit utrū bonū vel malū ef-
 set occidere filiū suū deo iubente nec decreuit inter
 bonū et melius. **V**era obedientia semp optimū iudi-
 cat eā in dubio qđ iubetur nisi manifeste appareat
 iniquū esse mandati. tūc scđm consiliū gregoriū. **N**ūqđ
 ppter obedientiā malū fieri debet licet quāq ppter o-
 bedientiā bonū possit et debeat intmitti. **I**tem gre-
 goriū. **S**ciendū quod obedientia aliqñ si de suo ali-
 quid habeat nulla est. aliqñ si de suo aliquid non
 habeat minima est. **N**am cū successus huius mūdi
 precipitur locus superior īpetratur hñ qui ad papi-
 endam hec obediūt. obedientie sibi virtutē euauiat
 si ad hec ex proprio desiderio anhelāt. **R**ursū cū huius
 mūdi despectus pāpitur cū probra et cōtumelia ad-
 ipsū iubentur nisi hec animus ex semetipso appetat
 obediē meritū minuitur quia ad ea que in hac vi-
 ta despecta sūt mbitus nolens qđ descendit. **D**ebet
 ergo obedientia in aduersis de suo aliquid habere
 et rursū in prosperis de suo aliquid nō habere qđ te-
 nus in aduersis tanto sit gloriosior quāto diuino or-
 dmi eā ex desiderio iūgitur et in psp̄eris tanto sit
 verior quāto in pñti ab ipā qđ p̄cipit gloriā fundit
 ex mente separat. **I**nductiuū vere obediē est sūma
 obediē ihesu xp̄i. qui nō solū deo patri obediuit per
 oīa dicens non mea sed tua volūtas fiat sed etiā hoīb9
 bonis et malis subditus fuit et demōibus per oīa sensi-
 bilia et insensibilia obediūt deo et illa subiecit hoīb9
 vt se cognosceret subiacendū esse deo. **S**ol et luna o-
 bedierūt ioseph. terra moysi cū absorbit datū et abi-
 ron. **M**are petro ad calcandū et moysi cū submersē-
 rat pharaonē et exeratū eius serpentes magis in

egypto. bestie heremitas. vt legitur in vntisprīm. Aer et
grando samueli. aues frānasto. demones aplis. Et quia
oīa obediūt deo sub celo in celo et in purgatorio ac in
inferno ideo merito homo obedire debet precepto eius
volūntatem eius in oībus exsequēdo. Argumentū vere
obediencie dicit bernardus. Verus obediēs mandātū
non procrastinat. sed parat aures auditū. manū o
perī. linguā vocī. pedes itineri et se totū intra reol
ligit et mandātū pagit imperātis. Et idem bonus
obediens dat suū velle et suū nolle in manū plati
vt posset dicere. paratū cor meū deus et cetera. quod
aūq; preceperis facere patū tibi p̄bare et proximo
mīstrare meipm̄ custodire in celestū contemplatione
requiesce. Argumentū inobediencie est cū subdato
mandātū prelati iūstū reputat. et ex hoc mandato
ex corde renūmūrat. deinde mandātū se ex plere n̄
posse excusat. deinde diuersas vias subtiliter euadē
di excogitat. Ab vltimū aliquos inducēs qui cōsilio
vel p̄abus mandātū impediāt vel retractent. Sic n̄
fecit abraham qui nocte abijt vt subito mandātū ex
pleret et relinques seruos in pede montis ne ipsi i
in occasione filij carissimi ipedirent. Ideo largim̄ be
uedictionē meruit sibi et semini eius.

De paciēcia vera et p̄fecta ✓ ✓ ✓
Paciēcia vera et p̄fecta est cū aliquis sustinet pa
cienter iūrias non solū cū reus est sed etiam cū
inocens est. exemplo bti iob dicentis. Non peccavi et
in amaritudinibus moratur etiā. Et licet intollerabili
hor sit iūria inocenti qm̄ culpabili. tamē multo
suauius fieri p̄t. et debet iūria sufferri cū nichil in
faciēcia remordeat de culpa aliqua q̄ si molestiam

meruisset culpa aliqua precedente teste beato petro.
 Removem pacatur ut fur aut homicida aut male-
 diais melius est ut sit sit voluntas dei benefactes pa-
 ti quam malefactes. que enim gratia si peccantes et co-
 lapsi fuerit. Sufferitis hoc est gratia apud deum. Laudabilis
 est illa patientia que non tantum a malis sed etiam ab eis
 qui videntur esse boni et amici. nec tantum pro malis o-
 peribus verum etiam pro bonis illatis patienter suf-
 fert iniurias. Tunc enim amica dei est inter filias sicut li-
 luum inter spinas. Lilium quibus purgatur a spinis. candorem
 tamen retinet fortiore emittens odorem quam si non
 purgatur sic enim sponsa dei si ab eis qui videntur esse de-
 numero saluandorum filiorum purgatur et consortio non
 tamen impatiencia prouocat si candorem bone consue-
 et bone frane odore diligentissime seruare conatur. ¶
 Ille vere paciens est qui non solum molestias illatas pa-
 cienter tollerat sed inferendas etiam desiderat exemplo
 christi dicentis Imperium expectauit cor meum. Vere
 paciens inter flagella non murmurat. exemplo iob
 qui inter tot pressuras nec stultum quid contra deum lo-
 cutus est sed mente gaudet de illatis molestiis et ex
 corde gratias agit. Verus paciens pro illata sibi iniuria
 nunquam se excusat etiam requisitus fidelissimo deo se co-
 mitemens qui utique tempore suo omni innocentiam excusat.
 Sic dominus ihesus a pilato interrogatus nichil respondit.
 Verus paciens iniuriam suam nulli conquerit quia ex
 querela et excusatione quibus mens alleviatur quam
 alleviationem minime curat sed solus cum deo molesti-
 am suam portat. donec pius et fidelis per eternam conso-
 lationem eam repleat. Tria sunt que merito inducunt ve-
 ram patientiam. Primum est cognoscere quod pro patris nostris

si si benifacientes
sufferitis

eterna et amarissima meruimus pena reuerens pro eius
recompensacione molestia temporalia affliguntur. Et huc est ipse
dñs ihesus longo tempore et multis magnis iuribus
meruit ut tunc sibi reponderet breui tempore molestiam.
Teratium est secundum longitudinem magnitudinem et asperita-
tem molestiarum reponderabit magnitudinem dicitur
mitate et dulcedine gaudiorum teste paulo dicente.
Id enim quod in presenti est momentaneum et leue tribula-
cionis nostre supra modum in sublimi pondus glorie ope-
ratur in nobis. **Argumentum** vere pacie est se non
vindicare cum possit sed etiam prohibere vindictam ab a-
liis exemplo dauid qui prohibuit occidi hunc qui lapi-
des et lutum contra eum iiciens virum sanguinum appella-
uit. Sed vere paciens supplicat deuote pro iuriantibus
quod fecit dñs ihesus efficaciter pro crucifixis et bñs
stephanus pro lapidantibus immo etiam cogit dñm pro i-
uriantibus misereri sicut fecit moyses dicens. Aut di-
mitte eis noxam hanc aut dele me de libro que scripta
tales orationes libenter audit dñs et exaudit. **¶** In omni
isti tres pro aduersariis fuerunt exauditi. **Argumentum**
impacientie est cum aliquis propter illatam molestiam ex
motu interiori sponte dimittit bona opera que comode
facere posset. et debet tunc in merito laudari deus molestiam
ab homine irrogatam. Idemque motus interior vix se abstine-
dere potest nisi irrupat in vultu vel in gestibus vel in
verbis. Hec est periculosissima impacientia cuius vin-
dicta vergit in deum innocentem.

¶ De paupertate vera et perfecta
Paupertas vera et perfecta est omnia propter deum sponte
et letanter relinquere nichil preter necessitate
possidere eademque necessitate se indignum sentire et pro
necessitate quaque propter deum sepe gaudentibus carere. **¶**

cū plena est necessitas ibi paupertas vera p̄endi nō p̄t
 Sic dñs ihesus necessitate cibi caruit cū nec sibi nec dis-
 cipulis suis spicas confricantibz habere panē potuit.
 qui similiter vestīū necessitate caruit quādo ante crucē
 teste bernardo. **P**emtus nudatus fuit qui etiā haustu
 aque in crucē sicens habere non potuit nec lapidem
 nec asserem in quo moriens caput inclmaret. **N**eu quā
 sepe ibi superfluitas ubi creditur vera esse necessitas.
Derius pauper nulla trisitoria concupiscat ymo oblata
 respuit exemplo elisei qui munera naaman non ac-
 cepit. et exemplo damelis qui dona balthasar regis cō-
 temptit. **I**tem paupertatē vere amat qui potius mereri
 vult quā gloriā per paupertatē quā magnā gloriā p̄
 diuicias ppter conformitatē ihesu xp̄i. **N**o amorē vere
 paupertatis nos inducē debent tria scdm bernardū. **F**ac-
 tul deo carius nichil angelis amabilius nichil hoibus
 fructuosius quā in paupertate obediendo vitā finire. **E**
Quā paupertas deo placet testatur idem bernardus dicens
In celo omnium bonorum habūdancia suppetebat sed pau-
 pertas ibi non inueniebatur porro hec species habūda-
 ut in terris sed nesciuit homo p̄uū eū. venit ergo filius
 dei hanc cōpare in terris vt sua estimatione eam no-
 bis faceret preciosam. **E**t et aliud inductiuū vere pau-
 pertatis scilicet gloriā assensionis dñi veniens ex ea quā
 pauperes ignobiles ad latus xp̄i sedebūt in iudicio. no-
 biles et diuites iudicantes. **E**ya quā laudabile est deo
 omnia pure ppter xp̄m relinque pauperē fieri ppter
 amorē dei. deo confide super oīa. q̄ tam potens sit se-
 mel vel bis in die ministrare corpori necessaria que mini-
 ma computantur corā deo. **N**am ea tribuit iūniq̄ habū-
 dantiis quā annis sicut potens est die ac nocte sin-

gulis momentis spiritu habundantia spiritualium que magis
ma sunt coram eo nec ea committunt iunioribus. **Argumentum**
autem vere paupertatis est nullam sollicitudinem habere de
visitatoribus simpliciter. sed secura se committere deo qui au-
ibus et veribus semper large necessaria ministrat. et pre-
cipue pullis coruorum imido pro fame rugientibus quos
antiquus coruus propter albedinem quasi filij sui non sinit si-
melicos derelinquit qui ex largitate dei vel roze aeris
pascebatur donec ipsis ingressentibus coruus succurrat.
vel amfies vel mustas degluant. que spume rostro
mihret cum famelicis tam fortiter clamare non cessant.
Argumentum false paupertatis est vel auaricie libenter
munera conseruare propter necessaria vel ea libenter
accipere. talis libertatem suam vendit iuxta verbum philo-
sophi. **Munuscula** accipere est libertatem vendere. **Quis**
enim paupertatis est amator qui nullum defectum sustineat.
et munera non necessaria frequenter accipit immo petit
et cum quadam subtilitate extorquet. et preter necessitate
conseruat.

De castitate vera et perfecta
Castitas virginalis vera et perfecta est cum non
solum corpus a pollutione corporalis concupiscentie
custoditur. immo etiam anima a carili concupiscentia mundam
seruatur exemplo sarae dicitur. **Domine** tu scis quia me
quam virum concupui. sed mundam seruavi animam meam
ab omni concupiscentia. immo ab eis que prestant occasione
concupiscentie. **Et hoc est quod sequitur.** nunquam cum ludenti-
bus mistui me neque cum hijs qui in leuitate ambulat
participem me prebui. **Ille** vere castitate amat
qui potius per castitatem virginalis si possibile esset

modicā eligeret grām in pñi et gloriā in futuro. **Item**
 conformitate ihesu xpi q̄ si mereri posset grām et
 gloriā maiore per debitū cōiugale. **Ad** amorē casti-
 tatis inducē nos debet ex. **Item** castitatis ihesu xpi et mris
 eius et sc̄arū virginū que olim per conseruacionē cas-
 titatis que regna mundi contēperūt ppter castitatem
 cōseruādam. **In** corruptio em̄ p̄miū facit deo. **Item**
 iudicia et castitas et libertas que sequit̄ castitatem.
Item glā p̄missa castitatis per xpm̄ apocalipsis. qui
 dicit dabo ei sedere in throno meo. **Conseruant**
 autē castitate victus paratis. vestitū vilitas. carnis
 inmoditas. fuga oportunitatis temporis loci et sociorū
 impudicorū. quod quia diua et thamar nō fecerūt cor-
 rupte sūt. **Jeromms.** si castitate seruare volueris.
 femina quā vides bene cōseruantē mente dilige n̄
 presencā corpali. **Argumentū** vere castitatis est re-
 siliencia quāq; sensuū ab illicitis cogitacionib; delect-
 ationib; et vanitatib;. **Principalis** autē causa cōser-
 uandi castitatem est delectacio in deo quia degustato
 spiritu desipit oīs caro idest caritas vt dicit grego-
 rius. **Et iterū** **Et** esse quidē sine delectacione annua
 nequā potest. **Item** Argumentū occasione prebens
 luxurie et libidinosas cōmociōnes exatū est supflui-
 tas cibi et potus ex qua noe legitur cōiuctus et nre
 ueraciter denudatus et lothi inebriatū cū duab; fili-
 abus cōmittens incestū licet deceptus arguit̄. vicio
 demigratus quod intuen; ap̄tus dicens. **Nolite** in-
 ebriari vmo in quo est luxuria. **Item** **augustinus.**
Oculus lasciuus est nūcius incontinentis cordis. **Item**
 dicit septima. **Manus** incontinentis verba lubrica intuent;
 oculorū mulierū incendit cor viri respiciētis. **Hoc**
 eadē solet euenire mulierib; de inhonestis et lubricis
 morū cōuersacionibus. **Inuenitur** em̄ aliud signū &

euidens luxurie ac aliquis diligenti examinatione con-
siderat disciplinam vel dispositionem mulierum vel virgi-
num quod prohibet ipse dicente scriptura. *Preconspicuas*
virginem ne forte scandaliseris in decore ipsius. *Cuius con-*
siliij strenuus imitator iob non solum gloriabatur con-
nuisse oculos suos ab aspectu virginis sed etiam ne con-
taminaret illicitas cogitationes cordis dixit. *Repen-*
di fedus cum oculis meis ne quidem cogitare de virgi-
ne.

De abstinentia vera et perfecta

Abstinentia vera et perfecta est usus necessariorum
tantum scilicet victus et vestitus et omnia subtra-
tio delectabilium et superfluum et cautela eorum que
magnis scriptibus fuit exemplo iohannis baptiste. Et ille
vere amat abstinentiam qui non solum a delectabilibus
abstinet que non habet et que non sunt ei licita sed etiam
ab hijs que habet vel que habere possit et sunt ei licita
ta et ab hijs in quibus maxime delectatur siue peccato-
sa sint siue vilia quia dauid aquam illicitate corruptum no-
luit bibere et helias carnes licite comedere. Ille solum
ad licita non cadit qui nouit a licitis abstinerere.

Duo sunt inductiua abstinentie. **Primum** est cum magna
titudine dolorum a rebz preceptio. **Secundum** est cum magna
deum preceptio et nunquam ad finem debitum et secundum deum
uocationem ipsius usi sumus et ex hoc ipse uiam dei in-
currimus. **Secundum** est pro ipse domus stricta reddenda ra-
tionis quia de omnibus domus preceptis deus strictam ra-
tionem exigit. A quibus igitur quisque abstinet ab hijs
reddere rationem non oportet. Est autem triplex utilitas
sanctorum desideriorum exauditionis: misericordie dei

petrao. **P**rima duo patent in daniele qui cum nollet uti
 alio regio sed leguminibus nictos magos et ariolos tris-
 tendit in visionum et sompniarum cognitione esse primu.
Secundum patet quia ad presens eius septem annis nabugodo-
 sor quibus vivere debuit ut bestia mutati sunt in septem
 menses et in pluribus alijs exauditis est propter abstinentiam
 an vnde ipse dicit. **I**n diebus illis ego daniel lugebam
 mihi ebdomadaru diebus panem desiderabile non come-
 di. caro et vinu non introierunt in os meum sed nec vinge-
 to vsus sum. **I**deo angelus dixit ei. **D**ie qua primo posu-
 isti cor tuu ut affligeres te in conspectu dei tui exaudi-
 ta sunt verba tua. **T**erciu patet in ieremias qui per ab-
 stinentiam misericordiam dei impetrauerunt ione. **N**irari
 possumus sed non imitari abstinentiam antiquorum fidelium
 sacerdotu de quibus iheronimus dicit quia a carnibus
 et vino abstinerunt propter tenuitatem sensus et vertigi-
 ne capitis quam ex puro cibo patiebantur et maxime propter
 appetitum libidinis qui ex hijs abis et in hac potione nas-
 ci solet. **N**on solum abstinendum est a delectabilibus corporis
 sed ab hijs que male delectant animam scilicet a vanitati-
 bus et colloquio vane gaudio temporali et a peccato im-
 pure propter deum non propter aliquam mercedem vel aliquam glo-
 riam temporalem. **C**ertum argumentum falsi ieiunij est quod
 pro se et delicate ad tempus vitantur magis propter ipsa-
 rum verum defectum quam propter verum corporis afflictum. **I**uste
 dicitur eadem signa siue ficti ieiunij argumenta: sicut cum
 homo ieiuniat propter vanam gloriam non propter dei honorem
 sed propter hominem fauorem aut propter substantie paruitatem
 ut per ieiunium dicitur non ut iustificet. **I**eiuniat autem
 aliqui propter sanitatem corporis propter vel propter distractionem

vitandum ne salicet laudem et grām hominū perdam
Inuenitur quidē aliud ieiunū ypoctarū quōdo salicet
aliquis ppter platurā secularē ieiunat siue spiritalē
acquirēdā vel ppter utilitatē aliquā temporalē acqui-
rēdā consequēdā vel vt aliqui acquirāt sibi hūmā-
grām in terra vel aliqd° spūale donū in celo. De ista
fere oībus potest expom illud m^t. ¶ Cū ieiunat noli
te fieri sicut ypoctite tristes exterminat em frages suas
¶ Amen dico vobis receperūt mercedem suā. Nam q̄
ppter hominū fauorē ¶ superius dicta et nō ppter dei
honorē ieiunāt illi nūq̄ mercedē habebūt apud deū
pro suo ieiunio q̄ dū remunerātur ab hostibus tū rece-
perūt mercedē quā pro suis laboribus quiescerūt.

¶ De prudentia vera et perfecta ✓✓

Prudencia vera et perfecta est mti ad cogitatio-
ne diuine nature et profunditate huane mis-
erie quā petiuit. augustinus dicens. Domine nouerim
me noueri te. Ille vere prudentiam habet qui sollicitate
laborat agnoscere qd sit optimū et hoc toto usu cōplec-
titur et quid sit pessimū et hoc toto corde detestatur. ¶
le prudens est qui pensat frequēter quid bonis quid ma-
lis futurū sit quā delectatio sit bonis vni eternalit^r
sūmo bono quā amaritudo sit malis ab eo separari. Ille
vere prudens qui in suo ope fugit oīmo illud quod ad
tempus ¶ se elongat a familiaritate dei salicet mōle.
venale et quod separat a fruitione dei salicet vtiutes et
¶ Item qui diligit oīa que apprimāt deo salicet vtiutes et
bona opa et que eternalit^r vniūt deo salicet dona spū
sancti. Inductiuū prudentiē est exemplū philozophozū
qui tantū pro sciencia laborabāt vt scribit iheronim⁹

quod fuerunt frequētiā urbū et ortulos sub urbanos
 bbi ac irriguus et arborū come. susurrus auuū. fontis
 speculū. riuus murmurās et multe aurū qz illecebre
 onlorū ne luxu et habūdantiā copiarū anime fortitudi
 nē molestaret. Similiter pitagoria in desertis loq ha
 bitare cōsueuerūt et quosdā legim⁹ sibi oculos effodisse
 ne per visu impedirentur. Quodsi quis estimat habū
 dantiā ciborū et potationū p̄fici et posse vacare sapiētiē.
 Hoc est versari inter delicias et carū delicijs non teneri
 sepsū deapit. Sensus n̄r id cogitat quod videt cogitat
 audit odorat gustat et attrectat et ad eis retrahit appeti
 tū cuius capitur voluptate: quāto magis diuine sc̄pturē
 sc̄dere debēs. Ad idem nos inducē deberet multorū dāp
 natio ex īprudenciā iuxta illud ysaiē. p̄terea captiuus
 ductus est p̄plūs moysi qui nō habuit sc̄am et in baruthi
 quia non habuerūt prudenciā perierūt p̄ter īpiciā.
 Officiū prudētiē est ordinare cogitationes cordis ne eua
 gur affectiones mētis ne circa creaturas nimis occupē
 tur volūtates ne a deo auertātur immissiones intenciones
 ne misceant. sed purificetur iudicia et suspiciones vt ad
 melius cōuertant. Similiter oīa verba et facta et mōs
 sus ordinare debet vt ad debitū finē dirigant. et ad cō
 mune vtilitatem et oīm emendacionē. Ad hoc valet
 doctrina bernardi dicentis. Integritatis tue cruciosus
 explorator vitam tuā cotidiana discussione examina
 esse assuecū ad negocia secularia falsam induat prudē
 tiā ymo stulticiā secundū aplm dicentē. Sapiā huius
 mundi stulticia est apud deū. Tales heu hodie multi tue
 mūtur quod cōqueritur dñs dicens. filij huius scli pru
 dentiores sūt filijs lucis in gūatione sua.

¶ De fortitudine vera et p̄fecta. caplm 22^m

Fortitudo vera et perfecta est dñari aīo suo cū hō
 temptatur supbia aut tūdia et ceteris vicijs et
 ratio intelligēs nequaq̄ consentit sed statim rep̄mit.
 Unde ille qui dñatur aīo suo fortior est expugnator
 viciū. Hanc sampson nō habuit. Item qui sensus suos
 custodit ab illiatis hac dauid currit. Inductiuū vere
 fortitudis est degustatio spiritualis suauitatis hec robo
 rat mentē ad faciendū bona ad vitandū mala et tol
 lerandū aduersa et ad vitandū noxias. Hoc figurati
 uū fuit in ionathan qui gustauit paululū de melle et illu
 minati sūt oculi eius et confortatus est psequenti in
 imicos. Et moyses ex confortio sermonū dñi ieiunauit
 quadraginta diebus et noctibus. Efficū fortitudis est
 firmare animū siue intellectū in cognitione dei. affec
 tū in dilectione ne terreatur inter p̄sp̄era nemulca
 tur. Item aiare mentē vt semper exerceatur in bonis
 et nūq̄ vicietur a malis. Prima habuit paulus et ste
 phanus. Secunda mathathias et eleazarus iob et dauid.
 Tercia thobias. Qui ergo hec in se tuerit de augmē
 to virtutis securus est. Fortitudo mala est posse multa
 contra deū. De hac ancelm̄. Potare nō posse est libi
 tas sed est potius non posse q̄ posse. Quicūq̄ enī facit
 quod ei nō expedit quāto magis hoc potest tanto magis
 aduersitas et puerisitas possit in illū iuxta illud ysai.
 Ne qui potentes estis ad bibendū vinū et viri fortes
 ad miscendā ebrietatē hanc habuerūt p̄secutores cele
 stes.

¶ De iusticia vera et perfecta. implim x.

Iusticia vera et perfecta est apud redditio laudis
 in oī diuina natura sua debite gr̄az actioēs pro

de Item robo
 rare animū
 nū aduersa

bonis oibus collatis et malis pressis. Item satisfactionis pro
 pro oibus commissis et omissis debiti seruicij doloris pro
 oibus gratijs neglectis. Ille verā iusticiā habet ad dei
 qui deo fidelis est semp eadē ubiq; in oibus preceptis et
 votis seruādis qui tantā singulis opibus apponit di-
 ligentiā. quasi tota salus sua ab vnoquoq; depende-
 nt. et qui pure ppter deū omnia ppter deū opa sua
 facit qui cū debita gratitudinē omnia dona papit et
 eis secūda dei ordinationē vtitur semper et ubiq;
 vere iusticiā ad proximū consistit in duob; nūq; fa-
 cere premio suo quod sibi iuste nō vult fieri. Hoc est
 nūq; eū offendere verbo facto cōsilio in rebus corpe
 et honore nūq; malū suspicari. nūq; sibi detrahe. vel
 bonū suū puertere. vel diminuiere aut in bono ipedi-
 re. Hec enī nemo sibi scdm iusticiā vult fieri. Et proxi-
 mo suo face quod sibi fieri vlt scdm iusticiā. Hoc est ho-
 norare et semper bonū de ipō presume oīa facta ipō
 enā mala ad bonū conuētere. semper in bono memoriā
 ipius agere. bono suo congruere. et malo condolere.
 Inuentiā suā excusare. et ipm absente ppugnare.
 Hec enī quisq; secūda iusticiā sibi vlt fieri. Ideo addit
 secūda iusticiā. quia si iudex nollet furē pro furto sus-
 pendere cū debet furē suspende scdm iusticiā. quia il-
 lud nolle nō habet esse scdm iusticiā. Item verā iusticiā
 ad mortuos seruat qui testamentū scdm ordinationē eo-
 rū expedire non tardat. qui ieiunijs et orationib; et ele-
 mosinis scdm corū fiduciā penas ipsozū pro posse ab-
 breuiat et alleviat. Bernardus. Bene illorū qui sūt in
 purgatorio. per ieiunia orationes et elemosinas abbre-
 uantur. Item iusticiā ad angelos suos qui salutib; eoz
 consilijs acquiesces gloriā ex ipis debitā nō retardat quā

pro impenso nobis obsequio merentur. **I**nductum
vere iusticie est quod dicit dauid. Iustus dñs et iusticias
dilexit. Item iusto promittit in pñti spes et leticia. **I**us
illud. Letabitur iustus in dño et sperabit in eo. Et quia
iudicatur exultatio et laudatio psalmista. Exultate iusti
in dño. Iustus ~~ante~~ predicatur securitas in iudicio scdm
dñ illud. Stabunt iusti in magna cōstancia. Promittit
eis etiā vita eterna. Unde iusti iperpetuū uiuēt. Et q̄
quid deus boni per s̄pturā promittit maxie obtinebit.
Officium vere iusticie est rectificare cogitationes et affe-
ctiones ut semper in deo sint: uolūtatem ut cōforms sit
diuine uolūtati: et intenciones ut ad laudem dñi referā-
mus. Argumentū vere iusticie est vsurpare sibi que
ap̄te dei sūt. laudem. honore. amore. uel que proximi
sūt uel debentur.

De temperancia vera et perfecta. capitulum xiiij

Temperancia vera et perfecta est iusta moderatio
motuū exteriōrū et interiōrū. Ille uerā temperanciam
habet qui nō solū moderat̄ cor suū a p̄ius cogitacōi-
bus et in ualibus. Sed etiā moderate seruat ne t̄ bonis
sepius et diutius inhereat quā tempus requirat. q̄a offi-
ciales cogitationes licet uales. non sūt tractande infra
diuinū officium. sicut dicit bernardus. s̄ per temperan-
ciā refrenande. Similiter qui moderat̄ affectiones suas
quādo aliquid boni uel nichil sperare debeat. uel timere.
et quātū et quā diu. et sic de alijs affectionibz. et in oībz
interiōribz et exteriōribz. Verā temperanciam inducere
debet sapientissima ordinatio diuina. que oīa disponit
in nūo pondere et mensura. Secūda hanc ordinatio-
nē oīs nra actio morez et uita debent esse mensurata.

in virtute patris cui est numerus. In virtute filii cui pondus.
 in virtute spiritus sancti cui mensura assignatur. Ad idem
 nos debet inducere exemplum apostoli dicentis. Estote sine offen-
 sione iudeis et gentibus ecclesie dei sicut et ego per omnia
 vobis placeo. Vere temperatus fuit qui nullum offen-
 dit. Argumentum vere temperatione habet qui in vic-
 tu et vestitu et ceteris nullam superfluitatem querit sed neque
 sinit. Vere temperatus in omnibus modum seruare nititur.
 nisi in amore et eius laude et gratiarum actione. Magnus
 est enim dominus et laudabilis minimis. Ideoque sine modo et si-
 ne est laudandus et amandus sine mensura. Argumen-
 tum vere distemperatione est. cum aliquis distortos habens mo-
 res omnes secum commorantes turbat et inquietat. In nullo
 magis se conformat. sed quod sibi soli placet. hoc approbat.
 et hoc perfecte intendit. omnibus importabilis. et sibi ipsi intol-
 lerabilis. Augustinus. Iussisti domine et ita factum est. ut sibi
 ipsi sit pena omni animus inordinatus. quoniam magis aliis.
 quam manus eius contra omnes et manus omnium contra
 eum sunt.

De compassione vera et perfecta apostoli dominum.

Compassio vera et perfecta est ad deum in corde trif-
 lita vulnere pro omnibus iniuriis deo illatis. et ad
 hunc inferendis. in se et in amicos suos. quibus qui tangit
 pupillam oculi sui tangit. Omnia enim elementa compas-
 sa sunt christo morienti. Vera compassio ad proximum est con-
 dolere medullitus afflictionibus eius corporalibus quam spi-
 ritualibus. Exemplo apostoli dicentis. quibus infirmatur et ego
 non infirmor. glossa. quibus infirmatur in fide vel in ali-
 qua virtute et ego non dolere. sicut de memetipso. Et quis
 scandalizat et ego non vobis igne compassionis. Ad proxi-

mos qui sūt in purgatorio vera compassio est vehemē-
ter affligi pro acerbitate eorū. Et p̄cipue quia visioe
dei sūt elongati et qd̄ deus ab ip̄is plene nō laudatur.
Et in illa afflictioe incessant et feruēter deo supplican-
do pro ip̄is. Ad verā compassioē nos inducē debet ex-
emplū ihesu xp̄i qui sicut dicit augustinus. Festinauit
absoluere peccatore a tormēto consāe sue q̄ deus maio-
rem dolore suozū ex compassione peccatore haberet q̄
peccator ex cōpassione sustineret. Unde propheta. Vere
languores m̄os ip̄e tulit r̄q̄. Item nos debet inducere
ad cōpassioē natura mēbrozū. Unde ap̄t̄us. Si patit̄
vnū membrū compatiētur ei oīa. Duplex est vlt̄ima
cōpassiois scilicet caritatis cōfirmatio et xp̄i cōgruatio.
De p̄mo in ecclesiastico. Non desis plorātibz in cōso-
lacione. nō te pigeat visitare infirmos. cū lugentibus
ambula. ex h̄is enī in caritate firmabis. De secundo
ap̄t̄us. Si cōpatim̄ cōgregabim̄. Hec virtus rara ē.
p̄pter qd̄ cōquerit̄ d̄ns dicens. Sustinui qui simul con-
tristaret̄ et nō fuit. ¶ Argumentū vere cōpassiois est.
nō solā condole amias. verū etiam t̄mmas. Si ioseph
super singulos fr̄es flebat qui eū pro triginta denariis
vendiderāt. Sic dauid planxit saulem p̄secutore suū.
et super absolon. Et iob flebat quāda super eo qui cāt̄ af-
flictus et cōpaciēbat̄ aīa mea paup̄i. ¶ Argumentū
false cōpassiois est cū quis profert verba cōpassiois
et cōpaciētur vultū exlubet. et tamē in corde de afflic-
tione p̄ximi gaudet. Vel cū posset. eū non alleuat vel
affligētes non cōpessit cū posset. Vel potius ad ledendū
verbis sigm̄s vel factis alios etiā m̄titur puocare.

¶ De pace vera et p̄fecta cap̄lm̄ 207

Pax vera et perfecta ad deū est cū quicquid sensus et usus
 omnium membrorum et omnia exteriora et interiora ad nu-
 mero rationis disponuntur: ratione secundum voluntatem dei totaliter
 ordinata. Hec pax turbata cū aliqd fit contra consuetudinem
 bene dispositae rationis. Ille vero cū deo pacē habet ut
 glossa dicit super illud ad romanos. **I**ustificati per fidem pacē
 habemus ad deū qui aduersus mandata dei contraria
 voluntate non litigat qui sequitur iussa domini et ad omne
 preceptum eius suū flectit arbitrium. Pax enim vera est li-
 gare cū vicinis et concordare cū moribus bonis. Ille verā
 pacē habet cū primo qui diligenter timet ne ipsum ex propo-
 sito perturbet. Cui enim ex deliberatione aliquid turbat in se
 aut vindictam non euadat aut enim turbatus se vindicat
 facit. Ille verā pacē querit qui seipsum considerans vniuersum
 quod committit iudicio proprio et omnibus auribus tristorum post-
 positum. In sola dei contemplatione quiescat ubi solummodo
 pax vera inuenitur. **Augustinus.** Domine fecisti nos
 ad te inquietum est cor meum donec requiescat in te. Ad
 amorem vere pacis inducere nos debet duplex eius utili-
 tas scilicet suauitas et quies. Item quia continuā deo habi-
 tatione comparat in aīa: qui propter minimā mansuetu-
 dinē suā tantum in corde quieto locum habet. Unde in pa-
 ce factus est locus eius. **Aplius.** Pacē habete et despaf-
 tis et dilectionis erit vobis salus. **Argumentum** vere humilita-
 tis est fugere locum et homines ex quibus turbatio poterit pro-
 baliter euenire et cū ratio omnino spiritu est subiecta. **R**
 Non est vera pax que ex propria virtute non habetur sed ex
 gratia aliorum. Verbi gratia. Sūt quidam qui firmā pacē
 habent interim quod nichil contrarietatis sentiant. Cū vero
 aliqd sit quod ipsi non excogitauerūt vel quod eis displicet

habe?

statim pacē perdūt. Et ideo virtus pacis nō est ī ip̄s.
sed ī extraneis quā extranei eā auferūt quādo volūt.
Sed qui verā pacem desiderat non debet aduertere quā dā
faciūt vel loquātur siue adulent^r siue detrahāt. sed
quid ip̄e. Et sic virtus ī ip̄o est.

¶ De misericordia vera et perfecta m. p. v.

Misericordia vera consistit in tribus saluz in donan-
do condonādo superogando. Vere misericors
quā dū aliquid habet indigentibz necessariū admittit
quod si nō faceret verā misericordiā non haberet. Hanc
misericordiē pacē habuit iob qui dixit. foris nō man-
sit peregrinus et ostiū meū viatori patuit. Si negauit qd
volebāt paupes et oculos vidue expectare sua. Si cō-
medi bucellam eā. Sed qui dat substantiā et iurias
non condonat nullā misericordiā facit. Unde gregorius.
Vere misericors eā sponte anteq̄ rogetur omnē in-
iuriā ex corde remittit nūq̄ vniuersū nec per se
nec per alios. Imo vere misericors paratior est dimi-
tere qm̄ ille qui fecit iurias veniā petere. quia plus
dolet de p̄ito illius quā de dāpno illato sibi. Sic dāuid
semeri maledictionē sibi prius quā peteret condonauit.
et ne occideret prohibuit. Sic et ioseph fratribz
veniā precibz optineāt a dño vt moyses iudeis volē-
tibus eū lapidare. Sic xp̄us et stephanus nō solū ora-
uerūt sed eā excusauerūt. Ad amorē misericordiē nos
inducē debet qd deus in sua natura sūme misericors est
et in alijs misericordiā diligit sup̄ modū. Unde miseri-
cordiā volo et non sacrificiū. Item misericors ī ui-
diā sine misericordia iudicabitur teste iacobo. Iudicā

sine misericordia erit illi qui non fecit misericordiam. Et
 quod misericordes a deo copiose remunerabunt. **F**enera-
 tur enim domino qui miseretur pauperi idem cum magno
 luero recipiet quodque pauperibus elargatur. **O**fficium
 misericordie est collocare singulos pro meritis apud de-
 um iuxta illud ecclesiastica. misericordia bonum faciet vni-
 cuique iuxta meritum operum eius. **A**rgumentum vere
 misericordie est cum aliquis sibi subtrahet quicquid potest sal-
 ua vita et laborat ultra vires ut possit indigentibus
 amplius subuenire de suis. **A**rgumentum false mi-
 sericordie est cum necessitate augetur pro posse non suble-
 uat sed dicit illud ieremi. **I**te in pace calefacimini et
 saturamini. non autem dederitis que necessaria sunt cor-
 pori quod proderit eis. **C**risostomus oportet si ex tuis tri-
 bueris non ita parca esse. **S**icut autem que sunt dominatoris
 datur tuis gratia pusillanimis es. **I**tem cum iniuriaribus di-
 mittitur quando se vindicare non potest et si se vindica-
 re posset non dimitteret aut non puro amore dimit-
 tit sed ob hoc ut faciat deum sibi non dimitte nisi pro amore dimit-
 tit aut cum vocatus orat pro iniuriaribus et cum de eo
 cum confusione gaudet interius.

De concordia vera et perfecta capitulum dimi

Concordia vera ad deum est vniuersi voluntati diui-
 ne in prosperis et in aduersis et pro posse exen-
 plis ihesu christi et diuinis moribus conformari. **D**icit
 enim iohannes episcopus quod nichil est dignius quam sit homo
 conditoris sui imitator. **H**anc unionem petiuit dominus
 ihesus christus dicens. **S**icut tu pater in me et ego in te
 ita et ipsi sunt vniuersi in nobis. **V**era concordia autem pri-
 mo est cum omnibus et in omnibus idem sapere et idem senti-

re que sūt ad deū tanquā sicut in p̄mitua ecclesia. m̄
litudis credentiū erat cor vnū et aīa vna in deo id est
ad oīa que spectant ad deū. Item alijs cōformare in
alio potu et sōpno et in oībus opibus que nō sūt cōt̄
deū nec contra professionē suā nec p̄fectionē v̄lu
ari faciam. Sic ap̄lus oībus omnia factus est vt oīs
lucrifaceret. Ad amorē vere cōcordie nos inducē de
bet qd̄ valde laudabilis est deo et valde placita est cō
cordia fr̄m sicut ip̄e dicit per salomonē. In tribus p̄be
neplacitū est spiritui meo que sūt probata corā deo
et hoībus. Concordia fratrū et proximorū. Vn̄ et mi
lier sibi consensuetes. Merito hoc hoīes seruāt in t̄ris qd̄
angeli noluerūt seruare in celis. Item diligētia xpi
ad faciendā misericordiā concordia inter deū et hoīem
et inter ap̄los cū esset inter eos contēctio quis corā deo
esse maior et cū indignaretur decem ap̄li de iacob et
iohāne. q̄a volebāt sedere ad dexterā xpi in hīs oībus cō
cordabāt. Argumentū vere concordie ad deū est testimo
niū consuetudine non esse fr̄ibus p̄ctis involutū sicut dicit
ap̄lus. Nichil michi consensū sū. Et iob. Neq̄ em̄ repre
hendat me cor meū in vita mea. Item iouere nos debet
ad idem seruens desiderū proficiendi in oībus bonis se
cundū dei ordinationē. Argumentū vere cōcordie ad p̄xi
mū habet qui ad omēs t̄m sancte se habet vt nullus de
ip̄so querelā moueat nec etiā de ip̄so loqui valeat sc̄m
veritate sicut se habuerūt parentes sancti ioh̄is baptiste.
Erant em̄ ambo iusti ante deū mercentes in oībus m̄
datis et iustificatioibus sine querela. Et sic uidit̄ de
qua scribitur qd̄ erat famosissima quia timebat deū
valde. nec erat qui loqueret̄ verbū malū de ea. Argu
mentū false cōcordie inter deū et hoīes est. q̄ndo aliqua

non sollicitate inuestigat conscientiam suam. sic propter erroneam
conscientiam suam credit se placere deo cum in omnibus vere dis-
plicat. Item cum displicet homini diuine ordinationes
aut creaturas et diuini mores et exempla ihesu xpi et
opa eius sanctissima. Unde scriptum est displicet deo cum dis-
plicet deus. Argumentum false concordie ad proximū h
et bona et sancta opa aliorūq; in corde displicent queta-
tamen verbis commendat. Argumentum discordie habet
qui sensū suū alijs ipomt et sensū aliorū semp post se t-
bere nititur et nunq; sensū suū aliorū sensui adinare ex-
propomt.

De constantia vera et perfecta habenda...
capitulum 16^m

Vera constantia est cum homo in prosperis nec in adu-
sis a perfectione retrahi potest. Sicut iob donec
deficiam non recedam magis ab innocentia mea. iusticiam enim
quam tenere cepi non deseram. nec minus nec blanditijs t-
duri potest ad transgressionem votorum et diuinorum preceptorum.
Sicut septem fratres in libro machabeorum qui passim im-
pugnus et abstracta cute capitis et tanquam summitatibus pe-
dum et manuum mollis eneis vberij torquebantur. Et ele-
asarus sub simulatione noluit illicitas carnes come-
dere sed dixit se velle permittere in infernum. Ille veram
constantiam habet qui nunquam a laude diuina cessat iux-
illud. Benedicam dominum in omni tempore et non cessat a serueti
desiderio proficiendi. Nam teste leone papa. Nemo in hac
vita est perfectior sanctorumque esse non possit et ibi quilibet
madit deficiendi periculum ubi proficiendi deposuit
appetitum. Ad veram constantiam nos induere debet constan-
tia nititur et precipue virginum quasi in sexu fragili eter-
na gloria meruerunt. Sed amplius ad constantiam nos

monere debet p̄tinacia iudeorū et hereticorū et temeritas p̄uersorū hominū in malicijs suis qui p̄fidia et p̄tinacia iniquitatu suarū graue tormentū habent in constācia presenti. in futuro vero fr̄uissimā penā anime et corp̄is expectantes. **Argumentū** vere constantie est cū quis nec pro amissione rerū neq̄ corp̄is cessat ab oībus que deo placent. Sicut thobias a sepultura mortuorū non cessauit pro qua rex senacherib oīa sibi abstulit et in super occydi p̄cepit. Sic damel ab orōne non cessauit. Sic apostoli post resurrexerunt non p̄pter flagellacionē nec p̄pter timorē mortis a manifestatione noīis xp̄i cessauerūt dicentes ad iherosolimitanos. In deo magis obedire oportet quā hoībus vos ip̄i iudicate. **Argumentū** inconstantie est cū quis p̄pter fauorē hominū vel p̄pter lucrū aliqd' optinendū recedit a via iusticie. Sic balaam p̄pter amicitia balachi et munera p̄ceptū dñi dicere noluit populo isrl'. Vel p̄pter auiditiam rerū temporalū. Sicut ille diues recessit a dno ihesu cū suaderet ei p̄fectionē. erat enī habens multas possessiones quas dilexit. Vel p̄pter timorē corp̄is sicut ap̄li omēs a dilecto ihesu fugerūt. Mathathias contempnens omēs hoīes et honores a nūcijs regis antiochi exhibitos et munera promissa relinquēs oīa sua fugit in montes vt legem dñi conseruaret quē nec appetitus regalis amicitie nec timor rerū temporalū retraxit a via vere iusticie. Similiter nec amor corp̄is retraxit b̄m stephanū a via iusta sed intuens celū inter pressurabla p̄idū fixus p̄mansit in xp̄o. Similiter et paulus qui dixit nō solū alligari sed mori paratus sum pro noīe ihesu xp̄i.

¶ De largitate vera et p̄fecta c. m. lxx.

Utra largitas et perfecta est cum aliquis indigentibus
 res temporales pro posse suo hilariter administrat
 Imo etiam omnibus indigentibus spiritualia dona requisitus
 libenter communicat videlicet in confessionibus predicacionibus
 consilijs doctrinis. nec solum humiliter desiderantibus paratus
 est. Imo etiam non desiderantibus et non curantibus doc-
 trina predicacionum secundum consilium apostoli oportune
 oportune participat. Imo etiam inuitis et ignorantibus
 orationes gemitus fletus coram domino communicat nec in hoc
 sufficit verbo largo nisi etiam se totum ostendet in studio
 meditationibus in sanctis operibus cotidie et continue pro
 salute omnium proximorum. Ad hanc largitatem inducet nos
 debet appetitus conformitatis dei qui continue omnibus do-
 na sua temporalia et spiritualia etiam non petentibus et super
 omnia carnis suam et sanguinem suum communicat. Nec suffi-
 cit ei dare dona sua simpliciter nisi etiam seipsum in imen-
 su det in singulis domibus. Comendat largitatem suam
 quod nulli negat dona sua quantumcumque aduersetur sibi
 Imo pluries in nocte et die dona sua turbis elargitur
 quantumcumque a quocumque offendatur. Approbat in hoc largita-
 tem suam quodcumque alijs oportunitate inuenit in rea-
 piente statim ab effluentione spiritualium donorum pote-
 rit nequaquam se continere licet ex sapientia sua diuina
 cognoscat quod recipiens illa dona in proximo debeat amit-
 tere vel ea continue deturpare et ipsum pro eadem impug-
 nare. Ad idem nos inducet debet quod aliena sunt que da-
 libus alienis. Crisostomus. Oporteret si certius tribue-
 res non ita paruum esse nunc autem que diuitoris sunt das eis
 gratia pusillanimus es. Argumentum vere largitatis est cum
 aliquis dat sua indigentibus hilariter sine inlicito alio

et sine spe recōpensationis. Sic dedit dñs ihesus et se
oīa sua et hoc est magne pfectionis. Nec sufficit vero
largo dare sua quāymmo etiā pro salute proximorū
tēpore necessitatis usq; ad mortē exhiberet seipm sicut
docet beatus iohānes. Si xpūs aiāz suā pro nobis posu-
it et nos debemus et. Ad hoc magis obligant peccati.
hanc largitate habuit aplūs dicens. Ego ipse ipendam
pro aiābus vris idem. Cotidie morior ppter gloriam
vestrā id est pericula mortis sustineo. Verus largus si-
ne spe recōpensationis dat totū quod est et qd habet et
qd potest ad eternā laudis augmentationē singulis
peccatorib; ad cōversionē iustis et pfectis ad pfectionis
confortationē. et cōseruationē singulis puniendis ad
penarū mitigationē et abbreviationē. Argumentū
falsae largitatis est cū aliquis dat sua vt laudet ne ali-
is vilior reputetur. vel ut a clamore paupis liberetur
et tūc rem et meritū perdit. Item falsus largus est qui
dat sua ppter coactionē. vel ppter aliquē fauorē. vel
ppter spem gratie in presenti et glorie in futuro. vel ppter
timorē iudicis qui precipit dare aus pcepti intransgressi-
onē impune non transiret.

¶ De veritate vera et pfecta. ca. 18.

Queritas iusta est quādo vere concordat mens in
ore pfiat in ope. Exemplo apli imitantis. Effote imi-
tatoris mei et obseruate id est imitanti eos qui abin-
lant scdm formā nostrā. glosa. Sicut ego credo vno
et doceo. Ille verus est qui deo et hoībus imitabilis
oīa vota seruat et oīa verba sua siue opa cōplet nisi
ea salubriori consilio mutet. Juxta illud ysidori. In

malis promissis recande fidem. et in turpi voto muta
 decreti. sicut dñs qm̄ quies propriam sententiã mu-
 tant vt patet in ezechia et niniuitis. Ad amorẽ vei-
 tatis nos inducẽ debet quia xp̄us est veritas et quia
 semper veritas in se amabilis est. Et licet aliquãdo
 veritas gr̄us sit et intollerabilis non est hoc ex parte
 veritatis sed ex mala volũtate eorũ quã libenter imple-
 rent si veritatẽ contrariã non haberẽt. Castus et humi-
 libus amabilis est veritas que cõmendat castitatẽ et hu-
 militatẽ et detestatur ipudiciã et supbiã quomã con-
 traria est supbis et ipudicis qm̄ conscientia suã in oppo-
 sitis firmauerũt. Item ~~ve~~ quã veritas v̄nat oĩa sicut pro-
 bat in esora. Et quia veritas imutabilis est sicut dicit
 dñs ihesus. facilius est celũ et terrã transire quã verba u-
 mea p̄terire. Argumentũ veritatis est cũ quis nec pro
 favore. alicuius. nec pro utilitate p̄pria. nec amissione
 rerũ. nec corporis veritatẽ in se reliquit. nec dissimulat.
 nec palliat in alijs. Nec v̄nquã exposito aliq̄d falsũ
 dicit nec dicere p̄mittit. nec verba sua. nisi p̄pter causã
 necessariã dicta permutat exemplũ balaam dicens.
 Si dederit michi balach domũ plenã argenti nõ pos-
 sum dicere nisi quod dixerit michi dñs. Et similiter
 semie exemplũ semie michie damelis et aliorũ p̄phe-
 tarũ qui nulla causa v̄na poterãt vt a veritate v̄-
 habere in ore aliud in corde et verba sua ex facti sine
 falsa v̄tali et necessaria permutare. Ille v̄s nõ solũ
 fallax est vt dicit crisostomus. ymo etiã proditor est ve-
 ritatis qui transgredies veritatẽ palam pro veritate lo-
 quitur mendaciũ. Et etiã qui non libere p̄nũciat vei-
 tatem quã libere oportet p̄nũciare aut nõ libent defen-

ditur veritate quā libere defendere conuenit
¶ De mansuetudine vera et perfecta capitulum 19°

Uera mansuetudo siue benignitas est cū ppter illa-
tas iurias mens nequaquā exacerbatur nec ama-
ritudo cordis exterius iudicatur sed est q̄ homo non au-
diens et non habens in ore suo redarguones. Exemplo
ihesu xpi dicentis. Ego q̄ agnus mansuetus qui portat
ad victimā qui corā tondente se obmutescit et non ape-
riens os suū. Unde dicit glosa sup mattheū. mitis est quē
mentis asperitas seu amaritudo nō afficit sed simplicitas
fidei ad omēz iusticiā paciendā instruit. Mitis est quē
nec rancor nec ira afficit sed oīa eq̄nimitē sustinet. Ita
iub vltimis magnitudie q̄ magistrū se fecit dñs qd non
faceret nisi vna sūme perfectionis hec vltis esset. Dissite
a me qz mitis sū. Mansuetus nec irascitur nec irascitur
nec nocet nec nocere cogitat. Mitis est qui malis mor-
bus dñatur. Hec oīa dicit glosa ad amorē mansuetudo
inducē nos debet beatitudo promissa ex psona xpi di-
centis. Beati mites et Mansueti autē hereditabunt
terrā. Et petrus. Mansuetus dabit grāz. Argumentū
vere mansuetudis est cū mens in afflictione nō mur-
muret nec mordentibus verbis remordet sed nec in facie
aliquā amaritudinē demonstrat sed quietū animū ad
habitandū deo semper reseruat. Argumentū falsē ma-
nsuetudis est cū homo verba mollia et mansueta profert
in facie mansuetā exhibet et tamen grauē amaritudi-
nē in aīo portat.

¶ De fide vera et perfecta capitulum 20°
Uera fides est credere prōn filiū et spiritū sanctū
esse vnu verū deū et qd in hīs tribus psonis est

una et indivisibilis deitas eque gloria coeterna maiestas
 quilibet eorum est increatus et imensus eternus summe bo-
 nus sapiens omnipotens deus et dominus nec tres sunt increati
 nisi boni eterni sapientes aut tres dii aut domini sed v-
 nus increatus et unus imensus et coeae. Et in his tri-
 bus personis nullus est prior aut posterior quia coeterni
 sunt nec aliquis maior et minor quia per omnia et in omni-
 bus sunt coequales. Differunt tamen proprietatibus quia
 pater est ingentus a nullo huius origine. Filius vero a
 patre est genitus lumine de lumine deus verus de deo
 vero. Spiritus sanctus nec est creatus nec genitus sed equa-
 liter procedit ab utroque. **I**tem vera fides iubet credere
 quod dominus ihesus christus est verus deus et verus homo eterna-
 liter natus de patre secundum deitatem temporaliter natus de
 matre secundum humanitatem et per omnia equalis patri secundum di-
 vitiam qui assumpsit animam ex nichilo et carnem de purissi-
 mo sanguine beatae marie virginis. Impassibilis et immortu-
 us secundum deitatem passibilis et mortalis secundum humanitatem.
 Item habens credit omnes articulos fidei scripte pertinere
 ad deitatem et septem pertinentes ad humanitatem ihesu
 christi. Ad vera fidei inducere nos debet fides antiquorum
 fidelium sicut abraham ysaac et et infidelium ut iob raab et
 per hanc placuerunt omnes antiqui deo. Ad idem nos in-
 ducere duplex utilitas fidei. Nam vera fides omnia possi-
 bilia impetrat teste domino ihesu christo. Etiam si dixeritis
 monti huius tollere et assiat montes caspianos potente alex-
 andro adunati sunt. **A**rgumentum vere fidei est frequens
 exercitium in operibus bonis. Nam sicut corpus mortuum
 est sine spiritu ita fides sine operibus mortua est ut dicit iaco-
 bus. **A**rgumentum false fidei est non credere scripture

per oīa sed putare qđ oīa fiāt ex facto vel cursu nature et
non ex dei prouidentia. Item dicit augustinus qđ ille deū
esse non credit qui ea p̄sente deo occulte fiāt que pub-
lice hoībus presentibz facere p̄tmesat. Item iheronimus
Non est vere christianus qui non audeat in costati mo-
ri in quo audeat uiuere. Heu multe fuerūt olim hereses
de quibus scribit iheronimus. Liberū consistem arbitriū
ut dicamus nos semper indigere dei auxilio et tamen
illos errare qui cū manicheo asserūt peccare nō posse
qā vterqz tollit animi libertate. Nos autē dicimus
et hominē posse peccare et non peccare posse. . . .

De spe vera et p̄fecta caplin 21.

Uera spes est recta expectatio future b̄titudinis ex
prouidentia ex dei grā et meritis p̄cedentibz. Hec duo
necessaria sūt ad verā spem. Gracia em̄ dei non nisi p̄
merita conseruatur. meritis autē sine gracia nemo sal-
uatur. Spes ergo sine merito non est spes s̄ p̄sumptio di-
ci potest. Ille verā spem habet qui licet se frequēter
in bonis actibus exerceat nūq̄m tamen in suis meritis
s̄ solū in sup̄habūdanti bonitate diuina et largitate di-
uina confidit nesciens utrū deo bona sua placeāt cū oīs
iusticie. n̄e sint sicut p̄nius menstruate. Ille verā
spem habet qui deo iustū sacrificiū offert iuxta illud
Sacrificate sacrificiū iusticie et sperate in dño et cetera.
Iustū sacrificiū est vnguentus dei filius xp̄us ih̄sus
qui se pro peccatis totius mūdi optulit deo p̄ci in ara cru-
cis ampliorē emendā offerens quā mūdus totus debe-
bat. Sufficisset em̄ ut dicit ambrosius vna gutta tam
preciosi sanguis ad redmēdū totū genus hūanū sed
habūdanter effudit ut habūdantiā dilectionis ostendēt.
In hoc sacrificio est tota salus et spes n̄ra. Iux illud bernar-

di. Peccanti michi peccatum grande conscientia turbabitur.
 sed non peccabitur quia vulnerum domini recordabor. Ego
 vero quod michi deest ex me michi usurpator in vulneribus
 ihesu christi que misericordia affluit nec desunt foramina
 per que defluat misericordia. Ipse ieiunavit vigilavit et
 oravit sudavit lassatus est lacrimatus est flagellatus
 crucifixus ut in ipso supplementum omnium defectuum habe-
 amus. Ad vera spem beatitudinis inducere nos debet excel-
 lentissimus amor ihesu christi quo cogente cum tanta amari-
 tudine salutem nobis promeruit. Et ne obtemperantibus sa-
 lus deperiret diligentiam tantam adhibuit ut conferret nobis
 angelos ad protectionem scripturam ad eruditionem exempla sua
 et sanctorum suorum ad demonstrationem corpus suum et sangui-
 nis ad confortationem. Argumentum vere spei habet qui vi-
 riliter resistit malis et confortatur in bonis. qui virilis est
 in aggressu arduorum et fortis in perseverantia ipsorum. Ipse
 se spei habet qui precepta divina et vota transgreditur non
 curans vitam suam corrigere secundum scripturam presumens in-
 mis de se sive de bonitate dei talis spes vana est sicut dicitur
 in libro sapientie. Spes impij sicut lanugo que a vento
 tollitur et tanquam spuma gravalis que a procella dissi-
 patur et tanquam fumus que a vento diffunditur et tanquam me-
 moria hospitis unius diei pretereuntis.

De timore vera et perfecta capitulum 22^m

Iustus timor est fide et moribus diligens custodia
 preceptorum. Iustus timor est anxietas corda terribiles
 hominum ab illicito usu membrorum sensuumque exteriorum et
 affectionum interiorum ne anima vel a deo separetur vel a fami-
 liaritate ipsius aliquantulum elongetur cavens etiam neminem

vel in cibo vel in potu vel in sompno vel aliq̄ creatura mi-
nima delectationē querat et sic a feruore tepescat. Hic
anxietatē habet sponsa ad sponsū carissimū nem ali-
quo motu inaccessu verbo vel facto ipsū offendat quo in
gratitudinē eius irascat. Iustus timor cogit non solū a
pccatis gr̄ibus ymo etiā a venialibus abstinere nā ex
consuetudinē venialū securitas mentis et familiarita-
tis dei amittitur et gr̄a multiformis negligitur. Adul-
tū timorē nos inducere debet multiplex eius vtilitas. Et
enī mīrā sapiencię teste psalmista. **E**t iuxta illud. Qui
sine timore est non potest iustificari. Item est signatū
et conclusio omnīu gr̄iarū. Iuxta illud. Timor dñi
orbis se supponit. Vbi non est timor dñi sabitus orbis gr̄a
dispergitur et conscientia p̄vertitur scdm illud. Nisi con-
stanter te tenueris in timore dñi. cito subuertetur do-
mus tua. **A**liā vtilitatē timoris dñi dicit bernardus.
In veritate didici nichil a deo tam efficax esse ad gr̄am
dei promerendā retinēdam recuperandā quē timor
dñi si semp̄ inueniaris corā deo nō alit sapere ex ea ti-
me cū arripserit gratiā ne indigne opereris ex ea ti-
me cū recesserit q̄si mox casurus time cū denuo reuer-
sa fuerit ne recidū p̄cāris. **A**d idem nos inducere
debet mirabilis casus angelorū de quo ait iob. Ecce qui
seruiūt ei non sūt stabiles et in angelis suis repperit p̄-
uitatē quōtomagis qui inhabitant domus luteas et ter-
renū habent fundamentū consumētur. **V**elut timea. **E**t
casus sanctorū virozū ab iūo mūdi sicut fuit adam.
sampsō. dauid. salomon. et omēs apli et heu hodie vi-
ri sanctissimi prosteruūtur iuxta illud. **C**adent a la-
tere tuo mille idest qui sedere deberēt ad latūs iudicis
in iudicio et decem milia a dextris qui deberēt locari

ad dexteram ihesu xpi. Unde dicit glosa. Sūt multi qui
 putant se cū xp̄o iudicandos et sūt multo plures qui se
 putant inter saluandos collocandos a dextris q̄a de se p̄-
 sumūt non habentes in alto radicē caritatis defixam de-
 adūt a cogitacionibus suis. Ad idem nos in dual debet ex-
 empla scōrū timencū deū sicut iob qui de se dicit. Quia
 si timētis fluctus super me semper timui deū. Et illud
 iob. In profundissimū inferi descendet aīa mea dicit
 glosa. Pensate quibz veni de regione securus sit aīa de ea
 trepidat ille que iudex laudat. Item iheronimus de serp-
 loquitur. Quocies diem iudicij cogito corpore contre-
 misco. Quid ergo nos miseri facturi sumus vbi tanti vi-
 ri trepidant. Argumentū iusti timoris habet qui tam
 sollicitus est omnium que dei sūt vt nullo tempore vel lo-
 co quidāz eorū negligat que sibi possibilis sūt que pro-
 posse oīa operatur. De hoc dicitur in ecclesiastico. Qui
 timet deū nichil negligit. Et iterū. Qui timet deū fa-
 ciet bona. Argumentū multū timoris habet qui pro
 amissione verū vel corpis non ppter deū bonū facit vel
 malū dimittit vel malū facit vel bonū dimittit. Hūc
 timorē prohibet dñs dicens. Nolite timere eos qui om-
 nīa dicit corpus r̄. Et ysaias. Tu qui es vt timeas ab hoīe
 mortali talibz dicit dñs. Vbi sūt dñi eorū in quibus
 habebant fiduciam.

De leticia vera et perfecta c. 23.

Uera leticia siue gaudiū est consolari in hys
 que in deo sūt sicut potentia. sapientia. bo-
 nitas. largitas. pulcritudo. beatitudo. misericordia.
 iusticia. veritas. nobilitas. sanctitas. mansuetu-
 do. fidelitas. caritas. humilitas. et que sūt sim-
 lia et qd̄ hec oīa inmensa eterna sunt in deo.

Ille verā leticiam habet qui sincerā habet conscien-
ciam in oībus factis suis nec vniq̄ tristredit scien-
ter precepta diuina vel vota s̄ semper intendit
proficere et exemplis ihesu xpi et diuinis moribus
conformari. De hac conscientia gaudebat et glo-
riabatur ap̄lus dicens. Gloria nr̄a hoc est testi-
moniū conscientie nr̄e qd̄ in sinceritate et in
simplicitate dei non ī sapientia carū in gratia
dei conuersati sumus in hoc mūdo habūdānaq̄ aut̄
ad vos. Ad verā leticiam nos inducere debet qd̄
sup̄ oīa bonus deus inter omēs creaturas solam
humanā creaturā in tantū sibi vniuit vere dicit̄
tur deus esse homo et homo esse deus. Et quidq̄
habet deus per naturā h̄ homo per gratiā. Iul̄
q̄ enī angelos apprehendit sed semē abrahe dicit̄
ap̄lus. Glosa crisostom̄. Reuera magnū et mi-
rabile est carnē nostrā sursum sedere et ab ange-
lis et archāgelis adorari. Aliud inductiuū est qd̄
nos certificauit de eterna beatitudine promissis le-
gis et p̄phetarū iuramento. Iusurandū qd̄ iura-
gelistarū. Per pignus sancti spūs in baptismo p̄-
arrā idest per gustationē in deuotione et dulcedi-
ne dei. Per obsidem qui est xp̄us vngentis filio-
rens. Gaudete in dño semp̄ p̄pter diuinā vmonē.
Iterū dico gaudete p̄pter eterne beatitudinis in certis-
tudine. Argumentū et materia vere leticie h̄
qui per interna inspirationē certificatus est de
remissione oīm peccatorū quibus tam grauius de-
um omnēq̄ creaturā offendit omēq̄ grām col-

latam amisit et conferenda demeruit. Hanc certi-
tudine habuit beata maria magdalena cui dixit
remittitur tibi peccata tua. Aliud argumentum est
materia leticie est securitas in mente quod sit filius
dei et heres regni celestis. Hanc securitate dat spūs
sctus ut dicit apostolus. Ipse spūs dat testimonium spūi
nro quod filii dei sumus quod si filii et heredes est. Hanc
certitudinem habuit apostolus cui dixit. Certus sum quod
quod mors neque vita neque creatura aliqua separa-
re nos poterit a caritate dei. Argumentum vane
leticie est delectari in tristitiis sine sint res tempo-
rales siue amicie carles siue sit comoditas car-
nalis siue leticia temporalis. Hec leticia est laqueus
tristitie cum triseut illa transit et leticia et mis-
eretur talis leticia nunquam intrabit vera leticia
quia simul esse non possunt sicut ignis et aqua
que mutuo se expellunt. Habetur etiam leticia na-
turalis aliquam quoniam homo cogitat vel loquitur vel
audire loqui de perfectione dei vel legit. Vel
etiam habetur de appetitu regni celestis. Natura
habet omnes enim appetit naturalem beatitudinem.
Hec leticia similiter vana et difficulter cognos-
citur quando sit gratuita et a deo et quoniam naturalis
et felix esset qui dicere posset cum ysaya. Gaudes
gaudebo in domino.

De tristitia vera et perfecta. m^o 22^m

Tristitia est dolor proprii cordis pro omnibus
iniquitatibus quas deus innoxenter sustinuit a
creaturis suis a principio mundi et in fine sustine-
bit tam a spiritualibus quam a secularibus hominibus.
Iste dolor innumerabiles lacrimas sanguineas
emittere debet ab oculis singulorum dei amantium.

Alia pars vere tristitiae quod homo frequenter in temptatio-
nibus sine repugnancia superatur. Quando enim ali-
quid videt vel audit tunc in volatilibus quod reptili-
bus quod spectat ad impudenciam statim mens impu-
ditas cogitationibus vel affectionibus vel voluntatibus
sordidatur. Quando vero percipit anima aliquid
ex quibus sensibus quod mouere potest ad vanam glori-
am iudicium iram rancorem detractionem auaricia le-
nitatem vel carlem amicitiam vel aliud peccatum sta-
tim sine pugna deiciatur in aliq[uo] predictorum da-
nibus si vniq[ue] a tali casu resurgat et si de auxilio
dei resurgit incertus est. si vniq[ue] resurget quod
quam habebat et tantam sicut ante habuit. Homo et
per se cadere potest per se vero resurgere nihil
potest quia caro est spiritus vadens et non rediens.
Alia pars vere tristitiae est quod multiplex reuoluitur
ens a fonte diuine pietatis ad nichilum unde fluxit
et quod non reuoluitur ad verum principium dei. Hoc
cum multiplice fenore secundum ordinationem dei. Hoc
omnes creature deflere non possunt. Ad veram tris-
tiam inducere nos debet sanctissima exemplum vite ihesu
su christi cuius anima tristis fuit ad mortem a principio
vite sue qui etiam tristis beatos esse confitetur dicit.
Beati qui lugent qui non nisi per efficaciam gaudia
inueniri valent dicit quedam glossa super canonicam
iacobi. Ad idem nos inducere debet utilitas ex
ea proueniens. Utilior est enim vera tristitia quam ve-
ra letitia iuxta illud. Melius est enim ire ad loto-
rum luctus quam ad domum conuiuij. Et frequenter
enim quilibet ex tristitia deprimatur qui quicquid ex ve-
ra letitia eleuatur et quod miserabilis quicquid homo

spiritualis fit post letitiam et deuotionē mentis libera
 loz illa die et incautioz in factis suis quā si nullā le
 tiā habuisset. Alia est utilitas tristitiē cū oratio et
 cetera bona deū vngant et mulceant lacrima que
 est effectus tristitiē deū cogit siue pungit secundū ver
 bardū. Argumentū vere tristitiē habet cuius mens ex
 dolore affligitur sed alleniatur nec vlt a tristitia libera
 ri sed semper desiderat ampliozem. Tristitia a qua mēs
 affligitur et a qua quis subito liberari conatur iusta
 est de qua scriptū est. Spūs tristis exsiccāt ossa sicut
 virtutū. Et iacobz dicit Ira em̄ viri veniens ex tris
 tia iustitiā dei non opatur. Aliud argumentū vere
 tristitiē habet qui a delectamētis cohibet sensus suos
 non videt nec audit nec gustat ne odorat aliquid
 neqz tangit per qd possit tristitia mitigari. Fugit
 etiā omnē locū omēs homines per quozū confort
 nū potest minui dolor corpis certus est em̄ santissi
 mū vnam esse in vera tristitia sicut iuxta illud. Cor
 sapientū vbi tristitia est cor stultozū vbi letitia. Ar
 gumentū false tristitiē hz qui non considerās sapien
 tissimā ordinationē dei torquet pro amissione rerū
 temporalū vel pro afflictione vel pro morte amico
 zū vel pro sui corpis infirmitate vel pro sua correc
 tione. Tristitia talis nullā gratiam confert s; men
 tem dilamant ut iuxta illud. Sicut tinea vestimē
 tū sic tristitia a nocet cordi. Et alibi in merore am
 m deatur spūs.

De gratitudine vera et pfecta. ca. 24.
 Gratitudo vera et pfecta est extollentia dono
 zū dei in aīa cū annihilatione sui et et debita
 cordis euerēcia sic mig infirmitat dauid dona mādatoz

dei dicens. Dilexi mandata tua super aurum etc. Et salo
mon extollebat donū sapiencie dei dicens. **Preclarior**
est sapientia cunctis opibus et omne desiderabile huic
non potest comparari. Ille verā gratitudinē habet qui
omniū donozū dei indignū sentit et quāto indigno
se sentit in tantū gratitudo excrestat. Eā pro oibus
que tribuisti nobis triste nichil a nobis petens quā
saluari hoc ipm tribuens et accipientibus grāas
agens. Ad verā gratitudinē inducē nos debet consi
deratio deitatis seu dantis que est deus omnipotens
mitissim⁹ beatissim⁹ pfectissim⁹ nobilissim⁹ sive
lissim⁹ optimus. Item donozū magnitudo non enī
tam pua donū cor pale vel spūale a deo fluit in q
non sit inclusus imensus deus cū omni diuina vir
tute. Item pensand⁹ est effectus dantis non enī ex
se dmidio dat vel cū indignatione aliqua vel ut
absoluatur a nobis sed ex omnī desiderio diuino ex
tota dilectione et bonitate sua. Item pensanda vtili
tas donationis dei dat enī ad seipm ad cognosce
dū ad amandū et ad fruendū et nos ad beatificā
dū. Item pensandū est quid cogit deū ad dandū.
Non timor alicui⁹ mali vel spes alicui⁹ boni nec
aliqua virtus nrā sed eterna et imensitas sua.
Item consideranda est indignitas nrā qui nec ipā
vita digni sumus nec meruim⁹ esse sed venim⁹
inter alias creaturas. Item vtilitas gratitudinis
ad idem inducē debet nam ipā aperit fontē diu
ne pietatis et mouet deū ad effundendū sicut i
gratitudo exsiccant fontem diuine pietatis rorem
in misericordie fluentia grāe quāto enī maior est gra
tutudo in aīa tanto fit abili⁹ ad grām recipien
dam et amplius largissim⁹ deus cogit ad largien

dū ad argumentū vere gratitudinis valet ut quis pen-
 satis singulis predictis que valent ad gratitudinē
 pro singulis donis pius magno et ex toto corde g-
 ras agit cū eas reuerenter suscipit et toto insu-
 ab amāttissimo deo receptas impollutas conser-
 uare contendit. Et uō em̄ munus gratū fuit qd
 quis non gratanter suscepit et tam cito deturpat
 vel amittit. Nec solū gratitudinē indigem⁹ in hys
 que sūt ad nostrā consolacionē sed etiā in hys que
 sūt ad nrā afflictionē. Ex eadem caritate et bonita-
 te dat utriūq; hinc est qd chobias ait benedico te
 dñe quia castigasti me et sanasti. Ad equalem em̄
 grām in pñti et gloriā in futuro dat deus deuotio-
 nē et pmittit euenire tribulationē vel maiore vti-
 litatem sicut pmisit iob ideo dixit. Si bona susce-
 pm⁹ de manu dñi rē quasi diceret utriūq; gratū
 suscipere debem⁹. Argumentū ingratiitudinis est quōdo
 aliquis obstruit cor suū aliqua mala voluntate vel
 rancore vel leuitate vel delectatione temporali.
 vel leticia carili pro quib⁹ non potest spiritualia
 dona reapere. aut cū perceptas grās conseruare
 non curat aut collatas multiplicare et eis frui
 sēdm ordinationē dei. Pro utilitate cōi non laborat.
 aut cū muneribus a deo acceptis in aīa et corpore
 et viribus aīe ipsū deū impugnare non cessat. Nā
 cū eis frequēter contigit tūc em̄ oīa meretur amitte-
 re ut dicitur contra largitore.

De zelo animarū caplm 26. m

Zelus animarū verus et perfect⁹ est quōdo
 aliquis sanctis meditationib⁹ feruentibus desi-
 derijs lacrimis vigilis ieiunijs orationib⁹ pdicationib⁹

consilijs doctrinis alijsq; bonis opibus pro aīa
rū salute laborat. **Q**uāta gracia hec sit describit
beda. **Q**ue gracia sublimior et deo maior potest
esse cōuersatio quā eorū qui cotidiano exatio ali
os ad auctoris sui graciā student cōvertere et ex
bra aīarū acquisitione fidelū gaudiū semper
patre celestis augere. **I**tem gregorius. Nullū
ōipotentī deo tale sacrificiū quale est zelus aīarū
et hoc ppter ymaginē trinitatis aīabus missū.
Ad verū zelū inducere nos debet exemplū ihesu
xpi qui in oī vita sua tanto favore cōuersionē
peccatorū et perfectionē honorū situit vt pro
redemptione aīarū venditalū singula nebā
sua ad singularē penā et tandē aīam suam ad
turpissimā mortē offerret teste bernardo. **T**an
tū reconciliatiōis huāne studiū sibi fuit vt sua
stipendia non attenderet dū erroneū lucraret
Quāta dignitas aīarū et quāto zelus deī ad
aīas pro quarū redemptione precosū sanguis
sui optulit deī filius deo pēi cū tamen suffecisset
vna gutta tam p̄iosi sanguis ad redimendū to
tū genus huānū sicut dicit ambrosius et maxime
cū sibi nichil beatitudis accresceret vel decresceret.
Hanc nobilitatē aīarū nouit sapiā deī que no
bis est incognita qd̄ conq̄ritur dicens. **H**ec qd̄ tā
parū attendim⁹ aīe nobilitatē qua presente cor
pus uiuit cuius absentia mortuū est quid ei⁹ pre
sentia contulerit nisi deus tanti estimauit vt im
genitū suū pro ea daret quā dyabolus tanti repu
tauit vt pro eo totū mūdū offerret. **A**rgumentū
verē feruoris habet qui nec p̄riā vitā suā nec

pus curat. ut xpo plures añas lucrifaciat. Huc
 zeli habuit dauid cū dixit. Quis michi det ut
 ego moriar pro te fili mi absalon. Ego ipse ipe
 dar pro añas vras. Et iterū aplos. Cotidie mo
 rit apter gloiam vraz id est pericula mortis susti
 neo. Et btus dñicus cū se vendere voluit pro q
 dam captiuo quē detinebant sarracem. Et ite
 rā pro alio qui māsit apud hereticos ppter victū
 quē tamen p deus pro salute pluimoz iuenditū
 conseruauit. Argumentū falsi feruoris qui de
 spiritalibus opibus magis sollicitus est pro
 muneibus qm̄ pro añas. Talis em̄ est dyabolus
 qui figuratur in rege sodomozū qui dixit ad a
 braham. Da michi añas cetera tolle tibi. Et qui
 amplius laborat pro amicitia homi vel feruore
 quā pro eozū sanctitate et pfectione talis non
 potest dice cū aplō non quero vrā sed vos. Nota
 dū autē vbiūq; mouet dno ad aliqd opus sali
 ret deus et aliqd aliud difficulter cognoscat quod
 plus moueat. Verbi gratia aliqd mouet ad audi
 endū confessiones vel ad aliud opus spūale salus
 aiarū vel spes luari vel placencia vel libertas vel
 aliqua alia displicētia delectatio hoc difficulter d
 disternit. qd̄ istorū plus afficiat qm̄ opantis
 attamen euidens argumentū est qd̄ aliqd̄ istorū
 plus mouet qm̄ deus vel aiarū salus cū audit
 aliquis diuites nobiles iuuenes et formosos libe
 res quā paupes ignobiles senes et deformes. Et
 cū sepis et dñicus delectat esse cū istis qm̄ cū
 illis et forte cū immo fructu cū tamen illi tam
 sanctas consāas hnt sicut isti et tantū vel plus

deo placent quātiū isti teste bēo iacobo. Nonne paupe
res elegit deus diuites in fide coheredes regni et
vos exhorastis pauperē ipsū non curantis. In
quibus tamen maxime xp̄us honoratur sicut dicit
in omelia sup̄ illud vos honorate. Item satis est
euidens argumentū quādo in opibus n̄ris plus que
rimus partē dei quā partē nr̄am. Nam ad illa
opera que labore habent et aliquā consolationē
ut sūt predicatio confessio platur et filia licet in
magnum in eis periculū tamen ad ea quilibet est pa
ratus. Ab eis vero operibus que tantū labore con
tinet vt reuina vigilie disciplina et similia licet in
eis nullū sit p̄cām quilibet tamē abstrahit se ab
eis quātiū potest.

¶ De largitate vera et p̄fecta. caplm̄ 18.
Quia largitas est non esse ligatū vniuersis per
contorū quibz vere ligatur aīa iuxta illud.
Iniquitates sue capiūt impiet̄ fimbriis peccorū
quibz constringitur et vere seruū faciūt iuxta
verbū d̄m. Qui facit p̄cām serus est p̄cā. Per
tare em̄ non est libertas nec p̄s libertatis vt di
cit anselm̄ sed est pessima species seruitutis.
Ab hac seruitute nemo liberat̄ nisi solus filius
dei auxilio ip̄o teste iohāne. Si filius dei vos li
berauit vere liberi eritis. Vera libertas habet
qui non est captus rerū temporalium nec lau
de nec fauore hom̄ nec p̄pria placencia nec lau
dabili nec delectatione gaudij tristitior. Ad amo
rē vere libertatis inducere nos debet consideratio
diuine ordinationis q̄ vult hom̄em esse liberū in

cui signū dedit hoīem liberū arbitriū in hoc in
 maxime sibi assimilās qđ a nemine cogi potest
 sicut deus ab aliquo non potest cogi Item liberū
 arbitriū confert hoī dicens apposui tibi ignē et
 aquā ad qđ vis mittere manu tuā Ante hoīez
 sit vita et mors bonū et malū qđcūq; placuerit
 dabitur ei. Ad verā libertatē indubitatē indu-
 atur qui preceptorū diuinorū et consiliorū et
 vtorū suoz īviolabili obseruātia se ligat qui
 mentē suā et sensus suos a voluptatib; refre-
 nat qui membra sua in nullis illiatis occupat q̄
 obediēcie iugū amat qui toto msu qualiter deo
 placet laborat. Quāto amplius quisq; p̄dictis
 m̄bitur tanto acius verā libertatē consequit̄.
 et in ea foras radicat. Cui vero in hoc mū-
 do libere volūtatem suā in oībus in quib; potest
 exercere varijs dyaboli laq;is irretit et cū li-
 bertate arctius detinetur. Argumentū ve-
 ritatis habz qui nichil eorū que a familia
 ritate deī mentē alienat gerit. Sicut est pre-
 labo circa extelora. freques occupatio de com-
 modo carnis nimia sollicitudo mētis dissolutio
 ad diūsa negotia distractio aliene vite vel consue-
 tenentaria discessio propriorū defectuū excusa-
 tio siue ninozatio defectuū p̄rriorū manifesta-
 tio siue aggregatio. Aliud argumentū vere liber-
 talis est securitas mētis de remissione totius
 culpe que ex feruore cordis procedit qui quāq;
 sicut arbor in corde sicut ignis in fornace et ho-
 mine ante frigidū et pallidū in orōne facit cul-

lidū: rursū qui seruos omēs maculā et penā con-
sinit sicut ignis rubiginē ferri exurit. Arguē-
tū seruitutis et captiuitatis habet qui obedientie
iugū detestatur qui caritatiuā et fraternā correc-
tionē abhōiatur qui v̄dictā muriarū suarū
cotidie meditetur qui laude et fauore homī affiat
qui scienter et p̄tinaçter in aliquo qd̄ est contra de-
ū vel consuetudinē vel contra voluntatē prelatorū
occupatur qui in receptione et collectione literarū
munuscularū amabiliū delectatur v̄nde supra
quidā dicit. Munuscula accipere est libertatē ven-
dere. Et iob. Ignis deuorabit tabernacula eorū qui
libenter munuscula accipiūt id est ignis falsi amo-
ris et per consequēs illū amorē sequitur v̄macula
seruitutis: De dante v̄o munera honore ^{acquirunt}
^{aiām autē auferunt accipiētiā} dicitur in pilis
Cui dat munera honore acquirunt aiām autē au-
ferunt accipiētiā. Singula horū auferūt homi-
nē libertatē et redigūt in miserabilem seruitutē. No-
cū potest deo vacare in libertate spūs qui huius
modi occupatur.

De religione vera et p̄fecta. m. 28.

Religio vera siue spūalis vita sicut dicit iaco-
bus est visitare viduas et pupillos in tribu-
latione eorū et immaculatū se custodire ab hoc se-
culo. Ille immaculatū ab hoc seculo custodit qui mo-
ribus secularibus om̄o renūciat et tam carū
q̄ spūalia p̄cta deuitat. Ad verā vitam spūa-
lem nos debet inducere vtilitas de qua scriptura
dicit Spūs est qui v̄nificat caro nō prodest.
quidq̄. Et illud apli. Cui in carne sit deo pla-

vere non possunt. Item qui vult spiritualis esse debet si-
 gere et odire carnale coniugium hoc fugit carnalia de-
 sideria que militat aduersus animam sicut dicit pe-
 trus. et appetere asperitatem siue carnale incommodum
 hoc conseruat gratiam sicut spume custodiunt herbas
 in orto. Nam gratia effluit per oculos et aures.
 Et sicut ignis et aqua simul esse non possit ita car-
 nalis nec spiritualis voluptas secundum bernardum. Itē
 cognosce quod hominibus boni potest ex se sicut nichil
 dicit apostolus. Non quod sufficientes sumus aliquid a no-
 bis quasi ex nobis hoc aufert presumptionem et quod omnia
 potest per christum per apostolum et perfectius quam per
 hoc ipsum teste apostolo. Omnia possunt in eo qui me confortat
 seipsum desperationem que duo valde nocua sunt
 spiritualibus et sepe impugnant. Item vilem se habere
 coram deo semper non solum qui vilis est sed etiam qui vi-
 lis esse potest et potuisset nisi deus conuinceret hoc
 aufert timorem. Item omne bonum accipere tamquam a
 deo dante hoc excludit falsum timorem: et infert gra-
 tiam et omne malum tamquam a deo pro nostra
 utilitate benignèmittente hoc infert patientiam.
 Omnia magis in hiis que proficiunt tantomagis ad
 spiritualem vitam inducuntur et in ea crescit et confir-
 matur. Argumentum vere vite spiritualis habet et
 spiritus carum penitus dominatur qui tam factus et
 tantum sentit incommodum spirituale sicut corpale qui tantum
 in fugit incommodum spiritus sicut corpus et tantum vitat
 locum tempus et hores ubi et per quos ledi potest
 in spiritu sicut ubi offendi potest in corpore et qui tan-
 to subdit mederi spiritu sicut carnem vel corpus et
 tanto acius quanto dignior est spiritus quam corpore.

Item argumentū vite spūalis est qñ tantū delectatur
cibus spūalib⁹ qñtū in corp'alib⁹ et tam iute
negligeret aliqua hora cibū spūalem sicut co-
poralem et tam ordinate sumit cibos spūales sic
cārl'es et tantū se cogit ad cibos spūales cū eos
appetit sicut infirm⁹ cogitur ad corp'ales cū eos
fastidit. Item aliud argumentū est vite spūalis si
homo tam diligens est circa spūm sicut est circa
carnē si tam parat⁹ est in oībus obedire spūali
medico pro salute spūs sicut carnali medico pro
salute corp'is si tam sollicitus est acquire spūam
salutē qua indiget in adūsitute qua in p'sper-
tate qua ad amicos qua ad inimicos qua cū lau-
datur qua cū vitupēatur qua indiget solus co-
ram deo qua inter hoīes sicut sollicitus est de a-
bis cārl'ibus vel quadragesimalibus de vestibus
hypemalib⁹ et estivalib⁹. Si tantū studet acquire
multiplicare et conservare vtiliter expendere
dona spūalia sicut seclares bona t'p'alia et tam
tomag⁹ diligens est de spū qm̄ de corp'e qñto d-
dignior est spūs corp'e. De his oībus dicit apls.
Qui secūndū carnē sūt que carnis sūt sapūt.
Argumentū vite cārl'is est scdm̄ carnis regulā
vivere Augustin⁹. Ille secūndū carnē vivit qui
pergit quo vult. dormit quōdo vult. qui dicit vult.
loquitur quōdo vult. qui dicit vult. et ubi vult. et ubi
bit quōdo vult. qui dicit vult. videt et vocatur turpi-
ter inter quos vult et quōdo vult. Postremo quōdo
naribus est suave querit quōdo tactū blandit quōdo
quid oculis delectabile quid quōdo corp'i iocandū quōdo
vult exeret et quōdo vult delectatur in vestib⁹ pul-

herimis et equitibus et armis sicut vult. Aliud
argumentū vite carnis est libertas lingue quā se-
quitur distencio cordis iuxta illud iacobi. Si quis
putat se religiosū esse non refrenas lingua sua
et iudeo scriptū est. Qui custodit os custodit vitam
sua. In manibus lingue mors et vita.

De maturitate vera et perfecta. ca. 29.

Maturitas vera est cū omnes affectiones aīe et
vires vnamimter colliguntur in deū ex hoc
vere restringitur mens a vanitate et deū quāq; sen-
sus ab illecebris conpescitur. Et quāq; aīa ab illa
bīa vniōne recedit diuisis mox vanitatibus irretit.
Nam omnia que sub celo sūt vana sūt sicut dicit
ecclesiastes. Ad verā maturitatē inducē nos debz
sāsimū exemplū ihesu xpī de cuius serio scribit au-
gustinus. Legimus dñm ihesū fleuisse doluisse flagel-
la sustinuisse crucē suscepisse nūq; legimus risisse n. eū
in pñti prosperatū fuisse. Item quia scriptura ml-
tū vitupeat dissolutione et risū iuxta illud. Risū
reputaui errore et gaudio dixi qui frustra dea
peris. et alibi. Risus dolore miscebitur et extrema
gaudij luctus occupat. Et psalmista loquitur ad do-
mīnū. Gaudij obseruātes vanitates. Et cōmina-
tio ihesu dicitis. Ne vobis qui ridetis qā lugebit.
Item quia abstrahit se vniūqueq; a familiaritate
dei et obstruit mentē a pceptione gratiarū dei
argumentū vere maturitatis habet qui nec vbi
iocosus nec ligus nec incessu ad leuitatē prouocat
sed semp in se et in alijs dissolutionē ex corde detes-
tatur. Omnia locabitur in quibus dissolui potest fugitq;
omēs hoīes dissolutos vt maturitatē conseruat sciens

qui tetigit p̄cā inquinabit̄ ab ea Et qui cōtat̄
dissolutis dissolutionē non effugiet. talis fuit b̄tis
iob qui tam maturus fuit qd̄ etiā dissoluti ei⁹ pre
sentia fugerūt sicut ipse dicit. Videbat̄ me iuue
nes et abscondebant̄ ⁊ tantā habuit consuecū
nē maturitatis qd̄ si oppositū in eo visū fuisse
nemo crederet. Unde ip̄e dicit si qm̄ ridebā ad
eos non credebāt michi et lux vultus mei non a
debat sup̄ terrā. Argumētū leuitatis est quod pe
nus est ad risū iocōsus in v̄bis dissolutus in mori
bus dissoluta loca frequētans cū dissolutis habitans
ambulans qui fugit maturos hoīes grauisq; sibi
est maturitas ad videndū credēs ex maturitate
firmitatē corp̄is euenire. Talis desartibitur ier
desiastico. Ietare iuuenis in adolescentia tuā
bono sit cor tuū in diebus iuuetutis tue ambulans
in v̄bis cordis tui et intuitu oculorū tuorū ⁊ scito
qd̄ pro oībus hīs adducet te deus in iudiciū

De simplicitate vera et p̄fecta. m. 307

Simplicitas vera uenit lede re sed in oībus
profice sicut dicit glosa super parabolas. I
est pura virtus de qua cōmendat̄ iob. Et erat iob
vir simplex qm̄ precellens sic ceteris virtutibus.
Hanc precepit dñs ihesus. cū mitteret ap̄los in
vniuersū mūdū ad v̄nitatē catholice fidei macedo
los cōuocare dices. Estote prudētes et simplices ut
prudēcia simplicitate cōiungatur. Nam prudēcia
sine simplicitate calliditas et simplicitas sine p
prudēcia stulticia est. Colaba nec vigne nec ros
tro ledit et vere simplex qm̄ nec ope nec verbo no
cet. Ille vere simplicitate diligit qui nō occupat.

circa multa sicut martha nā ibi plura sūt. s̄ tñ
 vñū querit de quo dicit dñs. **N**oxio vñū est ne-
 cessariū de quo laudat maria que optima pte
 elegit hoc est vñū bonū in quo sūt omnia bona
 eterna et tñensa. **A**d simplicitatē amore inducē
 nos debet vtilitas ex ea pueniens scriptū est em̄ qd
 cū simplicib9 est sermo anatio dñi familiaris est
 et eū dñs simplicibus quib9 nō timet archana
 sua reuelare. **H**nde ap̄llus prohibētibus pueos
 venire ad se p̄nciam ihesu respondit. **S**inite p-
 uulos venire ad me talū est em̄ regnū celozū.
Hec est virtus sine qua non est salus dicit em̄ do-
 minus ihesus. **N**isi efficiamini sicut puuli id est
 simplices et innocentes. **A**lia est vtilitas de qua
 dicitur. **Q**ui ambulat simplicit̄ ambulat confi-
 denter. **N**am ad regnū celozū securissima via est
 simplicitas. **N**am scriptū est in puerbis qd ipe
 de9 proteget ambulantes simplicit̄. **A**rgumentū
 vere simplicitatē habz qui nullius facta puerit
 s̄ bonū de oib9 presumit. **Q**ui nullius bonū de-
 precatur nullius bona dimittunt om̄ salute desi-
 derat. nullū malū optat et qui bona facit et be-
 ne et qui bona sentit de dño et in simplicitate cor-
 dis querit illū id est qui volūtati ei9 se subiat et
 mandata ei9 custodit. **A**rgumentū duplicitatē
 habet qui vñū gerit in corde et aliud in ore vela-
 aliud in ope sicut ioab tenēs mentū omase ocul-
 te occidit eū. **S**alue inq̄t frater et interī occulte
 educēs gladiū occidit eū. **C**ontra hoc dicit dñs
 ihesus. **S**it sermo vester est est nō non. id est qd ha-
 beas in corde proferte in ore et exhibete in opere.

fil

Et iacobus Vir duplex animo inconstans est in omnibus
viris suis. Et duplicibus deus maledicat. Item qui
seruire deo intendit et dyabolo id est in peccatis et bo-
nis opibus exerceri contra hoc dicit dominus. Nemo
potest duobus dominis seruire saltem contrariis. Nam i-
uitus et vitium bonum et malum penitus aduersantur.
Item qui intendit deo placere et mundo. Contra
hoc dicit iacobus. Qui voluit esse amicus huius
seculi inimicus dei constituetur. **Argumentum** false
simplicitatis huius qui se simpliciter exhibet in excedenti
conuersatione et tunc dolum gestat in corde. De hoc dicit
dominus in iheremia. Quisquis a proximo suo se custo-
diat et in omni facto suo non habeat fiduciam quod omnis
supplantans subplantabitur.

De incontinentia vera et perfecta. cap. 31.

Datur mitas vera est moderare linguam suam
non solum a verbis illicitis ut sunt detractio
mendacia plura impudicia leuia iracundia no-
ua maledicta et oiosa et filia sed etiam ab vitibus
et licitis. Iuxta illud. Obmutui et humiliati sumus et
silui a bonis saltem annuntiationis dicit glossa. Ille
solum non cadit ad illicita qui se caute restringit a
licitis. Non solum autem per verba vitiosa et nocua
sed per verba vitiosa et gratia spiritualis effunditur cum in
loquendo modus non seruat. Rara est hec virtus
moderatio lingue teste iacobo. Omnis natura volu-
crum bestiarum et serpentium domatur a natura huius
lingue autem nemo domare potest. Est enim me-
bris inquietum malum plenum veneno mortifero. **Glossa**
lingua prauorum bestiarum ferocitate volucris leui-
tate serpentibus virulencia precellit. Sunt bestia

les qui exauerūt vt gladiū linguā suā. Sūt volu-
 tres qui posuerūt in celū os suū et quorū os suū
 locutū est veritate. Sūt serpentes de quibus dicit
 benenū aspidū sub labiis eorū. Ad amorē tacit-
 nitatis inducē nos debet exemplū sissimū ihesu
 xpi qui taciturnitate cōmendās de ipositionē cri-
 minū etiā interrogatus se noluerit excusare n-
 per responsionē mortē suā voluit differre
 Ad idem inducē nos debet exemplū cuiusdā he-
 remite de quo legitur qd̄ tribus ānis lapidem i
 ore gestabat vt addiscere silentiū seruare. Cuius ē
 aliq̄s addisceret loqui qm̄ tacet. iuxta illud sapiēt̄.
 Qui facit loqui distat tacere. Ad idem inducere
 nos debet vtilitas ex ea pueniēs. Nam cor distē-
 tū composit̄ consāe serenitate induat et ad rea-
 p̄ndā graciā diuinā mentē abile facit. Vbi
 non est taciturnitas ibi de facili quib̄ ab adūsario
 superatur. Juxta illud. Sicut vberē patens et abs-
 q̄ murorū ambitu sic vir qui nō potest in loquē-
 do colibere spm̄ suū. Vbi etiā nōst̄ est modera-
 tio lingue ibi nūqm̄ erit pfectio. Juxta illud. Qui
 non offendit verbo hic pfectus est vir et nō aliq̄
 dicit glosa. Vbi autē est custodia lingue ibi autē
 est vtilitas. iuxta illud. Beatus homo qui non lap-
 sus est in verbo. Qui em̄ custodit os suū custodit
 vitam suā. Argumentū vere taciturnitatis habz
 qui cū libere et licite et sine obseruatione loqui
 potest et tuis verba exapnūtur cū magno deside-
 rio tamen vix vel nullo modo induat̄ ad loquen-
 dū. Retogitat em̄ illud gregoriū. Si scilicet propheta
 ezechiel missus ad loquendū fuerat et tñ̄ septē dieb̄

sedens merēs qz tacebat. **H**ensandū nobis est quā
ad pā sit non tacere quā nulla necessitas cogit loqui
Et illud euāgelicū. De oī verbo otioso qd locuti
fuerit hoīes reddet rationē in die iudicij. **A**rgu
mentū loquacitatis est proterue vel damose loq
vel tpe ioportuno vt aliqs inter aliquos videt
cū tamen sermo oportuno sit optimus. **C**ont hoc
est illud **S**apiens tacebit usqz ad tempus. **S**ultus
aut et insipies non seruabit tempus. **N**el loqui
vbi nemo audit vel auscultat cont hoc vbi non
est auditus nō effundat sermone. **N**el cū respon
det anteqm audiat. **S**ultū se esse demonstrat et con
fusione dignū vel cū respondet pro alio nō roga
tus. **C**ontra illud. **A**dolescēs loquere in causa tua
vix. **A**rgumentū false taciturnitatis habz qui tūc
non ppter virtutē sed ne ab audietibz confidat
velut velit ppter taciturnitātē laudetur cū uisus
loqui vir ille loqui verecūdatur vel per silentiū
sua stulticia celetur scdm illud. **S**tultus cū tace
rit sapiens reputabitur.

De solitudine vera et pfecta ca 32^m
Solitudo vera ac pfecta est absistere mente a
sollitudine et occupatione actionū exteriorū
ab oī delectatione creaturarū omēs affectiones vo
luntates intentiones vnam in iētū potest in
deū dirigere vt fiat vnus spūs cū deo. **A**d hoc ho
diuinitatē xpi abscondere fossa humo id est in vulne
ribus ihesu xpi. **E**t in hac petra est solus est qui
extra hanc petra est in multitudine est. **I**n hac solitu
dine tanta grā z illuīnatio mētis papitur vt pa

piens fiat grauis ad videndū. Sicut moyses mā-
 sit solus in mōte cū deo q̄dragita diebus ⁊ noctibus
 tūc illuminatus fuit vt lux in vultu erūperet et
 de claritate vultus q̄si radij solis procederet quos
 filij israel nō poterāt intueri donec facie suam
 velaret. Ad amorem solitudinis inducere nos debet
 sanctissimū exemplū xp̄i qui licet ex nullis con-
 foras vniq̄ impediri posset in spūali negotio sepe
 tamen declinavit a turba ppter amorem solitudis
 et q̄ngz cū amplius non posset a crāssimis ap̄lis
 suis ad exaudiū secessit quātū iactus est lapidis vt
 scribit lucas. Per hoc iuuenis per hoc q̄ etiā viri
 sancti in multitudine familiarit̄ deo vacare non
 possūt vt modica ~~vita~~ grām efficiat inter hoīes
 confectur. Hinc est qd̄ zacheus in turba dñm
 et ih̄su videre non potuit sed postmodū vidit ip̄s
 et vocē saluatoris audiuit cū solus arbore ascen-
 dit. Ad idem inducere nos debet vtilitas solitudis
 de qua dñs de sponsa dicit ducā eam in solitudinē ⁊
 et loquā ad cor eius. O quā felix est qui vel semel
 audit dñm intus loquentem. Locutio dñi in corde
 est de arduis gracijs securitate mentis p̄stare.
 Ad idem inducere nos debet qd̄ sancti heremite o-
 stin auerērūt et errauerūt in solitudine in mō-
 tibz et spelūcis et in caueris terre vt deo con-
 tinue vacare p̄nt et q̄ngz in triginta ~~annis non~~
~~viderūt~~ vel quadragita annis nō viderūt hominē.
 Argumentū vere solitudinis habet qui cuius
 pena est esse cū hoībus et ab eis se abstrahit qua-
 cūqz occasione potest scdm̄ illud. Ecce elongaui
 fugiens et mansi in solitudine. Sic b̄te marie m̄g

magdalene pena fuit videre hoīes postq̄ dñm ihē
suū videre non potuit. etiā videre angelos sibi pe
nale fuit. Unde angelis volentib⁹ eam cōsolari
de recessu dñi de sepulchro dñi ait. **Quero dñm**
creatore et ideo angusta est michi oīs creatura ad
videndū. ideoq; fuit in heremo pre amore ihesu
xpi triginta annis carens cibo et potu corpali quā
angeli leuabant in aera singulis horis adorandū
deputatis in qua orōne sup̄sit corpis et aīe nutri
mentū. Argumentū false solitudinis habet quia
et solus sit corpali ter corā deo anima tamen est
in diuersis tēnis mūdi varijs negocijs occu
pat. Hec duo taciturnitas et solitudo efficaciter
elevāt ad contemplationē vnde est illud. Sede
lit solitarius et tacebit qz leuabit se sup se
¶ De contemplatione vera et p̄fecta *ca. 33.*
Contemplatio vera est collāo affectionū et om̄
niū aīe ad cognoscendū aliq̄ aī delectationē
et admirationis mentis aliq̄ de dīna naturā salū
potentia sapiētia bonitate caritate siue occulta dei
iudicia siue scissimā ei⁹ volūtate siue aliq̄ p̄fectio
ne que tendit in deū. In hac contemplatione fuerūt
p̄t̄arche et p̄phete et sancti apli. Nam p̄t̄arche
et p̄phete sūt occulta sua per sp̄m s̄m reuelant b̄
noe de diluuiō. abrahe de submersioe sodomorū.
ioseph de fame egipti. ieremie de captiuitate et t̄n
migratioe iudeorū. **Danieli de statu nabuchodonō**
soz r̄q̄ p̄t̄archis et p̄phete deus reuelauit alia occul
ta vt ezedueh d̄ uisās visiones. vñ amos. Non faciet
dñs v̄bū nisi reuelat secretū suū seruis suis p̄phetis
Aplis em̄ suis p̄ v̄mgenitū suū om̄es volūtate sua

et omnem perfectionem suam alijs indicauit sicut ipse dicit.
 Quia que audiui a patre meo nota feci vobis vt et
 ipsi posteris suis eadem reuelaret et qd et fideliter fecerunt.
 Nam in omnes terras exiit sonus eorum. Sed
 inter aplos alios bto iohannem euangeliste et bto paulo
 oculatissima reuelauit. Inter alia patefecit eis
 octo beatitudines dicens. **Hi paupes** quia que magna
 in se continent perfectionem perfectius indicant voluntatem
 dei. Differunt tamen contemplatio meditatio
 et cogitatio. Nam in cogitatione est mentis euagatio
 in meditatione inuestigatio in contemplatione ad
 miratio. Cogitatio est sine labore et sine fructu.
 Meditationis est cum labore et cum fructu. Ad contemplationem
 dei inducere nos debent tres gradus de quibus
 dicit batus gregorius. Ad visionem dei necessarij sunt
 gradus tres. Primus est vt se ad se colligat. Secundus
 est vt videat qualis sit collecta. Tertius est
 vt super se surgat ac se contemplationi auctoris inuisibilis
 subiciat. Sed se ad se nullomodo colligit nisi p
 fantasmatum ab oculo mentis reuocare. Quod ego de
 visu auditu odoratu tactu gustu corporeo cogitatione
 eius occurrere respicere debet atqz calcare quatenus
 nec se talem quatenus intus qualis est sine his. Nam
 hic quando cogitat quatenus quosdam umbras corporum inuorsum res
 mentis quatenus sunt omnia manu discretiois ab oculis
 creata est. Ad idem inducere nos debet ineffabilis sua
 uitas que ibi papitur ammirabilis perfectio que ibi ad
 dicitur principium omnium beatitudinis quod ibi reperitur fons et
 omnis beatitudinis summus dicitur ibi cognoscat et quod de
 cognoscat hoc amatur hoc desideratur et pro eo ob

// Contemplatio est
 sine labore et
 cum fructu.

In hac eodem
placere fuit
augustinus
ai dicit.

tinendo laboratur et pro quo studioso laborat hoc
tandem acquiritur atque acquisitum fuerit cum delecta
tione incommutabili possidetur. Ecce anima semel natu
pit ut patet. Displacere michi est Argumentum
vere contemplationis habet quem in miseria huius mundi
vive' tedet cum beato iob dicente. Tedet anima mea ante
mec. Et cum beato paulo dicente. Infelix ego homo qui
me liberabit de morte corporis huius. Et cum beato thoma
dicente. Melius est michi mori quam vivere. Et qui
ad fontem sitit dicit cum patre. Quomodo desiderat cer
uus ad fontes aquarum est Unde gregorius. Contempla
tiva vita est caritate dei et proximi tota mente retine
ab exteriori actione quiesce' solo desiderio conditoris in
herere et nichil iam agere libeat sed calcatis curis et
bus ad videndam sui creatoris faciem animus marcescat
ita ut iam nouit carnis corruptibilis pondus cum me
rore portare totisque desideriis appetere illis inuidet
angelorum chorum interesse admiseri celestibus cubibus
de eterna in conspectu dei incorruptione gaudere. Ar
gumentum false habet qui aliquid de deo vel de aliqua
perfectione agnoscat cum sacre scripture veritas contumaciter
et hoc tamen tamen pro ratione defendit ex hoc hereses
olim processerunt videlicet arrii qui filium coeternum
et consubstantialem patri negat. Et sabellii qui personas
in trinitate confundit ponens nominalem tantum differre
nam cum vero differant proprietatibus pater enim habet
in nasibilitatem filius proprie nascibilitatem spiritus sancti
processione.

De discretionem vera et perfecta in 32.
Discretio vera est prudentiam diiudicare inter cre
atore et creaturam quid sit creator quid crea

tra qñtū differt creator a creatura. Item diuidi-
 care q̄ sit bonū qd̄ melius quid optimū qd̄ malū
 peius pessimū qñtū bonū sit appetendū qñtū ma-
 lū detestandū. Item qñtā reuerētiam homo debz
 superiōri qñtā clemenciā inferiori et cōpassionē q̄
 qualē soaetate qualiter se h̄re debeat ad mortu-
 os qualiter ad viuos qualit̄ ad p̄decessores qualiter
 ad successores qualit̄ ad amicos vt̄ diligent̄ in de-
 um qualit̄ ad īimicos vt̄ diligent̄ in deū qualit̄
 corā deo occulte qualit̄ corā hoīb̄ manifeste que
 p̄fectionem carni que sp̄itū impendēda est quibz̄ vesti-
 bus īduendis et qñtū quibz̄ abis vestendis. qñdo
 vigilandū qñdo dormiendū et qñtū et qñi diu qñ
 orandū qñ flendū qñ aliq̄ opus faciendū quō se
 habendū qñ laudē quō ad reprehensionē qñdolo-
 quendū qñdo tacendū et qñtū et quibus de cau-
 sis cū quibz̄ quo loco quo tpe qñ largiendū et qñtū
 et quibus quo tpe qñ accipiendū et qñdo retinen-
 dū. De oībus hīs ordinate et prudēter diiudicare
 est v̄ba discretio. Hec virtus est m̄grā om̄i v̄tutū
 statuens oībus mediū et ordmē. Vbi autē discre-
 tio non est ibi caritas non seruat ordmē qd̄ p̄mo
 quod postmodū diligendū sit. P̄termodū quid
 amplus q̄ min⁹ diligendū sit ibi hūilitas minus
 deiat et fit 2° augustinū. Vbi nimī seruatur
 hūilitas regendi frāgitur auctoritas. Ibi obīa ce-
 ca et stulta fit credēs etiā in malis obediendū fore
 ibi em̄ largitas minus se effudit etiā h̄storiōibz̄ si-
 ne n̄tate. Ibi timor in desperatiōe deiat 2° spes in
 p̄sūptionē cōuertit. Ibi iusticiā nimī securi-
 tatem demonstrat paciā n̄a benignitas m̄sue-

tudo iuste dissimulat. Ibi religio dissoluit veritas
falsificatur castitas violatur maturitas cleuis ef-
ficiatur constantia pmutat. Hec vltus ex defu alia
ru crescit cu em homo sepe cadit de humilitate i su-
perbia vel vana gloria de caritate in inuidia. de pa-
cencia in ira de mansuetudine in rancore de seruitute
in tempore de castitate in carlem gaurpiscenam de a-
more paupertatis in auaricia de pace in turbatione
de vniuersione in discordia de obia in rebellionem
tunitate in leuitate de religione in dissolutionem
de taciturnitate in loquantate vel detractione de spua
li amore in carnale de spe in presumptione de iusto
timore in huani vel seruale timore de iusticia i ma-
ritate de misericordia in mollitie de constantia i mu-
tabilitate de veritate in falsitate tuc pmo fit cau-
tior et ad auendum sollicitior et in oibus discretior.
Ad vera discretionem mouere nos debet et p^{affore}
assidua lectio et meditatio in scripturis continua iustifi-
cacio de sanctorum exemplis freques consiliu a vris
discretis. Juxta illud. Consiliu a sapiente requiritur.
Vnde dñs mqt ad paulu. Ingredere ciuitate et ibi
dicetur tibi qd te oporteat facere. Similit^{et ibi} misit
prophos dicens. Ite audite vos sacerdotibus. Non tm
vni sed pluibus vt si vni min9 discretus sit alter
discretior pquiratur. Argumentu vere discretio-
nis habet qui oia facta sua de consilio discretorum ptra-
tat qd si sp habere non pt singula opa sua i ne-
gocia in sua sua cora deo cu matura deliberacione
disant. Juxta illud. Nichil sine consilio facias et
post factu non penitebis. Nec bñ in hoc consilii fac
semper credat nec scripture manifestu testimoniu hanc

nec scriptura aliquatenus ad sensum suum retorquetur sed sensu
 sua scriptura conformet. Argumentum indiscretionis
 habet qui ieiunius minus vigiliis orationibus discipli-
 nis et lacrimis super vires laborat breui tempore se des-
 truit ut plures annis in seruitio dei utilis fiat.
 Sed heu pauci sunt homines qui in huiusmodi excedunt.
Argumentum false discretionis habet qui volens
 auerere destructionem corporis nichil eorum negligit
 que comoda sunt corpori dicens domino fortitudinem me-
 am ad te custodiam et spiritus interii sine spirituali cibo
 deficiat et tabescat qui sine labore nullatenus huius
 potest. Unde augustinus dum infirmitate in carne car-
 nis inueniens salutem anime negligimus quia caro si deli-
 cate nutritur occidit spiritum teste augustino. Sic
 tinea et ligna fenam stipulam ignis comburit ita
 delicata caro magis comburit consumit et consumit.
 Talis non cogitat quod tandem caro destruet eam si
 non comodo fuerit sicut scilicet omnes corpori
 voluptate impendentes non magis deo seruiunt
 sed frequentius infirmantur. Et melius est autem viuere
 ten spiritum gratia repletum esse in languido corpore quam
 spiritum languidum vel mortuum in corpore sano.

De congratulatione vera et perfecta. cap. 34^m

Congratulatio vera ad deum est cognitio cum deo
 in omni beatitudine et perfectione sibi imata eterna
 videlicet de omnipotentia sapientia et quod nullus
 indiget sed quod sibi sufficit et omni creature. Item con-
 gaudere de ordinatione celi et terre et omnium que in
 eis sunt et de operibus suis a principio usque ad finem seculi.
 Et capere de operibus incarnationis eius et passionis
 passionis. resurrectionis. ascensionis spiritus sancti missio-

nis et de oibus iudicijs manifestis et occultis circa demo-
nes circa animas infernales in limbo in purgatorio
et circa malos hoīes in mūdo. Item ggaude de oīo
qd laudis vel reuerēcie habz ab angelis et sctis in celo
et ab hoībus in terra. Item vera ggratulatione ad ppe-
mos est ggaude singulis et sctis de gloria in celo. per
catoribus de querfione. iustis de cōfortuacōe et grāe
cōseruatione. ecclesie de sacramētis et domospūs scti
et cōgaude singulis hoībus in terra et in eam. vide
licet bte marie v̄gini et p̄iarchis et p̄phetis et s̄n-
gulis clās de domo p̄ceptis et p̄cipendis singulis
a deo. Ad vera cōgratulationē induc nos debet
maxia vtilitas ex ea p̄proueniens. Nam q̄qd debet
p̄fectionis b̄titudinis et bonitatis in se nāliter habet
quidq̄ glorie angeli in celo et q̄qd grē et virtutis
ecclesie et fideles habet in ea hoc totū p̄p̄riū sit vni-
cuqz per ggratulationē. Ad idem induc nos debet
qd cōgratulatione p̄is et filij et spūs scti origo fuit om̄
creaturarū et fuit semper et nūc est p̄ncipale opm
diuinorū. **Argumentū** vere cōgratulationis habet
per quos oīa delectantur in oibus que in deo sūt cui ordina-
tio ecclie et oīa opa dei et iudicia et mores diuini et scti
sima exempla ihesu xpi et om̄ amicorū suorū ex car-
de placēt et ea om̄a verbis quēdat et alijs manifestat.
Item cui de singulis domo nālibus sp̄ualibz ggratulationis
angelorū et sctoz in celo et singulorū hoīm in tra grā
liter gnudū sp̄ale et adhuc oīa semp et vbiqz copat
p̄posse. **Argumentū** false ggratulationis habet qui oīm
ordinationē diuinā in celo et in terra et opa iustorū
et virtutes et sctam corū vitā in ore quēdat sctoz in
corde corū vituperat. Talibus iperat dñs p̄ ysaiam
dicens. Populus hic labijs me honorat cor autē eorū

longe est a me. Tales de corpore ecclesie p̄asi sūt qz
bona corporis non p̄cipiūt.

De confidentia vera et p̄fecta. ca^m 36^m

Confidentia vera et p̄fecta est metis securitas
qd' op̄s et fidelis deus amicos suos nūq̄z dere-
liquit iuxta illud etiā. Quis speravit in dño et
confusus est p̄uasit in mādatis eius et derelictus
est. Ille verā ḡfidentia habz qui credit qd' sup̄ oīa
bonis deus suis sp̄z p̄sens est in tribulationibz
et semp̄ paratus est vt eos a tēptatione liberet
et liberatos glorificet. Hoc ip̄e testatur in ps̄
cū ip̄o sū in tribulatione eripia eū et glorificabo
eū. Et sic fuit cū dāmele in lacu leonū. et sic cū
noe in archa cū ioseph in aīstina et carce. Cū t̄bz
p̄cis in camino ignis et oēs benigne liberauit.
In b̄tis petrus. Proxit dñs nos eripe de tēptatio
nibus. Et in thobia dicit sara. Hoc pro certo ha-
bet oīs qui te colit q̄a vita eius si in probatione
fuerit corōbit. si in tribulatione fuerit liberabitur
si in corruptione fuerit ad misericordia lucebit re-
dure. si qz post tēpestatē tranquillū fact et p̄
lacrimationē et fletū exultationē infūdib. Ille
verā ḡfidentia habz qui omēs preces suas et iusta
desideria sua non dubitat exaudiri. Isa dicit cri-
stomus. Si sine dubio mentē accesseris et dixeris
nisi accipēs qd' petam nō recedā p̄sus accipies
si eas postulaueris qui eū dare deccat et tibi pete-
ti dū expediat. Hec v̄tus valde laudabilis est et
maḡm meriti corā deo de q̄ hortat̄ aplūs dicit.
Nolite amitte ḡfidentia v̄ram que magna hz

remuneracione. Ad vera[m] confidentiam induc[n]t nos deb[et]
qd largissim[us] deus absq[ue] desiderio n[ost]ro maiora nob[is]
sepe dedit q[uam] audemus desiderare que no[n] desisset i[n]
ex vera bo[n]itate. **C**aruit enim nos deus p[ro] ad ima-
ginem sancte trinitatis et scilicet filii eius ihesus xps
dedit nobis carne[m] sua[m] in abitu sanguinis in posi-
tionem in precium redemptionis que[m] enim unquam vel se-
mel auderet hu[m]i cogitare. **A**udem induc[n]t nos
debet dispositio xpi in cruce de hac dicit b[ea]t[us] ber-
nardus. **C**ris no[n] rapietur ad sp[iritu]m ad i[m]p[er]andum q[uod]
fidencia si attendit in cruce xpi corpus dispositio
ne. **V**ide caput inclinat[um] ad osculandum brachia
extensa ad amplectendum manus p[ro]stratas ad lac-
tendum latus apertu[m] ad diligendum pedu[m] afflic-
tionem ad nobiscu[m] manendum totus corpus exten-
sio ad se totu[m] imp[er]andum. **A**rgumentu[m] vere q[ui]de[m]
ae habet que[m] de p[er]itis motib[us] confidentia no[n] reuoc-
det teste b[ea]to iohanne. **S**i non reprehendit cor n[ost]ru[m]
confidencia habemus ad deu[m] ut quidquid peccamus
accipiam[us] ab eo. **V**nde legitur de susanna. **E**rat cor
eius confidentiam h[ab]ens quia innocent[er] se cognovit
de crimine obit[us]. **A**liud argumentu[m] habet q[ui]de[m]
ae qui in bonis opib[us] **g**ratie g[ra]tias se exerceat
et precipue in sp[iritu]ali elemosina que est remissio
iniurias et superogari orones de qua dicitur in
thobia. **E**lemosina ab o[mn]i p[ec]cato liberat et. **A**d ar-
gumentu[m] vere confidentie habet de remissione
p[ec]cator[um] qui in iuuetute et sanitate ad vera[m] p[er]nitentiam
se pro peccatis exib[et] teste augustino. **S**i quis po-
sit i[n] vltima uoluntate p[er]nitentiam accipit no[n] negum[us]
ei q[uod] petat sed no[n] presu[m]im[us] q[uod] b[ea]t[us] h[ab]uit exeat

Quis dico dampnabit? sed nec dico liberabitur. **His g.**
 e dubio liberari age pniaz dū sanus es et si sic agf
 dico tibi qz securus es qz pniaz egisti qñ peccare po-
 tuisti ysaas dicit. **Qui cōfidit in dño mutabūt**
 fortitudinē assumēt pennas vt aquile et qui nū
 fuerūt fortes ad opa corpalia postea fortes sint ad
 spūalia. **Argumentū diffidentiae habz qui vilipē-**
 deus grām redēptoris in pētibz sciēt iacet. **Unde**
 in euangelio. **Samg** qā pētores deus nō exaudit
 sed si quis dei cultor est et volūtatē ei9 faciat. hūc
 exaudit pō. **Iniquitatē si aspexi in corde meo non**
 exaudit dñs. **Et ysaas.** Iniquitates vrē diuiserūt
 inter nos et deū. **et absconderūt faciē dei a vobis.**
Argumentū false diffidentiae habz qui putat iustū
 deū tantū vncī mīa et pietate vt tam malos qz
 bonos saluet in die iudicij eo qd pro oībus mortu9
 est. **Contra hoc dicit dñs.** Ibtū mali in supplicū-
 iustū in vitā eternā. **Argumentū false diffiden-**
 tiae qui putat pētorē pñmā grāciam mereri p
 posse qñ sibi placuit quā solus deus dat sine
 meritis tui et qñ sibi placet tribuit. **Item si quis**
 aedit qd qui hic habūdat in tpalibus bonis qz
 eadē in futuro habūdet in gaudio sempitūo. **Con-**
 tra hoc dicit in ps. **Undebūt iusti videlicz diuī-**
 tan in inferno et super eū ridebūt et dicēt. **Ecce**
 homo qui non posuit deū adiutorē suū. sed spauit
 in multitudine diuitiarū suarū.

De contemptu. capitulū 3^m

Q Deus cōtēptus mūdi est abrenūciare rebz
 tpalibus pompis scli dignitatibz platuris

spūalib9 et scilicet et abstrahere se ab omni cūlib9
et morib9 scilicet ppter spē btitudinis eterne.
Ad hoc mouet btūis 10. in canoica. **N**olite diligere
mūdū neq; ea que in mūdō sūt. **H**ūc gtemptū mū
di hūit btūis augustin9. cū displicebat ei quid qd
agebatur in sclo et cū loquebatur cū matre sua
valde dulciter vilescebat ei mūdus inter v9 cū dele
tatorib9 suis. **S**iliter sancta katherina scti cō
et alie v9 gmes v9 gnū mūdi. et omēz ornatū scilicet cō
tēperūt. **A**d gtemptū et odiū mūdi inducē nos de
bet qd tantā infidelitatē exebet in fine dilectōrib9
suis. **P**am et hoc actū est creatori a mūdānis qd
in die gloriose susceperūt exētes obuiā ei et can
tantes. bndictus qui in noie dñi sed postmodū in
sexta feia processerūt clamātes corā pilato aua
fige auafige. si nō esset malefactor rē. **E**t cū pec
deret in cruce deridebāt eū dicentes. si filius dei
es descende et salua teipm et q; cū palmo et flo
ribus susceperūt. spm̄s coronauerūt et flagelle
rederūt et cū vestimēta in via stuerūt ante au
tem oibus vestimētis nudauerūt et gloriā exhi
bitā omnino in gtimeliā verterūt. **P**ecūde con
temptū et odiū mūdi inducē nos debz pccatū ex
anore mūdi puenēs nam teste iacobo. **A**maia
hui9 mūdi inimica est deo. et qui voluit esse ami
cus hui9 mūdi inimicus dei constituet. et q; mūdus
odiūt dñm ihesū et omnes amicos ei9. **N**am ipse
dicit aplis ad consolationē. **S**i mūdus vos odit
satis est q; me pōre rē. **A**rgumentū veri contemptū
mūdi habet qui non curat gn̄s nobilitate nec q
rit carnis voluptatē nec diuicias appetit n̄ cū

11
veit

men honoris. Talis fuit moyses de quo ap[osto]lus. Fide
 moyses grandis effectus negauit se filium filie pha-
 raonis contra nobilitate eligens magis ausugit cu[m] po-
 pulo dei q[uam] erigi in populo potestatis tyralis. Hic iocundi-
 tate contra voluptate maiores estimas diuitias the-
 sauro egyptioru[m] in p[er]ueru[m] cristi cont[ra] diuitias aspi-
 cebat em[m] in remuneratione. Aliud argumentu[m]
 veri q[ui]e[m]ptus mundi habet qui nec scli blanditijs mulce-
 tur nec minus treetur nec vituperio nec laude hu[m]ana
 mouetur nec odio nec fraude ho[m]i[n]i ad amore[m] mundi
 inclinat. In hoc cont[em]ptu fuit ap[osto]lus q[ui] dixit o[mn]i-
 arbitrat[us] su[m] ut stercoza ut xpm[m] lucrifac[er]e. **Argu-**
mentu[m] falsi q[ui]e[m]ptus mundi habet qui amore scli et
illcebris mundi tm p[ri]mo se abstrahit q[ui] presenet
tute debilitate vel paup[er]tate in ip[s]is se exerceere non
balet t[ame]n em[m] non reliquit mundu[m] sed a mundo relict-
quitur sicut heu q[ui] plurimu[m] t[ame]n p[ri]mo peccare desi-
unt q[ui] peccare non possunt.

De maceratione carnis. cap[itu]l[u]m 38^m
Quia maceratio carnis est cu[m] alijs sponte casti-
 tatis corp[us] suu[m] ieiunio vigilijs oronibus celi-
 tatis disciplinis abstinecia cibi et potus delictabilis ut
 in o[mn]ibus caro sp[iritu]i subiciatur. H[ic] fecit ap[osto]lus dicens.
 Castigo corpus meu[m] r[ati]o[n]e Et iudith que pulch[er]i iuuenis
 et diues erat vidua postq[ue] m[ate]rat cu[m] viro suo ob-
 tans a v[ir]ginitate et sex mensibus h[ab]uit ciliu[m] super
 labios suos et ieiunabat o[mn]ibus diebus p[re]t[er] dies solep-
 nes. Ad amore[m] macerationis iducere nos debet mag-
 magna vtilitas ex ea proueniens. Nam ex macera-
 tione carnis sp[iritu]s in negotijs sp[irit]ualib[us] roboratur
 iuxta illud ap[osto]li. Cu[m] infirmos in carne fortior in
 sp[iritu] et eaduerso ex mollicie carnis vigor sp[iritu]s in

spūalib9 ebetatur iuxta illud augustinū. Delicata
caro quānam gremat et cōsumit sicut ignis stipu-
lam. Argumentū vere macerationis est cū carni
nulla voluptas sed sola nātās ipendit iuxta cō-
silū apli. Debitores sum9 carni non ut scdm car-
nē viuam9. Nam voluptas delicatiora et plura
exigit q̄ nātās s; nātās paucas et vilibus gēti-
ta est. Et subiūgit aplis q̄sequēs voluptate car-
nis. Si scdm carnē vixeritis moriemini s; si spū-
ficta carnis mortificaueritis uiuetis. Manifesta
sūt autē opa carnis scilicet formatio ydolorū
seruitus cōtentiones rixe ire hominū et filia
qui talia agūt regnū dei non possidebūt nec cō-
sequētur. Aliud argumentū est quā aliq̄s scdm
consiliū ihesu odit anīm suā in hoc mūdo. Nam
ip̄dñs dicit. Qui nō odit patrē et matrē et quō-
libet et anīm suā non potest meus esse discipulus.
Ad exponēs gregori9 ait. hūc bñ odim9 anīm
dñi carnalib9 ei9 desiderijs nō q̄ acquiescimus
s; frangim9. Qui autē carnē suā a concupiscentiis
refrenat in laqueos diaboli se p̄cipitat. Cap. Si
prestes aīe tue concupiscentias ei9 faciet te in gaudū
tūm et tuū. Sicut dalida ēdidit sampson fortissimi
philisteis illudendū. Argumentū false maceratio-
nis carnis habet qui bñ ventrē et os suū cōtinet
a cibo et potus volūptate et lingua non cōpesat a
vbiis illiatis nec visū refrenat a delatōib9 neq̄
cor a cogitatioibus et affectioibus voluptuosis. Na-
rū est enī os et ventrē refrigere a cibis vbi cor et
quāq̄ sensus delicias pascitur. Crisostom9. Qui a
cibis abstinet et mala agūt nutritur p̄ demones

quibus nō estā s; nequicia sem p̄ adest.

De contritione vera et perfecta. ap̄lin d. 3. 9. m.

Contritio vera est dolor pro peccatis assumptus pro quili-
tate vel quantitate peccatorum cum proposito confitendi et
satisfaciendi proueniens ex gratia gratuita. Dolor enim
naturalis vel dolor sine gratia nichil prodest nec valet.
Quantitate doloris exprimitur iheremias. luctum virginum
fac tibi. Hanc precepit dominus in iohel dicens. Scidite
corda vestra. Ad hanc passionem spiritualem valent spiritus
clauis flagella cruce lancea que scidebant corpus domini
iesu christi. Vera contritio rara est teste gregorio. Scie-
ntia quod sunt quidam scilicet relinquentes qui totum quidem quod
habent offerunt et tamen in bonis que agunt minime
apparet et lacrimae. Nam ex timore inferni vel ex con-
fusione aliam dampnum vel naturali dolore vel passione
ne sepe solent talia prouenire cum tamen recordatur aliquis
enormitate scelerum suorum vel acrimia passione iesu
christi. Ad veram contritionem exigitur dolor de omnibus peccatis
commissis et omnis et omnibus gratiis nec est sibi et vni-
uersitati et filii que occasione sui committi vel negligenti-
am per aliquos potuerunt. Ad veram contritionem inducere
nos debet si fideliter recogitemus quod per peccatum amissimus
salutem spiritum sanctum cum omnibus donis suis omnibusque virtutibus
bonitas amicitiam unitatis societate celestis curie. Item
quod quod acquisiuimus eternam videlicet mortem maledictionem
dei patris. Nam teste psalmo. Maledicti qui dedinant a
mandatis domini. Exiit dominus noster iesu christi qui odit omnes
operantes iniquitatem elongationem spiritus sancti qui etiam au-
ferit se a cogitationibus quibusque intellectu sicut dicitur
in libro sapientiae multo magis ab operibus malis. Hec
peiora et horribiliora sunt quam ipsa pena reherme

ut dicit crisostomus. Ad idem inducere nos debet maxima utilitas ex ea puenies. Nam minima gratia omnes anime maculas delet morte eterna occidit benedictione patris confert. amicitiam filij reddit. fratrum amorem spissa et foetate animu supnoru restituit. Et quicquid sit pua cetero magis satisfiat qui maxima elemosinaru largitio hec oia sepe ponderata i statu ra cordis inductia sut vere gratioms. **Argumentu** vere gratioms habet qui in tñ detestat pat inuadit aam qd omes pena purgatorij libent eligeret qui contra benignissimu deū peccatu nuqz gmississet. Et qui ad pena inferuale se potius exhibet sicut eleazarus qui vniqz de cetero aliqd patm expposito committeret qd eam eligendu est ut dicit augustinus. Et qui pena omi martiru libentissime sustineret ut p hoc mereri possit qd nuqz de cetero aliqd peccatu committeret. Et qui ad omes afflictione infirmoru et punitoru letanter se offerret ut pro offenso deo satisficere dignus possit. **Argumentu** false gratioms hz qui quicquid peccata gmissa defleat tñ gnuo post dolore eade peccata et alia gmittere non cessat. Contra hoc dicit augustinus. Qui baptisatur a mortuo et iteru tangit mortuu qd prodest lauatio eius. Sicut qui de peccatis peccatis dolet et de cetero peccata dimittit non pponit videlicet supbia inuidia iniusta possessione de qua augustinus. Non dimittitur peccatu nisi restituat ablatu. Cont hoc dicit iacobus. Unus destrues et alter edificas qd prodest nisi labor destruit qui de peccatis dolet. Edificat qui in voluntate peccandi manet. De tali edificatione dicit augustinus. Ex mala voluntate facta est libido et du libidini gessit facta est necessitas.

Confessio vera est sincera peccatorum absque velamen-
 tibus coram sacerdote manifestatio hanc precepit
 dominus ihesus leprosis cum dixit. **Ite ostendite vos sacer-**
dotibus. Et beatus iacobus. **Confitemini alterutrum pec-**
ccata vestra. Ad veram confessionem exigitur quod sit pu-
 ra integra et iuxta illud trecentum. **Effunde sicut aquam**
cor tuum ante conspectum domini dei tui. In effusione nota-
 tur integritas. **Non ex proposito dicenda sunt peccata**
quorum de quibus nunquam facta est confessio sed quod
potest semel cogitari totum coram uno sacerdote sel-
effundi debet. Sicut aqua ibi notatur quod simplex
 debet esse et pura non enim ex timore servili vel ex
 actione facienda est confessio sed pure simpliciter
 propter deum. **Discretio notatur ibi cor tuum.** Non enim
 solam confitenda sunt verba et facta quoniam confessiones et omis-
 siones et accessus sed etiam cogitationes in modo moro-
 se affectiones inordinate intentiones mixte volunta-
 tes et perversa iudicia et suspitiones temerarie. **Scia-**
bit augustinus quod in illa die cogitationes accusa-
bit sed que nunc sunt in nobis quorum quedam note re-
linquuntur in corde quoniam in terra fidelitas et perfectio
notatur ibi ante conspectum domini dei tui secundum quippe cog-
itationem dei omnia confitenda sunt ubi enim unum peccatum
cognoscimus ipse in sapientia divina mille cognoscit.
Ad confessionem veram inducere nos debet certa remis-
sio peccatorum et mundatio anime iuxta illud iohannis. **Si con-**
fiteamini peccata vestra fidelis est deus ut remittat et em-
endat nos ab omni iniquitate. Et quod ad propitiationem
 non aspergitur pater et filius et spiritus sanctus secundum illud.

Et si oia nouit de9 voce tamen9 gressiois expectat
habet enim causam ut pro te itueiat xp̄us habet et
causa ignoscendi pater et qd qd vult filius vult et
pater Argumentū vere gressiois habet color sicut
pāta sicut aqz effundit vt nō remaneat color sicut
in effusione lactis. Color remanet qm̄ dicitur pāta
et retinetur occasio vel prouocatio ad pāta ut fit in
gula et fornicatione. **H**inguedo vel sapor rema-
net cū dicitur pāta et retinetur qm̄ dicitur
mitas delectationis in qua ratio penitus absorbetur
Juxta illud. Inuit aqua interiora eius et sicut oleum
cū in ossibus eius. **E**dor remanet cū dicitur pāta et
retinetur infamia et malū exemplū et scandalū
aliorū. **S**z vere gressiois manifestat ipm̄ peccatū et
antecedentia pāta et subsequētia. **A**liud argumētū
vere gressiois cū gressiois aliquis pāta in uisū pō-
dere et mensura. **I**n uisū confitendū est vices pec-
catorū qz vult9 sepe renouatū tardius sanatur
In mensura idē diurnitas pāta qui cū diuinitas
matur acius moritur. **I**n pondē idē grauitas
Aggiuatur pāta ex sacro loco vel tpe vel persona
ecclesia vel amiterio etc. **A**rgumētū falsē confitē-
tionis est cū ppter hoc aliqz confitet ne infidelis dicitur
vel ut sanctior reputetur vel ne sacra cois sibi
cū gressiois negetur sic confitebatur saul ne a pphā
samuele corā populo gressiois

De penitētia vera et pfecta. ca. 11. 20. 11
Penitētia exterior vera est abstinētia a licitis et
de illicitis venia postulat vt dicit sēp̄ tura
sic penitētes et daustales a carmb9 abstinēt deli-
ctis vestes abiciūt ieiunia seruāt. vigilijs misistat.

discipulis se affligunt silentium tenent propria voluntatem
 frangunt et a multis delectationibus abstinere que lia-
 tatis essent si nunquam illata propter christum. Hanc precepit
 dominus ihesus iohanne baptista dicens. **R**emissionem agite
 non veram penitentiam agendam inducere nos debet neces-
 sitas nam absque ipsa non est salus teste domino ihesu. **N**isi
 penitentiam egeritis omnes simul peribitis. **E**t beatus augustinus
 peccata siue magna siue parua sint impunita esse non
 possunt. **H**inc dominus misit dauid penitentiam agere
 pro peccato suo quod populum nuicauerat vel ut sustineret
 septem annis famem super terram vel tribus diebus viabus vni-
 uersam iniquorum vel tribus diebus pestilentiam. **E**t
 dicitur dauid sibi et populo eorum plagam mortis pro hoc
 signatur quod quilibet natio pro peccatis suis punietur.
Vel in inferno quod signatur septem annis aut in purga-
 torio quod signatur violentia iniquorum tribus mensibus
 vel spali pena quod signatur pestilentia trium dierum sic
 nobis utile est eligere penam breuissimam et cito dis-
 sentire. **A**rgumentum vere penitentiae est debita con-
 munitio pene contra culpam. **V**t secundum quidam
 tamen ad peccatum sit multiplicata pene secundum illud iohannis.
Si enim singulis vobis dignos fructus penitentiae. **S**i enim singule
 infirmitates corporis habet natio singulas medica-
 nas et nulla tam efficax est que sanet omnes infir-
 mitates ita et singula peccatorum genera speciale habet
 penitentiam. **N**on enim dicitur emendatur superbia per elemo-
 sinam auaricia per orationem inuidia per elemosinam per inu-
 miam impudicia per vigiliam et sic. **S**ed superbia per
 humilitatem auaricia per elemosinam largitionem gula per ieiunium.
 impudicia per carnis castigationem. inuidia per caritatem et inu-
 loquas per orationem.

remissionē rapinā et iusta possessio p̄ restitūō
eā sicut dicit aristoteli. Si nō potest q̄d explet
omnē satisfaciendi ordinē tūc benignus deus q̄tem
atq; suscipit emēdantē pro iustis rebus valeat
iūmū si non p̄t restitue. si nō potest ieiunare valeat
oratio. si nō potest orare p̄ infirmitate suffiat d̄s
bona volūtas. Argumentū false p̄mē sicut dicit
inocentius cū penitens ab officio curiali vel nego
ciali non recedit q̄d sine p̄cto nullatenus agi valeat
aut si odiū in corde gesserit aut si offensio aulicū
nō satisfiat aut si offensus offendēt non d̄ul
geat aut si arma cont̄ iusticiā gerat. Item falsa
penitētia est q̄ndo vnū peccatū emēdat et ex
alio nō curatur.

De p̄seuerācia vera et p̄fecta c̄m 93.
P̄seuerācia vera est in bonis opibus fr̄q̄
exercitatio cōtinuū studiū ad p̄fectionē sp̄
ritualit̄ gr̄arū et v̄tutū diligentissimā usq; ad
mortē cōseruatio. Ad hanc iūtat nos d̄ns in a
pocalypsi dices. Eto fidelis usq; ad mortē et d̄
ho tibi coronā vite. Hāc habuit v̄tū ioh̄ cū d̄p̄t
Donec deficiā non recedā ab innocētia mea.
Et thobias qui corpa occisorū occultabat in domo
sua et media nocte sepeliuit licet t̄m̄pter hoc
rex eū spoliari iussit et occidi. Ad amorē p̄se
uerācie inducē nos debet maxia v̄tilitas ex o
pueniens nā ex ea om̄e tempus bonū et om̄ia
v̄tū coronat et tota salus hom̄ in ea cōsistit
sc̄dm illud d̄m̄ thiesu. Qui p̄seuerauerit usq; in
finē saluus erit. Quid em̄ profuit aplō iude
q̄d d̄ns eū de mūdo elegerat. quid p̄fuit ei d̄m̄

turia familiaritas xpi. quid sancta predicatio qua se-
 pe ab ipso audierat. quid exempla quid virtutes et mi-
 racula que ab ipso viderat. quid societates apuloz. quid
 gratia sibi collata ad predicandum et miracula faciendum.
 Præmei autem alijs apulis dixit. **Euntes predicare appro-
 pinquabit regnum celorum. infirmos curate. mortuos
 suscitabitis. leprosos mundate. demones effugate.** **Ar-
 gumentum** vere perseverantiae habet qui nec a morte vi-
 te nec terrore mortis nec unius nec plurimorum a recti-
 tudine flecti potest sicut susanna morte non timens
 dixit. **Si enim hoc egero mors michi est.** Et mathathi-
 as. **Et si omnes gentes obediunt anthocho regi et re-
 cedat unusquisque a servitute legis patrum suorum ego
 et filij mei et fratres mei obediemus legi dei propitius sit
 deus.** **Argumentum** false perseverantiae habet qui
 de sua sanctitate false presumens quod cadere non pos-
 sit ex quo nosatur aut libertas exim non habeat et
 impossibile est hominum in sanctitate
 posse perseverare et si apuli essent in mundo necha-
 beret custodia sui cadere potest exemplum david ad-
 ulteri et hominam diu filij. petrauit quia negligens
 fuit in custodia oculorum suorum. **Conqueroz tibi om-
 nis filij tuus quod adhuc nunquam perveni ad pilapum alicuius
 virtutis in ea perfectione sicut scriptum est gaudeo tunc
 quod omnes virtutes habebimus perfectius quam humanus intel-
 tus valeat comprehendere. Confiteor tibi domine quia virtus est
 presentia et beatorum est in futuro qui has virtutes habet
 in ea perfectione sicut hic scriptum est licet forte minus
 sufficit ad salutem. **Peto domine cum omnibus desiderio filij
 tui et spiritus et omnium creaturarum ut des michi discer-
 tionem inter virtutes gratuitas et naturales et similitu-****

diues virtutū ut quicūq; legerit hanc māz vel de ipsa
audierit vel cogitauerit tu oīpotens optime de gressu
illi saltem vnicū virtutem veram et pfectā et certū sū
qui habuerit vnā a te dñe omēs simul habet et qui
crescat in vna simul in oībus crescat. et qui vī vnā de
crescat simul in oībus decrescat et qui vnā amiserit
nullā habet qz omēs vnite sūt in gracia. Amen.

Explicūit vere virtutes dñi alberti magni. Per
me fr̄m Willhelmū nycolai amstodam sēpte ac hui
te. rā

Epistola petri dagniani de puero ihu duodene

Quis a me fili karissime quoniam ex la-
 o ne euangelica qua duodennus
 pueri ihu pia gesta narrata
 alia pie meditationis. et sancta amo-
 ris eliam semina: et sportulis
 litterarum comedans. tibi colligenda
 transmittam. Ad huc nunquam ista lo-
 quebatur. et ecce sensi tuis
 medullis cordis mei. ex quibus. ex

quibus. ex quibus ardenti. et quoniam dulcia tua id simitas petebat
 affectu: cum subito michi venit in mentem. ubi aliquando
 fuerim quod senserim. quod in me ipso euangelica. verba non
 nunquam egerit. vel cum legeretur vel cum cantaretur. Res-
 pexi. respexi miser respexi. et vidi quoniam longe post ter-
 ram meam illa suauia ac iocunda reliquerim. et quoniam lon-
 ge ab his deliciis occupationum ac sollicitudinum me fu-
 nes abstraxerit a deo ut que tangere tunc volebat anima
 nunc pre angustia tibi mei sint. Hec recordatus sum et
 effudi in me animam meam: cum emissa manus domini teti-
 git cor meum et vixit illud vixione nunc sue. Cernis
 in ipso tue inquisitionis mihi quod lumen quod splendor tuus
 michi cantillabat affectus: cum insinuari tibi flagitares.
 puer ihu triduo illo quo querebatur a matre vestra fuit.
 quo sit usus hospicio. quibus tibi alio. quorum delecta-
 tus consozas quibus negotijs occupatus. Senao fili mi
 sentio ea ipso quoniam familiariter. quoniam affectuose cum qui
 bus lacrimis in orationibus tuis sanctis ab ipso ihu soleas
 suscipi: cum ante oculos cordis tui illa dulces pueri.
 dulces versatur ymago. et cum illam speciosissimum vultum.
 spiritali quodam ymaginatione depingis: cum oculos
 illos suauissimos simul ac mitissimos in te iocundis

radiare presentis. Tūc ut michi videtur et intimo clauso
affrū. **O** dulcis puer ubi eras. **U**bi latebas. **C**uius ve
baris hospitio. **C**ruorū fruebaris ghorio. **U**bi in e
lo an in terra. an in domo aliqua interim morabaris.
vel certe cū aliquibz tue tūc etatis puerulis secreta lo
co consistens. eis secretorū mistia profundebas. **S**ed in
in euāgelio vocem. fomite puulos venire ad me et nol
te prohibere illos. **F**elices si qui fuerit illi: quibz tot die
bus tuā tam familiariter presencā indulasti. **S**ed qd
est in dulcis dñe quod sanctissime matri tue querebat.
dolenti. suspiranti. non rōpārebaris. **D**enuq; ipā et patre
tuis dolentes querebat te. **I**mmo tu dñā mea dulcissimā
aur puerū querebas quē deū eē non ignorabas. **T**u
me cruciaretur fame. ne frigore veraretur. ne a quo
libet sue etatis puero iuriaret. formidabas. **N**ōne
ipē est qui pascat oīa. omnia nutrit. qui fenu agri
qd hodie est et cras melibānū mittitur gloriose a sa
lomone vestit et ornat. **C**ui ponis dñā mea pace
tua dico dulcissimū filiū tuū aur tuū facile amissū.
tam iūriose custodisti. tūm sero qd deerat amissū
uertisti. **U**tuā meq; ispirare dignet ipē ihūs. qd tibi
sic querebat. sic flagrant. sic estuāt. mēno ac spitali ser
mone respōderit: ut nota tibi scribē. ac gustata tibi
eructuare sufficiat. **V**ideamus tūm si placet in egipto.
sic qd dñs ihūs in bethlehem nascitur latet in egipto.
nutritur in nazareth. et inde duodecimis. ad templū
et ad metropolim ciuitatē ascendit. nec solz tūmē
sed sub parētū disciplina. **U**t qd ista omnia. **C**ruā
profecto dixit dñs meq; ihūs: qz medietz qz doctoz.
Et ut dixit nū exultauit ut gignis ad aurēdam mā
qm̄ a sūmo celo egressio eius. et usq; ad bethlehē dese

rufus eius. ubi plena celestium odoramentorum relinquens
 vestigia posuit tenebras. et egypti latibulum suum. Et
 cum sedentibus in tenebris et umbra mortis lucem super ne-
 genae infidisset nazaret sancta sua presentia nobili-
 tavit. et sicque nazarenus effatus. templum ingreditur quasi
 puer discens non docens. audies et interrogans: et in hijs
 omnibus a parentum disciplina non recedens. Sic domine.
 sic procedis miseris. sic sanas egrotos. Hanc viam ex-
 ratibus. hanc ascendentibus scalam. hunc exulibus reditum
 premostrans. Crux dabit michi ihesu bone tuas iterum
 vestigium. et sic curre post te. ut quique apprehendam
 te. Ego ego prodigum ille filius qui accipi ad me
 substantiam meam nolens custodire ad te fortitudinem
 meam. Profectus sum in regione longinqua. regione
 dissimilitudinis: operatus iumentis insensatis. et filijs
 redditus illis. Ibi dissipavi omnia mea vivendo luxu-
 ose. et sic cepi egere. Infelix egestas tua et panis
 defuit et porcorum abo non profuit. Sequens si quidem
 animalia immundissima erravi in solitudine in itaque
 via civitatis habitaculi non invenies. Esurientes
 et siccis anima mea in malis stabuit. Et dixi.
 Quia mercenarii in domo patris mei habitant pa-
 nis. et ego autem hic pereor. Dum sic clamare ad dominum
 exaudiuit me: deducens in viam rectam. ut non in a-
 nitate habitacionis. Quia nisi illa que habitabat in
 pane. et domus panis dicitur Bethlehem. Confite-
 antur tibi domine misericordie tue quia sacrificasti animam in
 illo et animam esurientem sacrificasti bombis et pane utique
 abus factus est iumentorum. Et hec quidem quisionis quasi
 spiritualis auidam naturae vivae. ut reformemur

fime

puulo paupertatis suscipiamus signatur et facti ut iuamē
tū apud te dñe. presēcie tue delinqs pfruiam. **S** q̄
scptū est. fili accessisti ad seruitutē dei. sta fortiter
et ppara animā tuā ad tēptationē: **A**bsedit modicā
faciē suam a nobis dñs ihesus nō ut discedat. sed ut
lateat. et ecce egypto. ecce tenebre. ecce turbato
Sedens quippe in tenebris. et umbrā mortis. labo
rantes experte iocunditatis inopia vincti et opediti fer
ro. p̄prij videlicet cordis duriciā: et necesse est ut da
mem⁹ ad dñm cū tribulamur et ip̄e de necessitatib⁹
n̄ris eruet nos. **I**uce em̄ sue q̄solatiois dissipās tene
bras hui⁹ tēptatiois et grā mēne opūtionis r̄pēns
vniuersa duriciē iterioris feruorū vltū nos p̄cedit
ad nazareth: ut ibi inter flores scripturarū et virtutū
fructū. sub seniorū disciplina nutriti duodecim ann
delicias forctiam. **S**icut em̄ dñs hūc in nobis nasci
tur et ḡpitiur. ita profecto crescit et mittitur in no
bis: donec occurrām⁹ om̄s in virū p̄fectū m̄m̄su
rā etatis plenitudis xp̄i. **C**ū ergo factis eēt ih̄s a
nozu duodecim et ascendētib⁹ illis iherl̄m sc̄dm̄ q̄sue
tudine diei festi. q̄sumatisq; diebus cū rediret. re
māsit puer ih̄s in iherusalem. **Q**uom̄ itaq; ne nob
p̄tereat sc̄ssime hui⁹ hystorie mira suauitas sciendū
id moris fuisse iudeis ut ascendentes ad diem festū. se
orsū viri seorsū se m̄cederēt femine: ne forte aliq̄s in
inquinatiois subriperet prescribete lege diuina. ut nū
di tantū sacris solep̄nijs interesset. **I**n̄ credibile est
puerū ih̄esū in illo itinē nūc patri et viris adhare
tib⁹ ei nūc matri et mulieribus comitātib⁹ eā. sic
presēcie dulcedine indulgisse. **C**ogitem⁹ rogo q̄nta fue
rit eozū felicitas. quib⁹ datū est tot dieb⁹ videre faciē
eius et mellifluos illis audire sermōnes: q̄sicare

in homine et puero signa quedam celestis irradiare vir-
 tutis. et me confabulatores mutuas misterium sapientie sa-
 lutaris miserere. **Stupet** senes iuuenes ammirantur. et
 sue huiusmodi etatis pueri morum grauitate. et sermonum illis
 ponderare deterrere. **Credo** enim in illo speciosissimo vil-
 lu tanta gratie celestis eleganciam refulsisse ut omnia
 in se conuerteret aspectum. auditum erigeret: excerneret
 affectum. **Cerno** queso quemadmodum a singulis rapitur:
 a singulis tractatur. **Senes** osculatur. **amplectitur** u-
 iuenes: pueri **obsequuntur** obsecantur. **Et** que lacrimae
 a pueris. cum diuina a viris teneretur: **que** sunt mu-
 lerbis querimoniae. cum paulo plus cum patre et eius sociis
 moraretur. **Credo** singulos intimo prodaniare af-
 factu. **Osculetur** me osculo oris sui **Et** pueris eius pre-
 sentia suspirantibus semper gubernans se sperare non au-
 dentibus illud fallime conpantur. **Quis** michi det
 te fructum meum. fugerem ubi matris mee ut tuemina te
 foris et deosculer. **Cum** hoc igitur iocunditate ingre-
 ditibus cunctis sancta ciuitate gratulare rogo inter sin-
 gulas familias. quam pia fuerit ac sancta gra-
 tias: cunctis desiderantibus sibi eius presenciam dulcissimam
 ac iocundissimam indulgeri. **Felix** qui uiat. **forte** ob hac
 causa consilium omnibus remansit puer ihesus in iherusalem
 et non cognouerunt parentes eius. **Arbitras** enim uniusquisque
 quod esset cum alio utpote qui amabatur ab omnibus. ab omni-
 bus petebatur. non cognouerunt parentes eius quod abesset:
 donec itinere diei unius expleto. **Per** singulas familias
 que simul ascenderant quereretur me cognatos et
 notos. **Et** non inuenientes: regressi sunt in iherusalem.
Post triduum autem inuenierunt eum in templo. **Wil-**
liam autem itaque triduum ubi eras bone ihesu. **Quis** ti-
 bi abum ministravit ac potum. **et** quod lectulum stravit. **quod**

destravit calamitatem. quis membra puerilia vnguentis fo-
uit et balneis. **S**as certe qz sicut manum infirmam
ton suscepisti. ita ai velles ppam virtute ostendisti
et ideo ai velles hys obsequijs eguisti **U**bi caris
dne. **D**e hys omnibz estimare vel comte. vel opi-
nari aliqd libz: affirmare aut temere nichil licet.
Quid dicit deus meq. **A**n ut te per omnia nre
qz: mares paupitati. et omis mte huane miserie
calamitates susciperes. qsi vng e turba paupu. sta-
pem p ostra medicabas. **E**t eius dabit michi bit-
tellaru illaru mendicataru pncipem fieri. **U**el
salte diuum illis edulij reliquijs saginari. **S**ed ut
ad sublimioris opinonis secreta veniam. **U**trum
forte die patris se vltibz presentauit non ut qz
deret. sed ut de ordine **f**up suscepte dispensationis pa-
ternam voluntatem consularet. **N**ec absurda videat
opmo si estimetur. dei filij de hys que in diuina
natura ipe simul ai pre et spu sco coeqlis. et offi-
stiaalis utiqz disposuerat in forma serui. **U**t
aperat. homo din. paruis magnu consuluerit. **U**t
non disceret qd ipe ai patre in forma dei eterna-
liter nouerat: sed ut patri p omnia deferret. obe-
dientiam offerret. preferret humilitate. **I**bi igitur in
illo secreto cubiculo patris. de baptismo suscipiendo.
de eligendis discipulis. de condeco ewangelio. de in-
uaculis faciedis. postremo de tollerantia passionis.
et resurrectionis gla cunctis dispositis diuino modo
altera iam die angelicus et archangelicus choris suau-
tatem sui vltis indultit: referesqz antiqui cuius su-
pnoz ruina postmodu reparandam vniuersam leti-
ficant ciuitate dei **J**am tercia die cuneos patriarcha

rā et prophetarū mīses ea que a s̄cō sene symeone
 iam dudū audierāt p̄p̄ij vultus manifestatione p̄
 bavit. sicq; expectacōis illorū moras. m̄stās iam
 redēptōis p̄missioē q̄solās aīequiores et alacriōēs
 reddidit vniūsos. Merito ḡ post tridūū iuentur in
 templo in mediōrū doctorū et seniorū. ut pat̄ne
 pietatis de hominū reparacōe q̄silū. sicut ange
 lus et s̄cīs carne exitis q̄ntū videbatur p̄opalane
 rat. in omnū mūdialū locorū sac̄tissimo templo
 salis iherosolimitano et hīs p̄mo qui p̄caosissi
 mū huius p̄missiois thesaurū in sacris litteris q̄
 seruabāt paulatim tāperet reserare: p̄mo audi
 ens et interrogans. deinde interrogatus sac̄tissima mis
 tēa p̄cedens. Deniq; mirabatur om̄s sup̄ prudēciā
 et responsis eius. data pueris et adolescentib; hu
 militans et verecūdie for̄: ut in medio seniorū tā
 rant. ut audiant ut interrogēt ut discant. Indica
 michi o dulcissima dñā mea mater dñi mei. qd̄ tibi
 hic fuerit animi. qd̄ stuporis. qd̄ gaudij cū dil
 cissimū filiū tuū puerū ih̄m iuēnes nō inter pu
 eros. sed inter doctores. at̄ omnū oculos nitētos in
 ip̄m. omnū cernerēs aures erectas ad ip̄m cū de
 prudēciā eius et responsis pusilli et magni docti pa
 riter et indocti loquerētur. Inueni inquit quē dili
 git anima mea: tenui eū nec dimittā. Tene o dul
 cis dñā. tene quē diligis. rue in collū eius. amplectē.
 osculare: et triduanā absentā eius multiplicatis de
 liciis recōpensa. Fili qd̄ est qd̄ fecisti nobis sic: Ete
 pater tuus et ego dolebas. querebam; te. Iterū dico
 o dñā mea qd̄ dolebas. Credo nō fame non sitim nō
 iediām timebas puero quē deū noueras: sed tm̄ sub

tractus tibi ad modum ineffabiles presencis eius deliciae
 as querebaris. **T**am enim dulcis est dominus in his gustationibus cum tam speciosus videntibus. tam suavis amplexantibus: ut brevis eius absentia. maxime doloris materia sit. **Q**uid est inquit quod me querebatis?
Respondeo quia in his que patris mei sunt oportet me esse. **J**am hic celestium misteriorum in quibus fidei peritiam observata capit referare secretum. ut in militatis et obedientie simul. et ipse voluntatis deserere de senioribus preceptis etiam utilibus permixtis obtemperandi expressis et excellentibus commendaret exemplum. cum hijs sublimibus tam utilibus tam denique necessarijs permixtis. seniorum se subdidit voluntati: ut ait evangelista. **E**t descendit cum eis. et erat subditus illis. **S**ed quod est quod ait evangelista. quod scilicet ipse non intellexit. vult ubi quod locutus fuerat. **N**on hoc de maria dicitur arbitrator. que ex quo spiritus sanctus superuenit in eam et ei virtus altissimi obumbravit. nullum filium suum potuit nescire. sed rebus non intelligebatur quod dicebat maria ut sanctus et intelligens observabat omnia verba. **I**tem conferens in corde suo. **M**emoria observabat. meditatione ruminabat et sic cum rebus que de eo viderat et audierat conferebat. **I**ta beatissima virgo etiam tunc nobis misericorditer providebat. ne tam dulcia tam salubra. aliquid negligentia laberetur. et peccata nec scriberetur nec predicaretur: et sic sequentes huius spiritualis mane deliciae fraudarentur. **E**rimnia hec igitur hec virgo prudentissima fideliter observavit. et vere tunc tunc. et oportune prodidit: et sanctus apostolus et discipulis predicanda commisit. **D**e hijs que sciamus. illis proficiebat sapientia etate. et gratiam coram deo et hominibus.

mbus. multi multa dixerūt. et diuisi diuisa senserunt:
 de quorū sententijs non est meū iudicare. Alii animā
 xpi ex quo creata est et assumpta in deū eq̄lem cū deo
 sapiētiā habuisse putarūt. alij q̄i creaturā creato-
 ri ad equare timētes. sicut etate. ita eū et sapiētiā
 professe dixerūt: euāgelicē admittētes autōritati q̄
 ait. **I**hesus autē proficiebat sapiētiā. etate et gratiā
 nec mirū inquit si minor dicatur sapiētiā: cū mor-
 talis atq̄ passibilis ac p̄ h̄ beatitudinē minor tūc fuis-
 se veratissime predicatur. De horū sententijs iudicē q̄s-
 q̄ ut volet michi suffiat scire et credē dñm ihm er-
 quo in vnā cū deo assumptus est p̄sonā p̄fectū fuisse
 deū. ac p̄ hoc p̄fectā sapiētiā. p̄fectā iusticiā. p̄fer-
 tū beatitudinē. p̄fectū insup fuisse et esse virtutē
 et quidquid de deo scdm substantiam diū potest. de
 xpo potuisse dici. etiā cū in utero esset malis nō am-
 bigo. **N**ec ideo ante resurrectionē aut mortalitātē
 ei aut passibilitatē abrogam⁹. cū eū non fantastice
 sed vere hominē fuisse q̄sitemur: et verā hominē
 habuisse naturā. in qua potuit proficē etate: vtrū
 aut sapiētiā xpi viderūt qui de huiusmōi q̄terere
 norūt. **T**u autē fili mi non questionēs queris sed
 deuotionē: nec vnda lingua auatur. sed vnde af-
 fectus exaltetur. **E**a p̄pter h̄is que ad historiā p̄tinēt
 infim̄ p̄missis: ad sp̄ualem intelligētiā enude-
 andam sicut ip̄e de quo loq̄mur. inspirac̄e dignabit⁹
 m̄scam⁹.

Domin⁹ de⁹ noster: deus vn⁹ est. Non p̄t vari-
 vari: nō potest mutari. 4 dicte dauid. **T**u sp̄
 idem es et am̄ tuū non deficiet. **H** ergo de⁹ n̄r m̄te-
 poralis incommutabilis in nr̄a fr̄is est natura muta-

bilis et temporalis. ut mutabilib9; et tempabilib9. ad sua
eternitate et stabilitate viam faceret eam qm̄ pro no
bis assumpsit instabilitate: ut in vno eodēq; saluatore
nostro et viā eēt q̄ ascederem9 et vita ad quā ve
nirem9 et veritas qua fruerem̄ sicut ip̄e ait. **E**go sū
via: veritas et vita. **M**agn9 itaq; deus in sua natū
p̄sistens puulus natus est scdm̄ carnē p̄ certā mē
horū spaciā profecit et creuit scdm̄ carnē: ut nos
mente puuli. immo pene nichilo. spiritalit̄ nascere
mur: et p̄ spiritalū etatū distictiones t̄scerem9 et
proficerem9. **I**n ei9 p̄fect9 corpalis. noscer est pro
fectus sp̄italis: et ea que ab eo t̄teris etatib9. nata
distribūtur in nobis p̄ singulos profectū gradus.
spiritaliter agi a bñ proficiētib9 sentiūtur. **S**ic igit̄
corpalis eius natiuitas spiritalis nr̄e natiuitatis
id est sancte quisiōis exemplū. p̄secutiō quā passus
est ab herode. illig qm̄ unō nr̄e quisiōis suscipim9.
a zabulo temptaciōis iudiciū: educaciō nr̄e in napa
rethi nr̄m exprimat in virtutū profectū. **I**n primo pro
digis filius fame tabescens ad domū patris m̄uitat̄.
vbi nō simlagnēs s; subanerit9 iuuentur ut cinere
cū pane māduat. et podū suū cū fletu tenget. **E**t
em̄ panis simlagnēs pur9. mūd9 sine cinere. sine
fermēto. sine paleis: in principio erat verbū et ver
bū apud deū et deus erat verbū. **S**ed adh; q̄s idone9.
Nams est angelorū. quorū palatū ad gustū vne acci
be non obstupuit: ideo plene et p̄fecte gustant. et vñ
dent qm̄ dulcis est dñs. **S**ed ut panē angelorū mā
ducaret homo suscept9 paleis nr̄e paupertatis. suscepit
cinerib9 nr̄e mortalitatis. suscepto fermēto nr̄e in
firmitatis. panis angelorū fr̄is est homo. magn9 fac

tus est puulus. diues paupculy: ut tu magny in oculis
 tuis fias puulus et humilis. diues cupiditate faculta
 tu obiectioe fias paupulus. nec nisi spūaliter nasteris
 locū habebas in diuisorio. dū non tue voluntati. tuo sensui
 tue sciēte. tue industrie. s; alieno iudicio nnteris. **Tūc**
 tunc cū pane māducabis. qū ababit te dñs pane la
 tinarū et potū dabit tibi in lacrimis īmensura. **Sic**
 tu nasteris in xpō: sic xpūs in te nasteris. **Turbatur**
 herodes. scilicet dyabolus. qd suū xpūs tuasit impiū: n.
 equus aspiciatur oculis suū domnalū. in xpī hospitiū cō
 mutati. **Librat** gladiū. tendit arcū. et in eo pat vasa
 mortis vt sagittet in obsuro rectū corde. **In flāmat** car
 nem naturalib; mētibus turbat mētem cogitacōibus
 noxiis et paruulos cogitatus piori sūauitate lactētes
 nulliformi temptacōe qfodit. **Tūc** videtur tibi xpūs
 fugisse. donec herode non tuis viribus. s; grā diuine
 miseracōis. extincto cū ampliori tiquillitate redeat.
 hūiq; in nazarethi presteletur occursum. **Post** tēptatio
 nē namq; necesse est. vt ad virtutū studia. spūaliaq;
 exercitiaq; mentis alacritate qfēdas qū ad nazarethi.
 flore. qz sicut flos non quidē fructy est. s; ex eo fructy
 produatur: ita exercitiaq; hec. non quidē pure virtu
 tes sūt qmuis ex eis vere virtutes. deo operāte nas
 cantur. **Inde** ascendēdū est iherosolimā s; modo qgruo.
 et tempore oportuno. **Cū** em facty esset ihesus āno
 xū duodecim ascendit iherusalem. **Plane** scdm leges
 allegoricas. xpūs de nazarethi. ascendit iherusalem:
 qndo relicta synagoga eclesie gentiū presenāā suc
 pietatis exlabuit. **Merito** tūc duodecimis erat. qz qui
 legem non venerat soluere sed ad implere. denariū
 legis. bñario auerant euāgelice pfrōis. **ūbū** abbre-

uati. s; qsumans et qsumatu faaes sup terra: et legen
et pphas bignito caritatis pcepto qcludes. **Remasit** itaq
puer ihesus in iherusalem: et non agnouerut pare
tes ei9. **Est** adhuc in ecclesia xpūs: et uidei saluet
paretes ei9 scdm carne ignorat. **Est** adhuc in egypto
to ioseph. et lingua egyptiata. nō uidiua dicit salua
tor mūdi: et ipō frumēta sapiēcie sue egypti9. id est
gentibus diuidete frēs ei9 int̄ chanaanos. mūdōs
videlicet spīs uerbi dei fame tabescūt. **Existimātes** mōt
eū esse in comitatu psumtis: cū iam scdm iherosolimam
vrm reliquit domū suā. dimiserit hereditate suā qm
facta est ei hereditas ei9 qm spelūca iherosolime. **Quibus**
inditis. quib9 mstris. quib9 sacramētis. in vō est com
tatu. **Vbi** templū vbi sacerdotū. vbi altare illud. qd vō
bis in sola iherosolimā gressū est. **Vbi** ignis ille pēnig
quo extincto. omnia pariter holocaustomata pēit q
non possūt alieno igne qsum. **Ergo** aut̄ nichil horū
habētis. aut si forte vos ea habē psumtis non scdm
pceptū dei habētis: ac promde nec xp̄m habētis. **In**
his omnib9 scdm pphicā mstrā. xp̄m aliqū habebat
s; apparēte eo quē prenūciabāt ipsa p̄nūciā sublatā
sūt de quib9 frustra post ei9 aduentū psumebatis.
O mira puerisitas. **O** mira ceatas. **Hec** omnia nō adē
dētes uidei. adhuc eū esse in suo existimāt comitatu.
et requirūt eū inter agnatos et notos. **Quē** queri
tis o uidei. quē queritis. **Jam** lapis ablatu de mō
te sine manib9 vniūsam impleuit facie terre. **et** ad
huc queritis. **Ete** vbiq; terrarū dissipat. vbiq; xp̄m
offenditis: et adhuc queritis. **Vbiq;** int̄ gētes mlaudib9
xp̄i vrm amē resonat vrm alla cantatur vrm ofm
na resultat et adhuc queritis. **In** sole possūt taberna
Etis est hoc. **Adhuc** o uidei xp̄m in vō comitatu.

adū suū. nec est qui se abscondit a calore eius. et adhuc
 queritis. **Queritis eū** inter cognatos et notos. **Que-**
 ritis eū apud ysaram: s; sicut ipse ait. cognouit bos pos-
 sessorē suū. et azim9 presepē dñi sui. **Israhel autē**
 non cognouit me. ppls me9 non intellexit: ideo non
 timentis. **Queritis eū** apud dauid: s; scdm ipm facta // *sanctū*
 est mensa vestra coram vobis in laqueū. ideo nō in-
 uenitis. **Obscurati** sunt em oculi vři ne videant. et
 dorsa vřa nauuātur. **Queritis eū** apud ihēmā: sed
 ipso teste sacerdotes ignorāt legem. nesciūt uidentē:
 ideo non timentis. **Queritis eū** apud moysen: s; usq;
 hodie cū legitur moyses. velamē positū est sup cor
 vřa. ideo non timentis. **Reuētere** itaq; reuētere
 sinamitis: reuētere in iherlm. et timentes **Nūciatur**
 ihesu qd mater eius et frēs foris stent: querētes eū. **Rū-**
 tē egreditur. **Vos** potius ingredimur et timentis. **Et**
 reuēdētes inq;: tuenerūt eū post triduū in templo
Si sicut nās filiorū isrl' sicut harena maris: cōuertē-
 tur reliquē inq; iacob ad deū fortem. **Quā** illud ubiq;
 post triduū. **Temp9** desiderabile quādo cognoscet isrl'
 dñm suū. et parebit ad dauid regē suū. quādo ubiq;
 gens faciet sibi caput unū et ascendit de terra. **Quā-**
 do hoc erit. **Ihesu** bone quādo respicias carnē tuā domes-
 ticos sanguis tu. cū nemo carnē suam odio habeat.
Frange dñe esuriētib9 panē tuū: et egenos vagosq; i-
 duc in domū tuam. **Quā** diu miser cham vagas et
 profugus erit sup terrā tuam. que aperuit os suū.
 et suscepit sanguinē tuū o noster abel de manu eius.
Nōne ad huc reddidisti septuplū in sinu eius. cū ubiq;
 feruat minori. cū ubiq; sit iugū premēs et gladius
 ter rēs. nec sit qui redimat. neq; qui saluū faciat. **Hec**

14
suo qz tunc querebatur et fame paretur ut canes: si ad
vesperum. **H**ost triduum enim inuenit eum in templo. **P**ri-
ma dies qua ingressus nostram iherusalem dominus illius abscondit
se a matre sua synagoga. et fratribus suis uideis. **Q**uia
fuit in gentibus predicatio: sicut ipse uideis paulus loquitur.
Quia indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuer-
timur ad gentes. **T**unc quippe tenebrosis gentium cordi-
bus lux celestis infulsit: decessitque pristina infidelitatis
tetra caligine. splendor fidei mentibus peccatorum radios sue-
ditatis inuenit. **S**ed huius diei iocundissimum diuine. nox diue-
psecutionis interpolitat: quando seculis. in christianos mundi
principibus aures bestie. caules. ferreque manus ignite sacra-
gines. et ardetes laminae. et mille tormentorum gratia in cor-
dum exilium preparantur: que omnia licet christianorum paucis
maxima fidei uirtute resisset: non modica tamen multitudo
tortoribus redens. luctum miserabile sanis inderit. **S**ecundus
est hanc noctem dies diuine misericordie luce clarissimus:
quando regibus mundi ad christum questis. et subitum uentum templi
gentium. et delubra demonum in martirum memorias
consecratur: et paulatim ueritate mortalium pectori-
bus **illabatur** illabente. nox perfidie infusa repellitur.
Sed hinc itaque splendidissimum diem. uehula heresiarum
uitatis obtexit: donec labore doctorum error prode-
bit in lucem. christianorum corda deseruit: et meram fi-
des diu examinata. et multis probata romibus solem
iusticie puritate mundo reuexit. **E**t ecce iam ad uespere
assat: et inclinata est iam dies. **Q**uod tempus peccatorum
Jam tertij diei luce falsorum christianorum peccata uita re-
condit: et noctem superhabundanti iniquitate caligantem
senescit iam mundo refundit. **S**uperhabundat enim iniqui-
tas: et refrigerat caritas. **E**xpectamus diem qui prodit

te enoch et helva. ihesū ueniat mater eius sinagoga. in
 sa mimrū templū id est ecclesiam: in qua inter semoēs
 et doctores. medi⁹ residet mediator dei et hominū. homo
 xp̄us ihesus: in puulis audies. in adolescentibus queres.
 in seniorib⁹ docens. **Tūc** vox letitiae et exultationis in
 tabernaculis iacob p̄sonabit: q̄ndo agm̄s a fr̄ib⁹ ver⁹
 ioseph p̄lo iudeorū in fine mūdi. q̄i patri senescē. **et**
 uiuis nūciabitur a diētib⁹. ioseph filij tui uiuit: et
 ip̄e dominabitur in tota terra egipti. **Fili** inq̄t quid fe-
 cisti nobis sic. **Eate** pater tu⁹ et ego dolētes quereba-
 mus te. **Et** uid fecisti o ioseph. **Mater** moritur. pater
 p̄petuo fletu conuulatur. p̄dicantur fr̄es tota mis̄p dom⁹
 p̄ctua languescat et tu tuorū negligēs q̄silis egipt⁹
 ad salutē. **Fili** quid fecisti nobis sic. **Resp̄nas** tuos q̄
 alienos. et impōns armia. et m̄naris supplicia: et quē
 clemētissimū ueniūt aliqui. tu te crudelissimū rep̄-
 peruūt. **Fili** quid fecisti nobis sic. **Prodigy** ille filij tu⁹
 qui dilapidat. omnē substāciam suā cū meretricibus.
 qui fornicat⁹ est in ligno et lapide. et mutauit glo-
 riā incorruptibilis dei in ymaginē incorruptibilis
 hominis. et uolucrā. et q̄drupedū. et serpēcū. intro-
 duct⁹ in domū tuā. eate tot āns vituli sanguati. car-
 nibus pasto et sanguine uie meracissimo delibat⁹. in
 n̄i dauid delicias sympoma lusit et choro: et nos quo-
 rū p̄ces ex quib⁹ tu s̄m carnē q̄i alieni foras stetit⁹
Fili quid fecisti nobis sic. **Eate** pater tu⁹ et ego que-
 rebamus te. **Putabam⁹** nouo miraculo templū reedi-
 ficandū restaurādum sacerdotū: disp̄sionē isrl̄ in
 dilectā sibi iherosolimā reuocandam: et sic xp̄m iue-
 mendū in simbo iudee. quē nūc inuenim⁹ in cāpis
 silue. **Dolentes** querebam⁹ te. **Non** putabam⁹ nobis

promissit nobis reddat ob emule gentis salute. reli-
quisse quos genuit. spmisse quos fouit: de his quibus
mare cessit quos celum paruit. quos potuit saxum. quibus
aqua murus extitit. quibus murus prius fuit. quibus
paruit sol. quibus luna substituit. immensas idola-
trie gentes pretulisse. Ideo dolentes querebamus. **Et**
ille. **Quid est quod me querebatis?** Resaebatis quod in
his que patris mei sunt oportet me esse. **Et** scilicet et
tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sunt per
prophetas. **Nonne** ita oportuit patri christi. et ita intrare
in gloriam suam predicari in nomine eius penitentiam
in omnes gentes. **Sic** tunc non audistis per os dauid
vocem patris ad filium. postula a me et dabo tibi gentes
hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terre.
Quid est quod me querebatis? et non statim inter gen-
tes inueniebatis. **Nonne** ambrase dicitur est in semine
tuo benedicetur omnes tribus terre. **Resaebatis** quod in
his que patris mei sunt oportet me esse. **Audite**
preterea per ysaiam loquentem michi. **Paruum** michi est ut
suis michi seruus ad suscitandas tribus iacob. et feceris
israhel conuertendas: dedi te in lucem gentium. ut sis salus
mea usque ad fines terre. **Nonne** ego sum a patriarcha
iacob expectatio gentium. et apud malachiam. desidera-
tus eorum: et sicut idem ait. a solis ortu usque ad occi-
sum. magnum nomen meum gentibus. **Tumultus** mu-
nibus meis. inuistis visceribus meis: et quod neque oculis
saluti penitentis inuident lumine cecatis prope salutis auto-
rem videre non potuerunt. **Ideo** natalibus ramis non
peperit: sed illis a radice naturalis oliue decisis. ra-
mos alienos inseruit. **Sed** nunc exurgens miserere bo-
non: quod tempus misereri eius quod venit tempus. **Reuoco**

quos abieram recolligo quos dispereram. suscipio qđ rep
puleram et ecce ego vobiscum sum. omnib9 dieb9. vsq; ad
firmatōe seculi. **H** interm allegorice dicta sufficiant.

Nunc redeundū michi est ad te fili bñe: cui aīmg
conformari est xp̄o. et vestigijs ihesu artius inhe-
rere. **A**si forte sufficiam in ewāgelica lāone. tuū tibi ex-
plicare profectū: vt hoc n̄m in hīs legas cedulis. qđ
in temetip̄o abmto suauus experiris. **C**redo em̄ te de
bethlemitica paup̄tate ad nazarenas ~~tuffisse~~ tuffisse de-
licias et iam diuodemē effectū. de florib9 nazareus. ad
fructū iherosolimytanos ascendisse: ut non tam in
cedulis. q̄ in pp̄is morib9 hec misera valeas lectitare.
Sicut em̄ bethlehem vbi xp̄us puus et paup̄ nascit̄.
bone vite est in choaao. nazareth vbi nutritur virtu-
tū exercitatio. ita iherlm ad quā diuodem̄ ascendit.
celestū secretorū est contēplatio. **I**n bethlehem anima
paup̄asat: in nazareth ditescat. in iherlm delicijs af-
fluit. **P**aup̄asat p̄fecta mūdi abrenūtiatōe. ditescat
virtutū profectōe: delicijs affluit sp̄ialiū dulcedi-
nū sapore. **A**scendendū quippe est a rōnalle ploracōis.
inter aspa temptacōis: p̄ plana exercitij sp̄ialis ad
alta lumine gtemplacōis. **I**n bethlehem noue con-
uersacōis dedicatur infantia. **Q**ue rōis impotēs ne-
mine ledit. nemine fallit. libera cupiditatis. sue vo-
lūtatis misera. nemine iudicat. vulli det̄hehit. nichil
cupit: nec de p̄ntib9 anxia. nec de futuris sollicita.
alieno tantū sissetatur iudicio. **H**anc nobis infantia
bas electionis cōmendans: si qđ m̄q̄t inter vos vo-
luerit sapiēs fieri. stulto fiat vt sit sapiens. **E**t dñs
in ewāgelio. **N**isi querfi fueritis et efficiamini sicut
puuli: non int̄bitis in regnū celozū. **H**ac itaq; mā

quelibet iniuncta infantia post herodianas persecutiones
si ceperit in ea quasi in agro fertilissimo virtutum flo-
res uberius pullulare: non mirum nazarethi que flos
inter pretatur quasi septem inhabitans. duodecimū an-
nū feliciter expectabit. **P**rimo itaque necesse est. ut a-
ger cordis nri pitorū mōrū recordatōe. et infirmitatis nre cōsideratōe quasi stercore. deinde tēptacionū
uomē multipliciter fatigetur. et sic virtutū semina
flores plurimum spūaliū exercitiorū. **E**rgo illū a quo
spūs timoris aliqua uicia et solitas cupiditates re-
secauerit vniū aī puerū estuuiato. **S**i deinde mīc cū
et obedientem spūs fecit pietatis: hūmū eum uiderit
Jam si spūs scie. sue infirmitatis cognitiōe. et auxili-
dum desiderū infiderit: tertium annū non dubitēs ac-
cessisse. **Q**uē si cont' omīs tēptaciones et carnales de-
lectaciones que militāt aduersa annū spūs firmior
tudinis immobilē reddiderit ac robustū: tūc quū
puerū admirare. **A**ccedat spūs cōsilij: et uirtute cū
discretiōis quinquēnem efficiet. **C**ui si spūs intel-
lecty meditaciōne sacre legis indulsit: ad sextū an-
ni etatē felix progressu puenit. **S**eptimū annū spū-
ritus sapiē aduehit que de legis diuine meditaci-
ōne procedit. quatuor uirtutes. quasi quatuor annorū
lucem anime iuehens proficiēte quibus nichil est uir-
tutis in uita hominū. sicut de ipā sapiētia spū-
est. **S**obrietatē docet et prudēciam. et iusticiā. et uir-
denā uirtutū moderatōes: sine quibus cetera nichil
neste haberi. nec p̄seueratē possit seruari. **A**git
em̄ sobrietatis que alio nomine dicitur temperantia.
ne sit ip̄arū uirtutū immoderata progressio: prudēcia.

ne sit carū indiscreta confusio. Iustitia ne sit virtutū
 usus inordinata: virtus que et fortitudo dicitur ut
 perseveranter eius teneatur affectus. Sequitur autem duo
 decem lux videlicet contemplationis. que ad ipsam illam
 celestem vitam subleuat estuante. que celū refert q̄
 portas apert paradisi que ipm̄ sponsū speciosū for̄
 pre filiis hominū. q̄ p̄ cancellos prospiciētem pure
 mentis odīs exhibet contemplandū ut vocem illā
 suavissimā mercatur audire. **Tota pulchra es amica**
mea: et macula non est in te. **Inmaculata** em̄
 sordibus passionū. euolans a retibus occupationū
 absoluta memoria preteritorū evanescentibz ymagin
 bus extiorū. decoram sui cordis faciem. ad tenendū
 que diligit summa auditate sustollit: et ideo audire
 merebitur. **Tota pulchra es amica mea: et macula nō**
est in te. **Hyems** n̄q̄t t̄ssit ymber abijt et recessit:
 flores apparuerūt. **Isti** sūt flores odorifere mimrū
 licet adhuc in quadā novitate virtutes. que post
 hyemen persecutionū. **in agro pectoris** et ymbres tēpta
 tionū. in agro pectoris b̄n̄ proficiētis feliciter oriūt̄.
 quorū xp̄us decore simul et odore delectatus. ab in
 ferioribz eam ad superiora iūvans. **Hyems** n̄q̄t t̄
 sūt. ymber abijt et recessit flores apparuerūt. **Et qm̄**
 per gemitū compūctionis: aperitur via contemplationis
 addeat in sequētibz. **Vox turturis** audita est in ter
 ra nostra. **Recole** fili quid soleas in angulis susurrā
 re. cū m̄star turturis que avis castissima est. et sol
 luaga. et gemitūda latebras queris. et licet inter
 multos constitutus solitudinē tibi edificas cotidiana.
 quō gemit. quō estuas. quō queris que diligit vita
 tua. et amoris impaēs. iam optas vidē que amas

quomō nūc blandiris nūc ad maioris desiderij iucundū
suauiter indignaris. nūc moras accusas. nūc te con-
saris contēptum. nūc te eius visitatōe confiteris in-
dignū. et iterū de eius toties expta bonitate p̄si-
mis. nūc quasi ulteriq non sustines spiritali quo-
dam litigio vel luctamine euitere traditāe conaris.
Que tūc lacrimae. qui gemitus que suspiria que voces.
Aut oculi fleuū graues nūc mis singultib9 erigūt
ad celū. nūc manus expandūtur et brachia: nūc pecto-
ris transione. anime tarditas accusatur. **Proferūtur**
interim verba. sine principio. sine fine. quorū nec
sentēae coherēt sibi. nec rationes similes sūt. nec
aliquis lingue sensus vel ideoma seruiatur: quōdo vox
aliqui respondet affectui. et iterū vocem affectus
interipit. **Gaudet** certe pius ille ihesus tali certam-
ne supari: et talis anime tanta cōstantia delectatus.
ad arcūstantes angelos gloriatur. **Vox** turturis audita
est in terra nr̄a. In terra em̄ viuēium talis vox anime
estiuatis auditur: et tanti desiderij odor suauissim9
vniuersam demulz cūctatem dei. **Sic** tibi in angulo do-
matis q̄ helie in spelūca primo h̄sit spūs petras: sed
et foras. subuertens montes. et conterēs petras: sed
non in spū dñs. **Et** post spm̄ cōmotio: s; non in cōmoti-
one dñs. et post cōmotionē ignis: s; non in igne dñs.
Et post ignē sibilus aure tenias. **Hi** sūt quidā gra-
dus p̄ quos in orōne mens compūcta ascendit: q̄ vni-
gula sūm ex aromatib9 mirre et thuris et vniuersi
pulueris pignētarij. **Sed** hec tibi ip̄i non tam iucosa
gandā quam in ip̄a tua orōne ammaduerēda con-
mitto vt diligēter attendas. cū qua primū difficulta
te non nūq̄ ingrederis cubitū pectoris tui. vt iuc-

mas ibi speluncam: et cū qua quodāmodo ab omnibus
 que sunt mūdi sepeliaris: et ores p̄rem tuū in absco-
 ditō. Videtur aliqui cor in modū filias diruisse: et vi-
 detur q̄ mons aliq̄s interiorē aspectū ab
 omnibz sp̄italibus excludisse: donec spūs gr̄adis et
 fortis p̄ticiens subuertit montes. et conuertit petras
 ante dñm. **Quē** mirū sp̄m sequitur cōmotio: q̄ndo
 mens quadā cōpūctōne resoluitur: et profluētibz
 lacrimis quicq̄ in se fordidū **sentit** sentit aduersū se
 cōmota interiori cōtraione detergit. **Unde** orta spe-
 igne ineffabilis desiderij exardescit et sp̄itale q̄dam
 certamē int̄ cū deo: donec sibiq̄ aure tenuis illap-
 sus p̄cordis: lem tactu p̄firmat affāim: et cūctis q̄
 motibz cūctis distensionibz cūctis verbis. cūctis cogi-
 tationibz imponēs silentiū: vsq̄ ad ipas portas iheru-
 salem. animā subleuat cōtēplante. **Tunc** ille diu q̄si-
 tus. tonēs rognatus. tam ardentē desideratus speciosus for-
 ma p̄ filiis hominū q̄ p̄ cūcellos prospiciēs: iūtat
 se ad osculā: surge inq̄t p̄pera amica mea et veni. **Tūc**
 ingrediēs iherlm̄ h̄sit ad locū tabernaculi admirabi-
 lis vsq̄ ad domū dei: in voce exultationis et cōfessio-
 nis. **Tūc** amplexus. tūc oscula. tūc tuem quē diligit
 anima: tenui illū. nec dimittam. **Tunc** in iherlm̄ affluit
 delicias et fruitur bonis: et diem festū cū exultacōe et
 gaudio colit. **Obsecro** itaq̄ fili km̄e. memeto mei cū
 bñ tibi fuerit ut suggeras dilecto tuo. regi tuo qui est
 in scō. ut educat me de isto carcere de h̄is tenebris. de
 h̄is vinculis. ut tandem aliquādo respicerem in patri-
 arie gaudij libertatē: senaāq̄ et ego q̄m magna mul-
 titudo dulcedis illiq̄. quā abscondit t̄mētibz se. **Beu** heu
 heu rara hora et parua hora. **Felix** qui triduo in h̄is po-

terit quozari deliois. In his tribus diebus triplicem gen
placis lucem. non inueniēter intelligo: quā quāq̄
de deo poterit mens illuminata sentire aut ad pote
nam eius aut sapiētiā. aut bonitātē credim⁹ p̄nē
Cernitur itaq; dñs ih̄s aliqū fortis et potens. cernit⁹
potens in prelio: ut scias te si dilexeris illū q̄ra dya
bolū. contra omniē p̄ncipatū et potestātē. eius dex
tera protegendū. ⁴ tu resistere nemo possit sub quo
curuatur qui portant orbem: qui si tenuerit aquas
omnia siccabitur. si emserit eas subuertēt terram.
Si igitur spūs potestatem habentis ascenderit sup
te. si stimulos accide exagitauerit: si anulos diuisi
passionū acciderit. si adūsū te cōmouerit mādū. si i
flāmauerit p̄secutiones. si times. si trepidas. si p̄ singu
la momēta vniū formidas: et ita ad ih̄m tuū accib⁹
curris. ploras expōis p̄icula. opem flagitas aderit
tibi quē diligis in sp̄e regis potentissim⁹ et fidm̄ ora
tionē s̄c̄i dauid. apprehendet arma et statū. et exur
get in adiutorū tibi: audiesq; **N**e timeas a facie eo
rū q̄ ego tecū sum **E**t si secretorū cognitiōnē. vel ques
tionē aliaq; solutiōnē tibi desideres releuari. si mū
dane confusions causas et rationes admiraris. si
mouētur pedes q̄ patem peccatorū vides. qui in
laboribus hominū non sunt et cū hominib⁹ nō fla
gellabūtur. queris diuisorū vbi cū ih̄esu solus cū so
lo fabuleris. ⁴ damasq; cū iheremia. iustus es dñe
si dispute tetū. verūtamē iusta loquor ad te. **Q**uā
re via impiorū prosperatur et cetera **S**ic itaq; que
renti aderit m̄gr̄ ille qui solus docet hominē sc̄m̄.
qui reuelat oculos nostros. ut q̄siderem⁹ mirabilia
de lege eius qui habet clauē sapiētię. et apit et

nemo claudit. claudit et nemo aperit. aderit autē in spē
 dextera sua iustissimi. in cuius dextera ignea lex. ut te et le-
 gis cognitione illuminet et caritate que ex legis medi-
 tatione procedit inflamet. **P**orro in sinistra eius virga
 equitatis. virga regni sui: ut et querētis presumptionē
 arguat. et curiositate compescat. **P**ostremo si hec omnia.
 et si magna. et si splendida. et si sublimia. vno tamē of-
 fiali desiderio ac suauissimorum labiorū illius vno tantum
 tactu fastidias. magnasq; querulis vocibus cū pphā da-
 mare. quesiui volū tuū volū tuū dñe requiro. **E**t
 illud. **Q**uis michi det te fr̄m meū. fugientem vbera matris
 mee. ut inueniam te foris et deservuler. vberet certe tibi ī
 odore vnguentorū. et aromati. sicut celeste quoddam ac diu-
 ni tue menti imprimes osculū. omnia viscera tua messā-
 bili iocunditate perfundet: ut te clamare delectet. **D**iffusa
 est gr̄a in labijs tuis. **C**ū legem et pphās legeris animad-
 uerte diligēter: et tuemes has ip̄as appariciones siue
 contemplationes multas in figuris quibusdam et emg-
 matibus designatas. **S**ūt em̄ multa gr̄a contemplatio-
 nū ac spūaliū visionū que tamē omnia ut credo. ad dei
 potētiā vel sapiētiā. vel benignitatē p̄tinē noscitur.
Nam si cogitetur deus verū omnīū causa. ut quolibet
 n̄ sint. quarūdem autem ut eorum vōles et p̄ hoc sapi-
 entie capaces sint. multarū quoq; ut eā bñ sint: p̄-
 mū illis potētie. alōm sapiētie. vltimū asseritur boni-
 tati. **P**otentie quippe est. qd sine illo nulla natura sub-
 sistit. sapiētie qd sine ip̄o nulla doctrina instruit. boni-
 tatis qd sine illo nullū expedit. **A**put ip̄m secura sunt
 omnia. cū nichil sit quo eis possit perturbari potētia. ī
 ip̄o certa sūt omnia. cuius non p̄t falli sapiētia: ex p̄-
 ip̄o recta sūt omnia. cuius naturam nulla potest de-

puare malina. Ergo in rerū creatione contēplamur eius potē
tiam in forma sapiētiā: bonitatē in vſu. Sane si in his
que scdm carnē gessit. eū gtemplari malueris. Inuit
ipm **triduanū** triduanē lūis splendore facile intue
beris. Si iactem in presepio. si in brachijs vagante
si pendētem ad ubera. si int' vlnas simeōis puulū
oculis illuminate mentis aspexeris: bonitatis opera
illis opa admirare. Si vltū illū igitū. flagellatū de
vestibulis vocatūq; terribilem: qui vendētes in templo erāt.
et emētes. quib⁹ euerit cathedras nūmulariorū et es ef
fudit quib⁹ insup colūbarū venditores eiecit. considerare
delectat: tūte virtutis potētiā expauesces. At si iocūdu
duas insidias scribarū et phariseorū toaens deprehen
sas callidas eorū obiectiones respōsorū illis prudētia
confutatis: oculata mente pſpice sapiētiē eius lūc davis
emicare pſentēs. Ita quoq; potētiē fuit qd signavit de
monēs. qd turbas pauit qd calcavit maria. qd lazariū
vocauit de monumento: at non minoris fuerit sapiētiē
qd vt p̄nceps mūdi falleret. inter hec diuina mira
cula a dyabolo se temptari p̄misit. qd velud egens su
riit. qd in nauī dormiuit. qd crucem moritur⁹ ascendit.
Herū qz in bonitatis eius meditacōe libent⁹ immorantur:
ingredere queso domū simōis pharisei. intueri attē
tus. qm pio. qm suau. qm iocūdo. qm demētū vltū.
hum prostratū respicit peccatū. qm q̄pacent' sanc
tissimos illos pedes penitētis lacrimis prebebat irri
gundos capillis quos sibi hacten⁹ supbia ac lasciuia ve
dicauerāt detergendos: labijs tot scelerū feditate pol
latis. dilater osculandos. Osculare osculo oris. o beata
peccatū osculare pedes illos dulcissimos. suauissimos.
speciosissimos: quib⁹ serpentis caput conteritur qm quos

bue

antiquus hostis egreditur: quibus calcantur vitia, quibus
 omnis mundi huius stermitur gl'a. quibus superborum et subli-
 miu colla mira virtute premuntur. **O**sculare inquam et feli-
 cibus labris ad lambe vestigia que nullus post te peccator
 exhorreat: nullus quicquidlibet a'minosus refugiat: nullus
 expauescat indignus. **O**sculare complectere. strige. et an-
 gelis et hominibus veneranda vestigia profunde penite-
 ne et confessionis unguento: ut tota domus impleatur ex
 odore unguenti. **N**e tibi o pharizee cui est odor iste. odor
 mortis in mortem: qui times alienis maculari peccatis:
 tu te timor christi deterius fediusque commaculet. **N**escis quoniam
 suave redoleat misericordie confessa peccatrix huius
 miseria: quoniam dulce sapiat pietatis confessio pura peccati.
 quoniam gratum sit illi sacrificium cordis contritum: quantum con-
 sumat peccatum aures dilectio. **D**enique dimissa sunt ei peccata
 multa: quia dilexit multum. **G**ras tibi o beatissima peccatrix
 ostendisti mundo tutum suis peccatoribus locum pedes ihesu
 qui nemine spernit nemine veritatem nemine repellunt
 suscipiunt omnes. omnes admittunt. **I**n certe ethiopissa mu-
 tat pellem suam. ibi pardus deponit varietatem suam: **U**bi
 ubi solus phariseus non expumat superbiam suam. **Q**uid
 agis o anima mea o misera mea. o peccatrix mea. **H**a-
 bes certe ubi tute tuas lacrimas libes. ubi feda tua oscu-
 la sacris osculis purges: ubi totum tue affectionis unguen-
 tum secare sine aliquo tactu vel motu vitia temptantis
 effundas. **Q**uid dissimulas. **E**rupite o dulces lacri-
 me erupite: cursum vestrum nullus impediatur. **R**igate sa-
 cratissimas plantas saluatoris mei. susceptoris mei.
Non turo si quis phariseus subarmaret. si me a suis
 pedibus arandum censiat. si fimbriam sue tactum indignum
 me iudicet. **S**ubsanet. videat et irideat. auertat ocu-

los contineat uares nichilominus uestigis tuis inherere bo
ihesu me ~~in~~ ⁱⁿ gū manibꝫ p̄mā labijs nec a lacrimis
cessabo vel ofculis donec audia dimissa sūt ei peccata
multa. qm̄ dilexit multū. Est ergo dies p̄mā qua
anima facēs in speculāns amemtatibꝫ quasi in ihesu
tōmoratur potēae diuine q̄templatio. ^{secūda} sapiēte
illius admiratio: tercia bonitatis eius et dulcedinis suauis
prelibatio. Ad p̄mā p̄tinet iusticia. ^{ad altera} sciētia:
ad tercia uero m̄ia. **Iusticia** terret. **Sciētia** docet. m̄ia
fouet. **Inhibo** m̄q̄t p̄p̄ia in potēas d̄m: d̄ne memorabor
iusticie tue solius. **Ece** iusticia. **Incerta** aut et occulta
sapiēte tue manifestasti **quidē**. **Ece** sciētia. **Qm̄** melior
est m̄ia tua super uitas. **Ece** m̄ia. **Et** in primo die timor
qui ex iusticie q̄sideratōe procedit. cōmā purgat: i pur
gata sapiēcia illuminat. illuminatā bonitas sue dul
cedinis infusione remunerat. **Ceteris** in fallor. qm̄ ne
cessariū sit et uitale. inter honorū operū exercitia. p̄
triduiū hoc iherosolimitanas frequētare delicias. in
quibus timor administrat tibi panē doloris. **Sciētia**
vniū emulacōis: bonitas lac consolacōis. **Sao** te non
mirari qd̄ delicias dixerim. quibꝫ dolorē non deesse
cōmemorauī: cū sepiꝫ exptꝫ sis. qd̄ dolorē illū qui de ti
more casto procedit. omnibus mūdi delicijs mens cōp̄ar
ta p̄ponat. **Et** hec dicta sūt pro modulo experientie et ca
~~Et tū vni~~ **Ceterū** vni excellētiā merito et ca
paciōis ingenij. q̄mneqꝫ purgatiōis in hijs tribus
sublimiora ac profundiora rimatur: in potēcia salis
dei profunda iudicia: in sapiēcia eius secreta consilia:
in bonitate m̄ie illius uerba ineffabilia. **Deniqꝫ** pau
lus ingressꝫ potēas d̄m et abissū iudiciorū exp̄ariet
rens. o homo tu m̄q̄t quis es ut respōdeas deo. **Quā** q̄

diat fimentū ei qui se fixit: et ait me fecisti sic: Et cetera.
 Sed thezaur' os sapiētię eius ad mirās exclamat. **O** altitudo
 diuitiarū sapiētię et sciētię dei: et reliqua. **D**iuicias q̄
 bonitatis eius cōmemorās. an diuicias inqt bonitatis et
 longanimitatis dei contēpms. **P**ost triduū ergo uene-
 rit in templo. **H**aut dubiū quin maria et ioseph altera
 mater: alter nutritus. **I**nuentur itaq; spūalis spūaliū cō-
 templator non in quolibet loco iherusalem s; in templo. h; **E**t
 atriu iherusalem atriu: h; portas. h; et templū. **E**t atriu qui-
 dem aliquādo patet etiā munitis. **P**orte non aperitūtur
 nisi amas ingressus vero templi non indulgetur nisi p̄fec-
 tis. **I**gitur qui in temporalibus eterna in terrenis celestia.
 in humanis diuina. id; in creatura creatorem valet inspi-
 cere: q̄ in atria iherlm introductus exultet. **H**uc usq; phi-
 losophi. q̄ timētia in atria intelligētię sue n̄ potuerunt
 extendere: sicut diat ap̄ls. **Q**uod notū est. dei manifestū est
 illis. **I**nuisibilia em̄ eius p̄ ea que facta sunt intellecta cō-
 spiciūtur: et cetera. **Q**ui v̄o in scripturis sanctis sublato
 velamine reuelata faciē. gloriā dei contēplare potuerit
 de ingressu portarū iherlm gloriatur. **A**c si pinguedinē
 m̄tine dilcōnis. et tue **ad** adipem affectionis in cordis
 celestis desiderij flāma succenderit fūng aromatū. de **et ascedit**
 flagrātia orationū. sicq; oculus mentis in ip̄a celi secreta
 radiū porreperit. cordis q̄ palato ip̄s diuine dulcedis
 felix tactus sapuerit. n̄ holocausto gratissimo templū ihe-
 rusalem si-quietasti. **S**ed anima sancta in hys delicijs con-
 morāte dolent mater et nutritus. gquerūtur et que-
 rūt: muētum tandem et leui marepaciōe castigatū redu-
 cūt ad nazareth. **H**ec maxime v̄ris illis spūitalib; cō-
 gruit: quib; dispensatio verbi dei: vel ammarū cura
 cōmissa est. **P**orro nutritū n̄m nichil libentis dixerim.

quoniam spiritum sanctum, nec matrem nichil rectius quam caritatem. **Hij** nos fo-
uent et promouent: et parant et nutriunt: et gemine affectu
omnis dei videlicet et proximi, lacte reficiunt. **Hij** nos in sa-
cris sanctis quoniam in nazareth tenent et sustinent. **Hij** nos con-
solantur in tribulationibus. **Hij** in dubiis consulunt: in festis ro-
borant. **Hij** sanant contritos corde: et alligant contritiones
corum. **Horu** auxilio de nazareth tristis in iherusalem: de
labore ad requiem: de fructu bone actionis, ad secretam contem-
plationis. **Hij** nobis eterna lege prescribunt: ut pro cura pro-
ximi non negligamus ex toto contemplatione dei, nec
rursus pro deliciis contemplationis, curam proximi neg-
ligamus. **Unde** non immerito si quieti plus quam oportet im-
dulgeamus, quasi de nobis caritas fraterna conquerit:
nec gratiam habet in animam in iherusalem commorationem.
si aliis quos nostra sollicitudine prospiciunt senserit immi-
nere ex nostra quiete penam. **Plerumque** enim nobis vel
secrete meditationibus vel priuatis orationibus omni-
post posita actione mentis si plus quam subditis expe-
dit immoremur in medijs delicijs spiritu immixta opera
te, et caritate suggerente, subito venit in mentem memoria
infirmorum et illum cogitamus contristatum expectare a pater-
nis visceribus consolationem, alium temptatum explorare quomodo
procedes ad publicum, aliquid ei pater afferat suo sermone
solamen: illum in stimulis agitatum quia non habet ubi
conceptum vestri salubri confessione euaporet aduersus pa-
trem submurmurare: alterum spiritu acridie victum, ut tue-
riat cui loquatur quem consolatur consulat: hunc illucy dis-
currere. **Tali** itaque suggestu progressi, ex si aternis cordi-
bus quoniam in matrem audimus matrem caritatem, fili quod fecerit
tibi nobis sic. **Ego** et pater tuus dolentes querebamus. **Pec-**
cuniam dicimus spiritum sanctum, vel caritatem in se habet et si ad

huc mino pfectis aut dolore aut conqueri at ipse spūs ge-
 mibus tenarrabilib⁹ interpellat pro nobis. qui et loq̄
 et contristari et cetera talia in sanctis agere cōsuevit. **Q**uod
 si contra huiusmodi necessitates amor quietis in p̄s aīe
 affectib⁹ marmuret q̄ dicens. nōne in hīs que patris mei
 sūt oportet me esse: nichilomin⁹ considerās spūs rōnalis
 qd̄ ideo mortu⁹ est xp̄s ut qui viuit nō sibi uiuat. **D**es-
 cendit at illis et subditur illis. **S**ecundū descendit: qui at
 tali ~~conu~~ uitratio et at tali matre descendit. **F**elicitate
 descendit: qui spū dei actus. caritatiue in florib⁹ cōdes-
 cendit. **D**escendā libēs hys duabus eā in egyptū. **I**tan-
 tū si dicitur reducant si cogūt descendere. et resistendū
 faciāt libenter subdat talibus magistris. libens subpo-
 nā humeros oneri qd̄ imposuerūt: libens exaptam iu-
 gū cui me subdiderūt. **S**ciēs qz iugū eorū suauē est. et
 onus eorū leue. **S**z et tibi fili mi licet a talib⁹ auris. libe-
 rū ad huc sub alis suis te xp̄s abscondat qd̄ prelatis
 mābit face ne subditi p̄clitētur: hoc ip̄m expedit pro-
 uidere ne socij scandaliscentur. **I**lli necessitates subdito-
 rū non nūq̄z p̄ponūt delicijs cōtēplatiōib⁹. tu eas nō
 p̄ponas vnitati et paci congregatiōis. **R**ecapue hec ip-
 sa sp̄taliū viciassitudinū tempora. quādo videlicet vel
 descendas ad nazareth. vel ascendas in iherusalem. nūq̄z
 solus id est xp̄e voluntatis arbitrio. sed semper seniorū dis-
 tinguē consilio. **E**cce habes hōmē qd̄ petisti. licet tuode-
 ideo. tuo affectui tue expectatiōi nichil dignū. volūta-
 tis tamē mee et qualisūq̄z conat⁹ aliqd̄ in fallor iudici-
 um. **S**ciās qz non tam euangeliā in lectionē exponē. **I**
 ip̄m ex ea aliq̄ tibi meditaciōnū semina sicut rogasti elie-
 re curauim⁹.

Explicit tractatus de puero ihesu duodēne.

**Incipit epla gilberti porretani ad hugonē priorē
sancti victoris de sciētia anime xp̄i.**

Hom̄i sancti victoris priori. g. salutem. Hugonē
de parisiis venēs domnus alnulp̄us sagi-
ensis ep̄s socius et amicus noster carissim⁹ nar-
rauit nobis qd̄ de quadam questione apud
nos ante ventulata vobiscū tractauerat. Est autē illa
questio hui⁹mōi utrū anima quā in p̄sona xp̄i assūp-
sit diuinitas tantā penitus habet sciētiā et sapiētiā
quāntū diuinitas habet atq; vos respondisse qd̄ anima
xp̄i tantā habeat de omnib⁹ omnino noticiā quāntā
habet diuinitas. adiecitq; vos respōsiōnē vram aucto-
ritatib⁹ et argumētis subtilib⁹ satis ingemose offensa-
se. Ego autē si fas esset in aliquo a tam sapiētē viro
discordare contrariā sentētiā potius eligere. Arbitror
em̄ illam animā quāuis omnium creaturarū dignissimā
tamē ad equalem diuine sapiētiē nullaten⁹ puenire.
Qd̄ tali rōe videtur comprobari xp̄us loquēs ad patrē
ait. Vita eterna est cognoscere te unū deū et quē misisti
ihesu xp̄m. liquet ergo vitā eternā a sumam beatitudi-
nem maxime consistere in noticiā sancte trinitatis. Appa-
ret etiā qd̄ equalem haberet anima xp̄i cū diuinitate
beatitudinē si equalem haberet de sancta trinitate notici-
am. Si autē equalē haberet noticiā non esset ratio qd̄
non equalem caritatē et cetera in quib⁹ beatitudo con-
sistat equalia qd̄ etiā vas fortasse cōceditis. quis autē
p̄meditatus audeat dicere animā illā ex quo fuit equa-
lem cū deo habere beatitudinē. cū in deo nulla possit
oīo eadē miseria et cū anima illa nullis et magnis
miserijs fuerit impleta. De miserijs siquē humane
nature quā assūpsit diuinitas sicut ait illa. Ego su-

verus et non homo. obprobriū hominū et abiectio ple-
 bis. et alibi. **T**ribulatio proxia est et non est qui adiu-
 uet. et alibi impropria impropria tibi cederūt
 sup me. **I**pse quoque xps de se scdm hominē loquēs ait
Turbata est anima mea et qd dicam. **E**t alibi. **T**ristis
 est anima mea usq; ad mortem. **C**ū ergo constat ani-
 mam xpi ante passionē miserā fuisse impossibile fuit
 qd ipa tūc equalem cū deo haberet beatitudinē. **N**on
 em possibile esset in eadem aīa simul esse miseriam
 et sumam dei beatitudinē. que nequit rugeri vel mi-
 nuī. **N**on ego verū est animā xpi equalem cū deo
 habere sancte trinitatis noticiam et cetera in quib; **beatitudo**
consistit. **I**tem hac alia ratione liquet aīaz
 xpi minore habere sapiētiā quā ipsam diuinita-
 tem. **C**ū sapiētia sit magnū et spūale bonū time-
 si anima xpi equalem haberet cū deo sapiētiā fal-
 si erit deū in omni bono maiore habere sufficiētiā
 quā suā creaturā. **H**oc aut minime concordat rati-
 onem. **S**icut em creatura non potest equari creatori
 ita nec bonū vnius bono alteri; nec sufficiētia vni;
 sufficiētiā alteri; potest equari. **N**on solū aut hoc
 ratiōib; cōfirmatur s; etiam manifesta auctoritate
 apostoli dicitis. **E**ius em sat homi que sunt hoīs
 nisi spūs hoīs qui in xpo est. **I**ta et que dei sunt
 nemo cognouit nisi spūs dei. **N**ec moueāt aliquē
 quedā verba ambrosij dicentis animā xpi habere
 p grām omnia que habet de; p naturā. **N**on em
 hoc adeo grāliter exponēdum est vt dicatur anime
 xpi inesse proxia omnia et equalia bona p grām
 que deo cōueniūt p naturā. **H**oc em esse falsū ne-
 mo ignorat cū de; sit etern; carēs principio et fine.

anima vero exordia habuit ex tempore. Hoc igitur quod a
brosius dixit non super dicto modo exponendum est. sed hoc
intellexit illis verbis affirmare quod sicut in deo est
sufficiencia honorum omnium ita fere omnia eadem bona sunt
in anima christi et habundant in ea pre ceteris creaturis
nec tamen habundant in ea et in deo equaliter. Simile
vero genus locutionis et ita exponendum ut diximus
ubi que per libros diuine scripture reperitur quale est illud.
Qui illuminat omne hominem ueniente in hunc mun-
dum. Et illud apostoli. Omnia michi licent sed non omnia
expediunt. Si autem contra hoc quod assero animam christi
minorem habere sapientiam sapientiam et deum ma-
iorem opponat quis dicens ex hoc sequi quod persona
christi duas habet scientias respondeo quidem quod non solum
duas sed omnem scientiam habet cum testante apostolo in eo omnes the-
sauri sapientie et scientie absconditi sunt. Ut autem super hijs de
quibus ego sensum meum breuiter aperiam uobis. affir-
mo quod sicut christus equalis est patri secundum diuinam natu-
ram. ita secundum eandem naturam omnia habet quecumque
habet pater et omnino eodem modo sicut pater. Sicut
vero secundum hominem minor patre est ita secundum hominem
minorem habet sapientiam sicut etiam minorem potentiam.
Nam secundum assumptum hominem nec creator est nec omni-
potens. Nam cum christus secundum diuinam naturam sic crea-
tor dicente iohanne per ipsum omnia facta sunt ipse idem
secundum hominem factus est ex tempore dicente apostolo qui factus
est ex semine dauid secundum carnem. Hactenus de predicta
questione dixisse sufficiat. Veram autem exoro caritate
ne existimetis me presumptuose et quasi reprehensorie
hec uobis scripsisse sed ea intentione sola ut sensu meo
de predicta questione uobis timare et si quod uobis in

nobis displiceret rationes et auctoritates ad me instruerent
 dit a vobis rescribi michi impetrare.

Pudenti ac religioso verbi diuini inter ceteros
 et pre ceteris seruatori S. h. pator. Aliquodies
 accidisse operi ut in reru difficilium tractatione aut nisi
 pietia relatoris auditore corrumpet aut temeritas au-
 ditoris relacione infamaret. Quia ppter eque michi ca-
 uendu videtur ut potissimu illic ubi sine piculo ali-
 ud sentire non potuit potest nec finale nra presuma-
 mus asserere nec aliena teme iudicare. Noui ego
 quanta ut dicit btius augustinus cor humanu sopnia
 pariat atq; eo iudicio quo visui cognitione fallit cetera
 quoq; que pret ipm sunt no recte conspiciat. Quid
 em hoc esse putatis qd de reru veritate tam diuersa
 sentire solent hoies et cogitare. Nunc qd non vna est
 veritas. Ecce ut interim de eo taceamus. qd est qd de
 dialectica tam diuisas et aduersas ne dicam puerfas
 hnt sententias. Nonqd omis nouerit vnu id qd est et
 amore fallendi diuersa sinxerit. Non sic ego puto
 si narrat quisq; sopnia sua et ea que pmiu nra opi-
 none decepti sut postmodu alios nescientes seducunt
 Et sicut btius iob amas suis arrogatibus et de se plq;
 qd oportebat presumetibus dicit. Omis iam no solu
 secu morituru sed exortu quoq; a se sapiam putant
 Dignu ergo est ut id ipm in nra nos assercione red-
 dat timidos qd in vni assercione veritatis tot vide-
 mus iam esse diuersos. Quia em delonge veritas
 videtur diuersa iudicia parit et tantu quisq; de p-
 sa potest qntu ipse est. In nobis quippe est qd de re-
 ru cognitione papimus et eo mo cordis intellectu de
 his que extra sut ad veritate iudicat quo se interiq;

animus in representatione figurat. Unde necesse est ut di-
mens interior corrupta prave afficiat intellectus quosque
iudicatio eorum que foris sunt decipiantur. Hec ipsa est causa
que eam aliquam in unitate sensuum contrarium verbo-
rum generare solet que tamen tunc magis venialis fit
non peccata non fuerit. Hanc igitur nos qui verbi dei
tractatores et inquisitores veritatis esse videmur si-
miles nos ut assolet aliquam inuenimus acus in idipsum
redeamus nisi nostra dicta ceperimus peccata defendere
aliud putemur sapuisse. Illud quod de anima christi caritas
vera a me querere dignata est iam pridem inter quosdam
sapientes ventilatum esse didici atque ex hijs que senserunt
tunc ab his de ipso tunc ipsis de se referentibus agnouit. Ego
autem cum sepius hac questione pulsari soleam talem
me esse profiteor qui nollem hinc aliquid ab omnibus
vel tam aurose ac superstitiose inquiri vel tam confidenter
asserri. Unde nunc quoque germina in hac re considerate
coartor cum videam me et prudente vere debere silentium
et caritati responsum. Inter hec ipsa etiam rei difficul-
tas est que fortassis non poterit a me ita ut deest opor-
tose discurrere cum ego si modum in dicendo in seculo tunc superstitia-
osus videri volo tam quanto magis volo aliquam in parte
iusticie mee argui quam caritatis acceptor videri et verba
incompta habere quam tot peruersum. Quoniam de anima christi
et de illo rationali spiritu qui humanam in christo hominem car-
ne vegetauit quam verbum cum carne ipsa et in carne
ipsa sibi in unitatem persone uniuert ut esset unus christus
in una persona duabus naturis tribus personis. una in
delicta persona quia homo idem propter quod suscepit et deus
propter quod fuit duabus naturis diuina saluet et huma-
na in deo et homine una in tribus personis diuinitate

carne et anima sine separatione discretis sine confusione so-
 natis de illa in qua anima qua mediante verbum caro factum
 est et habitavit in nobis queritis utrum equalem cum divi-
 nitate sanctam habuerit. Additis etiam quod si illa quamvis a-
 ctivitate nature ineffabiliter unita fuerit indubitanter
 cum creatura erat equalem cum divinitate sanctam habuit tunc
 nimirum creatori creatura equalis fuit. Non posse autem
 creatori creaturam suam in equalitate operabilem fieri
 et si potuerit inferiorum unitatem assumi longe aliud esse
 uniti dignitate et comparari maiestate. Multa sunt et alia
 que in hunc modum fortasse absurda ostendere potuissent
 Sed et ego feci una vobiscum falsa refelle cupio sicut
 bene profiteor. Quoniam enim deus imensus est si ad eius equi-
 litatem quolibet excellens quolibet singularis creatura per-
 tingeret. Magna inquit psalmista dominus est et magna vir-
 tus eius et sapientie eius non est numerus. Non est sapientia non
 potentia non est consilium contra dominum. Vbi quantum non est tan-
 tum dicit quis potest. Porro queritur: ubi numerus non inven-
 iatur. Sapientie eius non est numerus. Quid ergo dicit. Ita
 christi aut creatura non fuit aut creatori equari non
 potuit. Immo quod creatura est creatori non dico equan-
 da sed plus audeo dicere eam operanda non est. Ergo dicitur
 tunc minore habuit sapientiam quam verbum. Ita profec-
 to, si aliam habuit sapientiam quam verbum. Sed queso quod
 dicitur cum sanctissima sapientem dicitur. Numquid non sapientiam
 sapientem dicitur. Quis enim sapiens si sapientia sapiens
 non est. Et tamen aliter sapiens est in quo sapientia est
 aliter sapiens qui sapientiam. Creatura sapiens est quod in
 ipsa sapientia est. Creator sapiens est quod ipse sapientiam
 est. Nullo tamen sine sapientia sapiens esse potest siue ea
 quam habet siue ea que ipse est. Anima igitur christi si sapi-

ens est immo qz est aut procul dubio illa sapiētia sapi
ens est quā habet. aut illa que ipā est. **C**reatura autē
et si participatione sapiētie sapiēs est ipā tamen sapiē
tia ēē non potest. **Q**ue igitur illa est sapiētia qua minima
xpī sapiens est. **Q**uid dicit iohēs de verbo. **E**rat mōt lux
vera que illuminat omnē hominē veniētem in hūc mū
dū. **Q**uid est ergo verbū nisi sapiētia. **I**dem em ipē
qui et verbū dei a iohāne dicitur. sapiētia dei a pau
lo nominatur. **X**pī mōt aplūs paulū dei vbitem et
dei sapiētia. **X**pūs igitur ipē verbū et ipē est sapi
ētia. **V**erbū sapiētia et sapiētia verbū. **V**erbū sapi
ētia qz eructavit cor meū verbū bonū. **S**apiētia
verbū qz ego sapiētia ex ore altissimi prodī p̄noge
mīa ante omnē creaturā. **S**apiētia igitur verbū corde
et verbū sapiētia oris. **E**t dū verbū ex corde et sapiē
tia ex ore prodire dicitur idem esse sapiētia et verbū
demonstratur. **I**taqz si verbū illuminat sapiētia illuminat
qz nec illuminare poterat verbū si sapiētia non erat.
Quid em verbū facit sine sapiētia. **V**erbū sonat sapi
ētia illuminat. **R**am et ipā sapiētia lux est et deus lux
est qz deus sapiētia est et cū deus illuminat sapiētia illu
minat et lux illuminat. nec alia lux illuminat s̄ ea
lux qz ipē qz deus lux est et verbū lux est sapiētia lux ē
qz verbū sapiētia est et sapiētia deus est. **E**rat mōt lux
vera que illuminat omnē hominē veniētem in hūc mū
dū. **Q**uid igitur. **M**alos illuminat lux ista. **E**t malos
deus illuminat. **Q**uid ergo res sūt. **A**udi quid sequit̄
Et lux in tenebris lucet et tenebre eam non comprehendē
rūt. **Q**uid est lux in tenebris lucet. **E**t quid tenebre
faciūt si lux ibi est. **E**t tenebre eam non comprehendē
rūt. **T**ū lux ipā lucet et illuminat. sed non omnes

vident eam. qui vident p eam. **L**ux lucet et p se lucet. lucet p se et illuminat ex se. Nam ut sciam9 qz et p se lucet et ex se illuminat. erat mqt lux vera et cetera. **J**ohānes lux erat qz vos estis lux mudi sed vera lux nō erat. qz lucerna erat ardens et lucens. neqz p semetipm lucens. neqz ex semetipō illūnans. **E**rat lux vera p semet ipam lucēs ex semetipā illuminās. **H**ec em lux vera que per se lucēs et ex se illuminās que illuminat omnē hominē venietem in hūc mūdū. **N**on dixit bonos. non dixit spūales. sed omnē hominē venietem in hūc mūdū. **U**n9 est em sol. et omīs oculis per eū irradiatur. sed nō omīs qui vident per eū agnosūt eū. **S**imiliter lux vera que illuminat omnē hominē veniente in hūc mūdū. cūctis supfunditur in omēs clarēfat vniūso9 illustrat. sed ali9 per eam videt ali9 eū videt. **M**ali illuminātur ut cetera videant. ipm per que vident non videant. qz lux in tenebris lucet et tenebre eū non apprehendunt. **H**om vero illuminantia. ut eū videant a quo et per que vident. ut ad eū referant et in eo ament omne qd' vident et eū ament sup omne qd' vident. sed excellen9 qui eū vident. **O**mnes ergo p eū illuminātur qui vident per eū illūnantur. et ex eo illuminātur qz ipse lux est a quo illuminātur. **U**nde aut lux illuminaret. si non ex semetipā illuminaret. **U**nde illuminaret. si qd' ipā est participandū non preberet. **S**ed forte timēdū est ne polluat9 ab ī mūdo. ne obscurēt9 a tenebroso et indignū sit ut pfa mō sanctū. comquinat9 impollūt9. errātib9 verū cōmunicabile dicatur. **S**upfluo ista cogitantur. qz lux que tenebris lucet. sicut non obscuratur a tenebroso sic nō corrūpit9 a contaminato. in tenebris clara et inter fordes comquinata p seuerās. **N**am cū omnia et in omnib9 ipā

fit. ei tam vniuersae creature nec turpido turpis est. malicia
notet. nec error errat. **L**ucet ergo et illuminat nec per
aliud nec ex alio. sed hoc ipsa est et quo ipsa lucet omni
bus illuminandis communem eadem prebet. et totum ipsa possi
det. **A**udite iterum. **D**ñs inquit scriptura dat sapienciam.
Quam sapienciam. **F**orte aliqd accidens dat quo nos affi
amur ut sapientes efficiamur. **Q**uid enim est sapiencia.
None accidens. **D**at ergo dñs sapienciam. **Q**uam sapiencia.
Omnis sapiencia a dño deo est. bene **Q**uia omnia accide
tia a dño deo sunt a quo sunt omnia que sunt. **I**n forte ip
dam accidens a deo non est qz patet ab ipso non est. **E**t
tamen sapiencia ab ipso est. **Q**uo ab ipso est. **F**orte qz eius
donum est ab ipso est qz factura eius ab ipso est. **N**amqz nō
omnis anima ab ipso est et omnis substantia ab ipso est.
Quid magnū quid nouū quid mirū dictū est omnis
sapiencia a dño deo est. si accidens qddam ab ipso est a q
omnis substantia est. **Q**uo igitur omnis sapiencia a dño
deo est qz opus eius aut qz donū est. **S**i sapiencia creatura
est stulticia qd est. **C**reavit deus sapienciam et nō creavit
stulticiam. **E**rgo deus creavit quedā accidētia. alia eē
hnt et ab ipso non habnt **Q**uis hoc aut hoc dice pñ
mat aut dictū approbet. qz aliqd eē habet et a deo nō
habet. **Q**uid dicemus. **D**eus ergo accidētia nō creavit
Et alter quidā est creator sapiencie. **D**eus dator. **E**rgo
dare sapienciam deus potuit. creare non potuit. ergo ali
unde accepit qd dedit et dedit qd suū non fuit et acci
pere potuit qd non habuit **Q**uis hoc dicat. **Q**uis sa
ni capitis hoc vel in cogitatione suam admittat **Q**uali
ter ergo omnis sapiencia a dño deo est siue qz donū eius
est siue qz factura eius est. **N**am si factura est non se
est qz qd aliquē esse cepit non semp eē habuit **Q**uid

ergo ait. **O**mnis nōq̄ sapiētia a dño deo est. et cū illo fuit
 semper et est ante eū. **M**irū est. Ergo accidētia semp
 cū deo fuerūt. **E**t si accidētia semp cū deo fuerūt. substācie
 non fuerūt. **A**n omnis sapiētia a deo est et nō omnis cū
 deo est. **A**bsit. Sed omnis ab illo est omnis in illo est. oīs
 cū illo est et semp est. **E**t quid facim⁹ de sapiētia que
 accidens est. **R**ursū ip̄a semp cū deo non est. **Q**uomō
 ergo omnis sapiētia a deo est et cū illo fuit semp et est an
 eū. **Q**uid ergo de illa facim⁹. **E**xcludam⁹ ab aditu sa
 piētie insipicētie signēta et fantasias has uesao quales
 et sop̄na vana que non vere accidētia sunt qz nobis
 cū creata nō fuerūt. **A**gnoscam⁹ verā sapiētiā qua
 sapiim⁹. queatqz sapiim⁹. quicqd sapiim⁹ etiam si eam nō
 sapiim⁹. **A**d lucem lucentē in tenebris attendam⁹ ne
 tenebre sim⁹. qz lux in tenebris lucet et tenebre eam non
 comprehendēūt. et tenebre inqd eam non comprehendēūt.
 immo potius non deprehenderūt. **Q**uō incomprensibi
 lem comprehendere potuerūt. **E**t tenebre eam nō con
 prehendēūt. **L**ux ergo quid fecit. **L**ux lucem compre
 hendit. **E**t que est ista lux. **V**tiqz sic lux lucem con
 prehendit. **L**ucem comprehendēūt qui a luce facti sūt.
 comprehendēūt illuminati sūt. **L**ucem comprehendēūt
 qui eam lucentem sup se in se susceperūt comprehendē
 rūt similitudinē non equalitate. **H**oc est ergo vni
 et verū lumē omnū sp̄itūū rationaliū precipue sāt
 torū. **Q**uod illuminat omnē hominē venētem in hūc
 mūdū. **Q**uod sine diminutione sui ab omnib⁹ par
 tiapatur. et cū idem sit in omnib⁹ non tamē ab oib⁹
 eodē modo partiapatur. **I**pm̄ em̄ q̄qd est et totū est
 et ubi totū est nec ming aut maus in eo est et tñ
 p̄ participatiōis differētiā ming et mang de illo

preperit omnes qui scdm q̄dāone suam aut donū gr̄e
largioris minus ac magis huius eiusdem ḡmūmāo
nis ac participacionis capaces sūt. Participatio ergo
alias maior alias minor est. Participatus autē non
alias maior aut minor. sed idem ipse totus ac plenus
ac p̄f̄us ubiq̄ est. Cū igit̄ aīas sapientes dicim⁹ et sa
piētia sapientes dicim⁹ istam sapiēciam cogitem⁹ et
ip̄am eē solam credam⁹. quia sapiūt quecūq̄ r̄ōles
mētēs veri intelligendi atq̄ discer̄ nēdi preperit. Hec
est m̄q̄t̄ vita et̄erna ut cognoscant te solū verū deū
et quē misisti ihesū xp̄m. Cognitio itaq̄ dei v̄ita et̄
na est. Et quid est cognitio dei nūquid accidēs. Ergo
amore dei accidēs est et b̄tudo accidēs est. et in ac
cidentib⁹ b̄tudo n̄ra est. Cuare non magis des sit
b̄tudo n̄ra. Ip̄e sapiētia q̄ cognoscim⁹ ip̄e amor quo di
ligim⁹ ip̄e ḡuidiū quo exultam⁹. Ergo vna est sapiētia
quia omnes sapiūt. nec tamē omnes vnomo sapiūt
qui participando sapiūt. Quod si om̄s hac sapiūt.
quicūq̄ sapiūt. multo magis hac sapiētia sapit illa aīa
que ip̄i sapiētię v̄ita fuit. Que non sorte partici
pacionis ex illa v̄git. sed p̄uilegio v̄itatis ple
nitudinē possedit. Quid em̄ de sapiētia min⁹ habere
poterat au ip̄a plenitudo sapiētię incorporata eēt.
In quo aut̄ habitat omnis plenitudo diuinitatis cor
poraliter. de quo hoc dixit. Nōne de xp̄o. Cūo ha
bitat in xp̄o omnis plenitudo diuinitatis. Tres es
sentię sūt in xp̄o. caro. anima. diuinitas. Quid ergo
habitat in quo. Aut diuinitas in diuinitate. aut di
uinitas in q̄anima. aut diuinitas in carne. Sed q̄d
est diuinitas habitat in diuinitate. Nūq̄d hoc aut̄ cogni
ū erat dicere aut̄ necessariū audire. Ergo in h̄a

mtate xpi habitat plenitudo diuinitatis xpi. **Q**uod si plen-
 tudo diuinitatis xpi. ergo plenitudo sapientie dei. **Q**uid
 est enim diuinitas xpi. nisi sapientia dei. **E**rgo plenitudo
 sapientie dei habitat in humanitate xpi. **V**bi. **I**n carne aut
 in anima. aut simul et in carne et anima. vel p car-
 nem in anima. vel p animam in carne. **I**n carne ergo sapi-
 entia habitat. et non habitat in anima. **A**bsit. **S**edes
 sapientie anima uisus et domus sapientie anima xpi. **I**n anima
 xpi plena cognitio trinitatis. que summa beatitudo est. simul
 cum miseria humana fuit. **S**i ergo ubi summa beatitudo est nichil
 deest quod super addendum sit. que locum miseria humana habu-
 it. ubi summa beatitudo sedem fixit. **V**idetur enim beatitu-
 dum cuiuslibet tantum perfectionis abesse. quantum mortu-
 liti subiaceret miserie. **N**otum duobus modis melle. cum aliud
 quod abesse deberet adest vel cum aliud deest quod adesse
 deberet. hoc uno tantummodo habendo sed quo priuari de-
 beat anima xpi misera fuit. nec eo minus summam beatitudinis
 habuit nichil enim ei deerat quod super addendum esset. **S**u-
 ma beatitudo in anima xpi fuit. non tamen quod sum-
 me beata fuit. **A**mplius dicere debui si amplius dice-
 potui. **Q**uia enim sapientia in eo habitat. ideo domum
 dixi. sed quia corporaliter habitat ideo amplius dicere
 debui. **Q**uid est corporaliter habitat. **V**num facta est
 cum illa in qua habitat et per illam unum eam cum illo in
 quo illa habitat. **Q**uomodo unum. **N**on uersibilitate
 nature. sed unitate persone. **U**na enim persona. non una
 essentia. **E**rgo in corporata est diuinitas habitata
 lo suo cum plenitudine infudit ueritatem forauit.
Sapientiam edificauit sibi domum exadit coluinas
 septem. **E**uiales. **R**equiescit super eum spiritus domini spiritus
 sapientie et intellectus spiritus consilii et fortitudinis. spiritus

fac et pietatis. et repleuit eum spiritu timoris domini. Erat colum-
ne septem in domo sapientie. **Exadit unum exadit.** De monte
exadit. De quo monte. De monte umbrato et condito.
De quo monte. De monte eternitatis. de monte diuine
maiestatis. **Exadit columna septem.** **Exadit si non abscidit.**
Accepti si non abscidit columnas de monte exadit.
in edificium domus posuit. et tamen montem non minuit.
**Et quod mirum si sapientia ad fabricandam domum suam colum-
nas erexit de monte exadit et a monte non separatas**
que ad habitandam domum venit. et tamen vnde venient
ibi remansit. **Sapientia ergo edificauit sibi domum.** **Quia**
lem domum. In qua habitat omnis plenitudo diuini-
tatis corporaliter. **Et iterum.** Quia in christo operatur om-
nem plenitudinem inhabitare et per eum reconciliare omnia in
christum. pacificans per sanguinem crucis eius siue que in ter-
ris. siue que in celis sunt. **Didete quod fratres.** **Aplos** **col-**
tatur omne plenitudinem ibi esse. et nos dicimus quod tota
sapientia non est in domo sua. **Ergo dimidia intravit**
et dimidia foris. **Et ubi queretur.** **Si domus non inuen-**
itur. In quo habitat omnis plenitudo diuinitatis christi.
Ubi plenitudo est nichil deest. **Ubi nichil deest totum est**
Sed forte plenitudo diuinitatis ibi est et non plenitu-
do sapientie. **Dicit iterum** In quo sunt omnes thesauri sa-
pientie et scientie absconditi. **Sed dicitis bene omnes thesau-**
ri sapientie et scientie ibi sunt sed absconditi sunt pot-
est et non videt. **Absit autem ab intellectu nostro ut sit se-**
ntiam. **Sed absconditi sunt non ut ab eo abscondantur**
sed ne in eo ab ipsis videantur. **Absconditi sunt ut te-**
poris opportuno proferantur. **Absconditi et reconditi sunt**
Absconditi sunt ne per eum indignis aperiantur. recondi-
ti ut in eo digne custodiantur. **Reconditi ne obliuiscerentur.**

aliqua rubigine peccatorū. nec polluātur aliqua sor-
 de criminū aut utrigione vitiorū. **R**econditi sūt velut
 in vase sintero. velut in hinculo mudo. ne forte quis
 valeat eis maculam ingerere. et tūc capiūt obxi-
 briū sustinē. **A**pprehenderūt semp̄ septem mulieres
 vtrū vnū in die illa dicētes. panē nostrū gmedes
 et vestimētis nris operiemur. tūmodo tuoretur no-
 mē tuū sup nos aufer obprobriū nrm: ergo reco-
 diti in eo sunt. sed abscōdi ab eo non possunt. **D**eū
 nemo vidit vnq̄. **V**ngentis qui est in sinu patris
 ip̄e errauit. **S**i narrauit et vidit. **U**nde hoc proba-
 mus? **Q**ui de terra est de terra loquitur. qui de ce-
 lo venit sup om̄s est. et quod vidit et audiuit hoc
 testatur. **E**rgo vidit. **I**n quo vidit? in diuinitate an
 in hūanitate? **F**orte in diuinitate vidit. in hūanitate
 enarrauit. **I**lli ergo qui audierūt in quo viderūt?
Aut si non viderūt? quare audierūt? **V**idit ergo
 in diuinitate. vidit et in hūanitate tamē ex diuini-
 tate sicut et illi qui audierūt non nisi ex illustra-
 tione dñi luminis videre potuerūt. **E**rat igit̄ ple-
 ntudo diuinitatis in anima xp̄i. erat et plenitudo
 sapiē in anima xp̄i. et ex plenitudinē sapiē plene
 sapiens erat anima xp̄i. ergo inquit̄ tantā sapi-
 enciā habet anima xp̄i quātm̄ deus habet. **Q**uid
 facit comparatio vbi vnus solus est? **V**na sapiēcia est dei
 qua sapiēs est aīa xp̄i. nec p̄cipādo sapiēs vt h̄
 vel illud in illa et p̄ illā sapiat. sed plenitudinē ha-
 bedo vt totū possideat. **N**on ergo dicam̄ tanta ul-
 quāta. sed dicam̄ totā sapiā dei in aīa xp̄i est. et
 ex tota sapiēcia dei aīa xp̄i sapiēs est. **N**ec tamen
 equalis deo anima xp̄i est q̄ sapiēcia dei est. **N**orro

longe aliud est sapiā sapere et aliud sapiētiā esse. qz
qui sapiā sapit qd̄ habet aliūde accipit qui sapiā est
ex semetip̄o habet qd̄ sapit. **A**lic grā hic natura. et
idem illic grā qd̄ hic natura nec tamē illic grā
naturā ad immēsitatem cōmutat. nec hic natura
āam ad mēsurat coartat. **Q**ui ergo audax dicit
plēnitudinē sapiē non fuisse in anima xp̄i dicit plē
ne nō fuisse sapiētem animā xp̄i. **T**ota igit sapiā
dei erat in anima xp̄i. qz tota sapiā dei unita erat
et incorporata erat anime xp̄i. nec tamē eq̄lis deo
erat anima xp̄i. **N**on em̄ natura poterat comparari
quāuis sine mēsurā grām accipat qz nū imēnsa
na erat possibilis natura. **N**am illud qd̄ manifestis qz si
haberet equalem at̄ deo sciam̄ eā b̄itudinē equale
haberet quō sibi non cohereat in p̄iū nichil attinet
dicere. quā equalitate q̄ationis tollim̄ ubi singula
ritatem unitatis demonstram̄. **E**t longe est aliud idē
habere et idem eē. qz habere p̄tinet ad grām. esse p̄t̄
net ad naturā. **S**z isto multitudo sapiētiarū siue sciē
tiarū cōparationē admittat. nūq̄ equalem b̄itudinē
facit equalis sapiētia. **E**rgo et maior maiore et mi
nor minore et demones tanto beatiores hominibz sūt
quāto eos sciētia antecēdūt. **E**t qz de caritate dicim̄
Sciētia inflat caritas edificat. **N**on ergo quicūqz a
plius sapit statim de maiore dilcōne presumē pos
sūt qz longe aliud est videre et aliud diligere. **N**ūc
m̄q̄ et viderūt et oderūt me et patrē meū. **N**ichil
tamen hic inter est utrū equalem noticiā aut qz rei
equalis amor committetur. qz ubi vna est sapiētia si
aut non p̄t esse q̄paratio plurī ita nec equalitas di
uersorū. **P**ostea adiectis et dixistis. **C**ū sapiētiā si

magnū et spirūale bonū. tūc si anima xpī equalem hz
 cū deo sapiētiam falsū erit deū in omni bono maio-
 rem habere sufficiētiam quā ei creaturā. **Et deinceps**
Sicut non pōt creatura equari creatori ita nec bonū
unū bono alteri. **Ad hoc bñ et veraciter ibi dicitur ubi**
creature bonū aliud diuisū a bono creatoris iuentur
Ibi vero unū et idem ipm est magis aut minus eē qd
pōt. **Quid est em verū bonū creature scilicet vobis ali-**
ud pter deū. **Aut qd est bonū dei aliud pter ipm?**
Sic ergo verū et unū bonū creature deū est. et bonū
dei aliud preter ipm esse non pōt. **Unūq; idcirco deus**
minor aut maior seipō est qz creature sue pariter
et suū bonū ipse est. **Cesset ergo tandem crebra repe-**
tio qparatis ubi singularitas est vnitatis. **Deinde**
ad comprobādā ppositā assertionē adduxistis v-
ba apli quibz astruere paratis minore deo sapiē-
am habere aiām xpī. **Dicit ergo quis scit homi que**
sūt hoīs nisi sps hoīs qui est in hoīe. **Ita et que dei**
sūt nemo ggnouit nisi sps dei. **Ergo ut videtur nō**
cognouit anima xpī si nemo cognouit nisi sps dei
nisi forte quis uobis respōdere velit et animā xpī
fuisse dei spm. **Ecce tūc sūt ista dei que nemo g-**
gnouit nisi sps dei. **Ecce nisi illa de quibz ibiq;**
dicit. **Sps omnia scrutatur etiā profunda dei.** **Ecce**
nisi illa de quibz dicitur. **Deus oculus nō vidit a-**
absq; te que pparasti diligentibz te bona. **Ecce nec**
oculus vidit nec ~~aud~~ auris audiuit nec in cor ho-
minis ascendit. **Ista ergo nemo nouit nisi sps dei.**
Et qd est qd sequit. **Nobis aut reuelauit dñs deū**
p spm suū. **Ecce spiritū.** **Nob aut non spm mū-**
di accipimz. sed spm xpī ut sciamz que a deo dona-

ta sūt nobis. ergo et spūs dei nouit et spūs xpī nobi no-
uit qz spūs dei spūs est xpī. et illi etiā nouerūt quibz
ea pspm reuelata sūt. ergo anima xpī multo magis hoc
nouit. et plene et pfecte nouit que ipū spūs plentū
dīne accepit. Non em̄ mqt̄ ad mesurā dat deus spm̄.
et vidimz gloriā eius q̄ vngenti a p̄re plentū gr̄e
et veritatis. Nos etiā quicūqz hoc cognosce merem̄
et q̄tūcūqz noscere meremur de eius plentudīe non
plentudīe s; gr̄e portione accipimz. **Pater** mqt̄ re-
uelauit nomē tuū omnibz hominibz quos dedisti michi.
Quid est reuelatio noīs. nisi aspiratio cognitionis.
Ergo ip̄e alijs nomē reuelauit. cuius ip̄e cognitionē
non habuit. Absit. Rursus cū uenerit mqt̄ ille spūs
veritatis que ego mittam uobis docebit uos oēm ve-
ritatē. Quare pius ip̄e ab illo spū ueritatis omne ve-
ritatē magister non didicit. que ad docendā omne ve-
ritatē discipulis misit. Sed misit spm̄ et spm̄ non
amisit cuius carismata hoībus fidelibz distribuit pro ut
uoluit et plentudīe ip̄e retinuit. Alijs eū misit
sed eū a se non effudit. Alios repleus seipm̄ nō euacu-
ans se non inuēns et alios ditans ergo qd spūs dei
nouit. et anima xpī p spm̄ dei nouit et plene nouit qz
spūs dei plentudīe habuit. **Postremo** quedā uerba
bī ambrosij in medio adducatis. et ne asseraoni v̄e con-
traria videantur q̄liter intelligēda siue potius detm̄-
nāda sūt demonstratis. **Dicit** em̄ anima xpī omnia
habere p gr̄iam que deo habet p naturā. **Quibus**
uerbis fere adiungendū esse putatis. nisi forte sine qua
mēto isto dixerimz ista omnia proes; que deitatis sūt
eam habere creature que uicū habuit eternitatē.
et que terminū habet īmensitatē. et q̄ mutabilita

h' atq; passibilitati subiacet potuit incommutabilitate et
 cetera que soli diuine nature competere noscitur tribue
 videamus. Sed h' determinatio quamuis non omnino resu
 tunda videatur, est tamen competens multo et commodior
 exposito. ad quam sententia h' accommodari possit. Anima
 namq; xpi idcirco omnia habere dicitur p' gram que
 deo habet p' natura qz plenitudo diuinitatis in verbo
 ei unita est p' gram expe. que in deo ex eternitate fuit
 p' natura. Hoc ista ex tpe h' qz accepit. quod ille ex eter
 nitate habuit qz fuit. Accepit non ut in eis qd accepit
 natura mutata iniret. sed ut in eis consortiu sublima
 ta ascenderet. Ista accepit qd non habuit nec desit ee
 qd fuit. Quid ergo accepit anima xpi? Plenitudinem dei
 tatis: plenitudinem sapie: plenitudinem veritatis. Totu qd
 deus est accepit. Quis accepit? Non verisibilitate na
 ture sed unitate persone. Accepit non qz in illud essentia
 liter est mutata. sed qz ineffabiliter illi unita est. Accepit
 non ut illud essentialiter fieret. sed cu illo personalit' vni
 esset. Totu tamen accepit et totu habet. qd ille non ac
 cepit et habet. Ergo anima xpi eternitatem h'z. imensita
 tem habet si totu habet qd deus habet. Quid ni? Ete
 dicatur licet in omnibz necessariu non sit verboru
 usu ad huiusmodi admittē. imensitate habet. eternitate
 habet. habet omnia p' gram que deus habet p' natura
 Quis habet? Forte qz diuinit' eternitate habet. imensi
 tatem habet. hoc cogitamus ut p'ncipio careat qui esse
 cepit interminabilis sit qui circumscriptioe recipit.
 Aliquid enā qz deū habet ut deo sit aut qz non est ideo
 non habet? Quis tamen habet? Sed habet personalit'
 unita. nō naturalit' unita habet totu non qd a creatu
 ra eterna aut imensa esse possit. sed qd eterno et imen
 s' ille nec accipere potuit qd habuit

so vmita sit. **E**d em est eternitas aut imensitas. **P**raed ac
 adens. **E**rgo eternitas et imensitas dei accidentia sunt.
Absit. **C**u ergo dicitur deus habet p naturam intelligit
 qz deus hoc est. **C**u vero dicitur anima xpi hoc p gratiam
 intelligitur qm illi vmita est. **E**rgo hoc totu accepit
 anima xpi p gram qd deus est p naturam nec tamen
 inde sequitur quod creatori opus suu equale sit. qz cu
 imensitatem grae acciperet. conditione nature no am
 sit. **A**ccipit qd non habuit sed non desit esse qd fuit.
Accipit plenitudinem sapientiae in qua et p qua plene et
 pfecte sapiens esset non tamen accepit vt sapientia esset.
Et quid necesse est singula prosequi. **V**erunt vobis qd
 midiam hac re sciendum esse videtur ostenda. **P**lenam
 ac pfectam et totam dei sapientiam credimus in anima xpi
 fuisse. et ex ipa sapientia eandem animam plene ac pfecte
 sapientem non ex ipa participado. sed tota possidendo.
 qua singulariter concepit et ineffabiliter comprehendit.
Quare ineffabiliter comprehendit. **E**uia scdm plenitudi
 nem accepit. **J**ohanes lucerna erat lucis et ardens. **H**ic
 lucem apprehenderat **ideo illam** qz tenebre non erat.
Sed qz ex parte apprehenderat ideo illam ineffabilem in
 xpo apprehensionem apprehendere non poterat. sed ait cui
 no sum dignus vt solua corrigeam calceamen. **E**rgo
 ihoes corrigeam calceamen solue non potuit. **I**n illo et
 erat de plenitudine accipere. sup illu erat plenitudi
 nem apprehendere. **H**oc itaqz qd nouerat dice potuit.
 qd non ceperat credere elegit. disante non presumpsit.
Soluit ergo ille vmitate solue nos psumamus vmitate
 comparae. **Q**uid vobis videtur. **R**one illi corrigam
 iornati verbi solue voluit. qui vmitatem ineffabilem
 facientu differencia comparatois diuidit. **N**ia igit ihoes

de plenitudine accepit. anima xpi plenitudinē apprehēdit
Comprehendit dico non equalitatem nature sed plenitudi
 nē grē. vnitatis pietate. **E**tte dixi possidētū qd' et ubetū
 debuerā. qd' magis in hac asseraone approbādū putā
 ui sed in rebus dubiis sed manifesta auctoritate non
 valeo. ab alijs sic accipi volo ut querelem me adiuuet
 tuementem nō refutent. **C**uiāqz autē in eo p'sistunt
 vt hoc asserere contendāt qd' alia fuerit illa sapiēcia
 qua sapiens existit anima xpi. aliaqz nūc xpi vnitati
 it. ego nemini preiudiciū facere volo. **V**ideant ipi quo
 sensu hoc asserunt. ne forte carnalis sit. magis sua
 quā vera pronūcians. **H**oc vniū ego indubitatē affir
 mo. qz aut alia sapiēcia p'ter diuinā in anima xpi nō
 fuit. aut si alia fuit eglis illi non fuit. **H**oc credenti q' nō
 credit bñ non credit. **N**o tēn ego non cogō si suadeo. **I**n hys
 q' nō credit meū credit q' michi nō credit sibi credit. **D**o
 nec veniat ubi meū credit. sic tñ ut infim' vnusquisqz in
 suo sensu hūilē in suo sensu hūdare studeat nō arrogā
 ter p'sumē. **V**alete

**Incipit tractatus beati augustini episcopi
de virtute patientie.**

Uirtus animi que patientia dicitur tam mag-
na dei bonum est: ut eam quoniam qui nobis
eam largitur qua malos ut corrigantur
exercent patientia predicatur. Itaque quibus deo
nichil mali pati possit patientia vero a patiente nomen
accipit. patientem tamen deum non modo fideliter credimus
verum etiam salubriter confitemur. Sed dei patientia quibus et qui-
ta sit que nichil patientem nec tamen impatientem finis etiam
patientissimum dicimus. Verbis explicare quod possit. Insuper
bilis est ergo illa patientia sicut zelus eius. sicut ira eius:
et si quid huiusmodi est. Nam si tamquam uera ista tractamus
in illo nulla sunt. Nichil enim horum sine molestia nos senti-
mus. Absit autem ut impassibilem dei naturam propter ullam
molestiam suscipere suspicemus. Sicut autem zelus sine ali-
quod liuore. irasatur sine aliqua perturbacione. misereatur sine
aliquo dolore. penitet eum sine alicuius sue puritatis cor-
ruptione: ita est patientia sine ulla passione. Aut itaque hu-
mana patientia quam cupere possumus et habere debemus
augustinus sit: quantum dominus tribuit et quantum patitur breuitas
penitentis sermone expediam. Patientiam hominis que recta est
atque laudabilis et uocabulo digna uirtutis ea prohibetur:
quod mala equo animo tolleramus. ne animo iniquo bona
deseramus: propter que ad meliora perueniamus. Quia propter
impatientes dum mala pati uolunt: non efficiunt ut a
malis eruantur: sed ut mala grauiora patientur. Pa-
cienter autem qui mala maluit non committendo ferre.
quam non ferendo committere: et leuiora faciunt que pro
patientiam patientur: et peiora euadunt quibus pro ipa-

aenā mergeretur. **D**ona vero eterna et magna nō
 pōt. dū malis t'p'alibus hēubusq; non cedūt. **O**m̄
 non sūt cōdigne passiones huius temporis sicut ap'ly
 dicit ad futurā gloriā que reuelabitur in nobis.
Et iterū ait. **E**st est tēporale et leue t'bulatiōis nr̄e:
 in incredibilem modū eterne glorie pondus opatur in
 nobis. **I**ntuentū ergo kōm̄ q̄nta in dolorib; et labori-
 bus hoīes dura sustineāt pro rebus q̄s viciōse dili-
 gūt: et q̄nto felices hīs fieri putant: tāto infelicius cō-
 nipsūt. **E**nto pro falsis diuitijs q̄nto pro vanis ho-
 norib; q̄nta pro ludicris affatiōib; p'iculosissia et mo-
 lestissima p'acientissime tolerātur. **D**eamē glorie las-
 titie cupidus videm; ut ad desiderata pueniāt adep-
 tisq; non cureāt, soles. ymbres. glaciēs. fluct; et pro-
 celosissia; tempestates aspera et incerta bellorū ima-
 mū plagarū itq; et vlnēa horrēda non tēuitabili-
 nātate sed pro culpabili volūtate p'ferre. **V**erū hec
 quodāmodo licite videtur i'fame. **R**e; q; auaricia ambi-
 tioluxuria et variarū oblāmēta ludorū nisi p' illa
 faciens aliq; admittatur siue flagitiū qd' legibus prohi-
 betur hūānis putatur ad innocētiā p'tine. **I**mmo etiā
 qui sine cuiq; fraude aut pro habenda uel augenda
 pecunia aut pro adipiscēdis vel retinēdis honoribus.
 aut in agone certādo seu venādo. seu theatricū aliq;
 plausibiliter exhibēdo magnos labores doloresq; p'tu-
 lerit parū est q; p'larī vanitate nullus reprehēsiōn-
 bus cohibetur. sed insup extollitur laudib; qm̄ laudat.
 sicut scriptū est p'ior in desiderijs anime sue. **V**is em̄ de-
 sideriorū. sicut tolerātiā laborū et dolorū: et nemo
 nisi pro eo qd' delectat: sponte suscipit ferre qd' auarū.

Ca. iij

Ca. iij

Ca. v.

Sed iste ut dixi cupiditates propter quod explendas qui eis
flagrant multa dura et acerba paucissime sustinet. Li-
ante existimatur legibusque concessa. **E**o quod eam pro apud
fidelibus non ut ea puniat. sed ut pietret multa homines
preferat. **S**icne de quodam nobilissimo patrie parvula
seclerum litterarum loquuntur auctores quod fame sitim
frigus ferre poterat. **T**erque erat corpus paucis me-
die algoris vigilie super quamcumque incredibile est. **C**uius
de latronibus dictum. quorum omnes cum infidiatur viato-
ribus noctes precantur in somnes. **A**tz ut infidentes
exapiant innocentes sub quolibet reli asperitate noce-
nt animi corpusque desigunt. **C**uius vero eorum tucent
torquere prohibetur: ita ut exercitatio tantum penas
nichil distat a penis. **N**on enim tam fortassis exarant
a iudice ut non dolentibus veritas inquirat: quantum a su-
is sociis ut a paucibus non prodatur. **E**t tamen in his
omnibus miranda est potius quam laudanda paucitas. **I**mmo
nec miranda nec laudanda que nulla est: sed miranda
duritia. neganda paucitas. **N**ichil hic aut illic iure
laudandum nichil utiliter alibi imitandum et mirandum.
tantoque rectius maiore supplicio dignum iudicaveris an-
imum: quanto magis viciis subdit instrumentum virtutum. **P**a-
ucitas comes est sapientie: non firmula garrulitatis. **P**aucitas
amica est bone gratie: non inimica innocentie. **C**um ergo vi-
deris quem paucitas aliquid patitur: noli commolau-
dare paucitatem: quam non ostendit nisi causa paucitatis.
Cum illa bona est: tunc ista vera est. **C**um illa
non polluitur cupiditate: tunc a fatalitate ista distin-
gitur. **C**um vero illa tenetur in armis: tunc huiusmodi
erratur in nomine. **N**on enim sicut omnes qui sciunt sunt pauci

Ca. vi

pes sūc: ita omēs paucūtur participes sūt paciēcie. Sed
 qui passione rē utitur: hī paciē veritate laudātur:
 hī paciē munē coronantur. Derūptamē cū pro libidib⁹
 vel etiā scelrib⁹ cū deniq; pro ista tempōli vitā ac salu-
 te multa homines horrenda mirabilit' sufferūt satis nos
 amonēt quā sustinēda sint pro vitā bona vt etiā postea
 possit eē eterna: et sine vllō tempōr' terminō sine vtilita-
 tis vllī⁹ detrimēto vera salutate felicitate scāpā. Dñs
 ait: In vā paciēcia: possidebitis aīas vāas. Non aut vil-
 las vāas. laudes vāas. luxurias vāas: sed aīas vāas.
 Si ergo tāta suffert aīa vt possident vnde perent: q̄
 quāta debet sufferre ne perent. Dem̄ ut illud dicit qd'
 adpabile non est si tanta suffert pro salute carnis sue
 inter manus secariciū sine vreniciū medicorū quāta debet
 sufferre pro sua inter furores carnaliū quorūlibet ū-
 micorū: cū mediā ne corpus moriatur per penas cor-
 porū consulat: iūmia aut penas et mortem corporū
 cōminando ut anima et corpus in ghegēna occidat'
 impellant. Et nūq; et ipi corpi hūc prouidētia cōsulat'
 si temporalis salus ei⁹ pro iusticia contēpnat': et pe-
 na ul' mors ei⁹ paciētissime pro iusticia sufferatur.
 De corporis quippe redēptione que in fine futura est:
 loquitur ap̄tus vbi ait. Et ipi in nobis igemīsamus:
 adoptionē expectātes redēptionē corpis nrī. Dem̄ sub-
 iūxit. Spe etiā salui facti sum⁹. Spes aut que videtur:
 non est spes. Et d' etiā quis videt qd' sperat? Si autē
 qd' non videm⁹ speram⁹: p̄ paciēciam expectam⁹.
 Cū etiā torquet aliqua sed non extorquet opa mala.
 non solū p̄ paciēciam anima expectat verū etiā cū per
 paciēciam corpus ipm̄ ad temp⁹ affligitur: vl' amittit'.

Ca. viij

Ca. viij

in eternā stabilitate salutēq; reseruitur: et ei per dolorē
et mortē inuolabilis sanitas et felix immortalitas con-
paratur. Unde dñs ih̄us ad paciētiā exhortans m̄es
suos: etiā ip̄ius corp̄is integritatem futurā sine au-
uisq; non dicam membra et capilli commissiōe p̄misit.
Amen dico uobis inq̄: capillus capitis v̄r̄i non p̄-
peribit. ut qm̄ nemo unq; sicut ap̄ls dicit carne
suam odio habuit: magis homo fidelis per paciētiā
qm̄ per impaciētiā pro statu sue carnis uigilet et
future incorruptionis inestimabili lucro quibilibet eis
presētia dāpna compēsēt. **C**uius autē paciētia uir-
tus sit animi: p̄tinē tamē ea utitur animo in seip̄s:
p̄tinē uero in corp̄e suo. **I**n seip̄o utitur paciētiā qm̄ il-
leso et intacto corp̄e aliqd qd non expediat uel nō de-
ceat facē aut dice quibilibet aduēsitatib; aut fedē-
tatis uerū seu uerborū stimulis matatur et paciēt̄
mala oīa tolerat: ne ip̄i mali aliqd ope uel ore cō-
mittat. **P**er h̄āc paciētiā sustinem; etiā cū corp̄e
sua sum; q; inter hui; seculi scandala b̄tudo n̄r̄a
differtur. **U**nde dictū est qd paulo an̄ cōmemorauit:
si qd non uidem; speram; p̄ paciētiā expectam;
Hinc paciētiā sc̄us dauid cōiurantis obprobria tole-
rauit: et cū facile possit uias non solā feat. uerū
et aliū pro se dolētem cōmotiq; cōpēsant: et potes-
tatem regiam magis ac magis adhibuit prohiben-
do q̄ exercendo uindictam. **S**ec; h̄c eis corp̄; aliquo
morbo affligebatur aut uulnē: sed hūilitatis temp̄
agnoscebatur ac ferebatur uolūtas dei: p̄pter quā
paciētissimo animo amaritudine cōtumēlie iuuā-
batur. **H**āc paciētiā dñs docuit qm̄ cōmotis r̄zamo

rē p̄mixtione seruis et volētibz ea colligere dixit in-
 disse patrē familias: finite utraqz aeste usqz ad mes-
 sem. Oportet em̄ patienter ferre: qd̄ festināter nō oportet
 auferri. Huius et ip̄e paciētiē prebuit et demon-
 strauit exemplū. qm̄ ante passiōe sui corp̄is dyabolū
 iudā priusqz ostenderet traditorē ptulit furē: et an
 exp̄mētum vniuersorū et crucis et mortis labijs ei⁹
 dolosis non negauit osadū pacis. **H** omnia et si qua
 alia sūt que cōmemorare longū est ad eū paciē mo-
 dū p̄tinet: quo animus non sua p̄tā sed quēcūqz ex-
 t̄secus mala patienter sustinet in serpo. suo p̄orsus cor-
 pore illeso. **A**li⁹ est autē paciē mod⁹ quo idem ip̄e ani-
 mus quēcūqz molesti et ḡua sūt in sui corp̄is passio-
 mbz p̄fert: non sicuti stulti vel maligni hoīes p̄pter
 adipiscēda vana vel scelera p̄trāda: sed sicut a dño
 definitū est p̄pter iusticiā. **V**troqz nō sancti m̄res cer-
 tauerūt. **N**am et ip̄iorū obprobrijs saturati sūt. ubi an-
 mus corpe intacto q̄dam veluti plagns suas uigil
 sustinet. et in corporibz vincti sūt indusi fame ac siti q̄ sūt
 secti sūt. torti sūt. secti sūt. dilamati sūt. m̄ensi sūt. tru-
 cidati sūt: et pietate im̄obili subdiderūt deo m̄tem
 cū paterēt in carne. q̄tquid exquireti crudelitati ve-
 nit in m̄tem. **R**arus sane paciētiē certaminē est. qm̄
 non visibilis inimic⁹ p̄sequēdo atqz semendo urget in
 nephas. qui palam ap̄te a nō p̄sentiēte v̄matur sed
 ip̄e dyabolus qui etiā p̄ filios infidelitatis tamq̄ per
 sua vasa filios lucas t̄sequitur p̄ seipm̄ occult⁹ impug-
 nat semēdo iustus: ut contra deū fiat aliqd̄ vel dica-
 tur. **T**alem illū iob sc̄us exptus est utraqz tēptatione
 vexatus: sed in utraqz stabili paciē robore et armis

Ca. x.

Ca. xi.

pietatis iunctus. Nam pius illeſo corpe cuncta que habebat
amiſit. ut animus quite ſue carnis cruciatu ſubtraheret
rebus quibus magnipedere hoies aſſolet frangeretur:
et aduſus deum loqueretur aliq̄d hijs amiſſis. ut que
illu colere putabatur. **P**auſus etiã omni ſubito obi-
tate filioru. ut quos ſingillatim ſuſceperat ſimul pœ-
ret: t̄p̄ eoru ~~mut~~ uidiſtis nō unde felicitas ornaretur
extiterit ſed vñ calamitas augetur. **V**bi aut̄ iſta p̄-
peſſus in deo ſuo manſit imobilis eius affixus eſt vo-
luntati que non poſſit amitte niſi p̄ia voluntate et pro
hijs que p̄didit eū qui abſtulit tenuit in quo iueneret
quodcuq̄ p̄ret. **N**eq̄ em̄ ille abſtulerat qui nocendi ha-
buit voluntatem: ſed ille qui dederat p̄tatem. **A**gros
ſus eſt inimicus ad corpus nec ea que homin extrinſecis
merat: ſed ip̄m iam hoiem in qua potuit p̄ te p̄uſſit
a capite uſq̄ ad pedes. **A**rdebāt dolores ſatebant
vermes ſames defluēbat manebat in putri corpe am-
nibus integer: horredosq̄ cruciatu carnis obſteſcētis
iuolati pietate et iūrupta paciēcia p̄ferbat. **A**d-
erat uxor nec ferebat opem aliq̄ viro: ſed in deo bla-
phemā ſuggerebat. **N**on em̄ eam dyabolus cū eam
filios abſtulſſet t̄p̄m nocendi ip̄erit reliq̄rat: qui
quātū eſſet neceſſaria tēptatori iam in eua didice-
rat. **S**ed modo alterū adam que p̄ mulierē caperet
non iuenerat. **C**autior fit iſte in doloribus: qm̄ ille
in nemoribus. **I**lle victus eſt in delicijs et iſte viat̄ i-
mētis. **C**onſenſit ille oblectamētis: non ceſſit iſte tor-
mētis. **A**derāt et amia non ut malis conſolaretur:
ſed ut mala ſuſpiciaretur. **S**ceq̄ em̄ qui tanta p̄ae-
batur innocentem eſſe tenebāt: nec tacebat eoru tu-

quia quod illis gratia non habebat: ut inter imanes crucia-
 tus corpus etiam falsis animus cederetur obprobriis. **A**t
 ille sustinens in carne dolores suos. in corde errores alie-
 nos coniugis corripiebat insipientiam. et amicos docebat
 sapientiam: seruabat vbiq; patientiam. **H**ic intuentur
 qui sibi ingerunt mortem quando queruntur ad vitam:
 et sibi auferendo presentem abnegant et futuram. **C**ui
 si ad christum negandum vel aliquid contra iustitiam faciendum
 fiat veri mures cogeretur: omnia potius patienter
 ferre quam sibi impatienter mortem inferre debuerat: quod
 si fugiendo malorum causa recte fieri posset: nobis sat-
 tis ipse se puniret: ut tanta mala in rebus suis in
 filiis suis in membris suis dyabolice crudelitatis ef-
 fugeret. **N**on autem fecit. **A**bsit enim ut in se committeret
 ipse vix sapiens: quod nec mulier suggessit insipiens.
Crua et si suggestisset: merito et hic illud audisset
 quod audiuit suggerendo blasphemiam: locuta es quasi
 vna ex insipientibus mulieribus. **S**i bona suscepimus de ma-
 nu domini: mala quare non sustineamus? **E**t ipse qui p-
 pe patientiam perdidisset si blasphemando sicut illa vo-
 luerat siue se iustificando quod nec illa causa fuerat dice-
 moreretur: et atque esset inter illos de quibus dictum est.
 de his qui perdidit patientiam et augetur potius quam
 euaderet penas: qui post sui corporis mortem siue ad
 blasphemorum siue ad homicidarum vel etiam plusquam
 parricidarum supplicia rapetur. **S**i enim parricida eo
 sceleratior est quam homicida quod non tantum homines verum etiam
 propinquum necat: magis quam parricidis. quanto propinquio-
 rem quisque pemerit tanto iudicatur immanior: siue
 dubio peior est. **Q**ui se occidit: quia neco est homini seipso

pprius. **Quid** ergo miseri faciunt: qui cum et se sibi met
igestas. et postea non solum pietatis aduersus deum. sed etiam
ipsum quam in se exercuerunt crudelitatis luant debitas
penas. **Insuper** querunt et inimam gloriam. cum etiam si pro
vero christi testimonio persecutionem paterentur et se inflice-
rent ne aliquid a persecutoribus paterentur: recte illis dice-
retur. ut hiis qui perdidit patientiam. **Quo** enim ius-
tum patientiam suam redditur: si et impatientis passio co-
ronatur. **Aut** quomodo motens iudicabitur cum dictum est
diliges proximum tuum tamquam teipsum: si hominibus com-
mittit in seipso quod committere prohibetur in proximo.
Audiat ergo sancta de scripturis sanctis precepta patientiae
fili accedens ad seruitutem dei sta in iustitia et timo-
re: et impatiens animam tuam ad temptationem. **Depone** cor-
tuum et sustine: ut crescat in nouissimis vita tua. **Omne**
quod tibi superuenierit accipe et in dolore sustine. et in
humilitate tua patientiam habe: quoniam in igne probat-
ur aurum et argentum: homines vero acceptabiles in ca-
mino humiliationis. **Et** alio loco legitur. **Fili** ne disci-
as in disciplina domini: neque fatigeris cum ab eo uicepta-
ris. **Quem** enim diligit dominus corrigit: flagellat autem omnes
filium quem recipit. **Quod** hic positum est filium quem re-
cipit: hoc in supradicto testimonio est homines acceptabi-
les. **Hoc** enim iustum est. ut qui de pristina felicitate per-
diti propter contumacem deliciarum appetentiam dimissi su-
mus. per humilem molestiarum patientiam recipiamur:
fugantes in mala faciundo. redutes mala patientes. **Ibi**
contra iustitiam facientes: hic pro iustitia patientes.
Sed vera patientia que huius est notae digna uirtutis:
querendum unde sumatur. **Sunt** enim qui eam tribuunt

Ca. xiiii

Ca. xv

vribus voluntatis huane non q̄s habet ex dno adiuto-
 rio: sed q̄s ex libeo arbitrio. **E**ror: aut iste supbus est
Eorū est em̄ qui habūdāt de quib9 dicitur in psalmo.
 obprobriū est eis qui habūdant: et despectio supbi
Non ergo est ista paciētia pauperū: que non perit
 mefū. **H**ic em̄ pauperes ab illo eam diuine accipi-
 unt: cui dicit dñs me9 est tu. qm̄ honorū meorū nō
 eges: a quo est om̄e datū optimū et om̄e donū p-
 fectū. **A**d quē clamat egen9 et pauper: qui laudat
 nomē eius et petendo. querendo. clamādo pulsādo
 dicitur. deus meus erue me de manu patris. et
 de manu legem p̄tereūtis et tiqui: qm̄ tui es paa-
 cenciā meā dñe spes mea a iuuetute mea. **I**sti autē
 qui habūdant et egere ad deū dedignātur ne ab il-
 lo accipiāt verā paciētiā. de sua falsa gloriātes:
 consiliū mopis volūt confidere qm̄ dñs spes eius
 est. **N**ec attendūt cū hoies sūt. et sue id est huane
 volūtati tm̄ tribuūt in illud se incurrere qd̄ scriptū
 est: maledict9 homo qui spā pōit in homine. **N**ū-
 etiā si eis cōtingat vt aliq̄ dura vel aspera vel ne dif-
 flicāt hominib9 vel ne paciātur ḡuora. vel sibi pla-
 cendo et amādo p̄sūptionē suā eandē ip̄m supbissimā
 volūtate sustineāt: hoc illis dīcendū est de paciētia
 qd̄ de sapiētiā b̄tis dicit iacobus. **N**on est ista sa- ap̄ls
 piētia de sursum descendēs a p̄re: sed terrena aīalis
 dyabolica. **C**ur em̄ non sit supborū falsa paciētia
 paciētiā. sicut supborū est falsa sapiētiā. **A** quo est
 autē vera sapiētiā: ab illo est et vera paciētia. **H**uic
 em̄ cantat ille sp̄s pauper. **D**eus subiecta est anima mea:
 qm̄ ab ip̄o paciētiā mea. **S**ed respondent et loquuntur

Ca. xvi

dicentes sicut voluntas hoīs sine ullo dei adiutorio viribus
liberi arbitrij tam multa gravia et horreda pferret si-
ue in animo siue in corpore ut mortalis vite huius et
peccatoris delectatione pfruiatur: cur non eodem mo-
eadem ipsa voluntas hoīs eisdem viribus liberi ar-
bitrij non ad hoc expectans se dimittit adiuvari sibi
sibi naturali possibilitate sufficiens quod laboris vel
doloris ingeritur pro iustitia et vita eterna pariter
sine sustinuit. An vero inquit ydonea est liquorū vo-
luntas deo non adiuvante ut serpi manūatibus pro ius-
tate et antequam ab alijs trahatur exercent. ydonea est
voluntas moras vite huius amantū ut deo non adiuvante
inter atrocissima et longa tormenta in medatio pfe-
neret. ne sua fragora q̄sentes iubeantur occidi. et non
est ydonea iustorum voluntas nisi ei vires desuper sugge-
rantur quaslibet penas vel ipsius deore iusticie vel
eterne vite amore pferre. Qui hec dicunt non intel-
ligunt et queque liquorū tanto esse ad queque mala
pferenda duriorē quanto in eo maiorē cupiditas ma-
di: et queque iustorum esse tanto ad quecūque mala
pferenda fortiorē quanto in eo maior est caritas dei.
Sed cupiditas mundi iūctū habet ex arbitrio vo-
luntatis: et progressū ex vicinitate voluntatis volup-
tatis: firmamētū ex vinculo consuetudinis. Caritas
autē dei diffusa est in cordibus nostris: non vtiq̄ ex
nobis: sed p̄ sp̄m s̄m qui datus est nobis. Proinde
ab illo est pacētia iustorum: per quē diffunditur
caritas eorum. Quā caritatem laudās atq̄ commendās
ap̄t̄is: inter cetera eius bona. dicit eam n̄cti suffer-
re. Caritas inquit magnanima est. Et paulo

Ca. xvii

† vera iustorum vñ est in eis imitas dei, et inde est paciã //

post ait: omnia tolerat. Quanto ergo maior est in
 sanctis caritas dei: tanto magis pro eo qd diligitur
 amat. Et quito maior est in peccatoribus cupiditas
 mundi: tanto magis pro eo qd concupiscitur oia
 toleratur. Ac pro hoc inde est paciã falsa iūquo:
 rñ vñ est in eis cupiditas mundi. Propt qd dicit
 iohānes apłs. Nolite diligere mūdū nec ea que in
 mūdo sūt: si q̄s dilexerit mūdū dilāō patris nō
 est. p̄o. 4 qz omne qd in mūdo est concupiscētia car-
 nis est et concupiscētia oculorū et ambitio scli
 que nō est de p̄e sed ex mūdo est. H igitur con-
 cupiscētia que nō est de p̄e sed ex mūdo quito fue-
 rit in homine vehemetior et ardentior: tato q̄sqz
 pro eo qd concupiscit om̄ molestiarū dolorūqz paci-
 entior. Idcirco sicut sup̄ dixim⁹ non est ista paci-
 entia de sursum descendēs: paciã vero priorū de
 sursum est descendens a p̄e hūmā. Itaqz illa terre-
 na est: ista celestis. Illa animalis: ista spūalis. Illa
 dyabolica: ista deifica. Cū concupiscētia quasi
 in p̄entes omnia p̄matiter paciatur: ex mūdo
 est. Caritas autē qua fit ut recte viuētēs omnia
 fortiter paciatur: ex deo est. Et ideo ille false paci-
 entiae p̄t sine adiutorio dei volūtas hūana suffice-
 re tanto durior quito cupidior: et eo tolerabili⁹
 mala sustinēs quo ip̄a fit peior. Huic autē que ve-
 ra est paciã ideo volūtas hūana nisi desup
 adiuta et inflāmata non sufficit: qz spūs sc̄s
 est ignis eius. 4 quo nisi accensa diligit impassibi-
 le bonū: ferre non p̄t qd patit̄ malū. Sicut em̄
 diuina testantur eloquia deus caritas est: et qui

Ca. xvij

manet in caritate in deo manet et deus in eo manet
¶ **qs** **E**tius ergo contēdit habere posse caritatem dei sine no-
uitorio dei. ¶ quid aliud contēdit nisi haberi posse deū
sine deo? **E**tius autē hoc dicunt xpiani. ¶ qd nulli au-
deat dicere nisi? **E**vidētis ergo apud aplin vera p̄a
fidelis q; panēna dicit ore scōrū. **E**tius nos sepabit
a caritate xp̄i? **T**ribulatio an angustia an p̄secutio
an fames an nuditas an piculū an gladius? **S**icut
scriptū est. **C**uia p̄ te mortificamur tota die: estima-
ti sumus sicut oves victime. **S**ed in hīs omnib; sup̄bi-
am; per eū qui dilexit nos: non p̄ nos. sed p̄ eū qui
dilexit nos. **D**em̄ sequit̄ et adiūgit **C**ertū sum em̄
q; neq; mors. neq; vita. neq; angeli. neq; p̄cipaty.
neq; p̄sēna. neq; futura. neq; altitudo. neq; profū-
dū. neq; creatura **aliqua** alia poterit nos separare
a caritate: que est in xp̄o ih̄u dño nr̄o. ¶ est illa ca-
ritas dei que diffusa est in cordib; nr̄is. ¶ nō ex nobis
sed sp̄m̄ sc̄m̄ qui datus est nobis. **S**ccalozū autē ḡupis-
tēna p̄pter quā in eis est falsa panēna non est ex
p̄te sicut dicit aplūs ih̄oes: sed ex mūdo est. ¶ dicit
aliquis. **S**i ex mūdo est ḡupisctēna malozū p̄ quā fit
vt mala omnia pro eo qd ab illis ḡupisatur p̄ferāt
quō ex eozū dicitur volūtate. ¶ q̄i vero non et ipsi
ex mūdo sint n̄ ab eis diligitur mūdos deserto eo
p̄ que factus est mūdos. ¶ **S**eruiūt em̄ creature po-
tius q; creatori: qui est benedictus in sc̄la. **S**ive itē
mūdi vocabulo ih̄oes aplūs dilectores significauit
mūdi volūtate que ex ip̄is est vāq; mala est sive
mūdi noīe celū et terrā et quecūq; in eis sūt. ¶ est
vniūsam complexus sit creaturā. volūtate p̄conū-

Ca. xix

Dubio creature que non est creatoris ex mūdo est
Post qđ talibus dñs dicit **V**os de deorsū estis. et ego
 de sursum sum. **V**os de h' mūdo estis: et ego non sū de
 hoc mūdo. **A**pl's autē dicit **S**i de hoc mūdo essetis:
 mūdius qđ suū erat diligeret. **S**ed ne sibi amplius
 arrogaret qm̄ eorū mensura postebat et hoc qđ eis
 non esse dixit ex hoc mūdo nature putaret esse nō
 gracie: qz vero m̄qt de mūdo non estis sed ego **v**
 elegi vos de mūdo: p̄pterea odit vos mūdy. **E**rgo
 de mūdo erāt. **F**iam ut de mūdo non essent: electi
 sūt de mūdo. **H**ant autē electionē non p̄cedē =
 tū in bonis opibz meritorū. sed electionē grē de =
 monstrans oplis: sic m̄qt et in hoc tpe reliquē p̄
 electionē grē salue facte sūt. **S**i autē grā iam nō ex
 opibz: alioquin grā iam nō est grā. **H**ec est electio
 grē. id est electio qua p̄dei grām hoīes eligūtur. **H**ic
 est m̄qt electio grē: qua omnia bona merita p̄ue =
 nūtiatur: hūana. **S**i em̄ vllis bonis meritis dat' iam
 nō gratis datur. sed debita redditur ac per h' vero
 noīe gracia nūtiatur ubi merces sicut idē dicit
 apl's nō imputatur scđm grām sed scđm debiti. **S**i
 autē ut vera sit grā & gratuita nichil tūent in hoīe
 cui merito debeatur. qđ bene intelligitur et in eo qđ
 dictū est. pro nichilo saluos facies eos: profecto ipsa
 dat merita non meritis datur. **V**enit ergo etiam
 fides: in qua etiā omnia bona recipiūt. **I**ustus em̄
 sicut sc̄ptū est ex fide uiuit. **P**orro autē grā non solū
 adiuuat iustū: verū etiā iustificat ipm̄. **E**t ideo op̄ om̄ia
 cū adiuuat iustū et videtur eius meritis reddi. nec
 sic desunt esse gracia: qm̄ adiuuat id qđ est ipa largi.

Ca. xx.

in **P**ater hac itaq; gram que cuncta bona merita praedit
huana non solu xp̄us ab ip̄is occisus est. veru etiam
pro ip̄is mortuus est: et anteqm moreretur no vltiq;
iustos sed iustificandos elegit ap̄los: quib; aut ego vos
de mudo legi. **C**unb; et dixit de mudo no estis. **E**t ne
putaret se nuq; fuisse de mudo mox addidit sed e:
vos de mudo elegi: profecto ut de mudo non esset
ip̄us in eos electione collatu est. **E**uoctm si per
sua iustiam non per gram eius eligeretur. no de
mudo electi sut: qm de mudo iam non essent si
iam iusti essent. **D**em si p̄p̄ta sut electi qz iam
iusti erat: ip̄i p̄ores iam dnm elegerat. **C**unb;
em pt esse iusti: nisi eligendo iustiam. **F**inis em
legis xp̄us ad iustiam om̄i credenti: qui fr̄us est
nobis sapiena a deo et iustia et sanctificatio et
redemptio. ut queadmodu sp̄itu est: qui gloriat̄
in dno gloriatur. **I**pe est ergo nra iustia. **V**nde
et antiqui iusti an incarnatione verbi in hac fi-
de xp̄i et in hac vera iustia qd est nobis xp̄us
iustificati sut: hoc credetes futuru. qd nos credim;
factu. et ip̄i gra salui facti p̄ fidem no ex se ip̄is
sed dei dono: non ex operibus. ne forte extollerentur.
Bona quippe opera eoru no preuenerunt dei mi-
sericordia: sed secuta sut. **I**pn quippe audierunt: ip̄i
sp̄serunt longe anteq; xp̄us uenisset in carne mi-
sereror au miseru ero: et misericordia prestabo
au misericors ero. **E**t quib; dei uerbis tanto post
ap̄lus paul; diceret igitur non uolentis neq; aut-
rentis. sed miserens est dei. **I**psoru caa vox est
longe anteq; xp̄us uenisset in carne: deus me;

misericordia eius p̄ueniet me. **C**uius autē possēt ali-
 eni esse a fide xp̄i. quorū caritate etiā nobis pre-
 nūciatus est xp̄us. "sine cuius fide q̄sq; mortaliū nō
 fuit nec est nec esse poterit iustus." Si iam iusti a
 xp̄o eligerētur apli: prius illū xp̄i elegerunt ut
 iusti eligi possent. **S**ed ita factū est. Ip̄e quippe illis
 ait: non vos me elegistis sed ego vos elegeri. **U**nde
 dicit aplus iohānes. Non q̄ dilexerim; dñm: s; q̄
 ip̄e dilexit nos. **E**t d; cū ita sit qd est homo in hac vi-
 ta utens p̄ia volūtate anteq; eligat ut diligat deū: i
 nisi iustus et ip̄ius. **C**uius est mag; homo aberrās
 a creatore creatura: i nisi creator eius memor sit eius.
 et eligat eū gratis et diligat gratis: i qz ip̄e non
 potest diligere. vel eligere. nisi prius electus dilectusq;
 auctur. qui creatate eligenda non terret. et languo-
 re diligenda fastidit. **S**ed forte q̄s dicit. **C**uius deus
 p̄us eligat et diligit iustos ut iustificet eos: i cū sp̄-
 sū sit. odisti dñe omnes qui operātur iniquitatem
Cuius putamus: i nisi miro et ineffabili mō. **E**t
 tantē eius etiā non possum; cogitare: i qz medicus bo-
 nus egrotū et odit et diligit. **O**dit em qz egrotat.
 diligit ut egritudine pellat. **H** p̄ter caritatē dicta
 sit sine qua **nō** in nobis non p̄t v̄a eē paciētia. i
 qm̄ in bonis caritas dei est que tolerat omnia: sicut
 in malis mundi cupiditas. **S**ed h̄ caritas per spiritū
 sanctū est in nobis qui datus est nobis. **U**ñ a quo
 nobis caritas ab illo est paciētia. **P**ecūdi autē cupi-
 ditus qm̄ paciēter sustinet onera auget calam-
 tatis gloriatur de virib; p̄ie volūtatis tamq; de stu-
 pore morbi non de robore sanitatis. **I**nsana est ista
 gloriatio: nō est paciētie sed d̄mentie. **V**olūtas ista

Ca. xxij.

Ca. xxij.

Ca. xxiiij.

tanto videtur patientior acerborum malorum quanto est au-
dior temporalium honorum: quia minorum eternorum. **Quid** si etiam
exagitant et inflant fallacibus insidiis et suasionibus
inmundus et dyabolicus spiritus: et maligna conspiratione
sonatus efficiat hominis voluntatem vel errore demerentem
vel appetitu augetur mundane delectationis ardorem.
Ecce autem videtur intolerabilia mirabiliter sustinere.
non tamen ideo etiam voluntas mala sine instigatione
ne alterius inmundi spiritus: sicut voluntas bona sine ad-
iutorio sancti spiritus non potest esse. **Nam** esse posse
voluntatem malam sine aliquo spiritu seducte vel insante
in ipso dyabolo satis ostenditur: qui per nullum alium
dyabolum sed propria voluntate factus dyabolum inuenitur.
Voluntas itaque mala sine cupiditate rapiatur. sine ho-
re reuocetur. sine letitia diffundatur. sine tristitia ot-
hatur. atque in hiis omnibus perturbationibus animi quietus
sunt alijs vel alio tempore grauiora stupet et pre-
rat. potest et sine alterius spiritus instigatu serpentem sedu-
cere et defectum a superioribus in inferiora lapsando.
quanto locidius estauerit quod adipis appetit vel amittit
tere metuit vel adeptum gaudet vel amissum dolet. tu-
to tolerabilis pro eo ferre quod sibi minus est ad patien-
dum quam illud adfruentum. **Quid** quod enim illud est ex ce-
latura est: cuius nota voluntas est. **Quodammodo** enim
familiari contactu atque nexu ad experientiam eius sua-
uitate adinet amata creature amata creature. **Vo-**
luptas autem creatoris de qua scriptum est et torrete vo-
luptatis tue potabis eos: longe alterius generis est.
Neque enim sicut nos creatura est. **Fili** ergo amor eius det.
ide nobis non est vni possit esse in nobis. **Et** per hunc voluntas
bona qua diligitur deus in homine non potest esse: nisi in

Ca. xxv.

quo operetur deo et velle. **H**ec igitur voluntas bona
 id est voluntas deo fidelit' subdita. voluntas sanctitate
 superni ardoris accensa voluntas que diligit deum et
 proximum propter deum. siue amore de quo vidit ap'ls
 petrus dicit tu scis quod amo te. siue timore de quo
 dicit ap'ls paulus in timore et tremore vestram salu-
 tem operari. siue gaudio de quo dicit spes gaude-
 tes in tribulatione patientes. siue tristitia qualem se
 dicit habuisse magna pro fratribus suis quecumque
 amara ut suavia sufferat caritas dei est que omnia
 tolerat: que non diffunditur in cordibus nostris nisi
 per spiritum sanctum qui datus est nobis. **V**nde nequaquam dubita-
 te pietatis sicut caritas sancte viuenda: ita patientia
 pie toleranda donum dei est. **F**req'que enim scriptura diuina
 fallit aut fallitur. que non solum in veteribus libris
 huius rei testimonia cum deo dantur patientia meatu est.
 et ab ipso est patientia mea. et ubi aliqua propheta dicit ac-
 cipere nos spiritum fortitudinis. verum etiam in apostolicis literis
 legitur quod vobis donatum est pro christo non solum ut cre-
 datis in eum: sed ut etiam patientiam propter eum. **N**on ergo
 quod de christo facit animi elatum: quod sibi quidam esse donatum
 sed quis autem non habens caritatem que pertinet ad unita-
 tem spiritus et vniuersalem pacis quo catholica ecclesia con-
 gregata conuenitur in aliquo fasinate consistit ne
 christum neget patitur tribulationes angustias fame
 nuditatem persecutionem vitia carceres vniuersa tor-
 menta gladium vel flammam vel bestias vel ipsam cru-
 cem timore gehennarum et ignis eterni nullo modo
 ad preda sunt: immo vero et hic laudanda patientia est
Non enim dicere poterimus melius ei fuisse ut christum
 negando cuncta illa vitaret: ut illud quod ait apostolus

Ca. xxvi.

Ca. xxvij

si considero corpus meū ut ardeam caritate autem
non habeam nichil michi prodest: nichil prodesse in-
telligatur ad regnū celozū obtinendū: non ad extrē-
mū iudicij tolerabilis iudiciū subeandū. Sed merito q̄
ri p̄t utrū et ista paciētia donū dei sit. an tribuēti-
buenda sit voluntatis huāne: qua quisq; ab ecclesia
sepatus non pro errore qui eū sepauit sed pro veri-
tate faciēdi seu verbi que apud eū remāsit timore
penarū eternarū penas patitur temporales. Cautē
dū est em̄ ne forte si dei donū istā paciētia dixeris:
hui quib; test. etiā ad regnū dei p̄uenire credatur.
Si aut̄ illam donū dei negauerim; cogamur fa-
teri sine adiutorio et munere dei in voluntate hoīs
esse aliqd boni operis. Neq; em̄ h. non est bonū ut ce-
dat homo eterno supplicio se esse puniendū si negaue-
rit xp̄m: et pro ista fide qualecūq; supplicium p̄ferat
et contempnat huānā. **N**om̄ sicut negandū est eā
hoc eē donū dei: ita intelligendū est alia dona dei
esse filiorū illorū **et** iherlm̄ que sursum **est** libera est
m̄r̄ n̄r̄a. **H**ec sūt em̄ quodāmodo hereditaria: in qui-
bus sum; heredes dei coheredes xp̄i. Alia vero que
possūt accipere etiā filij rōalimarū: quib; iudei carna-
les et falsimonia vel heretici comparantur. **Q**uāuis em̄
sc̄ptū est eice anallā et filiū eius neq; em̄ heres erit filius
analle cū filio meo ysaac; vocabitur tibi semē. **q̄d** sic
est ap̄lius interpretatus ut diceret. idest non qui filij me-
i hui filij dei. sed filij promissionis deputantur in se-
mine. ut intelligerem; semē abrahe sc̄dm̄ ysaac; p̄pter
xp̄m ad dei filios p̄tinere qui sūt corpus xp̄i et men-
bra idest ecclesia dei vna vera germana catholica te-
neus p̄iam fidem nō eam que per dationē vel timo-

Ca. xxviij.

Et abrahe dixit
ut dicitur in ysaac

rem sed eam que per dilectionē opabitur: tamen etiam
 filios cōadmirarū qm̄ a filio suo ysaac dimisit abra-
 ham nōnulla eis largitus est munera ne relinque-
 rētur omnino iānes: non ut tenerētur heredes. **Sic**
 em̄ legim⁹. **Dedit** autē abraham omnē censū suū
 ysaac filio suo: et filijs cōadmirarū suarū dedit a-
 braham munera: et dimisit eos ab ysaac filio suo.
Si ergo filii sum⁹ libere iherim: alia dona exhere-
 datorū alia intelligim⁹ herediū. **Hi** em̄ heredes sūt
 quibus dicitur: non em̄ accepistis spm̄ seruitutis
 iterū in timore: sed accepistis spm̄ adoptionis filio-
 rū in quo clamam⁹ abba pater. **Clamem⁹** ergo spi-
 ritu caritatis. et donec veniam⁹ ad hereditatem
 in qua semp maneam⁹ liberali amore sim⁹ nō
 seruili timore patientes clamem⁹ qm̄ diu pau-
 peres sum⁹ donec illa hereditate ditemur. **Sic** ag-
 na quippe idē pignora accipim⁹ q̄ ad nos ditam-
 dos paup̄ scūs est xp̄s: quo in superbas diuitias
 exaltato missus est qui sc̄m̄ desideria nr̄is cordi-
 bus sp̄naret sp̄s scūs. **Horū** autē paup̄m̄ adh̄
 hūc credentiū nondū gtemplantiū. ad hūc sperā-
 tiū nondū tenentiū. ad hūc desiderio suspirantiū r
 nondū felicitate regnantiū. ad hūc esuriētiū et si-
 nentiū nondū satiatiū: horū ergo paup̄m̄ paciē-
 tiā non peribit ietermū. **Non** q̄ illi paciētiā
 pauperū erit ubi qd̄ toleretur non erit: sed non
 peribit dictū est. infructuosa non erit. **Fructū** autē
 habebit ietermū: ideo nō pibit ietermū. **Qui** ei
 laborat tamē cū eū spes sefellērit ppter quā la-
 borabat: merito dicit p̄didi tantū laborē. **Quisq̄**

Ca. xxxix

vero ad finem laboris promissa puenit gratulans
dicit: non peridi labore meum. **D**icitur ergo labor
non perisse non quia manet perpetuus: sed quia iam non
est iamiter fusus. Sic et patientia pauperum christi sed
ditandorum christi hereditum christi non peribit in eternum.
Non quia et illic patienter ferre iubemur: sed quia pro
his que hic patienter pertulimus eterna beatitudine
perfruemur. **N**on dabit sine sempiterna felicitati: qui donat tem-
poralem patientiam voluntati. **E**tiam utrumque munus
donatum donate est caritati. ✓

Expliat liber beati augustini de virtute pa-
cientie // tractatus

**Incipiunt capitula libri beati augustini de vera et
falsa penitētia.**

De fide

De errore quorūdam

De instācia erroris quorūdam

De impugnatione quorūdam

De desperatione

De his qui misericordiam dei iudicāt

De modo et veritate penitētie

De fructifera et infructifera penitētia

Quis aliqis penitēre debeat

Et ostendēdus sit dolor cū lacrimis

**Incipit liber beati augustini de vera et falsa
penitētia. Ca^m primū.**

Omnipotens sit appetēda grā penitētie oīs
auctoritas clamat et declarat: oīs bea-
torū vita conatur ostendere. Langui-
des em sanat. leprosos curat. mortuos
suscitat. sanitatē auget quā conseruat.
claudis gressū ardis copiā cecis res-
tituit visū: viciā fugat virtutes ex-
ornat mente inuit et roborat: omnia sanat oīa
reintegrat omnia letificat: temperat successus. cō-
stringit īpetus. moderatur excessus. Ignorās se per-
hanc recognoscat: querēs se per hanc inuenit. Hec est
que hoīes ad angelos ducit: et creaturā reddit cre-
atori. Ista ouē pditā monstrat querētī: et deamā
dragmā obtulit anxiantī. Hec dissipatorē filiū ad
prēm reduxit et ulnecātū a latribus custodi curādū
reseruauit. In hac omne bonū inuenitur per hanc

omne bonū conferuat. **U**igat tenebras induat lucē: exto-
quit omnia crimina ipā ignis gsumēs. **H**ec omnia
prouida uirago sensisti: que hoc tantū bonū tenere
dilexisti: vix em̄ diligitur qđ oīno ignorat. **S**uper
hoc bonū iuxta: fortis esse poteris ad omnia bona.
Itaq; tuā volūtatem quā sup hoc bono cognouit li-
benter adiuuo. **E**t suauē laborē sup hac re vt roga-
ti desiderāter suscipio: sperandū dei adiutorū tuo
meito. **S**as em̄ intētiōe tuā nūq; frustādā: sed
in omnib; que desiderat ditandā. **S**icm̄ aī esses di-
ues pauperem te pro xp̄o reddidisti: et in anima
diues eris sancti cōmercij. **U**nde felix ego si qđ aperi-
lij ad uenas tuas diuitias adhibere potero. **T**ue itaq;
trado dilectōm̄ quicquid de penitētia sentio auctoritate
p̄m̄ et illustratiōe spūs sancti. **R**ec nō tñ̄ huius tem-
poris ipugnant; errores sed etiā de ipugnantis per-
tociam̄ rationū conamur tibi addere dulcedinē sua-
uitatis: vt integritas tue mētis que deo donāte oēs
repulit salatates sup fugatis rōmādo letetur.

Si fides fundamentū est penitētie p̄ter qm̄ nihil ē
qđ bonū sit: appetēda est penitētia quā gstrit i
fide esse fundatā. **N**on em̄ potest arbor bona
fruct; malos facere. **P**enitētia itaq; que ex fide nō pro-
cedit: inutilis est. **O**portet autē credi remediū penitē-
tie a saluatore conādi. **S**i em̄ om̄s penitētia p̄tōri-
bus sterilis esset neq; ad penitētiā reuocaretur
xp̄i interfectores: quā predicauit dñs m̄tis et m̄a-
suetus et eis p̄curfor. **D**ixit em̄ fruct; fructe dignos
penitētie: ostendēs penitētiā nō sterilem sed dignē
fructificare. **E**t ui em̄ dixit malo m̄tām qđ sacrificiū.

non expectabat mortē peccatoris. sed ut cōuersus uiueret.
Quis autē cōuersi pōt ut uiuat. nisi qui erat i re-
 gione longinqua. Iniquitatibus se cōceptū dauid me-
 minit et in delictis a matre sua genitū: cui dñs pli-
 bet testimoniu. Inueni hominē scdm cor meū. **H**ic uē
 a dño laudat⁹ presumes de dño dicit p̄pici⁹ eris p̄cō
 meo: nullū est em̄. Non qz nullū erat sed qz dauid
 reputauit id nullū: sed qui iam inde satur erat et
 fastidiosus. Non em̄ laborat exonerari p̄cō: cui nō
 uidetur minū. **C**ui⁹ ergo nullū uidetur si adhuc
 in illo dilectaretur. **C**ui⁹ rogaret perdere. nisi do-
 leret habere. **S**i em̄ non doleret haberet: gauderet
 cōmississe. **S**am⁹ qz deleuit dñs pat̄m dauid: aut qz do-
 lebat peccasse. aut qz gemitabat et stratiū suū laari-
 mis rigabat: et tanq̄m panē auerē māducabat
Si autē gauderet: non magnū sed puū diceret pat̄m
 suū. **F**allatur itaqz qui obiacētes penitēciam aplō
 et cū n̄ uidētes dicūt contra eū: peccabim⁹ ut grātia
 hñdet. Dicebat cōuertimini per penitēciam sperate
 de uenia eā si maxima sit iūquitas: ubi habūda-
 ut pat̄m hñdauit et grātia. **N**ullā pat̄m potest rema-
 nere aū penitēciam: predicat em̄ cōuersi. **S**ed unde
 se cōuerteret aliq̄s: au prior status placeret. **C**ui
 utiqz cōuertitur nō dolet se habere qd̄ gaudet per-
 dere. **P**enitēciam itaqz acquirit indulgēciam: sine
 qua nemo uenit ad ueniā. **S**i em̄ absqz ea saluaret⁹
 anima: non diceretur peccasti quiesce. **C**ur em̄ q̄s-
 cret⁹ nisi qz malū est si peccaret. **C**ui⁹ diligi
 et nō odio haberi pōt. qd̄ retenti dāpnat et fugi-
 tū saluat. **C**ui ergo nūc quiesat dolere: oportet

q̄ nō prius quieuit. Sic q̄ saluatur q̄ dolet: sic libe-
ratur q̄ penitet. Ex dolore em̄ dictū est: peccauit:
q̄d faciā tibi. Quasi diceret. Adeo doleo peccasse:
q̄ michi tam graue est q̄ non velim contra me
te nō vindicare. Cetero em̄ me q̄d supplicij pos-
sum ex cogitare: q̄d tibi possit sufficere. Nichil m̄
graue si me p̄t a p̄no liberare. Relinq̄tur ergo
penitere veniā volētibz iuuenire.

Sunt em̄ qui credit usq̄ in baptismū penite-
ntiā proficē. Scāq̄ s̄r̄ erat naama qui p̄ aquā
p̄didit leprā: sed postea peccatibz cassam p̄seuerat.
Gaudet em̄ singularitate arrogātes ex hoc q̄d nō
habēt: iactātes se mūdōs ut pote q̄ nichil post bap-
tismiā cōmiserūt: vñ iure dolere possint. Hī similes
omnia itelligētes vires ex autoritate sc̄oz sumē-
tes et sequētes prēm mēdatij mēdatiter expomūt q̄d
concordat verbati: legūt in aplō q̄d intelligē nolūt
Inpossibile est eos qui semel illūati sūt et gusta-
uerūt donū celeste. et p̄ncipes sūt sūt gr̄e spūs s̄c̄i
et gustauerūt bonū verbū dei virtutes q̄ sc̄ali-
futura iterū renouari p̄ penitentiā: vñ sūt au-
tīgētes filiū dei et ostentū habētes. Sed si super-
bia eos nō excaussēt: viderēt apostolū ita nō esse
destructore sui laboris atq̄ sui gaudij. Quos em̄
per epistolas corripit: nisi qui post baptismū ce-
derāt et in p̄no p̄seuerabāt. Gentiles em̄ visi-
tabat corporali p̄nā: rōmbz et miraculis eos cō-
futans. Cetero scriberet infidelibz ip̄is eidē multi-
pliciter cōtendētibz. hūc lapidabāt virgibz cede-
bant: et eis scriberet vt se corrigerēt. Cur autē

scribere correctionē fidelibꝫ. si de eorū desperaret
 salutē. **C**ui scriberet. qui sciet et omnino et ne-
 cessario nichil proficeret. **S**i non possent renoua-
 ri per penitēciam. cur predicaret eam. **P**rima
 choroanthū excoīcat post baptismū peccātem: et
 fornicationē genū supantē. **C**ui reaperet peni-
 tēciam si sic cont̄ predicaret preceptū. **S**ed de bap-
 tismo hec intellexit. **D**ixit em̄ eos renouari per
 penitēciam ipossibile eē: ut rursū crucifigāt filiū
 dei et ostentū habeāt id est ut iterū baptisent.
Cui em̄ baptisatur: mortē crucis et sepulturā.
 dñi representat in mersione sua. **I**n signo em̄ cru-
 cis quisq; in aqua submergitur: et submersus sepul-
 tus ostenditur. **N**on em̄ qui prolapsi sūt. per itera-
 tū baptismū consequi poterūt veniā. **S**icut em̄
 xp̄us semel crucifixus est: sic baptismus iterū nō
 est. **U**na em̄ morte sua. omnes redemit: ut ampliꝫ
 mori non oporteat. **C**id vidēs etiā: intellexit nō
 iterādum baptismū. **F**er fructus em̄ penitēcie ad-
 hibet: spes veniē baptismis. **N**am filius erat qui re-
 cesserat in longinq; regione: susceptus a patre per
 penitēciam dixit ei cōhitens. **J**am non sum dignus
 vocari filius tuus. **N**on em̄ a te ista didici ista apud
 te reperi. **H**ūc suscepit pater familias: et stola et
 anulo induit. **S**tola dotauit eū. qz in eo integritate
 caritatis restaurauit. atq; anulū in manu posuit.
 qz ex fide eū opari fecit. et per sp̄us sancti dona eū
 subarravit. et etiā calceamētā pedū reddidit: qz
 ecclesiam eiꝫ predicatiōe ditauit. **I**n auꝫ cōiunio oc-
 casus est vitulo et saginato. qz in quo habitat oīs

plenitudo diuinitatis corporaliter illi factus est cibus per
hoc ostendens etiam sacramentum diuinitatis corporis per penitenti-
am et confessionem reddi patribus baptisatis. Si enim ali-
ter esset petrus post dominicam ascensionem caput ecclesie non
preferuisset symoni in emptione spiritus sancti habenti
ut penitentiam sumeret inde: cui pecuniam ditauit
in maledictione. Ille etiam qui incidit in latrones
ab iherusalem descendebat non in egyptum ad tenebras
non ad ydumeos sanguineos et puluere aspersos. sed ad
iherico: qui incidit in latrones non habitauerat cum
eis. Sed licet incidit qui prius latro non erat: non
est derelictus a samaritano. sed adductus et cura re-
fectus. **Et** non fuisset: si solus non baptisatus spiritus
uenerit reliquisset. Amicus est vocatus lazarus. et postea
fatus a mortuis et resuscitatus et quatuordecim diebus
dicens quantum peccet homo et postquam fuerit de-
amici uine poterit eius spiritus. sed valido dei clamo-
re et multorum fletu foras a peccato uocabitur: prius
tolletur lapis desuper ab ipso. quia quod cordis duriciam
proiciet ex animo: quam tollant intercessores et
predicatores labore suo. Filiam abrahe quam al-
ligauerat sathanas soluit dominus redamantibus in
deus: hic etiam erat filia ligata et soluta in sabbato.
Hec sunt qui redamantur. redamant non esse
a patre remissionem baptisatis per penitenti-
am. dicentes patrem in patrem et filium remitti. in spiritu
sancto omnino non ignosca. putantes peccare in patrem et
filium esse in fidelium et habere remissionem per baptis-
mum. isti peccant absque spiritu quem non acceperunt. illi
autem in spiritu sancto quem acceperunt per baptismum. **Et**

Qui ei⁹ dona non retinet/ et dyaboli venena eli-
 git: istos intelligit neq; hic neq; in futuro mīam
 cōsequi posse. Sed iste intellect⁹ magis est erroris
 q̄ fidei sancte. Si em̄ per solū baptismū qd̄ iterādū
 non est sit̄ peccōz remissio. 4̄ aut adderet dñs. neq;
 in futuro. Constat aut̄ quedā in futuro remitti:
 ubi non est opatio baptismi. In futuro aut̄ nemo
 baptisabitur. et a peccō libeabitur: sicq; falsa est in-
 ter p̄tatio que remissione concedit soli baptisato.
 Non em̄ soli iudeles peccāt in p̄m̄ et filiū: sed
 quicūq; peccā gmittūt. Sed soli peccāt in sp̄m̄: q̄
 ipemētes existūt usq; ad mortē. Sp̄s em̄ sc̄s
 caritas est deitatis. amor est genitoris et gente ve-
 ritatis: qui suū. 4̄ grā nobis tribuit sui ip̄s arā
 Qui igitur peccāt et grā suā recuperare non
 amat. et nūq; curat diligi ab eo qui totus est amor
 et caritas. nec ad eū tendit vñ sup̄sit arā. in sp̄m̄
 peccat: et nūq; post mortē sicut neq; viues cōse-
 quitur veniā. Sicq; null⁹ peccat in sp̄m̄ qui fu-
 git ad ip̄m. Si q̄s leōnis seriem ubi hoc legitur et
 verbi causam cogitauerit et si aliter intelligat
 sim̄sive iterp̄tantib⁹ non q̄cordat. Dicebāt em̄ iu-
 dei in beelzebub erat demonia: opus sp̄s sancti
 attribuētes dyabolice potestati. Dixit ergo. sunt
 peccata que quoq; sūt ferēda. sūt blasphemie
 consecrature misericordiam: sed blasphemie sp̄m̄ sc̄m
 vñ tep̄sibus ducet vos ad mortē unde postea dicit.
 Non p̄t arbor mala fruct⁹ bonos facē. Quasi
 dicat. Couent vite v̄zē de sp̄u sc̄o dicere. Arbor
 bona nō potest fruct⁹ malos facē: consiliū est Co-
 uertim in arbore bonā trāsire: nec iā potētis de

spū sō talia sentire. **P**rohiūt aliud dictū sancti ihoīs.
Est autē pān non ad mortē: pro quo oret quis. **E**st
autē aliud ad mortem pro quo nō oret quis: q̄ pro
pāis ante baptisimū est orandū pro aliis non fallit
tur qui sic intelligūt: cōtrarij non est sibi ip̄i. qui
penitēciam admonuit ecclēsie p̄gnū. **S**ed sūt que
dam pāa venalia: que cotidie oratione dñica sol-
uūtur cū dicitur. **D**imittite nobis debita nr̄a sicut
et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. **E**t hec ut idem ait
non sūt ad mortem. **A**lij vero que sūt ad mortē
non sūt: sed per fruct⁹ penitēcie soluūtur. **E**cū pe-
trū late mātē suscepit: baptisatus remissionē nō
negauit. **J**am em̄ audierat: tibi dabo clauēs reg-
ni celozū. **E**cū licet deū negauit et a se amicos
dei excoimūit: per penitēciam et amicos flectis
venia recuperauit. **E**grū se dñs dicit respiciēs ad
mēbra sibi vniūta. **E**cū mēbra sūt per baptisimū
sacmēta deo vniūta sūt: in quibus tñ se egrū con-
memorat non ab om̄ib⁹ pān negat que cotidie
destruxit per penitēciam.

Huc instant p̄fidi qui sapiūt plus q̄ opor-
teat: non sobrii sed excedētes mensurā. **E**t si
semel peccatib⁹ post baptisimū valeat penitēcia:
non tñ sepe peccatib⁹ proderit iterata. **A**lioq̄ peni-
tēcia esset ad peccatū mātatio. **D**icit em̄. **E**cū
non semper peccaret: et si semper redire possit. **D**i-
cūt em̄ dñm mātatorē mali si semper penitētib⁹
subueit: et etiā ei placeat pāa. quib⁹ semper presto
est grātia. **E**rat autem. **I**mmo cōstat ei mltū pān
displicere: qui semper ea destruere presto est. **E**n em̄
ea amaret nō ita semper destrueret: s̄ cōseruaret.

atq; in sua munerat foueret. **Semper** destruit pat̄
 que inuenit: ne soluantur qd̄ creauit ne corrūpatur
 qd̄ amauit. **Suauit** occasione p̄pocrite isti ex fact̄
 dñi. **Quē** em̄ acū bis illuminauit. quē leprosu
 bis mūdauit. 4 quē mortuū bis suscitauit. **Non** la-
 zarū quē dilexit non filiū vidue quē miseris ma-
 tri reddidit. **Non** filiū dissipatorē legitur bis susce-
 pisse: non filiū abrahe bis a demōno liberasse. **In**
 nulla p̄sona iteratū est factū: docens ut aut̄ nō
 sepe a dño fieri remediū. **Dixit** multis. vade et
 noli amplis peccare ne qd̄ tibi detēus q̄tingat:
 promittēs penā nō amplis veniā. **Qui** autē
 multos cecos et diuisos tempore illuminauit cū-
 tos debiles confortauit ostendēs illis eīdem sepe
 peccati dimit̄: ut quē prius sanauit leprosu alio
 tempore illuminat: cecū. **Ideo** em̄ tot sanauit
 claudos cecos et aridos ne dispēt sepe peccatis
Ideo non scribit̄ alijs nisi semel sanaty: utq; q̄sq;
 tinent nūgi pat̄. **Videmus** ad huc cotidie in eclesia
 sepe febricitātes sepe languidos sepe passioibus cap-
 tos sepe liberari. 4 ut appareat toties opus mise-
 ritis: quoniam fit confessio penitētis. **Quō** em̄ cor-
 pus qd̄ vilis res est et ab ip̄o dissilis sepe sanaretur
 et manū digniore et redeptam suo sanguine nō
 toties liberaret. **Medici** se vocat: et nō sanis s; **si**
 male habetib; oportuni. **Sed** qualis est h̄c medicus:
 qui malū iteratū nesciret curare. **Medicorū** em̄
 est h̄c medicus: cunctas infirmū visitare cunctas cu-
 rare. **Qui** ceteris minor esset: alijs possibilis
 ignoraret. **Memor** est verbi sui qui promissit
Nolo morte peccatoris: sed ut magis gūtat̄ et viuat.

Cuius enim patrem excludit. Et quod omnibus promissit
indulgentiam: alijs promissionibus declarat. **C**ui me
confessus fuerit coram hominibus omnis quantitas: et quocumque
tempore peccator: cuiuscumque ordinis: etiam si fuerit sacer-
dos: confitebor et ego eum. **S**iam qui uocauerit no-
men domini secundum quod nominatur dominus: id est qui uocauerit
eum ad se seruiendo non contumaciter ut fornicum sepe
fecit omnes. id est quicumque sit ille pater saluus erit
Omnem enim animam iste promissor saturauit bonis.
etiam sedentes in tenebris et in umbra mortis: nullam
exspiciens animam. **H**uc magister intellexerat discipulus
ille qui chorinthios per epistolas suas uoluit corripi-
gere: et ut ipse testatur ter in litteris suis eos cor-
ripuit. **O**portebat enim ut quocumque uidebat eos cor-
ripere: totiens uiuaret surgere. **M**emor enim erat illius
qui dixerat. **Q**uorum remisissis peccatis remittitur
eis. **S**anctus autem et primos patres et in omni tempore eccle-
siam dei semper usque in septuagesimas septies quod est septem
peccata dimittere. **C**rua potestate isti ab ecclesia dei
auferre conantur. **O**portet enim ecclesiam dei sic cre-
dere: que se confitetur peccare. **R**egat enim ueritate
in se ductis esse: qui se absque peccato audet iactare.
In multis enim offendimus omnes. nec in fine unius
diei absque peccato super terram esse potest. **C**rua propter
eluminandum est ab ecclesia: qui non nunquam penitentibus
negat indulgentiam. **N**on inquiritur quod apostolus
fenserit qui dixit: nichil michi gratius sit sed in hoc
iustificatus non sum. **S**ed. **S**ententia etiam et iustus peccata
sole contingere non se gloriabatur absque peccato: qui se
cognouit dissolubili uinculo caritatis christi unctum.
Fisi enim sciret iustos sepe venire ad uenam quomodo

dubitaret se peccare. ¹ qui se facbat spm̄ dei habere.
 et intēione mūdissima ei seruire. ² Cur dñs petri
 pedes lauasset et ecclesiam hoc eē idē docuisset: n̄
 qm̄ cotidiana est offensio. oportet ut cotidiana sit
 remissio. ³ Cur docuisset orātes dice dimitte nobis
 debita m̄a. ⁴ nisi ip̄e misericors pseueraret qui nos
 ab hac petiaone non uult deficē. ⁵ Scully itaq; tātū
 vniq; possit peccare: q; penitēs uelit desperare.
 Quid em̄ aliud est despare. ⁶ q̄ dñm̄ sibi compare
 ream qui de deo non p̄sumit uemā: non aūdūit
 plus p̄sō suo dei posse demētam. Si em̄ sentiret
 deū magis bonū q̄ se malū: qd̄ in se iusticie non
 tuemret a deo magis bono expectaret. Et quidē
 diffidit: qz sūm̄ boni bonitate maiore sua neq̄a
 non sentit. Ille em̄ solus diffidat: qui tm̄ peccare
 p̄t q̄ntū deus bonus est. Cū autē sit nullū qui h̄ pos
 sit: qui timet de se p̄sumat de meliori. Diabolus
 em̄ et om̄s nequicia minor est q̄ dei misericordia
 Ip̄e em̄ si posset sp̄are et culpā in se sentire: qd̄ nō
 tuem̄t in se sumeret de dei pietate. Ad hec qui dif
 fidit et suā nequiciā dei benignitati compat suem
 impōit diue v̄biti. ⁷ ⁸ dans suē infimto. et p̄fōnē
 diuitatis auferēs deo cui nichil deest qd̄ eā cogi
 tari non potest. Non itaq; eā si sacerdos peccauit
 rit despare possit: licet sc̄ptū sit quis orabit pro
 eo. Tota nāq; ecclesia atq; alij sacerdos. et om̄is
 sc̄ritū ordo orabit pro eo: et ip̄e xp̄us qui pro nobis
 offert se deo. Sed hoc considerādū est sacerdoti ne
 faciale cadat: aū in hoc ḡuor notatur pena dicit
 apud se. Si plebs ieiunia uerbi dei peccauerit opoz =

tebit me ferre ptem ponderis: non audebo illi impor-
tabilia imponere et non digito mouere. Sed ego si pecca-
uero qd faciam? Non sic facile euadam: me oportet
fletu miseriam. Non enim sic est statutum de me: sicut
de stricta plebe. Sic sacerdos et timeat peccare:
sed magis timeat desipere.

Sunt alii impii q̄ desperantes qui adeo presu-
munt et de deo confidunt q̄ quidam sibi licentiam
peccandi acquirunt. et sine penitentia expectant veniam.
q̄ credunt qm̄ xp̄ianam vocantur: adulantes sibi qd̄ scri-
ptum est. Omnis qui uocauerit nomen dñi saluus erit.
Putant enim se nomen dñi uocare qm̄ p̄nt xp̄m re-
dere. et ecclesie sacramenta sumere. non uerentes ml-
tos esse uocatos sed paucos electos putant em̄ om̄s
xp̄ianos paucos esse in multitudie gentium et iude-
orum: qm̄ et si oēs saluentur credentes paucorum tantum
est electio in tanta multitudie. Sed si q̄s adūtere
uoluerit. deceptos hos at̄ ecclesia iudicabit: licet
confidat in xp̄i redemptione. Dicit enim **Q**uid pro-
derit xp̄m uenisse: si mali tantum sicut et ante adue-
ntum suum ad huc p̄iret? Ante enim q̄ deus homo fieret
mali tantum dampnabant: et si adhuc idem eet: eum
uenisse qd̄ prodesset? Multum magis. Nam omnis ho-
mo ante aduentum dñi saluus factus est per uenturum.
Nemo enim infernum egredi posset: nisi a xp̄o pue-
nente in eum exili meruisset. Neq̄ facultas boni ope-
rari et dyabolo contēdenti tanta hominibus iesset: ni-
si xp̄us tanta pati et resurgere decreuisset. Hi enim
neq̄ apostolorum neq̄ dñi uerba attendunt: qui for-
mentoribus et arminosis hoibus tam multiplicat et to-

aēs penas promittit.

Huc additur iniquitas prioris q̄silis. licet
 contraria. Desperantes em̄ dei iudicant misere-
 ricordiam. Hii q̄dēnant iusticiā. et iustum deum
 blasphemantes qui reddē mala malis ignorat:
 et peccatā eorū exaltat. Sed miror cur credant
 ap̄lo dicēti. spes non confundit: qui nō veretur
 penā quā idem criminosis promittit. Si em̄ ubi
 minatur verax non est. cur confidūt q̄ sperantibus
 verū dicat. Sed qui verus est in promittēdo: verus
 est etiā in iudicēdo. Sed non est sperare bonū pro ma-
 lo expectare: imo temerariū est qui peccatū nō ab-
 horret. Sed cū peccat ad penitentiā recurrat.
 Confidat in dñm: quē timeat iustū. et in iudici-
 arū inimicū.

Qui itaq; penitentiā efficacē et fructuosā nec-
 nem relinquit sine venia mortuos resusci-
 tans. et de mō et viciate ei⁹ aliq̄ differant: peni-
 tenciā em̄ baptisandis nō est. Sed baptisatis de
 maiorib⁹ peccatis penitendū est: per fidem em̄ ecclē-
 siē sola remittitur peccatū que ḡtraxit homo ī ori-
 gine. et ut sicut a p̄re peccatē dāpnationē accepit:
 ita per m̄ris fidē ḡsequitur remissionē. Sed qui
 per se peccant: per dolore pp̄ri per fidē ecclēsiē
 indulgētiā acquirunt. Hec per baptismū reddit
 hominē mūdū et nouū: ut nichil remaneat qd̄
 deo displiceat. Sine penitentiā nulli profuit bap-
 tismus: qui peccant spontaneus. Si quis baptisa-
 retur iustus et in falcitate ḡfessus cū penitentiā
 saluus erit: adiuuante fide et caritate totiq; m̄ris

eclesie per totū orbem diffuse. **Et** hoc sūt cōtra eam.
ab eclesia constituti: ut dū baptisimū expectāt vñ
iure peniteāt doceātur. **Hec** restituit hōmē in liber-
tatem arbitrii p̄mū patris ad huc in habitudi-
na virtutū constituti. **Est** em̄ penitētia assidue peccā-
tibus assidue necessaria. **In** multas em̄ offendim⁹ oēs:
que cotidie remittuntur sicut semper ploratur. **Ista**
per sacmēta eclesie et orationes semper figatur
ut iure audiant: tota pulchra es et macula nō est
in te. **Non** quī fiat dicit: sed remanere non potest. **Tan-**
ta est virtus peccati tui et vnitatis eclesie: ut q̄
qd̄ exteriū accidit durare non potest. **Licet** em̄ spe-
nōsi sint pedes ewāgelisānū pace ewāgelisānū
bona: lauatib⁹ tamē in remissionis figurā exuācedis
est pulvis qui conchitur in viā. **Hec** peccā et si sint
p̄ua per dei misericordiā: sicut mag⁹ in p̄uorib⁹
negligētia. **Nullū** em̄ peccā adeo p̄uū: qd̄ non
aurescunt neglectū. **Non** em̄ considerādū est qd̄ fece-
rit: sed quē offenderit. q̄ bonus est. q̄ benignus.
q̄ pius. q̄ propitius: qui illū sua dulcedie et pietate
creauit ex nichilo: qui eū absq̄ merito pduxit
ad baptisimū: et educavit et nutriuit ut filiū. **Ad**
autē q̄modū creauit celū et terrā et omnia que in
eis sūt ex nichilo: au seruiuit omnia tanq̄ filio: au-
misit angelū in auxiliū. p̄pter quē fortem et calli-
dū debellauit hostem ei⁹ antiquū. **p̄pter** quē tā
multipliciter pati sustinuit ut mereretur filiū cū q̄
dignaret⁹ habere consortiū: qui deus maiestate sua
regit et gubernat omnia p̄pter eū potestate sua.
Talem p̄mū offendere contra ei⁹ volūtatē aliquid

comitte aduultibus ac se non ignorantibus quod se caude?

Hinc qui se cognoscunt sicut semper peccant *ut tota vita sua que est temptatio super terram ploret totam vitam suam.* *Ista autem sunt. cum aliqd ultra vel infra modum agitur. Ipa enim bona que per se bona sunt: aliqd concludunt ac excedunt. Exuit quod deest a perfectione. quod deficit ab homine. quod autem in modum est plorandum delendum est. Exuit quod alio modo agit: non mundissima intentione quod alio modo operantur et non in purissimo dei amore: non liberum a fragilitatis operatione. Exuit quod tam miserum esse ut hominis est dilexerit. et qui eius fragilitatem non abhorruerit omnino. et sibi reseruauerit et suum esse unquam nisi propter accipere verum esse quod deus est tolerauerit addit operi diuino dolendum proculdubio. Et qui se cognoscit quod est: diligat hoc solum quod spectat ad illum qui est. Si quis enim sapienter cogitat quod turpissime fragilitati ab ipsa conditione inheret. quod fetidum quod turpissimum sit in carne quod mutabilis in mente: hoc solum in eo diligitur quod tale cum ad deum ducet. Exuit quod enim bonum facimus si id melius facere possemus: a nobis est quod in culmine boni non sumus. Si quod bonum nouimus et minus aliquomodo operamur: non omnino a nostra operatione est alienum. Ista assidua et quod quodammodo nostra assidua lauetur confessione: assidua restauratur tribulatione. Surgamus purissimum ad purissimum perfectionem. ne istis quod pura multiplicatis quod quadam scabie patiamur corrumperet et collidi. ne pinguedine caritatis immunda sinamur matie affligi et tortura immunde consuetudinis macerari. Semper tēdamus in*

Ista semper plorant:

est

in melius. semper in puritatem baptismi tendentes et
eam sicope obseruantes. ut ai de hac vita exhibim⁹
ad eū qui mūdissim⁹ est mūdi pueriam⁹: et sine
mora ab eo suscipiamur. **D**oleamus esse exules a
patria. doleam⁹ uiuē in corruptibili materia. hic do-
lor magis ex desiderio q̄ ex uindicta sit. unde differt
a penitētia. **P**enitētia est em̄ quedā dolentis uindic-
ta: puniens in se qd̄ dolet cōmisse. **C**ui aut̄ dolet
q̄ retinetur in mortali corpe: desiderat qd̄ amat
plorat qd̄ tardat. **O**mnis penitētia est de male
usu libertate. **I**ste uero dolor magis in nātate est
Scellū aut̄ pccātū est nātū. **I**p̄m aut̄ pccātū origis
ob hoc est malū qz̄ fuit in adā spōtaneū. **I**ll⁹ em̄
voluptas male use libertatis puniuntur in nobis.
nō qz̄ nātū: sed qz̄ spōtaneū fuit. nichil em̄ a no-
bis queritur q̄ gmissim⁹ nichil a uobis exigit̄
ut qd̄ fecissim⁹. **R**elinquitur in filiis opus patne vo-
luptatis. **R**equirit dyabolus filios in seruitute quo-
rū p̄is erit libertate. **I**ste dolor sanct⁹ est nō ex
cōsciētia peccatrice sed ex opante caritate. nō pu-
nēs malū sed augmētans bonū. non patietur ha-
bitus sed ex desiderio suscept⁹. **I**n hoc desiderio erat
andreas: qui in cruce positus a dño req̄rebat.
Temp⁹ est ut quēdes terre corpe meū. **V**olebat
em̄ eū plebs de cruce deponē. et ip̄e cepit dñm ro-
gare ne me p̄mittas dñe descēdere uiuū. sed temp⁹
est ut quēdes terre corpus meū. **T**am diu em̄ in
portuui. tam diu sup̄ quēdatū uigilau. labora-
ui. q̄ uellem iam̄ ip̄a obediētia liberari. isto gra-
uissimo impedimēto expoliari. **R**ecordor quātū uipoz

tando onerosū. infouēdo infirmū in coherēdo letū.
 in domando sup̄bū laborauit. **S**as dñe quociēs a pu-
 ritate contēplatois me rethere tendebat. quociēs
 ad dulcedie quietis tue sopno me exatere q̄tendebat.
 quantū et quociēs dolore mgerēbat. **E**t tu ergo tā
 diu pater benignissime pugnati restiti et tua ope
 sup̄pau et vici. a te pio et iusto remuneratore posto
 ne michi ultra quēdes. sed depositū reddo. **C**omēda
 aliq̄. quē illo vlt̄. non īpedias. et resurrecturū seruet
 et reddat. ut et ip̄m meritū sui laboris recipiat. **T**er-
 re quēda. ut me amplius vigilare non oporteat. et
 libere ad fontē indefiectis gaudiij tende. auxiliante
 iam non rethat nec īpediat. **H**ic dolebat iā non
 esse cū dño nec penitebat cōmendatū. resurrexisse
 dño **S**ic itaq̄ non omnis dolor est penitētia.

Sunt etiā alia p̄c̄a que oīno eripiūt vitam nisi
 succurrat penitētia. **N**on em̄ om̄s qui dicit
 dñe dñe intrabit in regnū celorū. **C**auere agēda
 est penitētia. ut deleantur crimina. **S**ed qm̄ non oīs
 penitētia est bona. dicam⁹ aliq̄ que reperāt veram a
 falsa sterile a fructuosa. **S**ūt em̄ quos peccasse penitet
 p̄pter p̄c̄a supplicia. **D**isplacet em̄ latē p̄c̄a qm̄ ope-
 rantur penā. **D**esit v̄ndicta et reuertitur ad crimina.
Ista est penitētia non ex fide procedēs nec caritate
 munita. sed sterilis et sine misericordia. **H** nec purgat
 cōsciā. nec lauat crimina. **I**n hac nulla est spes ve-
 me. nulla expectatio indulgentiē. **H**uic concordant
 qui cōfident̄ iūti non amore boni sed ut fugiant
 dāpnū vel īcomodū seculi. **S**eruiūt mūdo quē amāt.
 querūt gloriā suam quā anhelāt: recipiūt merce-

dem quā expectāt. Si q̄s tali penitētia sc̄arū extite-
rit. et ad verā de ista non q̄tenderit: deceptus et in-
fer eternalit̄ p̄bit. Valis igitur erit penitētia si sp̄o
tamea d̄m̄i queres quē amississe dolent ad illū
anxia sit preter quē non est ~~ita~~ vita. Sūt plures
quos penitet peccasse. sed nō oīno. reseruātes sibi
quedā in quibz delectētur. non araditēs d̄m̄i
sindū et mutū simul liberasse a demomo per h̄.
doctēs nos nūq̄ nisi de oībz sanari. Si em̄ vellet
p̄cā ex pte reseruari habenti vñ demomā proficē
potuit sex expulsis. Expulit autē vij: vt omnia
crimina simul eiāda doceret. Legionē autē alio
eiācs neminē reliquit de omnibz qui liberatū p̄ ab
possideret: ostendēs si p̄cā sint mille. oportere
de oībus penitere. Laudat̄ est em̄ d̄s: q̄ reiet-
to demomo locut̄ est mutus. Pr̄q̄ aliquē sanauit
quē oīno non liberauit. Totū em̄ hōiēm sanauit in
sabbato. qz et corpus ab infirmitate. et aīam ab oī
cōtione. indicās penitētem oportē simul dolere
de omni crimine orto in aīa et in corpore. Sc̄o em̄
d̄m̄i t̄m̄cū omni criminoso. Quis ergo qui crime
reseruat de alio recipiet veniā. sine amore dei cōse-
quitur indulgēciam. sine quo nemo vniq̄ uenit q̄
grāa. Hostis em̄ est dei d̄i offendit p̄seuerāter.
Quedā em̄ impietas infidelitatis est ab illo qui iustū
et ip̄a iusticia est dimidiā sp̄are veniā. Jam em̄ so-
ret sine penitētia uenire grām. Penitētia verā ad
baptisim puritate q̄scentē conatur adducē. Recte
em̄ penitēs q̄tqd̄ sordidū post purificationē contrax-
it oportet ut abluat salte lacrimis mētis. Sed satis

durus est: cuius metis dolore oculi carnis nequunt de-
darare. Sed sciat se culpabilis duru qui deflet dap-
na tps vel morte amittit: et dolore pat lacrimis non
ostendit. Non itaqz est ut quis exaret se non hze
fontem lacmaru: qui vniqz pondit dolore tpatiu

lacrimis

Quem igitur penitet oino peniteat et dolore
lacrimis omdat: pueniat iudiciu dei per con-
fessione. Precepit dñs mūdatis ut ostenderet ora
sacerdotibz: docēs corporali pñcia/ confitēda: non
per nūciū non per sptū manifestāda. Dixit em
ora mōstrate. et omnes: non vniqz pro omnibus
Non aliū statuat nūciū: qui pro vobis offerat
nuūqz a moysē statutū: sed qui per vos peccastis
per vos erubescatis. Erubescētia em ipā ptim
habet remissionis. Ex misericordia em hec pcepit
dñs: ut neminē peniteret in occulto. In hoc em
qz pscipm dicit sacerdoti et erubescētiā vniat
timore offensi fit vema criminis. fit em vemale p
confessione: qd criminale erat in opatione. Et si
nō statim purgatur: fit tñ vemale qd cōmiserat
mortale. Fultū em satisfactiois obtulit qui eru-
bescētiē dñans mdyt corū que cōmisit nūciū dei
denegavit. Deus em qui misericors est et iustificat
gservat misericordiā iniusticia: ita et iusticia in mi-
sericordiam. Opus em est misericordie peccati pñ
dimittē: sed oportet ut iustus misereatur iuste. **P**
oportet em ut non solū qd sed in quo debeat. cō-
sideret. si dignus est non dico iusticia s; misericordia
Iusticia em sola dapnat: sed dignus est misericordia
qui speciatu labore petit grām: laborat em mēs

paucos erubescerem. Et qui verecundia magna est pe-
na: qui erubescat pro peccato dignus sit misericordia. Unde
patet quod quanto pluribus confitebitur in spe venie turpi-
tudinis criminis tanto facilius consequitur gratiam remissio-
nis. Ipsi enim sacerdotes plus in possunt proficere plu-
rimum confitebatur peccato: quibus tamen remittit dominus. Lazarus
enim de monumento iam suscitavit: quem obtulit disa-
pulis solvendum: per hoc ostendens potestatem solvendi
concessam sacerdotibus. Dixit enim quodcumque solvitis su-
per terram: solvitur in celis. Hoc est. Ego deus et omnes
ordines celestis curie et omnes sancti in gloria mea
laudant vobiscum et confirmant et solvunt. Non dixit
quos putatis ligare et solvere: sed in quos exercitis
opus iusticie et misericordie. Alia opera vestra in peccato
res non cognosco. Curare qui vult confiteri peccatum
ut inveniat gratiam: querat sacerdotem factem ligare
et solvere: ne cum negliges circa se extiterit neg-
ligentur ab illo qui eum misericorditer monet et pe-
nitentiam ne ambo in foveam cadant: quam stultus evadere
noluit. Tanta itaque vis confessionis est: ut si deest sa-
cerdos confiteatur proximo. Sepe enim contingit quod peni-
tens non potest verecundari coram sacerdote: quem desi-
deranti nec tempus nec locus offert. Et si ille cui confitebitur
potestatem solvendi non habet: fit tamen dignus venia
ex desiderio sacerdotis qui ei confiteatur turpitudinis
criminis. Mandati enim sunt leprosi dum ibant ostendere ora
sacerdotibus: antequam ad eos perveniret. Unde patet
dominum ad cor respicere: dum ex necessitate prohibetur
ad sacerdotes pervenire. Sepe enim eos querunt et sa-
m et leti: sed dum querunt antequam perveniant moriuntur

quos ligat

Deo dei misericordia est ubiq; et qui iustis nouit peccare.
 et si non tam cito sicut si solueretur a sacerdote. **C**um
 igitur oino confitetur sacerdoti. meliori qm pt qfiteatur
Si patm occultu est sufficiat referre in noticiā sacer
 dotis ut gta sit oblatio muneis. Nam in resurrectione
 filie pncipis pauca inter fuerut qui videret. Nondū
 erat sepulta. nondū extra portā ciuitatis delata:
 nondū ext domū in noticiā portata. Intus resista
 tauit quā inty tūent. assumptis scilicet petro et iohā
 ne et iacobo et pze et mte puelle. In quib; ihgu
 ra continetur sacerdotes ecclesie. Quos aut extra
 tūent aiāduertedū est quō sustinuit. **F**lebat autē
 turba post filiū vidue. Fleuit martha et maria sup
 plicās pro fratre: flebat et turba que mariā fice
 rat scuta lacrimis mariē admomita. In quo doce
 mur publicis peccatib; non ppriū sed ecclesie sufficere
 meritū. Sic itaq; mortuū iaceat. sicq; se mortuū oste
 dat publice mortē suā predicādo. publice fructy pe
 nitēcie ostendēdo: et ut turba ploret admissū defle
 at quē dolet mortuū. **I**stis lacrimis mouebitur dñs:
 qui reddet matri vnicū filiū. **S**i nimis pseueraue
 rit se mortuū. et per fructy penitēcie nō declarauit.
 tanto plus oportet addere vnde lacrimas exatet nō
 solū marthe. sed etiā mariē. **T**antu se affligat tantū
 se dolere et se mortuū sentire ostendat. ut audientes
 et gtemplates plorando orent vnam. quorū fletū y
 mmitetur ecclesia. **C**ui em multos offendit peccādo.
 multos oportet placare satisfaciēdo ut ecclesia pūb
 offensa per culpā in conuersione flectatur in miseri
 cordiā. orās pro ipō quē defunctū dolebat vñ deus

flectatur ad veniā qui adhibuit misericordiā. Laborat
itaq; penitēs in ecclesia esse: et ad ecclesie vnitatem
tendere. **S**isi em̄ vnitās ecclesie succurrat. nisi qd̄
deest patrū sua opitulatiōe compleat: de manibus
inimici nō eripietur anima mortui. **C**rededū est em̄
et pietas fidei postulat crede q̄ om̄s elemosine totaq;
ecclesie et orōnes et opa iusticie et misericordiē succur-
rāt recognoscentem mortē suā ad cōuersionē suam: **I**-
licet nemo penitē dignē p̄t. quē non sustineat vni-
tas ecclesie: ideoq; non petat sacerdotes per aliquā
culpā hab vnitatem ecclesie diuisos. **J**udas vero pe-
nitēs iuit ad phariseos reliquit apostolos: nil tūc
auxilij sed augmentū desp̄tatiōis. **D**ixerūt em̄-
Ecce ad nos? **T**u videris. **S**i peccasti tibi sit non
tibi succurrim⁹. non peccā tua caritatiue suscipimus.
non oportūdo promittim⁹. nec qualiter deponas o-
mus docem⁹. **E**cce em̄ nobis et misericordiē: qui
nec opa seq̄mur iusticie. **I**ssēt ad fr̄es issēt ad illos
qui orauerāt pro socru petri febricitante: qui cha-
naqueā improbam misericordi misericordiē obtulerāt.
Introgaret petrū pro se effudentē lacrimas non
fugisset mariā et marthā que vitā lazari ipetra-
uerāt: non turbā plorātem que vniū filiū vidue
accāsierat. **I**nt ad diuisos et diuisi perijt. **H**āc vni-
tatem om̄s boni opatritē sensit qui dixit. **V**inea
fuit patris in ea que habet populos. **S**isi em̄ in
ecclesia vniūfali populos se continētes cognosceret:
se vineā non presumeret. **S**it em̄ et experimēto
agnoscat utpote qui iam pro om̄i salute labora-
uerat se absq; auxilio ecclesie stare non posse. **S**on

em est puu ai omne bonu succurrit. siue in celo siue
 in terra constitutu. **H**oc amittes per excoicatione.
 nisi recuperet per sancte mris vntate vel pietate.
 Quo vniq dilige poterit penite. **E**ius deu beniuo-
 lu poterit uenire qui eis sanctissima spofam et ma-
 tre filia et sorore non dubitauit offendere et eis auxi-
 liu oino contempere. **E**x fide penitent credat hac ee
 medicina. **O**mnes frans penitentie sue puos habeat
Suq sufficiat. semper doleat. semper de dno ante q
 peccauit erubescat: dolore ai vita firmat. **S**iam si
 aplius etia peccata p baptismu remissa gntue plo-
 rat. et nobis sup fundamentu aploz possis qd pter
 plorare restat. **E**uid nisi semp dolere in vita. **U**bi
 em dolor finitur desiat et penitencia. **S**i aut penite-
 na finitur. qd relinqtur de verna. **T**am diu em gau-
 deat et speret de gra: q diu sustentatur a penitencia
Dicit em dñs vade et ampliq noli peccare. **N**on
 dixit non pecces: sed nec voluntas peccandi in te ori-
 atur. **Q**uo seruabitur: nisi dolor in penitencia
 continue custodiatur. **S**ic semper doleat et dolore
 gaudeat et de doloris penitencia si gntigerit semper
 doleat. **E**t non sit satis q doleat. et ex fide doleat. et
 non semper doluisse doleat. **C**onsideret qualitate
 timis in loco. in tempore i pseueracia. in vaietate
 psone. et quali hoc fecerit teptacione et ipis vicij
 executione multiplici. **O**portet em formantem pe-
 ntere scdm excellenciam sui status aut officij. et scdm
 modu meritis et in modo opcis sui et qlie tui pi-
 tudine sua pegerit. **S**i in loco factu aut au debuit ex-
 cellenciam fidei. ut sut domo dominoru. et alioru **m**

multorum. **S**i tempore orationi q̄stituto aut in festiuitate
s̄c̄r̄ū et t̄pore ieiunij. Consideret quātu p̄seuerauerit
ut defleat qd̄ p̄seuerāter peccauerit. et quātu
vict̄s fuerit īpugnatione. **S**ūt em̄ qui non solū nō
vīnātur. sed vltro p̄c̄o se offerūt. nec expectāt t̄p̄
tationē sed p̄ueniūt voluptatē et p̄tractāt secū q̄
multiplicā actione vīaj delectabilis peccēt. **O**mnis
ista varietas q̄stēda est et deflenda. ut cū q̄nouerit
q̄ p̄c̄m est multū: ato t̄ueniat deū p̄p̄c̄ū. **I**n q̄nos
cendo augmētū p̄c̄ā t̄ueniat se cuius fuerit etatis cuius
sap̄ie. et ord̄is. et statū omnē alieis q̄pectātis. **I**mmo
retur in singulis istis et sentiat modū c̄m̄s: pur
gans lacrimis omnē qualitātē vīaj. **D**efleat virtutē
qua interī curuit. **D**olendū est em̄ et dolore purgā
dū non solū qz peccauit: sed etiā qz se virtute p̄uū
uit. **S**cam licet speret se q̄scaturū veniā dolere tū
p̄t qz non p̄meruit vnde remunerari q̄fidat. **A**nḡ
ctur et doleat qz mō effugiēs de p̄c̄is penā miser
nō inde expectet gloriā cuius omne temp̄ qm̄ breuis
simū est debuit decernuisse ad cōsequendū p̄m̄ū.
Defleat etiā qm̄ in vno offendēs sc̄is est omnū
reus. **I**ngrats extitit qui plenus virtutibz deū omni
no non timuit. **I**n hoc em̄ q̄sqz p̄c̄o: sic culpabilior
quo deo est acceptior. **I**deo em̄ adā plus peccauit:
qz omn̄ bono habudauit. **E**tia alio mō offendēs in
vno reus est omnū: qz om̄s virtus ab vno p̄a vi
tio patitur detrimētū. **S**cam si q̄s t̄auariciā cadit
largitate destruit et etiā castitatē minorauit. **A**mo
re em̄ peccauit vel violaret castitatē vel saltem
min̄s amaret. **S**i em̄ tanta p̄pter deū ad huc casti

tas in est ut nolit eam perde tñ saltem minori gau-
 dio minori affectu tuctur eam ubi videt inde proce-
 dere dapnū peccatū. Sicq; in alijs que etiā si nō ex-
 pellātur tñ per q̄ceptionē vni⁹ vici⁹ vel satis vel parā
 minuūtur vel itenacōne deteriorātur. Unde omīs vir-
 tus auq; cōmū est flenda et de oib⁹ est indulgēciā pe-
 tendā. **A**uertere etiā oportet et aduertēdo defle-
 riam p̄ximā quā fornicator deo eripuit. vel ereptā
 in malo q̄seruauit etiā q̄ exemplū extitit mali in
 opatione cōmū sui. au magis profuisset si alijs suis-
 set causa cōuersiōis. **S**emat itaq; aliorū vitā in sua
 corruptā vel corruptā q̄seruatā et q̄modū proximi
 qd̄ dedisset exemplo boni. **D**oleat de tristitiā quā bo-
 nis peccādo intulit. et delecticiā quā eis nō adhibuit.
 // nō et solū cogitet qd̄ et q̄liter fecerit. sed q̄ iuste deū
 ut dixim⁹ peccō offenderit. **T**imeat illā veritatis
 sententiā: non potestis duob⁹ dñs seruire. **T**ime-
 at ergo ut omnia bona que fecit dñi in vno peccō
 p̄seuerauerit excoicatione mali p̄derit. ut qui ser-
 uauit dyabolo per cōmū: dei quā obtulit amiserit
 seruitutē. **N**ū est tū credē ut recepta dei grā qui
 in eo destruit mala peccā etiā remouēt bona ut
 cū destruxerit qd̄ suū non tūent: amet et dili-
 gat bonū qd̄ in peccāte plātūit. **I**n omib⁹ dolēs
 aut scdm̄ derelinquat. aut saltē illa que sine ~~ad~~
 admixtione mali non sūt admistrāda. ut marca-
 tura et miliciā. et alia que veterib⁹ sūt notāua. ut
 admistratioēs seculariū p̄tātū: nisi hijs vtantur
 ex obediēciā licētia. **P**onat se oīno in p̄tate iudicis.
 in iudicio sacerdotis. nichil sibi reseruās sui ut oīa

eo iubete patris sic facere pro recuperanda vita anime
quecumque faceret pro evitanda corporis morte: et hoc
aut desiderio. quod vitam recuperat infinitam ut deus. **Cum** gau-
dio enim debet facere immortalis futurus: que faceret pro
differenda morte mortuusus. **Semper** quod deficitur deus
certus de venia. quam omnibus moeris et sine tedio roga-
ret dubius precantem eternam. **Abstineat** a nullas: lu-
tis qui in libertate arbitrii commisit illicita. **Semper**
offerat deo mentem et cordis gloriam. **Ad** eide et quod sit
de possessione: hinc quod offert securus offerat. **Respexit**
plus dominus ad abel quam ad eius munera. **Sumens** enim mentem quam
cognouit humile et puram remuneravit eis largita-
tis munera: ad chayn vero non respexit neque ad eius
munera. **Ad** eum enim eis quam viderat quam non cog-
nouit eis munera non recepit. **In** iudicio eius cordis
consideranda est elemosina tribuetis. **Sec** iam conside-
randum est quantum: sed qua mente qua affectio dat
quod potest. **Indigna** enim duobus que habuerat largi-
minutis plus omnibus misit. **Qui** igitur peccata sua re-
dimere vult temporalium oblatione: caueat pius ut offe-
rat mentem. **Cautus** sit ne venia ductus diuidat
apud se confessionem: ut diuisa diuisis velit manifesta-
re sacerdotibus. **Caueat** enim celat vni. que alij ma-
nifestanda conseruat. quod est se laudare et ad ypo-
sim tendere. et semper venia carere: quam per frustra
totam putant tuemere. **Caueat** peccata que vera delec-
tat peccantem. **Non** pius ad deum corpus accedat quam con-
fortetur bona gloria. **Sed** in hac separatioe tremendum
dei iudicium cogitet ubi magis terribilis sententia pe-
nitentes sepabit in igne. **Genat** quod nondum audet

sumere qđ multū desiderat. abū salutarē. **I**sti sūt dig-
 ni penitēcie fructy aīam captiuā elanguātes: et ī liber-
 tate seruātes. **C**ohibeat se a ludis a spectaculis scli:
 qui p̄tām vult q̄sequi grām remissionis. **N**am dīna
 si se cohuiisset si inter suos remāsisset: ab ext̄neo
 raptore corrupta non fuisset. **T**anto igitur magis
 caueat et cohibeat se anima que sepe vel semel rap-
 ta est et corrupta: timeat iā docta experimēto quod
 ignorat vii go. **E**ligat quē p̄mitet: nō sequatur
 aīam dāpnalūas. **S**e em̄ iudicat qui penitēcie fruc-
 tus non habētem a se elongat. **L**audat em̄ et amat
 q̄ quos digne fructificare nō ignorat. **C**auerat
 fructy dignos: et si nō dignos penitēcie. **S**ūt em̄
 fructy digni fructy virtutū: qui non sufficiūt pen-
 tentibz. **P**enitentibz em̄ grauiōres exposculāt ut sic
 placeatur ecclesia: ut p̄tāta dolore et gemitibz mor-
 tuis ip̄petret vitā. **S**entiat culpā suā esse nec velit
 se excusare nec augeat crimē ut adā. au nō suf-
 ficiēbat peccasse. sed amplificauit cimen culpādo
 vxorē: et culpā trāfferēs ī auctore. **I**stud peccm̄
 ultionēs iur̄ ritur sed neglectū ignorat. **N**on itaq̄
 peccātes dicamz. **N**on aliud potui cū me q̄stitui
 furē qz deus fecit me pauperē. **F**ec mirū si de-
 ditus sum fornicatōi: qz talis creaty sum nature
 et fragilitatis. **F**ragilitas em̄ non volūtas cogit
 me cōmittere cōmūalia. **E**nt qui sic fallit. **F**ea-
 nra em̄ talis est ut possēt q̄sqz resistere malo
 au se subiat ex arbitrio. **S**ūt aut̄ qui defendūt
 culpā ī dei p̄uidentā reputātes dei ordmati-
 om̄ et necessitati qđ relictū est volūtati et arbi-

trij libertati. **S**auit em̄ des qd̄ facturus esset qui pec-
cat sed nō ordinauit patm̄: qui nullū relinq̄t ipu-
nitū. **O**rdinauit penā amātibz culpā. **I**gnis em̄
opus est iusticie nō misericordie: ut habeāt unde
doleāt qui gaude non amāt. **N**on ordinauit pec-
care qui patm̄ noluit creare: sed pm̄isit libertati.
qd̄ peccator donauit nātanti. **S**i em̄ non posset
peccare: vñ deberet qui totus est iusticia eū re-
munerare. **I**deo em̄ non sanctificat aīalia mu-
ta: qz nulla possūt cōmittē cūnia. **A**ngeli q̄ qui
ps̄titerūt si liberi nō fuisset: vñ coronaretur. **N**o-
tuerūt em̄ peccare: quozū filios ceciderūt. **I**uxta eū
misericorditer cūcta creauit: iusticiā tamē in misericōdia
qui iustus est custodire oportuit. **S**ed dicit qui ad-
pam non sentit suam. **F**idril em̄ boni possū habe-
re nisi inspirāte gracia: nichil em̄ sine grā possū face-
re. **S**i ip̄e itaqz me non q̄seruat: ego qui ex me nichil
possū quā habeo culpā. **S**i ego sine ip̄o possem vi-
tare crimē: me sentire culpabile. **A**d hoc **C**ūnia
queatqz voluit in celo et in terra. **E**t d̄ itaqz in me
est culpe: si non vlt saluare. **S**eculū inq̄ **I**uxta em̄
nichil q̄sequi possis sine misericōdia illa quā repel-
lis: potes tamē libere tenere gracia quā retinēdo
potes tamē placat deuitare culpā. **D**eus em̄ qui
semel tēpit bene face- nisi qd̄ om̄ino nrm̄ est delinqua-
mus eis beneficia qui pius est inspirādo cogitur ex
necessitate iuste misericōdie neminē pius posse relin-
quere. **N**on em̄ sui est relinq̄re nisi relinquetem. **I**d-
circo em̄ culpa nr̄a est qua fugamus gracia quā posse-
mus habere p̄petuā. **S**emper iūta recedit. et nūq̄ ali-

// feat

// si

que spontanea deserit. Cui tamē sentētiē non contra-
 diat. si omnia quecūq; voluit fecit. Creavit em̄ q̄cūq;
 voluit: nec plus creavit q̄ voluit. **V**ult tamē in vno
 quozq; bonū et in nullo malū: sed sic vult vt homo que
 non vult peccare nō desit esse homo. **N**on ita vult ho-
 minē non peccare: ut cū velit bonū statuere. **N**on
 haberet em̄ que remuneraret nec cui fulgore sue
 claritatis infunderet nec que coherede statueret. nec i quo
 ymaginē et similitudinē suā inuēiret. **F**ecit illis qui totus
 est iustitia fuit sic aliquē firmare ut nō posset pecca-
 re: nisi hoc promeretur in hūana libertate. **V**ult
 em̄ fieri bonos saluos vtriusq; esse. **U**t ip̄e remaneat
 deus et iste homo. **S**i em̄ firmaret hoīez sine liber-
 tate: cont̄ iusticiā faceret que deo est. **S**i aufer-
 ret libertatē: hūana dignitas non remaneret.
Voluit itaq; nō peccare hoīez: saluet et hūana
 naturā non amitte. **S**ic itaq; pius est qui nr̄am
 vult salute: et non est ipotes qui hec vult saluo
 vtriusq; iure. **I**ustus em̄ est et res auzq; tueri oportet.
Prope semp est gr̄a: que nūq; desiat nisi pius
 expulsa. **C**ontinue et uicō qd suū est ispirat. si est
 qui recipiat. **E**t expulsa reuertitur per penitētiā.
Et ut nō pereat creatura quā pietate libera ac-
 quirit. et ex libertate ditatā in auxiliū retine de ḡ-
 acie que semper p̄cedit omnē creaturā fecit ut libe-
 re seruiret ad hanc protegēdam ad hanc expelle ^{non}
 dam addidit angelos et omnes spūs bonos. **A**ddi-
 dit auq; om̄s ieterna vita collocatos. addidit et
 in carue viuos et totam sanctā ecclesiā oib; et in
 omni suo bono succur rētem. et qd maximū est filiū

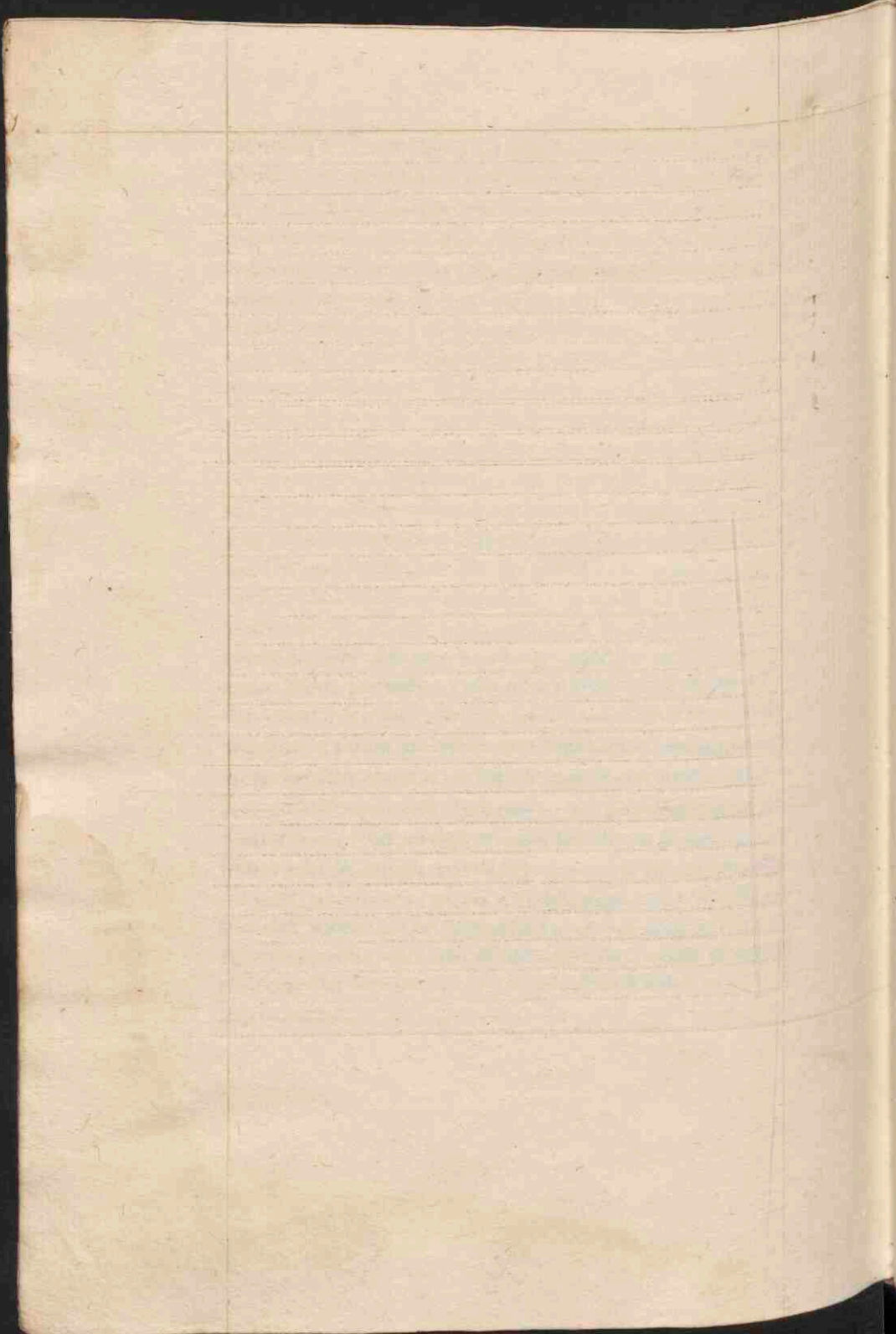
suū misit in auxiliū. quē tanta pati pro nobis deare-
uit et iterpellatorē q̄stituit q̄tinuū quē dilexit. Inspi-
rationē sue pietatis p̄ter quā nichil treuit nō expel-
lam9 nō fugiam9 non fastidiam9: sed oīb9 adiuiā-
bus firmiter et cū gratiarū actione teneam9. Sic
culpa nr̄a est nō creaturarū nobis in auxiliū tri-
butarū. non auctoris nichil fuisse sed pie volētis: et
in omni voluntate sua oīpotētis. Cui itaq; in confes-
sione ita accidit aut salte contra istā suā culpam
nō defenderit: per penitētiā consequitur veniā. Hec
est verā penitētiā que sic est fructifera: quā nobis
concedat qui tot9 est vera misericordia. **F**ullo itaq;
expectet qm̄ peccare non potest. Arbitrii em̄ querit
libertatē ut delere possit cōmissa: nō necessitatē qui
p̄us itaq; a p̄cis relinq̄tur q̄ ip̄e relinq̄at ea nō
libere s; q̄ ex necessitate condēpnatur. **L**icet em̄
latro veniā meruisset in fine de omni crimine: nō
tamē dedit. **B**aptisatis peccādi et p̄seuerādi a
auctoritate. **T**ūc em̄ baptisatus est: qui ut p̄mū in au-
te xp̄m̄ q̄fessus est. **I**dentētia em̄ si in extrema hiatu
vite aduenit sauat et liberat in ablutione baptis-
mi: ita q; nec purgatorii sentiūt qui in fide bap-
tisantur. **S**ed ip̄i ditati bonis sc̄e m̄ris ecclie recepturi
sūt multiplex bonū in vera beatitudine. **I**lli autē qui
cū potuerūt nūq; querti voluerūt. confitētes cū non
peccare nequeūt: non sic facile acquirūt qd volūt
Oportet peccatorē ut in penitētiā fructificet: ut mor-
tuo vitā impetret. **S**criptū est. sine caritate neminē
saluū esse. **N**on itaq; in solo timore vivit homo. **E**rit
ergo sero peitēt oportet nō solū timē deū iudicē sed

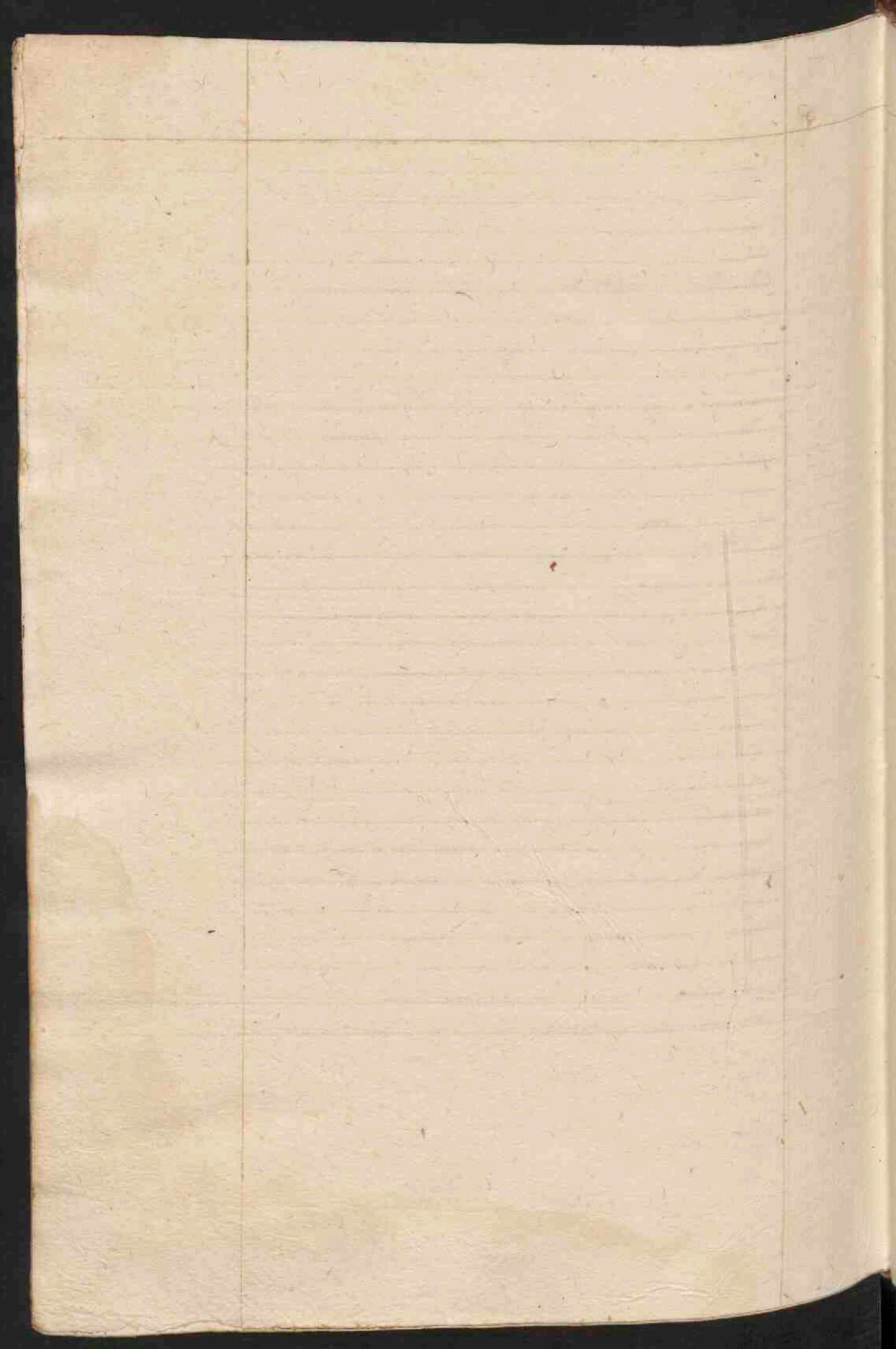
iustū diligē. Non timeatur pro pena sed ametur pro
 gloria. Debet enim dolere pro crimine: et de omni eius
 predicta veritate. **E**t quā vix licet: de eius salute po-
 tuē dubitari. Credo q̄ ille qui dixit quāq; hora patre
 regemuerit et cōuersū fuerit vita viuet. Dixit quersū
 nō tamē versū viuē. **A**dversū quidē puto qui dolet de
 crimine: cōuersū qui dolet de eis quā exposuimus
 predm̄ valetate. **V**ertitur a patre. qui iam vult dimittē
 tere patm̄. cōuertitur idest totus et oīno uertitur. qui
 iā non penas tantū timet: sed ad bonū deū tende-
 re festinat. **E**t huc cōuersio si ḡtigerit aliam in
 sine: desperādū non est de eius remissioe. **S**ed quā
 vix vel raro est tam multa cōuersio: timēdū est de
 penitēte sero. **Q**uē enim morbus veget pena tenet
 ad verā vix ueniet satisfactioe. **I**maxie cū filij q̄s
 illiate dilexerat sint p̄ntes: vxor et mūdus ad se vo-
 cent. **M**ultos solet serotina penitētia deaperet: sed
 quā deus semper potens est: semper p̄t et in morte
 uiuare quib; placet. **C**ū opus itaq; sit nō hominis
 sed dei fructifera penitētia inspirare eam p̄t quāq;
 sua misericordia: et remunerare ex misericordia q̄s dāpnare
 potest ex iustitia. **S**ed quā multa sūt que īpediunt
 et languētem rethūt: periculosissimū est et iteritū
 viānū ad mortē prothēre penitētie remediū. **S**ed
 magnū est au deus tūc iussurat si q̄s est verā peni-
 tētia quā dei expectat misericordia: maiorē sententiā
 dei bonitate sua neq̄tā. **S**ed si etiā cōuersū vita vi-
 uat et non moriatur: nō tamē promittim; q̄ eua-
 dat omnē penā. **S**iam pius purgāndus est igne pur-
 gationis: qui in aliud sc̄lu distulit fructū cōuersiois

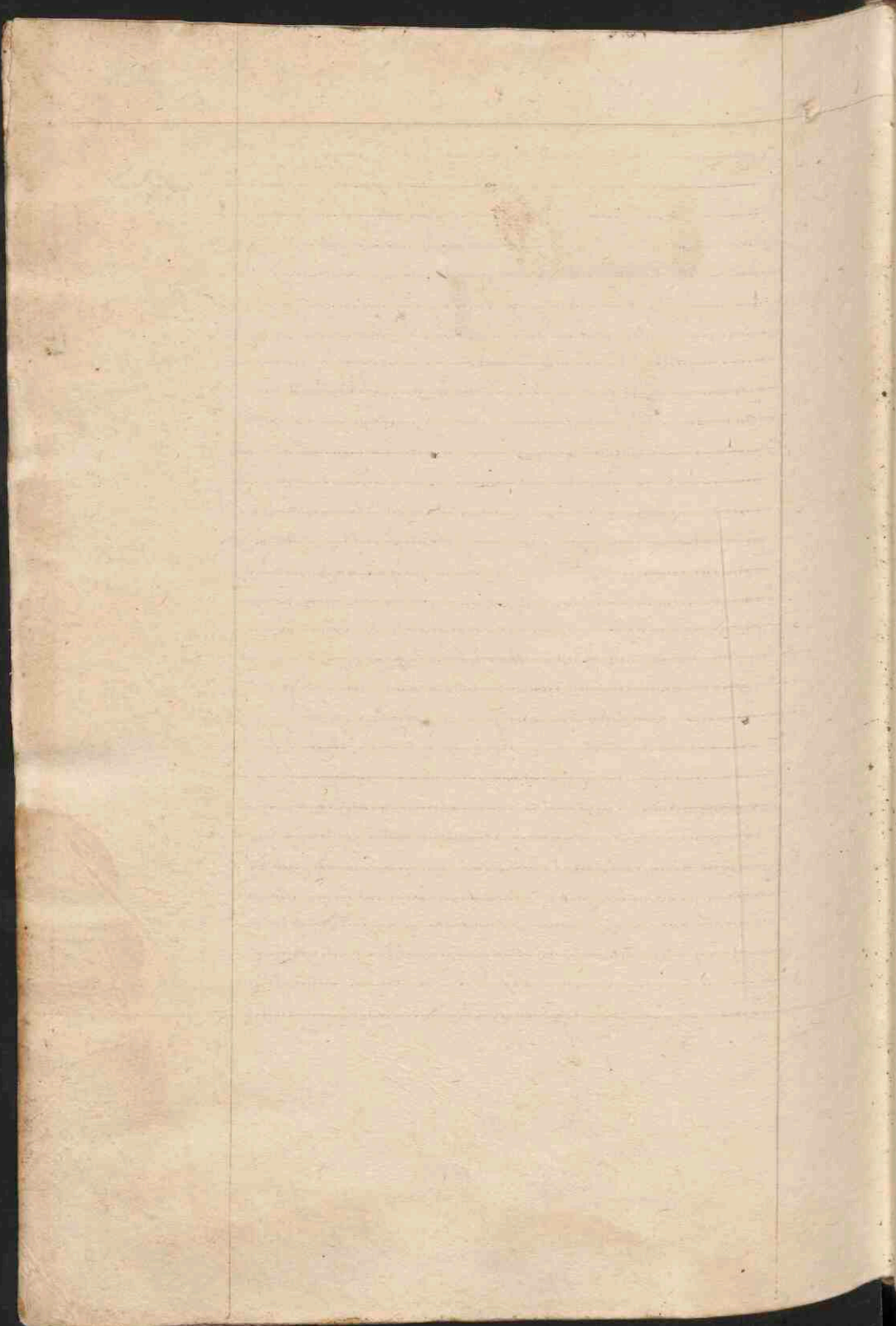
Hic aut et si eternus non sit: miro modo est gravis. **E**xcel-
lit enim omnem penam quam unquam passus est homo in hac
vita. **N**am in carne tanta inventa est pena: licet mira-
bilis miris passus sit tormēta. **E**t multi nequiter unquam
quanta sepe sustinuerunt supplicia. **S**tudeat ergo. sic quis-
que delicta corrigere ut post mortem non oporteat pe-
nam tolerare. **E**cce enim peccata sunt que sunt mortalia
et in penitentiam non sunt vitalia non tamen statim sa-
nata. **S**epe enim quidem eger moreretur nisi meditaretur
nec tamen statim sanatur. **L**anguet victorius qui erat
moriturus. **E**tiam autem impentēs omnino moritur: et eter-
naliter cruciatur. **E**tiam enim impentēs finitur si semper
vivere semper peccaret: et dei est miserentis qui ope-
atur sine peccato. **O**b hoc etiam sine fine torquetur quia vir-
tute puniatur semper iniquitate plenus semper sine car-
itate torquetur sine fine. **O**mnia ista mala devertat
penitentiam que dolore semper expetit in pena. **C**onti-
nue enim dolendum est de peccato: quod declarat ipsa dictio-
nis virtus. **P**enitentiam enim est penam tenere: et ut semper
punit in se ulciscendo: quod commisit peccando. pena enim
ipse dicitur lesio que punit et unum dicit quod quisque
commisit. **I**lle penam tenet: qui semper vindicant quod com-
misisse dolet. **P**ena itaque est vindicta semper puniens
in se: quod dolet commisisse. **S**upradictis itaque modis re-
quirat indulgentiam: qui dolet de culpa. **N**on eru-
bescent igitur peccata peccata. **S**i enim sacerdos peccatum non
haberet: et erubescere posset: qui ei peccatum sua man-
festaret. **S**acerdos enim itaque cui omnis proficit: peccator
autem que statuitur omnis languor nisi nullo illorum sit in-
dicandus que in alio iudicium est proprium. **I**udicium enim alium

qui est iudicandus: quod prima scriptura. **C**ognoscat ergo se
 et purget alios quos videt sibi offerre se. **C**aveat ergo
 ut a se abiecerit: quod in alio damnosum deprehenderit
Non advertat quod qui sine peccato est primus in eam lapidem
 mittit. **I**deo enim liberavit peccatorem: quia non erat qui
 iuste proiceret lapidem. **C**uius lapidaret: et qui se lapi-
 dandum cognosceret. **N**ullus enim erat sine peccato. **I**n quo
 intelligitur: omnes enim fuisse reos. **N**am venialia semper
 remittebantur per ceremonias. **S**i quid ergo peccatum
 in eis: criminale erat. **D**etiores itaque in hoc sunt
 sacerdotes se pius non edificantes illis: qui dominum obser-
 uabant insidijs. **I**n hoc itaque patetissimum est crimine
 sacerdotum et vltimum modum detestabile: qui non pius se
 iudicant et alios alligant. **D**eberent in se timere crimen
 quod in alijs timuerunt: et detestabile senserunt. **I**lli qui
 dem adeo erant ceci: quod summa sapientiam sperabant ca-
 pere sine insidijs. **Q**uid illis patuit. **Q**uid tunc quisque vi-
 ditur vitet sacerdos: qui in hoc peior illis iudeis
 extitit. **C**aveat spiritualis iudex ut sicut non gemit
 crimen neque: ita nec creent munere sine. **O**portet
 ut sicut cognoscere quod debeat iudicare. **J**udicaria et
 potestas hoc postulat: ut quod debeat iudicari discer-
 nat. **D**iligens igitur inquisitor subtilis investigator
 sapienter et quasi astute interroget a peccatore quod forsitan
 ignorat: vel verecundia velint occultare. **C**ognito
 igitur crimine varietates eius non dubitet investigare
 et locum et tempus et cetera que super diximus in expo-
 nendo eorum qualitates. **C**uius cognitis assistit beni-
 uolus patris erigere et sancti onus portare. **H**abeat
 dulcedinem in afflictione: et pietatem in alterius crimine: dispare

nonē in uarietate. **A**d iuuēt q̄stētem orādo elemosinas
faciēdo: et cetera bona. pro eo faciēdo. **S**emper eū uiuet
lemēdo. spē p̄mittēdo q̄solando cū opus fuerit etiā mar-
pando: docent loquēdo. instruat operādo. **S**it p̄iceps
laboris: qui p̄iceps uult fieri gaudiij. **D**ocent p̄sue-
rātiām caueat ne corruat: ne iuste p̄dat potestātē
iudiciaria. **L**icet em̄ penitētiā ei possit acq̄rere gr̄as:
non tamē mox restituit in potestātē p̄mā. **L**icet em̄
petrus post lapsū restitutus fuerit et sepe lapsus sacer-
dotibz reddita sit dignitatis potestas non est tamē
necesse ut oibz concedat q̄ ex auctoritate. **I**uuentur
auctoritatis que cōcedat et q̄si imperat: iuuentur et
alia que minime cōcedit sed uetat. **E**cce septuē nō re-
pugnat sed concordat si tēpus et locus et modus penitētię
pacem adhibeat. **C**ū em̄ tot sūt qui labūtur ut p̄s-
titiā dignitātē ex auctoritate defendāt et q̄ ausum
peccandi sibi faciāt: resandēda est spes ista. **S**i uero
locus est ubi ista non eueniāt: restitui possūt qui pec-
cāt. **I**taq; pontifex iustus atq; discretus non cogitur suos
sacerdotes semper abicere nec mox restituerē: nisi
tū fiat a rōno p̄tifice. **E**x sup̄ dictis itaq; patet
q; penitētiā om̄ibz utilis est nec spē auferēs. nec
temeritatē concedēs: sed digne et uere suscepta pro-
mittit non solū indulgētiām sed certā p̄mā. **H**ari-
brimz tibi studiosa ueritatis et amarię certitudis
de uerā penitētiā: uerā a falsa sepantes. **E**uā uo-
bis det experimēto cognoscere et eiꝯ usq; in finē dul-
cedinē sentire qui tibi illustratiōe sui lūm̄is p̄rogati-
uā contulit bonitatis. et in ip̄so stabilitatis in odore
suauitatis. **D**eo gr̄as.

3

283

8

1841

1841

